







15.

పరిపూర్ణముగా



# ప్రస్తుతానానందము

౧౧

పెళ్ళవల్ల జమీదారు

## యర్రా రామ స్వామి నాయనిచే

\* రచియింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

యర్రా రామ స్వామి నాయనిచే 1 వ పేజీమొదలు 126 వ పేజీవరకు

(గ్రాంట్ యిండ్స్ట్రీమర్ మిషన్ ముద్రాక్షరశాల

యంతుముడిగిరి-

127 మొదలు 381 వ పేజీవరకు స్వామి నాయనిచే

(గ్రంథప్రభావము -

తెలుగులో మొదటి పేజీ రమణారావుచతులుగారి

శ్రీ సావామిని ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

1913.

రిజిస్ట్రేషన్

మొదటి 2-0-0

[కాపీరైటు.





உதய.

శ్రీ మదళి లాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకా, పరమేశ్వ  
రా, విమలదయామూర్తికి శంఖరా, బ్రహ్మవై.  
భూవ్యాకాశములను, సృజించి, నాలుగు యుగముల  
పరిచ్ఛి, అందుకు రగిస, నెలల చరాచరభూతములను సృ  
జించి నాటి వానికి కావలసిన సదార్థములను కలుగజేసిన  
వాడా, "నందైవం కేశ వాత్సర" మృనియుంకుటవలన  
నీలకృడవే ప్రధానమైన దైవము, ముట్టముదట, బ్రహ్మ  
వై ప్రపంచము నంతయు సృజించను, కడపట కుదృఢమైన  
ర్వమును పొలించను, శ్రీమూర్త్యాత్మకములో పైన ఉదా  
హరించిన భూతములను అవంతకవై పోషించను, కుదృఢ  
వై దృఢంచను క ర్తవై నటువంటివాడా, అష్టమూర్తుడైన  
బ్రహ్మవాడా, కిన్ను సృజించలే నంతవాడను, ఇట్టి మహా-దేవ-  
దేవా- దీనునియందు కలగొనించి, (మ. రా. యోగారు కా  
పరస్తుతం ఇమకాలత్వం సుబ్బరాయదాసుగారి ప్రియశిష్యు  
డగు, మృ. రా. పెన్వపక నుజేదారు నందీగాం రామస్వా  
మినాయుకుగారు, ప్రియపత్నియు, ప్రస్తుతం రాజమహేంద్రవ  
రంకాపాక్షిరావీ) కిర్తార్తురాలునునగు తులశమ్మగారివలన దీప  
దోమున్ను, బ్రహ్మజ్ఞానబోధను నాకన్నగ్రహించి నటువలె  
సాధుపూర్ణ కీరుడా కటాక్షమువలన పరస్వతి జేచి నావా

క్కుయందును నిలిపి రచించుటబూనిన బ్రహ్మజ్ఞానానందిము  
ను సంపూర్ణి గావించి ప్రమరింప జేయుటకై ఓ-మహా-దేవ  
దేవ-నిత్యంత, నిత్యల భక్తితో నీకునమస్కరించుచున్నాడను.

2. మైని ఉదాహరించిన ప్రకారం దైవ అనుగ్రహము  
వలన ఉపరేళ మిచ్చిన గురువు కుంకమశోభితురాలైన నంది  
గాం తులశమ్మగారికి నేను సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నాను.

3. గ్రంథ రచన కడియే నా-ప్రతిమ ప్రయత్నము గ  
నుక ఇందలితప్పులు మన్నింప పండితులు పార్థితులు.

విధేయుడు

యర్రారామస్వామి

పెన్ షన్ జమాదార్

రాజమండ్రి

భూతదయాపరుడై నట్టి

ఈశ్వరునకు

నమః-నా-నమస్కారము





ఓమ్

విగ్రహులవేదము

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.



గ్రంథాంతము

భగవంతుని కృపవలన విగ్రహించుచున్న ఈవిగ్రహము  
చరా—చర—భూతములచే శోభించుచున్నది. వాటి—వాటి—భూ  
ర్యల స్వభావము ఈగ్రంథమువలన విశదమగును.

1 శ్లో! (1) చంద్ర—చందనయో ర్మధ్యే శీతలం సాధుసం  
గతం.

1 శ్లో! (2) సూర్య—అగ్నిర్మధ్యే ఉష్ణం—దక్షిణే  
సంగతం.

3 ఈగ్రంథమును చదివినవారు చంద్రుని చందన మధ్యమున్న  
శీతలమునో సాధు సాంగత్యము నభ్యసించి సూర్య అగ్నిమధ్యమున్న  
ఉష్ణమువంటి దుర్జన సాంగత్యమును వదిలి పావనులగుదురు. పాపము  
లేనివారగుదురు.

1 వ పీఠిక.

4 (1 వ పీఠిక.) గ్రంథాంతమును గురించి పున్న ప్రశ్నము  
నువరించివారికి మోక్షమటచేత నుండును. గ్రంథసారాంశము భా  
వన కనుగొనవచ్చును. 1 వ పీఠికచూడుము,

## బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అవతారిక.

5 అవతారిక 6 ప్రతములు 22 పంఖ్యలుగల పద్ధతులు గ్రంథమూలము తెలియపర్చును. 1టవ పత్రమునుంచి 6వ పత్రమువరకు చూడుము.

2 వ పీఠిక .

6 (2వ పీఠిక) ప్రపంచసృష్టికృమమును గురించి పున్నస్తోత్రమును పఠించినవారికి భగవంతుని స్తోత్రించేవిధము తెలియును. 2వ పీఠిక చూడుము. పత్రముపంఖ్య. 7—

[ప్రపంచసృష్టికృమము.

7 ప్రపంచసృష్టికృమము ఆంధ్రమునుంచి 6వ ప్రతములువి2నంఖ్యలుగల పద్ధతులు 1టవ ప్రకరణము చూడుము.

8 కృతి. (3) సృష్టేపురా—నామరూప—వివర్జితం, జగత్ || తా. సృష్టికృమము ఈ ప్రపంచము నామరూపములేనిదిగానుండెను. కృతి. (4) సదేవ, సామ్య, ఇదమగ్ర, అసీత్ || ఛాండో గ్యోవనివత్తు || తా. సృష్టికృమమును ఈ ప్రపంచము నామరూపములేనిదై కేవలనిర్వికేవ, నిర్వికార, అచలము, విరాటపరిపూర్ణ బ్రహ్మమగుండెను. మునిషీ—అ—బ్రహ్మమే రెండవనాడు లేక యొక్కటయి యుండెను.—

9 కృతి. (5) వైతన్యము బ్రహ్మ నిర్మలంబోపనివత్తు || తా. నిర్వికేవకృష్ణజ్ఞానమే అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము. కృతి. (6) తత్ పరిత్యం, పరమేశ్వరాఖ్యం అద్వైతరూపం విమలాంబరధరం || మైగలోపనివత్తు || తా. అపరబ్రహ్మము పరమసావనమైనది సర్వోత్కృష్టమైనది. తనకురెండవ పదార్థములేనిది. ఒక్కటియై వెలుగుచున్నది. అకాశమువలె స్వరూపము లేనిది. నిర్వికారమైనది.

10 కృతి (7) స్వయంభూ చతురానమః తా "చతురాననః" అనగా అలచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము "స్వయంభూ" అనకు తానే ఉద్భవించినవాడు. ఒకరివల్లనృప్తించ బడనివాడు. పుట్టుకలు లేనివాడు. శరీరలవయవాంగములు లేనివాడు, కులగోత్రములు లేనివాడు, పాడుగు, పాట్టింలావు. నన్నము, గొప్ప, కొంచెము, అగువు ఈమహాత్ములు, మొదలగునామ రూపములులేనివాడు. ఇట్టిశుద్ధ నిర్గుణ నిరాకార, నిర్వికార, పరబ్రహ్మమునందు మాయావృత్తి యనను, లేని, మాయ ఒకటి కలిగెను. ఆచరబ్రహ్మము అమాయను స్వాధీనము నేసికొని, నూత్నులైన (1) వృధివి, భూతము, (2) జలభూతము, (3) అగ్నిభూతము, (4) వాయుభూతము. (5) ఆకాశభూతము, వీటిలో (1) వృధివికంటే, జలము శ్రేష్ఠమగును. (2) జలముకంటే, అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును. (4) వాయువుకంటే ఆకాశము అధికమగును. ఇట్లుపంచభూతములుగా ఉద్భవించెను. ఈపంచభూతముల వలన ప్రపంచమాయెను. ప్రపంచమునందు, కృత్తి 8 శరీర పంచభూతానిః అన్నశ్రుతి చొప్పున పంచభూతములతో నళలచరా, చర, భూతములను ఉద్భవించెను. బ్రహ్మ, విష్ణు, దుద్రూపములతోడ ప్రపంచమునందు సృష్టి, స్థితి, సంహారములు, చేయుచున్నాడు. ఆఉద్భవించిన పంచభూతములలో శ్రేష్ఠమైన జలభూతము వృద్ధిపొంది భూమ్యాకాశములమధ్య జలవలయమువలెనిండి యుండెను. చీకటిగానుండెను. మాయవలన భూమినుండి ఉద్భవించిన జలము నందంతటా ఆ అలలపరిపూర్ణ పర బ్రహ్మమే స్వప్రకాశిగానుండెను.

11 స్థితికదాహరించిన కృతులలో చెప్పినప్రకారం ప్రపంచ సృష్టికృత్తులు తెలియుటకయి 9వ పత్రమునుండి 14వ పత్రమువరకు చూడుము. చూచినయెడల ప్రపంచసృష్టి బ్రహ్మలక్షణము గుర్తి



రిగివారగుచును. మామవిషయమై 18వ పత్రము 50వ ప సంఖ్యవద్ద తిద్దూడుము.

12 అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునకు నామములేదని చెప్పినము అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమని చెప్పటయే ఒకనామముగా నున్నదిని శంకరాగ్రాహకా:—

13. అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమును నామము సృష్టిలోబడినట్టి వస్తువులకు గలిగిననామముల వంటిదికాదు. అయితే లోకుల కంటికి తనబడనట్టివస్తువుకు గలిగినవారు మగును.

14 మఱిన్ని—లోకులకంటికి తనబడనట్టి దేవునికిబదులుగా, ఒకవిగ్రహమును చూసి, దేవుడొక్కఁడున్నాడను జ్ఞాపి పుట్టించునట్టి (ఎరుక.)

15 సృష్టికీపూర్వము రూపనామములులేని నాశనహితమగు వస్తువఒకటి తనకుతానే స్వతస్సిద్ధముగా నుండెను. ప్రైతివిదాహించిన 8వ సంఖ్యవద్దనిచూడుము.

16 అవస్తువుకు, పరమపదము, బట్టబయలు విరాటులచలము పరిపూర్ణము అనే బ్రహ్మమును నామములుఉపచారవార్తగా ఈగంధమునందున్న మొదటిప్రకారము ప్రసించసృష్టికమములో 12 వ పత్రము 27వ సంఖ్యవద్దతిలోచెప్పిన ప్రకారము అర్జునవలన చెప్పబడ్డనామములగును. ఉపచారివార్త అనగా గొప్పమర్యాదగల నామములకు చెప్పబడును. అట్టినామములు అదృశ్యముగా ఉద్భవించిన నామరూపములేని వస్తువునకు మినహా యుగములలో నెవ్వరికిన్నీ కలుగజాలదు. అదిఅనగా—తనకుతానే ఉద్భవించినదే పరమపదము. జననమరణములులేనిదే, పరమపదము. ద్వంద్వములు కానిదే పరమ పదము స్థూల, సూక్ష్మ, శరీరాత్మలు లేనిదే పరమపదము. ఇట్టికట్టికని నిర్దేశించరానిదే పరమపదము. సర్వకాలముల యందును, సర్వదేశముల

యందును, నెను ప్రవస్తువుల యందును, చలించక, నిండి—నిండికృత  
ముగా నుండునట్టి పరిమపదము. మాయను జక్కనట్టి పరిమపదము.  
సత్తు, చిత్తుల, సంగతి నేమియు చెలియన టి పరిమపదము. భూతభవిష్య  
ద్వర్తమానములు చెలిసిన టి పరిమపదము. పరిమపదమబట్టబయలెన  
కాశ్వరపరిపూర్ణబ్రహ్మము, ఆబట్టబయలయిన కాశ్వరపరిపూర్ణబ్ర  
హ్మమే పరిమపదము. ఈబట్టబయలయిన కాశ్వరపరిపూర్ణ బ్రహ్మ  
మే త్రిలోకములను పరిపాలించు చున్నాడ. ఇదిగిన నుదాహరించిన  
శ్రుతులను చూచుము.

అఖండితము.

17 శ్లోతి (9) వేదానాత్మి—కించన । పురుషాన్ని పరం  
కించితే, శోభాపిమ్.

18 తా॥ అజగత్తు బ్రహ్మముకించు వేదగా లేదు. బ్రహ్మము  
సకంటేను అన్యముగా కించితే వస్తువై ననులేదు.

19 శ్లోతి (10) ఏకమనాద్వితీయం బ్రహ్మసర్వం ఖర్వదం  
బ్రహ్మ। ఇదంసర్వం యదయమాత్మా అన్యైవేదం సర్వం॥ ఛాందో  
న్యోపనివత్.

20 తా॥ తనకు రెండవపదార్థములేక సర్వము తాను గానుం  
డునట్టి బ్రహ్మము ఈప్రపంచము స్వాముబ్రహ్మమే॥ బ్రహ్మమే ఆ  
త్మగాను ఉపదియే సర్వప్రపంచముగానున్నది.

21 శ్లోతి (11) సర్వం చిన్మాత్రమేవహి, బ్రహ్మైవ సర్వం  
చిన్మాత్రం । బ్రహ్మమాత్రం జగత్ప్రీయం॥ తేజోబిందుపనివత్.

22 తా॥ సర్వచిన్మాత్రమే, సర్వమబ్రహ్మమే, త్రిలోకంబులు  
న్నుబ్రహ్మమే॥

23 శ్లోతి (12) తేవఏకో, వారాయణ॥ వద్వికీయోస్తి, కశ్చి  
త్॥ వారాయణ ఏవేదం, సర్వం వారాయణోపనివత్.

24 తా॥ నారాయణ మబ్రహ్మము ఒక్కడే, ఆతనికిరెండవ వస్తువులేదు. జగత్తుసర్వము అతర బ్రహ్మము.

25 శ్లో॥ (13) చైతన్యంవినా, కిదిన్నాస్తీతి నిరాయణోప నివస్తు.

26 తా॥ చైతన్యమే మరబ్రహ్మము దానికి రెండవవదార్థము ఏదీన్నీ లేదు. ఈవిషయమై 200వ చక్రం 208వ సంఖ్యనుంచి యున్న శృంగులను శ్లోకములను చూడుము, ఈబ్రహ్మమహత్తు యావత్తుయిం దున్న ప్రపంచవృత్తి—సాంఖ్య—తారక—అమనస్క—చరిత్రాగ్గ తోగములయందు కనుగొనుము. మోక్షపదవిచెందుము.

[ప్రపంచ లయము.

మోక్షు గా హి త .

27 శ్లో॥—(14) నదీనాం సాగరోగతిః అనునస్లు నకలనదుల జలము నముద్రముతోబడి కలిసిపోవునస్లు నకలచరా—చర—జగత్తు అదినివ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందుండి కలిగినో, మరల అచలపూర్ణ బ్రహ్మమహిమచే ఏజలప్రళయమువలన అకలిగిననకల చరా—చర, జగత్తునామరూపములు లేక లయమైనవి. పైనిడిదాహరించినస్లు అది నిఏలచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు కలిగినవై ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునంచే యిమిడియుండును. ఆయిమిడియుండిన నకలచరా చర జగత్తు నామరూపములులేనివి మరల ఆ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మము నంచేపుట్టించునామరూపములతోతోచుచు మరల జలప్రళయశమువలన నామరూపములు లేక లయించినవి అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునంధు యిమిడియుండి ఏకచక్రముగా తిరుగుచున్నను ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునూత్రమా ఏవికారము లేక ఏకరీతిగానే సత్యముగా నుండును. ఈవిషయమై 11వ చక్రము 12—13 సంఖ్యలపద్యములున్న 216 వ

త్రము. 710వ సంఖ్యపద్ధతిన్నీ చూడుము. చూచినయెడల గ్రహించు. లోక రాగలదు.

(1) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరలక్షణ ప్రభావమును గురించి.

3వ పీఠిక.

28. (3వ పీఠిక.) సాంఖ్యయోగమునుగురించి యున్న స్తోత్రమును పఠించినవారికి జ్ఞానము నెలివి గలుగును. 3వ పీఠికనుచూడుము. పత్రముసంఖ్య 15—

(2) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరశక్తి.

24 ఇందియములుగలది.

29 సాంఖ్యయోగమున శరీరశక్తి మొదలైన లక్షణములు అరంభమునుండి 18వ పుత్రములు 78 సంఖ్యలు గలపద్ధతులు 2వ ప్రకరణముచూడుము.

30 శ్లోక. (15) సాంఖ్యకూర్మరూపవిచారకంబు. శ్లోక. (16) సాంఖ్యదేహ విచారణంచ. ఈ శరీరలక్షణలవయవంగములు తెలు గాతెలియవచ్చి బ్రహ్మజ్ఞులకైగల వాడనితెలియవచ్చును. తెలివిగలు గును. ఇందియజ్ఞానులుగా చేయును. ఇందియములను బలపర్చిదమే భువిసారము అఇందియములు బలమును తగ్గించదమే బ్రహ్మజ్ఞానము. 18వ పత్రమునుండి 40వ పత్రమువరకుచూడుము.

(2) తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞాన ప్రభావము.

4 వ పీఠిక.

31 (4వ పీఠిక) తారకయోగమును గురించియున్న స్తోత్రమును పఠించినవారు పుణ్యతత్త్వగుదురు. 4వ పీఠికను చూడుము. పత్రము సంఖ్య—41

తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞానశక్తి.

32 తారకయోగమున తత్వజ్ఞానము అరంభమునుండి 177వ పుత్రములు 461 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 2వ ప్రకరణము చూడుము.

83 తాకిక, కర్ష, కర్ష, కర్ష, కర్షయలంబారయక అందువలన, అం  
టక మిత్రపథ కర్షగా పరిచరించు విధమున్ను, గృహస్థకర్షమార్గమును  
జరిపించే విధమున్ను, జనన మరణములు, పునర్జన్మములు, పార్శ్వక  
ర్షములు, పునర్జన్మములు, పునర్జన్మములందు చేసిన (1) పాపము (2)  
పుణ్యము (3) భక్తిమున్ను ఫలములు ఈజన్మమందనుభవించుచు  
ఈజన్మముగదే అంత్యకాలమువరకు చేయునట్టి (1) పాపము, (2) పుణ్య  
ము, (3) భక్తి, ఈమును అగామిసంచరించులుగానుండిఅనగామూ  
టగాను. ఈజన్మమందు లభించేవిధము ముదలయినటువంటిది తెలి  
యవచ్చు. కర్ష (17) “తారకగంబు మనస్సుకాకింబు” అను శ్లోచివిబ  
ట్టిబ్రహ్మజ్ఞానము సాధించుటకై మనస్సును సుధిచేసే విధమున్ను, ఉల్ల  
మును భక్తిమార్గమువలన రంజింపం జేయును. తత్వజ్ఞానులనుగా జేయును.  
విములుడగును. అనగా నిష్క్రమింపగును. సర్వజ్ఞులందుటకు అర్హుడ  
గును. —

34 నరకలోకములు ఏడు. వాటి—వాటి—పేర్లలో కనుపర్చు  
ను. 41వ శ్లోకమునుండి 217వ పత్రమువరకు చూడుము.

3 అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రభావము.

5 వ పీఠిక.

35 (5 వ పీఠిక.) అమనస్క-మును గురించినస్తోత్రించిన స్తో  
త్రమును పండినవారు బ్రహ్మజ్ఞానము పొందుదురు. మోక్షమార్గము  
తెలుసుకొని యెదురు. (5 వ పీఠిక ను) చూడుము. —శ్లోకము సం  
ఖ్య—218.

అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ఉత్పత్తి.

36 అమనస్క-యోగమున బ్రహ్మజ్ఞానము అర్జుణము నుంచి  
102వ పత్రములు 420 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు, 4 వ పీఠికరణము  
చూడుము.

## గ్రంథ ప్రభావము.

37 శ్లోక (18) "అనుభవజ్ఞాన మనుభవ మల్లు గానో అనుకు  
తివిబుట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును, వేదములను, మంత్ర—మంత్రార్థ—మం  
త్రముల—మంత్రపారిమలతో బీజాక్షరీమంత్రములను—పూజ, పుక  
స్కాములు, పుణ్యక్షేత్రములు, పుణ్యనదులు, శ్రీరాములవారి జనన  
ము, రావణుని యుద్ధము, వైగాగ్యములు జేలుచును. వీధ్యురూపాశ్రమ  
లు, వాటి—వాటి—శిశ్యుతో జేలుచును. పరిమళద్రవ్యము, అర్చనాద్రవ్య  
ము. 219వ చిత్రమునుంచి 320వ చిత్రములవరకు చూడుము.

4 పరిపూర్ణయోగమునగా నకలంక్యాగము చేసుకున్న పరిపూ  
ర్ణజ్ఞానిప్రభావము.

### 6వ పీఠ.

38 (6వ పీఠ) పరిపూర్ణమును గురించి ప్రతిపదిపర్యాయమును  
జూచి పరిపూర్ణమును గుర్తించిన వారికి పునర్జన్మము లేదు. 21వ పద్య  
ముచూడుము.

39 పరిపూర్ణమునగా నకలంక్యాగము చేసుకున్నవారికి ఐక్య  
సంధానము—పారమార్థికముకలుగును—పరిపూర్ణము అరంభమునుం  
చి 61 పద్యములు 164 పంక్తిలుగల పద్యములు

### 5వ పీఠరము

40 అసంశయై వేద అనుసంక్రమములను ననుసరించి చూడగా వా  
డుకగానున్నవి శ్రీ (9) రుగ్వేదోధ యజుర్వేదస్సామవేదో హ్యధర్వ  
ణాః తా వేదములు వాలుగు అవేదములసారాంశక్రమములను అవే  
దములు ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లున్ను, నవ మహాఋషుల పేర్లున్ను పూ  
దశమహారాజుల పేర్లున్ను, పట్నక్రమముల పేర్లున్ను, అర్చకులు ఏర్పర్చిన  
బ్రహ్మయోగ్యముఖ్యకల్పిత నామములున్ను. శ్రీతి. (10) గురుబ్ర  
హ్మగురుర్విష్ణుః గురుర్దేవీ మహేశ్వరుః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ అను  
పట్నగురువుయొక్క పరిపూర్ణత్విని శిష్యుల తలచి శ్రీతి (21) శ్రీమహా

క్షుధించి అనునట్లు భక్తిని చేకొనినవారు బ్రహ్మసాహిత్యమును జేయుదురని  
న్ని భగవద్గీతాను తెలియపర్చును విముక్తులగా జేయును.  
ముక్తి! అర్హులగుదురు. పరమార్థము జేయుదురు అవగా ఎక్కువైన  
విజ్ఞాపితమును 821వ తమునుండి 371వ తముల వరకు చూచుము.

5 భగవంతుని ప్రభావము.

7 వ పీఠిక.

41—(7వ పీఠిక) గ్రంథపూర్తి విగురించి స్తోత్రించినస్తోత్రమును  
పఠించినవారికి జనన—మృత్యుములు నశించి పరమార్థమును జేయు  
దురు. 7వ పీఠికచూచుము.

6 గ్రంథపూర్తి ప్రభావము.

42 గ్రంథపూర్తి ఆరంభమునూది 8వ తములు 12సంఖ్యలుగల  
పద్యములు 6వ ప్రకరణము.

43|శ్లో॥ (22)గురుమూర్తినినదాధ్యాయేత్ అనునట్లు గురువు  
ను ధ్యానించు విధమున్ను 1శ్లో॥ (23)అని నయస్త పంతునివహంబుల  
జ్యోతిషగ నత్మకుండవై అనునట్లు ఈ జగమునందున్న పక్షలచరా చర  
ములను అచ్యుతుడై పోషించుచున్నట్టి అభగవంతుని ప్రభావము  
తెలియపర్చు 37వ తమునూది 381వ తములవరకు చూచుము.

మూఖ్యతార్పర్యము

ఈ గ్రంథమునందున్న:—

44(1) ప్రపంచస్పృష్టి గ్రహించినవారు మాయను గుర్తించినవా  
రగుదురు.

45 (1) సాంఖ్యయోగమును గ్రహించినవారు ఇంద్రియజ్ఞాన  
ముగలుగుదురు.

46 (2) తారకయోగమును గ్రహించినవారు తత్వజ్ఞులుగలుగుదురు.  
మోక్షమార్గమును కనుకొనగలరని నర్థం జేయుటకు అర్హులగుదురు.

47 (3) అనునన్మయోగమును గ్రహించితిమి. బ్రహ్మజాను  
లగుదురు. పరమపదమార్గమును నుగ్గోపగలు నిజస్థితినికనుగోవగలరు.

48 (4) పరిపూర్ణయోగమును గ్రహించితిమి. ముఖ్యుల  
లగుదురు అనగా సకలం విదువనిచ్చగలవారిగుదురు. ముక్తికి అర్హుల  
గుదురు. అనగా శ్రీవాల్మీకుని పరిమాత్రంలో చేర్చుకొనేవారిగుదురు. విమ  
లుడు పరిశుద్ధుడగును. విముక్తులగుదురు అనగా సకలంశ్యాం ముచేస్తు  
కున్నవారు బ్రహ్మత్వమును జెందవారిగుదురు.

49 (5) భగవంతుని స్థితిని పొగడి స్తుతించినవారు పరమా  
ర్థము జెందుదురు. వైకుంఠవాసులగుదురు. జనన—మరణములు నిశం  
చినవారిగుదురు.

50 బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈగ్రంథములో పైనిదిదాహరించి  
న యోగములకు ముఖ్యమైనవి (1) సాంఖ్యయోగము (2) తారకయోగ  
ము (3) అనునన్మయోగము (4) పరిపూర్ణయోగము (5) భగవంతుని పర  
త్వానియోగముచే పంచరంగులుగా పోభించుచుండును. వీటిలో ప్ర  
పంచము నందున—సకల—చరా—చర—భూతిములరెంటిచర్యల  
న్నియు నున్నవి. గ్రహించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు. వీటినిగ్ర  
హించనివారు సిద్ధాసులైనను పండితులైనను వైకుంఠపదవి జెంద  
జాలరు. వీటినిగ్రహించనివారు భక్తులుగానున్నను మూఢభక్తులనెబడు  
దురు. ఒకరికితోధించేకీకలుగజాలదు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

51 13 (24) గోరినవారల కెల్లను జేరును కైవల్యపదముపొవయనిమ  
ది. గోరిని వారల కెల్లను దూరముమోక్షమైతియన్ని శ్రోవలనైవన్  
జనులగుణములు.

52 వేదాంతసారము వేదాంతులెరుగుదురు. విద్యలోసారము  
విద్యార్థులెరుగుదురు. విరాములకు ప్రేమ కవికూర్పుటకును, గురువుల



కు ప్రేమవిశ్మయముతో బోధించుటకును, సుజనులకు ప్రేమవిశ్మయమును  
 రాదీటగాములు రాదయోగప్రేమ దైవమృతంసూచును, భగవంతుని  
 ప్రేమవిశ్మయమును భక్తులపై ప్రేమ భగవంతునివలన కలుగుటవ  
 లె ఇట్టివారికి శ్రవణపదవి చేరువగానుండును. సామరులకు మోక్షా  
 ప్తి దూరముగా, ముందుని అంగీకరము తెలుపును—

83. ఈగిరిశివోనున్న బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదు  
 లగో, బాల్యమానస, కామార, వార్ధక్యముతోనున్న వారిందరిలో కలి  
 మి గలవారు అబ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునుకొనడమునకాజమీ  
 యును. — లేమివారుగానున్న వారునుకొని చదివి ముక్తి పొందుటకు  
 ప్రేమించును. ధైర్యలక్ష్మీతో సమానమైనదేదియు లేకుగాని సుఖా  
 నధైర్యలక్ష్మీ యనియె అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మీయనియు తెండుగలవు. ఏటిలో  
 సుఖానధైర్యలక్ష్మీ వలన మోక్షము లభింపదును. అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మీ  
 వలన సరకము ప్రాప్తింపదును.

84. సుఖానధైర్యలక్ష్మీని పొంది సుఖానకార్యములను జూచు  
 వారే సాంప్రదాయకులు. ఎప్పుడున్న ధైర్యలక్ష్మీని విడువకూడదు.  
 అధైర్యలక్ష్మీని పొందకూడదు. నామలే॥ జాగ్రతః భయంనాస్తి అను  
 నట్లు జాగ్రత్తగానున్న వారికి భయములేదు.

కలిమిలేములు కావలెకుండలు.

85. పద్యం ॥ (25) సిరిదావచ్చినవచ్చును! సలితముగనారికే  
 శబలముల భంగి॥ సిరిగాపోయినపోవును! కలిమింగిన వెలగవండుగ  
 దరానుమలే॥

అయినట్లు భాగ్యలక్ష్మీ వచ్చునపుడు లెంకాయయందలిజలము వచ్చున  
 ట్లువచ్చును. పోవునపుడు యేరుగభక్తించిన వెలగవండుగో గుంజహ  
 రించినటువలె హరించినపోవును. ఈరెండున్న అశాశ్వతములు. శరీర  
 ముతోనశించిపోవును. తనతోకూడ రావు.

56 (26) పద్యం (26) వ్యాపింతెండకవగవక। పాపిందివలేక్షువ  
పదివేలనుచుక। తృప్తింతెందిన మనుజులు। సప్తద్వీపంబులందుచక్కం  
బకునే॥

అనునట్లు గృహస్థధర్మములోనున్న వారుగాని ఇతరులుగాని తమ  
తమకుగలిగే చింతలన్నియు ముసస్సునందుచుక తమకులభించేవస్తువులు  
లేకమైనను వాటివే గొప్పగానెంచుకొని తృప్తి జెందినవారే యోగ్యు  
లు. సిరి—సంపదలు వైవయోగము వలనగలుగును—అనగా—వారి  
వారి—అదృష్టమువలన గలరురు—చింతించుచును లాభములేదు.

ముక్తిమార్గము

57 తత్వము (27) మూడుది మృలముచ్చటగని—యప్పొంగకే  
మనసా॥ ఈ—పామకేరము—గొనినపుడు—నీ—పాపియేము  
మనసా॥ మూ॥

58 (2) ఈవిరజస్వము—ఎంశోదుర్లభ—మిదియెనిగని ఓమ  
నసా॥ ఇంక। హిరజస్వముల—నెక్క—మోక్షం—బెక్కి—జాడుమ  
నసా॥ మూడు.

59 (3) హాస్య—అసత్యము—అమాయ—కౌర్యము—వ్యభి  
చారమునునసా॥ ఇవి—ప్రశ్నమునీ—బ్రతుకునధోగతి పాలు నేయు  
మనసా॥ మూ॥

60 (4) కామగ్రోధ—వికారార్థమును—కడతేర్చకుమనసా॥  
ఈ—భూమివిగ్లాదనీ—భోగముస్థిరమని బోర్లబడకే మనసా॥ మూ॥

61 (5) వారి—వీరిగని—పాకలుబెట్టగ—వలదేటమనసానీ—  
దాడితోన—నీచర్యలోను గలలేప్పులు—నుమనసా॥ మూ॥

62 (6) దారాపుత్రాదుల మఱి సోదరులపై (అతి) ప్రేమపడక  
ఓమనసా॥ యమదూతలుపిలువగ—కోడుపడదు—బుధువులెవ్వరును  
నసా॥ మూ॥ అనుతత్వమును బట్టి ఈగ్రంథముననుసరించి చిత్ర కుండ్లి

పాండిమోక్షమార్గమును కనుగొనినవారు భక్తులగుదురు. ఈవిషయములో సద్గోష్ఠిని వినియోగించవలెను. అనగా మంచిసంభాషణ.

జాగ్రతః భయంనాస్తి ఇందులో రెండు విధములు గలవు అవి అనగా:— దైవజాగ్రతః లౌకికజాగ్రతః. ఏటిరెంటిని మనసాపహింతుకొని మెలగుచున్నయెడల యేముక్కకొరత లేక ఘుప్పుడప్పి పరమవేదమోక్ష మార్గముననుదురు. మఱిన్నీ—ఎవరికివారే—యమునాతీరే. అన్నజనకృతిని కూడా మఱిలోనుంచి ఈగ్రంథముననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పాండి మోక్షమార్గముకనుగొని పరమపదముజెందినవారే వైకుంఠవాసులు.

84 ఈగ్రంథమునందున్న 207—259 శ్లోకములలోనున్నచట్ట-ర్మలవివరము.

(1) యజన(2) యాజన(3) అధ్యయన (4) అధ్యాపన (5) దాన (6) ప్రతిగ్రహ ఈఆరున్ను చట్ట-ర్మలనబడును.

(1) యజనప్రసంగా—యజ్ఞముచేయు హవిస్సులను ఋత్విజులు.

(2) యాజన—అనగా—యజ్ఞము చేయించువారు యజ్ఞమందుగల అగ్ని హోత్రమందు హవిస్సులను ఋత్విజులు వ్రేల్చి హోమము చేయదురు. అధలముయజ్ఞము చేయించేకర్తకు వచ్చునుగాని ఆఋత్విజులకు రానేరదు. అగ్నికు మోక్షము లేదుగాని పుణ్యలోకమునందు భోగభాగ్యము లనుభవించిన పిదప ఇహలోకముందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో స్త్రీగానో జన్మించి మంచిచిక్కవృత్త వంతులగుదురు.

(3) అధ్యయన—అనగా—వేదములు చదవడము.

(4) అధ్యాపన—అనగా—వేదములు నేర్పించకము. వీరిరువురు వైకుంఠ వాసులగుదురు.

(5) దానమనగా దానమివ్వడము.

(8) ప్రతిగ్రహ అవగాహనములను కోవడముచేసిననుకూతమువలన పూర్వగోళము నందు భోగ భాగ్యము లనుభవించిన వివర ఇహగోళమునందు ప్రవర్తనక్రమములో పునరుద్ధరణగానో—ప్రీ—గానో జన్మించి మంచి పోషకములు కలుగుచును—.

65 దివ్యమైనవివరి వేదాంతమార్గమును పెదమార్గమున బట్టివిన రీత మార్గముగా తలచిప్పుడు బోధించు వారు శుష్క వేదాంతములను బుద్ధులు కార్య గురువులను బడుదురు. స్వప్నలీలనకామకీర్తనలు బాధి కవిరాయలు వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది దైవవింద యగును. వ్యభిచార, జారగ్యమునకు పునాదియగును. అట్టి గంధముచాపమునకు కుదురు గును. అట్టి గంధములను చూడకూడదు. తాను చెడ్డకోరి వనమంతా ఇది పిన్నమును. అభోధశ్రుతి (28) = జ్ఞానహీనానాం తా జ్ఞానహీనులకును మృత్యువును గాని శ్రుతి (29) జ్ఞాన చక్షుషాం తా జ్ఞానదృష్టిగలవారికిని మరించదు. జ్ఞాన—అజ్ఞాన—భోధ మధ్యమున్న మేలు కీడు ఈ గ్రంథము ననుసరించి గ్రహించుము.

66 శ్రుతి (30) “అత్యుద్ధి న్సుఖాచైవ” అనునట్లు తన అత్యుత్తమ జ్ఞాన వెలుగును వలన కార్యములను విరిగించు కొనువారు కడతేరగలరు.

67 శ్రుతి (31) “అజ్ఞాన తిమిరాం ధవ్య” అనునట్లు తన అజ్ఞానమనే చీకటి వలన కార్యములను విరిగించు కొనువారు కడతేరలేరు.

68 శ్రుతి (32) “యద్భావ్యం తద్భవతి” అనునంశ్చ త భావలోచినిత అనేక అర్థములు గలవు. ఏదటి వాని మనోవికారమువలెనే—తన మనోవికారము అటు వలెనే పుట్టును—ఎట్లా తలచితే—అట్లాగే అవును.

69 జగత్తులో నున్న కొందరు జనులు విట్టవేదాంతము నేర్చుకొని గురువులను భక్తులను గ్రంథములను తిలస్కరించుచు నిక్రయములకు వచ్చిన గర్హితులను తనకు తటస్థించినవలె యమున అగ్రంధము అనే

కొనేవాని కొననివ్వక అందుకు తగిన మిట్టనేదాంతము పెట్టమని నిర్ణయము చేసిన మేధావులు—నమ్ముదురు, నమ్మనివారు నమ్మురు—ఇట్టి దుర్బోధలు చేసేకార్యగురువులు అపగా ఉదరి పోషణ జరిగించు కొనవాని నరకపాలకుదురు సుమా. ఇట్టికుష్టకారితీకుల మిట్ట వేదాంతకులనే, కార్యగురువుల భోధను చెవిని వట్టెనుము. తుడిపోతులుకోరికలు పోరుదురు.

70 శ్లో॥ (33) కం.దుర్జన సాంగత్యంబున కష్టంబులు గలిగివారు కడతేరరుగా, సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యంబులు కలిగివారు కడతేరుదురె మనసా॥ తా॥ దుర్జనసాంగత్యంబున కష్టములు కలిగి కడతేరరింపు. సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యములు గలిగి కడతేరుదురట—

71 శ్లో॥—(34) చెప్తవారితో స్నేహంబుచేసిరేని కీమతప్పుకనరునకు మూడుచుండు అనువాద్యములును పెడిచెవినివెట్టి॥ శ్లో॥ (35) మందివారి తొమైతిస్మరించిరే—మేలు చనులకుకలుగును చాలగాను. అనువాద్యములను మదిని నిలిపి నడిచినవారే యోగులు.

72 సామెతి॥ (36) సహవాసయానోప గుణార్థవంతి॥ అనునట్లుపట్టి సాంగత్యము చేయుదురో అట్టిగుణములు పొందుదురుగావున—

73 హిందూమతస్తులలో ఏకులస్తులవారై నను జ్ఞానశీలులైనగురువుల హరివల్లనీకులస్తులుగానున్న వారును నిస్సంబేహముగా జ్ఞానోపజేతముపొందిన యెడల చాలాదుర్గుణములుమానును. ఈ గ్రంథము వ్రాసిననానందు వలననున్న దుర్గుణములు నశించి సద్గుణములుకలుగును.

74 గురువుల ప్రఖ్యాతి—

జగద్గురు—వసగా—తిలోకములు పరిపాలించేవాడు—స్వప్తి—స్థితి—లక్షణములకు—కర్త. నరుల—పాప—పుణ్య—భక్తిని—బట్టి వారి—వారి—కర్మలకు తగినఫలముల నిచ్చేవాడు—

75 నన్నుచు — | అనగా—పరిపూర్ణజ్ఞులనగాబట్టి  
76 కారణగురువు — | మహిమను కనుగొనినవాను. పరమ  
77 విహితగురువు — | త్యాగముచేసికొనిబ్రహ్మనేధ్యానించు  
వాడు—పరిపూర్ణజ్ఞులు.

78 గురువు—అనగా—జ్ఞానశీలుడు—భక్తి—భావించి—  
అశాపాశములను ఖండించుకొని—మోక్షమును జూపుచున్నాడు.  
గురువును నరుడని భావించకూడదు.

### జ్ఞానలక్షణము

79—ఈకృష్ణముచదివిన మనుజుడు వినినమనుజుడు జ్ఞానశీల.  
తగలగురుజోధ వినినమనుజుడు ఇదివిష్ట అదితప్ప అనిచెప్పక కడవిక.  
స్వాయమాంగముననే ప్రవర్తించుచుండును. ఎల్లకార్యములయందు  
స్వభావవిహితమైనబుద్ధితో మెలగుచుండును. అతనికి దేనిపైనను రా  
గాను—రాగములుండవు. అట్లు మిక్కిలి విరక్తిచేతకార్యములు చేయ  
కయునుండడు. అనగా అతడునొకదాని పైనను ఎక్కువఅశలే కార్య  
ములుజరిపించుకొనుచుండును. అతనికి వైరాగ్యముగాని వాంఛగాని  
అపరితముగానుండదు. అన్నియునమముగానే యుండును. ఇతడునెవ్వరి  
నిదూషింపడు. భూషింపడు. తానేకార్యమునందును తోపపడడు. ఇత  
రులసమాచారములను తానుచెవియొగ్గిపూనికతో వివడు. గృహశ్చ  
త్యములయంద్దు క్రమముగాజరుపుకొనును. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియ  
ములనగా—జ్ఞానేంద్రియములనగా (1) చెవులు (2) దేహము (3) నేత్ర  
ములు (4) నాలుక (5) ముక్కు—కర్మేంద్రియములనగా (1) నోరు (2) చేతు  
లు (3) కాళ్లు (4) స్త్రీ—పురుషులమర్మభావము—వీటినిచెడుకార్యముల  
కు పోనివ్వక వీటికి రాజైనమనస్సును నశపర్చుకొని ఇతరచింతలేక.

ద్వ్యుగలి నేర్పుతోనుండును. ఇత కేగృహస్థధర్మమాగ్ధమువనుండు జ్ఞాని యనబడును.

జనులన్వభావము.

80 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవద్వింశతిలోనేయుందురు.

81 దుర్జనులు—ఎల్లప్పుడు మనస్త్రిమి కేరీవిలాసమే చాలాఁగోరుదురు.

82 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవంతుని వామకీర్తనలు పఠనచేయుచుండును.

83 దుర్జనులు—ఏవేళను చానులనుచూచి పరిహాసము చేయుదురు.

84 సజ్జనులు—నకలపాణికోట్లను తమవారిగా నమముగానే యెఱుఁగుదురు.

85 దుర్జనులు—నకలపాణికోట్లను తమవారిగా నమముగా నెంచక అనూయవడుదురు.

86 సజ్జనులు—శరణన్న పారిని ప్రాణమైనదిచ్చి సంరక్షణజేయుదురు.

87 దుర్జనులు—నకలహత్యలు—దుష్టకార్యములచే తమపొట్ట నింపుకొనయెడరు.

88 సజ్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు ములివ్వువర్తనగానంచరించుచు వెంకటవికలుని వినావేరొక లంచరు.

89 దుర్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు చాలాఁగోరి గలవారై వెంకటవికలుని మరచియుందురు.

90 పైని చెప్పినవర్గాలన్ని నజ్జన—దుర్జనులలో ఇట్టి మొదలైన లుకూడచర్యలున్నవి. గృహస్థధర్మ, గృహస్థము ననుసరించినం దువలన దుర్జన సాంగత్యమును నివేరి చేసికొని సజ్జనసాంగత్యమును

పాండితుతి (28) భక్తమామం బిద్యును అనుశ్రుతినిబట్టభక్తినిపాధిం  
చునారే పరమమము తెందగలరు. నత్యజ్ఞానానందుని చెందగలరని  
అర్థమగును. సజ్జనత్వమే శాశ్వతమౌత్వము, దుర్జనత్వమే చంచల  
త్వము.

91 వేదశ్రుతి (37) వేదవేదార్థ శబ్దార్థం శ్రోతౌక్యం మాత్రమ  
రూపిణి —

92 || తా || ఓం ఈ వేదార్థ శబ్దార్థము శ్రోతౌక్యములకు రత్నస్వరూ  
పమయినటుచుంటిది.

93 వేదశ్రుతి (38) జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ | బుద్ధినర్హ పయ  
త్నతః ||

94 || తా || వేదవాక్యము ను ఎరు భోధవడు చున్నారో వారు  
నర్హపయత్నములయందున్ను బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది—

95 వేదశ్రుతి (39) వేదశబ్దం జానాతి సర్వధా సర్వశాస్త్రైశ్చ | వేద  
శబ్దముయొక్క రహస్యము ఎవరెరుగరో వారు ఏన్ని శాస్త్రములు  
చదివినావృథా అని వేదశాస్త్రములు చెప్పుచుండగా భగవత్పరగ జే  
సికే పాపము లేలవచ్చునని అలోచించి ఈగ్రంథమునందు ముద్రించినవే  
దశ్రుతులనుపఠించి కడలేరవచ్చును. ఎవరైనను వేదములను ధారాళ  
ముగా పఠించవచ్చునని వేదశ్రుతులు పలుకుచున్నవి. ఇదిగాక ఋగ్వే  
దపారమైన స్తోత్రప్రకరణములలో శూద్రులకు యజ్ఞార్చనప్రవేశము  
లు చేసినదని చెప్పియుండలేదా? అధర్వణ వేదమంత్రములు శూద్రుల  
భ్యసించవలదా? ఈప్రకారముగా కృతయుగము త్రేతాయుగముద్వా  
పర. యుగములలో వేదములు నాలుగు వర్గాలున్ను వేదముగా  
అనుష్ఠించబడియుండగా ఈలియుగములో మాత్రం వేదములు శూ  
ద్రులు పఠనచేయకూడదని చెప్పియున్నవేదములు యేమియజ్ఞార్చ  
నభ్యాయము లోరెండో శ్రుతివాక్యము.



36. శ్రుతి (40) యోధమాంవాచంకశ్యాః—మాపభావజనేభ్యః।  
 బ్రహ్మరాజన్యభాగుం—శూదాయచార్యాయచ—స్వాయంచారణా  
 యచ। అనినాటుగు జాతిములు వేదములు పఠనజేయమనియున్న దేయ  
 నిజ్ఞానవేదపారసంగ్రహము అనే గంధములో ప్రచురపరిచియున్నారు  
 ఇదిగాక ఎవరైతను వేదాంతమార్గమును కనుగొనివారేద్విజ్ఞులు అన  
 గా బ్రాహ్మణులు అనగాః (41) బ్రహ్మజ్ఞానాత్మబ్రాహ్మణః। అనగా  
 బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులు అని ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానంద  
 ము తేలు తెల్లముగా తెలియుపర్చుచున్నది. (ఈ విషయమై 2000 వ సం॥ 208  
 వ సంఖ్య నుంచి చూడుము.) ఇట్లుండగా శ్రీమహా భారతము అనుశా  
 పనిక పర్వములో శూద్రుల విషయమై ప్రచురపరిచిన వాక్యములను  
 వమ్ముటకు వీలు లేదు. మఱి—శూద్రుల విషయమై వ్రాసినది కవ  
 తునూత్రముగా నున్నదనుటకు సందేహము లేదు.

### —భగవత్స్మరణ—

37. శ్లో॥ (42) శతవర్షాశీవతి, మరణానిశ్చయం జగత్ । తా॥  
 జగముననున్న జీవకోట్లయూవత్తు నూరు సంవత్సరములు జీవించినను  
 మరణమునిశ్చయము. అంతములేని భగవత్స్మరణకు మించినవస్తువు  
 యేమియులేదు. గనుక అట్టి కైంకర్యమనే భగవత్స్మరణ ఎవరుచేయు  
 చున్నారో అట్టివిభభక్తునియందు భగవంతుడు ప్రసన్నమగును. అనగా  
 భగవంతుడు సంతోషిని పొందును. విదవలభక్తి హెచ్చు విషయాలది అభ  
 క్తునకు భగవంతుడు దర్శన మిచ్చును. కైంకర్యమనశా భగవంతు  
 యకు చేయునేవయిని అర్థమగును.

38.—ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథపత్రికలును దక్షిణం  
 చూడగా 381 — పత్రికలుగను. ఈ పత్రికములలోనున్న సంఖ్యలు  
 303 రత్నములగును. ఆరత్నములను చదివి జల్లించివెదకి నికరమైన

రత్నమును కనుగొని (మేలిమిబంగారు వస్తువులలో, పజ్జ, మైమూర్త్యు  
గోమధిక, మరకత, మాణిక్య, పుష్పరాగ, నీలములు మొదలైనవి  
వంటివి స్థాపించినట్లువలె) ఆరత్నమును మునుస్సునందు స్థాపించుకొన్న  
యెడల పరమపదము జెందగలరు. జననమరణములువశించువడి ఈగ్రం  
థము తెలియపర్చుచున్నది.

99 ఈగ్రంథమునందున్న ఒక్కొక్కనంగతి రత్నములమూర్తి  
యని తలంచవచ్చును.

110—ఈగ్రంథము కొనినవారు ఇందున్న బీజామరీ మంత్రము  
లను ఈగ్రంథమువర్పర్చిన జ్ఞానశీలతగల గురువు కినిను శోధితురా  
లయినవందిగాంతుల శమస్తగారి వలన జ్ఞానోపదేశము పొందినట్లువలె  
నభావించుకొని తిక్కరణశుద్ధిగా పఠించేవారి కుత్రి—(4) ప్రసరిజన  
నం—పునరపిమరణం—అనుకుత్రినిబట్టి జనన మరణములువశించిపర  
మపదముజెందుదురు. ఇటువలెనే ఈగ్రంథముననున్న వేదకుత్రిలలో  
నున్న అనేక గ్రంథములలోనున్న ప్రచురపరచి యున్నారు.

101—శ్లో॥ (44) గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వ  
రః॥ గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురువేదమః॥

॥ తా॥ గురుడేబ్రహ్మ గురుడేవిష్ణువు, గురుడేమహేశ్వర సచాశి  
వులు. ఈపంచకర్తలే, సాక్షాత్పర బ్రహ్మస్వరూపుడని గురునిభావించు  
కొని తస్మై శ్రీ గురువేదమః అనునట్లు గురువులగువారలకు ఎవరైతే  
నమస్కరించుచున్నారో వారే సత్యజ్ఞానులనబడుదురు—

102— గురువులగు వారలు వాఙ్మూలముగా ఉపదేశమిచ్చిన  
మంత్రములను గాని—వారు చేసిన గ్రంథములయందు చెప్పిన మంత్ర  
ములుగాని గృహిగావరించినవారు నై కుంత వామలగుదురు.

103 పరమపదము. పరమార్థమునుపది మహాయోగ్యవయస్స నిజ  
ముగలిగినది. ప్రకృతిద్వయము లేనిది, ఆరహస్యము కనుగొని చెప్పు

టకు అలవికానిది. ఆదినిశామ రూపములేనిది. తానువృష్టించిన ఆర్యుల  
వలన దీపచార వార్తనగా విధాతలనే అచల విహార్త బ్రహ్మ  
యని కల్పితనామము వహించిన బ్రహ్మనే స్వయంభువుడు, అనగా  
తనకుతానే జీర్ణించినవాడు, ఒకరివల్ల సృష్టించ బడినవాడు, నిరా  
మయుడు, అనగా రోగములు లేనివాడు, నిర్లభుడు అనగా ముడిమిలే  
నివాడు, అంతములేనివాడు శుక్తిని గిట్టుటలులేనివాడు, అనగా, చా  
పుపుట్టుకలులేనివాడు, స్వప్రకాశి, నిర్భయుడు బట్టబయలుగనున్నాడు,  
యోగములను భూతములను సృష్టించేవాడు ఆభూతములను పోషించే  
వాడు, కడవట, ఆభూతముల కర్మాను సారమునుబట్టి వారి—వారి ఆ  
యుస్సుముగించిన తోడనే ప్రాణులను రక్షించుకొను చుండువాడు.  
మరల భూతములకు వారి వారి కర్మాను సారమును పట్టి పునర్జన్మము  
ఆయుస్సు కలుగచేయువాడు—కలుగచేయనివాడు.

404 పునర్జన్మము లేనివాడు ఒకజే పరమాత్మం ప్రధమదేవత  
శేవుడనబడును. తిరమూర్తులు వకరే యగుదురు.

405 యోగములు మారునపుడు వైకుంఠము జెందిన భూత  
ములు మరుయుగముకు రాక వైకుంఠ వాసులుగానే భగవత్స్వ రూ  
పులుగా నుండురని ఆర్యులు చెప్పిన వాక్యము.

106 యేమోవాగ్రసినాననే నిలంపు తలచకుడి, యిందున్నగ్రంథ  
అరంభము 1 టవఱికికనుంచి చదువుడి, ఆనందించుడి. మోక్షము చెం  
దుడి. క్షయించుడి.

107 ఈగ్రంథము నెవరు ఎవరు చదివినను ఆవాక్యములు ఒ  
కరికి శోధించు నటువలె నున్న భగవంతునితోను స్మరించి నటువలె  
నుండును.

108 ఈగ్రంథము చదివినవారికి వినినవారికి వకరైశ్వర్యపుత్ర  
పాత్రసామ్రాజ్య వృద్ధిగలుగును.

109 శ్రీనిధిమును పశించిన ప్రభువులకు గాలురకు— శ్రీ  
లకు బాలికలకు వారి—వారి వాక్కులును మఃస్ఫులును పవిత్రము  
గును. అత్యంతానంద ప్రదము.

110 శ్రీనిధిప్రభావము. ముగిసెను.

111 ఇహ—పరలోకములకు శ్రవణ

ఈ శ్రవణ సుఖ

న మః పను సాక్షరము.





# బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వి నా య కు ని స్తా త్రం .

• పాండము యేకదంతమును తోరపు బొజ్జయు. వామహస్త  
ముఁగ మెండుగ మ్రోయు రజ్జులును మెల్లని చూపుల మం  
దహాసముఁగ కొండొక గుజ్జహాసమున. కొరిస విద్యలకెల్ల  
మెజ్జవై యుండడి సార్వతీ తనయ వోయి గణాధిపనీకు  
మొక్కె-దఁ

శ్లో॥ గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుదేవో మహేశ్వరః  
గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై గురువేనమః 1

శ్లో॥ బ్రహ్మచందం పరిమనుభదం కేవలం శ్వాసమూర్తిం అను  
వేదశ్రుత్వ బుద్ధిన్వి. — 2

శ్లో॥ అహర్నిత్రాధయై దుఃఖానానమానమే తత్పశువిర్గరాణాం  
జ్ఞానంసరా గాంమధకిం విశేషోజ్ఞానేనహీనః పశుభిస్సమానుః॥  
అను స్మృతిని బుద్ధిన్వి. — 3

4 | తా | ఈ మానవజన్మమొత్తినంతకు శ్శాసముపొంది మోక్షము సంపాదించుటచే ఫలము, అష్టాష్టాసములేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎన్నుబడును

5 ఈ కర్మయుగమునందున, మానవజన్మమొత్తట మహాబాగు, దు లక్ష్య ఎన్నె శ్శాసముపొంది మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము గనుక అష్టాష్టాసము తొలగించి మోక్షాష్టాసము కలుగుటకై అనేక గ్రంథములను వ్రాశిరించి ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందిమనే గ్రంథము వలన మానవులు కడలేదుటకు బ్రహ్మజ్ఞానము తేట తెల్లగా తెలియుటకై సాధారణమైన తెలుగువాడుక మాటలచే ఆ బ్రహ్మజ్ఞానమునుకొని అన్వయం వచనకావ్యముగానున్న ఆ దుశ్శ అచ్చటచ్చట (1) ఇహిహాసములు (2) పునమానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామిశాలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టిమువలె నటువంటివి పునఁద్రొంగించి గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నుండి కష్టనష్టములు ద్రవ్యనయము గలుగకనే నునాయానముగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షము, చెందటకై బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథముగా వీర్వచ్చి అమృతగుటకలలో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింప బడ్డది

(6) బ్రహ్మజ్ఞానమే పరిమపదమునకు ప్రధానికైనదని వేదములు ప్రతిపాదించుచున్నవి.

(7) ఈ బ్రహ్మజ్ఞానమనే బాధ శనమతస్థలకున్ను విష్ణు మతస్థలకున్ను అనుకూలముగా నుండును ఇందులకు సందియము లేదు.

(8) ఈ గ్రంథమునందున్న సంగతులు విన్నవారికి చెవుల కానందమై చెలంగుచుండును.

(9) ఈ గ్రంథమునందున్న జ్ఞానములను భక్తితో విన్న మాత్రమున సత్పులము గలుగును.

10 ఈ గ్రంథమును కేవలము పూజించినను భుగిరిజాలంబులు దొరికిపోవును.

11 హిందవులలో నాలుగు వర్ణముల వాలో బాల్యమున న కహార వృత్తులు మొదలైన వాని పురుషులు స్త్రీలు ఈ గ్రంథమును పఠించి ప్రతి కోసన పారాయణము చేసినను విదినను విదేహులై వల్యంబునం బెందునారినటను నందియంబులేదు.

12 గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గములో నున్న పెద్దలైనవారు బాలులకు బాలికలకు కూడా ఈ గ్రంథమునందు అన్వయమునో నున్న (1) పరివ్రతాధర్మము, (2) రిశోగుణము. (3) తపోగుణము (4) శాంతగుణము (5) బ్రహ్మసమరణములు (6) ఆయుర్మయి గుణము (7) పుణ్యపాపములు (8) స్మృత్యుభయములు (9) కలిమిలేములు (10) ప్రాకర్మికధర్మములు (11) పునర్జన్మములు (12) మతలచారములు (13) హింస (14) అహింస (15) అనిష్టధర్మములు అరు (16) రాగద్వేషములు ఏను (17) ఈషవాత్రయములు . మూడు, (18) ఆశాపాకములు నాలుగు (19) పద్యములు ఆరు (20) మరల చెబ్బరలు (21) స్వర్గనరకములు ఇక దండబద్ధతునంటి మేలు కను గల సంగతులను బోధించిన మొదల వానికి జ్ఞానము కలిగి మోచనమీసంగు ఏ దుష్టకార్యములు చేయక బ్రహ్మజ్ఞానము ను సాధించుచుండును ఎవలైనను బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించినవారే బ్రహ్మజ్ఞులు బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రహ్మజ్ఞానం



13 ఈ కలియుగమునందలి జను లెల్లరును నల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యాన భారగలచేత గడనే రుట విక్కిరి దుర్లభమని యోచించి కలి సంతానో పరిపత్తులక మొదలైన వేదములను పూర్వము నిర్ణయించబడ్డవి. ఆ వేదములను ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన యెడల మోక్షము అజయ్యేనందును.

14 పుస్తకోక్తి మంత్రములలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములే కలి మానవులు పఠించి కడనేరుటకు సులభమైనవి వేదములు శ్రేణియవచ్చుచున్నవి గనుక ఈ కలియుగమునందు ఆ మంత్రములే పఠించి చాలా భక్తులు కడనేరి యున్నారు. ఆ మంత్రములు ఆ మంత్రములమొక్క మంత్రార్థ, మంత్రమూల, మంత్రసారిములలో భోధించిన వేదములను సహా ఈ గ్రంథమునందు సంపూర్ణిగా ముద్రించబడెను వాటిని పఠించి మోక్షము సంపాదించవలెను గాని ఇంతటికంన్నా ఎక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు.

15 స్నానముల వివరణము అందుకు తగినమంత్రములు

16 మంత్రములు పఠించుట కైత్రికాలములు.

17 అన్నము భుజియించే కాలమందు పఠించె మంత్రము.

18 మోక్షలోకములు 5 నరకలోకములు ఈ లోకములు వాటివాటిపేర్లతో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించడమైనవి ఇవిగాక.—

19 ఈ కలియుగమునందు ప్రథమమున చరా—చరములను రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను వాటి చర్యలన్నియు ఈ గ్రంథ

మునందు ముద్రించబడ్డవి ఈ రెంటివలననే ప్రపంచమున్ను ఈ గ్రంథమున్ను ప్రకాశింప బడుచున్నవి. \* దిగి చూచి లోను కనుగొనవలయును. దిగి చూచి దుచి గెలిసి కొనవలయును..

\* 20 ఈ గ్రంథమును మొదటిమంచి తుదవరకు చదివి సారాంశమును గ్రహించిన వానికి నువ్వుము దొరుకును \*యేమో వ్రాసి నాను అనే తలంపు తలువకుడి యుంచుడి.

21 ఈ గ్రంథమునందున్న సుఖ్య తాత్పర్యము

- |                                  |                       |
|----------------------------------|-----------------------|
| 1 ప్రపంచసృష్టి క్రమము            | 1వ ప్రకరణము           |
| 2 బ్రహ్మలక్షణము                  | " " "                 |
| 3 శక్తితలలక్షణము                 | సాంఖ్యము 2వ ప్రకరణము  |
| 4 తత్వజ్ఞానము                    | తాంకము 3వ ప్రకరణము    |
| 5 బ్రహ్మజ్ఞానము                  | అమనస్కము. 4వ ప్రకరణము |
| 6 బ్రహ్మమలో విశ్వమగుట పరిపూర్ణము | 5వ ప్రకరణము           |

7 (19)వ సంఖ్యనందు చెప్పిన చరాచరముల రెంటి గర్వము వీటియందున్నవి—వీటికి తగుమైనట్టి (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపఖానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామరెట (5) దృష్టాంతములు ఇట్టి మొదలైనట్టివి చాలాగలవు.

22 ఇహలోక ఆనందము, పరలోక ఆనందములని రెండు గలవు చంకలు కొట్టుకుంటూ ఇహలోక ఆనందమహిమ గర్వము పొంది పరభి కూపములోపడి దుఃఖించుటకంటె ఈ గ్రంథమును పొంది ఇహలోకములోనే పరలోక ఆనందము పొంది పరలోకములో దుఃఖించుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

## బ్రహ్మజ్ఞానానందము

బ్రహ్మ ఏర్పిచ్చిన గృహస్థశ్రమ భర్తామార్గమున మిత ప్ర  
వర్తకగా సంపాదించుచు ఆత్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచమాయాశక్తి  
ని మఱచి ఎప్పుడును భగవంతుని కొని యాజ్ఞాచిద్యులాలసమ బ్రహ్మ  
జ్ఞానానంద మనభుజును. (సాంఖ్య, తారక, అమరస్య, యోగముల  
చే ముగిసిండులుగా శోధింపబడుచు) ముక్తిపొందగలను

పరమపద మార్గము—వైకుంఠము

ఈ గ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుకొనకమే  
పరమపద మార్గము (Salvation) ముక్తి

మోక్షమార్గము—కైవల్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములయే త్రికిరణమర్థిగా త్రి  
కాలములయందు అనగా ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్న కాలము,  
సాయంకాలము, లేక ఎప్పుడును, కీడు, నిష్ఠ, దృష్టి, ధ్యాన, ఈ  
నాలుగింటిని మనస్సు యందు నిలిపి పఠించకమే మోక్షమార్గము.

విదేహ కైవల్యము—బ్రహ్మైక్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న సాంఖ్య, తారక, అమరస్య-ముల  
సారమును భుజించి పరిపూర్ణము పొంది బ్రహ్మములో ఐక్యము పొంది  
న వైకుంఠమే విదేహ కైవల్యము.

ఈ గ్రంథమును ఎవడు చదివినను ఆ వాక్యములు ఒకరికి  
భోధించినటువలెనున్న ఆ భగవంతుని తాను సరిపెరిగటవలె  
నుండును

అవతారిక ముగిసెను.

—





## ప్రహజానానందము

మొదటి ప్రకరణము.

## ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

- 10 శ్లో॥ శివకంఠీల ప్రాణుల. సృజించునెడగ, కిమలాసనుండవై,  
 (2) యనరి సమస్తజంతు విహంబుల బ్రోవగ నచ్చుతుండవై  
 (3) ప్రవిమలశేవనింఘమాల ప్రాణులంప హరిండుదృడై  
 యనరి శ్రీమూర్తి లొక్కరగ నార్యునినంతుని మొక్కి వేడెడగ
- 11 శ్లో॥ ఈ జగమునందు భూతములను సృష్టించును బ్రహ్మ వివర్టియు  
 (2) ఆసృష్టించిన పకిల చరా చరి జంతువులను పోషించును  
 విష్ణు వివర్టియు  
 (3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకు రుద్దుడైనవర్టియు  
 యిట్టి త్రిమూర్త్యైతక వ్యూహంబుండవర్టి ఆభగవంతుని మొక్కి  
 వేడుచున్నాను ఈదిగువనున్న 18 వ సంఖ్యనున్ను శివ ప్ర  
 కరణ తారకములో 6 వ ఇతిహాసమునుచూడండి.
- 12 శ్లో॥ ఆహారని వ్రా ధయమయిధునాని, సమావతే తత్పశుభిర్న  
 రాణాం జ్ఞానంసరాణాం మధికం విశేష, జ్ఞానం హీనమతే  
 భిష్పమానః
- ఈ మానవ జన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానము పొంది మోక్షము  
 సంపాదించుటయే ఫలము అట్టి జ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రా  
 ణులని ఎంచుకొందురు.

1 కృతయుగం, త్రేతాయుగం, ద్వాపరయుగం, కలియుగం, ఇవి నాలుగు యుగములని ఎన్నబడును.

2 ఇదిని ఈయుగములు ఎటువలె ఎవ్వరిని ఉత్పత్తిచేసి, ఉత్పత్తిచేసినవారు యెవలె ఉద్భవించిరిని గ్రహించుటకై గ్రంథములను చూడగా, ఆగ్రంథములలో అనేకవిధములుగా ప్రచురించబడియున్న వాటిలోని కొన్ని సంగతులున్న ఈలియుగమునందున్న ద్వీపాంతరములలో నివసించియున్న పండితజనులవలన వివిధములుగా గ్రంథములలో ప్రచురించబడిన వాటిలోని కొన్ని సంగతులను, పరిశీలించిచూడగా ఒకటి కొకటి సంబంధించినందున ఈయుగముల ఉత్పత్తిస్థితి, ఉత్పత్తిచేసినవారు ఇటువలె ఉద్భవించినారని వక్కాణించుటకు అలవికాదు.

3 తుదకు యోచించగా ఈగున నుడహరించిన ప్రకారము జలప్రళయము నందంతట స్వప్రకాశమై అదిని యుగములను సృష్టించినవిధము అస్పష్టికర్తకే ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలుసును.

4 ఆయనస్వయంభువుడు నకిదివల్ల సృష్టించబడనివాడు.

5 ఆభగవంతుడొక్కడే సర్వభూతములయందు రిహస్యముగానున్నాడు.

6 మాయాశక్తి ప్రపంచమందంతటా అలుముకొనియున్నది.

7 ఆయన మహిమ కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యముకాదు.

8 సర్వ ప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్నాడు.

9 పుణ్య పాపకర్మములచేతను, మాయచేతను, మొదలు, తుదయూ, కనుబడని ప్రపంచముచేతను, అంటుబట్టి, పృథ్వికిరాని లభ్యముకు పొని, కేవల జ్ఞాన యాత్రచే పరిశుద్ధుడైయున్నాడు.

10 సకలచరా—చర—భూతములుండే—భవించును.

దు రూపులేని, కేవలజ్ఞానరూపముచే వ్యాపించియున్నాడు.

11 సర్వ ప్రపంచము, లోకల, విలుల, ముందు, వెనుక యనుసృష్టముల, క్రింద, మీద, ఎన్నత్రా పోవునట్లుగా ఆత్మ నిండియున్నట్టియు, పరబ్రహ్మ మైనట్టియు, అనగా బాహ్య, యేవ్వన, కామార, వాద్ధిశక్తిములు లేనినట్లు, ముగియు లేనిట్లుగా నాశము లేనివాడు భయములేనివాడై యున్నాడు.

12 నానురూపములతో నానుమిషు ప్రపంచమును, మరల నా మనుషులు లేక లయించి చేయి మిషు భిన్నము మాత్రము ఏవి కారములు లేక ఏకరీతిగానే యుండును.

13 ప్రపంచమంతయును ఆయన మహిమచే గలిగిన జలప్రళయ ము నందంతట స్వప్రకాశంజై లయించిపోయి ప్రపంచమును మరల కలుగజేయు నట్టియు, అదిగ నీదనునగా విత్తనములేకనే మహిమ వలన భూతముల వైరాళము స్పష్టించి అటు రితువార ఆ భూతముల విత్తనమాలవలన భూతములను స్పష్టించెను. పోషించెను, మృగిబొందించెను. కర్తయైపోయినట్టి భగవంతుని గొలచెదను.

14 పక్షులకు, పంజరమువలెను, చిత్తములకు సన్నదారమువలెను, పుష్పములకు సన్నపుకొనవలెను ప్రపంచముండుటకు పునాదిగా నుండునట్టి భక్తివత్సలుని ప్రార్థించెదను.

**భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన విధము..**

1 సృష్టికి మునుపు ఈ ప్రపంచము నానురూపములేక జలప్రళయ మహిమగా నుండెను ప్రపంచమునగా భూతములు ఏవనించె వలయు

16 అంతట ఈడు తానే స్వయంభువునై సృష్టికర్త అనబ్రహ్మయము నందంతట స్వప్రకాశంజై భూమ్యాకాశములను



సృజించెను. ఏటి జంతుకనుగొనినవారు లేరు

17 ఆభూమ్యాకాశముల మధ్యను జలముగానున్న చీకటిగా నుండెను.

18. ఆభగవంతుడు ఆజలమును వేరు పర్చదలచి భూమి యొడి యుండుటకున్న ఆభూమిమీద ద్వీపాంతరములను కలిగించి అద్వీపాంతరముల శ్రేణి భాగముననున్న అద్వీపాంతరముల చుట్టున్న సముద్రముగా నుండుటకు ఆజలముకు ఆర్థాపించెను. అటువలెనే ఆ జలమాయెను ఆజలముపల్లనే పుష్ప పండించున్నది.

19 ఆసముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు.

20 ఆకాశమునందు సూర్యు, చంద్ర, నక్షత్రములను, వాయువు ను అగ్నినిన్ని సృష్టించెను. అప్పట్లో రాత్రి, పగలు, ఆయెను.

21 శూర్యకీరణములవలన వేడిగల వెలుతురు కలిగెను.

22 చంద్ర కీరణముల వలన చల్లని వెలుతురు కలిగెను.

23 ఆరాత్రి, పగలు, వకిరోజుగానున్ను, అట్టి యేడురోజులు వకివారముగానున్ను ముప్పది రోజులు వక నెలగానున్ను అట్టి పండెండు నెలలు సంవత్సరముగానున్ను ఆపరిబ్రహ్మమే ప్రపంచ ము నందంతటా ప్రకాశించుచేసెను.

24 తరువాత భూమియందు 'సంచరించుటకై సకలచరా—చర—జంతువులను, సృజించుటకు ముందే వారి వారికి కావలసిన పదార్థములను, కలుగచేసెను. ఆరుముతువులను ఏర్పర్చెను.

25 తరువాత సకలచరా—చర—జంతువులను వారి—వారికి—తగిన భాషాంతరములతో సృష్టించెను.

26 ఈవిషయమై 2 వ ప్రకరణ శరీరలక్షణమును చూచుము.

27 ఇట్లు సృజించిన జగమునకాధారభూతుండై ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవులలో విద్యాభ్యాసముష్ఠాదిన ఆద్యులచే అనంతనాచుములు అన్వష్టి కర్తకు కలిగెను.

28 ఆ అనంత నాచుములలో శక్తిగంభమునందున ముద్రించిన

మంత్రములే ప్రధానమైనవని వేదములు ధౌమికమునును అమంత్రములు జపించుచుండు వారికి నమః. వా. నమస్కారము.

29 అటువలె స్మరించిన భక్తులకులు ఈ కడదిన మూడు యుగముల సంహతు ఈలియుగము సంహతు కడగో యువ్వాగు.

## పరబ్రహ్మగణము

12 శ్లో! అచింత్యా వ్యక్తరూపాః సద్గుణాః సుకాశ్మనః

సమస్తజగదాధారి మూర్తయే బ్రహ్మగణము

30 అచింత్యము అచింత్యమైనది 31 వశిష్ఠ స్వప్రీతి చబడనది 32 నామరూపము లేనది 33 కలమతములు లేనది 34 అభేది ముగానున్నది 35 సరాంకాగనున్నది 36 సంబంధమైనది 37 వ్యప్తికి రానది 38 లయముకుపోనది 10 ప్రపంచస్వప్రీతి లయముకు 39 త్రగ నున్నది. 11 యేకరీతిగానున్నది 12 అఖండజ్ఞానము 13 గినది 14 సత్త్వగానున్నది 15 అక్షయముగానున్నది 16 ద్వైతముగా నుండనది 17 అద్వైతముగా నుండునది 18 ప్రత్యగాత్మగానున్నది. 19 ప్రపంచమంతటా తనకు తానే స్వప్రకాశముగానున్నది. 19 సదాచింత్యముగానుండునది 20 అంతములేనది 21 నాశముకానది 22 కాశ్యతముగా నుండునది 23 సజాతీయ 24 విజాతీయ 25 స్వగత భేదములు లేనిది. బట్టబయలుగానుండునది 26 బట్టబయలుగానుండునది 27 కాశ్యత బ్రహ్మమును ఈ సంకలమువలన చెరిసికొన్నవాడే భక్తుడు నాదీజ్ఞాని వాడే మోక్షమునకు అర్హుడగును. ఈవల బ్రహ్మమే భగవంతుండనియు ఈశ్వరుండనియు నారాయణుండనియు భక్తవత్సలుండనియు చెప్పబడుచున్నాడు. 32-33 ప్రతములను చూచుము

31 పైని చెప్ప బడ్డవాటిలో వేదాంత శబ్దములకు అర్థము.

15 ద్వైతము అనే శబ్దము, భగవంతుడు వేరు, శత్రులు. జగత్తు వేరగుననినీ శవాత్మ పరమాత్మలకు భేదమున్నదను మతము.

16 అద్వైతము అనే శబ్దము, (అనకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ" బ్రహ్మంవినుతః అన్యవస్తువేదియ లేదు " పర్యం ఖల్విదం బ్రహ్మ" నస్తువస్తు బ్రహ్మ వస్తు మతము) అభేదము. భేదములేదనుట.

17 ప్రత్యగాత్మ అనే శబ్దము, పరిమాత్మగాను పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమర్పకమును బొందుచుండును అని అర్థము, అభేదము.

-అనకమేవా-

23 సజాతీయ మనగా వక్రమనుస్య జాతీయందే బ్రహ్మమృత్రియ, వైశ్య శూద్రాది భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట ద్వితీయం

24 విజాతీయ మనగా, మనుష్యులకును, మృగములకును, పక్షులకును పురుగులకును చెట్లకును శాశ్వతులుగల వేరు వేరు భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

బ్రహ్మ

25 స్వగత మనగా ఒకదేహమందే అవయోంగములు, రిల, కన్నులు, చేతులు, మొదలగు నట్టి భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

26 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈ మొదటి ప్రకరణము యెవ్వరైనను భక్తియైత్రై త్రికరణమర్థిగా దీక్ష నిష్ఠ దృష్ట ధ్యాన ఈ నాలుగింటిని మనస్సుయందు నిలిపి సంపూర్ణగా చదివినను వినినను అట్టి వారలకు ఐశ్వర్య ఆయుస్సు వృద్ధి కీర్తియూ కలుగును, మఱియు 27 ప్రకరణము శరీర లక్షణము చూచేటంతి శక్తి కలుగును.

ప్రపంచ వృష్టి క్రిమము ముగిసెను.

తెలంగాణ



సాంఖ్యికములకు అనుబంధము

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా సాంబశివాపుర  
హారా స్మరహారా పాపవిమూలకా పరమరకత్యాగసుగాకరా  
దయామయా ధర్మనిలయా పరమపావనా పాపహరణా చం  
ద్రాచూడావంతసా పరబ్రహ్మస్వరూపుడైన సవాశివా  
స్వోలోకపూజితా నాయందు కృపగలవాడైన బ్రహ్మజ్ఞ  
నానందములో చేరిన మొదటిది తమమస్వప్తిందిన "సాంఖ్యి"  
మనే శరీరలక్షణముయొక్క అవయాంగములుతరచి రచి  
యించుటకై "శ్రీలక్ష్మీ"దేవిని నామసమ్యయందునిలిపి అమృత  
గుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపం  
జేసి పామరులను ఇంద్రియజ్ఞానులుగాజేయుటకై నిన్ను పా  
ఠించుచున్నాడను.

2. నా కుపదేశముచ్చిన గురువు మంకుమకోలికురాలైన  
నందిగాం తులకమ్మగారికి నేనుసవాక్యరక్షణనై యున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులు పార్శ్వికులు.

విధేయాను,

...

యశా రామస్వామి,

హామూజమావార్.

పోషించే, విష్ణువుకు }  
నమః నమస్కారము.

అలకట్టుతోట,  
రాజమండ్రి.



# అష్టాక్షానానందము

2 వ ప్రకరణము .

## 1 సాంఖ్యము

అనగా  
శరీరలక్షణము.

18 శ్లో॥ చేతులారంగ శివుని పూజింపడని  
నోరునువ్వంగ హరికీర్తి నుడువడని,  
దయయునత్యంబు, లోనుగా దలచడని,  
కలుగ నేటికి తల్లుల కడుపుచేటు.

ఈ మాననజన్మబైత్తి నందుకు పరమాత్ముని నామమును  
స్మరించి మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము.

ఈ దిగువ నుదహరించిన “సాంఖ్యము” అనే శరీర లక్షణము  
ను చదివి, శ్వాత్పర్యమును గ్రహించినయెడల, తెజః పుంజము అనే  
వెలుతురు, తిమిర సంఘననే, చీకటిని హరించినటువలె, విద్య” అనే  
అమృత జ్ఞానము అత్యుక్తు లభించి “అవిద్య” అనే లోభగుణము  
ఫలవ పుట్టిన అజ్ఞానమును నిశింపజేయును.

అత్యజ్ఞానమువలన మోక్షమార్గమును తెలిసికొనవచ్చును

అత్తజ్ఞానములేని యడల నేర్పిన విద్యలన్నియు, సంపాదించిన ధన మంతయు నిష్ప్రయోజనములును.

### 1 ఆకాశపంచభూతములు.

- 1 పృథివి అనగా భూమి
- 2 అప్పు అనగా నీర్లు
- 3 తేజస్సు అనగా అగ్ని
- 4 వాయువు అనగా గాలి
- 5 ఆకాశమనగా ఆకాశము

### 2 జ్ఞానేంద్రియములు.

- 1 శ్రోత్రము-అనగా-చెవులు.
- 2 త్వక్కు-అనగా దేహమందు కప్పినచర్మము
- 3 చక్షువుఅనగా-నేత్రములు
- 4 జిహ్వముఅనగా-నాలుక
- 5 ఘ్రాణము-అనగా-నాశిక ను

### 3 కర్మేంద్రియములు

- 1 వాక్కు-అనగా-నోరు
- 2 పాణి-అనగా-చేతులు
- 3 పాదములు-అనగా-కాళ్లు
- 4 గుహ్యముఅనగా-స్త్రీపురుషుల మర్మస్థానము
- 5 పాయు-అనగా-గుదము

### 4 పంచతన్మాత్రలు

- 1 శిబ్దము-అనగా-ధ్వని
- 2 స్పర్శము-అనగా-దేహమునకు యేవస్తువైనా తాక జము

3 రూపము-వకవస్తువు యొక్కరూపము

4 రసముఅనగా-సారము.

5 గంధము-స్థానమీద ఆరగ దీక్షిడగంధము.

6 ఆంతరీర్షియములు.

(1) మనస్సు, (2) బుద్ధి, (3) చిత్తము, (4) అహంకారము.

7—ఇది అన్నియు లెక్కించినయడల 24 యింద్రియములగును లేక తత్వములగును ఇది . జడపదార్థములగును దీనినే క్షరమనబడును అనాత్మయన బడును ఈ 24 తత్వములు కదలవు, మెదలవు గనుక "సత్తులనబడును"

7 ఈ 25వ తత్వము "జీవము" ఈ జీవము 24 తత్వములతో చేరినపిమ్మట చలనము గలిగి, కాయాపురమనిగాని, తేజ్రమనిగాని ఘ్నాలశరీరమని గాని, దేహమనిగాని, శరీరమనిగాని, వ్యక్తిత్వమనిగాని అనబడును. ఈ శరీరము నాశమయేవస్తువు గనుక అసత్తు అనబడును.

8 ఈ "జీవి" చిత్తులనబడును. చిత్తులనగా జ్ఞానస్వరూపుడగుట ఇది నాశనముగాని-వస్తువుగనుక అతడు జనబడును సత్తు అనబడును.

9 ఈ శరీరమునకు, రజోగుణము, తమోగుణము, సత్త్వగుణము, ఈ మూడుగుణములు కలిగి యుండును.

10 రజోగుణమువల్ల, కాకు, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యంబులనే హరిషద్వర్గములున్ను, ముఖ దుఃఖాదివర్గములు కలుగుచుండును.

11 తమోగుణమువల్ల, పాపభాట, భయము, దీప వ్యథా



వము, అలసట నిద్రించుట. మొదలగునవి కలుగుచుండును.

12 సత్వగుణము అనేగా శాంతగుణమువల్ల, ధైర్య శక్తియు జ్ఞానము, శ్రద్ధయు, జాగ్రత్తయు, దయాసంతోషములను. ఈగుణములు కలుగుచుండును.

13 ఈ 25 వ తత్వమును “శ్రుతి” 26 వ తత్వమును పరమాత్మ అనే అమృతమును తానుగా నేగి ఆపరమాత్మయే తానై యుండుటయే మోక్షమని చెప్పబడును.

14 లోకములో జనులు ఈ 26 వ తత్వమునే తనలో పరమాత్మమన్నాడని చెప్పుదురు.

15 ఆపరమాత్మని యందు పైన ఉదహరించిన వికారపు గుణములులేవు నిరహంకారగానున్నాడు సర్వప్రపంచమును వ్యాపించియున్నాడు.

జీవితగుణము.

16 ఈ 25 వ తత్వమునది “జీవి” లేక ఆత్మ తల్లి గర్భము లోనున్న శిశువు గర్భమునందు యెటువలె జొచ్చినదియు అప్పటి కర్తవ్యే గోచరముగానుండును. ఈ విషయమై మహా--మహా--గొప్ప తపశ్శ్రావులు సప్త మహారుషులు సహ కనిపెట్టలేక పోయిరి.

17 అయితే ఈ “జీవి” శిశువయి జన్మించిరేచక పూరకంబులనెడు ఉచ్చాస నిశ్వాసలు విడుచుచుండును.

18 పూరకంలేక ఉత్త్వాస, నెలవలనున్న ప్రాణవాయువును ఉద్ధృతరూపముగా అనగా గర్భములోపలికి లాగునవును “ఘోష” అనే శబ్దమునిచ్చును.

19 రేచకము, లేక నిశ్వాస, అధోరూపముగా అనగా గర్భములోనుంచి తైలకి విడుచు నవును “సోహం” అనే శబ్దము

నిచ్చును ఈ విషయమై ధీ వ సంఖ్యను ముఖ్యముగా చూచుము.

20 నెలపలివాయువు లోపలి, లోపలివాయువు నెలపలి తట్టి విడిచినపుడు, ప్రథమది, పూర్వకం, రెండవది రేచకమభ్యుపాను.

21 పైన ఉదహరించిన "హం" అనేకల్పమునున్ను "హం" అనే కల్పమునున్ను, రెంటిని కలిపిన యడల్ప "హంహంహం" అనే అజపగాయత్రిమహామంత్రమగు.

22 ఈ "హంస" యే "జీవి" ఈ జీవియే హంహంహం అనే అజపగా యత్రీ మహా మంత్రమును ఇదాపింగళయనడి "నూర్య చంద్ర నాడుల మార్గమున అనగా నాశికా ద్వారముల గుండా రేచకపూరకంబున తనకు తానే ( నేనే బ్రహ్మము నేనే బ్రహ్మము) అని జపించుకొనుచుండును. ఇట్లు జపించుచు వెడచెవిని వెట్టి మోహందకారములో జిక్కి ఈ దిగున 23 దోపంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం జననమరణములకు లోబడుచున్నది ధీవ సంఖ్యను చూచుము.

23 ఈ "హంస" ప్రభావము ఈ గ్రంథమునందు పరమ రహస్యమంత్రముల పత్రమునందు చూచుము.

24 ఈ "హంస" అనే "జీవి" వకలజంతు దేహ మధ్యంబున సంచరించుచుండుట వల్లనే వారు జీవించి యుండురుగాని, లేకున్న ( ప్రేతములనగా ) పీడుగులుగా నుండురు.

25 పైన ఉదహరించిన 24 తత్వములయందు రేచక పూరకంబులనెదు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు ప్రాణ అపానవాయువులు చొరబడనందున జడపదార్థములుగా కదలక మెదలక నుండును.

26 ఈ 24 తత్వములతో "జీవి" అనే 25 వ తత్వము రేచక, పూరకంబులనెదు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు అనే అజపకుండలి ప్రాణ అపాన వాయువులతో నాశికారంధ్రములగుండా

చొరబడినయడల చలనము గలుగును. ఈ విషయము శరీర వ సంఖ్య నుచూచుము.

27. ఈ జీవిని (1) అత్మ (2) అభిజ్యోతి (3) జీవజ్యోతి, (4) పరజ్యోతి, (5) జ్యోతి (6) హంస (7) పరమహంస అనుబడును లక్ష్యార్థము ఇది గర్భములో వుండెనప్పుడు కనుబడిని వస్తువ.

28. ఈ శరీర వ తత్వమునే “జీవి”తో చేసిన శరీర తత్వము పరమాత్మయని చెప్పబడును. గనుక శరీర వ తత్వమునే “జీవి” పరమాత్మ ప్రతిబింబమగునుగాని ఈ “జీవి” అనే అత్మ, అంతఃకరు గ అనే నాలుగు అంతరీంద్రియములు అనగా—మనస్సు—బుద్ధి—చిత్తము—అహంకారము—వీటివలన హాషద్వర్ణములనగా, కామ—క్రోధ—లోభ—మోహ—మద—మాత్సర్యములనున్న, కర్మత్వ, భోక్తృత్వమునగా, కర్మత్వ, కేను కర్తను, నాదేహం నా భార్య, నాబిడ్డలు, నాయిల్లు, నానంపాదన, అని అహంకారము గలిగి, భోక్తృత్వమునగా, ఆనంపాదన ఫలము అరుథవింపుచున్నాన. నిన్నీ, మరీన్నీ. కేను సంపాదనపరుడను నాకుటుంబమును కేను పోషించువాడను, అని ఆనందమహిమ గర్భముచే, యిట్టి వికారములను కలిగించుకొనెను గావున జననమరణములకు లోబడి మరి జించిన తరువాత, ఈ “జీవి,, స్వచ్ఛావస్తలో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబమును కనుగొని నటువలె తనస్థూల శరీరము విడిచిన తోడనే భయివ మాయ వలన తాను సూక్ష్మ శరీరమును పొంది స్వర్గనరకాదులకు కేతును ఈ విషయములో శరీర వ ప్రకరణ పింజోత్పత్తిని చూచుము.

29. ఈ శరీర వ తత్వము పరమాత్మ అక్షయ్యడగును అత్యంతము విశుద్ధివుడు అనబడును. అమృతమనియు అనబడును సత్తు అనబడును నిజమైన వస్తువ నాశములేని వస్తువు మూడులోకములకు

అధారమయిన పరమాత్మయగును. మూడులోకములనగా పరిలోకము  
యిహలోకము, పాతాళలోకము, లేక స్వర్గలోకము, మర్త్యలోకము,  
నాగలోకము, లనబడును. మర్త్యలోకమనగా ఈ భూలోకము.

30 మనుష్యులు, పక్షులు, చతుష్పాదజంతువులు, పురుగులు  
క్షయమగును ఇది నాశనమయే సన్తు అనత్తు అనబడును వ్యక్తము.  
జ్ఞాని అనబడును. మృత్యువు అయ్యే భూతములు.

31 జీవి, లేక, ఆత్మ, భగవంతుని ప్రతిబింబము గనుక అక్ష  
యమగును సత్తు అనబడును. చిత్తు అనబడును దీనికి మరణము  
లేదు, నిలకడ అయినవస్తువు చిత్తు అనగా జ్ఞానస్వరూపిడగుట  
ఈ పైన ఉదహరించిన 29-30-31- ఈ మూటియందున్న విషయ  
ములను తెలిసికొనిన వారికి మోక్షము లభించును ఈ గ్రంథము  
వలన తెలిసికొనవలయును.

32 "జీవి" పైన 28 దోషంభ్యో "ఉదహరించిన వికారగుగా  
ములను కలిగించు కున్నందున అజ్ఞానమనే చీకటిలోపడి పూర్వము  
చేసిన సంచిత కర్మములను బట్టి, గూడు చూచి జీవి చేసిన సంచిత  
కర్మములు నశించే వరకు మరివక గూటిలోకి ప్రవేశించుచుండును.  
దీనినే పునర్జన్మ మనబడును యీ విషయమై మూడవ ప్రకరణ  
తర్వజ్ఞానము చూడుము

33 ఈ ప్రపంచమువందున జన్మించే జంతువులన్నియు పూ  
ర్వవంచిత కర్మములున్న వారవుదురు.

34 పూర్వవంచిత కర్మములేని వారయినట్టియిది బ్రహ్మ  
ములో విశ్వమయి యుండును ఈ విషయములో 4 వ ప్రకరణ  
బ్రహ్మజ్ఞానమును చూడుము.

35 అకాశ పంచభూతముల చర్యలు.

1 భూమి కఠిన గుణము, మెత్తని గుణము, కలిగియుండును రూపము, రుచి, శబ్దము, వాసన, అయిదుగుణములు ఈ భూమి వలననే లోకములు స్థావరమై యున్నవి, అధోముఖం లేక అధో కుండలి యనఁడును. అనగా క్రిందిభాగమని అర్థము.

2 నీర్లు భూమియందు పుట్టి పంచరించుచుండును. రూపము, రుచి శబ్దము, నాలుగు గుణములు గలవు.

3 అగ్నికి పూష్ణము శబ్దము రూపము, శి గుణములు.

4 వాయువు, చలన రూపము గలియుండును, శబ్దము, స్పర్శము శి గుణములు.

5 అకాశము, మ్రోయునపుడు అకాశ శబ్ద రూపమైయుండును గొప్పశబ్దము గలుగును ఊర్ధ్వముఖంలేక ఊర్ధ్వకుండలి యనఁడును. అనగా పైభాగమని అర్థము

36 (2) జ్ఞానేంద్రియముల చర్యలు.

(1) చెవులు నానావిధ శబ్దములను వినుచుండును.

(2) దేహచర్మము, ఇది, శీత, ఊష్ణ, మృదువు కఠినం అను నాలుగు విధములగు స్పర్శములను ఎరుగుచుండును.

(3) నేత్రములు, రూపములను యెరుగుచుండును.

(4) నాలుక, ఇది, తీవ్ర, మృదు, తీవ్ర, చేదు, కారము వగరు అనేది సదృశములు ఎరుగు చుండును అంగలి యండకుండా గంగను నూరునట్లు చేయును.

(5) ముక్కు, సుగంధ దుర్గంధములను, ఎరుగుచుండును.

37 (3) కర్మేంద్రియముల చర్యలు.

(1) నోరు మాస్లాడుచు, పాకుచు, దుర్భాషలాడుచు అన్న పానాద్యలు, మొదలయినవి, భుజించుచుండును.

(2) చేతులు యిచ్చుట, పుచ్చుకొనుట, ప్రాణ్యపాప కార్యములను, నుచి, చేయును.

(3) కాన్లు సుచుట, కూర్చుండుట, నిలుచుట, ఘనగత్తుట, తీగ్ధయాశ్రలను, గ్రామాదులకు, పోవుట. ఈ మొదలగు కార్యములను చేయుచుండును.

(4) గుహ్యము, స్త్రీ, పురుషుల మొక్క నుర్మహాసము, ఇది, మూత్రము విడుచుట, సంభోగించుట శుక్ల, శోణితములు విడుచుట, మొదలగు కార్యములను చేయును. శోణితమనగా రక్తము.

(5) పాయువు అనగా గుదము ఇది అపాన నాయువును విడుచుట మల విసర్జనము చేసినమీదట, మరల మూసుకొనును.

38 (4) పంచతన్మాత్రలచర్యలు.

(1) శబ్దము-యేకశబ్దమువ్రట్టినను, అకాశ శబ్దమయందును చెవులు వినును.

(2) మాపము-పకవస్తువయొక్క మాపము నేత్రములు యెరుగును.

(3) స్పర్శము-ఇది వాయువుయొక్క, తన్మాత్ర. దేహము నకు, యేవస్తువో తాకిన, ఎరుగఁచుండును.

(4) రసము-అనగా-పుష్ప, పులుసు, కారిము, చేడు, వగ రు, తీపు, వీటి సారము, నాలుక ఎరుగును.

(5) గంధము-ఈగంధ సుగంధ మిక్రదగ్ధగంధ సుగ్ధగంధ దుగ్ధగంధ మిక్ర సుగంధ, ఈనాలుగు విధముల వాసనలను, ముక్కు యెరుగును.

39 (5) అంత గీంద్రయముల చర్యలు.

(1) మనస్సుజ్ఞప్తి-ఇది వశిని తలచుట, మరల మరచుట, మొదలయినవి-సంకల్ప వికల్పము లనబడును. కంఠస్థానము నందును. మొదటిది సంకల్పము రెండవది వికల్పము.

(2) జ్ఞప్తి-ఇది యే కార్యము లైనను చేయుటకు నిశ్చయించుచుండును. ముఖ్యస్థానము నందుండును.

(3) చిత్తము-ఇది శరీరేంద్రియములకు చలముగలిగించి, లింగేంద్రియముల నల్ల కార్యములు చేయించుటగా క్లావే తులు మొదలగునవాటితో, కార్యములు చేయించును. నాభీస్థాన మందుండును.

(4) అహంకారము-ఇది, నేను, నేను, అని అహంకరించి, యోచన లేక, పాపకర్మములను. చేయించును హృదయస్థాన మందుండును. ఈపైన ఉద్ధహరించినమనస్సు బుద్ధి చిత్తము అంహకారము ఈ నాలుగింటిని, అంతరికరము యని అనబడును. ఈ అంతరికరము వీటిని ఆవరించుకుని యున్నది. కామాధులకులోనై యున్నది. ఈ అంతరికరము శత్రు స్థానమందు హృదయ స్థానమందును యుండును. ఈవిషయమై 12 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుము.

40 పంచభూతములు శరీరమునందు విచిత్రమయిన వివరము,

(1) పృథివి-అనగా-భూమి — అరిపాదము

(2) అప్పు-అనగా-జలం — నాలుకయందువున్నగంగ

(3) తేజస్సు-అనగా-అగ్ని — గర్భములోనున్న జ్యోతిలేక ఘటరాగ్ని.

(4) వాయువు-అనగా — స్వాస, పూపిరి.

(5) ఆకాశం అనగా — బ్రహ్మకపాలం-అనగా-నెత్తి.

ఈ పంచభూతములు అయిదన్న మిశ్రితమయినందున ఈ ప్రపంచమయినది.

#### 41 చతుర్థావాయువులు.

1 ప్రాణవాాయువు ఎగువకు నడుచును. భుజించిన పదార్థములను, దీని ముచేయును.

2 అపానవాాయువు-ఎగువకు నడుచును, మలమూత్రములను విడిపించును మరలను దిద్దానవును నిగించుచుండును. దీనినే అఘోర్వాగ్ర మనబడును.

3 వ్యూహవాాయువు-మనము భుజించు, అన్నములు పిప్పివేరు రసమువేసిగా కేయమిండును, ఈ రసము రక్తిమయి దేహమంతట (నర్వాగ్రములను) న్యాపించియుండును మఱిన్ని అన్నరసము వలన ఇంద్రియముగలుగును. వృద్ధకమావలన మూత్రముగలుగును.

4 సమానవాాయువు-నాభిస్థానమందుండికొని ఆకలి, దవ్వులు, పుట్టించుచుండును.

5 ఉదానవాాయువు-అన్నము మ్రింగునట్లు, కక్కునట్లు చేయును.

6 నాగవాాయువు-గీతరాగాదులను, చేయించును, నీగించును అనగా నల్లుఇగువు

7 కూర్మవాాయువు-ఎక్కిళ్లు, అవలంతలు, కన్నుల యొక్క ఉన్నీలనంబును అనగా కునికిపాటు కేయించును.

8 కృకురీవాాయువు-తుమ్మించును.

9 దేవదత్తవాాయువు-నవ్వించును.

10 ధనుంజయవాాయువు-కర్మరండములలో ప్రవేశించి, నముద్రమువలె ఘోషించుచుండి, మరణకాలమున నిష్కారమయి పోవును.



11 వైరంధవాయువు-కీర్తయందుండి, వాత, పైత్య, క్లేష్మ, రోగములచే, శరీరమును, 'కీ' శింపకీయుట మొదలుగాగలవి చేయును.

12 ముక్యవాయువు యెముకలయందుండి, మడుచుట, ఈ మొదలగు సహచేయును.

13 అంతర్యామివాయువు-అంతఃకుండి, వాహనమువలె, నడిపించుట మొదలగునవి చేయును.

14 పుష్టివాయువు-అకలి, దాహము నిద్ర, స్త్రీకూటము గలిగిండును మల మూత్రములను, పిడిపించును.

42 పంచాగ్ను లవివరిం.

- (1) జ్ఞానాగ్ని-ఆత్మయందుండును. జ్ఞానం
- (2) కాలాగ్ని-పాదములయందుండును. తిరిగిదము.
- (3) యుధాగ్ని-సాధియందుండును. అకలి.
- (4) కీ తాగ్ని-హృదయ మందుండును. శీతలం
- (5) కోపాగ్ని-నేత్రములయందుండును. తామసం.

43 పంచకోశములు. అంతర్విద్రయములు.

1 అన్నమయకోశము.

అహంకారము ( మనస్సు, బుద్ధి చిత్తము ) వ్యష్టి, సమిష్టి, భూతములతో గూడిన అన్నమయకోశమనబడును. ఇదే స్థూలాం గము 17 వ పుత్రమునందు చూడుము.

వృష్టి-అనగా-నీవు-నేను అని అహంకరింపుట భిన్నభా వము, గలవాడు—సమిష్టి-అనగా-భిన్నభావము. లేనివాడు భూతములు అనగా మనుష్యాదులు. మృగములుపక్షులు వృక్షాలు.

2 ప్రాణమయకోశము.

బుద్ధి, పంచప్రాణులతోగూడిన అనగా ప్రాణవాయువు అపాన వాయువు ఉదానవాయువు వ్యానవాయువు సమానవాయువుతోగూడిన ప్రాణమయకోశము. ఇదే సూక్ష్మంగము. 41 వ సంఖ్యను చూచుము. 3 మనోమయ కోశము.

మనస్సు క స్కంద్రియములతో గూడినది అనగా వాక్కునోడు పాశచేతులు పాచిముఖకాథు ఉపస్థ మంసము గుదము వీటితోగూడిన మనోమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

16 వ శ్లోకమునందుచూచుము.

4 జ్ఞానమయకోశము.

బుద్ధి, జ్ఞానే ద్రియములతో గూడినది అనగా, శ్రోత్రము చెవులు, త్వక్కు చర్మము, చక్షువునేత్రములు, జ్వాలమునాలుక వీటితోగూడిన జ్ఞానమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

5 ఆనంద మయ కోశము.

చిత్తము, జ్ఞాతయగు, సమిష్టిని గూడిన, ఆనందమయకోశమగును. అనగా మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము వీటి చేతువృత్తులు మాని జ్ఞానముతోచేరిన యెడల ఆనందమయకోశమగును ఇది శాంతబుద్ధిగల వారీయందు సమీపించియుండును.

44 ఈ శరీరమునకు మూడు ప్రళయములు

1 వృత్తి ప్రళయము-వృత్తులు పుట్టుచు, గట్టుచుండును.

2 అవస్థా ప్రళయము-సన్న అవస్థలు.

3 శరీర ప్రళయము-మృతినొందుట

45 ఈ శరీరమునకు పద్యములున్న వికారములున్న గలవు.

(1) పుష్క (2) పులుసు (3) కారము (4) రీపు (5) చేదు

(6) వగలు ఇవి అగు పద్యములు నివలమును.

46 1 అక్షరి, దాహము ఈ రెండున్ను ప్రాణవాయువు మొక్క వికారములు.

2 శోకము, మోహము ఈ రెండున్ను మనస్సు మొక్క వికారములు.

3 చావు, పుట్టికిలు ఈ రెండున్ను స్థూల శరీరము మొక్క వికారములు.

47 పురుష, స్త్రీ, దేవతాత్మాములు.

మొదటి ప్రకరణము 11-12-వ ప్రములయందు చెప్పబడిన ప్రకారం సృష్టికర్త సృష్టిని 1 అకాశమునను, అకాశవాసీ అనినీ 2 భూమిని, భూమి దేవి అనినీ 3 వగలు ప్రకాశము నిచ్చు సూర్యునకు, సూర్యమండలమనినీ 4 రాత్రి వెలుతురు నిచ్చు చంద్రునకు చంద్రమండలమనినీ 5 సక్షత్రములకు సక్షత్రమండలమనినీ 6 సప్తద్వీపాంతరములనినీ 7 సప్తసముద్రములనినీ 8 పదునాలుగు భువనములనినీ (అనగా ఈ శేషలోకములనినీ) 9 భూమ్యాకాశమధ్యను, ఉత్పత్తి చేసిన గాలికి నధిపతి, వాయు దేవుడనినీ 10 అగ్నికి, అధిపతి, అగ్ని దేవుడనినీ 11 వర్షము కురిపించును, అధిపతి, ఇంద్రుడనినీ 12 జలమున కధిపతి, వరుణ దేవుడనినీ 13 అహార మిచ్చుటకు, నధిపతి, కుశేరుడనినీ 14 చప్పన్న భాషలు, నేర్పించుటకు, నరస్వరీదేవి అనినీ; 15 అష్టవిశ్వరథములకు నధిపతి, లక్ష్మీదేవి అనినీ, అష్టకన్ఠములు నిచ్చుట కధిపతి, కనేశ్వరుడనినీ, లేక, మూడేవి అనినీ, ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 37 వ సంఖ్య వందు చెప్పబడిన ప్రకారం అర్చులనగా పకలం తెలిసినవారు ఈ శేషలిడిది.

- (1) వసంతఋతువు అనగా చిగురుకాలము.
- (2) గ్రీష్మఋతువు అనగా ఎండాకాలము.
- (3) వర్షఋతువు అనగా వర్షికాలము.
- (4) శరదృతువు అనగా మంచుకాలము.
- (5) హేమంతఋతువు అనగా చలికాలము.
- (6) శిశిరఋతువు అనగా షాష్ఠం కీతలం మిథితమైన కాలం.

ఈ 6 కాలములు క్రమముగా వర్ణించిన యచట ఇవే నామములనగా కరువుకు కారణగుచువులు. ఇవి దైవమహిమయైనవి.

48 స్వచ్ఛదీపములు.

జంబూదీపం.

స్వేతుదీపం.

3 శాఖదీపం.

4 శాల్మలదీపం.

5 పుష్కరదీపం.

6 కుశదీపం.

7 క్లోంచదీపం.

49 స్వచ్ఛపద్మములు.

1 అనగా పువ్వుపద్మముద్రం.

2 ఇతడు చెరుకుపాలపద్మముద్రం

3 సురా కల్లుపద్మముద్రం.

4 పక్షి నేతిపద్మముద్రం.

5 దళ పెరుగుపద్మముద్రం.

6 నీరా చాల పద్మముద్రం.

7 శుక్లోదక మంచినీళ్లపద్మము

ద్రం.

50 ఈ కేచు లోకములు.

ఉద్భవోక్తములు అనగా

పైలోకములు

1 భూలోకము.

2 భువనలోకము.

3 సువర్ణలోకము.

అభోలోకములు అనగా

క్రిందిలోకములు.

1 అతల.

2 వితల.

3 సుతల.

|                       |                       |
|-----------------------|-----------------------|
| 4 మహర్షోకము.          | 4 రలాతల.              |
| 5 జనర్షోకము.          | 5 రసాతల.              |
| 6 రహోకము.             | 6. మహాతల.             |
| 7. సర్వలోకము.         | 7 పాతళ                |
| 51* అష్టదిక్పర్యములు. | 52 అష్టకప్తములు.      |
| 1 దాసీజనము.           | 1 దాస్యము.            |
| 2 భార్య               | 2 శేవకేయవారు లేకుండుట |
| 3 శ్రుతులు.           | 3 భార్య లేక యుండుట.   |
| 4 మిత్రులు.           | 4 స్వయంకృషి.          |
| 5 బంధువులు.           | 5 చెయి జూచి యడుగుట.   |
| 6 వాహనములు.           | 6 అడిగిన లేదనుట.      |
| 7 ధనము.               | 7 అప్పులకుట.          |
| 8 ధాన్యము.            | 8 త్రోవ నడుచుట.       |

పయిన ఉదహరించిన 17 వ సంఖ్యలో హంప ప్రభావము, కొరత, ఈడిగున నుదహరించడ మున్నది.

### 53 నాకుల వివరము.

1 ఇదానాడి అనగా, చంద్రనాడి, ముక్కుకు నెడమభాగ ద్వారమనబడును. ఈద్వారము గుండా, శ్వాస, వెలవలివా యువు గర్భములోపలికి లాగును, గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

2 పింగళనాడి అనగా, సూర్యనాడి, ముక్కుకు కుడి, భాగ ద్వారమనబడును. ఈ ద్వారముగుండా శ్వాస, వెలవలివా యువు, గర్భము లోపలికి లాగును గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

3 ఈ శ్వాస, వా నాళికా రంధ్రముగుండా, పిల్ల చూ, వచ్చుచుండును. గాని రెండు నాళికా రంధ్రములగుండా

వెల్లుచు వచ్చుచుండదు. ఈ నాళికారంధ్రములగుండా (ఊర్వాయా  
పముగా అనగా) ప్రైభాగముగా ఉత్పన్నగర్భములో పోవును  
అతఃకాదు అనాళికారంధ్రమునుంచి (అధోరూపముగా అనగా)  
క్రిందిభాగముగా నిశ్వాస గర్భమునుంచి బయటికి వచ్చుచు ఇట్లు  
దిశం వక్రంతికి నుమారు 21600 పాదుల "హంసోహం" అని జపిం  
చుచు—కుడి—యడచు—నాళికారంధ్రములకు—మూ—మూ  
తిరుగుచుండును. ఈ తీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు వ్యాధు  
లుకలిగియుండును. అందుకు తగిన వనమూలికలు వల్ల వ్యర్థమగు  
గును. అంత్యశ్వాసమునకు యేమూలికయు లేక రాక పోవును.

54 పంచవన్నెలు.

1 కేలుపు, 2 యెరుపు, 3 అకువచ్చు, 4 కలుపు, 5 కనుపు  
వీటి మిత్రతమువలన, అనేక రంగులు కలుగును అనేకరంగుల  
పక్షులు, పురుగులు, పుష్పములు, పండ్లు, ఎర్రరాలు, పుచ్చవి.  
మనుష్యులకు, మృగములకు, పుష్పలేమలున చాతుగలదు వీటి  
కన్నాటిక. హాపసంధర్మములుగలవు కుహాపిహామములు కూడా  
గలవు. అకాశమునందు అనేక వన్నెలుగలవు ఇదిఅంతయు దై  
వమాయ నియున్నది. వీటి కన్నటికంటె కపటముల కలిమాయ  
మించిన వన్నెయగును.

55 పంచాంగగణితము యొక్క మేషరాసులు

- |                        |                     |
|------------------------|---------------------|
| 1 మేషము అనగా—మేక       | 7 తులూ అనగా త్రాసు  |
| 2 వృషభము ,, యెద్దు     | 8 వృశ్చికము ,, కేలు |
| 3 మిథునము ,, బింక      | 9 ధనస్సు ,, విల్లు  |
| 4 కర్కాటకము,, యంద్రకాయ | 10 మకరము ,, మొసలి   |
| 5 సింహము ,, సింహము     | 11 కుంభము ,, కడవ    |
| 6 కన్య ,, పడుచు        | 12 మీనం ,, చేప      |

56 వవగ్రహములు

1 భూమ్యుడు

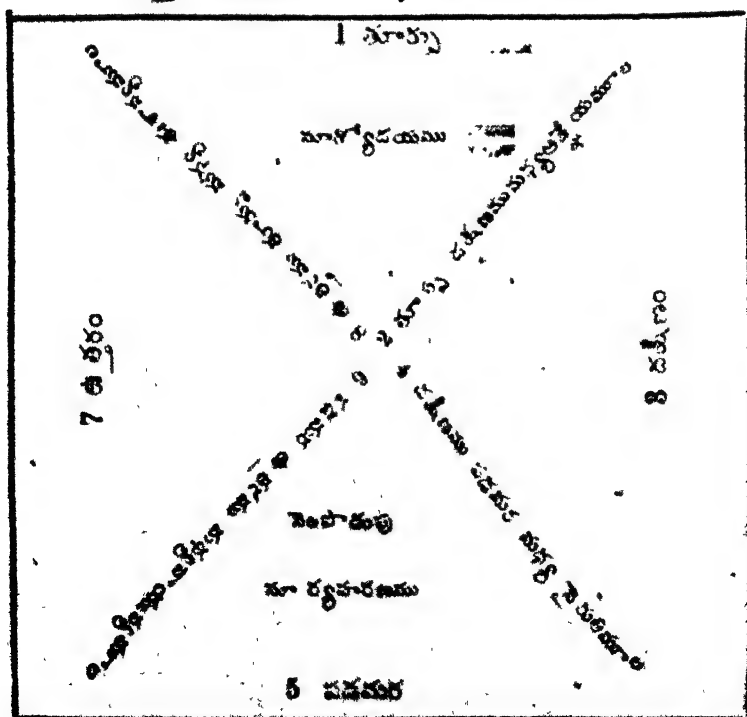
57 అపృదికృతములు

1

|                |                 |
|----------------|-----------------|
| 2 చంద్రుడు     | 2 అగ్ని         |
| 3 అంగారకుడు    | 3 భరద్వాజుడు    |
| 4 బుధుడు       | 4 విశ్వమిత్రుడు |
| 5 బృహస్పతి     | 5 వసుడు         |
| 6 శుక్రుడు     | 6 వాయువు        |
| 7 శస్తేశ్వరుడు | 7 కుబేరుడు      |
| 8 రాహు         | 8 ఈశానుడు       |
| 9 కేతు         |                 |

58 అనునములు. చతుర్థిక్కులు అష్టదిక్కులు.

1 ఉత్తరాయణము. | 2 దక్షిణాయణము



## 59 భూతముల పుట్టుక.

1 అంధజములనగా—గుడ్లు—వీటివల్ల—పిడుములు, వర్షములు, కీటకమాలనగా పురుగులు, గొండలు, బిల్లులు చీమలు, నల్లులు, మొదలయినవి, ఇవిగూ బలుగలవి, గుడ్లలో నుంచి ఉద్భవించినవియగును గుడ్లు సంభోగమువల్ల కలిగినవి.

2 పిండజములు లేక జరాయజములు అనగా పిండములు దీనివలన, నర అనగా మనుష్యాదులు, మృగ అనగా నాలుగుకాళ్ల జంతువులు అనగా పశు అనగా పక్షులు, మర్కటము అనగా కోతి, మార్దాలము అనగా పిల్లి, శువకము అనగా కుక్క మూవక అనగా ఎలుకలు, పెరికొక్కులు, ఇంకా ఉండబడ్డ మృగములు మొదలయినవి యోనివల్ల బుట్టినవి అగును పిండములు సంభోగమువల్ల కలిగినవి యగును ఇవి చెవులుగలవి.

3 బుద్ధుడములు అనగా నీళ్లమీద బుడగలు దీనివల్ల మత్స్య అనగా చేపలు, కూర్మ అనగా తాబేలు, మయూకము అనగా కప్ప, కీటకములు అనగా పురుగులు కర్మాటకము అనగా యండ్రకాయ, శంఖ అనగా శంఖు, మాక్రికములు పగా ముత్యములు మొదలయినవి నీళ్లయందుగలుగును. వీటికి నీళ్లే ఆధారము వీటిలో కొన్ని గుడ్లలోనుంచిన్ని కొన్ని నీటివల్ల ఉద్భవించినవి యగును. కొన్ని వర్ష వినోధివుల వల్ల, ముత్యములు వర్షరాలు ఉద్భవించినవి యగును.

4 వృక్షజములు అనగా చుట్ట నీటివలన, చీరపేలు, పిడుదులు పేలు, మొదలయినవి పుట్టును ఇవిగాక మనము చూచే పురుగులలో, నోథాన్యములయందున్న, అనేకవిధములయిన వృక్ష



పులయందును, అణువుకంటే అనగా అవాలువిత్తనముకంటే ముగిసి పటభేదమునగా ముక్తి విత్తనముకంటే, చిన్నపురుగుల. ఉత్పత్తి, ఆసృష్టిచే, సృష్టికర్తకే, గోచరము గాని, ఇతరుల నెవ్వరికి గోచరము కాదు.

5 భూరుహములు లేక ఉద్భిజ్జములు అనగా తరులనగా చెట్లు, వృక్షములు, మానులు, లత అనగా పాకేలిగ, సుల్మయము అనగాపొద, చిన్న చెట్లమొదలయినవి, ముగిసి ధాన్యాదులు మొదలులనవి, విత్తనములు, వలన బుట్టినవి యగును.

6 శిల అనగా రాళ్లు మొదలయినవి, భూమియందు ఉత్పత్తి అయినవి అగును.

60 ఇట్లు సృష్టించిన, సృష్టికర్తను, స్తుతించినందువలన మోక్షము పొందుదురనిన్ని విగ్రహారాధనచేయుట వలన మోక్షము పొందరని సృతి జెప్పుచున్నది. ఇట్లుండగా.

61 పారవార పరంపరముగా “అర్యులు” అనగా నకలం తెలిసిన వారు విగ్రహారాధనచేసి, “దక్షిణాం సమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున అందున వచ్చే కానుక ఫలితము అనుభవించడము చూడగా మహాలద్భుతముగా నున్నది నితరుల విషయమున గురించి, విచారించ నేర ఇప్పుడైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది విగ్రహారాధన నివర్తించుకుని, అందుకు బదులు నిర్గుణారాధనము నవలంబించి అనగా భగవంతుండొక్కడయని తలంచి, ఆసృష్టించిన, సృష్టికర్తకు “నైవేద్యంసమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున వండిన పదార్థములను, ఫల, ఫలాదులను, ఆయనకు ఆర్పణచేసిఅనగా నమర్పించి భుజించడము వలన మోక్షముగలుగును ఈవిషయమై శ్రుగంధము న 6 వ పత్రము, 18 వ సంఖ్యనున్న 4 వప్రకరణములో పరమర

హాశ్యమయిన మంత్రముల అక్షరము 37 వసంఖ్యనుచూచుము. మఱి న్ని తువిషయములో పగుణారాధన—నిర్గుణారాధన అని రెండువిధములగున ఆరాధనలు గలవు

63 పగుణారాధన అనగా పైన చెప్పిన ప్రకారం విగ్రహారాధనయనుటను విగ్రహారాధనలన హిందువులు స్మృద్ధులగునటులం టివారు — “జీవ” — హింసచేసి అఫలమును. అనుభవించుచున్నా రు పైఁజూడహించిన కానకఫలమున్ను, ఈశహింసఫలమున్ను ఈ గంధను ఇహలోకసౌఖ్యముకేగాని పరలోకసౌఖ్యమునకుంగాదు

63 నిర్గుణారాధన అనగా విగ్రహారాధన వివర్జించుట, భగవంతుండొక్కడే యని, అర్థమగును అయినను స్తుతించినందున యేదో పమున్ను కలుగదు గనుక ఇహ, పర, లోకముల రెంటియందును సౌఖ్యముగలుగును ఈ విషయమై 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రథమ పత్రమునందు నెలియవర్చదమయినది దయచేసి చూచుము తుదకు, మేలు, కీడు, యెరింగి వారి, వారి, యష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును

## 64 భూతములయొక్క పుట్టుక భేదములు:

కదిలెడిజంతువులయందును, కదలకయుండెడి వృక్షదులయందును కది లెడి జంతువులు శ్రేష్టమగును,

65 భూమిములలో పుట్టుక (1) యోనివలనను (2) గుడ్లవలనను (3) భూమివలనను (4) చమటవలనను (5) భ్రమరమనేతుమ్మెద, కీటకములు అనే పురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందునుంచి మూతులు కప్పి, ప్రతిదినము, అగూటి చుట్టు, ప్రణవనాధమనగా “ఓం” అనే ధూంకారమును (ప్రయోగించిన మీదట అనగా) చేసిన మీదట పక్వదినములు కాగానే, పురుగులు, తుమ్మెద

వ్యూహములు జూచిన వలనను (6) మలమువలనను (7) నీటి వలనను (8) విత్తనములవల్లన కదలక యుండెడి వృక్షాదులు, 9 శీలారాష్ట్ర భూమియందును పుట్టినవియగును. ఇట్లు పుట్టిన జంతువులలో, అనేకమాలగు కాష్ట కలిగియు, (2) భూమియందు పాకుటయు (3) నాలుగు కాష్ట కలిగియు (4) రెండుకాష్ట గలిగిన వియు (5) కొన్నిటికి రెండుకాష్ట గలిగియు రెక్కలు గలిగినవి గానున్ను, రెక్కలు లేనివిగానున్ను, ముండును (6) కాష్ట రెక్కలు లేని చెట్లు మొదలయినవిన్ని శీలారాష్ట్ర స్థావరముగానుండును అందు నీమనుష్యులు శ్రేష్టమగుదురు గనుక పైన చెప్పిన మధుషమనే తుమ్మెద పివయములో “భగవంతుఁ” మహిమను యెంతని కొని యాడవచ్చును. గ్రహించండి.

## 66 అండాండం, పిండాండం, బ్రంహ్మాండం

అనుట బాంహ్యము.

అండం పిండం బ్రహ్మాండములు అనుట

లక్ష్యాంశము.

బాంహ్యము అనగా బట్టబయలుగా కను బడునది.

అండాండం అనగా:— చక్రం గుండ్రనివస్తువ పృథివి కెల్లను అవును.

పిండాండం అనగా:— స్థావర జంగమలవబడును . అనగా నిల కడగా వున్న వస్తువులు అనగా భూమిలో మొలచేవి అన్నియు కదలని వస్తువులు అచరా అని కూడా అనబడును వీటికి “జీవి” కలదు గాని “అజీవికి” వికారపు గుణములు లేవు.

బ్రహ్మాండ మనగా:—అనేకరంగులు గల ఆకాశము.

67 లక్ష్మ్యర్థము అనగా:—బట్టబయలుగా కనుబడవది.

త్రికూటము.

జ్ఞానము అనగా:—1 కనుగొన్న జెల్లవది ఉదకం (1) జ్ఞాన శక్తి. ఆ జెలువులో యెరుపు గీతలు వృధా వి (2) క్రియాశక్తి

పిండము అనగా:—3 కనుగొన్నలో జెలువు మధ్యను నల్ల నిస్కృతగా పూడ వస్తువ అగ్ని (3) ఇచ్చాశక్తి.

బ్రహ్మాండ మనగా:—4 నల్లని స్కృతలో మధ్యనున్న చిందువు అనే స్వీకృత సీలమగున పాప వాయువు (4) అదిశక్తి, చిందువుమధ్యనున్న తళ తళ యను వెలిశీత అనే “జ్యోతి” ఆకాశము (5) సరాశక్తి. అజ్యోతి నిష్కర తాను అనే పరబ్రహ్మం. అనిష్కరలోనే పంచవర్ణ కిరణములు గలవు అనిష్కరయ న కాంతిచేతనే జగత్తు కావచ్చును అనిష్కరయనే సీలమగున పాపము ముక్తి కాంతి యసలును శుభంవ శక్తులే ఆకాశంవ భూతములు.

68 జ్ఞానం. భ్రమగాహం భ్రమగాన్వయం భ్రమోపాసకం మనః భ్రమోగోచర భావశ్చ భ్రమమూల విదంబగత్ అని యున్నది గమక;

భ్రమే భ్రాంతి భ్రాంతే నాశః | భ్రమేమాయా శుమాయా  
 ను వదలనదే పాశ బంధకమనే భ్రాంతి స-శరీరులందరును అనగా  
 నాశస్థితులవారు భ్రాంతిలోనే యున్నారు అ-శరీరులకు భ్రాంతి  
 లేదు అనగా బ్రహ్మజ్ఞాని అని అర్థం! పర్వము భ్రమ! జగత్సృకంతా  
 భ్రమే మూలముగానున్నది ఈముక్తికాల, చూచే వన్నిటియందు  
 భ్రమగలిగించుచు అవి యన్నియు “మిథ్య” అనగా నాశము యేవ  
 స్తువులు “దృక్కు” దృశ్యము, కనుబడిది .యావత్తు కిల్ల ఈజగత్తు  
 యావత్తు కిల్ల మాయకు అంత్యములేదు ఇట్టిమాయను గుర్తెరుగు  
 తుకై ఈగ్రంథమును చూచుము ఈగ్రంథము నందున్న వేదాంతమే  
 భ్రాంతి రహితము వేదాంతమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము ఈబ్రహ్మజ్ఞాన  
 మే బరమపదమని గ్రహించినవారు విదేహకైవల్యంబునం జెందు  
 దురసుటకు సందేహములేదు. విదేహకైవల్యమనగా బ్రహ్మము  
 నందై క్య మగుట జననమరణములు లేవని అర్థము.

|               |                  |
|---------------|------------------|
| జీవాంగతనువులు | 70 ఈశ్వరతనువులు. |
| 1 జీవాత్మ     | 1 అశంద           |
| 2 పరమాత్మ     | 2 చిన్మయ         |
| 3 అంతరాత్మ    | 3 చిద్రూప        |
| 4 సర్వలాత్మ   | 4 శుద్ధ          |

∴ <sup>71</sup> బ్రహ్మజ్ఞానానందము .

### అనగా

గృహస్థాశ్రమములోనుండి ప్రపంచమాయను మరచి యల్ల  
 పృథు భగవంతుని కొని యాడే చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానంద  
 మనబడును.

73 సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణమునకు కలిగిన ద్వంద్వములు.

|                |               |                 |              |
|----------------|---------------|-----------------|--------------|
| 1 జననము        | మరణము         | 23 తప           | నిత్య        |
| 2 సుఖము        | దుఃఖము        | 24 అర్థి        | అంతరా        |
| 3 సిగుణము      | సిగుణము       | 25 శుభము        | అనాత్మ       |
| 4 పూర్వము      | వాచము         | 26 మేలు         | కీడు         |
| 5 స్వర్గము     | పరికిము       | 27 స-శరీరము     | అ-శరీరము     |
| 6 సర్వము       | స్వస్తి       | 28 సర్వము       | అసర్వము      |
| 7 ధర్మము       | అధర్మము       | 29 రజోగుణము     | తమోగుణము     |
| 8 అకలి         | దప్పి         | ము శాంతిము      | శమము దమము    |
| 9 జ్ఞానము      | అజ్ఞానము      | 30 మంచి         | చెట్టరి      |
| 10 కర్మము      | భోక్తృత్వము   | 31 దృక్కు       | మిక్తి       |
| 11 సత్సవరమాత్మ | చిత్తుజీవాత్మ | 32 దృశ్యము      | అదృశ్యము     |
| 12 అవ్యక్తము   | వ్యక్తము      | 33 జన్మము       | ప్రవర్జస్యము |
| 13 అక్షయము     | క్షయము        | 34 స్థూలశరీరము  | సూక్ష్మ      |
| 14 భ్రమ అశ     | భ్రాంతి సాంధ  |                 | శరీరము       |
| 15 కలిమి       | లేమి          | 35 తేజఃప్రాణము  | తమిరేవం      |
| 16 పుష్పది     | లేనిది        |                 | ఘము          |
| 17 బంధము       | నిర్బంధము     | 36 వెలుతురు     | చీకటి        |
| 18 వివేకము     | అవివేకము      | 37 విద్య        | అవిద్య       |
| 19 శోకము       | మోహము         | 38 కామక్రోధములు | రాగ          |
| 20 యెరుక       | మరుపు         |                 | ద్వేషములు    |
| 21 సంకల్పము    | వికల్పము      | 39 మోక్షము      | వివేచనము     |
| 22 చేయదగినది   | చేయరానిది     |                 | ము వరములు    |

ఈ మొదలగు ద్వంద్వములను ఈ సాంఖ్యమునే శరీరలక్షణమునందలి, తిన్న వాటిని గ్రహించి కాంత శమదమాది గుణములు కలిగి ఈ దిగువ నుదహరించిన గురుబోధ ప్రకారము వచచుకున్న యెడల బ్రహ్మజ్ఞానము పొందేమార్గమును కనుగొనగలరు.

### 73 గురుబోధ

ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణములో, విషయాద్యల ఫలనూచికయును మొదటి ప్రకరణము నందున్న ప్రపంచ సృష్టిక్రమము చక్కగా నెఱిగి ఈ రెండవ ప్రకరణ “సాంఖ్యము” అనే శరీరలక్షణము” నందు—దృష్టి—నిగిసి—చదివి శరీరములో నుండు పరి—పరి—విధములయిన, శిల్పములు కీర్తనములు—22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, ఈ 7 ప్రకరణములలో నున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైన వాటి పనియేమిటో అని గ్రహించినవారినే ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మఱి నీ, 3 వ ప్రకరణమునందున్న “తారకము” అనే దేహజ్ఞానము లేక తత్త్వజ్ఞానము చూచేటంత శక్తిగలుగును ఏని అభ్యాసకులనబడుదురు. అభ్యాసకులనగా జ్ఞానబోధ నేర్చుకునే వారప్రదురు జ్ఞానబోధ; అర్థస్వరూపానుభవమును నిలుగ జేయు జ్ఞానము ఈ జ్ఞానమును పొందనివారు పామరులనబడుదురు పామరులనగా. భగవద్గురులు తారక అర్థముగను జ్ఞానమార్గమున అజ్ఞానులనబడుదురు.

### 1 “సాంఖ్యముయొక్క”

ప్రభావము ముగిసెను.

మధురమైనటువంటి

పలుకులచే నుతించబడ అన్వయ కర్తకు

నము—నా—నమస్కారము.

“ఓంకారం కారం కారం”

## 4 వ పీఠిక.

కావ్యయోగము అరంభము.

శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా పరమేశ్వరా  
 పరమపావనా శక్తజనరక్షణా కరుణాకరా దీనజనకరణ్యా  
 దీనరక్షణా దీనపరాయణా దీనబంధో దీనదయాపరమూర్తి  
 భూతదయా పరమూర్తినరకాంతకాజనార్దనాపరమపురుషా  
 పరంశ్రోతిస్వరూపా పరంభామా పరాత్పరా సకలతత్వార్థ  
 సిద్ధిప్రదానాయందుదయగలవాడనై బ్రహ్మజ్ఞానానందము  
 లోచేరిన "సాంఖ్య" మనే శరీరలక్షణమును సంపూర్తిగావించి  
 నటువలె, 2 వది "తారక" మనే తత్వజ్ఞానము జననమరణాది  
 విషయములను, పునర్జన్మ పార్శ్వకర్మములు మొదలైనటు  
 వంటివాటిని తరచి రచియించుటకై "సావిత్రి" దేవిని నామన  
 స్సుయందునిలిపి అమృతగుటికలతో సమానమైనటువంటి  
 వాక్యములచే రచియింపజేసి ఇంద్రియ, జ్ఞానులను తత్వ  
 జ్ఞానులుగా చేయుటకై నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ధ్యానించు  
 చున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమకోటికురాలైన  
 పండిగాంతులకమ్మగారికి నేనుపదాకృతజ్ఞదన్వయున్నాడను.

3. ఇందలి తత్వమునున్నింప పండితులుప్రార్థితులు.

విభేయును,

యరా రామస్వామి,

భూతదయాపరుడైనట్టి

శుక్లరువకు

నమః నమస్కారము.

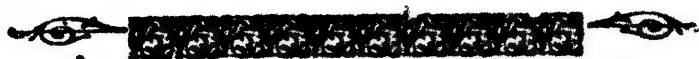
పాపకామాచార.

అలకట్టుతోట,

రామమండి.







## బ్రహ్మజ్ఞానానందము

8 వ ప్రకరణము.

## 2 తా ర క ము .

అనగా

దేహజ్ఞానము లేక తత్వజ్ఞానము

14 శ్లో: శ్రీవైకుంఠ పదంబు గోరి మదిలో, శేవించు నెల్లప్పుడుగా  
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కలంకుని మహా, శేషానుపర్యంతునిగా  
దేహగ్రామణి నాశితామరమణిగా, సత్వాన్తరతామణిగా  
భావతీతుని భద్రశైలసలయిగా, భద్రద్రుమగరామునిగా

1 ప్రపంచ సృష్టి కర్తృత్వము.

12 వ పత్రములో 24-25 సంఖ్యలనందు వకల-చరా-చర-  
అని ఉదహరించిన వాక్యముల అన్వయం ఈ దిగువ ఉదహరిం  
చడ మైనది.

2 వకల-చరా-చర-అనగా-కదిలికగల వన్నియు వకలభూత  
ములనిన్నీ (2) కదిలికగలగనవియన్నియు ఘాతపరజంగములనిన్నీ, అర్థ  
మగును. ఏటిప్రస్తుత విషయమై 33, 35 పత్రములలో 59, 64 సంఖ్య  
లను చూడండి

3 ఈ కలియుగమునందు ఈ రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను.  
ఈ రెంటివలన ఈ కలియుగము ప్రకాశించుచున్నది. ఈ రెం  
డుతరగతుల విభజన ఈ దిగువ ఉదహరించడమైనది.

## 1 వ తరగతి.

21 బీ నకల, అనగా, నకల, భస్మ, అని అర్థమగును.

4 చరా అనగా కదిలేది వస్తువులు అని అనగా స్థూలముల నలుమను భూతములు, అనగా, (1) మనుష్యాదులు, (2) జంతువులు లేక చ్యుగములు, (3) విక్షులు (4) వేద్యపములు అనగా, క్రిమి, కీటకములు, పురుగులు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును వీటిలో (1) మనుష్యాదులయందు కొండనాలుకయున్న, పరిమాల్చి ప్రతి బింబమున్న ఉన్నందున అత్యజ్ఞానము కలిగి మూర్ఖుడని శక్తి కలిగినను. అత్యజ్ఞానము కలిగిన్న కొండనాలుక లేనియెడల మూర్ఖుడ శక్తి కలుగదు (2 వ ది) జంతువులలోనున్న (3 వ ది) పక్షులలోనున్న, పరిమాల్చి ప్రతిబింబము లేనందున మూర్ఖుడే అంత శక్తి కలుగలేదుగాని నాలుక వలన కూత అనే శబ్దము కలిగెను. ఆకూత శబ్దమే వాటికి భాషాంతరము (4 వది) పురుగులు మొదలైనటువంటి వాటికి జేతదృష్టి మాత్రం. కలదు ఈ భూతములు వారి వాటికి తగిన అవశ్యములను భుజించుచుండును.

## 2 వ తరగతి.

5 (2) అచరా అనగా కదలనివస్తువులు లేక స్థావరజంగములు అనబడును. స్థావర జంగములనగా (1) తగు (2) లత్త, కి గుల్మము (4) పర్వతములు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును ఉద్భిజ్జమే నలును ప్రక్కలించు కొని వుట్టిన వాటిలో తగు అనగా వృక్షములు (3 వది) లత్త అనగా పాకేరీగ (3 వది) గుల్మము అనగా పొద, చెన్ను చెట్లు కపపు (4 వది) పర్వతములు అనగా కొండలు

## తత్వజ్ఞానము

### చెట్టవివరము.

మొదలైనవాటికి "జీవి" కలదు గాని తత్వజ్ఞానము లేదు. అనాత్మ యనబడును.

ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము అనేకభూమినుండి చెట్టువేరులను కలిపి రసేమగును. చెట్టు మొదటనుండి కొడవరకు చెట్టు సంతతిగా వ్యాపించుచూ పోవును. ఆ చెట్టు ఆనమును తనవేరులచేతను ఆకులచేతను ఆక్సిజన్నును రావి మొక్కలను, వేప మొక్కలను కలిపి, భూమిలో మొలవేసిన యెడల, ఈ రెండున్ను కలిపి ఎరుగును. ఒకవృక్షము మీది జంటలలో మరొక వృక్షపు, విత్తనము ఎడిన యెడల మొక్క మొలుచును. గాని అంతగా పెద్దచెట్టు కానేరదు. నీటిని "బడచిక" అనబడును. చెట్ల మీదికి నీగలు గల చెట్లు పెన వేచుకుంటూ పాకును మామిడి మొక్కలను మునుముమామిడి చిన్న కొమ్మలను కలిపిన యెడల అంటుమామిడి అనబడును. చెట్ల కొమ్మలు గాలివలన ఒకటి కొకటి రాపాడిన యెడల అగ్ని ఉత్పత్తి అగును. ప్రపంచమునందును, వృక్షములన్ని రకములని చెప్పతరముగాను ఈ చెట్ల యందు యెండిపోకుటచేరి. వాకులము, వాయువువలన. కనులును, శక్తియు కలుగును ఈ చెట్లలో విడిధములైన చెట్లుగలవు ఈ చెట్లు, తోకులు, పుష్పములు, విడిధములైనట్టి రంగులుగలవిగానుండును. ఈ చెట్లలో నువాసన, పుష్పములు గలచెట్లు గలవు మరొక విచిత్రము కలదు. అది అవగా గుల్మము అనే మూడురకములు గల చిన్నచెట్లు భూమివందు ఉత్పత్తి అనవాటికి ఏప్పుక్క తగిలినను ఆకులు మునుముకొనును నురల కొంతసేపుటికి ఎప్పటివలెనే ఆ ఆకులువికసింపును. నీటిని స్రవకన్నిక అనబడును. మరొన్ని ఒక చిన్న

చెప్పు గలదు చాచితములు ఘోర శరీరమునకు తగిలినయెడల దుర  
దగలుగును. దీనివల్ల కొద్ది బాధకలుగును. దీని పేరు దూల  
గొండి చెట్టు, అనబడును. ఈ చెట్ల వేరులు, దుంపలు, తీగెలు, బె  
రడు, ఆకులు పుష్పములు, కాయలు, పండ్లు, పాలు, రసము, జిగ  
రు నీటిని వనమూలికలు అనబడును నీటిని బట్టి బైషధములను  
ఏర్పర్చుదురు. “జీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు” వ్యాధులు  
కలుగును. ఈ వనమూలికల బైషధముల నలన వ్యాధులు  
స్వస్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేననమూలిక బైపుషధము  
పనికిరాకపోవును. ఈ చెట్లకున్న వ్యాధులు గలవు. చావున్న కలదు  
ఈ ప్రపంచమునందున్న చెట్ల “పంఖ్య” సృష్టించిన సృష్టికర్త అంత  
రంగమున నుండును. గాని, సత్తమహా ఋషులుసహా కనిపెట్టలేక  
పోయిరి. ఈ చెట్లవేరులు, దుంపలు, తీగెలు, ఆకులు, పుష్పములు  
కాయలు, పండ్లు, నీటిమీద తేలుచున్న చెట్ల కూరలు. కసవువగై  
రాలు, మానవులకును, మృగములకును, పక్షులకును, పురుగుల  
కును. వారి వారికి తగిన ఆహారములగును. నీటికిన్ని వ్యాధులు,  
చావుగలదు.

7 ఏటికి ఈ ఆహారములేనా ! మరియేనైనా, ఆహారములు  
గలవా అని శంకరాగా యిందుకు ఉదాహరణములు.

12 వ ప్రకరము. 24 వ సంఖ్యనందున్న 42 వ ప్రకరములో 4 వ  
సంఖ్యనందున్న.—

1 టవ తరగతిలో

1 మానవుల

ఆహార విషయమై పున్నవాటి వివరము

8 (1) మానవులలో (1) సుచవదార్థములు (2) పిండివంట

లు (3) అన్న పానీయములు, మొదలై నటువంటిన్ని (4) నాథాస్యము లనగా పన్నవగై రాలున్న (5) కాయకూరలు (6) కందమూల ప దార్థములు (7) ఫలఫలాదులు, గులిగాక, వారివారి ఇష్టమైన (8) మాంసము (9) చేతు వగై రాలు (10) పద్మచుటు అనగా కారము, పుష్ప, పులుసు, తీపు, చేదు. వగరు వగై రాలు, భక్షించు చుందురు. మగంధ వాసనలలో మునుగుచుందురు. (11) మధుపా ము వగై రాలు త్రాగుదురు. మఱిన్ని అరగ్య ప్రదేశములలో నున్న వారిలో కొందరు సరమాంస భక్షించేయుదురు.

2 వీటిలో మధుపానము, నీచపదార్థములను, నివర్తించి, మిగతపదార్థములను, భుజించుచున్నవారు, శ్రేష్ఠులగుదురు. మఱిన్ని ఉత్తములగుదురు.

ఈమానవులలో పున్నతమైన చాయ హావ సాదర్యములు గలవు కురూపములు కూడాకలవు వారి వివిధములైన గుణములు కూడా కలవు.

## 2 మృగముల

అహలవిషయమే

9 (1) చతుష్పాద జంతువులలో అనగా నాలుగు కాళ్లజం తువులు (1) చెల్ల కొమ్మలపట్టునున్న చిన్నకొమ్మలు, అకులు, కాయకూరలు, ఫలాదులు, నాథాస్యములు, తీపివస్తువులు, పిండి వంటలు, తత్తమగ కనవు వగై రాలును భుజించుచుందును. జలము, కమగు, త్రాగును.

(2) పులులు వగై రాలు, మాంసము మాత్రము భక్షించును, జలము త్రాగును.

(3) కుక్కలు వగై రాలు, అన్న పానీయములు పిండివంటలు

ఫలాదులు, కూరలు, మాంసము, మత్స్యములు, వగైరాలను, భక్షించును.

(4) ఎలుగుగొడ్డు, అన్నపానీయములు, కందమూల, పదార్థములు పండ్లు వగైరాలు, భక్షించును. పుట్టలలోనున్న చీమలను పీల్చును. తేనె త్రాగును. మధుపానము వగైరాలు, త్రాగును.

5 పండులు వగైరాలు, మలము, అన్నపానీయములు, కందమూల పదార్థములు, పండ్లు, తవుడు భక్షించును. శేదెలువలె బురదలో ద్రొడ్లును వీటిని పంచమహాపాతకులనలవదు.

10 (2) ఈ జంతువులలో, మధుపానము, నీచు పదార్థములను నివర్తించి మిగత పదార్థములను భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును. ఇవి మధ్యమం

ఈ జంతువులలో, వివిధములైన జంతువులు ఉన్నవి వీటికి వివిధములైన గుణములున్నవి కలిగిఉన్నవి,

### 3 వ క్షుల ,

అహారవిషయమై

11 (1) పక్షులు, అన్నపానీయములు, ఫలాదులు, తీవు, మాంసము మత్స్యములను, పురుగులను, భక్షించును మధుపానమును త్రాగును ఈపక్షులు, పురుగులను భక్షించనియెడల మనుష్యులకు, మృగములకు పురుగులవల్ల చాలా హానికలుగును. ఇవి యేరిధమం.

12 (2) పక్షులలో, ఫలాదులు భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును.

ఈ పక్షులలో వివిధములైన పక్షులు ఉన్నవి. వీటికి వివిధములైన గుణములు కలవు.

## 4 పురుగుల,

అహారవిషయము

13 (1) ఫలాదులలోనున్న, చెట్లయందున్న, ఆకులయందున్న, కసవులోనున్న, కాగవువస్తువులలోనున్న, పుస్తకములలోనున్న మట్టిలోపుట్టిన చెదలున్న వస్త్రములయందున్న నేనటీగలు, నౌభాగ్యములలో ఉద్భవించిన పురుగులుక్రేష్టమగును. ఇవి ఏటియందు పుట్టినవై వాటినే భక్షించును ఇవి అందునే నశించును పురుగులలో ఉత్తమై నవి అగును.

14 (2) చెరుటవలననున్న జలములోనున్న భూమిలోనున్న నీచువస్తువులలోనున్న, భూతములశరీరమునందున్న పుట్టినవి, పురుగులను పురుగులు చేవలను చేవలు, తినును నీచువస్తువులోపుట్టినవి అనేచువస్తువుననే తినును, నశించును ఈపురుగులుఏకశరీరమునందు పుట్టినను అశరీరరక్తమును పీల్చును. నల్లులు నరిశరీరరక్తమును పీల్చును దోమలు ఎర్రరాలు భూతములశరీరరక్తమును పీల్చును. ఇవి మధ్యమమగును.

15 (3) మలములోనున్న, బురదుగుంటలలోనున్న భూతముల గర్భములలోనున్న, పుట్టినవి, పంచమహాపాతకులనబడును. ఇవి అధమం ఈ శిరకములు ఏవస్తువునందు పుట్టినవై అవస్తువుననే తినును అరక్తమునే పీల్చును అందునే నశించును.

16 ఈపైని ఉదహరించిన వాలుగు వర్ణములలో కాయకూర పదార్థములు, ఫలాదులు భక్షించినవి. క్రేష్టమైన వర్ణములుగా కనుబడుచున్నవి. ఈపురుగులలో వివిధములైన పురుగులుగలవు. వివిధములైన గుణములున్న కలవు.



## భగవంతుడు,

(ఈ పైని ఉదహరించిన మానవులను, మృగములను, పక్షులను, పురుగులను, 42 వ ప్రకరము 1 అవ అధ్యాయములో వివరించిన ప్రకారము ఈ కలియగమునందు ఈనాలుగు వర్ణములను సృష్టించిన సృష్టికర్త వారి వారి ప్రార్థక క్షామ సారమును బట్టి వాని వారికి తగిన పదార్థములను నిర్ణయించి యున్న వాటిలో మనకు తగిన పదార్థములను భుజించుచు మనము అస్త్రైశ్వర్యములను, అన్తకృష్టములను పొందుచు ఆస్పృశించిన సృష్టికర్తైన మహాదేవుని మనము మరచి అనిత్యమైనటువంటి వ్యాపారములను జరిగించుట వలన వారి వారి కర్మములు వారు వారు అనుభవించగలరని (కోపాం తాపాం సాపమెయంగమ అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున) ఆమహాదేవుడు లేక మాత్రమైన మన యందు కోపముంచక ప్రపంచమును పరిపాలించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఈ దిగువ ఉదహరించిన 29 వ సంఖ్య నందున్న ఆమహాదేవుడు నిర్ణయించిన అరు ఋతువులయొక్క చర్యలను శ్రద్ధతో చదివిన యెడల గోచరమగును.

17 ఈ పైని చెప్పిన చెట్ల విషయములో తాటిచెట్టు, ఈత చెట్టు; బుక్కాయచెట్టు, తలుగచెట్టు, అన్ని కార్యములకు ఉపయోగించును.)

18 ఈ చెట్లలో లేకు న్నవ్వుము మహాశ్రేష్ఠమైనది అగును ఈ చెట్లనలన గృహములు వగైరాలు కట్టుకొని యెడను.

19 ఈ చెట్లలో మట్టి న్నవ్వుము విస్తారమైన నీడనిచ్చును.

20 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము. గాలి వలన చాలావృద్ధి పొందగలదు. ఈ చెట్లలో నందని అనే వనమూలిక గలదు.

21 మగంధ పాపవలలో గండవుమాను మహాప్రస్థమైనది యగును. చెట్లలో విషముగల చెట్లు త్రవ్వవి. పవనాధి పౌషధమలకు మిక్కిలి హానుకలో యున్నది. భూమియందున్న కొండలయందున్న గొప్ప అరణ్యములు గలవు. అరణ్యమనగా ఈపై నివివలించిన. చరా—చర—జంచువులు నివసించే స్థలమగును. భహిరంగముగా ఉండే భూమియందున్న, దిబ్బలమీద ఉండే చెట్లున్న, చిట్టి అడవి అనబడును. ఈ యెడలెలనే స్థలము లో చెట్లున్న, ఉపకమున్న ఉపకము మహాలగును ఎడారిలనే స్థలము యినుక భూమిగా ఉండును. చాలా దూరము బట్టెలుగా ఉండును.

22 చెట్లున్ను, తుప్పలనున్ను, నరికి, వంటచెడుకులు క్రింద వాడుకుందును. ఈ చెట్లను, తుప్పలను, నరికే వాడికి పాపము పొందునా! పొందడా అని శంకరాగా ఇందుకు ఒక యుగిహాసము చెప్పటకు కారణమైనది అది అనగా మనుష్యులగువాడు ఒకరిని చంపజాలరు. లోకమందుగల నకలకార్యములను ఈ శ్వగుని అజ్ఞ చేత జరుగుచున్నవి. ఓధర్మరాజా! గొడ్డలిచేత అట్టకొని చెట్టును నరికెడివాడు, అచెట్టును నరికిన పాపమును, పొందునా పొందకు—అగొడ్డలిచేత చెట్టును నరికెడి మనుష్యులు అందునవచ్చెడి పాపములను బొందరు. అటువలెనే, నమస్త కార్యములను తేయువాడు ఈ శ్వగుడనెడి తలంపు మనస్సున దృఢముగా నుండినను చాలును. అట్టి నెంకల్పము మనస్సుయందున్న ముక్కుమూకు యొరడు మూర్ఖమునైనను కర్మాసేవత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. ఓధర్మరాజా! మనముచేయు కర్మ ఫలమంతయు ఈ శ్వగునిజేయుముగాని మనదికానేరదు. కర్మఫలము

యథము చేసి యథమందున చచ్చినందున నీకు పాపముకలుగదు అచచ్చిన వారియొక్కయే దోషకర్మములు వారిని చంపినవూ నీకు తెలియదు వారి వారి కర్మములను ఈ శ్వరుడు యెరుగును. గావకుండుటకు యెవరికిని శక్యముకాదు. వారి వారి పూర్వజన్మ ములయందు చేయబడిన కర్మములను బట్టి ఈ శ్వరుడు వారి వారిని చంపుటకు సిద్ధపడియుండగా నీవు చింతమెంచి యుండడిము ఒక పిచ్చి తనముగాఁజిన్నదని వ్యాసుడు ధర్మరాజుతో చెప్పెను. యథ మునంగు, చచ్చినవారు స్వర్గలోక సౌఖ్యములను అనుభవించు ముందు.

28 చెల్లి కాయకూరలు నొడరాదని శంకరాగా ఈ పైని ఉద్దహరించిన ఇతి హాసమును బట్టి చూడగా చెల్లి కాయకూరలు నెంపి భక్షించుటవలన పాపముపొందెను.

చెల్లెఁజ్ఞానము ముగిసెను.

## కొండల వివరము.

24 (4 వది) కొండలనగా పెద్దపెద్ద పాపాణాదులు రాయి రప్ప గలది ఎత్తుగానుండుది కొండలోనబడును. మిక్కిలి యెత్తు లేనిది దిబ్బననబడును. నీటికి జీవిగలదు. గాని ఆత్మజ్ఞానములేదు అనాత్మయనబడును.

35 ఈ తాల్లకు అన్న పానీయములులేనందున “చమ్మ” అనే పుస్త్రువలేను. గాని జలమును ఆకర్షించే గుణముగలదు. ఈ తాల్లయందు అగ్నిగలదు. చిన్నరాయిని చెక్కి ఆరాతిమీద దూది నునిచి ఉక్కు-బిల్లతో కొట్టిన యెడల అగ్నికలుగును. ఈ రాతిని చైతన్యుకీర్తాన్ని అనబడును. ఈ భరతఖండమునందు ఇ

గ్నిపెట్టెలు రాకముందు జనులు యావస్థుండి చెరుముకి  
 రాయివలసనే అగ్నికలుగ జేయుచుందురు. గంధకము పుల్లలతో  
 దీపములు వెలిగించుచును. తాల్లలో గోడలు కట్టడముకును  
 విగ్రహములు చేయుటకును ఉపయోగమగుచున్నవి. తాల్లలో  
 పలక రాళ్లు భూమియందు బులుబేరు చున్నవి. అపలక రాళ్లు  
 యిల్ల మీద కప్పకున్న చావుల్లలోను, అరుగులుమీద పరుచు  
 టకును స్లేటుపలకలకును, ముద్దరాట్న రాశిచిప్పలకును ఉపయోగించు  
 చున్నవి. తాల్లలో వివిధములైన తాళ్లు గలవు. వివిధములైన  
 రంగులు గల రాళ్లువున్నవి. తాల్లలో నువర్ణ మయేతాళ్లుకూ  
 డావున్నవి. ద్రావకములవలన కరిగింది బంగారము చేయు  
 చురు. పారావారి పరిపరిముగా అర్జులైన వారు శాస్త్రము  
 లను బట్టి తాళ్లువున్న స్థలములలో త్రవ్వించి (1) వజ్రములు (2)  
 వైచార్యములు (3) గోమేధికములు (4) పుష్కరాకములు (5) మ  
 రకతములు (6) మాణిక్యములు (7) నీలములు మొదలైన  
 టువంటివి అత్రవ్విన గనిలో కనిపట్టి తీసి సానపట్టించిన వాటిని వి  
 శ్రయించుదురు. గొప్ప గొప్పధనాద్యులు వారివద్ద కొని ఆభరణము  
 లయందు పొడిగి పురుషులు స్త్రీలు ధరించుకొనుచున్నాడు. మఱిన్నీ  
 గొప్పగొప్ప పట్టణముల రాజులు, రాజులు. వారివారి సింహాసన  
 ములకు స్థాపించుకొనుచున్నారు. కొండలయందు బంగారము  
 వెండి, రాగి, ఇత్తడి, సీసము ఇనుము ఉక్కు మొదలైనట్టివి అయ్యే  
 వస్తువులు దొరుకును. వీటి మిశ్రితమువలన అనేక వస్తువులగును  
 ముద్దిబంగారము దొరుకును. దేవుని మహిమను గ్రహించుడి.

పాపాగాదుల ప్రభావము ముగిసెను.

## తీపుజలమువిషయమే

26 ప్రపంచమునందు కొండలపు భగవంతుడు సృష్టించెను సముద్రములోనున్ను దిట్టమీదనున్ను సృష్టించిన కొండల, రమారమి ఖిరమునుంచి గాని మధ్యనుంచి గాని ఉత్పత్తి యగు ధురమై నటువంటి, తియ్యనీ, తేనె, జలఊట ఎల్లవర్షము నెల్లువగా బాటుచు నదులలో కలునును. అకొండలక్రింది రాగములున్న ద్వీపములలోనున్ను దిట్టమీదనున్ను దిట్టములలోనున్ను గ్రామాదులలోనున్ను అదవి ప్రదేశములలోనున్ను నివసించుచున్న వకల చరా—చరములు చెరువులలో నుండిన వర్షజలమువలననున్న వగులలో బాకజలము వలననున్న బావులలో ఊరక ఊటజలము వలన నున్ను జీవించుచుండును.

27 వర్ష చిందువుల జలము వలన వంటలు వస్తే రాలు ప్రక్కరముగా వండును. ఈసీటియందు చేపలు, పురుగులు వస్తే రాలు నివసించును. ఏటికిన్ని, వ్యాధులు, చావుగలదు.

28 పైని ఉదాహరించిన కొండులకు వ్యాధి, చావు, లేదు ప్రపంచము అంత్యమున జలప్రళయము వలన ఆవర్తతములు నశించును కాబోలును ఈవిషయమై వాటిని సృష్టించిన సృష్టికర్త గోచరముగా నుండును. పర్వతములలో హిమాలయ పర్వతము గొప్పదియగును.

## ముఖ్యతౌత్పర్యము.

(పైని వివరించిన, మనుష్యాదులకు, మృగములకు, పక్షులకు, చెట్లకు, తాళ్లకు, ఏటికిన్ని, రాలు, మోవ్వన, కొమా

•ర, నృధాన్యములు, చావులకు. శాశ్వతశాంతి విషయమై నృ  
ష్టించిన, నృష్టికర్త నోచరియుగా ఉరియను. ఏటిలో జీవరాసు  
లకు మూత్రం ఉచ్ఛ్వాస, సశ్వాసలుకలవు. జీవరాసులలో  
మనుష్యాదులకు మూత్రం, అశ్వాసము కలిగినందున శాశ్వతా  
నులుకలవు అందుకు తగిన ఫలములు కంటనే కలిగి ఉన్నవి. మృగ  
ములకు, పక్షులకు, పురుగులకు, పూర్వజన్మమందు చేసిన ప్రాకర్ష  
కర్మ ఫలము అనుభవించవలె కాని, ఈ జన్మములయందు ఏటికి  
అల్పశ్వాసము లేనందున, శాశ్వత, పూర్వములు. లేవు. ఏటికి పూర్వ  
సంచిత కర్మములు కలిగితే పర్యంతము ప్రజ్ఞ, గిట్టులు కలవు.)

## ము తు వు లు .

29 శరీరలక్షణము 29 వ శ్లోకములో యెప్పటికైనా ప్రకా  
రము అగు ముత్యపులు జీవరాసుల విషయమై భగవంతుడు  
ఏర్పిర్చెను. ఈ అగు ముత్యపులు క్రమముగా వర్తించని యెడల  
ఏకే తమ మనగా కరువుకొ గారగుదువులు క్రమముగా వర్తిం  
చక పోవడమునకు కారణమేమనగా మోసవజన్మమై  
తిన వారి వలన భగవద్భక్తి తక్కువ పోవటముల కలి  
మాయ ఎక్కువవినయెడల ఈ అగు ముత్యపులు క్రమముగా వర్తిం  
చవని స్పష్టముగా తెలపవచ్చును. మూసపుల వలన కన  
టముల కలిమాయ తక్కువ భగవద్భక్తి పోవైనయెడల ఈ అగు  
ముత్యపులు క్రమముగా వర్తించును. ఇందుకు సందియములేదు.

## సముద్రము

యొక్క

ప్రభావము.

30 అర్థ సముద్రము అనగా సాగరము సముద్రము ఈ సముద్రము, అనగామనే ఉప్పు గడలి లేక ఉప్పు సముద్రముగా నుండును. సముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు. సముద్రము యుష్మలు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి. సముద్రమునకు అనేక శాఖలు గలవు. శాఖలు అనగా ఉప్పుకారీలు అనబడును. ఈ ఉప్పు కారీలు అనగా ఉప్పుకాలువలు నీటిజలమువలన ఉప్పు పండును సముద్రమునకు పోటు పాటుగలదు. పోటు అనగా నీరు ఎక్కు అగును. పాటు అనగా నీరుతగ్గును. ఈ కారీలుకూడా అటువలెనే అగును. ఎడతెగక సముద్రమునకు పోటు పాటు ఉండును. కొండలయందున్న, అడవి ప్రదేశములయందున్న, గ్రామాదుల యందున్న, వర్షించె జలము కాలువలుగా నదులలో చేరి సముద్రమునందు కలునును. ఈ నదులకు సముద్రము, తల్లిగర్భమగును. ఈ నదుల జల ప్రవాహము, సముద్రము భరించనియెడల ఈ ప్రపంచము ఆ జలము వలన మునిగి పోవును.

31 సముద్రమునందు “రెండు అలలుగలవు.” అలలు అనగా కెరటములు. ఈ అలలులో వకటి చిన్నది. మరొకటి పెద్దది. చిన్న అల వడ్డుకు వచ్చినతోడనే దాని వెంటనే పెద్దఅల, దాని మీద పడును. ఈ రెండు అలలలో, చిన్నది, వెనకకుతగ్గి పళించును. పెద్ద అల దానివెంటనే వెనకకు తగ్గి పళించును. ఈ

లాగుననే యెడ నెక్క వస్తూ పోతూ ఉండును. మనుష్యుల ఉచ్చాస నిత్యానివలెనే పైకి వచ్చును. లోపలికి పోవును. మనుష్యులకు అంత్యశ్వాసగలదు. ఈ కెటములకు అంత్యశ్వాస లేదు. ఈ కెటములు, సముద్రము ఒడ్డున మాత్రము గొప్ప ధ్వని విచ్చును. గాలి వాన విడిచినప్పుడు, గాలి వలన గొప్ప గొప్ప అలలు ఏడలు వగైరాలను ముంచును. గాలివాన అనగా తుపాను అనబడును. గాలి హెచ్చుచిన కొలది కెటముల ధ్వని హెచ్చులాగును.

32 సముద్రమునందు ద్వీపములుగలవు. ధాన్యపు పంటలు కాయకూరలు, గండమూల పదార్థములు, వనములు గలవు. వనములలో భీరభండములో వ్రున్న వృగములు పక్షులకంటి మంచి ఉన్నతమైన ముచ్చటగల పక్షులు వృగములు అనగా సింహములు రాజవాంసలు రామచిలుకలు గోరువంకలు గండ లేకుండ పక్షులు, అగినితినె పక్షులు, అద్వీపములయందు గలవు. మణిన్నీ వివిధములైన వర్ణములు గల జీవరాసులుగలవు. సముద్రజలములో వివిధములైన జీవరాసులు నివసించుచుండును ఇవి అగువు మాత్రముగా ఉండినను కొట్లకొలది నీటనుండును. నీటిని మ్రొంగి చిన్న చేపలు బ్రతుకును. వానిని మ్రొంగి పెద్దచేపలు మొదలగు జలచరములు జీవించును. నీటినుండు జంతువులలో కొన్ని గాలిని బీల్చుటకు నీటినుండి వెలుపలికి రావలసియుండును. ఇందు భల్లూకములు, నీటితుక్కలు, నీటిపిల్లులు, నీటిమనుష్యులు మొదలగునవి పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతువులు. చేపలో తియింగలము అనేచేప మహాగొప్పది యగును. గాలి బీల్చుకొనుటకు నీటిపైకి వచ్చుచుండినను యితర జంతువులవలె నీటిని విడుచుటలేదు. గొప్ప గొప్ప ఓడలు వగైరాలను ముంచివేయును.



33 భూగోళము చూచుచు భూభాగము ఎంత ఉన్నదో గమనింపుచు జలభాగము, భూభాగానుకంఠ భీషము రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని కనుపడుచుగాదా? బీచుగా ఉడు ఉప్పునీరు ఇంత స్థలము ఆక్రమించుకొనుట యెందుకు? భూభాగమే ఎక్కువ స్థలమును ఆక్రమించుకొని ఉండినయెడల పైని వివరించిన ప్రకారము ఎంత పెంటపెంటును, ఎన్ని వృక్షములు వృద్ధిచేతును. ఎన్ని జంతువులు జీవించును, ఎంతమంది జనులకు ఇది ఉపయోగకరముగా ఉడును. ఇటుగాని సముద్రమునే గొప్పచేసి భూభాగమును ఇనుకుచేసిన స్వర్ణవృద్ధిని అభిప్రాయము ఏమై ఉండవచ్చును.

స్వామివర్ణమునకు మంత్రపుదిప్పులు నోస్టికెరచుకొని ఉండు సన్న వచనము హిందూ దేవముల సముద్రలోని మాలయందు మంత్రపు చిప్పలతో వర్షింపించువులు పడగానే నోబిమ్మూసికొనును అవర్షించువులు గట్టిపడి మంత్రములు అగును. పడమలున్న ఆదీవముల యందే ఉత్పత్తిగును.

34 కలియుగ మంత్రమున హిందూము అనే సముద్రము సృష్టికర్తమహిమ వలన, ఉప్పొంగిన జలప్రళయము సందంతట ఆస్పష్టికర్త స్వప్రకాశకుండై కలియుగమును లయింపుచేసి మరల యేయుగమును కలుగచేయునో ఆస్పష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. ప్రస్తుతము ఆచ్చటచ్చట సముద్రము పొంగిన కెరటముల వలననున్న నదుల జలప్రవాహము అనగా హరిద్ర వలననున్న పట్టణములు పల్లెటి గ్రామములు నశించడము మనము వినడము చూడడము కూడా కలదు గనుక ఆస్పష్టికర్తమహిమ యెవరున్ను కనుగొనలేదు.

సముద్ర ప్రళయము ముగిసెను.

35 ఇట్లు స్పష్టించిన, సకల—చరా—చర—ములు జగము నందుండివలసిన, “నిర్ణయసాక్షి” అస్పష్టించిన. స్పష్ట కర్త, అంతరింగమున ఉండునుగాని, ఇతరులకు, గోచరముకాదు, చెప్పటకు అలవికాదు.

సకలచరా చర అనే వాక్యముల అర్థము ముగిసెను.

36 పైని వివరించిన, భూతములలో, వ్యతివార్తనను కాలము తిరుగ్గించిన పోతనే, గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణ 6-7 వ ఇతివాసములలో, మృత్యుదేవతా ప్రభావములలో చెప్పినట్టి మృత్యుదేవత పలాలో జక్తి, స్వర్గ సరికాదులకుచేసే వాగు వారు చేసిన పూర్వసంచిత కర్మములనుబట్టి, మరల పునర్జన్మములో సంజన్మమై, జన్మించిన వారే, లభించిన, సుఖ, దుఃఖములను, గురించి, (ప్రారంభకర్మాము అనుభవించిన, నిజనాక దేవర్షితైవను అన్న తత్వజ్ఞానము నొప్పున) పూర్వప్రారంభసంచిత కర్మఫలమని, గ్రహించుకొని, ఈ జన్మమందైనను, పోలి నెచ్చుకొని తాను, మరల పునర్జన్మము పొందికుండుటకై, చరా—చర—ప్రపంచ మునకు, అధిపతియగు, పరబ్రహ్మమును, సుతించుచు. మోక్షము, జ్ఞానమయములనెడి, యెందుకిట్టయందు, విజ్ఞానమునెడి, అగ్నిని, ప్రథమ పర్చిన యెకల, ముదిగు చావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని, అమృత రూపముగు మోక్ష స్థానము లభించి పునర్జన్మమునే జనన మరణములు నశించును.

37 ఈ గ్రంథము నందున్న, విషయనూచికనున్న 2 వ ప్రకరణ “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము” లోనుండు పరి-పరి-విధ ములైన, శల్యములు, కీడ్లు, సరములు, 22, 23, 24, 25, 26, 27,

28, ఈ 7 పత్రములలోనున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైనవాటి పనియేమిటో అని గ్రహించవలెను. గ్రహించినవారినే ఇంద్రియ జ్ఞానానుభవము, తెలిసిన వారనబడుదురు. మఱిన్ని, పరబ్రహ్మ స్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొన్న వారనబడుదురు. పిమ్మటపైని విగువ ఊదాహరించిన “తారకమనే” దేవాజ్ఞాపము, తేక తత్త్వజ్ఞానానుభవమునందు “దృష్టి” నిలిపి, చదిపి, జనన, మరణముల, తాత్పర్యమును గ్రహించవలెను. మఱిన్ని, మనస్సును విశిష్టము చేయునట్టిది యగును. పిమ్మట పిమ్మటముల కలిమాయను మరచి “అవ్యక్తమనే, దివ్యజ్ఞానమనెడి” “అవిద్యయనే జ్ఞానము నుండి” నివర్తించు ఊదాయమును ఈ గ్రంథమువలన నెరిగి నివర్తించుకొని అనునప్పమనే పరబ్రహ్మముయొక్క జ్ఞానమునుపొంది, సద్విదాసందము, పాండతిము కింటి, సర్వోత్తమునైన సుఖము మరి ఒకటి లేదు.

38 “అవ్యక్తము” శ్రేష్ఠమగు ధర్మస్వరూపమని వేదములు తెల్పుచున్నవి.

39 ఈ విషయమై “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షము”

20 వ పత్రములో 29 39 సంఖ్యనందు చూచుడి.

40 “వ్యక్తము అవ్యక్తము” అని ఈ రెంటిని తెలియని వారికి మోక్షమార్గము లభింపనేరదు.

41 అవ్యక్తమనగా అమృతమనియు చెప్పబడును ఇట్టిదని చెప్పరానిదని కూడా అర్థమగును.

42 వ్యక్తమనగా మాయాకార్యములగు వికారములగును. ఈ విషయమై 20 వ పత్రము 30 వ సంఖ్యలో చూచుడి ఇటువలె ఈ గ్రంథమును తరచిచూడగాచూడగా ఈ గ్రంథములో సువర్ణము దొరుకును.

## పిండోత్పత్తి

43 మొదటి ప్రతిష్ఠాను, 11 వ ప్రతిష్ఠాను 13 వ ప్రతిష్ఠాను పండు వివరింపబడిన ప్రకారము సృష్టికర్త అదిని బీజమనగా విస్తరించుచేకొని అమలమలనములన 'మండితో' స్త్రీ, పురుషరూపములుగా, శవరాసులను, ఒక్కొక్క జరిగా, సృష్టించి, అమలమలనము, అశవరాసులు బీజమునలన నుండి శవరాసులను, సృష్టించిన వాటితో సూక్ష్మములను పుట్టిన విధము ఈ దీనిన నుదాహరించడమగుచున్నది.

44 ప్రథమమున స్త్రీని వాని అన్ని, పురుషుని ననుదరించి అనబడెను. శిశువును మండితో పుట్టినది గనక మండితో కలిసి పోతున్నది

45 ధాన్యముల నలన అన్నియు అయెను, అన్నియు హాహరిము అయెను, పంచపదార్థములు అయెను అనగా భక్ష్యము, భోజ్యము, లేహ్యము, చోద్యము, అన్న పానీయములనగా, పరమాన్నము పులకము, పాయసము, అల్పా, అమృతము, మొదలై నటువంటి పదార్థములగును. భుజించే వస్తువులలో అమృతమును, స్తుతించే వస్తువులలో, సృష్టికర్త, నామామృతమును, ఈ రెంటికంటి, మధురమై నటువంటి పదార్థములు మణివేపు. అన్నియు భిక్షగా ధాన్యపదార్థములు. పానీయములు అనగా త్రాగతగినవి అన్నియు అని అర్థమగును. మణియు, పిండివంటలు ఫలహారములు, వానాయకూరలు, (1) లవణము (2) కారము (3) పులుసు (4) వగరు (5) చేదు (6) తీపు మొదలగు, వ్రక్షరసములను అనుభవించగా, ఉదరాగ్నియందుపడి (1) మాంసము (2) రక్తము (3) క్రొవ్వ, మదము, విష్ట, (4) మజ్జ అనుమూలగ మొదలు (5) కల్మములు (6) నరములు (7) శుక్లము మొదలగు నప్రధానువుల యుక్తంతై అందువ, శుక్లము, తెల్లగను, చీమిడివలె జగటగఘంభము

మాది మొనతోడ ఒకబొట్టు ఏర్పమును యెత్తి మైత్రాహ్నాశ్రు  
అనగా, భూతదర్పణయంత్రము అనే అర్థముతో పరీక్షించి చూచి  
నట్లే అందు మహావన్ననూలుపోగులువంటి జీవ జీవులు  
కానంటును. వేడిమిచే అనన్నపోగులు కడులు చుండును. ఈ  
జీవజీవులే జీవి మూలాధారము. ఇదియే రక్షసరములు.

46 కాముని అనగా, పురుషుని, స్త్రీ సంభోగాలమున,  
2 వ ప్రకరణ 20, 21, వ పుత్రిములలో 28, 29, 31, సంఖ్యల  
యందు చెప్పబడిన, “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్న, కలిసి, భావ  
స్వరూపముగు అత్త ప్రకాశము, శుక్లమునందు వ్యాపించుట నలన  
శుక్లము, స్త్రీ మృగ్య ప్లానముమంచి, గర్భాశయమున, ఉదయించు  
లాగురూపముగు, గ్రుడ్డులో, శుక్లముచేరి, గర్భమును కలిగించును.

47 కామునివలన, సర్వభూతోత్పత్తి ఆయెను. నత్తు  
చిత్తుల పంచాసమే, యాసందము ఇదియే తత్త్వము త్వందము  
అనిపదము ఈ మూడు పదములు. తత్త్వమసియగును. ఇదియే  
సచ్చిదానందము. సచ్చిదానందమే జన్మరహితము అని అర్థమగును.  
5 వ ప్రకరణము నందున్న మహావాక్యములను చూచుడి.

48 జీవజీవులు, అనె, శుక్లము, శోణితము, శుష్కము  
అనగా, ఇంద్రియము, లేక ఏర్పము, శోణితము అనగా, రక్తము,  
ఈ రెండున్న అగ్రుడ్డులోగూడి, ఒకరాత్రి నీటిబుగ్గచందంబున  
నుండి మూచుదినములకు గుజగుజలై ఏడుదినములకు, వనవనలై  
అర్ధమానమునకు పరిణమిండును.

49 జీవజీవులు గృష్ణతో గూడినపుడే, స్త్రీ, పురుష, శిశు  
భేదమునకు మూలము ఏర్పడును.

50 రెండవ ప్రకరణ శరీరలక్షణమునందు 17 వ పుత్రిము 6-వ  
7-వసంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం 24 తత్త్వములతో గూడా, 25 వ  
తత్త్వమనే “జీవి” చేరి ఒక మూలమునకు శరము ఏర్పడును.

• 51 "జీవో" లిల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు ఎల్ల చోట్లను పృష్ఠించే పృష్ఠికర్థకే గోచరముగానుండును, ఈ విషయమై మహామహా గొప్ప రహస్యము. వస్త్రమహాబుధులు. ముగ్ధశిష్యులు యోగులు మహా పిఠులు శుద్ధసాధులు మొదలైన టవంటి వారు సహా, కనిపెట్టలేక పోయిరి.

2 వ మాసమున బాహువులు ఏర్పడును.

3 వ మాసమున తిదరము ఏర్పడును.

4 వ మాసమున సర్వాంగములు ఏర్పడును.

5 వ మాసమున "శిశువు" గర్భమందు కొద్ది కదిలికా నుండును. శిశువు సంపూర్ణముగా నుండును.

6 వ మాసమున "శిశువు" కదలుట తిల్లి కలియును రోమంబులు ఏర్పడును.

7 వ మాసమున నఖంబులు ఏర్పడును.

మాసమున పుట్టమైన తన జన్మ పరింపరులను తల చుచు, ముఖించుచు, పగాత్పిరుని ధ్యానించుచుండును.

9 వ మాసము పూర్ణముకాగానే పసికిమైన నెలంబడు లకు సిద్ధముగా నుండును.

## 52 స్థూల శరీరము.

శిశువుయొక్క స్థూల శరీరము పృష్ఠికర్త యొక్క మూల ముదానిని చేయగలను. దానిలోని ప్రతిభాగమును ఆయన యొక్క జ్ఞానమును దయారసము బుద్ధిగ్ని గనుబడుచున్నది. దానికి పదా నుకటి ద్వారములు గలవు ద్వారములనగా రింద్రములనబడును.

## ద్వారముల వివరణము

నేత్రములు రెండు నాసిక ద్వారములు రెండు చెవులు రెండు

జోతు ఒకటి గుడచ్ఛారము ఒకటి మర్మస్థానమునకు ఒకటి వాళి స్థానము ఒకటి బ్రహ్మగోపాలము ఒకటి ఇవి అన్నియు లెక్కించగా పదునొకటి చ్ఛారములగును. సాధారణముగా జనులు .౪౦ దేహమునందు నవచ్ఛారములున్నవని చెప్పుదురు గాని కపాలమందు ఒక, రంధ్రమున్నది. అదియనగా - తల్లిగర్భమునుంచి శిశువు జన్మమయ్యే సమయమందు అశిశువుకపాలముమీదనున్న బ్రహ్మరంధ్రము చర్మముతో కప్పబడి మెల్లగా నుండును. ఆరంధ్రమును సాధారణముగా మాడవట్టు అందురు. అమాడవట్టు మీద అముదము వ్రాయడము వాడుక గలదు. క్రమక్రమముగా ఆరంధ్రముగట్టి బడును.

౩౩ ఒక భగవద్భక్తుడు తన హృదయ కమల కర్ణికామధ్యమున బరాత్పరుని నిలుపుకొని యవిచ్ఛిన్నముగా గొంతసేపు ధ్యానముచేసి మడిమిల నపానస్థానముననూని, యుచితాననమున గూర్చుండి, ప్రాణవాయవును మూలాధారముననుండి లేపి, క్రమక్రమముగా నాళియందును, హృదయమునందును, వక్షమునందును కంఠమునందును, భ్రూమధ్యమునందును శ్చే, కడవట, బ్రహ్మరంధ్రమును భేదించుకొని, దివ్యశ్శక్తిరూపమున, నగనీపోయి కైవల్యము జేరెనని ఒక గ్రంథమునందు ప్రచురించబడెను. కాబట్టి కపాలమునందున్న రంధ్రము బ్రహ్మరంధ్రమని తెలిసికొనుము.

౩౪ వాళిరంధ్రముకూడా శిశువు జనకమయ్యే సమయమందు మూసికొని పోవును. అందుతో చేయున్న పేగుకోసి చేయబడును.

౩౫ ౧) ప్రమథులు, రమించుచుండగా జనులు శ్రద్ధాచు అట్టి జనులకు చర్మము, మాంసము, రక్తము యిది ౨) గుణము

• పలన కలుగును, యెముకలు అందునుండు మూలగ, ఉదర వాళములు అనగా రక్తవరములు ప్రయోజనీని గుణము పలన కలుగును.

### (1) ఎముకల విషయము

ఎముకలలో ప్రధానమైనది మూలార్థారము యొక్కది క పాలము పర్యంతము, ఏగాదంతమువలె, బ్రహ్మాదంతి, మేరువు, పెన్నెముక, అనే పేర్లు పూసయున్నది. దీనిలో మేర్లు మూలగ ఉన్నది. దీనినంటి 24 యెముకలు చేరియున్నవి. అవియన్నియు నొకటితో మెకటి కూర్పబడియున్నవి. ప్రతిరెండెముకల నడుమను రబ్బరు వంటి యొకపదార్థము కలదు. దీనిమూలమున వని యొకదానితో మెకటి రాచుకొనలేకపోవుటయేగాక యెటువంచి నను పటు దారాళముగా వంగును, మిగిల్చి దానినంటి 24 ప్రక్కటి ఎముకలు కలవు. యొక్కొక్క ప్రక్కను పండ్లెండుగలవు. మిగిల్చి దాని నంటి చక్రములున్నవి.

### (2) చక్రముల వివరణము.

- (1) అధార కమలము అనగా గుడస్థానము.
- (2) స్వాదిప్తకమలము. .... లింగస్థానము.
- (3) మిశ్రపూరకము. .... వాళిస్థానము.
- (4) అనాహతకమలము. .... హృదయస్థానము.
- (5) విశుద్ధ కమలము. .... కంఠస్థానము.
- (6) అగ్నేయ కమలము. .... ప్రాచీన్యము త్రికూటము.
- (1) సహస్రారచక్రము బ్రహ్మరంధ్రము.

### (3) చతుష్పాదములు.

- (1) ప్రాచుర్యము (2) కంఠము (3) హృదయము (4) భా

గ్ని. ఈ వాలుగున్న చతుష్పాదములగును.



(4) ఘోరశరీరము సంకంఠకు సంఘమించు 180 క్లుగలవు.

(5) తలలో 63 ను, పెండుపెండులో 53 ను, చేతులలో భజము లోను 64 ను, క్రింది అవయవములలో 60 మును, ముత్తము 240 యెముకలు శరీరములో నున్నవి.

(6) పశ్చిశిశువుగా ఉన్న ప్రపంచమూరు 20 వర్ణమును, వానిని పాల పల్లవలకును. అది నూడి పోయిన వెనుక వానికంటెను పెద్దదైన విడి పశ్చువచ్చును. అన్నిటి కంటెను వెనుకనుండి నాలుగు దంతములు చూవవలయు వచ్చువరకు రావు పైవయిన 6 దంతములును 10 వర్ణులు క్రిందువయిన 6 దంతములును 10 వర్ణులు ముత్తము విడి వుండును.

(7) కపాలము కోడిగుడ్డువలెనుండును. దాని యెముకలును దురుసుండి కపాలము క్రిందువరకు కుట్టివట్టు గురుడియుండును. వానిని ఐనులు (నుదుటన్ వ్రాసిన వ్రాలుకన్న గలదాలన్న వచనము చొప్పున) బ్రహ్మచారత యని యందును. మనుష్యుల నుదుటను బ్రహ్మచారివట్టు అనుభవించవలెననియు బ్రహ్మచార నెవరు తప్పించ తేరనియు చెప్పుదును. యీవిషయమై స్పృహించిన స్పృహకర్తకే గోచరముగా నుండును.

• ఏర్పర్చ బడినశరీరము.

(8) మేలి శిఖరము, లేక శిఖరము, శిశువు తల, శిశువు ఘోర శరీరమువలకు శిఖరము. దీనిలో మిక్కిలి మేలైన వస్తువులుంచబడినవి. దీనికి ద్వారములు గలవు. పైని వివరించిన 53 వ సంఖ్యను చూచును శిశువు మధ్యనున్న మెదడు మిక్కిలి మెత్తని దిగవల క్రుత్తిచేతను చర్మము చేతను మూయబడియున్నది. పుట్టిలో మెదడు ఒకవిధమైన తొలుపుగానుండును. మనసులో క్రుత్తిచే తలంపుండును మెదడు తెలివితోనునది పెద్దలు చెప్పుదును.

పైని వివరించిన వెన్నుపూస పైభాగమిందలి కుడమీద  
తలయొంచుటనది.

(9) స్థూల కరీర మునందంతటను వెండ్రుకలు కలవు. అయితే  
అటచేతులలోను, అటశోల్లలోను ఉండవు తలమీదనక్క. వగా  
యివ్వడి. వానికి కుడమీదగలవు వాని చుట్టుననే నాళము లు  
మల వలన అవి పెరుగును. బట్ట తలమీద వెండ్రుకలు నుండవు.  
సృష్టావ్యములో కొండరి వెండ్రుకలుపూడి బట్టతలయగును.  
వెండ్రుకలు తలకు చెట్టతగల కుండ తలను కాపాడును. గనుకనే  
పురుషులు, స్త్రీలు, వెండ్రుకలను మిక్కిలి జాగ్రత్తగా కాపాడుకొన  
వలయును. తలకు అందము కనిపించును.

(10) స్థూల కరీరమునకు చేతులు ననేకవిధముల ఉపయోగకరముగా  
నున్నవి. ప్రతి భజముయొక్క మోచెయ్యి వరకు వకటిగానే యు  
న్నది. మోచెయ్యినుండి నలుచేరివరకు రెండెముకలుకలవు.  
మోచెయ్యియొక్కను మూరచెయ్యి అనబడును. ముగ్గుకట్టులో  
8 యెముకలును వాస్తవములో 19 యెముకలు గలవు. ప్రతి అట  
చేరికి (6) ప్రేక్షు కలవు. (1) అంగుష్ఠము లేక గాటనప్రేలు (2)  
చూపునప్రేలు లేక తర్జివప్రేలు జట్టనప్రేలు (3) పక్షిప్రేలు (4)  
అనామికప్రేలు పచిత్రముప్రేలు లేక ఉయ్యూగరము ప్రేలు పెండ్లి  
కుమార్తె తరపున ఇచ్చిన ఉయ్యూగరము (5) చిటికప్రేలు కనిప్పకప్రేలు  
ప్రెత్తిప్రేలునాలుగు కలుపులు గలవు. జాటన ప్రేలుకు మాత్రం మూ  
డుకలుపులు గలవు. ప్రతి ప్రేరికి గోళ్లు కలవు. కలుపులవల్ల  
ప్రేక్షు ముడుపుటకు ఏలుగా వ్రుండును. గోళ్లువల్ల ఎడమ వనస్తువు  
నైన నులభముగా తీసికొనగలము.

(11) కరీరము నడుమువద్దనుంచి, (1) నోడయొక్క (2) కాలి  
యొక్క (3) పాదపు యొక్క అనబడును. కాలిమధ్యనున్న  
కలుపు మోకాలి చివ్వు అనబడును. దీనివల్ల కాలు నడుచుటకు  
ఏలుగానున్నది. అతిపాదము నిడుచువ్రుగానున్నది. పాదము

ఒక్కంటికి 5 ప్రేళ్లు గలవు. పాదమువలన కీళ్లవలన మనము నడువగలము. ప్రేళ్లకు అపాయముకలుగకుండా గోళ్లువున్నవి.

(12) ఎముకలు తేలికగా వంటువలె బోలుగావుండును. బోలుయెముకలలో మజ్జ యనిది మూలగిడుండును.

(13) స్థూల శరీరముయొక్క కడుపునోటి ద్వారా గొంతువెళ్లి మనము భుజించే పదార్థములు గిర్బములోనికి కుట్టిక ద్వారము గుండ గుటకనో ప్రవేశించి పిప్పిలయి మలమై గొండప ద్వారము గుండాబైటికి పోవును. అన్నరసమువల్ల రక్తమున్ను ఇంద్రియము కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము గలిగి శిశ్నము గుండ బైటికి పోవును. ఇంద్రియము కూడా శిశ్నముగుండ బైటికి పోవును. ఈ విషయమై 25 వ పత్రము 41 వ సంఖ్య చతుర్థిక వాయువులను చూచుము. పేగులు పున్నవాటిలో పెద్దదిలో యిండు మిండు 18 మూరల పొడుగుయందును. మొత్తము 30 మూరల పేగులుండును రక్తము, గుండె, కాలిజము, పైత్యపు తిత్తి, క్లేష్మము, మదము, ఇవి యుండును. నరములు చాలా ఉండును. రక్తము రక్తనరములగుండ మాంసమునంతట వ్యాపించును. (సీలే ప్రాణాధారము" అన్న వచనము చొప్పున) ఈ శరీరములో సుమారు తొమ్మిది భాగముల నీరు ఉండును. మిగత ఒక భాగము ఇతర పదార్థములున్నవి. నీలే పీచీలికములు మొదలు గాగల పమస్త జంతువులకును ఆధారముగా ఉండురు ఈ విషయమై నీరే వ పత్రము 33 వ సంఖ్యనందు జలభాగము భూభాగముకంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని చెప్పియున్నది. పీచీలికములు అనగా పురుగులు

శరీరముపై చర్మము

స్థూలశరీరముయొనకు చర్మముతోకప్పబడియున్నది చర్మము మెత్తగా ఉన్నతమైన చాయగలదిగా యున్నది అనగా సంపదంగుల మిశ్రితమైన చాయ. జెప్పలకు అలవి కాదు.

హిందోత్పత్తిముగి సెను

# శిశువుజననము

యొక్క

వివరణము.

57 పైని 50 వ ప్రకరమునందు చెప్పబడ్డ, పిండము, మన భూమిములలో నుండి విస్తరించి విస్తరించుచున్నది.

పంచభూమిముల వివరము. ఈ పంచభూమిములు శరీ

- |                      |                          |
|----------------------|--------------------------|
| (1) పృథ్వీ అనగా భూమి | రములో నిలిచియున్న విషయము |
| (2) అప, అనునది జలము  | మీ 2 వ ప్రకరణ 24 వ ప     |
| (3) తేజస్సు అనగా     | త్రం 40 వ పంక్తియు చూచి  |
| (4) వాయువు అనగా      | నయెడల విశదముగను. స్త్రీ  |
| (5) అకాశము అనగా      | పురుషుడు ఈ పంచభూమిముల    |

వలనను, శుక్ల, శోఃఠము, వలనను, . కోమలాంగిగర్భముందు పైని చెప్పబడిన ప్రకారము పిండమై, రెండవ ప్రకరణములో శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ అవయాంగములతో నీటిమాదిలో మలమూత్ర కుక్షిలో స్థూలశరీరముగా నగుచు నవమాసములు విమలభుక్త హారములు బ్రహ్మరంధ్రము గుండా భక్షించుచు మతాపితా, శిశువు, జగమును చేసిన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధ కర్మములనగా, పుణ్యపాపములనుబట్టి అందున కష్ట దుఃఖ సుఖభోగము లనుభవించుచు ఈ గ్రంథమునందున 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానములో ప్రమాదముచేసి రాగ్యమునందు వివరించినట్లువలె, తల్లి యనునట్టి కోమలాంగి చింతించుచు, ప్రసవవేదనను జూచుచుకొని, శిశువు, మృత్యుదేవతను, తప్పించుకొని, కోమలాంగి, మర్మస్థానమునుండి, స్త్రీ యానముగానో, లేక పురుష యానముగానో, జన్మించిన తక్షణము, 50

మాయలో జక్కి జన్మమేసరకమని, ఘట్టిగా, అఱచి ఏడ్చుచు, శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ, 8 వ తత్వమునున్ను, తానుతల్లి గర్భములోనుండి 8 వ మాసములో తనజన్మపరంపరులను తలచి తలచి దుఃఖించుచుండుటనున్ను, దివ్యజ్ఞానమునున్ను, మఱచి 'ప్రసంధయ'

## శిశువు వృద్ధి

ననుపాలుతో చిన్న పాపగా వృద్ధిపొందుచూ "స్వప్నః" నిద్రయందు నకప్పుడు, ముఖవర్చస్సు, దుఃఖించెట్టున్ను, నవ్వేట్టున్ను, ఇట్టి చిన్నలు కలిగించుకొనను. ఎందువలన ఆ-చిన్న పాప దుఃఖించునో, నవ్వునో, ఆకారణము అంతరంగముననుండి ఆపించే, సృష్టికర్త, గోచరముగాని ఇతరులు కనిపెట్టలేకపోయిరి. అటు పిమ్మట ఆ చంటిబిడ్డ 44 వ ప్రతములో మాసపుల అహారవిషయమై చెప్పిన ప్రకారము అన్న పానాదులతో బాల్కుడై ప్రభలి యవ్వనమునందు ఆత్మ అంతఃకరణ రాగి ద్వేష, కామాదులకు లోనై "అవిద్య" అనే అజ్ఞానమాయచే పామరంబులందు జక్కి జక్కక, నీమము నెలియనివాడై నప్పటికి, తెలిసినవాడై నప్పటికి, ధన, దారా, పుత్రా, పాత్ర, మిత్ర బాహనాదులతో, దులదూగుచూ ఉండగా, గాని బీదజకముగా ఉండగా గాని వారి వారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అసగా పుణ్యపాపములను బట్టి వ్యాధుల వలన, తీరని శాఢలనుభవింపుచు బేషధములవలన వ్యాధులుకుదురుచు కుదజకను తొవకు మరణవ్యాధి వలన నునాయానముగా గాని కష్టముగా గాని, స్వగృహమునో, ఏపూరనో, ఏయడపినో, ఉదకమందునో, అగినయందునో, మోక్షిన్ని.

# (మరణవ్యాధివలన)

- (1) మాతృగర్భము, } తల్లిగర్భమునందు 1 మాసములోపుగా  
 పండగా, } ఉండగాను ఉండగానో, ఇది కడచి
- (2) మాతృగర్భము, } తల్లి గర్భమునందు 9 మాసములు  
 శిశువుగా, } లోపుగా శిశువుగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (3) స్తనంధయ, } తల్లిగర్భమునుండి జన్మించి 3 సంవ  
 స్తనపానము, } త్సరిమఱులులోపుగా చన్ను గుడుచు చిన్న  
 పానముగా, చంటిబిడ్డగా, ఉండగానో ఇది కడచి
- (4) బాల్యము, } అన్న పానములు భుజించుచు, 3 సం  
 వత్సరములనుండి 12 సంవత్సరములకు  
 లోపుగా, పరిశుభముగా ఉండగానో,  
 ఇది కడచి
- (5) మాణవజీవము, } 12 సంవత్సరములనుండి 16 సంవత్స  
 బాల్యము, } రముల కులోపుగా, పూర్ణ బాల్యముగా  
 ఉండగానో, ఇది కడచి
- (6) యువత్వము, } 16 సంవత్సరములనుండి 50 సంవత్స  
 యువత్వము, } రములకు లోపుగల (పుత్రము) యువ్వన  
 ముందునో, ఇది కడచి
- (7) తరుణ్యము, } 50 సంవత్సరములనుండి 70 సంవ  
 తరుణ్యము, } త్సరముల లోపుగల (మధ్యము) ముదిమి  
 కొమారమునందునో, ఇది కడచి
- (8) ప్రవృత్తి, } 70 సంవత్సరములనుండి 80 సంవ  
 వార్ధక్యము, } త్సరములలోపుగా (అధము) వార్ధక్యము  
 ముదిమిగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (9) వృద్ధ్యుని యావత్, } 80 సంవత్సరములు పైగా మిక్కిలి  
 వార్ధక్యము, } వృద్ధు ముదిమిగా ఉండగానో,

ప్రతిరోజునవచ్చే 8 రూపములలో ఏరూపముననో, ఏనిము  
షముననో స్థూలశరీరమునకు గల పరిరంధములలో వకరంధ్ర  
ము ద్వారా నిర్ణయప్రకారం ప్రాణవాయువును నూత్నదేహము  
లేక మాయాదేహమును పొందించి యమదూతలు యముని వద్దకు  
తీసుకొని వెళ్లి ఒప్పగింతురు (అయవ్యము పూర్తిగాని ప్రాణులను  
తక్షణమే వారి వారి దేహములయందు ప్రవేశపెడుదురు.) ఇట్లు  
రానియెడల,

పిమ్మట (1) జలసమాధినో, (2) భూసమాధినో, (3) శ్మశా  
నాగ్నిలో దహించిపోవునో, (4) అరణ్యసమాధినో, శుష్కూలశరీ  
రము నశించిపోవుట నిశ్చయమని, జగత్తుకంతా, తేటతెల్లనగా  
తెలియును గావున వారి వారి పూర్వసందితకర్మములను బట్టి ప్రాణ  
వాయువు స్వర్గసరకాదులకుంచేరి “జీవి” బ్రహ్మమునందైక్యమవని  
యెడల పునర్జన్మము పొందవలసి వచ్చును. కొందరు చావడము  
తోనే పితౄదయాపమై మనుష్యులను బాధించుచుండును. “జీవి”  
యిటువలెనే జననమరణములవలన బహువైతలు పొందుచు దరిగా  
నక యుండుట నిజముగనుక జన్మమే సరకము, జన్మరహితమే మో  
క్షము అని శ్మశ్రగంధమువలన గురుతు ఎడిగి “సంసార సాగరండుఖం”  
అనే అనత్తువుననువంటి అనగా నిలకడలేని గృహకృత్యములన్నిటి  
యందు మితప్రసర్రసముగా నెరవేర్చుకుంటూ ధర్మ క్రథలతో  
శ్మశ్రగంధములోనున్న మంత్రములను, త్రికరగాతుర్థగా అనగా ఇతర  
తలంపులు మాని, చెవులతో వినినను గాని వాక్కువల్ల ఉచ్చరిం  
చుటవల్లగాని మనఃస్థానము వలన గాని “శివాయ విష్ణునానాయ  
శివనానాయ విష్ణునే” అన్నశ్లోకము చొప్పున శివ మతమనిష్ఠి,  
విష్ణుమతమనిష్ఠి, నిజమై త్రిమత భేదము ఎంచక పశుమగా న్మరించి

న యెవల గాని లేక వారి వారి ఇష్టప్రకారం (భేదముచేత) వృ  
 ణించి, సచ్చిదానందసుఖవము పొందుటకంటే, సర్వోత్తమ మైన  
 సుఖమును పొందకటిలేదు. ఇట్టివానికి నమః నానమిష్కారము.

## 58 స్థూల శరీరముల వివరం.

స్థూలశరీరము, సూక్ష్మశరీరము, గారణ మహాకారణమని  
 నాలుగు శరీరములని చెప్పుదురు కొందరు మూడు అని చెప్పుదురు.

ఏటిలో స్థూలశరీరము కనుటకుకూ డిష్టది స్వప్న అవస్థ  
 లో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుటకుకూ డిష్టది గనుక  
 సూక్ష్మదేహమని చెప్పవచ్చును. తరింమ్మా వాటిని గురించి వర్ణిం  
 చుటకు ఏలులేదు. ఈవిషయమై 20 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను  
 చూచుడి.

జనన మరణములు ముగిసెను.

## 59 పునర్జన్మము విషయమై

పునర్జన్మము లేదని కొందరు వాదించుదురు.

ఇందుకు దృష్టాంతములు

(1) లోకమునందు పూర్ణముగా పాపము చేసినవారు కొం  
 దరుందురు.

(2) పూజ్యపాపములు సమముగా చేసినవారు కొందరుందురు.

(3) పూజ్యమధికముగాను, పాపమల్పముగాను చేసినవారు  
 కొందరుందురు.



(4) శాశ్వతమైనదిగాను, పుణ్యము కల్గుచున్నదిగాను చేసిన వారు కొందరున్నారు.

60 ఏకాదశి వారి వారి (ప్రార్థనకర్తమనగా) పాప పుణ్యముల ననుసరించి పునర్జన్మములు గలవు. అందులో మానుషజన్మముకు తగిన ఆవరణముగా భిక్షుములేక, కలుగదయ్యే మహాదుర్లభము మఱిన్ని మానుష జన్మములో పురుష జన్మము కలుగుట మహా అధుదు.

61 ఇట్లు జన్మించినవారోలో ప్రార్థనచేసి కర్మము అనుభవించక విడివాడ దెవ్వరికైనను" అన్న వచనము హిప్పన

62. (1) "కర్మ" అనగా చేసినపుణ్యపాపములు.

(2) "మంచి" అనగా పుణ్యపాపములు పోగు అయిన మూట.

(3) "ప్రార్థన" అనగా, ఆద్యంతము, పుణ్య పాపముల మూటయొక్క ఫలము నుభవములు అనుభవించుట

తా. "జీవుడు" పూర్వజన్మమందు యావత్తవ పర్యంతం అర్జించిన పాప పుణ్యముల యొక్క ఫలము నుభవములను ప్రాప్తించు అనుభవించవలయును.

(4) "అగామిక కర్మమనగా" పూర్వపు నుభవములనుభవించువు "జీవి" ఈ జన్మమందు అర్జించే కర్మములు.

63 ఈ కలియంగమునందునే మానవత్వలోనున్న మృగములలోనున్న, పక్షులలోనున్న, పురుగులలోనున్న, కీటకముల, మరగముల బట్టిన్ని అందున ప్రాణులనుభవించే, కష్ట, దుఃఖ, నుభవములు బట్టిమంతులైనవారు పరిశీలించి చూచినయెడల వేరేదృష్టాంతములు కనబడలేక అయినను భ్రాంతిగ తగిన భరితావస్థములు తదిగు పక్షిదాహరించడమైనది. నమ్మవలసినది.

## 1 వ పాత్రహాసము.

63 మానవుల రోగుల వివరణము

మానవులలో కొందరికి వ్రుణునుంచి గాని, లేకమధ్య కాలములోనుంచిగాని, కుష్ఠరొగములు, వాతరొగములు, చేతులుకాళ్లు లేకపోవుట, గుడ్డివాళ్లుగా ఉండుట, పిచ్చి ఎత్తుట, మూగగా ఉండుట వివిధములైననకుచోటములుగా ఉండుట మూర్ఛకలిగియుండుట ఇట్టి మొదలైనట్టి వ్యాధులు కలిగి ఈదిగువ ఉదాహరించిన 76 సంఖ్య ప్రకారం అష్ట దర్శిత దశవలన అన్న పానాదులు దొరకక, సేవచేయువారు లేక, సరిక మలినములో దొడ్లుచూ ఉండవలయును ఉత్కృష్టకస్తము పొంది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఇంతకస్తములో ఉండిన్ని ఒకప్పుడు నీటి సంశోషమున్న కలదు ఇది అలుండనియు,

64 (2) మఱికొందరికి పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు కలిగిన్ని ఈదిగువ ఉదాహరించిన 75 సంఖ్య ప్రకారం అష్టేశ్వర్యముల వలన, అన్న పానాదులున్న, సేవచేయువారున్న, సరిక మలినములో పడి దొర్లక నుఖ, భోగము, లనుభవించి మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఒకప్పుడు నీటి దోషమున్న, కలదు అనగా ఇంత అష్టేశ్వర్యములు వుండిన్ని ఇట్టి వ్యాధివంధునించినది అని దుఃఖించుచుచును.

: 65 మొదటి వాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టదర్శితము వలన ఉత్కృష్ట కస్తము పొంది చావడమేమి ?

66 రెండవవాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టేశ్వర్యములుకలిగి భోగభాగ్యములు అనుభవించి చావడమేమి ?

67 కొందరు పుష్పకనుంచి దేహసాఖ్య మనుభవించి మధ్య కాలమును వ్యాధిపీడితుడై మరణించడము.

68 కొందరు పుష్పకనుంచి వ్యాధిపీడితుడై మధ్యకాలమును దేహసాఖ్య మనుభవించడము.

69 కొందరు పుష్పకనుంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి చావడము

70 కొందరు పుష్పకనుంచి అష్టకష్టములోనుండి చావడము.

71 కొందరు పుష్పకనుంచి అష్టదర్శిద్రములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టైశ్వర్యము పొందిచావడము.

72 కొందరు పుష్పకనుంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టదర్శిద్రము పొంది చావడము.

73 కొందరు సాధారణమైన కలిమి లేమినుండి చావడము.

74 ఇట్టి మొదలైనటువంటి ద్వంద్వములను యోచించి పునర్జన్మము పున్నది. లేనిది గ్రహించుకొనుడి

(75) అష్టైశ్వర్యములు

76 అష్ట కష్టములు

(1) దాసిజనము

(1) దాస్యము

(2) భార్య, భార, కళత్రము

(2) సేవకేయవారు లేకుండుట

(3) పుత్రులు

(3) భార్యలేక యుండుట స్త్రీకి

(4) మిత్రులు

పెనిమిటిలేక యుండుట

(5) బంధువులు

(4) స్వయం కృషి

(6) వాహనములు

(5) వెయిచాచి అడుగుట

(7) ధనము

(6) అడిగిన లేదనుట

(8) ధాన్యము

(7) అప్పులుబడుట

(8) త్రోవనకుచుట.

1. అవ ఇతిహాసము ముగిసెను.

## 2 వ జాతిహాసము

77 పునర్జన్మ మనగా మఱల వృత్తికి అని అర్థమగును. సుక్ల శోశిరములతో వృత్తిలు భగ్న మనబడును. పునర్జన్మమువిప్లయ మై, దేవతలు నహా పునర్జన్మము తిన్నచో లేదోయని సంశయింపుచుండును. అట్టి సంశయము జనులకు కలుగుటలేప్పకాదు బ్రహ్మాక్షరము లేనివానికి పునర్జన్మము కలుగును గాని బ్రహ్మాక్షరము కలిగి బ్రహ్మములో విశ్వమై వానికి పునర్జన్మముకలుగనేరదు.

78 (1) స్త్రీ, పురుష సంభోగము, (2) పురుషభీతి, (3) స్త్రీయుక్తి, రక్తిము, (4) పూర్వజన్మ క్రితకర్మ సంస్కారము, ఇవి నాలుగును గిర్భమందు ఆర్థ ప్రవేశించుటకు కారణమగును. అట్టి ఆర్థ అహంకార సంబంధముచేత, జన్మమనది సంక మందు పడినవాడై అనేక విధములగు కర్మములను పొందుచున్నాడు. మఱయును అహంకారమువలన కర్మముకలుగును. అజ్ఞానమువలన, అవివేకము, అవివేకము వలన, శేను, నాది, అనేది, అభిమానము, అభిమానమువలన, క్షామక్రోధాదులు, కామక్రోధాదులవలన అనేక కర్మములు కలుగును, ఆ కర్మములవలన, దేహసంబంధము విడువక ప్రవర్తించి నిలసిపచ్చును, ఈ ప్రకారమే ఇక మీదను అనేక జన్మములు గలుగుచుండును. సుక్లశోశిరములతో ఆత్మ చేతవృత్తిలు జన్మమనబడును. అట్టి సుక్లశోశిరములతో జన్మము కూడ కొని గిర్భమందు గలిమూత్ర పురీషములలో వ్యాధిబొందుచు తుదకు స్త్రీయుక్తి మర్తస్థానమునుంచి బయలు బడి సంసారదుఃఖ మందు ముడిగి మనుష్యుడు దుఃఖించుచుండును. మఱిన్ని (1) మనుష్యులు (2) మృగములు (3) పక్షులు (4) పురుగులు పూర్వము చేసిన పాపమువలననే వరకు ఏదో ఒక జన్మమెత్తుచుండును.

### 3 వ ఇతిహాసము

79 లోకమునకు పాపాత్ములు నిర్లభిత్వముగా జనులను హింసించి పాపములను గట్టి కొని ఎదురు భోగిమాయలో జక్కి పగుల పాము అవహరించియైనను, ప్రాణహింస చేసియైనను, పుత్రమిత్ర కళత్రాదులను, విక్కిరి యక్కర గలిగి ముక్కువనో నెంత పోషించినను, తదకు సర్వమును వదిలి నెల్ల వలసినవాడు తానొక్కడే గదా? ఇంతమాత్రమునకు పాపములను గట్టికొనవల గృహస్థా శ్రమధర్మము నందు మితప్రవర్తనగా నెంచఁబడు ఇతరుల హింసించక నితరుల పాములవహించక తన సంపాదన కొలది బుధువులతో అనందించుచు పెద్దల ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గమును నడింగి విముక్తుడై కాలము తటస్థించిన నోడ నే నుజిగించి బ్రహ్మోక్తమైన యెడల జననమరణములు పొందజాలడు.

80 ఇది తిరియక మూఘు లనకులు దుర్మార్గములలో ప్రవేశించినవరులను హింసించి దుర్గతికి పోయెదరు. అనగా పైని ఉదాహరించిన కర్మములను బట్టి ఇహలోక దండనియు, పునలోకమున యమ దండనియు కలిగి మఱిన్ని గూడు మార్పి చేచిచేసిన సంచితకర్మములు నశించెవరకు మఱియక గూడలో ప్రవేశించుచుండును. ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవుగాని ఈమూడు ఇతిహాసములనుబట్టి ఆలోచించి చూచినపైతే ఈవిషయమైతిన్న సంకయములు నశించిపోవును. యిందుకు సందేహము లేదు.

పునర్జన్మముయొక్క ఇతిహాసములు ముగిసెను.

# 81 ప్రాకృతభవంచితలగామికర్తృఫలము

(1) "అకర్త" అనగా - చిత్తేన పుణ్యపాపకర్తములు

(2) "సంచిత" అనగా - పుణ్యపాపములు పోనైనవూట

(3) "ప్రాకృత" మనగా - అదృష్టము పాపపుణ్యముల మూట

ముగ్ధ - ఫలము సుఖ నుఖము లనుభవించుట

(4) "అగామికర్తృమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములను భవించుట ఈ కర్తృమందు చేసేపాప పుణ్యములు

82 "ప్రాకృతకర్తృమను" లనుభవించిత విదనాదదె వ్యర్థమై నను" అన్నవచనము దోషిని మానవుని బ్రహ్మేశ్వరుని చేరినవారు విదనా ఇతరుల నవ్వరిని విదనాదినది కాదు. పూర్వకర్తృమందు చేసిన పాప కర్తృములచేత పిడుగుమీద పిడుగు పడినటువలెను. గొమ్మవిరిగి మీద పడినటువలెను, భయంకరమై నట్టి తలంపులు లుగును. మనుష్యుడు పూర్వ కర్తృమందు చేసిన పుణ్యమువల్ల మంచి అదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచిన వన్ని కార్యములు సమకూరును అష్టేశ్వర్యములు పొందియుండును. పూర్వకర్తృమందు చేసిన పాపమువల్ల దురదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచే అన్నియు భగ్నమగును. అష్టదర్శిద్రవ్య కలిగియుండును.

83 ఇందులో రెండు విధములు గలవు. అవి అనగా కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు పొంది మఱి కొంత కాలము అష్ట దర్శి యు కలిగియుండును.

84 కొంత కాలము అష్టదర్శిద్రవ్యము కలిగి కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు కలిగి యుండును.

85 పాపపుణ్యములు పనుముగా చేసియుండే నేని నుఖదుఃఖములు రెండున్ను ననుముగా విలిసి వచ్చును.

86 చేసే పాపపుణ్యములు రెండున్ను తాను పడుచు నప్పుడు కూర్చున్నపుడు, పడుండినపుడు మదికించి నపుడు కడవలె కూడానే ఉండును

#### 4 వ అతిహాసము

87 ప్రాణిభక్తి ర్విభావమును జెప్పటకు ఎవరి శక్యముకాదు

88 రఽనశైదిపాండ పులి బంజనులై విరటాగొల్వ పాలెరికటా సంజయవిధిసేమందును కుంజరయూధంబునోమకుత్తుక జొచ్చెన్

89 కర్మమెవ్వరికైన, కడకుద్రోయగ రాదుధర్మ గానను చెచ్చి తగనిచోట కంకుభొట్లకు జేసకటకటాదైవంబు యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ, అన్నట్లు

- (1) ధర్మరాజు కంకు బొట్లు గానున్ను,
- (2) అర్జునుమర ఫసారథిగానున్ను,
- (3) భీముడు వంటికిగా నున్ను,
- (4) నకులుడు అశ్వశిక్షకుడుగానున్ను,
- (5) సహదేవుడు పశువులుకాడిగానున్ను,

(6) ప్రహేళిక సైకింద్ర గానున్ను వీరు ఒక సంవత్సరకాలము అజ్ఞాతవాసము గడుపలేదా ఈశ్వరాజ్ఞకు యేమిచేయగలము ద్వాపరయుగమునందు ఇట్టివారికే ప్రారణికర్మతప్పలేదు గదా కలియుగమునందునవారివిషయమై జెప్పనేల.

పైని ఉదాహరించినవారు శ్రేతాయుగమునందు చేసిన కర్మ ద్వాపరయుగమునందు వారు చేసిన యుద్ధములో నసింపుచుకొని విజేహైవల్యంబునం జెందినారు.



# రీవ ఇరిపా

90 (ధనము) ఏదిబడిన దై వనశంబున ముద్రాపమును  
 వైన, వదలి-రిగ్లేని యబలుండు వర్ధిల్లు రక్షితుండు ముదిరియున  
 జచ్చు. అన్న వదనము చొప్పున పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల  
 అర్జించిన ధనము కీర్తిని ఒదికేసినను మూలమండము బాలుని  
 అడవిలో పోవగా జరిగి పోయినను అయ్యున్నాడునై న యెడల వర్ధిల్లును

91 అబాలుడు ధనధాన్యమునందునులదూగుచు వున్నప్పటికి  
 అల్పాయుష్షుండునైయుండెనని, ముదిరియున నున్నను జచ్చును  
 అయినలెకే పురుషుడు గొప్ప ప్రయత్నము చేత ధాన్యము కలుగు  
 ననియు అట్టి ప్రయత్నము చేయనందున దగ్గిదము కలుగుననియు  
 తలంచకూడదు. అట్లు తలంచుటయే అనికీమాలిన తనమగుచున్న  
 ది. అపురుషుని పూర్వజన్మ కర్మ ఫలస్వరము నలన పకలము  
 లభించును. మఱిన్ని నశించును, తాను కర్తనని చెప్పరాదు.

92 పురుషుడు సంపాదన కొరకై ప్రయత్నము చేయవలెను  
 ప్రయత్నించిన పిమ్మట లభించినను లభించకపోయినను పూర్వసంచి  
 తకర్తమనితలంచి పంతోమించుకూడదు. నెచ్చుకొనను కూడదు.  
 ఇట్లు కలిగిన సంపాదన లభియు నిత్యములుగావని అనిత్యములని  
 తలంచవలెను. ఇనులకు కాలవకమున కీడు మేలుకలుగు చున్నవి  
 గాని ఒకవివల్ల కలిగినదని చెప్పరాదు.

93 అగామి కర్తమనగా పూర్వపుష్కల దుఃఖముల ననుభవించు  
 చును. జన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపముల, ఫలితము ఈ జన్మమంద  
 దు లభించును. మనుజుజన్మమునందు ప్రారబ్ధ సంచితకర్తమును బట్టి  
 లభించును.

94 పునర్జన్మముతో అనేక జన్మములు కలవు. మానవులు మృగ  
 ములు, పక్షులు, పురుగులు, పక్షిమందులో నెండు ఫల



లోకములో నరకఫలము పొంది విగత వానివారి ప్రారబ్ధ సంచిక కర్త  
ములను బట్టి యెడోపిక జన్మము ఎక్కవలసివచ్చును అజన్మమందు  
కష్టదుఃఖ, సుఖములు ప్రాణు లనుభవించవలయును.

9వ కర్మానుభవము తప్పించుటకు వివరింపి కర్మము కాదు, ఈ  
లియుగము నందునే జనన మరణముల బట్టింపి అందున ఈ ప్రా  
ణు లనుభవించే దుఃఖ సుఖముల బట్టి బుద్ధి మంతులైనవారు  
వరికిరించిచూచినయెడల వేరే దృష్టాంతములు వెదుక నేల ఈ లోక  
వలనను పరిలోకి మునందు స్వర్గ నరకములు, పిమ్మట ఇహలో  
కమునందఱు కష్ట దుఃఖ, సుఖకములు, అనుభవించవలయును

- (1) కాగల పనులెల్ల కానియ్యమనినీ,
- (2) రాగలనిదె లెల్ల కానియ్యమనినీ,
- (3) పోగలకర్తములంతా పోనివ్వమనినీ,
- (4) కానున్నది రాకమానదనినీ,
- (5) పోనున్నది పోకమానదనినీ,
- (6) కానున్నది కాకమానదనినీ,
- (7) కానిది కానేరదనినీ,
- (8) అవవలసిన పనులు అచకమాననినీ

(9) కాకన్ మానవు హనివృద్ధులు మహారణ్యంబులో  
దాగినన్ పోకన్ మానదు దేహ మేదిభమునన్ పోషించి రక్షించి  
నన్ అనునట్లు అడవియందున్న నువచ్చెమలపదలు రాకమానవనిన్ని దే  
హమును నేదిభమును పోషించి రక్షించినను పోయేదేహముకాలము  
తటస్థించినతోడన పోకమానదనినీ ఇదియన్ని యుపూర్వజన్మమందు  
చేసిన ప్రారబ్ధసంచిక కర్తమువల్లలభించినవిలని నిశ్చయించుకొనినిర్విచార  
ముగానుండి పెద్దలననుపరించి శుగ్రంథములోనున్న నర్కార్యము  
లుచేయుచున్న మితిన్ని భగవత్ ప్రకరణముద్ధి గానునో భేద  
ము భేదపరిచినయెడల మోక్షమార్గములభించును.

96 ||జాతక్యమకణంబృహత్తానము వచనముచోవృత్త, పుట్టినప్పు  
దేవపులనుమృత్యువునిపెట్టికొనియుండును || యుగానుబంధమాపేగా  
పనుపత్తినుకాలయోగముగానుబంధము తీరినచోదనే ప్రేమానుబంధ  
ముతోలగిపోయి ఎవరేవర్తిచోవల వారు పోవుదురు. ఇందుకై  
మతిమూతులుచింతించురు కర్మానుష్ఠానముగా దేహమునకుజననమరణ  
ములుసహజమైయుండును ప్రపంచమునందు జన్మించేనేవరానులలో  
ప్రారబ్ధకర్మములేనివారులేరు.

97 క ||పుట్టినప్పుడె, మృత్యువుపొందియుండు,  
చచ్చినప్పుడె జన్మంబుసంభవించు  
దీనిమాన్వంగ బ్రహ్మాదిదేవతులకు  
వశముగాకుండు దీనికై వగువనేల.

98 ప్రాణులుపుట్టగానే పుట్టినరోజు మొదలుకొని, ఒక రోజున  
కొకరోజు ఆయిర్షీగముకలుగుటగుర్తయుంగమానవులుశిశువు  
పుట్టగానే సంతోషింనుదురు.

99 కలియుగమునందున ప్రతివారికి—కష్ట—నుఖములు—  
రెండున్ను—కలిమి—లేములు—రెండున్ను—కలపు—ఇవివా  
రివారిప్రారబ్ధ కర్మములనుబట్టిలభించుచున్నవి.

100 గనుక—నుఖము—కలిమి—కలిగినపుడు సంతోష  
మున్నుకష్టము—లేమి—కలిగినపుడు—వ్యసనమున్ను పడకూడదు—  
వీటిని సమానముగా నెంచిప్రవర్తించినవాడేధన్యుడు .

101 జనన—మరణములు—రెండును, అందునకలిగిన,కష్ట  
దుఃఖములు—రెండున్నుప్రాణులనుభవించ వలెను

102 ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవు గాని ఈ  
రెండు ఇతిహాసములను బట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈ విషయ  
మై తిన్న సంతోయములు నశించి పోవును ఇందుకు సందియంబు  
లేదు.

ప్రారబ్ధకర్మ ఇతిహాసములు ముగిసెను.

# మృత్యు దేవత ప్రభావము

సృష్టికర్తయొక్క చర్యలు.

శివ ఇతిహాసము

- 1 శివకరణీల ప్రాణుల సృజించు నెడన్ కమలానుండనై
- 2 యవనిసమస్తి జంతు, నిహంబుల బోవగ నచ్చుతుండనై
- 3 స్రవిమలదీప సంఘముల ప్రాణుల జంభామోహించుదృష్టై
- 4 యనల ప్రేమూర్తు లోక్కరగునామ్యున సంతనుని మొక్కి  
వేడదన్,,

ఈ జగమునందు నకలచరా-చరములను సృష్టించు బ్రహ్మదేవ  
ప్రేమ.

(2) అసృష్టించిన నకలచరా-చరములను పోషించు విష్ణు  
వై సప్తాయు

(3) అస్స పోషించు మన్న జీవులను చంపుటకు దృష్టై న  
ప్రేమ గుట్టరితూర్వాత్మక స్వరూపుండని అయ్యలచే కరుణహించి  
నభగవంతుండాక్కడే యరి గ్రంథమునందు మొదట ప్రపంచ సృష్టి  
క్రమము 12వ పత్రము 37వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము  
జగమునకు నాధారభూతుండైన ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవుల  
లో విద్యాభ్యాసము పోషించి అయ్యలచే అనగా నకలము తెలిసిన పెద్దలచే  
అనంత నామములు అసృష్టి కర్తకు కలిగెను శివాయ విష్ణురూపాయ  
శివరూపాయ విష్ణు వేశివంశ్యా హృదయం విష్ణు, విష్ణుశ్యా హృదయం శివః  
అన్న వచనము దోష్టనహరి ప్రాయ లోక్కరేయని పరికించుచున్నది.

104 సకలదరా—చరములకు ఆధారమైన, (1) భూమి, (2) జలము (3) అగ్ని, (4) గాలి, (5) ఆకాశము, (6) సూర్యుడు, (7) చంద్రుడు, (8) అత్యంతచీలప్రమాదుండైనట్టి—జననమరణాది నికారములులేని—బ్రహ్మ—(1) శివుడని, (2) సాంబశివుడని, (3) ఈశ్వరుడని, (4) మహేశ్వరుడని, (5) శివశంభుడని, (6) ఉమాకల్యాణి, (7) దుద్రుడు (8) సదాశివుడని (9) పురిహరుడని, (10) కమలాననుడని, (1) విష్ణువని, (2) నారాయణుడని, (3) గోవిందుడని, (4) అచ్ఛతుండని (5) క్షీరామమూర్తి అని (6) కృష్ణుడని, దేవుండని, భగవంతుడని, భక్తవర్తలుండని ఇట్టి మొదలైనట్టి నామములుగల సృష్టికర్తకునమః నామస్కారము

105 అదిని ప్రపంచము, నామరూపములేక, జలప్రళయముగా నుండెను, స్వయంభువుడైన సృష్టికర్త, అజలప్రళయము సందంతట, స్వప్రకాశకుండై, భూమ్యాకాశములను సృజించెను. ఆసృష్టికర్త నిరాంకారి గానున్ను, నామరూపములేనివాడుగా నున్నాడు ఇట్లుండగా-ఆసృష్టికర్త 'గుణరహితుడా-గుణరహితుడు కాడా'-అన్నశంకరాగా, 'ఉట్టికి ఏగరినివారు-స్వర్గమునకు ఏగురు దూరా, అన్నట్లు మానవులు ఇట్టి శంక లేవడము మహా అద్భుతముగానున్నది. ఈ విషయమై చక్రమువలె తిరుగుమా గతిందిన నాలుగు యుగములలోనున్న వారిలో, దేవతలు, ఋషులు, మత్చక్రివర్తులు, స్థిరకాల జీవులు, వైకుంఠవాసులు పహా కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ కలుకనిపెట్టి నట్లైన, దేవమని తలంచేవారు యెవరు? గమకనే ఆయన మహిమను చాలామట్టుకు కనుగొన నివ్వలేడు. మానవులగు వారము ఆ సృష్టికర్తను స్తుతించి 'కడలేరే వారమేగాని ఇయన గుణరహితుడని, గుణము కలివాడో'

వక్కాణించే అనవరము మనకు లేదు. అయిన మహిమ ఆ యనకే తెలుసును. ఈ గ్రంథము నందున్న మొదటి ప్రకరణ ప్రపంచ సృష్టిక్రమమును చూచుడి ఈ విషయమును గురించి తన అర్హజ్ఞానము వలన యోచించినయెడల బోధపడును.

106 ఇట్లు సృజించిన భూతముల వలన భూభారమైనందున భూమహాదేవి మొరలిడినందున ఆ మొరలిని బ్రహ్మ ఓకమృత్యుదేవతను సృజించి అమృత్యు దేవతతో ఇట్లనియె.

107 “ఓ మృత్యువా! బలాబలములను యోచించక ప్రజలను సంహరించెడి నిమిత్తమై నీవు పుట్టితివి గనుక, పక్షిపాతములేని దాననై, నకల బంతువులను సంహరింపుచుండుము.

108 ఆ మాటలను మృత్యుదేవతవిని, దుఃఖపడి కళ్లనుండి నీరుకార్చి, అట్లు దుఃఖించుచు నీకు పుట్టిన నేను క్రూరకర్మమును ప్రజాసంహారమును చేయుదునా? చేయును గనుక పుణ్యకార్యములు చేయుటకు పంపినయెడల, చేయుదువని చెప్పగా, అప్పుడు బ్రహ్మ పుడేను, ఆ మృత్యుదేవత యొక్క కంటియందు కారెను నీళ్లను దోసిలచేత పట్టుకొని యిట్లనియె లోకహితము కొరకు ఆ మృత్యుదేవతను అనేకవిధములుగా పూరణించి అప్పుడు ఆ మృత్యుదేవత, గాలిచేత చలింపెడి తీగవలె, గడగడవడకును, రెండుచేతులను జోడించుకొని నమస్కరించుచు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనియె.

119 ఓ దేవ, దేవ, బ్రహ్మదేవా! నీవలన నేను పుట్టితిని నీవు నాకుతండ్రి వగుదువు నీయంత మహత్మ్యనకు నేను పుట్టిన దాననై, క్రూరకర్మముయిన ప్రజాసంహారమును చేసినపుడు వారి వారి బంధుజనులు దుఃఖించి అనేక విధములుగా నన్ను తిట్టుచుండును. ఆ తిట్లను నేను వినజాలను. గనుక అధర్మముగా ప్రజాసంహారమును చేయుటకు నేను ధయపడుదును.

110 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నుండినందుండి ప్రాణులను మోడలు విడిచిదంపుటకు నన్నొసించను ఈ పనిచేయుటకు నన్ను సంపాదము ప్రజాసంహారము చేయుట అధర్మమును అ అధర్మధర్మముచేత నిన్ను ఆశ్రయించెదను. దాఖముచేత పీడింపబడుచున్నాను. నన్ను రక్షింపుము అని యిట్లు ప్రార్థించి నమస్కరించగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

111 ఓ మృత్యువా! ప్రజలను సంహరించుట అధర్మముగాదు. నా ఆశ్చర్యకారం నీవు ప్రజలను చంపినయడల నీకు అధర్మపుణ్యము కలుగును. మరియు నీకు నిర్మలమయిన కీర్తియు గలుగగలదు. ఈ ప్రకారమునకు పుణ్యకీర్తులు గలుగునట్లుగా నేను, వరమిచ్చెదను. నేను, చేయదలచిన ప్రజాసంహారమునకు నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. భూమివలన పుట్టిన చెల్లు మొదలగునవి తిడ్డిజ్ఞము లనబడును, చమట నీటివల్ల పుట్టిన కీలు మొదలగునవి తిడ్డిజ్ఞము లనబడును, గ్రుడ్లవలన బుట్టెడి పక్షులు నిర్పములు మొదలగు జంతువులు అండ్లజము లనబడును, మానివలన, పుట్టెడి మనుష్యులును, పశ్వాదులును, జరాయుజము లనబడును ఈ నాలుగు విధములయిన భూతకోటులను నీవు సంహరింపుచుండుము. అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా అప్పుడు మృత్యుదేవత యిట్లనియె.

112 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నీ ఆజ్ఞను వాశిరస్సుయందుంచుకొని అవశ్యముగా ప్రజలను సంహరింపుచుండెదను ఒకవిన్నపమును చేసికొనెదను చిత్తగింపుము లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్య, అనూయము, యావాదుగు గుణములును జంతువుల శరీరములకు వికారమును కలిగించవలయును అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్పకొనగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

113 కంటియందుకానిన నీటిని నేను దోసిలతో పట్టివుంచితి నిగదా, అట్లన్నీరు యెన్ని బిందువులై యుండునో, అన్ని బిందువులును, రోగములై జంతువులను బాధింపుచు చంపుచుండును మరియు, కామక్రోధములును, అవ్యాధులకు, సహాయములై జనులను భాదింపుచుండును, అట్టి కామక్రోధములచేతను వ్యాధులచేతను, జనులుచచ్చెదరు నీవు నిమిత్తమాత్రము గలిగి యుండుము. మరియు నీకు వరమిచ్చెద తీసుకొమ్మని, మరియు బ్రహ్మదేవు పట్టినయే.

114 ఓ మృత్యువా ! నీవు మొగవాడవుగాను అమదానిని గాను, నపునకుడవుగాను వుండుము నీవు మొగవానిని చంపినను, అమదానిని చంపినను, నపునకుని చంపినను, ఆ పాపములు నీకు గానేరదు నీవు నకలతీవులయందును పక్షపాతము లేనిదానవై, ప్రాణములను తీయుచుండుము అట్లు ప్రాణములను నిష్పక్షపాతముగా తీయుచుంటివేని అధర్మస్వరూపమగుచు పాపాత్ములను వారి అధర్మమే, చంపుచుండును గనుక, నీవు భయపడక వెళ్ళి ససిలభూతములను కాలపరివర్తముచేత చంపుచు నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తింపు చుండుము అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా ఆమాటలను మృత్యుదేవతవిని శాపముకలుగుననెడిభయముచేతను పాపము కలుగదని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన వాక్యము చేతను ప్రజాసంహారముచేయుటకు సమ్మతించి అప్పటినుంచి మృత్యుదేవత ప్రాణములను అపహరించుచుండె.

115 అంతట ఆ బ్రహ్మదేవుని వాక్యముల ప్రకారము లో భాదిగుణములను వ్యాధులను జంతువులయొక్క దేహములకు, వికార రూపములయిన, కీడును కలుగజేయుగా ఆ మృత్యుదేవత, జంతువుల ప్రాణములను తీసుకొనుచున్నది.

## 7వ ఇతిహాసము.

116 శాంతముగల శాతమి అనెడి ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీగృహకు ఆ స్త్రీయొక్క కొడుకు సర్పము నుంచుటచేత కాలవశమువలన చచ్చె, అట్టికొడుకును గురించి ఆ శాతమి దుఃఖించుచుండె, అప్పుడు ఒక కిరాతుడు నోపముచేత ఆ కిరాతినపామును త్రాడులచేత కట్టుకొని చెచ్చి ఆ శాతమియనెడి స్త్రీయొక్క బట్ట యీపామును కత్తిచేత రెండు తుండ్లుగా చీకెదను అని చెప్పగా ఆ శాతమి యిట్లనియె.

117 ఓ కిరాతుడా! యీపామును చంపవద్దు దైవవశము వల్ల వచ్చిన కీడుకు అభివేతులు దుఃఖించుదుగు వివేకులగువారు శాంతగుణములు గలిగి సంపాదమును విరక్తవర్తనగా ప్రవర్తించుచు కృతార్థులగునును, నిపు యీపామును చంపినయెడల నాకొడుకుమరణ బ్రతుకునా! బ్రతుకడు గనుక విడువుమని చెప్పగా కిరాతుడు యిట్లనినెను.

118 ఓ తల్లిశాతమీ. జనులకు భాధను కలిగించెడి జంతువులను చంపుట వలన, పాపము గలుగజేరదు, గనుక, చంపెదనని పామును చూడగా చంపవద్దని శాతమిచెప్పె అప్పుడు కిరాతుడిట్లనియె.

119 ఓ తల్లిశాతమీ! యీ పామును చంపి జనుల భాధను పోగొట్టెదను అని చెప్పగా.—

120 వయోబుద్ధిగల ఆశాతమి, పామును తుంపుటకు సంకల్పించక పోయె, అప్పుడే పాము కిరాతునితో నిట్లనియె.



121 ఓ కిరాతుడా ! నేను తప్పితమును చేయలేదు. మృత్యుదేవత ఆఫీసమువలన, పిల్లవానిని కఱచితిని, గాని, నాకు నమ్మకండు కాదు క్రోధాగ్రుణ లేవు, అపిల్లవాడు కాలవకము వలన చచ్చెనని నీవు నోయియున్నావు. అది చెప్పగా ఆ కిరాతు డిట్లనియె.

122 ఓ నర్సమా ! నీవు మృత్యుదేవతవలన ప్రేరితబడి జనులను కిగచి చంపెదవు. గనుక నీవు మృత్యువునకు సహాయముగానున్నావు. గనుక నిన్ను చంపవచ్చును. అని చెప్పి నీవును పాముయ్యిల్లనియె.

123 ఓ కిరాతుడా ! నేను మృత్యువునకు సాధనముగా నుండును, నేను కఱచినను ఆయుస్సుగలవాడు చావను ఆయుస్సు లేనివాడు నేను కఱచక పోయినను మోకాయిన జంతువుచే నయిన ను చావగలడు. గనుక ఓ కిరిని చంపుటకు నాకు సాధ్యము గాదని పాముచెప్పగా, కిరాతుడిట్లనియె.

124 ఓ నర్సమా ! మృత్యుదేవత వంపగా వచ్చి కఱచి తిగాని, బాలుని నేను చంపిన దానను గానని చెప్పెదవు. నీవు చెప్పినది నడికాదు, గనుక, కూరజంతునగు నిన్ను చంపినయెడల నాకు పాపము కలుగదు నీవు మృత్యువునకు బుద్ధిగల సాధనములయి వున్నావు. గనుక, నిన్ను నకల విధములచేతను, చంపుదునేగాని, చంపక విడువనని చెప్పగా, నర్సమిట్లనియె.

125 ఓ కిరాతుడా ! మృత్యువునకు మేము బుద్ధిగల సాధనములే యగుదుము, యజ్ఞమందు గల అగ్ని హోత్రమందు, హవిస్సులను ఋత్విజులు వచ్చి హోమము చేయుదురు, ఆ ఫలము, యజ్ఞకర్తకు వచ్చున గాని అఋత్విజులకు రానేరదు. అటువలె

నే, మాకును చంపినదోషము రానరకు, అని యిట్లు సర్పము కిరాతకునితో చెప్పుచుండగా, మృత్యుదేవతవచ్చి, అట్లువచ్చిన మృత్యుదేవత, పాముతో నిట్లనియె.

126 ఓ సర్పమా ! యీ బాలుని చావుకొరకునిన్ను నేను పంపినట్లు, యీ బాలుని చావుకొరకే నన్ను కాలుకు పంపించె, గనుక, యీ బాలుని చావునకు, నీవును నేనును పోతువులముగాము, మరియు, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని భూమి, ఆకాశ, కల, వాయువు, మొదలగు వస్తువులన్నియు, కాలుని అణచేతులోనున్నవి యగును గనుక, సకలము, కాలుని అధిపతియందునని తెలిసికొనుము ఇట్లు కాలుగి అధిపమునందు సర్వలోకములుండగా, అవి పేకులగు వారు నన్ను నిందింపుచున్నారు. ఇట్లు నన్నే నిందించి నపుడు నన్ను నిందించుట యాశ్చర్యముగాదు, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా సర్ప నిట్లనియె.

127 ఓ మృత్యుదేవతా ! నీవలన గుణదోషము, లున్నవియని నేను చెప్పును, కాలుకు నన్ను పంపించినాడని చెప్పితిని, నామీదగలిగిన దోషమును నేను పోగొట్టుకొనుట ధర్మమే యగుగదా, అని చెప్పగా, అప్పుడు మృత్యువు నిట్లనియె.

128 ఓ సర్పమా ! యిక్కడ కాలునియందు దోషము వున్నదనియు, లేదని చెప్పుటకు నాకు అవశ్యములేదు. దోష విచారణచేయుటకు నేను రగను, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా, పాము కిరాతుని మొగముచూచి ఆ కిరాతునితో నిట్లనియె.

129 ఓ కిరాతుడా ! కాలుని అధిపమునందున్న మేము ఆ కాలుకు చెప్పినట్లు ప్రవర్తించుచున్నాము, మాకు పాపములు క

గత్త. యిట్లు చెప్పినపుడు, అక్కడికి వారి వంశమును పోగొట్టుటకు కాలుమచచ్చె, అవచ్చినకాలుకు అకిరాకునితో నిట్లనియె.

180 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువుయు, నేనును, యీ బాలుని మృతికి కారణము గాము, యీ బాలుడు పూర్వమునందు యేయే కర్మములను చేసియుండెనో అకర్మములవలన, యీ బాలుడు చచ్చెను. మరియు, ప్రతిజంతువునకును, కర్మము, జనన మరణములను, నుఖ, దుఃఖములను, కలిగించుచున్నది. తాను చేసిన కర్మమును, తాను తప్పించుకొనుటకు, అపరమేశ్వరుడగు, శివునికైనను సాధ్యముగాదు, అనియట్లు కాలుమ చెప్పి, మఱుల యిట్లనియె, మీ రందరును. వాడమాను విడువుడు, నకల లోకములకును కర్మమే కారణముగాని మరియుకల కారణము కాదాలదు, అని యిట్లు కాలుమ చెప్పగా ఆ బ్రాహ్మణస్త్రీయగు గౌతమి, కిరాతకునితో యిట్లనియె.

181 ఓ కిరాతుడా ! నావంటి స్త్రీలు యిటువంటి పుత్ర దుఃఖములను గలిగించెడి కర్మములను చేసికొన్నందున, ఇటువంటి దుఃఖములు గలిగినవి. ఇట్లు మరణమును గలిగించెడి కర్మములను చేసినవారిలు యిట్లు పుట్టి బాల్యముండే చచ్చుచుండును, గ నుక మీరు వాదించుట నలన, ప్రయోజనము లేదు, నకలజంతువులును కర్మమునకు సమానమును ఫలములను బొందుచుండును. ఇందుకు రోషదుఃఖములను విడువుము. శాంతమును ధరింపు కొనుము అని యిట్లు గౌతమి చెప్పగా కిరాతుడు తెలివి దెచ్చుకొని సామును విడిచించె, అంతట మృత్యుదేవతయు, కాలుమను వెల్లడి.

# 132 స్త్రీ, పురుషులు

చర్యలు.

స్త్రీలలోనున్న, పురుషులలోనున్న, వారును తరగతులు  
వారుగా నున్నారు.

వారసగా.

స్త్రీలలో

పురుషులలో

(1) పద్మిని

(1) ఉత్తముడు

(2) హస్తిన

(2) అబద్ధికుడు

(3) చిత్తిన

(3) బారుడు

(4) శంఖని

(4) చోరుడు

133 పైకి కివాగుదిక స్త్రీ, పురుషులు, వారు వారు  
చేసే చర్యలు ఆగావి కర్మచర్యము. ఆగావి కర్మచర్యగా,  
పూర్వజన్మమును చేసిన, పుష్క-పాపములు-యొక్క, ఫలము-కర్మ-  
సుఖ-దుఃఖములు, ఈ జన్మమును అనుభవించుచు, అంత్యకాలము  
వఱకు, చేయునట్టి, పుష్క-పాపములు-ఆగావి పండితముగానుండి,  
మనుజుజన్మమును లభించును. అప్పుడొకతన ప్రకాశితకాయముచేత,  
బ్రహ్మజ్ఞాని యొంది బ్రహ్మములో విశ్వమైన యెవల, యీ జన్మ  
ము లభించదు. లేదా-పూర్వజన్మమును గొప్పదకము చేతు  
కొని ప్రసన్నవాడు అన్నపానులేను బట్టి మంచి గొప్ప అవ్వవ్వమందు  
పై జన్మించును (తనప్రకాశిత కాయముబాగుగా యొడనని ఏదో  
ఒక జన్మమును జన్మించును.)

124 శత్రువును కట్టుకొని మంచిఫల మునుభవించుచు  
 వచ్చినట్లు అనామములు ముందా మందితము కొంత అనునట్లు  
 పూర్వమును చేసిన పూర్వ ఫలము ఇంత కార్యమిదివరకు మునున  
 వ్యభిచారముగాని ఈ ఎన్నడైనాచాత్ర గలదెన్నైన బలవం  
 తము, తన్ను గృహభయముననే, తర్వాతము చొప్పుననున్న,  
 అపరాధకార్య విధం చేరిం అనునట్లు పూర్వములు చేయుచు  
 బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది పరిపూర్ణుడైన యెడల బ్రహ్మములో చక్రము  
 గురుకుమందియందులేదు. అట్లుగాని యెడల 5 మోక్షలోకములలో  
 ఒక మోక్షలోకములో గల భోగభాగ్యములు లభించును.

## పూర్వకర్మ ఫలము

సేవావృత్తి

మంథదించుట

125 డి. అను చాలని కేళి ప్రహరేత్తుడైన, హిమయు  
 కుశలము ఏమియు, కేళిఫలము కాదుక బాగుచు బ్రతుకుచు సహ  
 కర్త ఏమి చేయవచ్చు అట్లనాడు.

డి. పూర్వజన్మ ఫలము, బ్రాహ్మ దెన్నైన, మాన్యురాదు.  
 దైవమాయచేత, విశ్వ ఏరివరకులు దక్క కిమకుచామె, ఏమి చేయు  
 వచ్చు అట్లనాడు. ఇట్లనాడుకే పూర్వ కర్మతప్పినది కాదు గదా  
 మానవులకు తప్పవో తప్పుదు. గమక వారి వారి కర్మాను సారము

## కర్మఫలము

కర్మకర్మకర్మములు

మంథదించుట

126 ఎట్టి జానికైనను, ఏకాదుగను నైనను, అతనుగను  
 తప్పి కుమిరి కుమిలో పడిచచ్చునువలె కాదు తటస్థుని

వారోదన మౌనమున నున్నప్పుడు, ఎట్టి వర్తకమునైనను  
 . లేక వర్తకమునైనను, చేయరాదు. పిమ్మట నేలకొలు  
 వ్రును, నేలు కొలికిన పిమ్మట చింతించినందున ప్రతాపము  
 లేదు. ఇదిపొయిన దానికి విచార జరిగెనున ఫలమునీ,

## మృత్యువు నంభ విచరుట

137 క. కాలము వచ్చిన కలుదు, కొలవడిసూలె ఖగము  
 ఘోషముతోడగ, కాలము వసిన నలం, నూల పోవకను ఇట్టి  
 సుగమములకు. అన్నత్రుడి వచ్చిన

ఎట్టి సుగమమునైనను, కాలము తటస్థించిన వారోదన

(1) జీవహింస (2) అకస్మాత్తు (3) కేవలకాయల.  
 వీటిలో ఎట్టి దాని వలన చాన వలన విభవమో అట్టి మృత్యువు  
 మనంభద్రమైన చేయును.

## 138 జీవహింసచేసి

(1) మాంసాదులు భక్షించుట.

(1) కరుడు-(జంతువు) కరుడు చంపి భక్షించును

నాడు

వీటిలో కొ

(2) మృగము-(జంతువు) మృగమును చంపి భ

క్షించుచున్నది.

న్ని ఒకవారి

జంతువునును

(3) పక్షి-(జంతువు) పక్షిని చంపి భక్షించును

న్నది.

ని ఒకవారి వలన

మృత్యు భక్షిం

(4) క్రమము (జంతువు) క్రమమును చంపి భ

క్షించుచున్నది.

చి క్షిప్తవాం

చును న్నది

## 139 జీవహింస

- (1) నరుడగువాడు-నరుని చంపుచున్నాడు,  
 (2) నరుడగువాడు-మృగమును చంపుచున్నాడు.  
 (3) నరుడగువాడు-పక్షిని చంపుచున్నాడు.  
 (4) నరుడగువాడు-పురుగును చంపుచున్నాడు.

పీటిలో కొ  
 న్ని ఒకచాతి  
 జంతువు మఱి  
 వక  
 తువును చం  
 పుచూనే త్ర  
 న్నది.

- (1) మృగము-నరుని-చంపుచున్నది.  
 (2) పక్షి-నరుని-చంపుచున్నది.  
 (3) పురుగు-నరుని-చంపుచున్నది.

(1) నారీయగు వది కేవరాసుల నన్నిటిని చంపుచున్నది.

(2) కేవరాసులన్నియు నారీని చంపుచున్నవి.

140 ఇట్లు చచ్చుచున్న వాటిలో, జీవహింస కాక, కేవరా  
 వ్యాదులవల్ల మరణములు కూడా కలుగుచున్నవి

141 ప్రపంచమునందు నృసింహ-చరా-కేవరాసులలో కొక  
 1 ట్లి కోటాన కోట్లు చచ్చుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు  
 కోటానకోట్లు పుట్టుచున్నవి

142 ప్రపంచమునందు నృసింహ-అచరా-స్థావర జంగముల  
 లో కొక 1 ట్లి కోటాన కోట్లు వరక బడుచున్నవి. గణించు  
 టకు అలవికాదు. కోటాన కోట్లు మొలుచుచున్నవి.

143 పైని ఉదాహరించిన మరిగించే వాటి విషయము  
 వాటి వాటి ప్రాచుర్య కార్యము సారమును బట్టి కాలము తటస్థించి.  
 వ తోడనే మృత్యుదేవత వలన మరిగించుచున్నది.  
 మృత్యుదేవత వాటిమీందు నిమిత్త మాత్రముగా

144 పైని ఉదాహరించిన-చరా-చర-ముల వల్లనే ప్రపంచము ప్రకాశింపబడుచున్నది.

145 ఏటికన్నీటికి అధారభూతుండైన

క్రీమదళలాండ కోటి

బ్రహ్మాండ నాయకుండైన

పరమేశ్వరుడగు

నారాయణుని కిదిగా నన్నాడు.

146 మానవ జన్మమెత్తి ఇట్టి పరాత్పరుని జ్ఞానహీనత చేత మరచి పాపరుడుగా యుండుటకంటే ఈ గ్రంథము ననుసరించి, బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆ యజను నుండి స్వర్గలోకము చేరి సముక్తుడగుట ఉత్తమం మఱిన్ని, అభగవద్గీతాలోకనము చేసికొని తలంచిన మానవులకు శేషము పరమార్థము సిద్ధించును.

147 అనేక సంవత్సరముల నుంచి రాజాజ్ఞా ప్రకారం జనహింస చేయుటకై నిర్ణయించిన కులస్తులలో తప్పక కల చాలము ప్రకారము జనహింస చేయుచున్నారని యిప్పుడు లేవ హింసచేయు మౌనదని చెప్పటకు అలవికాదు ఇదను పర్యభూతిములు పూర్వజన్మమున కాముచేసుకొన్న కర్మమువలన, జన్మించును కాబట్టి జన్మ పాపాదు, ఇమిత మాతృదని పెద్దలు చెప్పుదురు. అది ఎట్లునగా జీవములో పరంగములన ఎగిరే పురుగులు దోమలుతో జమాన మైయునుంటేవి దీక్షము యొక్క కాంతిని చూచి భ్రమనీ అందుక



155 కొన్ని మృదులకు మూడ భయము లేదా వైట్టు  
భయమును విధించి అందకు లిగిన బిత్తులను స్వయంబు న్నా  
డు. అటువలెనే మానవులు కూడా తివలసిన బిత్తులను  
హింసచేసి అమాంశమును కేవలము అర్పించేయకనే బిత్తులు  
పాపముగను.

156 మాంశమును భక్షించి వారు బిత్తులను చేయుట  
పాపముగను అయితే ప్రాణిబిత్తులను హింసించుట గొప్పముగా  
నగును. అందకు ఒక భయముగలదు. అది-అనాగ.

## 9 పరిహాసము.

157 భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెట, ఓ ధర్మరాజా! వను  
వృక్షగవారు ఒకరిని చంప జారు. అదిమందు గల సకలకార్య  
ములను ఈ శ్వరుని అడ్డచేత జరుగచున్నవి.

158 ఓ ధర్మరాజా! గొడ్డలి కెరికట్ట కొని చెట్లను నాశన  
చేసి వాడు అచ్చెను నరికిన పాము పొందవా! పొందితే అగొడ్డలి  
చేత పట్టినట్లు మనుష్యులు అందున చెప్పి పాములను బాందరు  
అటువలెనే సమస్తకార్యములను చేయవారు ఈ శ్వరు డనడిత  
లవు మనుష్యుల దృఢముగా నుండిన చాలును.

159 అట్టి సరికల్పము ముమ్మ యందున్న మన్యవకు  
యెంత దుష్కార్యమునైనను కిర్మాదీనత వలన చేసిన యెడల అట్టి  
పాపము వానికి రాకలదు. గనుక వేదవేత్తలగు పెద్దలు వైదిక  
ములగు వారి కిర్మములను ఈ శ్వరాన్ని బట్టి చే చేయచుండును.

160 ఓ ధర్మరాజా! మనుష్యు చేయ కిర్మములయొ  
ఈ శ్వరునితో యగునగాని ముది కానదు.

161 అట్లు ఈ శ్వరార్పణ బుద్ధిచేత కర్మమలము చేసిన యెదిల లంఘన కలిగదు పుణ్యపాపములు వానిని లంఘించుట కలదు. మనజానకు పుణ్యపాపములు లంఘన యెదిల ముక్తచిగురున్నది.

162 ఈ శ్వరార్పణచేయక తాను కర్తనని అభిమానించిన మనష్యునకు అపుణ్యపాపములు లభించుచున్నవి.

### అహింసవిషయమే

163 తమ తమకు సాధ్యమయినంత వరకు జీవహింస చేయక తొలగి వలసినది మాత్రము ముఖ్యకర్తవ్యము అట్లు తొలగింపబడే హింసయన చెప్పబడును.

164 ఈ శ్వరార్పణ అని తాన పు హించి తాను కర్తనని అభిమానించి దహార్య హింసచేయుట మనష్యునకు అపాపపుణ్యములు లభించుచున్నవి.

165 తనకు తెలివితేలిక కర్మవద్దీ వాప్రారంభింపక మని చెప్పవచ్చును.

166 కి కర్మశ్రయంబు చేతన.

నరుడ కర్మంబు నేయ : ధ్యైవేగి.

హరికర్మముని నలుకుట.

నరుడొక్క నుజ్జానమంద్య వరకు ముగియకలె.

తా మనోవాక్కాయములచే నరుడ కర్మంబు చేసినద ఈ శ్వరార్పణ చేయుట నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

## 2 మత్స్యములను బ్రక్తించుట

విషయము.

167 పాతాపార పరంపరముగా మత్స్యములను పలక  
పలక పట్టుటకై జాలర్లు మొకలైపట్టి వాడుగా ఏర్పడియున్నారు.  
వీరికుల ప్పత్తి విధానములు పట్టుటకున్న ఓడలు, పకనలు, వాక  
లు నడపించి జీవకోపాయము జరిగించుకొనుటకై విధానముగా  
నున్నది. వీరిని జీవహీన చేయకూడదని చెప్పుటకు అందికాదు  
అయితే గాలమున మొక యట్రాగిరించి ఏటివైచిన వాడుజ్జ మాం  
సంబునకై మొకమత్స్యము వచ్చి ఆగాలమును ద్రింగిన పిదప ఆగా  
లమువేసినవాడు ఆదీనము గాలమును ద్రింగిన పైగకని ఆదీనము  
ను గట్టుపైకి లాగినెయ్యగా ఆదీనము విలవిల శృంభింపడచు మ్మ  
తిమొదడము పావమును, నని పెద్దలు తెచ్చుచును ఇది జీవహీన  
అని కూడా తెచ్చుచును. జీవహీన పలము గాలము వేసిన వాడు  
అనుభవించవలెను.

168 నముద్ర తీరమునున్న కొందరు మాంసప్రలు మత్స్య  
ములను భక్షించి జీవించుచున్నారు. గాని ఇతర భక్ష్య, భోజ్య  
అన్నము కాదుకూరలు కందమూల పదార్థములు మాంసములు  
వగైరాలు భక్షించుట. ఒకవేళ యీ పదార్థములను అలవంతముగా  
భక్షింపచేసిన తొడల రెండు మూసుకోజాలరోగా చచ్చుచును  
వీరుచక్కానాకు అనదీరిలోనున్నారు. వీరు అదవి మునుష్యులు  
వీరు ఓకే అకులను నడుము చుట్ట కట్టుకొని మాంసమును కాపాడు  
కొని ఎవరు, వీరు ద్రవ్యమును చేతులతో పట్టకు వీరికి ద్రవ్య అ  
కుకలేదు. వీరు కలక వల్ల పట్ట చేతులు పెద్దదిగానుండును అతే  
మును కాల్చుకొని తిని ఎవరు. పకనలు అనే శ్రుత్తు, ప్రభుత్వ

కారము, తీత్ర, చేను, వగరు, వగైరాలు వీని జన్మాకు అంబు-  
మధుపానము ఎట్టిదో వీరి గొచరకు లేదు.

169 కలియగముపండు యిటువంటి వారిని కూడా కైక  
వము నృపించి యున్నాడు. అయితే మహిమకు కనుగొనిన వాడు  
ఎవ్వరు లేరు అట్టిమహత్ముని ఎవరికొని యావకత్తురు.

### 3 బోధానగా కైపు

#### కైపువస్తువుల

విషయము.

170 సారాయి, కల్లు, నల్లమందు, గంజాయి, గుర్రాకు, చు  
ట్టలు, వీటిలు వీగకెల్లు నశం, భంగు, మదకు, కాంబూలము  
మువలె నటువంటివి నిషావస్తువులగును వీటియందు కాయము కలి  
గియున్నది. వీటిని నివర్తించేవవాడే భక్తుడు వీటిని భజించి భ  
రించినవాడే ఘోరుడు. భరించని వాడు ఈ దుశుచనుడాహరించిన  
ప్రకారం పీనుడగును.

171 ఇవి పానము చేసినందున మోక్షమార్గము కనుగొన  
లేదు. వీటివలన క్రవ్య కర్మము, పశువు పీనత కలుగును.

172 వీటివల్ల అనేకులు క్రవ్యము ప్రయవర్త్యులై చిహ్నం  
దేహితులై, అష్టదశిద్ర జకమపించి యున్నారు.

173 అనేకులు ప్రాణహీనులై మరణము చెందియున్నారు.

174 అనేకులు శిక్షలు పడించియున్నారు.

175 వీటిని నివారణ వాడు అష్టదశిద్ర పాపి మోక్షమార్  
గమును కనుగొనగలడు మోక్షమార్గమును కనుగొనినవాడే భక్తుడు.

176 నవ్యానలు, శ్రీరాగలు, మొదలైనవి వలె వారు గొ  
జాయి విక్రియింపఁ దొంగిలించుచు వారు. గాని వాని  
వల్లము ప్రాంతమగు. వారు మార్కెట్లవలె భుజించునపుడు  
అదిలవ నేనా పొక్కుముకే గాని వలె ఒక అందకు కాదు.

177 పులి: ఈ చి:క్రి వానిలు కనకకన్యక:క, కొం  
జకు ముడిమడిలో నున్న వారు గలవాయి ఈ దొంగిలించి వత్తలో  
నున్న వారు భగవదంతన చేయగలరా? అలోచించుడి.

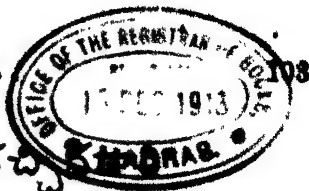
## 178 సంసార సముద్రము.

స్త్రీ:లోన నన్ను, పురుషులలోన నన్ను, స్థితి:లే పెద్దవానిని  
తలి తిండిలగాన నన్ను, స్థితి:లే చిన్నవానిని తిండిలగాన నన్ను,  
మనస్సి, లోకిమలోన నన్ను, కుల వలెనులను వాని పెరుసలను  
కలపెట్టి నడిచిన స్త్రీ, పురుషులను, యేమని కొని యాడించుచును.  
ఇట్టి వారు, ఎవలొకిమ నందు కీ:యి, ఎవలొకిమ నందు భాగ  
భాగ్యములు, పొందగలరు.

మనుకాదు, లోకిమ, లోనున్న అన్ని వ్యాపారిములను మ్రిం  
గవచ్చును. సముద్రమును ఈదవచ్చునుగాని, సా! సంసారిము ఈ  
మరకాదు, ఇలకాక్షిణవాకి త్రోవ పొందవే" అన్న వచనము  
తొప్పున, మహా మహా గొప్ప మునులు సహా సంసారిబంధ  
మును ఈ దలే" భగవంతుని కేవలమందిరి పూర్వపు ఆద్యలు  
చెప్పి యున్నారు.

ఇట్టి సంసారిమునందు కాలర చిత్తుడై విత ప్రమాదము  
గా నెంచుకొను తనకు మృష్టించిన భగవంతుని కొనియాడుచున్న  
వాడే ధన్యుడు.

కర్తవ్యము



179 ఆయుషు, చచ్చిపోయినా

విషయమే

ఈ మధ్యక వీరశైలి, బహుమానము తోవలన జేసిన  
పుట్టుకగా, చచ్చు ముడ జూచెము, చావక మానెను వారి భంగి,  
వీరచ్చివారి కేద్యవము, చాత్రవ కొల్లకబాగవచ్చునే, యెవ్వరి  
జుట్టి నచ్చికి, నేగుట నైజము ప్రాశస్త్యముగా, అన్నప్రశస్తిని జూర్చి  
భర్త, భార్యలు, పుత్ర, మిత్ర, బాధువ్యములలో చచ్చివారి విషయ  
మై, ఇకను చావబోయే వారు రొంములు కొట్టికొనుచు కలవెనె  
ట్రుకలు విరబోచుకొని అవీరుగమీనపడి అనేక విధములుగా ప్రలా  
పించుచు ఏప్పుచును. కొందరు అంత రంగముననే ముఖాముఖము  
మెకిన్ని “చాతశ్య మరణం దృశ్య అనునట్లు” పుట్టవము చావకము  
మనము చూచున్నాముకదా? చాత్రవ కొల్లకబాగడమునకు  
వీలులేదు. ఎవ్వరునుండి వచ్చితిమో అప్పుటకు ఆయుధ్యము  
ముగించిన తోవనే వెళ్లుటకు విధానుకము. ఇట్లుండగా ఏప్పుట  
వల్లరు ముఖముల వల్లరు ప్రయోజన మునుజులేదు. ఒకవేళ  
సంకమగ చేసే నాధును చరిపోయినాను అనిన్ని విత్త చరిపోయె  
నని ఏప్పుచురేమో ఇందుకు ఇతిశాసములు కలవు.

## 10 వ ఇతిహాసము

180 క: ఇమిడి అవకాశం కానియె, భువనవ్యవహారము.

గమనిస్తూంటే ముందుగానే భువనవ్యవహారమును ముందుగానే  
చూడ పోవలసివచ్చును.

181 క: ఎప్పుడు వృత్తిని ప్రాణము నెవ్వరు రక్షించు ప్రా  
ణు నెవ్వరు రక్షించునెవ్వరు విధివెవ్వరు నానివిధమున మునుచు

జెనుచు పోలాంతుడై, అన్నశ్రుతి వాప్తున, పైని చింతించే మా  
నశల వివేకము వాని పృష్ఠించిన స్వస్థికి రై అనెతుండై వాని  
వాని ప్రాణభక్త్యాను పాఠమును బట్టి గర్భములో నున్న శిశువును  
ఎటువలె పోషించెనో అటువలెనే వాని సంతులన చేయును. ద్వం  
చము, కలంబివచ్చి యుండగా వారు చింతించ నవసరము లేదు.

## 11 వ ఇతిహాసము.

182 గీ. ధనము వీధిబడిన దైవ వశంబున నుండు బోధిమూ  
లవన్నెనన, నదిని దక్షిణేని యిలుకు వర్షిల్లు, రక్షితుండు పం  
దిమునజచ్చు, అన్నశ్రుతిని బట్టి. పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల  
అర్జించిన ధనము వీధిని బడవేసినను మూలమందును. అడ  
వలో కాలునకు పోవగా జరిగక పోయినను అయివ్వుత్తైన  
యెడల వర్షిల్లును, అకాలుకు ధని ధాన్యమునందు దులదూగుచు  
ఉన్నప్పటికి అల్పా యివ్వెతుండై యుండనేని మందిరములో నున్న  
మ జచ్చును, గినుక వ్యవసము పొందినందున లాభము లేదు.

183 నరుడు ప్రస్థనపుడు సంతోషించడమున్ను చంద్రుని  
నపుడు దుఃఖించడము ప్రయోజనము లేదు. రెండున్ను నమము  
గానే ఎంచవలెను.

184 మానవులకు వారి వారి కర్మాను పాఠమును బట్టి  
పాప అయిదీగిన కావాలె, అన్న వాక్యోక్తిని బట్టి పూర్ణాయుషు  
100 ల్క లోపు అయిదీగము కావడమున్ను ముఖమున్ను, కష్ట  
మున్ను, పంతోషమున్ను, దుఃఖమున్ను, కలిమి లేములున్ను, జన  
న మరణములున్ను, స్వర్గ సరకములు, ఇవి యన్నియు కలుగుచు  
వచ్చి గతుక ప్రాణులనే ధరించవలెను.

185 వలె జంతువులను కర్మమనకు నమానమును కలము  
లను జాంచుచుండురు. గనుకనే, మానవులు శాంతిగుణము లు  
నవిన్న భగవద్భక్తివలనను ముక్తిపొందవలెను ఈ లెలు  
వెలెల కేకున్న యెడల ముక్తిపొందరు

స్త్రీ

తలిదండ్రులకును భర్తకును

చేయవలసిన శుశ్రూషలు,

186 జన తల్లి గర్భిణుడగు 59-67 వ వత్రిమూలలో వివి  
రించివ్రాతము నరక కుక్షిలో ప్రవేశించి స్త్రీగా జన్మించి తల్లిపాలు  
త్రాచి, పెరిగి, బాల్య అవధివచ్చి పెదలి యానన దశ పొంది  
తన తలి దండ్రులకు శుశ్రూషలు చేయుచు; అన్నదమ్ములు అన్న  
చెల్లెళ్లు, ఇంకా ఉండబడ్డ బంధువులు మొదలైన వారితోనున్న  
(పాటకాలకు పెళ్లించు) పాటకాలతోనున్న ఉపాధ్యాయునితోను  
న్న, బాలికలతోనున్న కలహించక పాటి అనుకూలముగా  
ప్రవర్తించుచుండుట స్త్రీకి విధాయకమైనది. ఇట్లు ప్రవర్తించిన  
యెడల మంచిమగుగుణముగల బాలికయని పేరువహించును.

వివాహమైన పిమ్మట

187 తనభర్తకు ఈ దిగువ ఉపాహరించిన ప్రకారము  
వారును శుశ్రూషలు చేయుచు భర్తయొక్క అనుమతి ప్రకారం  
వదులుకోకుండా ఉండవలయును.

188 త. మూలము జోలు ఎండబడి, మూలి వచ్చిన ప్రాగ  
నాభ్యుదయ, త్వారక పాటకముల బాకొనడంకొని



తీర్థమాపు, యాగము బెట్టి వీర్యక, వతుకూచేసి  
విహార కయ్యపై, యాశ్రమాన్ని చిత్తమువకు బావ  
నించుట ధర్మ మింతికి.

అన్న వచనము వొప్పున, భర్తదూరము నుంచిగాని, యావలసి  
నిలసి వచ్చుచున్న ప్రాణనాసుని ద్వారకవాసము వరకు ఎను  
వొని తీర్థమాపు అవగా.—

- (1) తీర్థ శుశ్రూష      చెబునో జలమునిచ్చి.  
(2) స్నాన శుశ్రూష      స్నానము చేయుటకై కావలసిన శు  
శ్రూషలు చేసి.

- (3) ఆహార శుశ్రూష      అన్న పానీయ్యంబులు వడ్డించి ఆహు  
న భుజించు వరకు భక్తి శ్రద్ధలతో  
నిలవలసి యాహార శుశ్రూషలు  
చేయుచు ఆహున అన్నపానములు  
భుజించిన తరువాత

- (4) కయ్య శుశ్రూష      కయ్యపై 'పరుగులుకై' అనుకు  
తగిన శుశ్రూషలు చేసి కయ్యపై భర్తకూర్పున్న పిమ్మట  
విడియము యొనంగి, అందుకుతగిన శుశ్రూషలు చేయుచు యాగ  
శ్రాద్ధము పైని వివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు వలన వివరము  
తో చిత్తము లాభిల్లి చేయుట ద్వారా భర్తకుష్టము యొక్కది  
గమక ఇట్లు చేయుట వలన ఆ ద్వారా భక్తిభావమునకు కీర్తియు  
పరలోకమునందు, భోగభాగ్యములు కలుగుటకు సాధనమును  
లేదు.

189 భర్తనే తనకు దైవముగా భావించుకోవలయును.

మీటిన్నీ. ఇతరపూజ పురస్కారములు చేసేకొద్దల ఆయాకాలములయందు చేసే పూజలకు తగిన క్షుశ్రూషలు త్రికరణ ముద్ధిగా ఇతర క్రీతలతో చేసిన యెప్పుడు విరహించును ముక్తి పొందగలదు. 191 ఇతర పూజలెందుకు పురిచేయుగాని అనునట్లుగా ఇతర క్రీతలతో తానున్న పూజ పురస్కారములు చేయవచ్చును.

మీటిన్నీ 192 "పాసియిల్లు విగ్రహములు అని అనువారు అనుకట్టు" స్త్రీలు ప్రాంతకాలము నందు గృహమునున్న వంట పాత్రలు మొదలైనటువంటి వాటిని నుదివరిచి విచ్చుట స్నానముచేసికొని నాడిన స్త్రీము కట్టకొని మతాచారమును బట్టి కుంకుమ కోధియై రాలెవంటివనులు పూజకొనవలయు స్త్రీకి విధాయక మైయున్నది. ఇట్టి అచారము అభ్యసించినవారిని మంచి నుదిగల వారనబడుదురు. ఏరియింట లక్ష్మీతాండవ మాకుదుండును. ఇట్టి అచారమును నభ్యసించని వారిని అనాచారులనబడుదురు, ఏరియింట దుర్గత తాండవ మాకుదుండును.

190 వని గలకు భారతవర్షమే ప్రధానమగును. తన పెనిమిటిని పూజించుట ముక్తిమార్గము ఇందుకు ఇతిహాసములు గలవు. అవి శుద్ధిగున నుదాహరించదమయినవి.

## 12 వ ఇతిహాసము.

191 స్త్రీకి తన ఇతరయే ప్రభువగును, గతియగును, అరణ్య దైవముని తలచును, అని ఇట్టి ప్రాచారము ననుచు కొనవలయును. అట్టి ఇతరకాల దైవము నుతి ఒకరి ఇల్లింది పెరిగినను కను

దలేడు. గనుక యోగ్యత గలవాడెను నీ యగునది తనభర్తకు  
భక్తురాలై యుండవలెను. అట్టి స్త్రీ వలె శుభములును కలుగ  
గలవు.

### భర్తనడువడిక.

192. చ. నడువడి కొరగా కున్నను, బడుగైన, కురూపి ఐన,  
పామరుడైన యుట్టుడైన, రోగి ఐనను, విడుచుట మర్యా  
దగాదు విధునం నతికి. అన్న వచనము చొప్పున

193. కా. భర్తయుక్తనడువడి, కొరగాక పోయినను. బడు  
గైనను, కురూపిగానున్నను, పామరుడుగానున్నను, యుట్టుడైనను,  
రోగి ఐనను, తనభర్తకు శుభైసివించిన నాలుగు శుశ్రూషలు చే  
యక విడనాడిన యెడల పాతి వ్రత్యముకు భంగము కలిగి, ఇహ  
లోకమునం దవకీర్తియును, పరలోకమున యనుచండనయును కలు  
గుటకు సంభావ్యమియ్య లేదు.

194. ఆ. ప్రాణనాథ తనదా పతిని గొల్చుటకంటె,

మేరు మనులుగలవె చారు నతికి,

గౌన నీడు శేవ గావించుట కాని,

యొందు కొర్క లేదఖండమూర్తి.

195. కా. సర్వ పరిపూర్ణ పర బ్రహ్మ స్వరూపుడైన ఓ ప్రాణనా  
థాజ్ఞానముగల స్త్రీ తన మగవీరి శుశ్రూషలు చేయు  
చు తిండుట కంటె వేరైన పనులు లేవు గనుక నీకు  
శుశ్రూషలు చేయవలయుననుకొని తప్ప మఱయొక  
కోర్క లేదు అని సార్వత్రిక దీని పరీక్ష పని తాత్పర్యము

196 ఓ ప్రాగవాళా! పరమేశ్వరా! స్వామి! స్త్రీ మైనది తన స్వగృహమును కనిపెట్టుకొని, పర్వతా గృహమంటే యుండి, ధర్మకు కావలసిన, ముంచి ధుచిగల పదార్థములను చేయుచు ధర్మకు తృప్తి గలిగించుచు తనతో ధర్మ రమింపదలచి నపుడు తన హృదయమును ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ చెప్పిన పనులయందు మాటు మాటలను చెప్పక ధర్మాధ్యములను కలుగ జేసిడి కార్యములను చేయుచు ధర్మయొక్క మనస్సును నెప్పించక ఆతని ఆనుమతి ప్రకారము ప్రవర్తింపు చుండవలయును, అట్లు ప్రవర్తించెడి స్త్రీ దైవ స్వరూపమగును. అట్టి స్త్రీకి వగల జనులును నమస్కరింపుచున్నారు. మఱియు ధర్మ తన చేతికి దాచుటకై సుచ్చిన పదార్థములను దాచిపెట్టి మరల ధర్మ తెచ్చుని చెట్టివత్తుప సమ్మెటము చేత ఆపదార్థములను తెచ్చి ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ తనకు యేపదార్థ మిచ్చినను అది తీసికొని పంకోషించవలయును. లేని పదార్థములను తెచ్చి సుచ్చుని ధర్మను తొందర పెట్టరాదు. మఱియు యేకాంత స్థలమందు ఒక పీటయందు కొడుకుతో నైవను కూర్చుండ కూడదు. అట్లు కూర్చుండిన యెవల తప్పకనియ రాగలదు. మఱియు తన ధర్మ ధనవంతుడనియు ధనహీనుడనియు, యావంతుడనియు, అయావంతుడనియు, వివేకియనియు, మూర్ఖుడనియు, రోగవంతుడనియు, అరోగియనియు యెంచక యెటువంటి దుర్గుణము గలవాడైవను, అట్టి ధర్మను పూజింపుచు ధర్మపూర్వకముగా ప్రవర్తింపుచుండవలయును. పర్వతా తన ధర్మకు మేలు కలిగించగోరి ప్రవర్తింపు చుండవలయును. అని పాశ్చాతీ చెప్పెను.

197 ఈ ఇతివృత్తములను బట్టి స్త్రీలు పతివ్రత ధర్మమార్గముగా ప్రవర్తించిన మొదల ఇతివృత్తమునందు కీర్తియు పరివృత్తమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

### 13 వ ఇతివృత్తము.

198 ఓ ధర్మరాజా? లోకమునందు అనేకులగు స్త్రీలు మోగ్యులైయున్నారు. అట్టి పతివ్రతా స్త్రీలవలన, భూమియు అపాయము లేక సుఖవంతమైయుండును, మణియు పతివ్రతయగు స్త్రీకంటె, దైవము మణియొకటి లేదు. అనగా పతివ్రతయగు స్త్రీయందు దైవము నివసించియుండు పని నెరిసి కొనుము మంచి గుణవంతులగు భార్యవలన, ధర్మార్థకామములనడి ప్రయోగములు గలుగుచున్నది. అని భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెను.

199 పక్ష్యం కలకాల మొక్కగరిగా పూసలలో చాంబు మాట్టి పరిమదిలోకం, మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిజన్మము నోము ఫలము, తోయజ నేతి. అన్నవచనముచొప్పున..

200 తా! కలకాలమున్ను మొక్కగరిగా, పూసలలో చాంబుగుచ్చియున్నది, పతిమొక్క మదిలో మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిజన్మములో చేసిన నోము ఫలము, మంచుకొన వలెను.

201 నమనది కొరగానున్నను, తోగిగానున్న భర్త తొలుతులు పూర్వజన్మ ఫలమని మంచుకొనయొందుగాను, చింతించి విడి

పాదుల అధర్మమును. తనవల్ల నుండెను తెలివి తెచ్చుకొని అట్టి ధర్మకు స్వకూపలు చేయుచున్న యెడల ముక్తిమార్గము 10 గా మోక్షము లభించును .

202 పూర్వపాఠ్య కర్మముకు బట్టి మధ్యకాలములో సంభవించిన పైని వివహరించిన రోగల ప్రయవనకు అట్టి పీడితత ప్రభావంగా సంభవించియుండెనని ఇచ్చిని తాను చేసిన పూర్వసంచిత కర్మఫలమని యెంచుకొని సంకోచించుచు ఆ ధగవంతుని స్మరణ చేయుచు ముక్తిమార్గమును కనుగొన వలయును.

203 వీరికుప్రదు కలసియుండి గృహకృత్యములు నెరవేర్చుకుంటూ అధగవంతుని యెల్లప్పుడు స్మరించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందేహ మేమియు లేదు.

204 ప్రభువులు వివాహమయ్యే కాలమందు క్షేమము గానెడిందురు. వీరి వివాహ కాలమందు అరణ్యోత్తి పాక్షిగా మాంస ల్యమును కట్టుచున్నాడు. ఇట్టి కట్టిన ప్రభువునకు మధ్యకాలములో వ్యాధిసంభవించి ప్రభు క్షేమముగా ఉండినను, తే 21 వ్యాధి సంభవించి ప్రభుకుడు క్షేమముగా ఉండినను వీరికుప్రదు మరణము వివహారుల ధర్మము కాదు. వివహారీన యెడల అధూరమైన పాపము సంభవించును. ఇట్లు అనేకులు వివహారీ యున్నారు. అనేకులు వివహారీకమయి యున్నారు. ప్రభువులకులారు ముఖ వివాహము చేసుకొని ప్రభు ప్రభు వివహారీ పోషించుచున్నాడు. ఈ ప్రభువులు ధర్మాత్ములగుదురు. మరల కొందరు వివాహము చేసుకొని ప్రభు ప్రభు వివహారీకమున్నారు. ఇట్టి వారు పాపాత్ములుగనుక ఇంద్రుని నందింతురేమను.

## పద్మిని స్త్రీ

పరిని పొగడుట.

205 (1) పద్మిని స్త్రీ-పరిసంకర్షణము చేయుని ఈపాపపుణ్యము లేందుకనిన్ని, పరిని వినుతించని ఈపాపపు నోరెందుకనిన్ని, పరి వచనములు వినిని ఈ పాపపు చెవు లెందు కనిన్ని, పరిపదము లొత్తని ఈ పాపపు చేతు లెందుకనిన్ని, పరిని నమస్కరించని ఈ పాపపు కిరముయొందుకనిన్ని, పరిసేవకు వ్రవయోగించని ఈ పాపపు జేహానుందుకనిన్ని, యోచించుచు ఈపనులు నెర వేర్చుటపద్మిని స్త్రీ లక్షణముగును.

206 (2) పా స్త్రిని-స్త్రీ సంసారమును సాధారణముగా జరుపుకొనుచుండును. పా స్త్రిని స్త్రీలక్షణముగును.

207 (3) చి త్త్రిని-స్త్రీ వ్యభిచారము చేయును చి త్త్రిని స్త్రీ లక్షణముగును (పాపాత్మురాలు).

208 (4) కంఠిని-స్త్రీ తలితండ్రిలను భర్తను నిర్లక్ష్యముగా చూచుచుండును. గృహ కృత్యములో వస్తువులను వ్యర్థముగా అమ్మి సొమ్ము చేసుకుని వాచుకొనుచుండును. అత్త మామలు మొదలగు వారిని గద్దించుచు గృహ కృత్యములో యిష్టమైన పనులు చేయుచుండును. కోపమువచ్చినపుడు యితర బంధువుల మీదపెట్టి తిట్టుచుండును. దిడ్డలను కొట్టుచుండును. యిట్టి విచయము లో భర్త కొంచము తిట్టినను కొట్టినను, పెద్దరోధకపెట్టి ఎక్కి తిట్టినది వచ్చును. పరిమాటు అత్తమామల మాటలు మీరి యింటిందకి తిరిగివచ్చును తనయింటి సంసారము నంతయు వర్ణించును.

మే. ధర్మయంత్రమున్న ప్రకటన అ గ్రహముగా మూలముగాను  
అతను యిట్లు పెడలివతోడనే పంతోషముగా మూలముగా వారం  
భించును ఎల్లప్పుడు ఇంటి వాటితోను ఇతరులతోను కలహములను  
కలిగించుచుండును. యిట్టి స్త్రీవలన ప్రాణహాని కలుగునని  
అర్థము చెప్పి యున్నాడు సా. "స్త్రీయోషవాదలూడకు" అన్న వచ  
నముచొప్పున 'స్త్రీతో వాదాడ' నవ్వార్గములోకి తేచ్చిన ధర్మ  
ధర్మ అట్లు ధర్మమాల విని విమర్శించు అట్టి స్త్రీని వికనాడము  
ఉత్తమముగాను. అట్టి స్త్రీని దేహ హత్యగాని, ప్రాణహత్య  
గాని, చేసిన యెవల యిహలోకమునందు శిక్షయు పరలోకమునం  
దు యమదండనయు కలుగును. అట్టి స్త్రీని శిక్షించుటకు ధర్మ  
వంతుడున్నాడని తలంచవలెను. అట్టి స్త్రీని కంఠానీ అకలుషుః  
సాపాత్మకాలు. సాధారణముగా స్త్రీలు అల్పబుద్ధిగల వారగుదురు.  
సావ విశేషమువల్లనే స్త్రీలుగా బుట్టుదురు స్త్రీజన్మము కంటేను  
సీతమైనది ఏదిన్ని లేదు. గనుక ఈ జన్మముందే తన  
పాత్రివ్రత్యమును నిలుపుకొని గృహస్థ శ్రమ ధర్మమున క్రమముగా  
వదులుచు కేవల జ్ఞానరూపము పొందుటే పాత్రివ్రత అక్షణమునలగు  
ను. యిట్టి పాత్రివ్రత సిరోమిగిలు అనేకులున్నాడు

## 209 మంచిగుణములు.

(1) ఉత్తములు. శ్రమములు, స్త్రీలు, శాంతభూషణము గల  
వారగుదురు.

## 210 చెడుగుణములు.

(2) అబద్ధులు—శ్రమములు గాని, స్త్రీలు గాని,  
మహాపూర్వకముగా "అశక్తు" "మరతను" అన్న ప్రకటన



కొప్పున అశయనది భూతముతో జక్కి నిలిచి వివనాశి అభద్రము  
చెప్పుటయు,

(8) బాసులు “కామానురాగంః సభయం నలక్ష్మ” అన్న  
నాక్ష్మిక్తినిబట్టి భయము లన్ని ఈ లోకంపై పడిచివరి స్త్రీని పురుషుని  
ఉపేక్షించుటయు, పురుషుని ఉపేక్షించుటయు,

(4) బాసులు—పురుషుని గాని స్త్రీగాని అశచేతనత్వ  
ము చేయుటయు “పింపుపుచ్చుకున్న ద్రవ్యము అపహరించుటయు  
“అహంసా పుమోధర్మ” అన్న సుతంజెడచెవిబట్టి “పి  
నాత్మచేయుటయు” కలివలన ఇహలోకమునందు శిక్షకున్న  
పరిలోకమునందు యనుదించెనకు పాత్మలై యుండును ఈవిషయము  
లలో ఈశ్వరాక్ష ప్రకారం జరిగిన వని చెప్పుకూడదు,

211 స్త్రీ ఒకనరికి జగము విడుతును, గుడ్డిగాడినాను  
సూచిన అంబుధవగుడు, ముఖ్యముగా ముగ్ధ  
గు కూడిన ముసుగా నది పట్టపసులు మక్కలు  
వ్రాలుగా,

212 తాత్పర్యం-ఒకనరికి జగము విడుతునది అధిపతి గుడ్డ  
గు స్త్రీలుకూడిన యెడల పయద్రము ఒగుకునది అర్థమగును. ము  
ఖ్యముగా ముగ్ధులు కూడిన యెడల పట్టి ఒగిపోయిక్కలు వ్రాలుగా  
ని అర్థమగును.

213 కులసంకర పనులు చేసి కులముగా తలపంపు  
నెచ్చ స్త్రీ చాందాలి అనబడును.

214 స్త్రీ, పురుషులతో గాని అపహరిణో గాని పరియోధి  
క సంబంధమైన మాటలున్న, సప్తక కూడదు. అట్టి విషయముగా  
అనుకు అవకర్తి గలుగును. ఈవ్యయగును. అది నివర్తిచేసు  
కొన్న స్త్రీ పతి వ్రతచాలనబడును.

- 215 శ్లో॥ పతితా వాగ్మిణోవాగ్మి, సమాతా ససేభవః,  
ఇవా ప్రత్యచవారిణాం పతికీ కోగతిస్సదా,  
216 తా॥ తిండి, తల్లి, చిడ్డలు బాదువులు కంటకు ఛత్తప్రా  
ణ నాథుడు గినుతి ఛత్తకు నీవంటి మోక్షపదివి  
పొందివలెను. పతిలేని స్త్రీకి పనుగిన్నోనుమావము.  
217 శ్లో॥ వారింశి వాద్యదేవిణా, వాచక్రోయాదివైరిణి,  
నాపశి సుఖమా పోశి, నాశిబాధా శత్రుంపి,  
218 తా॥ శిశులేని పిల్లకు వాద్యములు కలుగునా, చక్రము  
లు లేని బండికి పది కలుగునా? నూగుబాదువులు  
పుష్పప్రసాదానికి స్త్రీకి పశిలేనియెడల సుఖము కలుగు  
నా? కలుగదు గినుతి స్త్రీకి పశియే మనోహారము  
219 శ్లో॥ దర్శిన్రో వ్యవసం వృధా, వ్యాధిరో వికలవైవా  
పతితిః క్రిపానోవాపి, స్త్రీగర్భాధిరావరాగశిః  
220 తా॥ వృధావ్యయునో దర్శిద్రము వ్యవసము కలిగించును  
వ్యాధిగ్రస్తుకు వ్యాధిలేర వరకు వ్యవసము వికల్పము  
లోనుండును.  
కత్రినో సమానమైవట్టి నడబావిలో పడ్డట్లువలె పాపా  
త్ముడు సరకకూపములో పడియుండును.  
స్త్రీ, ఛత్తయొక్క సేవలోనే వ్రుండవలయును.  
221 శ్లో॥ పితా రక్షతే బాల్య, ఛత్తారక్షతే యావనే,  
రక్షంతివార్ధికే శ్రుతా, శస్త్రే స్వాతంత్రమర్హతి,  
222 తా॥ బాల్యముండు తిండి తల్లి పోరక్షణలోనుండును.  
యౌవనమువందు స్త్రీ ఛత్త పోరక్షణలోనుండును.  
వార్ధిక్యములో శ్రుతుని పంరక్షణలోనుండును.

అయ్యుండునకు స్వాతంత్ర్యము చందము గాని ఇతర  
స్వాతంత్ర్యములులేవు.

223 శ్లో॥ గండైర్మాల్వైష్టవాహూపై శ్శ్రీపి దైర్మాపపైః  
నానాభీకాయైష్టవాః విధ వాకిం దివ్యతి॥

224 తా॥ భర్తవలన స్త్రీకిఁనువు కుంక్కును, భూషణ, ద్ర  
వ్య అలంకారములు, సుగంధ వాసన, శయ్య సు  
ఖములు కలుగుచున్నవి. విధవకు వీటివల్ల ప్రయో  
జనము ఏమి? లేనపుర్వ జన్మకృత కర్మ సంస్కా  
రమును బట్టి విధవరాలగుట విధాయకమే? ప్రయము  
కుండగా ఆప్రయముని విడనాడి విధవరాలగుట కూ  
డదు. నానాత్మరాలగును. ఇందుకు ఒక  
ఇతిహాసముకలదు.

225 విధవకాల్య స్త్రీలు పునర్వివాహము చేసుకున్న యెడల  
పైన తిదాహరించిన అలంకారముల న్నియు కలుగుచున్నవి.

## 14 ఇతిహాసము.

226 శ్లో॥ పురుషుడొకవేళ్ల కొవంబు బూని నతుల,  
బలివములు బర్కి కొట్టిన తిరుగబడక,  
ఓర్పుకొని యుండి కాంతులై పున్నయపుడు,  
హితము బోధింపవలయుబో ఇందు ముఖులు,

227 తా॥ ఒకవేళ్ల పురుషుడు కొవముచే తిట్టినను కొట్టినను  
తిరుగబడక కాంతగుణము పొంది ఓర్పుకొని యుం  
డి పురుషుడు కాంతుడై పున్నపుడు సందర మాచ  
రించిప్రియమై నటువంటి పలుకులచే ఆయనకు బోధ

పట్టి ముత్యము యందుట స్త్రీః సతివత ధర్మమార్గముగను, ఇలాగున విధి మూఢత్వమును పొంది హింసింపబ్రావును యెడల ఏడుశ్లాగ్గ కార్యములు చేయక తన పెనిమిటికో మాంగల్యము తప్పవస్తు అధరణములు  
 • యిచ్చివేసి కిట్టకున్న బట్టతోతన పుట్టింటి గాఢం దువుల యింటి గాని వెళ్లి తన స్థితి వారికి తెలియ వచ్చి కిష్టమే ఫలితమని వారి యింటనుండిసిందున పెనిమిటి హింసింపచే ప్రవర్తన అంతటితో నిలిచి పోవును ఇట్టి నడవడికకు ఆ స్త్రీకి దోషములేదు శక  
 ఏడుహక్కులము నైనా చేసిన యెడల సరికప్రాప్తి ఆ స్త్రీకి

సిద్ధించును.

228 ఎప్పుటికైనను తన పెనిమిటి నివార్చుములో ప్రవేశించి తనవద్దకు వచ్చినప్పట్లో తానున్న తన పెనిమిటి విడితమై యథా ప్రకారముగా ఉండవచ్చును.

229 కవచే ఆ స్త్రీ తనవద్దనుంచి తెలియచేసి తెలియచేయక అబాధ నివర్తించుకొనుటకై వెళ్ళినప్పుడు ఆ స్త్రీమీద ఏయొక్క అబాంధము పెనిమిటైనవాడు నెయ్యకూడదు. అబాంధమువేసి న యెడల యనులోకములో దండన లేక పోయినను యనులోకము లోదండన కలదు.

230 ఎవరైనను శరణు జొచ్చినవారిని రక్షించవలయును.

231 స్త్రీ యెవరి కోరికలంపు చేసికొని పెనిమిటి కోపము వచ్చేలాగు చేసినయెడల అట్టి స్త్రీకి సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

232 పరిమిట్టి నమ్మి పురుషుని విడవాడిన స్త్రీ, రాశ్వాశ్వా స్త్రీ గరియగును. కెండవది సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

233 స్త్రీ, సరపురుషుని వద్ద ఆహ్వాన్యములు కలిగి నప్పటి ఏ యెడలను తప్పుక యను దండన కలదు.



### దేశకా పత్రికలు

224 పత్రికలు—(1) అనమాయ (2) రేణుక (3) బృంధ  
(4) అరుంధతి (5) కళిదాసు.

ఇంతటితో స్త్రీల ప్రభావము ముగిసెను.

### గృహస్థమార్గము

225 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు స్త్రీ  
వల్లగాని, తనగృహములో తనయిలాకాలో వున్నవారి వల్లగాని, గృ  
హకృత్యములో గలవ అనుమానమైన కలిగినయెడల, “అనుమా  
నంపెను భూతమన్న” సామిర తొప్పున, అనుమానమును తన మి  
శ్కర్యమునందుక కారణముగ నులన నిలిపికొని మందలించడము  
పుర్రజము.

226 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు గృహ  
కృత్యములలో వివిధయములలోనైనా అధారో ధములు కలిపెట్టిన  
యెడల విచారణ చేసి యికను అట్లు చేయకుండా కారణ కమ ద  
మాది గుణములను పొంది ధర్మ మార్గము బోధించుట పుర్రమం-

227 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గమున నున్న మానవుడు స్త్రీ  
యొక్క వ్యభిచారి దుర్ నడతలు కంటితో చూచినను చేతులతో ప  
ట్టినను ఆ స్త్రీ విషయములో అచ్చటో కారణముగనుపొంది ఆ స్త్రీ  
తో మాట్లాడ కుండుట ముందు లేదా ఆ స్త్రీని తాళక విడ  
నాకుట తీర్తమం గాని ఆ స్త్రీని మోహింపగాని ప్రాణహత్యగాని  
చేయకూడదు చేసిన యెడల అధారమైన పాపము కలుగును ఆ  
స్త్రీ దుర్ నడతను గురించి శిక్షించే వాడు భగవంతుడు కర్త

చేయుండగా మానవుడు శిక్షించుటకు కర్తృకాదు. అట్లు నోలుగుట యే అహింసయని చెప్పుదును. లేదా, శిశోగుణమును నవలంబించి ఆ స్త్రీని దేవాహంసగాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల ఇహలోకమునందఱు శిక్షనున్ను యమలోకమున యనుచంచన కలుగును.

238 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల అహంకారం, పాపకృత్యం అనునట్లు అహంకరించి, హంస, ప్రాణహత్య చేసినదే యనబడును. పాపము సంభవించును.

239 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేయు యెడల శాంత, శిమ, చిమాదిగుణముల వల్ల అహంస పరిమోచి అన్ని స్మృతిని బట్టి అహింసయే యనబడును. మోక్షముకలుగును.

240 ఈ విషయములలో ఈర్ష్యరాజ్య ప్రాకారం వారి-వారి కర్మఫలన జరిగినదిని చెప్పుటకు అలవికాదు. ఐదు ఈర్ష్య మున్ను కలుకు కనుగొనుటకు ఆ సృష్టిందిం పృష్టికర్త వివహ వివరుణ్ను కనుగొన లేదు.

241 మానవుని తల్లితండ్రులు యిష్టతిగా గాని, మానవుని యిష్టతిగాగాని, వివాహముచేసుకున్న స్త్రీ సాధార్యముగానున్నను లేక అంధవికారముగానున్నను, ఆ స్త్రీ సన్మాన్యరాలుగా వున్నప్పుడో అపెను వివహులు అపె మనస్సు ఎంత దింకించుచుండునో, అంతవరకు ఘోరమైన పాపము పొందగలను.

242 (188) న సంఖ్యనందు చెప్పిన (పాకారం అట్టి స్త్రీ) మానవునకు భార్యగా సంభవించడము నుంచి అదృష్టమని తలంచుకొని పెనిమిటి భార్యలు అన్యోన్యమైత్రీత్వముగా నున్నయెడల గృహకృత్యములో మేలు కలుగుచుండును. ఇతే యిట్లన్న విధిమత్రయ గృహస్థాశ్రమ ధర్మ మార్గమందు అంటి అంటక అనగా

బురద కున్నది పురుగుకుంట నట్టాము, భువిదింగపండుపై  
బొట్టరంటనట్టాము, కామరయందు జలమంటనట్టాము, యిటువలె  
పీరిపురు సంసారమునందు ప్రవర్తించుట గృహస్థ శ్రమధిర్మగును  
ఈ గ్రంథమున గృహస్థశ్రమ ధర్మములో ముద్రించిన నీతి  
వాక్యములును చూడుము.

### పురుషుని నడవడిక.

243 పురుషుడు స్త్రీలను యగతాళి మాటలాడుటయు, విశే  
షముగా స్త్రీలయందు అనురాగము గలిగి చూచుటయు, ఇవి మొద  
లగునవి చెడుకార్యములగును. ఇట్లు సుందర స్త్రీల యెదుట ప్రవర్తి  
ంచిన యెడల, ఆ స్త్రీలు అట్టిజనుని నువన్మునందు ప్రవేశించెదరు. నుం  
దరే స్త్రీలను చూచినపుడు ఆ స్త్రీల దేహము రక్తమాంసమనియు, యె  
ముకల నరములమయమనియు, వివేకించి చూచినయెడల ఆ స్త్రీల  
యందు మనస్సు చిక్కబడదు.

244 ఇంద్రియములను చెడువడతలకు పోనివ్వని వాడే ధ  
న్యుడగును. పోనిచ్చిన యెడల హాసము సంభవించును.

245 పరస్త్రీలయందు ఆశపడిన పురుషునికి కలిగే ఫలములు  
ఈ దిగువ నుదాహరించిన పద్యము వలన గ్రహించు కొనుము.

### 15 వ ఇతిహాసము.

సీ పరకాంతపై యాశపడిన మారవులకు,

నగుకాటు మనమున దగని దిగులు.

(1) నిగడు విరుద్ధంబు నాచారహీనత,

చే సొమ్ము బోవుట సిగ్గు చెకుట.

(2) అపకీర్తి బంధు జనాలి దూషించుట,

నీతియు దొంగులు బుడ చెకుట.

(4) పరలోక భాని లంపద మోడి మూలుగు,  
పరువు కప్పట దేహులకు చెకుట.

(5) తనయాలి చేతి పోయిన కృపించుట.  
దాని వసుకు గల్గెదిన జీవంబు గొనుట.

(6) ముఖగము నేలు వాచిరాష్ట్రాద్రికై న,

(7) కాని దుర్వుత్తి దగఁజెత వానికై న.

అని వేణు గోపాలకళకములో చెప్పినట్లు యింద్రియములను  
చెకునదలలకు పోనివ్వనివాడే మోక్షమార్గమును కనగలడు.  
పాపములు మనల గట్టికుకుపింపకుదుటలేదు.

పురుషుడూ,

246 స్త్రీలను మోసపుచ్చినట్లు దిగున నుదాహరించిన పద్యమున  
మునలన తెలియబడుచున్నది.

అది అనగా:-

247 విద్యుంజన్మరాదన్ము ముగవారి నై జగము,

ఇచ్చకపు మాటలాడి వీధినినై న,

కూడువేళ్లల నీకేమి కొడువటంచు,

మాయచేతురు ఎటువంటి మగువనై నా.

248 అన్న స్త్రీవార్యమును బట్టి చూడగా విశ్వయమే? పు  
రుషులైన వారోకొండరు మర్కాల్లులు మనసు మెత్తనిగల స్త్రీలను  
లైటికి తియ్యడము వలన మహాపాతకము కలుగును అస్త్రీలకున్న  
యమదండనగలదు. ఈ పాపము పెరుగుచుండగా రెండవది అం  
దులో కొండరి స్త్రీలను అభోగతి పాలు చెయ్యడమును గురించి  
వరకమును చెప్పుదును. అభోగతి యె స్త్రీలకు పాపము పె



## నాగకన్యకలు

256 (1) కాంతామః (2) చంద్రకాంతామః (3) పూర్ణచంద్రకాంతామః (4) జీపూర్ణ చంద్రకాంతామః (5) సర్వ పరిపూర్ణచంద్ర కాంతామః ఏను నాగకన్యాయలు

257 ఇట్టి వానివలె ఉన్న కలివేళ్ళలను చూచి, నాలి చూచి చపలు చిత్తుడై తత్తర పడవను చూడగా:-

258 నా! యీచిత భోగంభస్టాకారత్వ" మన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! కామాతురాగార, నలజ్జనభయం అన్నవచనము చొప్పుననున్న, నా! మూరుని పడపడ్డగులులు మరువక యంచురు నుర్జనులు, అన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! వివాళకాలే, విపరీది బుద్ధిభినునటున్న, మోహాండ కారములో పడి నిట్టవీగులకంటె పెద్దభవనువలించి ఈ గ్రంథము వలన నిర్గుణమైపట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము ను పొంది మోక్షమార్గమును గ్రహించికడతేరుట ఉత్తముడగును. పైని వివరించిన మోహపాశములను వివర్తించుకొనినవాడే వినులు దు అనగా పరిశుద్ధముగానున్న వాడని అర్థమగును.

259 పైని ఉదాహరించిన అపూర్వవలపల్లనున్న నాగకన్యకలవల్లనున్న ఋషులు మొకలేనటువంటి వారు మోసపోయి, తపను, భగ్నము చేసికొనిరి. శుభమహాఋషిమూత్రమే మారుని పంచ భాగములను రామభాగమువలన ఖండించి రంభను జయించుకొనెను.

## బాల్యవివాహము

260 పాశా-కార-వరంపరముగా నీభరతఖండమునందు బ్ర

స్త్రీ, కుత్రియ, దైశ్య, కూద్రాదులలో, బారికలకు వివాహము చేయబడము వాడుకగా ఉన్నది ఈ వాడుక తప్పించుటకు అలవికాదు. ఇదివరలో సనకులు అయ్యలు పత్రికల వలన ఈ విషయమై ప్రచురపరచియున్నారు అ పత్రికలలో ఉన్న ముగణమైనను వార్తలను చదివినవాగున్ను, విన్నవారున్ను, మేలు, కీడు, విచారించక బెడచెవిని బెట్టి ఎప్పటి ఆచారములోన అపండించుచున్నాడు. ఇకను తరిచి ముడిచెప్పవలె.

## బాల్యములో విధవలగుట

261 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం బారికలకు వివాహము చేయుటవలన అనకులు విధవలై యున్నారు ఎన్నతగముకాదు.

## పునర్వివివాహవిషయమై

262 కొన్ని సంవత్సరములకుంచి బ్రాహ్మణులలో బాల్యవిధి వలుగా ఉన్న స్త్రీలు పుష్పవతి దళ పిమ్మట వారి ఇష్ట ప్రకారం వారి కులస్థలలోనే భర్తలను ఏర్పర్చు కొని వివాహము చేసుకొనుచున్నారు. ఇది ధర్మకార్యమగును

263 ఇండియా నందంతటా కూద్రాలో నున్న పాటక వర్గములలో పారా-వార-పరంపరముగా పునర్వివాహములు జరుగుచూనే ఉన్నది ఇదిధర్మ మార్గముగను వారివారి కులస్థలలో కేక తేక పారా వారా పరంపరముగా మిళితముగానే వున్నాడు.

264 రాజులు, పెంతులు, రెడ్లు, కమ్మవారు, తెలగాలు తెలుదలై నట్టివారికి పునర్వివాహము యొక్క తలంపులేనే లేదు. ఏమున్ను

కాల్పనిధవలగు స్త్రీలు వ్రష్నవతి కాగానే వ్రష్నవాహము చేయుట ధర్మమగును. ఈ స్త్రీలలో, వ్రష్నవాహమందు ఇష్టమైనవారికి వివాహము చేయవచ్చును. అనుష్ఠానవానికి వివాహము చేయక మానవచ్చును.

266 యాభివ స్త్రీలకు వ్రష్నవాహము చేసుకొనుటకు వారి పెద్దలు వల్ల అనుష్ఠానవానికి వల్ల పారంపర్య అనుష్ఠానవాకు వ్రష్నవాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్లుండగా వారిలో కొందరు ఆయాచారమును పూనుకొని పోషించును అధర్మమగును. విధివ స్త్రీలుగా వ్రష్నవారినిచరణాలలో ఉంచినటువలె ఉంచెయు పాపమగును.

267 విధివ స్త్రీలు వారెల్ల రిండుల పెద్దగాని అన్నదమ్ముల వద్దగాని బంధువుల వద్దగాని పోషవర్గము జనునుగా ఉన్న యెడల వారి అనుమతి కొప్పున ఉడియకొంటూ వారు చేప్ప వాక్యములను శిరిస్తూ వసించుకొని యకులములో తలవంపులు లేక కుమారి అన్నట్లు" గృహస్థశ్రమములు జరుపుకుంటూ వ్రష్న యెడల వారిని పెద్దది స్త్రీలకింట ఒకమటు గర్భవ అవలమగును. వీరికి ఇహలోక మునందు కీర్తియు పరిలోకమునందు భోగభాగ్యములుగలవు. ఇందుకు పండియంటులేదు.

268 అవీర అనగా పెదటి బిడ్డలు ఎవ్వరు అభివలనని వారు వ్రష్న వాహము చేసికొన వచ్చును. లేదా, వారు దుర్మార్గ నడతలు నడువక యేదైన కులిపములుగాని, వ్యవహారములు, గాని వారి బంధువుల యుండలేవుంటే, పనిచాలలు చేసికొని బ్రతికిన వారికి ఇహలోక కీర్తియు పరిలోకములో భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకు పమ్మిరి:-

## 16 వ అతిహాసము.

283—శృతి: "కొలదినోములు నోచి ఎక్కువ ఫలములొ  
వగవబ్బునే" అనునట్లు తక్కువ నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలము  
కావలయునని కోరినయెడల కలుగునా? కలుగదు. మఱిన్ని శ్లో:  
"లలాటలిఖితే ప్రాప్తే" అనునట్లు పూర్వవత్పాపకర్మములను  
బట్టి "బ్రహ్మ" ఎంతవరకు వ్రాసివాడో అంతే ప్రాప్తించు  
ను. చింతించినందున ఫలములేదు. మఱిన్ని శ్లో: అనువుగానివేళ  
సఖిలమరగాదు. కాలముకృతీరి గడువవలయు ద్రావిడి  
ఒకపడు తగుబాటుచేయదా? యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ "అను  
నట్లు ద్రావిడిదేవికే ప్రావృత్తకర్మ తప్పలేదుకదా? కలియుగమందు  
న్న మానవులకు తప్పనా? తప్పదు. గనుక విధవలలో అడరగలేని  
వారు పునర్వివాహము చేసి కొనకచ్చును. లేదా, వ్యవహారము  
గాని కూలివనులు గాని లేక వారిబంధువుల యిండ్లలో  
వనిపాటులు అనగా ప్రారాకాలము లేది "శుద్ధికట్టనాందార  
మృత" చేతబట్టి ఇండ్లువాకిల్లు మడిచి గోమయమునో ఇండ్లు  
వాకిల్లు శుద్ధిపరచి మృగ్గు పెట్టిపాసపాత్రలు శుచిపరచి స్నానము  
చేసికొని మడిబట్టకట్టుకొని జలము తేచ్చి వంటవ్రేయర్థము చే  
యుట విధవ స్త్రీలకు విధాయకము. ఇట్టి పనులవల్ల ండికరపోషణ  
చేసికొన్నందున దోషములేదు. ఇట్టి స్త్రీలకు భూలోకమునందు  
కీర్తియు షరలోకమునందు భోగభాగ్యములు గలవు. గాన మీ  
బంధువులయిండ్లలో మినహా వేరేయితర ఇండ్లలో వనిపాటులు చేసి  
కొని జీవించుచున్నయెడల వారు బానిసె వాళ్లని పిలువ బడుదురు.  
పూర్వము చేసిన పాపము వలన ఈ పేరు గలుగును. ఈ జన్మముం  
దైనను ఈ పనులు చేసికొంటూ ముగుగువరిగానుండి అభగవం  
తునిధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము కలుగును.

269. విధవలలో వారి పుణ్యాలి శయమువలన భాగ్య వంతులుగానుండికేరి అట్టివారు "పురుషార్థమును" వహించి అనగా "ధర్మమార్గమును గ్రహించి" గృహకృత్యములను విత ప్రవర్తనగా నెంచుచును, వారి పుత్రునికొందులనున్ను, చేతికింద నున్న యివ్వోగస్తులనున్ను, పనిచాండ్రునున్ను, మిక్కిలి ప్రేమగా చూచుచు, వారు చేయవలసిన పనులను వారికి వేర్వేర్చి "శాంత" గుణము వలన కనికరముతో వారివద్ద పరులు పుచ్చుకుంటూ |పామెక| "చల్లలో వెన్నగలయవటువలెనున్ను" "వెన్ననాలికకు అంటనటువలెనున్ను" అనుట్లు మనయవమానురాలు మహాశ్రేష్ఠ మైన మర్యాదగల వారని పేరువహించిన యెడల, పరివ్రాతలకంటె నొక మడుగెక్కువ అనలకుదురు. ఇట్టివారు భూలోకమునందు, క్రియ, కరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

270.—|పామెక| "పాపాయ పరపీడనం" ఇందుకు సమత్రి లోకం "వృత్తి ముధర్మ సంహిత" అన్నవృత్తియనే ధర్మకామ్రమునుబట్టి కరులను హింసించినపాపము సంభవించునని అర్థమగును. ఇది గ్రహించినచుచు చున్నవారే ధన్యులు.

271.—ఈ గ్రంథమువంతు 111 వ పత్రిం 204 వ సంఖ్య యందు చెప్పిన "భక్త" భార్యను విడనాడిన విషయమై కొరత ఈ దిగుతనువాహించడమయినది.

272.—నైవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాలవంతు ముప్పది ముక్కటి దేవతలు పాక్షిగానున్ను దేవతాపరివ్రాతయగు "అశ్విధరి"యనే గరంజ్యోతి పాక్షిగానున్ను వధూవరు లిరువురినూ ప్రమాణములు చేయించినటువలె మాంగల్యము కట్టించి క నిబంధనలను మారుచుచున్నారు. అది అనగా:—

273.—ప్రతి వ్యాధిగ్రస్తగా నుండిననులేక మహర్షిగామి

గోసుందీన శ్రీనిధి అట్టిశ్రీయందు పురుషుడు అయ్యును పొంది విడ  
నాడుట ఉత్తమము కాదు. అశ్రీయ్యంశ్య కాదు. అందుకొందుఁడై  
దోషము అపురుషునికి రప్పక రగులుచుండును. అపురుషుడు ఎంత  
సంపాదన గలవాడై నప్పటికి భార్యను విడనాడిన వాడు పాపాత్ము  
డగును. అశ్రీనిధ్యోపిగానున్నపుడు భర్త విడనాడు విడనాడి  
కూడదు.

274—పురుషుడు విడనాడిన శ్రీ తలితండ్రిల వద్దకుగాని  
అన్నదమ్ములవద్దకుగాని అన్నచెల్లెళ్లవద్దకుగాని వెళ్లిచేరవలసిని విధా  
యకము అశ్రీకి దోషములేదు.

మనన విషయము

275—శ్రీ తల్లితండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని బంధువులు  
గాని, భాగ్యవంతులుగా నుండినను లేక పేదవాడుగా నుండినను, ము  
నరాజధానివారి భర్తవట్ట ప్రకారం మననక్రికి వాఁవాఁడేనీ మన  
నక్రికి బట్టకోపపము నీచముకాదు. భర్తామార్గమును, పెనిమి  
టి సాక్షి అశ్రీకి అధారమును, పెనిమిటి అశ్రీని విడనాడినప్పు  
టికి ఆ పెనిమిటిని మటువచాలదు. అందుక ఆ పెనిమిటికి కొంత దోష  
ము నివారణయగును.

276—శ్రీనిధి. "మన్యో బాల్య వివాహో యోజకోక్షజం  
కరః" అనునట్లు బాల్యవివాహము విధియైనను వివాహము విధివచ్చినపుడు  
వధూవరులిరువురు నేకమై నైవేదికపాఠంబున ప్రమాణముల  
వారు స్వయముగా చేసికొన్న యెడల ఇట్టివివాహము అశ్రీకి కలగ  
నేరదు.

277—వధూవరులిరువురు తేలియవేయక తలితండ్రిలు  
అన్నదమ్ములు బంధువులు మొదలై నట్టి వారు చేసిన వివాహము  
నడిక అశ్రీ కష్టమగునది కలిగిది.

278—అశ్రీయొక్క పెనిమిటికి మనవల్లి యిచ్చటకు దా  
తుభ్యములేని యెడలనున్న ఉన్నయెడలనున్న అశ్రీని పోషించి  
భారము వివాహము చేసిన వారిదేయగును. అశ్రీనియెవరున్న దుగ  
దృష్టేరాలని దూషించకూడదు. ఆతిప్రవివాహము చేసిన వారిదే  
యగును. అశ్రీని దూషించిన యెడల నాహి యెంతదుఃఖించునో  
అంత దోషము దూషించిన వారికి రగులును లేవు.

శ్రీ పురుషుల వివాహము

279—సారా—వార—వరంపరముగా బాలురకు, గాలిక  
లకు, వివాహము చేయడము, ఈ ధరతఖండమునందు, ముఖ్య  
చారము ఉన్నది. ఈ యాచారమును విడిచి ఇదే కలియుగము  
గినుక—శ్రీ—పుష్పవతి యెవరికువారినున్నాలో దుష్టుల, బా  
ల్య, వివాహం అనువచనము రిప్పించి, పురుషునికి 16 సంవత్సర  
ములకు పైగాలో యౌవనో వ్యవస్థికి అనువచనము ఉచితించి,  
యౌవనమునందు వివాహము చేయడము ధర్మమౌగము. ఈ  
గ్రంథమునందు 69 వ పత్రిములో చెప్పిన ప్రకారము 16 సంవత్సర  
ములకు బాల్య వయస్సు నదలి యౌవనము కలుగును. తొద్రీకుల  
స్థులలో కొందరు ఇదే ప్రకారముగా జరిగించున్నారు.

280—బాలికలకు వివాహము చేసినప్పటికి వారిలో విధవ  
లైన వారికి ఇట్లే అనద్యక్షి పునర్వివాహం అనునట్లు పునర్వివాహ  
ము చేసినందున ఏదోషమున్ను లేదు.

281—శ్రీ—పురుషులు. ఏక మనస్కులైతే, వివాహము చే  
సుకొనడము మహాఉత్తమము.

282—ఈ ధరతఖండము నందున్న బాలులు ఈయూహారిము  
లను బడచెవిదిలెట్టే పూర్వపు ఆచారములనేకొని యూహించున్నారు.  
అందువలన చాలామస్థులములు గలపురిమస్థులములను, కూడకూ

చెప్పుటతో వినుచు అట్టి ముగ్గుణములు గల ఆచారము మానకపో  
నిదియు ఉన్నమముకాదు.

233—పురుషుడు భార్యచనిపోయిన పిమ్మట మరలవివాహ  
ము చేసికొనవచ్చును గాని.—

234—స్త్రీ—పురుషుడు చనిపోయిన పిమ్మట పునర్వివాహ  
ము చేసికొనకూడదా?—

235—ఈ విషయమునకై, సుగుణమైనటువంటి ఇతిహాస  
ములు గలవు. ఆ ఇతిహాసములను దిగువ నుదహరించవలయునది.  
వాటిని బట్టి ఆలోచించుడు.

### 17 వ ఇతిహాసము.

236—“ఇప్పుడున్న మన రాజధాని వారిలో, ప్రధమవివాహ  
మున్ను, పునర్వివాహమున్ను, గాంధర్వ వివాహమువలె, వధూవరు,  
లింగపురు, ఏకస్తులై వివాహమాచుచున్నారు. మూడు వ్యక్తులు  
మహామేలై సవిగానున్నవి. ఘనతి పొందిన జర్మనీ దేశస్థురాలైన  
“లేనింగ్” అనురాజ స్త్రీ విధవరాలైయుండి—“ఘనతిపొందిన  
కెంటు ప్రభువైన ఎడ్వర్డుగారిని” పునర్వివాహము చేసికొనిన  
పిమ్మట వారికి ఒక్క కుమార్తెమార్త్రము 1819 వ సం॥ మేనల  
24 వ తాతకున జన్మించెను. ఆచిన్నదియో మొన్నటివరకు మనదేశ  
మునకు చక్కవర్తించిన నుండెను. ఆమె నామధేయము “విక్టోరి  
యా” అని ఆమె తల్లి పేరు పెట్టబడెను.

237—మహాఘనము పొందిన లేటు విక్టోరియా చక్కవర్తించి  
గాను బాల్యమునుంచి మరిగించేవరకు “క్లర్క్ వర్క్” భర్తవం గహా  
అను “వత్సరి స్తధర్మసహితా” యనే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము  
చేసిన పుణ్యకర్మ ప్రభుత్వము చెప్పటకు అలవిగాదు. మఱ  
న్నీ రాజధాని వహించి నప్పటినుంచిన్నీ సేవకు చేసిన మేలు తెచ్చు



తరముకాదు. ఈ చక్రవర్తిగారు తనభర్త భక్తిలోనున్న రాజ్యవర్తి పాలలోననున్న దానములోనున్న దైవభక్తిలోనున్న మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవారని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది. ఈచక్రవర్తిగారిని యేమని కొని యాదవచ్చును? అలోచించుచి? ఈ విష్వోరియాశాసన గారవనియందున్న పరివ్రాత స్త్రీలకంటే 10 మడుగు లెక్కువ యగును. ఈమె పరిశుద్ధా ఆత్మమోక్ష పదవి జెందియుండును. ఇం దును సంజేహమేమియు లేదు. ఈ మెనంతానముతో సంతోషించి కాలము చేసెను.

238—రెండవది, మహామృతీయులలో పారా—వార—ప రంపరముగా పునర్జీవాహారముకడ్డ,

239—మూడవది, పైని ఉదాహరించిన 202 వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం బ్రాహ్మణ వితంతువులలో కొందరు గాంధర్వ వివాహమువలె ఎఘా—వరు—లిరువురు—ఏకమృత— పునర్జీవాహ ము చేసుకొంటున్నారని మఱిన్ని అచ్చలచ్చల వీరిలోనే పునర్జీ వాహములు జరుగుచూనే యున్నవి.

240—నాలగవది, కోమట్లలోనున్న కొంతకాలము నుంచి కోరిన వితంతువులకు పునర్జీవాహము జరుగుచూనే వున్నది.

241—ఐదవది, పైని ఉదాహరించిన 205 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం కూదులలోనున్న యాదవ విధవరాండ్రులలో పునర్జీవివాహము కోరిన వారికి వారి పెద్దలు ఆ—ఆచారమును ముప్పుచూనే వున్నారు.

242—ఆరవది, పైని ఉదాహరించిన 203 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం కూదులలో పాదక కులస్థులలోనున్న పెద్దలు ఆ లోనించిన ప్రకారం విధవలలో కోరిన వారికి పునర్జీవాహము చేయుచున్నారు.

293—ఇట్లు మేలైనటువంటి ఆచారమును కొందరు వివక్షనాద దేము ఉత్తమము కాదని తలంచవచ్చును.

294—హిందువులలో, పురుషులకు మఱి వివాహము చేసి కొనుటకు ఆధికారము కలదునుక, ఆచారము వివాహము చేసికొనుచున్నారు.

295—హిందూవర్ణములోనే పాటక కులస్థులు మినహా మిగత కులస్థులలో వివాహ విషయమై స్త్రీలకు ఆధికారము లేనందున విధవలైన వారిలో కొందరికి పునర్వివాహము చేసికొనుటకు మనస్సు యందున్నప్పటికి, కులకట్టదీవల్ల బైటికి తలచక మనస్సు నందు కృశించుచున్నారనవచ్చును. వారు కృశించున్న యెడల వారిని పోషించేవారికి ఆదోషము తప్పక తగులును. సందేహము లేదు. ఈ దోషమును నివర్తించుకున్నవారే ధన్యులు. ఈ విషయములో ఈ దిగువ నుదాహరించిన 292-293 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూచుము.

296—బ్రాహ్మణులలోనున్న, కోమట్లలోనున్న కులకట్టదీ కిలోబడనివారు, మేలు కలిగించునట్టి పునర్వివాహమును వర్ణ సింపుచున్నారు. ఇదిధర్మమార్గమగును.

297—కులకట్టదీవారున్న, పైన ఉదాహరించిన 292 సంఖ్య యందు చెప్పిన దుష్టాముగల పూర్వపు ఆచారమును వివక్షనాదీ, 290 లో చెప్పిన ప్రకారం మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహమునే యాచారమును ఆధ్యసించడములే తమముగను. ధర్మమార్గమగును.

298—ఈ ధర్మమార్గమును పండితులైనవారున్న బ్రాహ్మ జ్ఞానులుగానున్నవారు ఎవరెవరో తెలిపించి, మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహములు జరిగించున్నారనవచ్చును. వారు ధర్మాత్ములు గుదురు.

299—విధవరాండ దుష్కరిని తొలగించుటకై పైని ఉదాహరించిన ముగ్గురము గలిగినట్లువంటి ఇదిహాసములను దనుకు స్వాస్థ్యములో తెలుపుటకు కారణమైనదా "తత్త్వ" మనగా (1) సత్యమాత్ర (2) నిశ్చయంత సత్యమున అధ్యమము (Knowledge of the eternal truth)

### ముఖ్యతాత్పర్యం

300—ఈ కలియుగమునందు మారన దనమైగిసిన వారు మోక్షమార్గము కొరకై మేలుకలిగి ఫలములను పొందవలెనినగాని కేడుగలిగి ఫలముపొందడము ఆ చారముకాదు.

301—సమయము ఈ భూమియందు లేకమాత్రమైన హక్కులేదు. సమయము గలిగిన, భార్య పుత్రాదులు మొదలైనవారిని మాక్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు నిశ్చయము వదిలి వెళ్లవలసిన వాడు తానొక్కడేగదా? తాను యీజనమందు చేసినపుణ్యపాపములు, భార్య—పుత్రాదులు మొదలైనవారు పంచుకొనజాలరు, ఇంతమాత్రమునకు మేలుగలిగించే పుణ్యవివాహమనే ఆచారమును ఆటంక పడచనల? ఆపాపమును వదికట్టుకొననల? మనపాపములు మనలగట్టి కుడువక విడుచుటలేదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వివాహ సంగతులలో మేలు—కేడు—నెఱింగి—మేలుగల ఫలమును పొంది మోక్షమార్గమును జెందుట ఉత్తమమగును. ఈ విషయము 76 వ పత్రం 79 సంఖ్యలో మాకుము, ఈ పాఠ మీదిగువ నువాహరించిన 302 వ సంఖ్యయందున్న 4, 5 సంఖ్యల పరేచ్ఛ అనిచ్చ కర్మములనబడును. అవగా ఇతరుల వల్లగాని తెలియకగాని కలిగిన పాపము.

## పుణ్యపాపముల విషయమై

- 302 వ) (1) పుణ్యమనగా... ఎట్టిది? (2) పరచ్యుక్తమనగా... ఎట్టిది? (3) పాపమనగా... ఎట్టిది? (4) అనిచ్యుక్తమనగా... ఎట్టిది? (5) పాపపుణ్యమనగా... ఎట్టిది? (6) నిష్పాపమనగా... ఎట్టిది? (7) పుణ్యపుణ్యమనగా... ఎట్టిది? (8) అనిచ్యుక్తమనగా... ఎట్టిది?

303—ఈ కర్మములు ఎప్పుడు నశించును? (1) ఈ పుణ్యములు నశించునదిగా పరిచయము చేయవలయును.

### 1 భారతవ్యభిచారముల

వివరము.

304—భారతవ్య, వ్యభిచారము (1) కొంచెముకూర్చుకొని (2) నీతిమూలినది (3) కులసీమల గలది (4) భృష్టాకారి (5) చంపాలి (6) దరిద్రము పొందినది (7) అనాచారము లిడినది (8) మానభంగముగలది (9) పాపమనగలది (10) లజ్జ, సిగ్గు, లేనిది (11) చతురు, ఉరురు, లేనిది (12) మృత్యువలనగలది (13) శిక్షకులొందెది. (14) అన్నిటికంటె హింసయైనది (15) నీచమైనది, ఇట్టి భారతవ్య, వ్యభిచారములకంటె హింసలే మరలదనియు లేదు.

### భారతవ్య పుష్కళి.

305—ఇట్టి భారతవ్యమువలననే అంతు బోగమువాళ్లయెట్లు పుట్టినదియగును. బోగమువాళ్లకు దోషములేదు, బోగమువాళ్లు ఎప్పుడైనా నను అంతుమగనిగా చేరవీరుకొనగలరు. మోహంభకారమైన మృదువాక్యములచే అటపాటలచే, పరపల్లాలముచే కానివద్ద ద్రవ్యము ఆర్జించుకొనియెదను. అంతా పోడిసిపోయిన పిమ్మట, వానితో మాటలాడను. ముక్కుమురిప్పకొని యెదరు. తుదకు ము

దేవట్టుకొని గుమ్మము అవలికి గంటికయిమనెడను. కొండరువాని మి  
ర్యాద తీంచుచును. వీరిలోకొండరు భగవద్భక్తులుగలరు. వాని ఉపా  
ధ్యక్షుడు భువందీశంకర, వానిని సన్మానించి ఆవరించుచును. వీ  
రిజన్మ 302—వ సంఖ్యయందున్న శ్రీరఘకర్మమువల్ల కలిగినదని,  
చెప్పువచ్చును. కువిన్నీ, దిగువ సుదాహరించిన 307 వ సంఖ్యను  
చూడుము.

### వ్యభిచార వ్యభావము.

303—సారావార పరంపముగా గృహకృత్యములోనున్న  
ఒకరిలో కొండరు పురుషులు అట్టిపాపిష్టివ్యభిచారములో పడి 1 నా  
..మరిచెడివచ్చును ముందు, చేటువచ్చును వెనుక.. అనుజనకృతి  
చొప్పున అద్దదరిద్రముపొంది విజ్ఞప్తిగా నశించి పోవుచున్నారు.  
అట్టివారినినూచి యైనను దుర్మార్గులు ఆ ఆచారము మానకయు  
న్నారు. వారి భార్యలు ఎంత దుఃఖించుచుండునో అంత యమదండన  
ఆ నశించిన పురుషులకు సంభవించును. ఇందుకు సందేహమేమియు  
లేదు, ఈ పాపిష్టి ఆచారము నివర్తిచేయుటకై ఆర్యులు అనేక  
సామెతలు గ్రంథములయందు తెలిపియున్నారు.

304—సామెత! ..కలియుగ ముందు కండలు పెంచుక  
కావరమొండక వోమనసా!.. అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున, పైని  
ఉదాహరించిన పురుషులు చేసిన చర్యలు కామముతో కూడిన  
కండకావర మనబడును. పైనిఉదాహరించిన 302 సంఖ్యయందున్న  
ప్రశ్నలకు ఉదాహరణ మిదియే (1) పాపమనబడును. (2) శ్వేచ్ఛపా  
పకర్మమనబడును. (3) నిషిద్ధకర్మమనబడును. (4) అగామికర్మమన  
బడును. అనగా పూర్వజన్మమును చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జ  
న్మముందు అనుభవించుచు, ఈ జన్మముండే కొత్తగా సంపాదించి  
న పాపములనబడును.

2 జారత్వ వ్యభిచారముల

విషయము.

308—ఇట్టి జారత్వ వ్యభిచారో, పాపకృత్యం అనబడును ము చొప్పున, పారా—పర—పరంపరముగా, ఇట్టి పాపిష్టి, జారత్వ వ్యభిచారములను శ్రీ, పురుషులలో కొందరభ్యసించి, మాన భంగము నశించిపోతున్నారు. పామర! “నేర్చిన విద్య నాల్పించు పోదనునట్లు” ప్రాగ్రహసి కలిగించే జారత్వ వ్యభిచారములను ఇప్పు టి! మానకయున్నారు. ఇట్టి శ్రీ యొక్క పెనిమిటి, పురుషులయొక్క భార్యకు, బంధువులకు నలుగురిలో నగు బాటులు.

309—పైని ఉదాహరించిన శ్రీలు, వారి పతివ్రత భర్త మును భంగపరచుకొని జానుడనేటంకు మగని పాలబడదమున్ను, పురుషులు గృహస్థాశ్రమ భర్తయును నెడచెవిని లెట్టి కొందరు భార్యలను విడనాడియు విడనాడకయు వ్యభిచారిణి అనే అంకటాలు పాలుబడదము, ఏటివలన శిక్షలు పొందదము, ఏమి కర్మమో తెలియదు. బోగమువాళ్లు నవ్వుచున్నారు.

310—ఇట్టి పాపకృత్యము విషయములో పరలోకములో యమునిచేత బడి యేమిశిక్షలు పొందుదురో తెలియదు. ఐనను 71 నుంచి 76 వ పత్రమువరకు ఈ గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం భవిని ప్రజలు అనుభవించే, అష్టకష్టములు, (1) తీరని వ్యాధులు (2) భిక్షముగల కఠిరములను, ఏటిని తఱచి చూచినయెడల ఏపాపమువల్ల అనుభవించుచున్నారో తెలియదుగాని “మృత్యుకు” పాపమువల్లనే అపాధలనుభవించుచున్నారనవచ్చును.

311—ఇట్టి పాపకృత్యమున వ్యాధులను చూచుచు ఈ ప్రకారం జారత్వ వ్యభిచారములనే అంగులను మానకయున్నారు.

312—పురుషుల చర్యలయందు గణనముంచినను అధికాదు. వలన శిక్షనున్ను పరలోకములో యమదండన తప్పక గలుగును. ఇట్టి విషయములో ఈ భూమిలో అధికారులవల్ల శిక్షపొందడము మోసము చూచుచున్నాము కదా? ఇతను తఱచి చెప్పినా? ఇందుకు నమ్మితి.

313—కోరికలు గోరువారికి ధారణలో నరకమందున్న అశ్శవదనము చొప్పున పైని ఉదాహరించి స్త్రీ—పురుషుల చర్యలు కోరికలవలదును. 302 సంఖ్యయందున (1) పాపము (2) స్వేచ్ఛ కర్మ (3) నిష్కర్మ (4) అగామికర్మలనబడును. అనగా పూర్వజననమును చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే కొంతగా సంపాదించిన పాపములనబడును.

బోగముపొందజ్జ విషయమై

314—సానికులధలు. బోగమ కులస్థులు, గుడిసేటులు అని మూడురకములు గలవారు గలరు.

315—(91-92 వ పరిమలలో చెప్పిన ప్రకారం) వీరిలో నున్న, చిత్తని, హస్తని, చిత్తని, శంఖని అని నీర్లు గలవారు గలరు.

316—అధ్యులనగా నకలం తెలిసినవారు. స్త్రీలు చేసే చర్యలను బట్టి అనగా వారి నదరలను బట్టి ఈ పేరు లిడిరిగాని మరి వికటికాదు.

317—సాని కులస్థులలోనున్న, బోగమ కులస్థులలోనున్న కొందరు వివాహములు చేసికొని సంసారులుగానున్న మతకొందరు దృఢిచారిణిలుగా నున్నారు. వ్యధిచారులనగా అంకుటాలనబడుదురు.

318—పైని ఉదాహరించిన 200 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం సానులలోనున్న బోగముపొందజ్జలోనున్న వ్యధిచారిణులు గానున్నవారు అంకు టాలనబడుదురు. ఈ అంకు వారియింట పారడ ర్థముగా జరుగుచున్నది.

319—వీరిలో కొందరు స్వత్యగీతాది విద్యలలో కరుణ జూచినవారు గానుండును. వీరిలో భగవద్భక్తులు గలరు.

320—వీరిలో నాలుగు వర్ణములలో ఏవరిగైనను ఒకరిని ఉంచుకొని వానివల్ల జీవనోపాధిచేయవచ్చును. ద్రవ్యము ఇట్లేయకొనవచ్చును.

321—వర్జితమ పురుషుడు తనయిట్టి పద్ధతిని తిడిచిన యెడల మఱి ఒకరిని ఉంచుకొనవచ్చును. ఇటువలె జరిగించుకొన్నయ జీవనోపాధి కృమి వర్జితము, చేసికొనవచ్చును. తనవర్జితమన్న పురుషుని మనహా రెండవ పురుషునితో దుర్జనదరి సంభాషణలు సంభాషించకూడదు. ఒకరి పుష్క, పులును తింటూ మఱియొకరికి కొంగు తేయడము యమదండనకు లోబడవలయును.

322—(2 వ ఆచారము) బోగముది తనగొహముపట్టి వచ్చే పురుషుని చేరదీసి వాని ద్రవ్యకర్తుమీద 100 వ పత్రములో చెప్పిన నాలుగు శుక్రాంశులలో ఆయన కొనిన శుక్రాంశులు చేయుచు చిత్తము రంజిల్లచేయుట వలన విహితాముష్మిక సుఖము లనభవింపగలదు.

323—ఇట్టి ఆచారముగల బోగమువాళ్లు పరివర్జితలగుదురు. వీరికి మోక్షముగలదు. సంజేహ మేమియు లేదు. బోగవాళ్లు వారి తండ్రిలను గుర్తెరగని వారగుదురు. వీరికి గోర్రమేలులేవు. వీరి జన్మ 302 వ సంఖ్యయందున 2 వ సంఖ్య పార్థకర్మలో చేర్చవచ్చును.

324—శైవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాల ముందు ముప్పది ముక్కటి దేవతలు సాక్షిగానున్న దేవతా పరివర్జితయగు అదుంధరియనే అరణ్యోగి సాక్షిగానున్న పరమాగములు చేసికొని వివాహమాచిస వారు అట్టి నిబంధనలు మీశ్వరు



హ్నము. పైని ఉదాహరించిన 111 సంఖ్యలను బట్టిన్నీ ఈ దిగువను ఉదాహరించిన 222 సంఖ్యను బట్టిన్నీ పరీక్షించి చూడగా వరకకూ పనునకు అర్హులగుటకు పండేవాములేదు.

కామము విషయమై

325—బ్రాహ్మ వర్సరచిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మశాస్త్రమును మీరి వివాహమున పారునన్ను, వివాహము కానివారున్ను, పురుషులు చాలామంది స్త్రీలను—స్త్రీలు చాలామంది పురుషులను తీసి కొనిపోవుచున్నారు. ఇది ఆధర్మశాస్త్రము.

326—“కాను చెడ్డకోరి, వనమంతా చెడిపినట్లు” కవిరాయ పోలో కొండరు వ్యభిచార కామకీర్తనలు పాడి వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది వ్యభిచార, బారత్వమునకు పునాది యగును. ఇదిన్నీ ఆధర్మశాస్త్రము.

4 గుడిసేతుల విషయమై

327—పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం, స్త్రీ—పతివ్రత ధర్మమును భంగపరుచుకొని, బారుడనే అంతు మగనిపాలు పడిగాని లేక, తనంతట కానుగాని, సంసారములోనుంచి బైటికి వచ్చిన స్త్రీ గుడిసేటిది యనబడును. ఇహలోకమునందు శిక్షపొందక పోయిననను యమలోకములో తప్పక శిక్షకు అర్హురాలగును. గుడిసేతులలోనున్న పాపహృత్వ జరుగుచున్నది.

328—పెనిమిటిది, బంధువులు వృగరాలను, విడనాడినందున ఆస్త్రీకి అపకీర్తిలుగును. స్వీగమాలినది అనబడును. ఈ స్త్రీ చేసిన పర్య, ఆగామికర్మ మనబడును. ఆగామి అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపముల యొక్క ఫలము, కష్ట, దుఃఖ, సుఖములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే అంత్యకాలము వరకు చేయునట్టి, పుణ్యపాపములు, ఆగామి సంచిరముగా

వ్వోడి అనగా మూటగానుండి మఱువనవ్వమందు లభించును. యిది యే తనంతట కాను కొత్తగా చేసిన పాపమనబడును. 302 వ సంఖ్యయరేడున్న (1) పాపము (2) స్వచ్ఛకర్త (3) నిష్కర్తకర్త (4) గాదికర్తలనబడును. ఇట్టి, స్త్రీపురుషులు, పుణ్యకర్తములుగాని, దైవభక్తిగాని చేసినయడల ఇవిన్న అగాది సంచిత్తముగా, నుండును. అనగా మూటగానుండును.

329—ఇట్టి, స్త్రీ, పురుషులు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచున్న పుణ్యపాపములు ఈ జన్మమందే కరీరముతో నశించి పోవును. పిమ్మట మఱల ఏ జన్మమందు జన్మించుదురో ఆ జన్మమందూ ఈపైని ఉదాహరించిన 320 వ సంఖ్యయందు కొత్తగా చేసినపాప పుణ్య ఫలములనుభవించుదురు. ఇందుకు వందేహ మేమియులేదు.

330—పామిత! “కందకావరమున తిరిగే నరులకు దండగయమబాదోరె” అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున పైని ఉదాహరించిన, స్త్రీ, చేసిన చర్యకూడ కావరమనబడును.

5 పెంపుడు బిడ్డలవిషయము

331—గుడి నేలలో పుట్టిన బిడ్డలలో కొందరిని బోగము వాళ్లు కొని పెంచుకొని వారిలో చేర్చుకొని యెడరు.

332—అనేకులు బిడ్డలు లేనివాడు బిడ్డల మీద అన్నే చే కొని పెంచుకొని యెడరు.

333—ఏ బిడ్డనైనను ఒకరియింటపుట్టి, మఱివకరియింట చేతిగే విషయములో అందుకు తగిన పాపములు గలవు. అది అనగా “ప్రార్థకర్తము అనుభవించక, విశ్వాదదవ్యర్థి నను అనువట్టున్న” “ఘాతాను బంధయా చేగ” అనువట్టున్న, “సదాశివ వ్రాసిన వ్రాతకన్న గలదా” అనువట్టు—విధి—అని చెప్పినట్లు.

334—ఇట్టివిడ్డలను పెంచుకునే వారికి దోషములేదు.

335—గుడి నేటులకు పుట్టే విడ్డల బనత్త 294 సంఖ్యయందున పొగిబ్బకర్త అని చెప్పవచ్చును.

### ముఖ్యతాత్పర్యం

336—స్త్రీలలో పురుషులలో, దుర్ సదత చర్యలు జరిగిం చే చర్యలను బట్టి అద్యులైనవారు ఈ దిగువ సుదాహరించిన పేర్లు ఇది.

- |   |               |                          |
|---|---------------|--------------------------|
| 1 | వ్యభిచార మనగా | వ్యభిచారిణి—అంకుటాలు.    |
| 2 | బారత్యము అనగా | బారుడు—అంకుమగడు.         |
| 3 | చోరత్యము అనగా | చోరుడు—దొంగ              |
| 4 | అన్యతము అనగా  | అబద్ధకుడు—అసత్యమాడేవాడు. |

337—పారంపర్యా—స్త్రీ పురుషులు వల్ల జరుగుతూవున్న ఈ పాపిష్టిచర్యలు కలియగము అంత్యమయేవరకు సరింపవని న లంచవచ్చును పుట్టులు, గిట్టులు, జరుగుతూనే ఉండును. వీటివలన పాపపుణ్యములు, జరుగుతూనే ఉండును. .

338—ఈ పాపిష్టి చర్యలను కలుగచేసి కొనని వారే ధన్యులు.

339—జగమునందు సకల—చరా—చర—జంతువులకు పాపి చర్యలకు, అద్యులు పెట్టిన పేర్లేయగును.

340—ఈ పైని ఉదాహరించిన—3—వ సంఖ్యచోరత్యమున్ను, 4వ సంఖ్య అన్యతమాన్ను 392 సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (2) వ్యవృత్తకర్త (3) నివీడ్డకర్త (4) అగాధి కర్తలో చేరినవి చూపుతున్నవి.

## పురుషుల విషయమై.

\*\*\*

341—పురుషుడు పరశ్రీలతో కూడిన యెడల (1) భూమి హీనత కలుగును. (2) దుఃఖ హేతువు గలుగును. (3) నిర్వేకు నంటడు. (4) నముడు కాదు. (5) సరసంబు విరసంబగును. (6) సత్యపారిము. (7) సాఖ్యము కలుగ నేరదు. (8) పొందు నాశనమగును. (9) భూమిలో శిక్షలు కలుగును. 10 యమునిచే కొరత గలుగును. ఇట్టి పన్నియై కాశ్రముల నలన వినుచు పరశ్రీలను కోరువాడే పెరివాడ నబడును. ఇట్లుడ నబడును.

### శ్రీల విషయమై.

342—శ్రీ—పరపురుషునితో కూడిన యెడల. (1) చాలా తాదకలుగును. (2) భువి నపకీర్తి కలుగును. (3) ప్రేరము చేడును. (4) బంధుహీనత గలుగును. (5) పొందు నాశనమగును. (6) నిర్వేకు నంటడు. (7) నమితి కాదు. (8) భువిలో శిక్షలు గలుగును. (9) యములో కడందన కలుగును. ఇట్టి పన్నియై పెద్దలవల్ల వినుచు పరపురుషుని భ్రమించినదే ఇట్లు ననక యనబడును.

1—కారత్య వ్యభిచారములు మూలముగా చేరగలగును. సంతోష పాశ్రీతును.

### పాపము.

343—పైని ఉదాహరించిన పాపముల నలననే అష్టదిగ్గతులు కలుగును. హింస తాదాకలుగును. పరకమాపము కలుగును. ఇట్టి పాపములను చేకొని వారే భస్మంబగుదురు.

కాల అకాల మృత్యువుల విషయమై.

344—పైని ఉదాహరించిన. (1) కారత్యము నల్లనవును.

(2) వ్యతిరేకరత్నము వల్లనున్న (3) శోరరత్నము వల్లనున్న, (4) ద్వేషమునే పగవల్లనున్న, (5) దోమములాట మొదలైనట్టి వాటివల్లనున్న. ఈ ఐదింటిలో శ్రీ—హత్య—పురుషహత్యలు, జరుగుచున్నవి. (6) పత్య జరిగించినవారికి ఇహలోకములోనే విచారణహత్య బహిరంగముగా జరుగుచున్నది. ఈ విషయములో—కాల—మృత్యువనినీ—అకాల—మృత్యువనినీ, చెప్పటకు అలవి కాదు. జనులలో కొందరు ఈ విషయమై అకాల—మృత్యువులనినీ—కొందరు—కాల—మృత్యువులనినీ చెప్పచు వాదాడదరుగాని ముఖ్యకార్యము కేల్పుకొనుటలేదు. కాబట్టి ఈ కిటుకు కనుగొనుటకు వీలుచిక్కదు.

345—కొన్ని గ్రంథముల యందు (1) కాగుబోతుడనము వల్లనున్న, (2) తిండిపోతుడనమువల్లనున్న (3) పోకిరీతనమువల్లనున్న (4) దేహబాధవ్యవసమువల్ల, సూతులలో చెరువులలో, గుంటలలో నదులలో పడి చావడము (5) న్యయముగా హత్యచేసుకొనడము ఈ అయిదున్ను. అకాల—మృత్యువులని చెప్పియున్నది, గాని ఈ విషయములోనున్న కాలమృత్యువనినీ అకాల మృత్యువనినీ, వాదించుటకు శంక గలదు.

ప్రపంచమునంతటా మాయవేషచారియైనదా—(ఎల్లపుడు) జగత్కౌతియై ప్రకాశించుచుండే ఆనిరామయము నెలుగులో ఆయా కాలములయందు జరిగేయస్థితుల కిటుకు అన్వేషకర్త కే గోచరముగా నుండును. లయస్థితి కిటుకు అనగా మోనహత్యదీనికి మర్రము అని అర్థమగును. పైని ఉదాహరించిన హత్యవిషయములో ఈ గ్రంథమునందు 118 వ ప్రక్రియనుండి పంక్తులు 23 నుంచి 240 వ వరకు ముఖ్యముగా చూచుము.

వృథావిలో ఈ జన్మమందు

346—జనులకు గలిగే ఫలా ఫలములు.

- |      |                 |                           |
|------|-----------------|---------------------------|
| (1)  | జనన             | మరణములు.                  |
| (2)  | కష్ట            | సుఖములు.                  |
| (3)  | గుణ             | దుఃఖములు.                 |
| (4)  | కలియ            | లేములు.                   |
| (5)  | లాభా            | (అ) లాభము.                |
| (6)  | జయా విజయము.     | అపజయము.                   |
| (7)  | అపైశ్వర్యములు   | అష్టదరిద్రములు.           |
| (8)  | సంపదైశ్వర్యములు | సంపద దరిద్రములు.          |
| (9)  | న్యాసి పీడితులు | భిన్నముగల దేహములు         |
| (10) | సంయోగ           | వియోగములు.                |
| (11) | యోగా            | (అ) యోగములు.              |
| (12) | అదృష్టము        | దురదృష్టము.               |
| (13) | దశ              | దుర్దశ.                   |
| (14) | భాగ్యవంతుడు     | నిర్భాగ్యుడు బాధాగ్యుడు   |
| (15) | నిష్టా          | అనిష్టాదశ పుష్కల ప్రార్థన |

వశమున ప్రార్థించును. గనుక 302 సంఖ్యయందున్న ప్రార్థనకరత  
లో చేర్చవచ్చును.

కలియ విషయము.

347—కోటికి పదగనైతివచ్చుటికి, హయ్యగావంపదలు వచ్చి  
సేవ్వుటికి, ఏనుగ, గుట్టములు, పల్లకిలు, బండ్లు వగైరాలు ఏకివచ్చు  
టికి, అపైశ్వర్యములు గలిగి, భోగభాగ్యములతో దులదూగుచు  
ఉన్నప్పటికి, రా.రాజులని రాజులని బహిరదారులని, బహద్దరులని.

శ్రీలు, రాసిని విరుదులు వహించి నవ్వుటి, హెచ్చుగా సై న్యము  
 న్నవ్వుటి, భూరివిద్యలు, తావన్నభాషలు, అనిక పోక్తులు, నేర్చు  
 విద్యావంతులై జరిపెన్ నవ్వుటి, నకలకా శ్రమలు చదివి కాశ్ర  
 విద్య నవ్వుటి ద్రావిడ, కన్నడ, సంస్కృత, ఆంధ్ర, పాకరణ,  
 నల్లవరిచ్చెన పడవరిచ్చెన మలక్షణ సారములు మొదలై పటుపండివి  
 చదివి పండితులై కవిరాయులై నవ్వుటి, నేన తపనిపక్షుల సార  
 మును నంగ్రహించి బ్రహ్మజ్ఞానముజెంది దానులై, గురువులై, పృ  
 లలి నవ్వుటి 1 జనకృతి ఇంతటికంటే కలిమి బలములేదని జనులు  
 చెప్పినంత మాత్రమున భ్రమించక, పూర్వము చేసిన పుణ్యక  
 ర్మ ఫలమువలన వచ్చిన పనిన్నీ ఇవియన్నియు శాశ్వతములుగావని  
 యు అశాశ్వతములనియు "దృక్కు" కంటితో చూచుచున్నవన్నియు  
 "దృశ్యము" చూడదగినవన్నియు "మిథ్య" అనర్థములని తలంచి  
 "ముక్తి" జెందుటై 1 కృతి 1 రనకాభి "రామునిమహావక్తవే మ  
 వసా! రాముని మరవకే" అనిభక్తులు పాడినటువలెనున్న "శుక్వ  
 రా! చరమేశ్వరా! కరుణించరా" అని పాడినటువలెనున్న, "వసుశి  
 జాయ మనరా" అనిపాడినటువలెనున్న, ఈ గ్రంథము నందున్న  
 మంత్రములను వశించుచు అభక్తవత్సలుని మరవక, రాత్రిని  
 బగళ్లు, తీరె 1 గలవేళతో తిక్కరణ కుడ్డిగా అనగా ఇతర తలం  
 పులు మాని మనస్సుర్దిగా భ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమా  
 ర్గము లభించి జనక మరణములునశించును. ఈ విషయమై 91-92  
 వ పద్యములయందున్న 133, 134 సంఖ్యలను ముఖ్యముగాచూచుము.

లేమివిషయమై.

343—జనకృతము మిక్కిలి వ్యాధి పీడితముగా నున్న  
 వ్వుటి, అష్టదశిములు గలిగి లీడరికముగానున్న నిరుపేదరికము  
 గా నున్నవ్వుటి 1 జనకృతి "గోవికంటే లేమి లేదని నట్లున్న

“భైక్షకంఠదరిద్రము లేదనునట్లున్ను” యోచించుకొని ఇది యన్ని యే పూర్వముచేసిన పాపకర్మ ఫలములని భావించుకొని కాలము గడుపుకుంటూ, ఇది కాకర్మములు గావనియు అకాకర్మములనియు మనము చేసిన పాపములు మనం కట్టి కడువక విడుచుటలేదనీ, యోచించు కొని, చింతించక నెవ్వరని “శివ!—ఈశ్వర!—రామ! కృష్ణ!—గోవింద!—నారాయణ! యని పలుకుచున్న యెడల ముటు జన్మమునందు క్షేమము గలుగును.

349—పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు పేదరికములు, ఈ జన్మముతో నశించిపోవును. ఈ జన్మముందు చేసిన భగవద్కర్మములు జన్మమునందు కలకాచును. పైని ఉదాహరించిన ఉత్కృష్ట కర్మములో నుండి పాపపుణ్యకర్మములు చేసియున్న యెడల అందుకు తగిన జన్మము లెత్తవలసివచ్చును.

350—శివకృపము అనగా బ్రతికియుండు శవము అని అర్థమగును. దేహముగా శివించే వీనుల అనబడును. కాక వీనుల గనక దేహమని యాచ్యులు పేరులిడిరి.

2—ఈ ప్రకరిలో లక్షాధికారియనినీ, లక్షాధికారియనినీ రెండు పేర్లు గలవు.

3—పూర్వజన్మములో చేసిన పుణ్యకర్మఫలన ఈ జన్మముందు లక్షాధికారియనినీ రెండువది పాపకర్మమునలన లక్షాధికారియని నీ వాటి క్లిరివిబట్టి యాచ్యులైన వారు ఈ పేరులిడిరి.

4—అంత్యకాలములో ఈ రెండున్ను, దేహ వహనముతో నశించిపోవును.

5—ఈ రెండు పేర్లున్ను మరుజన్మమున్ను రాకుండుటకై ఈ జన్మముందే అందుకు తగిన ప్రయత్నములు చేసి కొనిగవారే ధన్యులగుదురు. ఇంకాకు నమ్మతి.



(16)—శ్లో॥ అజగతియచాంక్షిస్త్ర త్నారితేక ఫలాంజిత  
వత్ నిజాజగతియచాంక్షిస్త్ర గ్గజభక్తకృపిణ్యవత్ అనుకృతి చోవ్యవ  
తా॥ భాగ్యలక్షి వచ్చినపుడు అంతాయ యందలి జలము వచ్చి  
వేళ్లభాగ్యలక్షివచ్చును. అప్పుడవును ననుగ భక్తిందిన వెలగవం  
దులోగుంజహరించినటువలె హరించిపోవును. ఇదిగ్రహించినవారే  
తెలివివరులు ఈ రెండున్ను, శరీరమువకు అనిత్యముమేలే యవక  
దును.

మానవజననము.

శ్లో॥ దుర్లభోమానుషదేహః దుర్లభోపురుషాకృతిః॥

దుర్లభోనవ్యాధి గ్రస్తో దుర్లభోన అవయాంగ జనః

అన్నశ్లోకము చోవ్యవ ఈ శలియాగమునందు చరా—కదిలికెగల  
జగములో మానవజననమొక్కటనున్నది, అందులో పురుషజననమొ  
క్కటనున్నది, వ్యాధిగ్రస్తాదుగాక యందుటయున్నది, అవయాంగ  
ములలో విషమలక జన్మించుట మనఃకరుదు. ఇట్లు జన్మించుట  
పూర్వజన్మకృత సంస్కారము. కృతకముగా చేయడము. సంస్కారమ  
నగా వాననాత్రయం అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన ఫలముఅని  
అర్థమగును.

మహావనికారణములు.

- |                        |  |
|------------------------|--|
| శ్లో॥ (1) అస్తితే అనగా | శ్రీ గర్భములో నుండుట.                            |
| (2) కాయతే అనగా         | శ్రీ గర్భమునుండి శిశువు భూమి<br>మీదలడుట.         |
| (3) వర్ధతే అనగా        | బాలుడు దినదినము పెద్దిపొందుట.                    |
| (4) పరోణమితే అనగా      | బాలుడు తలితండ్రిలకుముద్దువా<br>వుడు యౌవనపరుడగుట. |

∴ (6) అపక్షియ్యతే అనగా బాలుడు వృద్ధాప్యమును బొందిక  
రీతము దిన దినము క్షీణించుచు వ  
చ్చుట.

(6) వినశ్యతే అనగా క్షీణించుచు వచ్చిన దేహమును వి  
డిచి మరణించుట.

7—శ్లోః నర్వన్యగాత్రస్యశిరః ప్రధానం నర్వందియాగాం  
నయనం ప్రధానం అనునట్లు దేహమున కంతటి శిరస్సు ప్రధా  
నం ఇందియము లన్నిటికీ కన్నులు ప్రధానము.

తెలి—మూల శరీరమునకు అనేక ద్వంద్వములు గలవు. వాటి  
లో ఈ దిగువ నుదాహరించిన ద్వంద్వములు మహాభూతస్థైర్యవిగో  
నున్నవి. అవిలనగా.

1—పుట్టుచూగగా జన్మించుట. 2 బాల్య యౌవన, ౩  
మూర, వార్ధక్యములో మరగావడగుట.

2—పుట్టుచెవుడుగా జన్మించుట 2. బాల్య, యౌవన, ౩  
మూర, వార్ధక్యములో చెవుడు తనము గలుగుట.

3—పుట్టుగుక్తిగా. జన్మించుట 2 బాల్య, యౌవన, ౩ మూ  
ర. వార్ధక్యములో అంభకుడగుట.

4—ఉట్టి ద్వంద్వములుగల తన జంతవులు ప్రపంచమందు  
పుట్టుట, పూర్వసావ కర్మదుఃఖములువార నుభవించడము కాక ప్ర  
జలకు గోచరమై జ్ఞానము సంపాదించుటకే గాని మరీ ఒకటికాదు.

తెలి—(1) మరగావాడు మూట్లడనేరడు.

(2) చెవిటివాడు ఏకబ్రమును వివహించు.

(3) జన్మసాంధ్యము అనగా పుట్టు గుక్తివాడు.

భూమ్యాకాశము నకల తత్వా— తరము లెట్టివో చూడక  
లదు.

356—వీరిజన్మము పార్శ్వకర్మమునే చెప్పవచ్చును.

357—శబ్దవారిని కూచి మ్రోవను భగవంతుని స్తుతించుట మేలు కలుగును.

మహర్షులు.

357—(1) శుక్తు లకలి (2) విహన దాహం (3) నిద్ర (4) శోకము దుఃఖము (5) జననము పుట్టుక (6) మరణము చావుమృత్యుల కరీరము వీటితో పుట్టినది యగును.

358—శబ్ద స్థూలాంగమున, జీవాత్మ—వరమాత్మ—అంతరాత్మ—చిదాత్మ—కమలాత్మ—ముదలగు—పంచాత్మలు—జ్యవించెను. ఇవి గాక పంచభూతములు గలవు. 14 వ పత్రం 1 వ సంఖ్యనున్ను. 24 వ పత్రం 40 వ న ఖ్యమన్ను చూడుము.

359—ఈ స్థూల కరీరముగలవారిలో, కొందరు 1 కూర మనస్సుగలవారును, (2) లోభగుణము గలవారును, (3) మరాచారము గలవారును, (4) లేని సోని మాటలు చెప్పిడి వారును (5) మందబుద్ధిగలవారును (6) పామర! ఉపకారమువకు అపకారమొచ్చివట్లున్ను పుణ్యమువకువోలే పాపంబెందురై నట్లున్ను (7) చేసిన మేలుమరచి ఎదిరించేవారును, (8) అబద్ధమాడుటకు బొంకుటకు నేర్పుగల మరాష్ట్రులును (9) కమటము కలిగి వ్రేవర్తింపెడి వారును (10) అసత్యమాడేవారును, (11) భక్తజనుల బాధించువారును (12) గురువు (13) బ్రహ్మ (14) వేదములను నమ్మినివారును (15) జరహాత్మ లేక పిషము బెట్టి చంపేవారును (16) అసమానములు చేసేడివారును (17) నమ్మించి మోసపుచ్చువారును (18) చేసిన కూలి యివ్వక ఇబ్బందులు కలుగజేసే వారును, (19) దర్శకార్థములకు విభూతము చేయవారును, (20) యావత్తల తివస్యవించు వారును (21) లక బెట్టిడివారును (22) మకములకు పాడుచేయువారును (23) సజ్జ

నుల నిందించెడివారును, (24) కొండములుచెప్పెడివారును (25) నీ నులను బానించేవారును 26 పెద్దలను గొద్దలని యజమానించే వారు ను ఇట్టి మొదలైనట్టి వారికి, రజస్తమోగుణములు బాగుగా కనబడి పొందియున్నవని తెలిసికొనవచ్చు. ఇట్టి వారికి నరకము పంభవించును. ఇహలోకమునందు శిక్షలు పొందెదరు.

360—(1) నీళ్లలో జాడలను వీయునేర్చువాడును (2) ఆవులని చినజేవులు నరయవాడును (3) ముగిముగని భావము గ్రహించినవాడును కొంచలు వీయవారగుదురు.

361—అదిరి భగవంతుని మాయవలన, భూతము పృష్టించబడిన తరువాత వారు వారు చేసిన కర్మానుసారమును బట్టి చచ్చి స్వర్గ నరకాదలసంజేరి జీవి ఐక్యమవనియడల వుంటుంది:—

- 362 (1) మానుషజన్మమందునో,  
(2) వృగజన్మమందునో,  
(3) పక్షిజన్మమందునో,  
(4) క్రిమిపురుగుల జన్మమందునో,

363—వారివారి—కర్మానుసారమును బట్టి ఆయుష్సుకలిగి ఏకోయొక జన్మమందు బుట్టుచుండును. ఇట్లుపుట్టిన జంతువులలో మానుష జన్మమై పుట్టినవారిలో వారి—వారి—కర్మానుసారమును బట్టి సుఖఫలముయొక్క భోగభాగ్యములు కష్టఫలముయొక్క ముఖములు కలుగుచుండును. 1 శ్లోతి: "ఆతత్వతస్సర్వభూతాని" అనుకృతినిబట్టి, నకల భూతములను తనవలెనే చూచుచు వీటికన్నిటికి నాభాభూతుడైన క్రిమిదళలాండోటి బ్రహ్మాండనాయకుండున భగవంతుండొక్కడే సృష్టికర్తయని తలచిన మూఁసవులకు శేవలము పరమార్థము సిద్ధించును.

364—ఇదిగాక తత్వము ఇహసౌఖ్యములచే మర్యాదండు

తామాంధకారములో ముదిరి తుచ్చభాగముల ననుభవించుచు తనకు  
ఈ కాళాత్ర పంకటములను గుర్తెటుంగక తుదకు గాలంబుంగిన  
మీనంబు మిగుల పరితాపంబు చెందునటవలె తాపము చెందుచుం  
డును.

365—ఎట్లున నొక గ్రామంబున కాళాత్రయొకడు రటా  
కంబునందలి మీనంబులబట్టినది వలయు పరికరంబులం గొని  
యాతటాకమునం జారజోపి గాలంబున నొక యజ్ఞింగీలించి  
నీటవై చిన నాయెజ్ఞమాంబువలె యొక మత్స్యం, బటనిటు  
పొంది పొంది దిరుగుచుండుటంగని గాలంబుననుండు నేట్టి యామీ  
నంబుతో నటనిమి:—

366—పస్తాపురకాత్ర, నాకొరకు, వచ్చి కూర్చున్నాడు నీకొ  
రకూ పకముజచ్చియున్నాను నీకొరకు, వచ్చినా జచ్చపు నా కొ  
రకూ" అనెడు మాటలు నామీనంబు నరకు గొనక గాలమును,  
మింగి విల విల జన్నుకొని వృతినొందిన చందంబున నీప్రపంచ  
మునందలి మానవులు పావకృత్యములను జేయుటవలన తమకు  
ముందు యమవందన గలుగునని తెలిపియున్నను కామాంధకార  
ముచే నొడలెరుంగక తుదకు మిగుల వధచుచు నశింతురు, కాన భగ  
వంతుని జపించనేరని నిరజనస్త్రిలు వృథాయయి యున్నది.

367—ఎట్లున గీతపద్యం "చేతులారంగ శివుని పూజించఁ  
జేసి నోరుగొవ్వంగ పారీక్షిణినుచునఁ జేసి దయయు నత్యంబులోను  
గాఁదలఁపఁజేసి కలుగ నేటికి రల్లులఁజుడుచుచేటు." అనుభాగవత  
ప్రమాణమువలన నరజనస్త్రిమై త్రిసందుకు పరమాత్ముని నాచుమును  
వృతించి తరించుటకు బదులుగా, నీమహాత్మ్యములం జక్కి మిక్కిలి  
ప్రయానచే ధనమును నమకూర్చి:—

368—గీతపద్యం "తాపననుభవించ నర్థము, మానవ పతి

నేను కొంతమర భాగతజ్ఞుఁడనును—అనివట్టి లాభనమును తాననుభ  
వించలేక యితరుల పాలుచేయుచున్నాను. కాబట్టి:—

369—చ. “తను బెనుపాముకాట్టుకొనఁ తద్వదనయెన్న నేం  
డి యీగలం గనితిన నేను కప్పగతిఁకాలభువంగిము తన్నుమీరిగ  
గా.” అను న్యాయంబున నొక కీటరలు నంచరించుచుండ మండూక  
మొకటి దానిని దినుటకయి యొక పాపాగంబు కేరవస్తువాగియుం  
డు తరి నా రాతికిందనే నివాసంబుగన్ను పన్నగ మొకటి యా  
కప్పను బట్టి భక్షించుచుండ హా మండూకము తననొట్టి చేరువ  
నంచరించుచున్న నీగలర బట్టి తినుచున్న గతి దిగదినంబును తన  
యాముపు క్షీణించుచుండ దెలియక కలకాలమును బ్రతుకుదునని  
యెంచి యొకని కలిమికి యోరువలేక జతనిని వచ్చవరచి తాను వృ  
ద్ధితెందవలయునని గోరువానిని దైవము తప్పక భక్షించుననుకం  
దంబును మఱచి దీపమానం బడి నశించు పరంగములువలెనే జీవు  
లు కలిమాయలలోన జక్కి జగత్కర్తయగు కీరహరిని మరచి  
రారవాది మహావరకంబు లనుభవించుచుండును.

370—ఇందులో సమానమైన మఱియొక ఉపాఖ్యానము గ  
లదు. అది అనగా:—

371—శ్లో. య భాగిహిగ్రస్తమండూకో ధంకా భక్షిత  
మిచ్చతి. తథా మృత్యువకో లోకో భాగోభాక్తు మిహేచ్ఛతి  
రిందిహోతు.

372—తా. పామునోట చిక్కిన కప్ప, దోమలను భక్షింప  
వీచ్ఛించి వట్లు, మనుష్యులుకూడా రిందిహోతులు రిజానకు  
వచ్చెనా ఉంటే కొందరికి అంత చాలును. కడుపేచాటి దేవుడు, భా  
జనము చూచితే వరి పోగొముపోయిన దానిని వదల రనుకట్లు, మృ  
త్యువుతోట జక్కియుండు జీవులు అస్థిరమైవట్టియు, తుచ్ఛమైవట్టి

య, శ్రీ హరి భోగములను అనగా విషయ సుఖములను, అశక్తీం  
యచున్నాను. కాబట్టి విషయములను విషయ భోగములనుకాంతిం  
తర మొనరించగా నుండి పరమ పురుషార్థమును మోక్షస్థితి భగవం  
తునాశ్రయించవలయును.

## పాప పుణ్యముల నశింపు.



302 వ సంఖ్యయందున 6 వ పృష్ఠము

ఉదాహరణము.

373—ఈ లోకములో మానవజన్మమైతి అనుభవించుచు  
న్న పూర్వజన్మపు పాప పుణ్యముల ఫలములు ఈ జన్మమందే శరీ  
రముతో నశించిపోవును. ఈ నశించిన శరీర వంశస్థులము వలకు  
జరిగిన దినములలో అందున్న జీవి మణుల నేయుక్క కర్మములతో  
నీ శ్వచార్యుడాయని అ టించుకొనక యుండనని, అజీవి బ్రహ్మ  
ములో నైకమై నైకుంక పడవలెనును. ఈ జీవి పరలోక పదవికి  
నేగునపుడు పరిశుద్ధముగా వెల్లి చేరవలెను. బాధ్యమునంది ఏకరత్న  
లుచేయక భగవత్ స్మరణ చేయుచున్నయెడల అన్యరథ పాపము  
లకు బదులుగా జీవి తోడుగా నుండును. ఇందుకు సమస్తి:—

374—1 కీర్తన. యెవరు వెంటరారు చూడు, యమునిచేర  
బడిన నాడు భువిని తాను చేసినట్టి పుణ్యపాపములతోడు అనున  
ట్లు జీవి పరలోక పదవికేగు నపుడు భగవత్ స్మరణతోడుగా నుం  
డునని అర్థం లేదా జీవితో ఈ మూడున్ను బట్టెను.

375—(2 వది) ఎరుని పుణ్యకర్మ పాచ్చి పాపకర్మలేనియె  
డల పరలోకమునందున్న 5 మోక్షలోకములలో నోక మోక్షలోక

భులో గల భోగభాగ్యములు గలుగును. ఇవియు శాశ్వతములు గావు. మఱల నీ లోకములోనే గొప్ప యైశ్వర్యముపొంది, స్త్రీగా నో, లేక పురుషుడుగానో, జన్మించును.

376—(3 వది) నరుని పుణ్యకిర్రు తగ్గి పాపకిర్రు మోచై యుండెనేని, లేక, నమముగా నుండెనేని, వాటి ఫలము లను భవించుటకై ఈ లోకములో నేవోయొక జరిగో జన్మించును. ఈ విషయమై పైని ఉదాహరించిన 320, 321 వ సంఖ్యలను చూచు నూ, మఱిన్ని పునర్జన్మ విషయమై 71 వ పద్యమునంది చూచుము.

377—కిపునకు పునర్జన్మము గలదు. ఇది సర్వశాస్త్ర సమ్మత తత్వమై పరమేశ్వరుని పైని ఉదాహరించిన వాక్యములన భారాశము గా నమ్మవలసినదే.

ముఖ్యతార్పర్యము.

378—జీవి పరలోకిమునకు నేనునపుడు పుణ్యపాపములు త్రవతో లేక పరిశుద్ధముగా నున్నయెడలజీవి బ్రహ్మైశ్వర్యముంది జనన మ గాములు నశింపు చేసుకొనును.

కులమతములు.

379—సా॥ “ఆత్మాచిచ్ఛాదానీ” అనునట్లు సర్వభూత ములయందు ఆత్మనిండి యున్నది.

380—సా॥ “జన్మసాదాయనే శూద్రాః” అనునట్లు, తల్లి గ ర్భమునుంచి పుట్టిన జన్మలందరు. శూద్రులనబడుదురు

381—సా॥ “అన్నం పరబ్రహ్మ” అనునట్లు, అన్నమందు యెక్కువేయకూడదు.

382—స॥ బ్రాహ్మణ కాలకులు నమగు అయ్యే పర్యంతం శూద్రులుగా భవించబడుదురు.

383—స్త్రీలు అందరు అజ్ఞానముతో గూడుకొన్నవారు గ నుకనే శూద్రులని చెప్పబడుదురు.



394—శ్లో॥ “జన్మనా జాయతే శూద్రః॥ కర్మణా జాయతే ద్విజః॥ నేదపాకంతుద్విపాకాం బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః॥”

జాతులవిషయము

395—బ్రాహ్మణః, క్షత్రియః, వైశ్యః, శూద్రః, ఈ నాలుగు జాతులలో బ్రహ్మజ్ఞానము ఎవరైతే పొందుచున్నారో పారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

396—కలియంగమనందు పూర్వపు ఆయావర్ణములకుఁగలిన ధర్మాత్మసప్తాశములును కర్మములును కలమితములు ఏర్పడినవి. ఏకముగా చేయుటకు నెవరికి శక్యముకాదు. కులములు లేవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. ఎందుకనగా:—

397—ఈ ధర్మశాస్త్రమునందున జనులు వారి వారి వృత్తులను బట్టి, నీమ, నిష్టలను బట్టి కులములు ఏర్పడినవి. యింతే కాని మఱియొకటికాదు. ఇందున బట్టి కులభేదములు వాదించకూడదు.

398—కులభేదములు లేవని కొందరు వాక్కువల్ల బోధించుకొనుకొని వారు బ్రహ్మజ్ఞానివలె బహిరంగముగా నమిచ్చి పవిత్రవలో లేరు వ్యర్థముగానే యున్నారు.

399—స్వమతము వదిలి ఇతర మతములలో ప్రవేశించు భారు స్వమతమును గాని, ఇతర మతములను గాని నిందించకూడదు.

400—బ్రహ్మజ్ఞాని మూర్ఖం అభేదముగా నుండును. శ్రీరామకవిగారు “జాతిభేదంబు లెంచుటఁగనీతిగాదు, జ్ఞానవంతుల జన్మమేజాతికలంబు” ఎందున బోధించినా నందులేకుండగా, పండియున్నట్టిదే నిత్యమునట్టి భగవంతుండొక్కడే గనుక ఆయా కులమతములలో నుండికొనఁగూడదు. భగవద్భావము చేసిన యెవల మోక్షము లభిం

చదా? గనుక వారి—వారి—కులములలోనుండి తీసిరణకుద్ధిగా  
భగవంతుని వామమును స్తుతించిన యెడల కులభముగా మోక్ష  
ము లభించును.

391 క. చంద్రాశ్రమ ధర్మాలు

నిర్మల కర్మములఁ జెడకఁనిభల జగత్సం

పూర్ణుడు హరియను నారఁడె

వర్ణింపఁగ భాగవతుఁడుఁజమభాధీశా!..

392—వారి—వారి—కులధర్మములు తప్పక చేయుచు నమ  
న్తకర్మములు హరికర్పణచేయువాడు భాగవత శ్రీహృదగును.

393—మనము సకల మతములను గౌరవించవలయును.

జాతిభేదములు.

394—ఈ భరతఖండమువందు బ్రహ్మ, శక్తి, చైతన్య  
తూద్ర, ఈ నాలుగు జాతులలోనున్న, సముద్రతీరము ద్వీపముల  
లోనున్న జాతులలోనున్న అనేక జాతులు గలవు. వాటికి తగిన భా  
షాంతిరములు, వేరు, మతములు వృక్షులువేరు, దుస్తులువేరు, పురికివే  
రు. ఈ విషయమై భగవత్ సంకల్పము అనుకోవచ్చును.

395—అడవి మనుష్యులకు దైవ తలంపే లేదు.

అస్తికమతము.

396—(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము.  
వాస్తికమతము.

397—(1) బౌద్ధమతము (2) చార్వాకమతము (3) జైన  
సాంఖ్యమతము (4) శైవశాక్తమతము, (5) తాస్త్రికమతము (6)  
అర్హమతము (7) పూర్వ మిహూంశమతము.

విగ్రహారాధనములు.

398(1) నగుణ అవగా విగ్రహారాధన.

(2) నిర్ణా అనగా విగ్రహాధార వివక్షించుట.

(3) శివ అగాధన (1) బ్రహ్మసమాజము (2) అశ్వన  
మాజము అమ్మవార్లు ఇవి మూలము  
లేని సమాజములు.

జాతిములు.

399—(1) శివమతం (2) విష్ణుమతం (3) వైష్ణవమతం (4)  
శ్రీశైష్ణవమతం (5) శైవశైష్ణవమతం (6) సాతానిమతం.

400—(1) కయ్యకు వైష్ణవ సన్యాసి.

401—(2) బ్రాహ్మణులు—శివమతస్తులు.

(3)—శ్రీశైష్ణవులు వైష్ణవమతస్తులు.

(4)—కంసాలులు, లేక విశ్వబ్రాహ్మణులు వైష్ణవమతంలో  
చేరిన యెడల నీలామయం లనబడుదురు.

(5) వైశ్యులు లేక శోదట్లు వైష్ణవ మతంలో చేరిన యెడల  
త్రయవరకులనబడుదురు.

(6)—శూద్రులు శివమతం వైష్ణవమతం చెందు తెగలు.

(7)—శూద్రులు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వైష్ణ  
వులనబడుదురు.

(8)—మూలవాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల నిశ్చ  
యము లేక దాసులు సాతానులనబడుదురు.

(9) కూడిగ వాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వా  
ర్మీకులు.

గోప్రముల వివరణము.

402—(1) భరద్వాజ గోత్రం (1) కాశ్యపగోత్రం.

403—(1) నేను పాఠానికుడను, (2) నేను దక్షుకుడను (3)  
నేను అవధానిని, అనిన విశేష భేదములున్నా, ఇట్టి మొదలైనవి

అన్నియు, భూలకపిగమును అన్నమయిభోగములకంటె, సాక్షివృ  
ద్ధావృత్తగత ఆత్మకు ఎంతమాత్రమున్ను లేవు.

404—ఆ ఆత్మకు జీవితనియు, “జీవీ” ఆత్మయనియు,  
“జీవీ” పర బహ్యమనియు, పరబహ్యకు “జీవీ” యనియు దిగు  
వ నుదాహరించిన ప్రకారం ఆధున మాయచే సృష్టించిన జీవా  
మును భేదమెంచుటకు వీలులేదు.

405—తుదకు యోచించగా త్రిలోకములకు యోగిత్తు భ  
గవంతుడే ఆధారకర్తయనియు, అంతటి తెలిసి ఉండినీ, అయిన  
సృష్టించిన జీవామును మలినమైవదనినీ, ఇంచ్రియముల భేదపర్వ  
దము, నిందించడము, శివమతి మనినీ విష్ణుమత మనినీ కలహించు  
ట దైవ ఆజ్ఞకు విారివ వారిగుదురు.

406 శ్లో. మద్యభోగంకరజ్యేష్ఠి,

మద్యేష్ఠికంకర ప్రియః

ఉభయో నరకం యాతా

యావత్ చంద్రదివాకరాః

407 కా. విష్ణుభక్తుడుగా ఉండి, శివునిద్యేష్ఠించడము.

శివభక్తుడుగా ఉండి విష్ణువుని ద్యేష్ఠించడము.

వీరిరువురు చంద్రమార్యమొనలము

ఉండేవరకు వరకప్రాప్తులగుదురని—అర్థమగును.

భగవంతుని.

చిహ్నము.

408—కొందరు హిందూమతస్తులలోన భగవంతుడు లేడు.

భగత్తు లేడు, జీవుడు లేడు, అని అనుకున్నట్లు నింటున్నాను. ఇది జ్యేష్ఠ

త త్వ స్తా న మః.

409—మనీషి ఈశ్వరుడు శుద్ధసత్వోపాధి గలవాడగును. “శేషుడు మలిన సత్వోపాధి గలవాడగుట వలన నిట్టి తారతమ్య జ్ఞానాది భేదములకు గారగాత్మన దనివింటున్నాను.

410—సూర్య కిరణములు భగవంతునినే గనుక సుగంధ దుగ్ధంధములకు, ఆసూర్యజే ఆకర్షించుచున్నాడు.

411—ఇదిన్నీ గాక ఈ దేహ ఉత్పత్తి ఆయనవల్లనే కలిగి పది. ఈ భూతముల దేహాపైటువంటి దనగా, దుగ్ధంధ, మలమూత్ర, శుక్ల, కోనేర, మాంసము ఏగాదండము వలె బ్రహ్మాండం దెన్నెముకల, నరములుతో కట్టబడియున్నది. అందుపైని చక్కని చర్మము కప్పబడియున్నది. ఇది అందరికి తట తెల్లముగా తెలిసే యున్నది.

412—ఇట్టి కిరణమునందు గర్భముకలదు. మధురమైనట్టి అన్నపాదాలు భక్షించితోడనే గర్భమందు ఇమిడి మలినమై పోతున్నది. ఆ మలినమైన మలము, గుదముద్వారానున్న మూత్ర పుర్రుస్థానము ద్వారానున్న వినర్జనము చేయుచున్నది. ఈబగ్జాలములు, ఆత్మకు వేరుకావు. ఇది యావత్తు సృష్టికర్తమాయే గనుక “ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ” “నరన్యం భర్తృదం బ్రహ్మ” ఆత్మయే “శబి” అనియు “శబే” “ఆత్మ” అనియు, “శబే” “పరబ్రహ్మ” మనియు, “పరబ్రహ్మమే” “శబి” యగునన్నట్లున్ను. ఆత్మన్యోరౌచుడగు, నేను బ్రహ్మము, ఆపరబ్రహ్మమే నేను అన్నట్లున్ను కలియుగమామ, అంతయు, కలియుగ మంత్యమున, బ్రహ్మైశ్వర్యమై యుండునని ఈమహిమ యంతయు సృష్టిచి న సృష్టికర్తజేగనుక ఆయన మహిమ అయినకే తెలుసునని ఈ గ్రంథము యొక్క 10 వ పత్రములో తెలియపర్చడమైనది.

413—అట్లు ఆయన చేసిన వస్తువులను వేరుచేయదముకు

అట్లవిగాను. అయిన నృప్తించిన దేహమును మిలిపియ్యెడి. అని తె  
చ్చుటకున్న సంశించుటకున్న నిలులేదు.

414—అయిన మహిమచే నృప్తించిన దేహమును స్నాన,  
పానాదులవల్ల, కుద్ధివరచుచు అన్నపానాదులవల్ల బలవరచుచు వ  
స్తుములు కట్టుకుని గృహస్థాశ్రమముననుండి అందుటింటి అంటక  
రామ్యగ్రాన లోభగుణములు మాని, ఈ గ్రంథమునందు అమనస్క  
ములో ముద్రించిన మంత్రములవలన భగవత్ సత్త్వగ రాత్రిఃబాగ్ల  
త్రికరణ కుద్ధిగా చేయుటవలన మోక్షము అంతేత నుండునని త  
లంచవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన పదవి గనుక, వేరే గ్రంథములను  
బ్రహ్మత్త్వాన విషయమై చూడవలసిన అవసరములేదు.

415—లోభగుణములను నివర్తిచేసుకున్నవాడ విడులుడు.

శ్రీలకు పురుషులు రహస్యసంగతులు

తెలువకుండుటకు సమర్థుని.

416—కుంటిదేవి నూర్చుని కన్నకల్లుకు రసకొడుకని ధర్మ  
రాజునకు తెలపకందున ధర్మరాజు శ్రీలకు రహస్య, రక్షణము,  
లేకుండ కపించుట.

417—నకల లోకములయందు శ్రీలకు రహస్యమైన విష  
యమును పదులకు తెచ్చక రక్షించుటయందలి కత్తి మనస్సుల  
యందు కలుగుకుండ వలయునని ధర్మరాజు కపించెను. గనుక:-

418—శ్రీల నోటకువ్వగింజ చాగొడన్న పానెతనోచ్చన  
మనస్సుతో మనస్సు కలిసిన శ్రీకి యైనను పురుషుని గుట్టు యివ్వ  
కూడదు. రహస్య సంగతులు చెప్పకూడదు. తెప్పకూడదు. చెప్ప  
కూడదు.

419—పురుషుడు, శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, శ్రీ  
శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, వాచాదకూడదు.

మొదల పూర్వముననే వివాహమునకు తెచ్చుదురు. అటుపైని పూర్వ  
హాని కలుగును. తాళిమి, పిచ్చు, గొప్ప వస్తువయ్యెను. పిచ్చురగా  
తీసుట దిగ్భ్రమముగను. పిచ్చురగా తీసుందున నలుగురూ మెచ్చు  
దురు. అనంతర వారిని ధూషించుదురు. ఈ వాక్యములను నవనామ  
యందుంచిన వారు ధన్యులగుదురు.

రాణివాస గృహస్థధర్మమార్గము.

400—గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న రాణివాస పుణ్యశ్రీ  
పూర్వకాలమే తమదేహ సామర్థ్యములను బట్టి కయ్యనుంచి లేచి  
తల్లర కయ్యపై నున్నను లేక రాణివాస స్థలమునందు ఎచ్చోట  
నున్నను, అయినకు వమస్కారముచేసి గృహకృత్య పనులు నెర  
వేర్చుకై అయినవద్ద కేలపు పుచ్చుకొని పనివార్లవద్ద శ్లో॥ “కాం  
తం భూషణం ధరితం మరణం॥” “అన్నవననము చొప్పున కాంత  
గుణముతో, బెక్తాయించి యున్న పనులు వారు చేసేవి కంటితో  
చూచుచు పనులుపుచ్చుకంటూ॥ శ్లో॥ “నిర్భం సన్నిహితో మృత్యుః  
శతకవ్యధర్మ సంగ్రహః॥” అను ధర్మశాస్త్రము లిట్టి కా మృత్యువు  
ఎల్లపుడు దగ్గరయ్యుండును. కాబట్టి ధర్మమార్గమును చేచూచి “శ్లో॥  
భక్తి మోక్షము జూపును “భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుక  
భక్తి (బ్రహ్మకృత్యము తెందించును భక్తి నిభానించు వారె ధన్యు  
లగుదురు” అన్న వేద స్మృతిని బట్టి భక్తిని వహించి” “సామెత,  
చల్లలో వన్నగలయ నటువలెనున్ను, వ్యాసంబు శపాత్త యందంట  
నటువలెనున్ను” గృహకృత్యములు నెరవేర్చుచున్నప్పుడో పనివార్ల  
వల్లనున్ను, గ్రామియుల వల్లనున్ను మువ్వరాణిగారు మహాశిష్టులై  
న మర్యాదగల వారనిన్ను పతిభక్తిగల వారనిన్ను పుణ్యాత్మురాల  
నినై వై భక్తిగలవారనిన్ను ఇహలోకమునందు పేరు వహించుచున్న  
మొదల పతివ్రతలకంటె ఒక మమగత్తున అవనియగును. ఇట్టివా

అంహికా ముద్రిక గుణము అనుభవించగలదు. తుదకు "జననా  
శ్చింతా కరవ్యం" అని యాయుల వాక్యము

గృహస్థ ధర్మమార్గము.

2—గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న పుణ్యస్థ్రీలు పౌత్రు-  
కాలము నుండు నిత్యముంచి లేచి శయ్యలైననున్న భర్తకు, సమష్టా-  
ము చేసి గృహకృత్య పనులు నిరతేర్పుటకై అయిన వర్త కెంపు  
పుచ్చుకని కుద్ధికట్ట నాంచారమృత్యును చేతజ్ఞుకొని ఇంట్లు వాకిళ్లు  
తుడిచి పెడతోళ్లు వాకిళ్లు కుచిపర్చి ముగ్ధుపెట్టి వానపాఠాలు కు-  
చిపర్చి ప్నానము చేసి మడిలట్ట కట్టుకొని జలముతెచ్చి కులార్దా-  
రపు బాట్లు పెట్టికొనోనంటువ్రాయుత్నము చేసి ఇంటనున్న వారింత  
లి భోజన తృప్తిచేయుట పుణ్యస్థ్రీ విధానములగును. పుణ్యస్థ్రీ  
అనగా పునిస్త్రీ స్త్రీ అనిన్నీ ముతైదువ అనిన్నీ అనింటి గలస్త్రీ  
అనిన్నీ అర్థమగును. కుద్ధికట్ట నాంచారమృత్యు అనగా పురుషులకు అ-  
నబడును.

3—వక్ర్యం కాశ్యమహానీ కరణమమంత్రీ  
యాపేచ లక్ష్మీక్షయాయా ధరితీ  
న్న హేచ మాతా కయనేచ వేక్యా  
మల్కర్యయక్తా కుల ధర్మపత్నీ

4—తా. (1) ఇంటి కార్యములయందు వాసివలెను, (2) అ-  
లోచన యందు మంత్రీవలెను, (3) ఇంటియందు లక్ష్మీవలెను, (4) ఓ-  
ద్యయందు భూమివలెను (5) ప్నీ హేమంతు లగ్నివలెను. (6) వజ్రకయం-  
తు వేక్యవలెను ఈ అంటి నీ లిగా వలెవిషయము వినతికొనునారి  
కులస్త్రీ యనబడును. ఈ విషయము 103 వ పద్యము మొదలగునది  
117 వ పద్యము వరకు ముఖ్యముగా చూడవలెను.



### \* గృహస్థాశ్రమము.

421—భార్య భర్త నిరువురు ఎక్కడనో పుట్టి ఎక్కడనో పెరిగి అరగ్య ప్రదేశమునందు కాదు యునిక కాదులు, నము ద్రావణమునందుండులనగము తేరి యెట్లు దుచియించునో అట్లే వీరిరువురు ఒక్కటి యగుచున్నారు; స్వప్రీత్య భాతుర్యమును ఏమని కొని యాదవచ్చును భర్త యగువాడు చక్కగా యోచించి ముందు తనకు గలుగజేయెడి మంచిగలిగై తనభార్య పుత్రబంధువుల యందు వీలుగా నంచరించుచు అందరి యందును కరుణగలిగి యుండుటయు ఓర్పుగలిగి యుండుటయు స్నానముచేయుటయు పూజపు నమస్కారములు చేయుటయు తమయిష్టవికారము వండుకున్న ఆ స్నానము కూరలు, వస్త్రాలు దేవుక కర్మచేసి ఈ గ్రంథమునందున్న అమనస్కములో 30 వ సంఖ్యనున్న మంత్రమును చదివి భుజించవచ్చును.

422—దిగువ నుదాహరించిన ఇతిహాసములోనున్న ప్రకారము తామరాకునందు జలమంటనట్టున్న, అద్దమునందు రూపమంటనట్టున్న, కుమ్మర పురుగుకు బురదంటనట్టున్న, వెన్న జహ్వయందంటనట్టున్న, చింతపండు పైబొబ్బరంటనట్టున్న వెన్నతో చల్లయంటనట్టున్న, చీకటిదీపము నంటనట్టున్న, ఆకాశమునకు వాయువంటనట్టున్న, బ్రహ్మజేత్రలు మాయా ప్రపంచమందు నిజల వ్యవహారములు తేసి, అంటకుండ నట్టున్న సంసారమునందు కోపము వచ్చి మాట్లాడునపుడు మరివకరు సామెత, “మిట్టి పడక మిడిసిరాలక” అనునట్లు, గాక కాంతముపొంది “విహికర్యము” అనగా పూలోక సంబంధమైన కష్ట ముఖములకు అంటి అంటక వారిసొందక మిత ప్రమాణముగా భార్య భర్త నిరువురు సమాధానముగా వంచరించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమునను, శ్రీ రత్నముతో.

సహృదయము పురుషుడు శ్రీకి మనోహరముగా నియమింపవలెను.  
శ్లో "అమృతం సద్గుణ భార్యమ్."

423—గృహస్థా శ్రీమధర్మమార్గము నిర్వహించును. పృథ్వీ, జల, అగ్ని, వాయు, ధర్మములను, పశులను, పక్షులను, పురుగులను, శవవార్తలను గలిగియుండును.

424—గృహస్థాశ్రమి ధర్మమార్గములోనున్న మోక్షపుడు త. సభార్య యుండగా "నైవాహిక నిబంధనమారి" రెండవ వివాహము చేసికొనుట అధర్మమగును. శ్లో "భార్యమూలమిదం గృహం" అనునట్లు గృహమునకు భార్య మూలము.

17 వ ఇతిహాసము.

425 (1) నీ బలద వత్తమునందునలలి మంటని యట్లు,  
అర్జమందున గూపకమంట నట్లు.

(2) బురద యాకుమట్టంపురుగు కంటనియట్లు,  
నాబ్యంబు జవ్వాయందంట నట్లు.

(3) భువిచింత పంకుపై బొబ్బరంటని యట్లు,  
బలుచల్లలో వెన్నంగలయనట్లు.

(4) చిత్రభానుండుచీకటి నంట నట్లు,  
నాకాకమున వాయుకంట నట్లు.

426 (1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచ మందు.

(2) సఖల వ్యవహారములు కేసీయంటకుండు.

(3) రమ్యగుణభామభవాదిరామ, సర్వ

(4) కామకరుణ లలామలోనిరామ.

427—గృహస్థాశ్రమి ధర్మ మార్గమున ఇటువలె సంబంధింప వారే కడతేరగలము.

(2) బ్రహ్మచర్యా క్రిమిము.

428—గృహస్థా క్రిమిధర్మము పొందకుండుటయు, చేత  
మీరు జదువుటయు, హరిభక్తవ చేయుటయు, భిక్షాన్నము భుజిం  
కుటయు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాద్యుర్య, రాగ  
ద్వేషములు లేకుండుటయు, కాంత, కమ, దమాది, గుణములు, క  
లిగి యుండుటయు, కావ్యప్రములు ధరించుకొని యుండుటయు, 2,  
కన్యలమునందు నిలకడగా నుండుటయు, నిలకడగా యుండ కుండు  
టయు, ఇవి బ్రహ్మచర్యా క్రిమిధర్మములగును.

(3) వానప్రస్థా క్రిమిము.

429—వాన ప్రస్థా క్రిమిమును గోరువాడు మహారణ్యము  
వెల్లి ఫలఫలాదులు భక్షించుచు, పానీయములు త్రావుచు, కాశీ  
గమ ధరించుకొని, వెండుకలు జడలుగా కావించుకొని, విభూది  
మాల కరీరమునందంతట పూచుకొని, కమండలువును, చేత నుంచు  
కొని, అడవియందు సంసార సంబంధముతో నుండయైనను, లేక  
నైనను, కాత్రిములను చడవుచు సంసారమునందు మితప్రవర్తన  
గా నొనరించుచు, తపస్సపన్నులతో, సూక్తి వర్తించుచుండవలెను.  
ఇవి వానప్రస్థా క్రిమిధర్మములగును.

(4) సన్యాసా క్రిమిము.

430—సన్యాసా క్రిమిమును పొందువాడు స్థూలకరీరము  
సంసంతట విభూది పూనుకొన వలయును రాత్రిలయందు ఎక్కు  
దైన కమ నిదుర్మిగా పండుకొనవచ్చును. గాని స్థావరముగా నుండ  
కూడదు. కాశీనము ధరించుకొని వెండుకలు జడలుగా గావించు  
కొని కమండలువును చేత నుంచుకొని, మార్క, చంద్రాబిలు వలె  
నీకముల సంకట చదవకలు చేయుచుండవలెను. కామ, క్రోధ,  
లోభ రాగ ద్వేషములను జగచి, కాంత, కమ, దమాది, గుణము  
లన్నిటిని వలెను.

431—అహంకారముగొరకు సాదాశ్చర్యముగాని, లేక భిక్షగాని దోరి నపుడుసంతోషించకూడదు. దోరి నపుడుమమకారముంత కూడదు. నన్యాయము సంసారము నివర్తించవలెను. ఇందుకు చకనా మెతగలదిట్లు. అనగా

432—సంసారి తిరిగి చెడ్డాడనిన్నీ, నన్యాయ తిరగక చెడ్డాడ ని నామితగలదు.

433—సంభాషులుగునారు కాని వస్తువులు భరించుకొని భిక్షన్నము భుజించుట విధాయకము. సంసారహ లో దురప్రవర్తక గానుండవచ్చును. సంసారము లేకనైనను నుండవచ్చును.

434—తైరాగులు శాస్త్రములను చూచి ఇతరులకు శకు వములు చెప్పుచు జీవించడము విధాయకము.

సాధువులు నన్యాయుల వలెనే ప్రవర్తించుదురు.

435—పై నిడిదాహరించిన నాలుగు అశ్రమములలో గృహస్థ ధర్మము శ్రేష్ఠమైనది పెద్దలు చెప్పియున్నారు. గృహస్థాశ్రమ ధ ర్మమార్గములో నుండి తిరిగరగ శుద్ధిగా పుష్పించిన పృష్టికర్త యైన భగవంతుని స్తుతించినయెడల మోక్షము మోక్షముగా లభించును.

436—(1 వది) అరివద్యర్థములు అరును, (2 వది) రాగ ద్వేషములు పదియును, (3 వది) ఈ మఱియేయుములు మూడునూ, (4 వది) గుణములు మూడును, (5 వది) అశాసకములు మూడును, ఏటిచర్యలతోకూడా ఈ దిగువ మదాహరించదగ్గనది.

అరివద్యర్థముల చర్యలు.

(1 అ వది)

437—(1) కామమదా మద, తోటలు, నాగ్యములు, భ వములు, వశువులు, స్త్రీలు, మొదలగు, నాని యెక్కువగా సంపా దించవలె ననసిందికవృత్తి. దీనివలన నకామయము అనేక స్త్రీలను

తెచ్చి పెరకట్టించున, శిశువునూర్తి వానిని తోలును. ఈ పాదములను నివర్తించుటకై వ్యవర్థమున విడువ వలయును. ముడిపై, ప్రి, పురుషుని యొక్క అవయవభాగములు అనగా మగ్గ, శోణి, రక్తములుతోనున్న, పరకల్యకేక, త్వక్కు, మాంసములుతోనున్న, మలమూత్రాదులతోనున్న, దేహము, దుర్గంధములతో, నిండియున్నదని. యోదించినయెడల, ప్రి, పురుషులయొక్క కామములు కళించుచున్నవి. కామములు కళించినయెడల పరపురుష పరప్రి గమనము నుండనేరదు. గృహస్థధర్మమార్గముగా పుండకము న్యా యముగును. పరప్రి, పరపురుష పరియాచకము వలన పాతకము సంభవించునని యోదించవలయును. ప్రి, పురుషుడు గృహస్థమార్గముగా నుండినను వానిని అంటి, అంటకుండా ఇందియములను నిగ్రహించడము వల్ల శాంతగుణములు గలిగి పరమపదమును బొందగలరు. ఇందియములకు చిక్కువడనివాడే ధన్యుడు, మనోవ్యాపారములను విడచినవాడే ఘనుడు.

438—(2) క్రోధమునగా కాము చేయునట్టి పనులకు విఘ్నముచేయు వానిని శిక్షించ వలయునని యుగ్రముగలిగిడి చిత్తవృత్తి. యిందువలన బాగుచుడుయేక చక్రపురిని వాసులగు బ్రాహ్మణులను బాపించుచుండ వారల ప్రేరేపణంబున భీమూజా రక్కసులవలెను. అట్టి క్రోధము మిక్కిలి నోరువలననున్న, మనోనిగ్రహము వల్లనున్న, నశింపుచున్నది.

439—(3) లోభమునగా దేహములు, అస్థిరమున వివేకములే నందున తనకు అభించిన భార్యముల నితరుల కివ్వకూడదను చిత్తవృత్తి. ఇతరుల వద్ద పుచ్చుకొన్నవారము బ్రాహ్మణ మోక్షిమూలములు ముడిమావ్యము నిచ్చుకట్లు తోలును. ఇందువలన రాజగు దుర్యోధనుడు తన భార్యలను పాడే పులివృత్తులనీక నగభాగము నివ్వనం

మన పుణ్యక్షేత్రములను సమీక్షించి చరిత్రను తెలుసుకొని, దేశమునందు స్థిరములుగా నివసించి దేశమును చేరుకొని, సామగ్రిని తెలుసుకొని, అట్టి లోభములను వదిలివేలు.

[illegible]

441-(6) మదమునక నకలనంపదలు గలిగి గర్వాంధులై ననె  
మించెను ను చెల్లుననితో చెమ చిత్తవృత్తి. ఇందువల్ల జమకగ్ని మహా  
ముగ్ధియొక్క హోమధేనువు, వలన కార్తవీర్యార్జును నిపుడుగ్నిలు శత  
రంద్రియగు కార్తవీర్యుడును, నీర్ధిరి లక్ష్మీమదము నశించుటకు నకల  
నంపదలు కనకు ఎటువలె వృద్ధియైనది తెలివి వలన తెలుసుకొన్న  
యెడల మదమునశించును,

442—(9) మర్ననము అనగా యితరులు తనకంటె నిక్కువ  
విద్యయును, మైక్ల్యర్యమును తక్కువతమును, భోగమును, కఠిరబల  
మును, పరాక్రమమును, గలవాని యంతగా నాది తెలియ్య  
కాలక నుండివడు చిరవృత్తి. యిందువలన తనవలెను భర్తవాని

తేయ రాజనూయ యాగముందు కృష్ణుని వైభవమును జూచియో  
త్వసంకున చక్రాయుధముచేత గిట్టెను. మాత్సర్యము నశించు విధ  
ము పూర్వజన్మ సంచితార్థమును బట్టి వారికి యిట్టి యైక్యర్యము  
అభవించినది. అనిష్టి యిప్పుడు తాను పూర్వజన్మముందు చెప్పిన ఫలి  
తార్థమునకు తగిన ఫలము తనకు ఈ జన్మమునందు లభించినది. అ  
ని తెలివివల్ల తేలిసికొన్న యెడల మాత్సర్యము నశించును పునర్జన్మ  
ము విషయమై ఈ గ్రంథము నందు తత్వజ్ఞానములో తేటగా తెలి  
యవర్చుటద్దది.

రాగ ద్వేషములచర్యలు.

(2 వది)

443—రాగములరగా పరశ్రీ విషయమై గలిగెడు చిత్తవృ  
త్తి రెండవ భవంబునకై కేపియను రాక్షసికి ఈ దిగువ ఉదాహ  
రించిన మడిసిన హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులు, రావణ, కుంభక  
ర్ణులై సంభవించిన వారిలో రావణుడు, నీతాదేవిని చెరజెట్టినందు  
న విశ్వంభరుండు రఘుకులంబున రాఘవుండు యవతరించి వారిని  
వధించె ఇందియ నిగ్రహము వలన రాగము నశించును.

444—(2) ద్వేషమనగా పువకారికి నపకారము చేయవలెన  
న్న చిత్తవృత్తి. ఇందువలన, శిశుపాల దగ్ధతనక్రమిలు దొల్లి విష్ణుమం  
దిర ద్వారపాలకులు, విప్రశాపంబునం బనభ్రష్టులై, భూతలంబు  
న, హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులన, దిరికి జన్మించి రెండుక నిష్టం  
డైన హిరణ్యాక్షుని, వారి వరాహనూపంబున సంహరించె నగ్ని  
బాండ్లైన హిరణ్య కశిపుండు సోదరుని జంపిన పగకై ద్వేషించినం  
డున నరసింహ మూర్తియై ప్రహరిచేత విధతుండై య్యెను, శాంఖ  
గణిమువలన, ద్వేషము నశించును.

445—(3) శుక్రతనగా వాకువచ్చిన కష్టములు యితరులకు  
రావలయునను చిత్తవృత్తి యిందువలన అరుగా మ్మడను వాడు తనతో

మహామదను బానిసకు ముఖములు రాగోరి అతనిచేత పోగుములు  
గోలుపోయెను. పూర్వదనమై ఫలము యెవ్వరి కైనా విడువదు. నకులు  
మీ విరాట్రాజవద్ద అశ్వ శిక్షకుడయిన విధములను తెలివివల్ల తె  
లిసికొనినను ఈర్ష్య నశించును.

446—(4) అసూయ యనగా తనకుతగిలిన సుఖములు యిత  
రులకు గలుగ రాదను చిత్త వృత్తి. యిందువలన పొడ్రోక దేశపు  
రాజు వాసు దేవుడను పేరునాకు దగునుగాని మఱియొకనికి దగు  
నా యెడను విరోధముచేత వాసుదేవుడయిన శ్రీకృష్ణమూర్తితో  
ఘర్షించి చచ్చెను. పూర్వదనమై ఫలమువల్ల అంతకంటే రెడంతలు  
ఫలముగలుగుచు, మూఢులు అసూయ తలచుదురేగాని, జ్ఞానులు యే  
లవరు నాకంటే యెక్కువ యితరులకు కలుగవలెననే చిత్త వృత్తి  
గలవారు ఈర్ష్యపొందరు.

447—(5) దంధమునగా తాను చేసిన పనులు పరులెరింగి  
పొచ్చుగా మెచ్చవలయునను, చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల అపూర్వదు  
తనయాగమును జూడుమని దుర్వాసునితో బలికెన అతడు యిదిదం  
బ మనగా అందుకు అపూర్వదలగి దుర్వాసునుని దూషించి విఫల  
ము నొందెను. గనుక కలిగిన మట్టుకు భుంచుచు, ధరించుచు,  
యుండదమే యుక్తము గాని యితరులు సాచ్చుటకు యెక్కువ  
ర్యలు చేసిన యడల తుదకు నష్టము సంభవించును; కాంతగుణము  
వల్ల దంధము నశించును.

448—(6) దర్పమునగా నేను సర్వవిషయముల యందు నెవ్వ  
రైన నాకు సాటియైన మఱి యేదోటను లేదను చిత్త వృత్తి.  
యిందువల్ల త్రిలోక కంటకుడయిన దశకంఠుడు కొర్రు యెవ్వరిని  
అత్యుపైక నాకెవ్వరీదని తిరుగుచుండ విష్ణుదేవుడు శ్రీరాముడై  
యొడయించికడవంబున వానిని వధించెను. తనకు దగిన సమస్త



తయెట్లు గలిగినదని వివేకమువల్ల తెలిసికొనిన యెడల, దివ్యము నశించును.

449—(7) అహంకారమునగా వోర నన్ను శీఘ్రమునాదనని యెరుగవా నేను (అహం) వట్టినవట్టు తుండముట్టెంపక వట్టినకును విడిచిపెట్టెట్టి వాడను గాను అని యితరుల నిందించు చిత్త వృత్తి. అహంకారము రజో, తమోగుణములలో చేర నందున కాంతిగుణమును పొందిన యెడల అహంకారము నశించును.

450—(8) మమకారముఅనగా ఇది నాది, ఇదినాకు కావలయును. అనుటయే మమకారము మమకారము లేదనుట జ్ఞానానంద నర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే నేను కాబట్టి ఈ దేహాది ప్రపంచము ఏదిన్ని నేనుకాను, ఏదిన్ని నాదికాదు. అని తలంచుట, మమకారము లేక పోవుట, ఈ రెండు భావములే బంధముక్తులకు కారణములు. మమకారము వలన బంధము మమకారము లేక పోవుట దీని లక్ష్యము.

451—(9) రోషమునగా ఒకరు చేసిన దనిమీద నమ్మతించని చిత్తివృత్తి చండప్రచండముగా వచ్చే రోషము పాపముకు కుదురు. కాంతిగుణము లభించిన యెడల రోషము నశించును.

452—(10) రోషమునగా శత్రువుని జయించవలెనని చిత్త వృత్తి మరిష్టి, అనేక దుర్వృత్తులు గలవు అని తటస్థించిన యెడల రోషము కలుగును. కాంతము వలన నశించును. ఇట్టివి ఈ క్షయరాజ్ఞ ప్రకారము కలిగినవి అని చెప్పకూడదు.

453—మనుష్యుని హృదయము నందు ఇట్టి దుఃఖ విషయములు చిక్కు పెట్టించుండగా జ్ఞానము ఆయాకార్యములను జేయించుచునుగాని ముదిమి చావులుచేత తనదేహము నశించెడి విషయమును తెలియక అజ్ఞానమందు మునిగియున్నాడు. గనుక, భవ, బం

జ్ఞానములు, మొదలగునవి యన్నియు స్థిరములు గావని తలచిన  
మొదల జ్ఞానముగలిగి అజ్ఞానము వశించి మోక్షమార్గముచెందగ  
లదు.

ఈ మార్గోపాయములు.

(3 వది)

454-(1) ధనవ్రత అనగా

ధన సంపాదన.

(2) దానవ్రత అనగా

వివాహము చేసికొన్న భార్య.

(3) వ్రతవ్రత అనగా

విక్తలు.

455—వ్రతము.

సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం బ్ర-  
హ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచముం  
దు నఖల వ్యవహారములు చేసి పై  
ని ఉదాహరించిన వాటియందు ఆం  
టి అంటక వంచరించిన వారు కడతే  
రగలరు.

గుణములు.

(4 వది)

456-(1) రజోగుణము

మిగుల దట్టమగు దుఃఖమును పుట్టిం  
చుటకు కారణమగును.

(2) రజోగుణము

అజ్ఞాన రూపమును గలిగించుటకు  
కారణమగును.

(3) సాత్విక గుణము

సౌఖ్యమును బుట్టించుటకు కారణమగు  
ను.

అకాపకములు.

(5 వది)

457-(1) మంటి బక

జ్ఞానముల సంపాదన

(2) స్త్రీల లక పరస్త్రీ గమనము.

(3) పురుషుల లక పంచలోహముల సంపాదన

వీటియందు 3 విధి-వీర్యముల రీతి సంఖ్యను చెప్పబడిన వృ  
కారము నడుచువాడె జ్ఞాని అనబడును.

పంచమలముల

వివరణము.

453—(1) అగవమలము (2) కార్మికమలము (3) మాయి  
కమలము (4) మాయేయమలము (5) తిరోధాన మలము

1—అగవ మలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము తలంచుచుండగా  
వంశల్ప వికల్పములకు మనస్సుయందు దెప్పించి దానిని వరుగు ప  
ర్చును.

2—కార్మిక మలమనగా వేదాంత శాస్త్రవిషయమై ఎవ  
రైనను బోధించుచుండగా శ్రీవణముల యందు చొరనివ్వక భేద  
బుద్ధి గలిగించును

(3)—మాయిక మలమనగా పరబ్రహ్మ విషయిక జ్ఞానవా  
ననను ఎప్పుడున్ను, తలంచ నివ్వక మోసపుచ్చును

4—మాయేయికమలమనగా ఎల్లప్పుడు పాపకార్యముల  
యందు మనస్సును పోనిచ్చును.

5—తిరోధాన మలమనగా పరబ్రహ్మకంటే వేరుగను అని  
త్యమైనటువంటి పురుషులయందు విగ్రహారాధనలయందు భ్రమకలి  
గింది పుట్టు గిట్టుటలు దుఃఖములనుభవించజేయుచును ఈ పంచ  
మలములు లేనివారే బ్రహ్మజ్ఞానులు వీటిని నివర్తి చేసికొన్నవా  
రె ధన్యులు ఇట్టి చంచల గుణమును తనలో నున్న ఉత్సాహ నిష్ఠా  
వలనే హంస సూత్రమున కట్టిచేసికొని యెడల బ్రహ్మజ్ఞానము నందు  
తీరికగానుండును గాని ఇంతటికన్నా ఏయొక్క ఉపాయముచేతను క  
లుబడి కుదిరికగా నుండదు.

459—శ్లో॥ విచిత్రా దేహసంపత్తిః । కీర్త్యరాయ నివేదితః । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ । హస్తపాదాది సంయుతం ॥

460—తా॥ మనము కవించుటకు సాధనముగ, కరచరణాద్యవయవములతో గూడిన వీచిత్రమును దేహసంపత్తి, భగవదనుగ్రహముచే మనకు సిద్ధించెను. ఆయన వలన సిద్ధించిన యీ అవయవ సహితమైన దేహమును అజగన్నాథుని విషయమున వినియోగించక పోతిమేని, మనము దానిని, దుర్వినియోగముచేసిన వారమగుము. అందుచే యనుదండసి తప్పదు. కాబట్టి మనము తెలివిగలవారమై వ్యక్తమైన అంహకార మమకారములను బొత్తిగా విడనాడి విషయములచేసి క్రూరస్వగముల బాణికదప్పి శ్రీ నామదేవుని పాదపద్మముల నాశ్రయించవలయును. అందుచే మోక్షము సిద్ధించును. 4వ ప్రకరణ అమరస్యమును చూడుము. చూచి ఛాని భావమును గ్రహించిన వారే ధన్యులు.

దేహము దహించే విషయమై.

461—కవిభుటమూర్తో ఉండగానే “దేహతీరిదేహః” అనగా దహింపబడునది దేహమని భావము.

462—ఇందుకుపమృతి (1) “అధ్యాత్మికము” ఆత్మజలనగలిగిన తాపత్రయము (2) ఆధిభౌతము భౌతికమువలన గలిగిన తాపత్రయము (3) ఆధి దైవికము దైవము వలన గలిగిన తాపత్రయము. ఈ మూటి తాపత్రయమున్నట్లు దేహము దహింపబడుచున్నది. ఈ మూటినిగ్రహించిన వారే ధన్యులు.

463—ఇట్లు దేహము దహించుచు, కాలము తటస్థించిన తోడనే 70 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారము దేహమే యయి పోతున్నది.

పట్కరత్న వివరణము.

404-(1) పాశ్చాత్యకర్త అనగా—పాపపుణ్యముల మూటయొక్క ఘ  
లము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట.

(2) స్వచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు న్యాయముగా చేయు పాపపుణ్యములు.

(3) పరేచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు ఒకరివల్ల కలిగిన పాపపుణ్యములు.

(4) అనిచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు తెలియక వచ్చు పాపపుణ్యములు.

(5) నిష్కర్తకర్త అనగా—పరశ్రీ గమన నరహత్య పరద్రో  
హ్య చోరత్వము మొదలైనవి.

(6) అగామికర్త అనగా—పూర్వ జన్మమందు చేసిన పాపపు  
ణ్యముల సుఖదుఃఖము లనుభవించుట.

న్యభావము.

205—శ్లో॥ “సుకావత్పర పురుషాశ్చ” అనుశ్లోకము చొప్పున పరమపురుషుని తండ్రివలెను శ్లో॥ “మాతృపత్నరచారాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున సరశ్రీని తల్లివలెను. శ్లో॥ “సుకావత్పర యావ శాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున యావనములో నున్న పరపురుషుని నుతునివలెను ఎవరూ భావించుకొనుచున్నారో వారు తెలివి పరుల నబకుదురు. శ్లో॥ “పరద్రోహ్యణిలోష్టవత్” అనుశ్లోకము చొప్పున స రద్రోహ్యము మంటి పేల్లవలెనున్న శ్లో॥ “అతత్త్వత్సర్వ భూతాని” అను శ్లోకము చొప్పున సకలభూతములను తనవలె ఎవరు చూచుచున్నారో వాతే ఉత్తము లనబకుదురు.

విషయము.

- 466—శ్లో: (1) ఉత్తమం శ్లాగోపంచ,  
(2) మధ్యమం శ్లాగబంగరం,  
(3) అధమం అహోరాత్రంచ,  
(4) కపటి మరణాంతకః

తా. (1) ఉత్తమం శ్లాగోపస్య అనగా సత్పురుషుల కోపం నీటి మీద గీతవలె శ్లాగమాత్రముండునని అర్థము  
(2) మధ్యమంశ్లాగ బంగరం అనగా మధ్యముల కోపము బంగరం తిరిగేటంత సేపువుండునని అర్థము  
(3) అధమం అహోరాత్రంచ అనగా దుష్టుల కోపం తేలిక నంతటా నుండునని అర్థము.  
(4) కపటి మరణాంతకః అనగా కపటుల కోపం చచ్చేవరకు నుండునని అర్థము.

467—ఇది కలియుగము గనుక ఉత్తమ సత్పురుషులు లే సే కర్త్రులు వలె నడుచుచున్నవాగే ధన్యులు. మీతిన్న జనన మరణాన్యవస్త్రున్ను, కించత్ జ్ఞత్వాది స్వల్పగుణములు కలుగచేసుకొననివాడే ధన్యుడు.

468—మొదటి ప్రకరణము 23 వ సంఖ్యలో ఉదాహర్తించిన సంవత్సరము నెలల్లు వారములు దినములు ఆ శాఖాత్మ పరబ్రహ్మము వలననే ద్వీపముల నందంతటా విశంబరమైనవి యగును.

469—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు ఆ పరబ్రహ్మము నందె యున్నవి గనుక నకల—తరా—చరములకు కావలసిన వాద్యము లన్నియు ఏటి సృష్టి ముందే కలుగ చేసియుండెను.

470—భూతాత్మజ్ఞాన బ్రహ్మము మనల నందరిని మనము చేయు కార్యములన్నిటిని. మనకు ప్రార్థకర్త్ర వలన సంభవించ జోపువాటిని ఎరుగును. కాబట్టి మనము జాగ్రత్తగా జీవించుము.

మహాశక్తి మము. మనదేహమో? భూతాత్మము.

471—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు అనగా

(1) భూత కాలము—ఇదివరకు జరిగినట్టిది—యైనది.

(2) భవిష్యత్ కాలము—ఇకను జగరలోవున్నట్టిది—కాగలది.

(3) వర్తమాన కాలము—ఇప్పుడు జరుగుచున్నట్టిది.—జరుగుచు న్నది.

తత్వజ్ఞాన శ్లోకములు.

472 శ్లో॥ సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం నిస్సంగత్వే నిరోహాత్వం

473 నిరోహాత్వే నిశ్చలతత్వం నిశ్చల తత్వే జవన్ముక్తి

474 తా॥ సత్సంగత్వే అనగా భగవద్భింతన గల మహాపురుషుల  
స్నేహము దొరుకుటచేత నిస్సంగత్వం అనగా పుత్రుడు  
తృకతకాదులు అంటి అంటక పామర జనులను చేర  
క యుండుట కలుగును.

475 నిస్సంగత్వే యెప్పుడు పామర జనసాంగత్యము లేక పో  
వునో నిరోహాత్వం ధన ధాన్యదుల యందు గల య  
భిమానమును విడుచుచున్నాడు.

476 అట్లా నిరోహాత్వే ధన, ధాన్య, దారా, పుత్రాదుల  
యందు గల యభిమానమును ఒదిలిన వాడు కాగానే  
నిశ్చలతత్వం అనగా విషయ రహితు జౌచున్నాడు.

477 ఎప్పుడు నిశ్చల తత్వే విషయ రహితు జౌచున్నాడో ని  
రత్న జ్ఞానము కలుగును. నిరత్న జ్ఞానము గలిగి నర్వ  
సంగ పరిత్యాగుడగునో యటువంటి వానికి “జీవాత్మ  
త్వినా” సునాయానముగా విదేహ కైవల్యము చెంద  
కలడు.

478—ఇందు సూక్ష్మగ్రాహత

- (1) సత్సంగత్వం భగవద్బంధ గలవారి స్నేహితము.
- (2) నిస్సంగత్వం పుత్ర, మిత్రాదులయందు అంటి అంటక యుండుట.
- (3) నిరోధహీనత్వం ధన భావ్యములు అనిత్య మనితలంచుట.
- (4) నిశ్చల తత్వం విషయ రహితుడగుట.
- (5) జీవాత్మము నిర్మల జ్ఞానము పరిపూర్ణము.

479 శ్లో. 1 దవత్తదుఃఖం, దరా దుఃఖం జాయా దుఃఖంపునః పునః -

సంసార సాగరం దుఃఖం తస్మాజాగృత జాగృతః.

480 2 మారానాస్థి పితానాస్థి నాస్థిబంధు సహోదరాః

అర్ధానాస్థి గృహం నాస్థి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

481 3 ఆశామాబద్ధతేలోకో, కర్మకా బహుచింతయా

ఆయుః క్షీణం జానాతి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

482 4 కామం కోధం లోభం, దేహేతిష్ఠతి తస్కరాః జ్ఞాన

రత్నాపహారయో, తస్మాజాగృథ జాగృథః.

అష్టమగముల వివరం.

483—కులమదం నేమ కులముకు ఎక్కువ గలవాడనిన్నీ దర్శించుట బ్రహ్మజ్ఞానము విచారించిన యెడల కులగర్వము నశించును.

484—(2) ధనమదం నాకు బాగుగా ధనమున్నదని గర్వించుట తన మనోధనములు, శాశ్వతము గావని ఓడలు బండ్లు అవును బండ్లు ఓడలవును అని తలంచిన యెడల ధనమదం నశించును.

485—(3) బలమదం నే నెల్లప్పుడూ పగసానించెదననుట తన మనో శాంతిమును పొందిన యెడల బలమదం నశించును.



466—(4) విద్యామదం నేను మహా పండితుడనని గర్వించుట సరస్వతి వలన విద్య లభించినదని యోదించిన యెడల విద్యా మ్మదం నశించును. శాంత చిత్తత గలిగి యుండవలసినది.

477—(5) గూఢమదం నేనుమిగుల గూఢవంతుడనన్నీ సాం దర్యవంతుడనన్నీ గర్వించుట, గూఢ సాందర్యములు శాశ్వతములు కావనిన్నీ వృద్ధగూఢమును కలంచినయెడల గూఢమదం అగును.

488—యౌవనమదం నేను యౌవన ప్రియముగల వాడనన్నీ గర్వించుట, యౌవనాంశ్ఛరముగాదని వ్యాధులను గమనించిన యెడల యౌవనమదం నశించును.

490—రాజ్యమదం నాకు చాలా రాజ్యములున్నవన్నీ పై న్యము చాలా పున్నవని గర్వించడము యివి యన్ని దైవ అనుగ్రహము వలన పొందినవి. అని తెలిసికొనిన యెడల రాజ్యమదం నశించును.

490—తపోమదం నేను తపస్సు చేయుచున్నానిని అన్నపానాదులువిడిచి వాయు భక్షణచే యుచున్నానని గర్వము సద్గుణమూర్తి కటాక్షమువల్ల తపోగుణం సంభవించినది. అని యోదించిన యెడల తపోమదం నశించును.

తను వ్యసనములు.

491—(1) మనోవ్యసనము (2) ధనవ్యసనము (3) రాజ్య వ్యసనము (4) విశ్వాస వ్యసనము (5) పుత్రాహవ్యసనము (6) కలహ వ్యసనము (7) తను వ్యసనము (8) సేవకావ్యసనము ఇట్టి వ్యసనములు మనో వ్యసనములనబడును. ఇవి కర్మానీనత వలన కలుగును.

492—తన్నుతా తెలిసిన వాడు ఇట్టి వ్యసనములను పొంద నేరడు. మఱిన్నీ తాను చేసి నటువంటి వత్కార్యముల వల్లను వద్దుమూర్తి కటాక్షమువల్ల ఈ వ్యసనములు నశింపగలవు.

∴

లక్ష్మీప్రభావము.

498—(1) విద్యాలక్ష్మి (2) వీర్యలక్ష్మి (3) విజయలక్ష్మి (4) భాస్వలక్ష్మి (5) భవలక్ష్మి (6) కాంతలక్ష్మి (7) సాధాగ్యలక్ష్మి (8) వర్షలక్ష్మి ఈ 8 లక్ష్మి ప్రభావములు తాను పూర్వము చేసిన శిల్ప ఫలమువల్ల తనకు లభించునుగాని మరిఒకరి వల్లకాదు. ఈజన్మ మందు చేసిన సత్కార్యములకు గాను దుర్ నడతలకు గాను మి. రివక జన్మమందు వీటి ఫలము లభించును.

సామెత.

- 494 (1) మిగుగురు పురుగు సూర్యుని గెలువ వలయు ననియు.  
(2) రంకులాడి యరుంధతి పడవికి రావలెననియు  
(3) నీటి బుగ్గ నముద్రమును మించవలెననియు  
(4) పొగ, మేఘములను మిగిలవలెననియు  
యెంత ప్రయత్నము చేసినను కానేరదు.

ఎఱుక మఱుపురి.

ప్రభావము.

495—ఎఱుక—అనగా జ్ఞాత ఒకవస్తువ తోచుచుండుట.

496—మఱుపు—అనగా ఒకవస్తువు తోచకుండుట.

దృష్టాంతములు.

497—నిద్రాయందుండు నపుడు స్థూల కరీరయు యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడడము. ఎఱుక అనబడును. లేక మనస్సుచే తెలుసుకొనుట “నోన్న అవస్థ”

498—నిద్రాయందున్నపుడు ఏదీన్ని తోచకుండుట మఱుపు అనబడును.

లేక మఱుగు “నుష స్తవస్థ”

499—ఈ ఎఱుక—మఱుపులే—సంకల్ప వికలమృత్యు

ముఖ్యకార్యము.

500—చూచినవస్తువులన్నియు తిలంచిన వస్తువు లన్నియు ఎరుక అనబడును. జ్ఞాత అనబడును.

501—చూచిన వస్తువు లన్నియు తిలంచిన వస్తువులన్నియు కనుబకనియెడల మఱుపు అనబడు.

502—బ్రమే ఎఱుక అనబడును.

503—బ్రమరేనిదే మఱుపు అనబడును.

504—బోధ.

- (1) బోధ అనగా ఒకరి మనస్సునందు పట్టేటట్లు మాటలు చెప్పడము.
- (2) బోధ అనగా కైపు, లేక, నిహ, అనబడును
- (3) గురువు అనగా జ్ఞోకం "గురూరో అంధకారశ్చ, రుకా రోలేదముచ్చతే అన్నవచస ము చొప్పున ||గు|| అనే అక్షర ము అనే చీకటిని గురు అనే అక్షరము. హరించె వెల్లురు గురువుల అనబడును.
- (4) గురుబోధ అనగా గురువు మాటలను మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పడము.
- (5) అచల బోధ | అనగా } "ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" వేదాంత బోధ } అన్నయూర్యక్తినిబట్టి బ్రహ్మ మినహా అన్య వస్తువ లేదని తెలియ చేయుట
- (6) సన్మార్గబోధ అనగా మంచిమాటలు మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పటము

- (7) దుర్ బోధ అనగా చెడ్డమాటలు మనస్సునందు పట్టి  
టట్టు చెప్పట.  
(8) కైపు బోధ అనగా కైపు వస్తువులలో నున్నగుగూఱు  
లు మనస్సు నందు పట్టుబట్టు, చె  
ప్పట.

మాయయొక్క ప్రభావము.

505—(1) నమస్త దేశకాలముల యందును వ్యాపించి యం  
డెడి మాయ భగవంతుని గర్భస్థానమున నుండును.

(2)—మాయయొక్క స్వరూపము ఇట్టిదిగాని చెప్పబడుట  
అవికాదు. మాయే లోకమాత.

(3)—మాయ చరా—చరముల యందు కన్పించి యు  
న్నది.

(4)—మాయ యెంద మాపులవలె భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5)—భ్రమ మాయ, మాయే భ్రాంతి, మాయేముక్తి  
కాంత.

(6)—మాయను గణించుటకు అలవికాదు.

(7)—మాయ భూమి ఆకాశముల మధ్యను ల్లలుము కొని  
యున్నది.

(8)—మాయ యొక్క స్వరూపము గుణాతి కయములు  
కనుగొనిన వారులేదు.

(9)—మాయ మైవలువంటిది వెన్నెలలో ఆభాసోపయు  
క్తివలె రజ్జులనే కాగిను గాని మరయేవస్తువునుగాని సర్వమువలె  
నున్నది. చీకటి కాలమందు పాదములకు, ఏర్పర్చదగిలినను సర్వమునే  
రలంపు కలిగించి భయము కలిగించును.

(10)—మనుష్యులకు జననమరణములయందు ముఖానేకము కలిగించును.

(11)—స్త్రీలయొక్క మాయ ఇట్టిదే అనుకోవచ్చును.

(12)—స్త్రీలయొక్క మాయలో పడినవారు కడతేరుట అరుదు.

(13)—స్త్రీలయొక్క మాయ గణించుటకు అలవికాదు.

(14) స్త్రీ ఈ మాయను సా|| “మాయను నజికే మర్మములున్నవి” అన్న సామెత చొప్పున, శాంత, గుణముచే అవ్యయునియొక్క భక్తివైరాగ్యమనే ఖడ్గముచే ఖండించిన వాడే ధన్యుడు. మనస్సు విషయమై.

506—మనస్సు యందు రెండు గుణములు గలవు.

అవిఅనగా

507—(1) ఈ సద్గుణము—మంచిబుద్ధి.

508—(2) దుష్గుణము—చెడుబుద్ధి.

509—సద్గుణ, నిర్గుణములను వర్ణించుటకు అలవికాదు. ఇవనను ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

సద్గుణము విషయమై

510 (1) మనస్సే సద్గుణములను కలిగించుచున్నది.

(2) మనస్సే దయా ధర్మములను కలిగించుచున్నది.

(3) మనస్సే సంతోష, భోగ భాగ్యములను కలిగించుచున్నది.

(4) మనస్సే భక్తి యందు భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5) మనస్సే మేలు కార్యములు మొనర్చినటువంటివి యొనర్చుచున్నది.

(6) మనస్సే సంసార వృక్షమునకు దుంపగానున్నది.

(7) మనస్సే అష్టైశ్వర్యములను కలిగించుచున్నది.

(8) మనస్సే వైకుంఠమును కలిగించుచున్నది.

మృగముల విషయమై.

511 (1) మనస్సే మహామాయ యనబడును. ఈ మాయే మనస్సు అనబడును.

(2) మనస్సుకు వాత స్లేష్మాదుల వలన కారములు కలుగుచుండును.

(3) మనస్సే జనన మరణములు కలిగించును.

(4) మనస్సువల్లనే దుఃఖములు గలుచుండును.

(5) మనస్సువల్లనే సకల్వివికల్పములు పుట్టుచుండును.

(6) మనస్సు చంచలమువల్ల పరితపించుచుండును.

(7) మనస్సు ముక్తికాంతను పొంది భ్రమ, భ్రాంతి, కాంఠ, ఆశ, ఈ నాలుగింటిని కలిగించును.

(8) మనస్సే బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము, మమకారములు 4 గింటిని, అరిషడ్వర్గములు 6 గింటిని రాగద్వేషములు 7 గింటిని, అంతఃకరణను ఆవరించువాని లోభాది గుణములు గా మారుచుండును.

(9) మనస్సే నానావిధ కార్యములను జరిపించును.

(10) మనస్సే వ్యాధి పీడితునిగా చేయుచున్నది.

(11) మనస్సే అష్టదరిద్రమును కలిగించుచున్నది.

(12) మనస్సే సరకమును కలిగించుచున్నది

ముఖ్యతాత్పర్యము

ఇట్టి, సద్గుణ దుష్గుణములు గల మనస్సు నావాదిక్కులయందు పరుగెత్తినంతరించుచుండుటకు యుక్తులు పన్నే సక్కవలెనున్ను, రజ, నైమో, శాంతగుణములుగలిగిన కుక్కవలెనున్ను, మోహాదు

నే మదము పట్టిన ఏనుగువలెనున్ను, ఇతరుల కష్టాద్ధిరమువల్ల తట్టిం  
చి అఫలమంతా దాచిపెట్టికొనే బద్ధకమునకును దొంగతనమునకును  
లోభత్వముగలిగే ఎలుక వలెనున్ను, గంతులువేసే కోతివలె నానా  
విషయముల యందు విచ్ఛల వికిగా వ్యాపించి తిరుగుచు భ్రమించు  
చుండే మనస్సును తనలోనున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలనే హంససూత్ర  
మునందు కట్టివేసిన యెడల ఎక్కడికి పారిపోక అక్కడనే నెమ్ర  
దిగా నుండునుగాని, ఇంతకంటే వేరే ఏ యొక్క ఉపాయముచేతను  
కట్టుపడి కుదురు పడదు.

ముఖ్యతార్పర్యము.

512 (1) జీవము—ప్రాణివాయువు ౫ వ పత్రం 51 వ సంఖ్యనున్న  
ప్రకారం ఈ జాలమును కనుగొనుటకు నెవరి  
కత్యము కాదు.

513 (2) జ్ఞాత—ఒకదాని తెలిసి కొనుట లేక గ్రహించుట.

514 (2) మనస్సు-తలంచును. తెలిసికొనును "హితము" మీ మ  
నస్సు ప్రకారం పరిగించుడి.

515 (3) చిత్తము-మనస్సు కార్యములచేయించును. ఇందుకు "హి  
తము" మీ చిత్తప్రకారము పరిగించుడి.

516 (4) బుద్ధి—మరి ఇచ్చ తలంపు తెలిసికొనుట ఇందుకు  
"సాదృశ్యము" ఏ కార్యము నైనను చేయుట  
కు నిశ్చయించును. ఈ మూడున్ను సమిధల  
నెడి ఉడుకలగును.

517 (5) అహంకారము—సావమునకు కుదురు.

మనస్సు వాక్కు-కంఠ

స్వరము విషయమై,

518—ఒకదానవాయువు మనకు, ఇవిరెండును గూడి, ప్రేరే

జ్ఞానేయగా ఆ రెంటి వలన వాక్కు కలుగుచున్నది. గనుక ఈ రెంటిలో వాగ్దేవి కంటే మనస్సు అధికమైనదగును ఇందుకు నమూనీ—

419—ఈ శరీరమునందు స్థావర మనస్సనియు, జంగమ మనస్సును రెండుగలవు. ఆ రెంటిలో స్థావర మనస్సు శరీరము నందుంచును. జంగమమనస్సు వాగ్దేవివలన గలిగడితాగవాయువైతో చేరిన వర్ణమంత్రీకంక స్వరములు జంగ మనస్సుని తెలిసికొనుము.

520—అజంగ మనస్సు కంటే వాగ్దేవి అధికమైనదగును.

521—వాగ్దేవికంటే స్థావర మనస్సు అధికమైనది యగును.

422—వీటి కన్నిటికి “జీవి” ప్రధానమైనది యగును.

మనస్సు విషయమై

523—జీవి—అనే జ్ఞాతవల్ల మనస్సు చిత్తముగలుగును. మనస్సు చిత్తమువల్ల బుద్ధి అనే తెలివిగలుగును. తెలివి అనే జ్ఞానము వల్ల భక్తి కలుగును. భక్తివిషయమై ఈ గ్రంథముననున్న అమనస్కము చూడుము భక్తిని చేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయమై.

524—మనస్సు అనే చిత్తము అవివేక బుద్ధితెచ్చును. అవివేకమనే అజ్ఞానము అహంకారము తెచ్చును. అహంకారము పాపము తెచ్చును. పాపము నరకము జెందించును. అష్టదరిద్రము దెచ్చును, తీరని వ్యాధులు దెచ్చును, పుట్టుగిట్టుటలు గలుగును. ఇది గ్రహించి పాపమును చేకొనిన వారే ధన్యులగుదురు.

పద్యము—“పాపమె అష్ట దరిద్రం బిచ్చును, పాపమె చింతించె హింసకాధలనిచ్చును” పాపమె నరకము జెందించును. పాపము చేకొనిన వారే ధన్యులగుదురు.



నాలుక విషయమై

శ్లో॥ “జహ్వగే” వర్తతే లక్ష్మీ (2) ర్జహ్వగే” విజృంభాంధవా  
(3) జహ్వగే” బంధన పాశ్ర్తి (4) ర్జహ్వగే” మరణంధు)వం॥

• తా॥ నాలుక వలన సంపత్తు గలుగును. (2) నాలుకవలన  
చుట్టాలు స్నేహితులు వస్తురు. (3) నాలుకవలన సంకల్ప పాశ్ర్తియ  
గును. (4) నాలుక వలన చావును గలుగును.



పుణ్యము లభించే మార్గము.

Charity Bgins At home.



52—గృహస్థ శ్రీమ ధర్మమునుండి దారాపుతాదులను  
మిత ప్రసర్తనగా పోషించుచున్నదే దానము వారికి మించని ధర్మ  
ము చేయరాదు. శ్లో॥ “కర్తవ్యో ధర్మః సుగ్రహ” అను శ్లోతి పౌ  
ష్టక అష్టైశ్వర్యములు పొందినవారు.

చేయవలసిన దానములు.

(2) భిక్షకులకు భిక్షయిడిన దానము (3) థాన్య, అవ  
రాదులు దానము (4) అన్నదానము (5) పంచ భక్షాదులు దా  
నము (6) జలదానము (7) నవకాయ కూరల దానము (8) కంద  
మూల ఫలాదుల దానము. 9 సువర్ణదానము (10) ధనదాన  
ము (11) గోదానము (12) వస్త్రదానము. (13) గృహదాన  
ము. (14) గజదానము (15) అశ్వదానము ఈ దానములు రెం  
డున్న పాత్రాపాత్ర మెరింగి నడువ వలయును. (16) బీజలకు వి  
వాహ నిమిత్తమైన ధనసహాయము (17) పాకశాల దానము (18)

వీధి బాలులకు బాలికలకు విద్య ధన సహాయము (19) గురుబోధ న సహాయము (20) వంశావళి గురువులకు యిచ్చే దానము (21) సద్గురు వులని పేరు వహించిన వారు యితరులకు ఉపదేశముచే దానము (22) పుస్తకముల దానము వేకరికి వృత్తులు వేసిన దానము (23) తాను భిక్షయిడ శక్తిలేక పోయినను భిక్షయిడ స్థలము చూపిన దానము (24) పాఠశాల దానము (25) పనిమూట్ల దానము (26) అ పుష్పముల దానము (27) హరికథ, సంగీత, పాహిశ్య, నృత్య, వి నోదముల సత్కార్యములకు వినియోగ పర్చిన ద్రవ్య సహాయము (28) మృతి బొందిన శవముకు ద్రవ్యసహాయము (29) కర్మ సహాయము (30) గురువులను వాగ్వి పెద్దలగు మహా నీయులకు స్థలస మాధి దానము (31) ముత్తైదువులకు బాలులకు పశువు కుంకుమ గం ధ, అక్షిత, పుష్ప, ఫలాదులు, ఫరిమళాదులు, వస్త్ర భూషణ, వస్త్రాలదానము (32) ఛత్ర, చోమర, వింజామర, విసరుకరి ల, పాదరక్షల దానము (33) గుట్ల కట్టించే ద్రవ్య సహాయము. ఇట్టి మొదలైన నట్టి దానములు, జనులు వారి వారి శక్తికొలది ఏదా నమైనను “ఈశ్వరార్పణ” అని ప్రార్థనచేసి “రామార్పణ” “కృష్ణార్పణ” అని ఈ నాలుగింటిలో నొక బాక్యము నొక తెప్ప చు, భిక్షదానము యివ్వవలెను. వీటి వలన పుణ్యలోకములో భోగ భాగ్యములు కలిగి మరు జన్మములో శ్రీ గానో పురుషుడుగానో జన్మించి అపైశ్వర్యములను పొందగలరు. తాను కర్మత్వమునే జ్ఞాను పోషితత్వము వహించిన యెడల ఫలములేదు, ఫలములేదు. ఫలములేదు ముమాత్మకి తెలియ చేయడమైనది.

528—పైని ఉదాహరించిన దానముల కన్నిటిలో జలదాన ము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది యగును ఎటులనగా జలము దట్టిక తీ ర్చును. సకల వృక్షాది ఓషధులను అనగా చెట్లు మొక్కలను రక్షిం

పు మున్నది. మఱిన్ని, బావులు చెరువులు, కోనేరులు, త్రవ్వించడము, చలి నేండ్రాలు పెట్టడము, గోవులకు తొట్లు కట్టించి నీరు నివ్వడము, బాటసారులకు నర్తములు కట్టించడము ఇవి ఉన్నంతకాలము ఆ జీవి పుట్టము పెరుగుతూనే ఉండును. పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు పొందుచునే ఉండును. ఇవియున్నియు 90% వ సంఖ్యనందు చెప్పిన పుణ్యకర్తలో చేర్చబడును.

సర్వగుణమనగా.

కాంతగుణ ప భావము.

527—కాంతము శిరో ధూమక మన్నమాట మఱచి పోయి దుష్కరాత్రచరణమునకు దలచెట్టి సర్వతి నొందుట కూడదు.

(2) హింస యన్న జంతువులను వధించుటయే కాదు. ఇతరుల హనస్సు నొప్పించుటయే హింస.

(3) పూజయన్ననూరక నోటబలుకుటకాదు. మనశ్శుద్ధి కలిగి చేసిన భక్తియే పూజ.

(4) స్నానమన్న గంగలో మునుగుటకాదు. మనస్సున లేతమైన కలత్తము లేకుండుటే స్నానము.

(5) శుచియన్న మడి బట్టలు కట్టుకొనుట కాదు. బుద్ధిమాంద్యమును వదలి పరిశుద్ధ చిత్తముతో నుండుటే శుచి.

(6) పాండిత్యమన్న వేద శాస్త్రముల సభ్యసించి వివాగములకు బూనుకొనుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది బ్రహ్మనందము ననుభవించుటయే పాండిత్యము కాబట్టి. ముఖ్యముగా కాంతచిత్తత గలిగియుండ వలసినది.

(7) విశ్వామిత్రు డెంతమీదినీ వదినను, వశిష్ఠుడెంతమాత్రమును గోరితక, మనస్సున కాంతతను వహించి యున్నందున గదా యితని కాలాంతరమున నులభముగా జయించినది కాంత

బ్రహ్మజ్ఞానము శాంతమే తపస్కృతి, శాంతమునకు సమానమైన సద్గుణ మొక్కటియులేదు. శాంతిలేని వాని ధన్యము నిరర్థకము. మోక్షాపీక్షగలవానికి మనస్సులో సహంకార మమకారము లేప్పుడు నుండకూడదు. అహంకారమమకారములను బొత్తిగోవదులుకొని నిర్మల చిత్తత గలిగియున్న వాడొక్కడే. ముముక్షువుగాని యితరులుగాను అహంకార మమకారములెంత ఐర్యంతము విడువనో అంత పర్యంతము అజ్ఞానాంధ కూపములోనే బడియుండవలసి వచ్చును.

528—సర్వగుణము నుఖము నందు గలుపుచున్నది. ముక్తుజగుచున్నాడు.

529—సర్వగుణము రజో గుణమును తమోగుణమును నణచ గలదు.

530—శరీరము నందుండు సమస్త ద్వారములయందుండు బ్రకాశించుచుండు జ్ఞాన మెప్పుడు కలుగింపుచున్నదో అప్పుడు సర్వగుణము బాగుగా వృద్ధి పొందియున్నదని తెలిసికొనవలెను.

531—శాంతగుణము పుణ్యమునకు కుదురు కోపము కలుగకుండుట.

532—శాంతమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

533—శమమనగా మనోవిగ్రహము.

534—దమో మనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము మంచిగుణము.

తమోగుణ ప్రభావము.

535—తమోగుణము వలన కోపము కలుగును. కోపము తలన అహంకార మమకారములు కలుగును. అవివేకము కలుగును, పరాభ, సోమరితనము నిద్ర, మొదలగు వానిచే బంధించును. అత

మానము పొగిగిపోని కలుగును. వీటిని నివర్తించుకొని శాంత శమదమాది గుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన శక్తి కలుగును. తమోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు అవివేక ఫలము కలుగును. యీవిషయమైన పాపపుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

536—భోవము పాపమునకు కుదురు.

రజోగుణ పృథావము.

537—రజోగుణము వలన రాగాదులతో గూడుకొనినదని యు అభిలాషను, అభిమానమును, గలుగ జేయును. రాగమనగా పరశ్రీ విషయముగా గలిగెడు చిత్తవృత్తి. యిందువలన పొగిగిపోని కలుగును. అపుమానము గలుగు ఈ రజోగుణము వృద్ధిని బొందిన దగుచుండగా పరద్రవ్యము స్వీకరించుట యందు కనబడు ప్రతివస్తువు నందాశయును గలుగును. యిందువలన రావణుడు జన్మను గనుక వీటిని నివర్తించుకొని, శాంత, శమ, దమాదిగుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన గల శక్తిగలుగును. రజోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు దుఃఖఫలము గలుగును. ఈవిషయమైన పాప, పుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

538—రజోగుణము పాపమునకు కుదురు.

539—రమో—రజో—గుణములకు బోధిగా వదులుకొని శాంతగుణము కలిగి నిర్మల చిత్తర గలియున్న వాడొకడే ముముక్షువుగాని యితరులు గాదు.

540—ముముక్షువు అనగా మోక్షము కలుగజలయునని యెడు కోర్కె—గలవాడు పశలముచేసిన నిచ్చగలవాడు.

ముఖ్యకాత్పర్యము.

541-(1) కాంతగుణము వలన జ్ఞానము కలుగును.

(2) రజోగుణము వలన విషయా నీకలుగును.

(3) తమోగుణము వలన విచార జ్ఞానమును • అవివేకమును కలుగుచున్నది.

542-(1) ఇంద్రియముల కంటె విషయములు శ్రేష్ఠమైనవి యగును.

(2) అశబ్దాది విషయముల కంటె మనస్సు శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(3) ఆమనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(4) ఆబుద్ధికంటె త్వేత్తజ్ఞానాది ఆత్మ శ్రేష్ఠమగును.

(5) ఇతర వస్తువులయందు గలబుద్ధికంటె ఆత్మ బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యని లోక ప్రసిద్ధియైయున్నది.

543—ఇందుకు ఇతిహాసము కలదు అదిఅనగా

శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిసుఖం చైవా.

గురుబుద్ధి ర్విశేషతః

పరబుద్ధి ర్వివాదాయ

స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయంతరకః

అన్నశ్లోకము చొప్పున ఆత్మబుద్ధివలననే జ్ఞానంగతులు తెలిసికొని ఆత్మలో ఊహించి పరమార్థమును కనుగొనవలయును. ఈ రహస్యమును కనుగొనినవాడే భక్త్యుడు వీడె విముక్తుడు.

మాయామాటలు విషయమై

544—వ! పురుషులున్ను, స్త్రీలున్ను, మాయామాటలు, వజ్రములు భావకూడదు. అదినవాక్కు తప్పకూడదు. సా! "మాటతప్పిన వాడు మాయవాడు" అను కృతిని బట్టి మావత్తులెవరిం

ది ఏ విషయ ముండె నను అదినమాట తప్పకూడదు. వాగ్దత్తము త  
ప్పిన యెడల పాపమునంభవించును. ఇది సత్యము ఇది తెలియక  
మానవులలో కొందరు యోచించక విజ్ఞప్తిగు మాటలాడెదరు త  
రువాత పశ్చాత్తాపమును తెచ్చుకొనెదరు ఇందువలననే మాట  
లకు నవును యోచనచే మాటలాడ వలయును. ఒకరిచేత చిక్కు  
పడకూడదు. చిక్కు పడినయెడల అప్రతిష్టకలుగును. భూమియందు  
తేజమాతృమైతను మనకు హక్కులేదు. నాపాలం నా ఇల్లు నాసా  
త్తు నాతోటలనివాదాడెదరు తుదకు భూమియందున్నంత మట్టుకే  
గాని (తల్లి గర్భమునుంచి జననమైనప్పుడు తెచ్చినదేమియులేదు.)  
అంత్యకాలములో యమచంచలు చేత బడినపుడు పట్టుకపో యేది  
యేరాలేదు. ఈ రెండున్ను పుల్లంకేయని, జనులందరికి తెలిసేయున్న  
ది. తెలిసిన్నీ అందులో కొందరు అజ్ఞానములో పడి జనులను మః  
ఖంచెదరు. చారాజులకు సహా ఉన్నంత మట్టుకే గాని ఎందుననున్న  
హక్కులేదు. తుదకు యోచించగా భూమికి కర్త భగవంతుడే గాని  
మరి యొకడులేదు మనముచూచుచుండగా జనులు చేతులు చాచు  
కు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నారు. జనులుచూచు  
చుండగా మనమే చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోక  
మునకు వెళ్లుచున్నాము. స్థూలశరీరమును ఈ లోకములోనే దహిం  
ప చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రమునకై, మిట్టి పడనేల! మిడిసిరా

### మానవపాపములు

లనేల! తుగ్గి పడనేల! పృజలను దుఃఖించనేల! దార్జన్యముచేయనే  
ల! ఇతరులను బాధపెట్టనేల! అపగా రుణములు తీర్చకపోవుట,  
దొంగపనులు చేయతలంచుట, ఇతరుల కిబ్బంది కలుగజేయుట ఇత  
రులసామ్యహరించుట స్త్రీ—పరపురుషుని గమనించుట పురుషుడు

పక్షస్త్రిని గమనించుట వ్యవహారములలో మోసపుచ్చుట దురాలోచనే చేయుట క్రమము దప్పట అక్రమముగా నడుచుట చండప్రచండముగా భోవము దెచ్చుకొనుట పాపకార్యములకు నమ్మకించుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి మోసన పాపము లనబడును. .

చేతులతో చేయబడిన పాపములు.

545—పరస్త్రిలతో భోగించుట, నరహత్యచేయుట కొట్టుట తన్నుట కట్టవేయుట దొంగిలించుట తన పశువుల నితరుల చేలలోనికి విప్పవేయుట చేలగట్లు దున్నుకొనుట ఇతర భూము లపహరించుట ఈశ్వరునితో నమానమైనటువంటి తరాళతో తక్కువ తూనికె తూచుట తాను ఎక్కువ తూనికె తూచుకొనుట ౪0 తులములకు తగ్గుగల శేరుతో తూనికెత్తూచుట తాను రయితులవద్ద మొక్కువ వీసెతో తూనికె తూచుకొనుట తక్కువ తూము తక్కువ ఈంచము తక్కువ శేరుతో కొలత కొలించుట తాను రయితుల వద్ద ఎక్కువ తూము ఎక్కువకుంచము ఎక్కువ సేరుతో కొలతకొలుచుకొనుట నీసలుకానిపిచ్చవదులు కొలతలు నుపయోగించుట కొలతలో మోసపుచ్చుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి చేతులతోచేయు పాపము లనబడును. లేక కాయపాపము లనబడును. కాయమనగా దేహము నీసలుగా తూనికె తూచడము నీసలుగా కొలతలు కొలవడము ధర్మమార్గమగును.

నోటివాచక పాపములు.

546—అనత్యము చెప్పట అలద్ధము చెప్పట కఠినముగా మాట్లాడుట దుర్భాషలాడుట దొమిత్తి జరిగించుట అడిన మాట తప్పట యిస్తానని అకపెట్టుట బట్టుపెట్టుకొనుట ఇట్టివి మొదలై నటు



పంటిది వాచకసావము లనబడును. నోటిమాట సావములనబడును.

547—ఇట్టి చెడుకార్యములను చేసి, తరువాత వశ్చాత్రావము పడనేల? ఇడుములు పడనేల? శ్లోక్కిల్లు పడనేల? చింతించనేల? ప్రాణమును అనునములో? తెచ్చుకొననేల? తుదకు అధికారుల యెదుటకు పోనేల, శిక్షలు పొందనేల? ఇహలోక శిక్షలుగాక పరలోకములో యమదండన కూడాకలదు. ఇందుకు సాక్ష్యశ్యము—

548—ఈ మాయ ప్రపంచములో జన్మించి కండకావరము వల్ల ఇట్టి తంత్రములచే అవకీర్తి బాధలు నొందుటకంటె, తత్త్వం మురహరి నామము ముదముతోదలచుచు ముక్తి బొందవెనో మనసా? అనిపాడినట్లు ఈ గ్రంథము నందున్న మురహరి నామమును సంతోషముతో భజించుచు ముక్తి నొందడము ఉత్తమమగును. తంత్రమనగా—మాయ—మాయ—అనగా—లేనిది—రాని—పోనిది.—

తలిదండ్రులు మొదలైనవారి ప్రభావము.

549—(1) మొదటిది తల్లి (2)వ వాడు తండ్రి (3)వ వాడు గురుడు (4)వ వాడు దైవము.

550—(1) దైవముకంటె పదిమడుగు లెక్కువ గురువు గురువు అనగా (1) వంశావళి గురువు (2) కాల్యములో విద్య నేర్పినవారు గురువు (3) వృత్తిపనులు నేర్పినవారు గురువు (4) కారణ మిచ్చినవారు గురువు.

(2) గురువుకంటె పదిమడుగు లెక్కువ తండ్రి.

(3) తండ్రికంటె పదిమడుగు లెక్కువ తల్లి.

(1) కనిపించినందున తల్లి మొదటి దైవము.

(2) సాక్షి వంతరించినందున తండ్రి రెండవ దైవము.

(3) సన్మాన్యములోఁ జెచ్చినందున గురువులు మూడవ జై  
వము.

(4) మోక్షమునిచ్చుట వలన జైవము నాలగవ జైవము నిపె  
ద్దలు చెప్పదురు.

551—నవమాసములు మోసి పౌనవవేదనచే భోధ పడి  
తుడకు మహాకష్టముతో కనిపెంచిన తల్లినిన్నీ, నానావిధములై  
వ్యధలకు తలయిచ్చిన తండ్రినిన్నీ ఎల్లప్పుడు భార్యయు తానును  
వారిని సంరక్షణచేసి పూజించుట ఇహలోకమున కీర్తియు పరలోక  
మునందు భోగభాగ్యములు కలుగును. ఇట్లునడవని వారికి ఇహలో  
కమున నవకీర్తియు పరలోకమున యమడందన గలుగును. ఇందుకు  
సందేహములేదు.

## 552 మంచిగుణములు గలవారు.

| (1) భగవత భాష్యముచే<br>సేవారు.       | పురుషులు.     | స్త్రీలు.       |
|-------------------------------------|---------------|-----------------|
| (2) సత్యముగా ప్రవర్తించువారు.       | భక్తుడు.      | భక్తురాలు.      |
| (3) మంచికార్యములు గా<br>హించువారు.  | నీతిమంతుడు.   | నీతిమంతురాలు.   |
| (4) కాంత కమ చతు గు<br>ణములు గలవారు. | బుద్ధిమంతుడు. | బుద్ధిమంతురాలు. |
| (5) మంచి చెడ్డలు గా<br>హించువారు.   | ధీరకాంతుడు.   | ధీరకాంతురాలు.   |
| (6) ఆత్మానాత్మ్యము గా<br>హించువారు. | తెలివి పరుడు. | తెలివిపరురాలు.  |
|                                     | వివేకి కాని.  | వివేకి కాని.    |

|  | పురుషులు.          | స్త్రీలు.            |
|--|--------------------|----------------------|
| (7) అహంకార మహంకారములు లేనివారు.          | కాంతుడు.           | కాంతురాలు.           |
| (8) ఒకరి యందు ప్రియ గలిగినవారు.          | దయాపరుడు.          | దయాపరురాలు.          |
| (9) ఓదవంచవేలేక పలుకువాడు.                | నిఖంటుడు.          | నిఖంటురాలు.          |
| (10) అంగణిని సమముగా చూచువాడు.            | సమిష్టి.           | సమిష్టురాలు.         |
| (11) అపకృతముందు ఆదుకొన్నవారు.            | అపవీ బాంధవుడు.     | అపవీ బాంధవురాలు.     |
| (12) ఒకరి యిబ్బందిని తలంచేవాడు.          | కనికరుడు.          | కనికరస్తురాలు.       |
| (13) సమముగా పంక్తిభోజనము పెట్టేవాడు.     | పక్షపాతములేనివాడు. | పక్షపాతములేనిస్త్రీ. |
| (14) న్యాయముగా ప్రవర్తించే వారు.         | న్యాయస్తుడు.       | న్యాయస్తురాలు.       |
| (15) సంకల్పము వికల్పము కోరికలు లేనివారు. | జ్ఞాని.            | జ్ఞాని.              |
| (16) తప్పిదము పొందనివారు.                | చిత్తోపి.          | చిత్తోపి.            |
| (17) వకరికి ఉపకారముచేయువారు.             | ఉపకారి.            | ఉపకారురాలు.          |
| (18) మనస్సుయందు కపటముంచనివారు.           | నిష్కపటి.          | నిష్కపటి.            |
| (19) పుణ్యకార్యములు చేయువారు.            | పుణ్యాత్ముడు.      | పుణ్యాత్మురాలు.      |

పురుషులు శ్రీలు ఇట్టిముద్రలు ఫలితము గలిగి జ్వంహ్యములను వధ్యరించిన వారు ఇహలోకమునందు వ్యాధి క్రియ వ రలోకమునందు మోక్షభోగ భాగ్యములును పొందగలరు.

### 553 చెడుగుణములు గలవాడు.

పురుషులు.

శ్రీలు.

- |   |                 |
|---|-----------------|
| (1) భగవద్భామును చే పామరుడు అట్లాని పామరురాలు. |                 |
| యనివారు.                                      |                 |
| (2) దూషణవ్యభావముగ అవత్యుతి.                   | అవత్యుతురాలు.   |
| లవారు.  |                 |
| (3) చెడుకార్యమును పూ దుర్మాత్తులు.            | దుర్మాత్తురాలు. |
| నువారు.                                       |                 |
| (4) మనస్సుయందు కప కపటగుడు.                    | కపటగు రాలు.     |
| టముంచువారు.                                   |                 |
| (5) ఇమిత్తిని గొంటిమాట కూర్చును.              | కూర్చురాలు.     |
| లాడేవారు.                                     |                 |
| (6) న్యాయమును తలంచ నీతిలేనివాడు.              | నీతిలేనిశ్రీ.   |
| నివారు.                                       |                 |
| (7) తప్పకమును పొందిన ద్వేషి.                  | ద్వేషి.         |
| వారు.   |                 |
| (8) ఒకరియందు కుమిలి నిర్దయడు.                 | నిర్దయరాలు.     |
| నివారు.                                       |                 |
| (9) పంకిలోనలి పక్షము వక్షపాతకుడు.             | వక్షపాతకి.      |
| చేసేవారు.                                     |                 |
| (10) మనస్సు యందున్న కుచ్చికుడు.               | కుచ్చికురాలు.   |
| సంగతి తేలిపనివారు.                            |                 |

- (11) పదులుచేసి పదులు విభావనభారము. విభావనభారము.  
మరచినవారు.
- (12) సర్వములపై మాట అసర్వము. అసర్వము.  
లాడేవారు.
- (13) దుడుకు పదులుచేసే దుష్టుడు తుంటి. దుష్టురాలు.  
వారు.
- (14) కొంటి మాటలాడేవా పలుగాలి. పలుగాలి.  
రు.
- (15) పోకి మాటలాడేవా లుత్సా. లుత్సా.  
రు.
- (16) మడియకు ఒకరరహా చపలచినుడు. చపలచినురాలు.  
గామాటాడు వారు.
- (17) అసర్వముగా ప్రవర్తిం అసర్వము. అసర్వము.  
చేవారు.
- (18) ఒకరికి అపకారముచే కఠినచినుడు. కఠినచినురాలు.  
సేవారు.
- (19) ఒకరితో నొకరు మా కలమ్రము. కలమ్రము.  
ట్లాడునప్పుడు క్షేమము  
తెచ్చువారు.
- (20) ఘోరుతెచ్చిన వస్తువు అనుమానికుడు. అనుమానికురాలు  
ను నమ్మినవారు. అనుమానం  
పెనుభూతము.
- (21) పాపకార్యములు చే పాపాత్ముడు. పాపాత్మురాలు.  
యవారు.

పంచమహాపాతకములు.

22—(1) స్వర్ణస్థేయము (2) సురాపానము (3) గురువర్తిగ  
మనము (4) బ్రహ్మహత్య (5) మహాపాతక సహానానము యీ ఏను  
పంచమహాపాతకములను

23—పురుషులు స్త్రీలు ఇట్టి చెడ్డచేష్టలు మొదలై నటువంటివి పూనుకొన్నవారి భూలోకములో శిక్షయు యమలోకములో నరక దండనకలుగును.

విషజంతువులు.

(24)—వృద్ధి కస్యవిషంపుచ్చం (2) మక్షికస్యవిషంపితః (3) తక్షకస్యవిషందంష్ట్రా (4) సర్వాంగండుష్టనేవిషంంతా (1) తెలుగు తోకయందును (2) ఈగకు తలయందును (3) పాముకు తోరలయందును (4) దుష్టనవకు సర్వాంగములయందు విషమునుండును జంతువులకు వీటివలన మృత్యువుగలుగును జంతువులవలన వీటిమృత్యువు గలుగును వీటిని జంతువులభయముగలదు. జంతువులకున్న వీటి భయముగలదు.

పరువువిషయము.

విష-జనకృతి (1) పరువుపోగొట్టడమే—స్త్రీ

(2) పరువుతేవడమే—స్త్రీ.

(3) పరువుపోవడమే—స్త్రీవల్ల

(4) పరువురావడమే—స్త్రీవల్ల

5—ఇది గ్రహించి పరువుతోనున్నవారే స్త్రీలు. ఈ జగమునందు పరువు అనేపస్తుత మహాగొప్పదియగును. ఇట్టి పోవును సంపాదించుకొన్నవారే ధన్యులు జగమునందు పరువుగలవారనినీ అరిందాలు అనినీ పేరు వహించినవారే ధన్యులు.

6—పరువు పురువులేనివారు జగమునందుండి ప్రయోజనములేదు.

7—పరువుపోవడం మృగమౌత్రం పరువురావడం దినాలవేరట.

8—పరువు ఎట్లువచ్చును. మంచి వడతవల్ల వచ్చును.

2—అరిండా అనే పేరున్నవచ్చును. వజ్రన సాంగత్యమున జ్వలించును.

పుకృ—పుకృ—నంతానము విషయము.

10 జనులతో నంతానములేదని కొందరు వ్యవసమునందుచు న్నాడు. కొందరికినంతానము గలిగినంతో పించుచున్నారు. కొందరికి నంతానము గలిగి దుఃఖము నొందుచున్నారు. తలిదండ్రులకు నంతానము వలన హింస మృత్యువు గలుగుచున్నది. ఇట్టి దుఃఖదుఃఖములు మనము చూచుచున్నాము. గదా! ఇందుకు నమస్త్రి—

11—శ్లో. ఏకోపి గుణావా పుత్రో దుష్టుడై నక కైరపి:

12—టీక. తలిదండ్రులను పోషించున అయిదు కలిగిన కుమారుడొక్కడచాలును క్రితపహించును కుమార్తెయైనను ఒక్కలే చాలును దుర్మాత్తులైనవారు నూరుగురున్నను నేమి ప్రయోజనము ఇట్టివారివల్ల తలిదండ్రులకు హింస మృత్యువు గలుగును ఇందుకు నిదర్శనము.

13—ఏకచంద్ర ప్రకాశన నక్షత్రైశిం ప్రయోజనం॥

14—టీక. ఒకచంద్రుడయ్యెను లోకమంతా ప్రకాశింపుచున్నది. అచంద్రుడులేక నక్షత్రము లెన్నియున్నను ప్రయోజనమేమి కుదరకు ఇది యంతయు తలిదండ్రుల పార్శ్వకర్మమని ఎంచవచ్చును.

శ్లోకములు.

15—శ్లోకం. వేదమూలమిదంతా వ్యాఖ్యానార్థమూలమిదంగృహం కుక్షిమూలమిదంధాన్యం ధనమూలమిదంబగత్.

16—శ్లోకం. వ్యాఖ్యలకు వేదమూలము. గృహమునకు భార్యమూలము. ధాన్యమునకు కుక్షిమూలము. బగతునకు ధనమూలమనివివార్యము.

శ్లోకములు

556—శ్లోకం: అనభ్యాసవిషంకాక్రమ మతీతాభావనాది  
పందరిద్రాకృతివిషంగోష్ఠి. వృద్ధకృతయోగవిషం.

తా. అభ్యాసములేనిపోనికీ కాక్రమమేమిషము తీగఁగఱుకాక  
యొన్నప్పుడు భావనమేమిషం. దరిద్రునకు విసోదగోష్ఠియేమిషము.  
ముసలివానికి వయసు పెండ్లా మేమిషము.

557—శ్లోకం: కోటిరానాంస్వరోయాపం పాతివ్రత్యంతంయో  
పితా విద్యారూపంకురూపీణాం మూరూపంతవస్వినాం.

తా. కోటిలకు స్వరమురూపము. స్త్రీలకు పాతివ్రత్యమురూ  
పము. కురూపికి విద్యరూపము. తపస్వీలులకు మూరూపము.

విగ్యార్థలవిషయమై.

558—(10వ పత్రము 180వ సంఖ్యనందు చెప్పినప్రకార  
ము తల్లిగర్భమునుంచి శిశువుగాజన్మించి తల్లిపాలుతాగి పెరిగి బా  
ల్యావస్థనుంచివెడలి యవ్వనదశపొంది తలితండ్రులు అన్నదమ్ము  
లు అప్పచెల్లెళ్లు ఇంకాఉండబడ్డ బంధువులు మొదలై వహారితోనున్న  
పాకకాలకువెళ్లుచు పాకకాలలోఉన్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న బాలు  
రతోనున్న కలహించక వారికిఅనుకూలముగా ప్రవర్తించుట విద్య  
నేర్చుకునే విద్యార్థులకు విధానముకడయున్నది. ఇట్లుచవర్తించినయె  
డల మంచిమగుణముగల విద్యార్థులనేపేరువహించగలరు. విద్యార్థిఅ  
వగా బరిలోచదువుకునేదిన్నవాడజబడను. విద్యార్థులవగాబరిలోచ  
దువుకునే చిన్నవాళ్లనబదుదురు ఈదిగువవృద్ధావారించిన 180వ సం  
ఖ్యలో చెప్పినప్రకారం ఉపాధ్యాయునివల్ల నకల విద్యలునేర్చి సం  
వత్సరైవయెడల ఇహలోకము నందు కీర్తిపొందగలరు. ఇందుకున  
మృత్తి. 1.1. విద్యధనవిద్యు తోగర్వక నేలయేదయ , బంధవుల  
గూర్చు స్నేహిత ప్రకీరణమునను . నైహికముపై నుభయము ఇతి



కపరచు, గానమనుచు విద్యకై గడగవలయు. శ్లో॥ 1 శే॥ విద్యాగురూ  
గాం నన్విదానహారంతను శ్లో॥ 2 ము చొప్పున విద్యయందుగాని  
ఈగ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానము యందుగాని అపేక్షగలవారు  
న్విదాహారములందు అంతగా ప్రేమించరు. ఇట్లా కష్టపడి విద్యనేర్చిన  
యెవరి విహితా ముష్టిక సుఖము లనుభవించగలరు. అనగా ఇహ  
పరిలోకము లిందుగల భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకునిద  
ర్శనము శ్లో॥ 3 అభ్యాసాను పరీవిద్యా, బుద్ధి కర్తాను సారిణి ఉద్యోగా  
ను సరీలక్ష్మి, ఫలంభాగ్యాను సారిణి శా॥ 4 అభ్యాసము వలన విద్యవ  
చ్చును. కర్తాను సారముగా బుద్ధికలుగును. ఉద్యోగాను సారముగా  
నై శ్వర్యము వచ్చును. భాగ్యాను సారముగా ఫలము గలుగును. గను  
క ఈ గ్రంథమును నమ్మిన వారు పాపములగుదురు. మోక్షమటచేత  
నుండును. ఇందుకు సందేహ మేమియు లేదు.

## గురుబోధ

శేవియొక్క- లక్షణము.

560—సింహాస్త్ర ద్విలో 60 వ పత్రం 49 వ సంఖ్యయందు వి  
వరించిన ప్రకారం తల్లిగర్భములోనున్న పిండమునందున్న గుర్జ  
లోనున్న మృగములలోనున్న పక్షులలోనున్న ఇతరపురుగుల స్వ  
రూపములలో నున్న స్త్రీ—పురుష నపుంసక స్వరూపములు  
కలిగియున్నవి. శేధి పూర్వజన్మ పార్శ్వపంచిత కర్మములను బట్టి  
గూడుమార్చి గూటిలో ప్రవేశించినపుడు దేహమందు గలస్త్రీ—  
పురుషనపుంసక రూపములను తాపనిగ్రహం పొందునుగాని “శేవి”  
మార్గం స్వరూపములులేవు.

561—“శేవి” విషయమై 20 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యయందు  
వివరించిన ప్రకారం పరమార్థ ప్రాప్తినిబడును.

జీవియొక్క నామములు.

561—(1) జీవి (2) చిత్తుజీవారత్తజ్ఞానస్వరూపము విద్యయనబడును

562—(1) జీవారత్త (2) పరామారత్త (3) అంతరారత్త (4) చిదారత్త (5) కమలారత్త (6) నిర్మలారత్త (7) ఆత్మ—బుధారత్త—జీవుడు—సుకారత్త—శివుడు

563—(1) ఆపోజ్యోతి (2) జీవనజ్యోతి (3) పరంజ్యోతి (4) జ్యోతి.

564—(1) రాజహంస (2) హంస (3) జీవహంస (4) పరమహంస, (5) రాయంచ.

565—(1) ప్రాణము (2) ప్రాణవాయువు (3) ఉచ్ఛ్వాస (4) నిశ్వాసలు ఇవియన్నియు లెక్కించగా 22 నామములగును.

లక్షార్థము కనుబడని వస్తువ.

566—“జీవి” శరీరము నంతటా వ్యాపించియుండును. ఘటము ప్రకృతి కాయము స్థూలశరీరము శరీరము అనగా దేహము “ఓం” కారస్వరూపము అవ్యక్తమని చెప్పబడును.

567—ఈ జీవి ఏ తాను చేసిన పాపపుణ్యములు అంత్యకాలమందు తాను సాక్షిరూపముగా యముని ఎదుట నిలవబడి తెలియజేయును అందుకు తగిన ఫలములు అనుభవించును.

568—సాంఖ్యమతే శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రములో 7 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారము “అవ్యక్త” తత్వమువలన ఏర్పడిన 25 తత్వములతో “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్ను చేరి కుక్షమందు వ్యాపించి “పింజోత్పత్తిలో” చెప్పినట్లు స్త్రీ మర్త్యరూపము నుంచి పురుష రూపముగానో స్త్రీరూపముగానో జన్మించి తాను తల్లిగర్భములోనుండి భ్రానించి పరాత్పరుని దివ్యజ్ఞానమును ము

అది 66 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారం పసికనములో 6 సంవత్సరముల ప్రాణములో ఉండగా గురువు వలన విద్యాభ్యాసముపొంది పూర్వజన్మములో తాను చేసిన ప్రార్థనలచేత కర్మమును బట్టి సకలవిద్యలు నేర్చి సంపన్నుడై గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గము ననుసరించి పుణ్యక్షేత్రములందున్న వేదాంత వాక్యములను గ్రహించి "బ్రహ్మసంతు బ్రహ్మణః" అన్నశ్లోకము చొప్పున అమనస్కమనే బ్రహ్మజ్ఞానము నందుచు వలన పొంది బాల్య యావన కాలమూర్ఖత్వములలోగాని విద్యాకురాగాం పనిద్రా వహారం అన్నశ్లోకముచొప్పున విద్యయందు అపేక్షగలవాడు విద్యాహారమును తలంచ నటువలె ఇది అన్నియు గ్రహించి తనను పుట్టించిన భగవంతుని తలంచుచు బ్రహ్మను కనుగొనినవాడే మానవుడనటను బ్రహ్మప్రాప్తికలుగగలదు.

666—దూషణ, భూషణ తిరస్కారములు రక్తమాంసములు గల మాంస కీరమున కేగాని "జీవిలనే ఆత్మకులేవు అయితే" "జీవిలనే ఆత్మకు" పుణ్య—పాప—కర్మములనుబట్టి (1) పరలోకము నందు 6 యోగలోకములు గలవు అందున భోగ, భోగ్యములును (2) యమలోకమునందు 6 గలవు అందున యమదాడననున్న, (3) ఇహలోకమునందు అనగా ఈ భూలోకమునందు జనన మరణములు రెండున్న దుఃఖ కుఃఖములు రెండున్న, గలవు ఇవిమూర్తముల పుట్టు అయితే "జీవి" తనపుణ్యకీరయములేత బ్రహ్మములో యైక్యమైనయెడల జనన మరణములు దుఃఖ కుఃఖములు, నశించును.

670—కొందరు మానవులు, జేహము దహనమై భోజున్న దనినీ, క్వాస, గాలిలో కలిసి భోజునని చెప్పుదురు. ఇది పిచ్చి మాటలు, ఏదే పాపములనబడుదు. పైవి జేహమార్చించిన పనిలో

కనులు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. తరచి చూడుము.

571—నానావిధ కామ్రములను చదువవలయు ననితి కాని  
 తిని ఓడిది పెట్టి తత్వవివేచనముచేసి అర్థయేవత్వమును పరబ్రహ్మ  
 మని యెఱుగవలయును.

572—యజ్ఞస, యాజన, అధ్యయన, అభ్యాస, జాన చి  
 తిగ్రహ, స్నాన, సంధ్య, జప, తపనాదు—నేమి—యాగ—తీ  
 ర్థయాకాగ్ది నకల నర్కరత్నములు చేయుట వలన తత్వజ్ఞానము  
 కలుగజాలదు. అత్యుభయము గలుగజాలదు.

573—నకలవిద్యలు చదివినందున ఉదరపోషణ కొఱకేగాని  
 ముక్తిపొందజాలదు. ఈ దేహమునందున్న అత్మను అంతరంగ దృ  
 ష్టివలన కనుగొనినయెడల ముక్తిపొందగలదు. అంతరంగ దృష్టి  
 అనగా అత్మలోకిపొంచి చూచుట. మరిన్ని మనోనత్రమున బడును.

574—దేహమునకే బాహ్య కొవచమనే స్నానాదులు కా  
 వలయునుగాని “జీవితనే అత్మకు కొవచమనే స్నానాదులతో పనిలే  
 దు. దీనికి అంతర పరిశుద్ధిజ్ఞాన స్నానమే ఉచితమైయున్నది. దేహ  
 స్నానాదుల వలన అత్మ పరిశుద్ధుడగుచున్నాడనుట వృధా భ్రమ  
 స్నానములు బాహ్య దేహస్థాభ్యుమునకేగాని అంతరాత్మ స్థాభ్య  
 మునకుకాదు. “జీవితనే అత్మక” జ్ఞానకొవచ స్థాభ్యము. మరిన్ని  
 అత్మజ్ఞాన కొవచమువలననే పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇందుకు సాదృ  
 శ్యము!

575 తే. “కొవచములు రెండు తెగులై చదు బ్రసిద్ధి.

మృత్తికాజలములచేతః సురయు బాహ్య.

మనలి నాభ్యంతరపు కొవచమునగ కాన,

శుద్ధియని కద నదియియ్యిబుద్ధియగుటలు”

576—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమని అంతర పరిశుద్ధ మన లేక భావపరిశుద్ధమని రెండు విధములు.

577—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమనగా మృత్తిక అనగా విభూతిచేతను జలముచేతను చేయబడునది బాహ్య పరిశుద్ధము. అంతర పరిశుద్ధమనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ, ద్వేష, దంబములతోనున్న, ఆవణి, కార్మిక, మాయిక, మామేయ, తిరోదినములనెడు పంచమలములు మొదలైన దుష్టగు సంఘములతోడను కూడక, మనస్సు నిర్మలమైయుండుటే అంతర గరిశుద్ధమని విజ్ఞానసంపన్నులగు పండితులు పలుకుదురని తాత్పర్యము.

578 శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతే లోకః । నిరాశా పాశబంధకః॥

అత్యాశా పరమందుఃఖం । నిరాశా పరమం సుఖం॥

అనుశృతివలె భ్రీష, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, వీటియందు మితప్రమాణముగా నంచరించినవారే ధన్యులు లేక వీటియందు మితప్రమాణము తప్పి అక్రమమునుబట్టి అధికముగా దురాశ వాంఛచేసినవారికి కలిగినవృత్తు యంతంత యనిచెప్పుటకు అలవికాదు. స్వల్పవిషయములలో పైతము యథార్థముగా నుండవలయును.

579—“జీవుడు” తనపుణ్యాతిశయమువలన తన్నుతానెరిగినపుడు సంసార—సుఖ—దుఃఖములు నిత్యములుగావనియు, సకలప్రపంచ పదార్థములు ఆనిత్యములనియు, చెడుకర్మలను చేయుట అజ్ఞానమనియు అట్లు ఊహించి, శృతి, “అజ్ఞానతిమిరాంశస్య జ్ఞానం జనకలాకమా” అనునట్లు అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానమనే వెలుగువలన పోగొట్టుకొని మోక్షమును కోరువారు సంసార వముడ్రమునందు మితప్రవర్తనగా నంచరించుచుండుడు.

∴ రీతి—అనివేశమువలన అజ్ఞానము, అజ్ఞానమువలన నేను, నాది అనెడి కర్తృత్వ జ్ఞాను, ప్రాథత్యముననెడి అభిమానము, అభిమానమువలన కామ, క్రోధాదులు, భాగద్యేషములు ఏటివలన అనేక చెడుకర్మములు చేయుచు "జీవాత్మ" బద్ధున, మరణములను బొందుచుండును. ఇట్లు అనేక జన్మములు ఎత్తుచు భూభ్రమచుండును. ఈ దిగువ సూదహించిన నరక ప్రభావము చూడుము.

నరక ప్రభావము.

పేరి1—నరకస్థుల వివరణము.

- (1) కారవము.
- (2) మహాకారవము.
- (3) కంటకావనము.
- (4) అగ్నికుండము.
- (5) పంచకష్టము.

పేరి2—అన్నియుట్లు అయిదు నరకములు గలవు.

ఈ నరకములలో మొదటి దానికంటె రెండవ దానియందు నధికదుఃఖము గలిగియుండును. ఈ ప్రకారమే రెండవదానికంటె, మూడవదానియందును, మూడవనరకముకంటె, నాలుగవ నరక మందును, నాలుగవనరకముకంటె అయిదవ నరకమందును, అధిక దుఃఖములు కలిగియుండును.

పేరి3—(1) కారవమనునరకము భూమికింద నుండును.

(2) కారవముకింద మహాకారవముండును.

(3) మహాకారవముకింద కంటకావనమనెడి నరకముండును.

(4) కంటకావనమనెడి నరకము క్రింద అగ్నికుండముండును.

(5) అగ్నికుండముకింద పంచకష్టమనెడి నరకముండును.

304—ఇట్టి అయిదు నరకస్థలములకును పాపకార్యముల తారకమ్యములను దెలిసికొని యముడు ఆయాపాపాత్ములను పంపించుచుండును. అంతట ప్రాణులను చూచు బటులుతీసికొని పోయి ఆయానరకములయందుంచి అగ్నిచేత కాల్చుచు కత్తులచేతకోయుచు త్రాడులచేతను నర్పములచేతను కట్టవేయుచు కొట్టుచు ప్రాణులను బాధింపుచుండును. మరియు అట్టి నరకస్థలములయందు ప్రాణులను కుక్కలు కరుచుచు పురుగులు దేహమును తొలుచుచు గ్రద్దలు ముఖమును పోచుచుచు బాధింపుచుండును. మరియు యమదూతలు నానావిధములగు కష్టములు కలిగించుచు బాధింపుచుండును. ఈ ప్రకారము జనులు తాముచేసినపాపములప్రకారం పైనిచెప్పబడిన అయిదువిధములగు నరకములయందుపడి తమతమ పాపకర్మములకు ననుభవించదగిన దుఃఖము లనుభవించి అటుపిమ్మట కృపముగా మనుష్యులుగాను పురుగులుగాను పక్షులుగాను మృగములుగాను పుట్టుచుచచ్చుచు పిమ్మట మనుష్యులైపుట్టుదురు. ఈ ప్రకారము ఇనుము అగ్నియందుకాల్చబడి తనకలమ్రమునువిడిచినట్లు ప్రాణులునరకములచేతను పురుగు, పక్షి, మృగములు మొదలగునవిగా పుట్టుటచేతను తమతమపాపబాహుళ్యమును పోగొట్టుకొని తుదకు మనుష్యులై మఱిపుట్టుచుండురు. ఇట్లు చెప్పబడెత మనుష్యజన్మమందుచేయబడిన పుణ్యపాపములవలననే నర్వర్ణనరకములను పొందునట్లు ఏర్పడుచున్నదేగాని యితరజన్మములయందుచేయబడిన పుణ్యపాపములనుబట్టి నర్వర్ణనరకములుకలుగనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

305—ఈ విషయమై ఈ గ్రంథమునందు 20 వ పత్రం 20 వ సంఖ్యకింద ముఖ్యకాత్మర్యముచూడుము.

306—పైనిజాహానించిన పాములు కుక్కలు పురుగులు, గ్రద్దలు కాదులు మొదలై ట్టివి నరకహాపములోపున్న ప్రాణులను

హింసించ నున్నవనిచిహారా|| లేక నరకకూపములోకి వెళ్లినపాపాత్ములలో వారేనా? అని శంకరాగా.

587—నరకకూపములోకి వెళ్లిన పాపాత్ములలో పున్నవాడే యగుదురనవచ్చును.

588—ప్రాణులను ప్రాణులే హింసించేలాగు యమునిఅజ్ఞ ప్రకారం జరిగించుచుండుదు.

స్వర్గనరకములవిషయము.

భక్తులవాక్యములు.

589—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను లేనేలేదనిన్ని ఈజగమందే పుణ్యపాపకర్మము ప్రాణులనుభవించవలయునని “తత్వములు” పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

590—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను ఉన్నవనిన్ని ప్రాణులుఅందున పుణ్యపాపకర్మములు అనుభవించి శేషించిన పుణ్యపాపములు మరుజన్మమందు మానుషజన్మము గానో మృగములుగానో పక్షులుగానో పురుగులుగానో జన్మించి అనుభవించుదురని తత్వములు పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

591—కొందరు భక్తులు పునర్జన్మము నున్నయని“తత్వములు” పాడి ప్రచురపఠచి యున్నారు.

592—ఈమూటియందున్న ట్రుకు కనుగొనుటకు ఎవరికక్కరము. అన్వేషించిన పృథ్వికర్త కేగోచరముగా నుండునుగాని ఎవరెన్నుకనుగొనలేరు.

593—ఎటులైనను నునముచేసేవలనిన్నియు యాత్మమైనది చేయవలెనుగాని అయిత్తమైనవి తలదాపులోకి తీకూడదు.



504—సామెత: “ఎవరికి వారే యమునాతీరే” అనునట్లు సంసార సముద్రములో పామరులుగానుండి మునిగి తేలుకూ తుదకు 503వ పత్రము 544వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం ||శ్లో|| ఉ|| “ఎన్నియుగంబులేక నరు లెందరు పుట్టిరొవానిలోన నంభవములు బుద్ధి మంతులును పండితులెందరు గిట్టిరందు లో” కోన్నతికై పరోక్ష్యతి సో ప్పేదు ధన్యులు కీర్తిచొందగా । నున్నదె పుట్టుగిట్టునటు లూరును చేరుచుకన్క-వారికిగా” అనుశ్లోతిచొప్పుననున్న ||కం|| “మన సాటి వారలెందరో! మనయెదుటనే మరణముండ మహిగనలేదే! తన వారెవరో? తానెవరనియెడు వాక్యంబువినమె యార్యులు దెలుపగా” అనునట్లు అంత్యకాలమునందు నిక్షహస్థలములలో “జీవి” యమ భటులతో న్వర్ణవరకాదులకుంజేరిన పిదప ఇహలోకములో విశ్వాసముతో కేశవుని పొగడని పురుషులు స్త్రీలు ఏగతి అగుదురో ఈ గ్రంథమును తరచి చూచినయెడల గ్రహింపులోకి రాగలదు. గనుక బాల్యయావన కాలమార వార్ధక్యములోనున్నవారు 1 వ పత్రమునుంచి 14 వ పత్రమువరకు ప్రపంచ సృష్టిక్రమమున్న 15 నుంచి 40 వ పత్రములలో వివరించిన ప్రకారం “సాంఖ్యయోగము ను; గ్రహించినయెడల బ్రహ్మము-ఇట్టిదని తెలిసికొన్నవారనబడుదురు. మఱిన్ని 41 వ పత్రముమునలు ఈ తారకమనే పూర్వయోగము యొక్క ఆఖరు పత్రమువరకు పున్నసంఖ్యలను దృష్టినిలిపి చదివి జనన మరణములను పునర్జన్మస్థలములను పుణ్యపాపములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొన్నయెడల ఆధ్యాత్మజ్ఞానమనే తత్వజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మఱిన్ని 1వద్యం|| తారకంబు మన శ్శుద్ధికారకంబు అనునట్లు తారకమువలన మనస్సు పరిశుద్ధిచేసికొనిన వారగుదురు. ఇందుకు నమస్త్రి.

595—శ్రీ తరవతరవంగ బుట్టును తరులవగ్ని తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము తనువు నీరీదిదడిచియూ తత్వజ్ఞాని నిత్యముగ నీవు సుఖయింపు నిర్మలాత్మ !

596—చిన్నతనమునుండి చదువు పెక్కులు చదివి చిత్తు నుగనలేక చెడుట. ఛీ—ఛీ—అన్నవచనము చొప్పున 9 వ పత్రము 12 వ సంఖ్యలలోనున్న 21 వ పత్రము 31 వ సంఖ్యలోనున్న 60 వ పత్రము 46 వ సంఖ్యలోనున్న చెప్పిన ప్రకారము “నన్ను” “చిత్తుల” ప్రభావమునుగ్రహించి రాబాద్యో అమనస్కమనే పరయోగము యొక్క జ్ఞానమును పొంది సచ్చిదానందము హృదయముకంటె సర్వోత్తమ మయిన సుఖము మరిబకటి బట్లించి వెదకినను కనుబడ లేదు.

పక్షులు భగవంతుని స్తుతించడము.

597—(1) పక్షులలో రాయంచ లేకహంసబృందావనము వద్ద పల్లని బలము గాలి అనుభవించుచు దైవమును తలచి పాడడము మహావినోదముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇందుకు సాదృశ్యము.

598—(2) వృక్షములు చిగిరించివుప్పించేవనంత ఋతువుకాలములో చెట్ల కొమ్మలమీద చారకమనే కోవెల కూర్చుని మహాసంతోషముతో సన్నగొంతుక స్వరముతో భగవత్ స్మరణచే కూయునపుడు వినినవాడు ఎవరైనను భగవత్ స్మరణచేయు గానములలో కోవెల కంఠమువలెనే యున్నదని జనశ్రుతి చొప్పుననున్న శ్లో. తి! “అ త్తవారి ఇంటివద్ద నోరుమూసుకొని పుట్టింటికివచ్చిన వంతో మహాట” అనిఅడు సామెతచొప్పున శ్లో. తి! “కోకిలానాం స్వ రోరూపం” కోకిలకు స్వరమే రూపము గనుక ఆపాడే “కూత” (కబ్బము) మహావిన సాంపుగానుండుననిన్నీ ఇటువలెనే.

599—(3) చక్రవాకమున బ్రహ్మ బాతు మూర్ఖకాంతిలో  
రునుటువలె.

600—(4) పూర్ణచంద్రుని తెన్నెలకాంతి యందు చక్రారమున  
పక్షి మంచి చల్లని స్థలమందు నివసించి భగవంతుని మీద పాడేట  
టువంటి పాటవిని నందున ఆనందకరముగా నుండునని పెద్దలు చె  
ప్పుదురు. ఇందుకు నొక ఇతిహాసముకలదు. అదిఅనగా.

ఇతిహాసము.

601 (1) నీ మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు బో  
వునే మదనములకు,

(2) నిర్మల మందాకినీవీచి కలదూగు రాయంచ చనునె తరంగి  
ణులకు,

(3) లలిత రసాల పల్లవభాదియై చొక్కు కోయిల చేరునే కుట  
జములకు,

(4) బూర్జెండు చంద్రికా స్ఫురిత చక్రారక మరుగున సాగ్రద  
నీ హారములకు,

(5) గీనంబు జోదరు దివ్యపాదారవింద! చింత నామృత పాన  
విశేషమత్త! చిత్త మేరీతి నితరుల కేరనేర్పు! విసుత గుణాశీ  
ల! మాటలు వేయునేల.

602—పక్షులు ఇటువలె భగవంతుని స్తోత్రముచేయుచుం  
డగా మానవులలోకొందరు భూరివిద్యలు నేర్చిన్నీ ఆవృష్టించిన స్పృహ  
కర్తవ్య భగవంతుని స్తోత్రముచేయకపోవడము అద్భుతముగానున్న  
ది. పామరుల విషయమై మరి చెప్పనో?

603—సా! పరము సాధింపను బ్రహ్మవిద్యయే విద్య!

604—ఇహము సాధింపకు హేమవిద్యయే విద్య!

అన్న సామెతను బట్టి—

∴ 605—సరమనగా—మోక్షముకొరకు బ్రహ్మవిద్యయనే విద్యయును:—

606—ఇహమనగా:—భూలోకముకొరకు హేమవిద్యయనే దోవ్యసంపాదనయున్న “ధనమూల మిదం జగత్” అన్నట్లు. ఈ రెంటిని మరువక సాధింమకొనుచు “రామనామంటు ము” రాజవదము” అనునట్లు ఆశ్రితవర్తలుని భజించుటవలన మోక్షముతప్పక లభించును. మఱిన్నీ:—

607—“సంసారసాగరందుఁఖం” అనునట్లు ఇందు “జీవితకాలమంతయు ప్రాప్తగడిచె” “అనునట్లుగాక దీక్షదయావరద్యాసంబు నిత్యజీవవంబు” అనునీ ననుసరించి, భగవంతునివిదనె ధ్యానముంచి ఏప్రాప్త ఇదె దృష్టిగా సంసారమందు మితప్రవర్తనగా గడుపుకొనుచుండక అనిత్యమైనట్టి తదితర భాధలనే వ్యవహారములు. జనుపుకుంటూడిన్నయెడల! సా “అనిత్యాని శరీరాణి” అన్నవచనము చొప్పుననున్న సా “నిత్యసన్నిహితో వ్యత్యుఁడనినీ సా “దినదినగడం నూరేండ్లు ఆయుసు అనునట్లున్న సా “కాలము వ్యథంబాయె మృతికాలము నవూపం బాయె” అమనట్లు కాలముతలస్థించి నన్నడు ఏమిచేయగలదుగావున! జనశృతి, గాలి ఉన్నప్పుడే నూర్చుకోవలయు నని వ్యవసాయదారులు చెప్పినట్లున్న సా “శుభస్యక్రీడు” మృత్యువచనము చొప్పున నెప్పుడు చేయవలసిన షమల నప్పుడే చేయుచు రేపుమావని జాగుచేయక! సా “ఘటము పగిలి ఘటాశాకములో చేరకముందే” అనగా “జీవి” ఘటముతో ఉండగానే పైని ఉద్ధహరించిన ప్రకారం గృహస్థహ్యాగముననుండి సా “రామనామక్రీడ సంపాదనాశకాశణం” అను వారోక్తి నిజట్టి ఆభగవంతుని స్తుతించుచు, జనన మరణములు నశించే మార్గమును కన్నవారు పరిశుద్ధులగుదురు. అంతట నిశ్చల చిత్తులై ఉండవచ్చును.

003—ఆర్యోక్తిని బట్టి అవగా అభిమాన సూన్యతై నై రాగ్య సంపన్నతై తివ్య వేత్తతై తమ్మతాము తెలిసికొని ధన్యులనవారే గదా అర్జులనబడుదురు.

000—తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనగా సాంఖ్య తారకములగ్రహించినవారే తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనబడుదురు. కాబట్టి ఈ బ్రాహ్మకు అశాశ్వతమని తత్వజ్ఞానమువల్ల కనబడుచున్నది. 70 వ పత్రమునందు చెప్పినప్రకారం ఏక్షణములోనైనను ఈ ఇహలోకమును విడిచి పోవలసివచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొని పరలోకమునకు పోవుటకు సిద్ధముగానున్నవారు మాత్రమే ధన్యులనబడుదురు.

కలియుగమంత్యకాల

జలప్రళయమువిషయమై

010—త్రిమూర్తులలో ప్రథమదేవత యైన 'బ్రహ్మ' ఏర్పడిన కలియుగ మంత్యకాలమున జలప్రళయ మునకు అధిపతియైన త్రిమూర్తులలో 3వ దేవత 'యమ' అజ్ఞవల్ల అర్జవమనే సముద్రము చండప్రచండముగా పొంగినజలప్రళయము కలియుగమునంతానశించు చేయుననినీ, అనశించిన—చరా—చరములను అనంతండ్లై పోషించిన త్రిమూర్తులలో రెండవదేవత ఏకోనారాయణ మూర్తి గర్భణునందు ఇమిడి యుంచుననినీ, అఏకోనారాయణ మూర్తి జలప్రళయమునందు వటవల్లోకయనునై యుంచుననినీ ఆకయనించిన ఏకోనారాయణమూర్తి (సుమర్తి) నిద్రాసూచి జాగ్రదవస్తలోకి ప్రవేశించి నపుడు, త్రిమూర్తులలో ప్రథమ దేవతయైన 'బ్రహ్మ' ఎట్టియుగమును ఏర్పడునో అబ్రహ్మకే గోచరముగా నుండునని అర్జుల వాక్యము.

జ్ఞానీ: "ఏకో దేవః కేశవో నా వాశివో నా" అనుకృతిచొప్పుననుదకు ఈ త్రిమూర్తులు ఒక రే బ్రహ్మయని అర్థమగును. బ్రహ్మచర్యలవల్ల అభ్యులు ఈ పేర్లనిడిరి. అనంత నామములు కల్పితనామ రూపములే యనబడును.

611—జనులారా! (1) భూమికంటే జలభూతము శ్రేష్టమగు ను (2) జలముకంటే అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును (4) వాయువుకంటే ఆకాశమధికమగును (5) ఆకాశము కంటే అహంకార తత్వము అధికమగును. (6) అహంకార తత్వము కంటే బుద్ధి అధికమగును, (7) బుద్ధికంటే ప్రకృతియనెడి అవ్యక్త తత్వము అధికమగును. (8) వీని అన్నిటికంటే ఆత్మయనెడి పురుషుడు అధికమగును. ఈ ప్రకారము భూతతత్వములయొక్క హెచ్చు తక్కువులను గ్రహించినవారలు పరంజ్యోతి స్వరూపుడగు పురుషుని తెలిసికొని శాశ్వత సుఖముగల మోక్షమును పొందగలరు.

612—తారకముయొక్క ప్రభావము ముగిసెను.

~~~~~

613—భూతదయా పరుడైనట్టి

పరాత్పరునకు.

నమః నమస్కారము.

~~~~~

614—ఓంకారం కారం కారం

~~~~~

## ర వ పీ త .

అమనస్కయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండ కోటిబ్రహ్మాదనాయకా ఆదిమధ్యాం  
తరహితా ఆనందనూనా అనాధరక్షకా ఆపద్బాంధవా సదా  
నందా సద్బిదాసందా జనార్దనా నిరాకారా నిరంజనానిర్గుణా  
అంతములేనివాడా శాశ్వతముగానుండువాడా సజాతీయవి  
జాతీయస్వగతభేదము లేనివాడా శివవిష్ణు, మతస్తుల మధ్య  
దుశ్రుకుగానున్న ఈశ్వరా మునిజనవందితా ముక్తిప్రదా  
యకా నిర్మలనామా సర్వేశ్వరా సత్యసంకల్పా సత్యజనకా  
శ్లో॥ దైవాధీనంజగత్సర్వం అనునట్లు జగత్తుకంతా అధిపతింస  
వాడా సర్వలోక పూజ్యుడా దీనునియందు కటాక్షించి తాం  
కయోగమును సంపూర్తిగావించి నటువలె 3 వది అమనస్క  
మనే బ్రహ్మజ్ఞానమును తఱచిరచియించుటకై భారతీదేవిని  
నాహృదయముననిల్పి సత్యవాక్యములచే రచియింపజేసి  
తత్వజ్ఞానులును బ్రహ్మజ్ఞులుగామార్చి రక్షింప సదానిన్ను  
నేడుచున్నాను. గురువు కుంకమశోభితు రాలెన పందిగాం  
తులకమ్మగారికి నేనునదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఇందలి  
తత్వములనున్నించ పండితులు ప్రాథులు.

సృష్టికర్తకు  
సమః సమస్కారము.

}

విధేయుడు

యత్ర రామస్వామి,

హామజమాదారు.

అలకట్టుతోట,

రాజమండ్రి.

# బ్రహ్మజ్ఞానానందము .

4 వ ప్రకరణము.

## అమననము అనగా:

బ్రహ్మజ్ఞానము .

జ్ఞానము నుబ్రహ్మజ్ఞానమునందును, నుబ్రహ్మజ్ఞానమునందును, నుబ్రహ్మజ్ఞానమునందును.

నానాభావమునందును, నానాభావమునందును, నానాభావమునందును.

|              |       |       |       |       |       |
|--------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| అం ప్రకరణము  | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| హంసానా       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| శివోహం       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| హరిహం        | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| బ్రహ్మ       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| శివుడు       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| రుద్రుడు     | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| మహేశ్వరుడు   | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| ఈశ్వరుడు     | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| సదాశివుడు    | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| విష్ణువు     | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| నారాయణుడు    | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| రాముడు       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| కృష్ణుడు     | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| భగవంతుడు     | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| దేవుడు       | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| త్రిమూర్తులు | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |
| అష్టమూర్తులు | అననము | అననము | అననము | అననము | అననము |



2—ఈ బ్రహ్మ మొట్టమొదట ప్రపంచము సంతను సృష్టిం  
చను కడపట సర్వమును హరించను కర్తగా నున్నాడు.

3—పద్యం! శివకదలిల పాగలు | నృ జించునెడక కమలా  
ననుండ్లనై | యననిసమ స్తజంతు నిహంబుల బ్రోవగనచ్యుతుండనై  
వ్రవిమల జీవసంఘముల పాగలు జంప హరింప రుద్రుడై | యవ  
ని త్రిమూర్తులొక్కరగు నార్యుననంతుని మ్రొక్కివేడెడక.

4—భూతములను సృజించను పోషించను చంపను కర్తగా ను  
న్నాడు.

5—బ్రహ్మతనగా దుష్టభంజన లేక దుష్టసంహారగా సృష్టి  
రక్షణ లేక భక్తరక్షణ యనబడును.

ప్రణవము అనగా

6—ఓం అనే శబ్దమని అర్థమగును.

వస్త్రోటిమంత్రములకు “ప్రణవమే తల్లి” సనకసందన సన  
త్కుమారనారదాది యోగులు అట్టిప్రణవముతో చేరిన మంత్రము  
లను పఠించుట చేతనే త్రిలోకపూజ్యులైరి.

7—ప్రణవప్రభావము వర్ణింప నెవరికిశక్యముగాదు. ఈదిగు  
వ నుదహరించిన 271 వ సంఖ్యను చూడుము

(1) వేగాంతము,

8—వేదాంతమనగా వేదములందు కడపటజ్ఞాన కాండంబున  
బ్రహ్మజ్ఞానమును దృఢముగా బోధింపువాక్యములే వేదాంతము  
లనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

(2) ఉపనిషత్తు.

9—ఉపనిషత్తు అనగా బ్రహ్మమొట్టిదని తెలియవచ్చి అజ్ఞా  
నమును పారదోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునది ఉపనిషత్తులన  
బడును,

10—ప్రపంచకమునందున్న మానవులు (1) బ్రహ్మచర్య శ్రమము (2) సన్యాసశ్రమము (3) వానప్రస్థశ్రమము (1) తీర్థయాత్రలు (2) గంగాస్నానములు (3) ప్రతిదినవాసములు (4) భోగములు (1) యోగములు (2) మానయోగములు. (3) పంచమండలు (4) తివిధ దృష్టులు ఇట్టిమొదలైనట్టివి తెగద్రుంచి సామెత క్రింద. “ఉన్నతావున అత్యుండేది తెలిసిలే ఊరూరు, తరుగ నేల” అన్న తత్వజ్ఞము. చొప్పున ఉన్నతావుననే గృహస్థమార్గముననుండి కష్ట—నష్ట—ద్రవ్యప్రయము కలుగకయే సునాయాశముగా ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము వలన మోక్షమార్గము కన్పగొన గలరు.

### బ్రహ్మజ్ఞానములనగా.

11—బ్రహ్మ. —ప్రపంచ, సృష్టిక్రమము. మొదటిప్రకరణము 13 వ పేజీలో చెప్పిన ప్రకారము (1) విద్యలలో శ్రేష్టమైనవాడు (2) రహస్యములో శ్రేష్టమైనవాడు (3) ఉత్కృష్టమైనవాడు (4) స్వానుభవమును కలుగజేయువాడు (5) ధర్మమార్గమును తప్పనివాడు (6) స్తుతించుటకు మిక్కిలిమలభ మైనవాడు (7) పరిశుద్ధమైనవాడు (8) నాశములేనివాడే. “బ్రహ్మ”

### జ్ఞానము

12—ఈ గ్రంథము నందున్నవాక్యము లన్నియు “బ్రహ్మజ్ఞాన” మనబడును—మఱిన్ని—

13—బ్రహ్మజ్ఞానం—రాజ యోగానందము అనగా బ్రహ్మజ్ఞానయోగమునుండి గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమును వదలక అత్యజ్ఞానమువలన ప్రపంచ మాయాశక్తి ని మఱచి నదా భగవంతునిస్థానించే అనందమే బ్రహ్మజ్ఞానందమురాజయోగానందమనబ

దును. సాంఖ్య, తారక, అమనస్కములచే ముతైరంగులుగా శ్లో  
ల్లుచుండును. రెండవది కులభేదములు లేవనుట—“అభేదం”

### ధ్యానయోగమనగా

14—ధ్యాననమయమున నిశ్చలభక్తిని గురిగామనస్సుయం  
దుస్థాపించి నకలబాహ్య విషయముల తోలిపేసి ఈశ్వరతత్వము  
నో మాత్రము—“స్మరింప”—చేసికొనునో వాడే ధ్యానయోగు  
లలో నుత్తముడగును—“స్మరింప”—అనగా—బంగారపు వస్తు  
వులలో నవరత్నమును స్థాపించినటువలె—చునస్సునందు—ఈశ్వర  
తత్వమును స్థాపించుకొనుట అని అర్థమగును—ఇందుకునవమత్రిగి||  
తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని, తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృ  
తము, తనువు వాతీతి తరచియా తత్వమెరిగి, నిత్యముగ నీవు సుఖయిం  
పుచిరత్రాతత్త్వ!

### ముక్తివిషయమై.

15—వేలం నెట్టివలె గురువులవారి వద్ద ఉపదేశముపొందిన  
ను భూరివిద్యలు అధిక ప్రశ్నలుచేపన్న భాషలు, నకలశాస్త్రము  
లు సంస్కృతములు మొదలైనటువంటివ నేర్చి నప్పటికిన్నీ విగ్ర  
హారాధనలు దేవతార్చనలు చేసినప్పటికి కత్తి బలిఆరాధనలుచే  
సినప్పటికి యోగము మానము సాధించినప్పటికి వ్రేపంచస్పృశ్యకృమ  
ము బ్రహ్మక్షామము సాంఖ్య తారక అమనస్కయోగములు చూ  
డని యెడల ముక్తుడుకానేరడు.

16—నానావిధములైన గ్రంథములను చదువలెనెడి  
భాగ్గిని విడచి పద్యం|| “నికరమైన మంచి నీల ముట్టిచాలు  
తథుకు బెథుకు రాళ్లుతట్టడేలాఅనునట్లు ఈగ్రంథము ననుసరించి బ్ర  
హ్మక్షామము పొంది అజ్ఞానము వలన గలుగు నరకదుఃఖ బాష్ప  
ములకు మూలమైన చీకటిని నివారణచేసికొని జ్ఞానమనే దేదీప్య

సోపానమున వెలుతురు వలన . ఆనందబాష్పములను విడుచుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

పోదక కళలు,

17—ఓంకారం 16 వివిధములుగా భాగింపవడుచున్నది.

(1) అవిద్యాపాదము.

1/1 బాగ్రతలో బాగ్రత.

18—గురు సన్నిధానమున శాస్త్ర శ్రవణము జేయు నమ యమున నడుగవలసిన విషయముల నెల్లనడిగి తెలిసికొని మరల మరవకుండుట.

2/2 బాగ్రతలో స్వప్న.

19—గురువుల నాశ్రయించి శాస్త్ర విషయముల నాలకించు నపుడు ప్రమాదవశమున నావిషయములు జ్ఞప్తిలోనుండియనుం దకపోవుట.

3/3 బాగ్రతలో సుషుప్తి.

20 గురువుల వద్ద నద్విషయములను వినవలెనన్నకుతూహ లములు గలిగి య పకిని పూనుకొన్న మీదట నెచ్చగిక తప్పుటచే త విన్నవిషయము లేమియును జ్ఞప్తిలో నిలవక పోవుట.

4/4 బాగ్రతలో తుక్తియము.

21—గురువులవద్ద శ్రద్ధతో శ్రవణముచేసికందున వస్తుతత్వ జ్ఞానము కలిగి తెలిసికొన్న వస్తువు నెప్పుడు చింతించుట.

(2) ముదిద్యాపాదము.

5/1 స్వప్నములో బాగ్రత.

22—కలగని మేల్కొని కలలో తాగన్నవాని నెల్ల దప్పుక

6/2 స్వప్నములో స్వప్నము.

23—కలగని మేల్కొన్న తరువాత, కలయందు కన్న విష ఘములను మరలయు మరవకంకుట.

7/3 స్వప్నములో సుఖము ప్తి.

24—కలగని మెలుకువ వచ్చినప్పటికి కలలో గన్నసంగతి నొమఱచి పోవుట.

8/4 స్వప్నములో తుక్రియము.

25—కలయందు గన్నవిషయములను బట్టి కష్ట సుఖములు కలుగు నన్నఫలము నందలి విచారము మాని ఇవియంతయు మనః ప్రకృతిగాని మరియొకటి కాదని నిశ్చయించుకొని బ్రహ్మము సంధానమున నిలకడ గలిగియుండుట.

(5) ఆనందపాదము.

9/1 సుఖము ప్తిలో జాగ్రత.

26—సుఖముగా నిద్రపోయి లేచిన తరువాత నిద్ర సుఖ మిట్టిదని తెలియజేయుట.

10/2 సుఖము ప్తిలో స్వప్నము.

27—సుఖనిద్రచేసి లేచినను దాని సుఖమిట్టిదని తెలిసియు దెలియకుండుట.

11/3 సుఖము ప్తిలో సుఖము ప్తి.

28—నిద్రపోయిలేచిన పిమ్మట తత్సుఖమిట్టిదని తోచకుండుట.

12/4 సుఖము ప్తిలో తుక్రియము.

29—సుఖముగా నిద్రపోయినను నిద్రావస్థ యజ్ఞానవిషయమేగాని ప్రజ్ఞాన భువప్రత్యగాత్మయైన తనకు విషయముకాదని తెలిసికొనుట.

(4) తురీయాపాదము.

13/1 తురియములో భాగ్యత.

30—బ్రహ్మను సంధానమున నున్నప్పుడు భాగ్యదవస్థయై  
కృష్ణవృత్తలైన తుత్త్విపాసలు తోచి ప్రపంచ వృత్తికలుగుట.

14/2 తురియములో న్వస్థము.

31—బహు నిష్ఠయందున్నప్పుడు భాగ్యతనస్థావ్యాపార  
ములగు తుత్త్విపాసలుతోచి ప్రపంచ వృత్తినే కలిగి కలగియుండుట.

15/3 తురియములో సుమధుస్థి.

32—బ్రహ్మ నిష్ఠయందు వికల్ప రహితముగా నుండుట.

16/4 తురియములో తురీయము.

33—భాగ్యతన్వస్థ సుమధువులవలన, కలుగు భేదములను  
అఖండ పరిపూర్ణ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము తనకంటె అస్య  
ముగాదను వృత్తి భేదమును లేక పరబ్రహ్మమైన తానే తానిని  
యుండుట. మఱియును, పైచెప్పిన 15 భేదములు ఏదిన్నీ లేక అఖం  
డ సచ్చిదానంద సర్వ ఫరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తానే తాని తనకం  
టే వేరుగా లేదని నిశ్చయ జ్ఞానము కలిగి తాను తానైయుండుట.  
ఈ 16 వ భాగమే అన్నిటికంటెను ఎక్కువైన స్థితి. ఇంతకంటె ఎ  
క్కుడు అనుభవములేదు. ఇట్లు 15 భాగములలో నుండు వివిధా  
యై ప్రకృతియనియు పరాపరబ్రహ్మయనియు చెప్పబడును.

34—పైచెప్పబడిన వాటిలోచతుష్పాదములు నాలుగు—  
స్వస్థ అవస్థలునాలుగు—అవిలనగా.

(1)—అవిద్యాపాదము (2) సువిద్యాపాదము (3) ఆనందపా  
దము (4) తురీయాపాదము—ఈ 4 గున్నుచతుష్పాదములనబడును.

(1)—భాగ్యదవస్థ (2) స్వస్థావస్థ (3) సువిద్యావస్థ (4) తురీ  
యావస్థ—ఈ 4 గున్నుస్వస్థావస్థలనబడును.

36—అవస్థాత్తయములవివరము.

(1)—జాగ్రదవస్థ—మెలుకవలో చేయుపనులు.

(2)—స్వప్నావస్థ—కలలోకనుబడేవన్నియు.

(3)—సుషిప్తవస్థ—సుఖనిద్ర.

(4)—తురీయము—బ్రహ్మనిష్ఠ.

37 అవస్థాత్తయములవివరము దిగువనుదాహరించడమైనది.

(1) జాగ్రదవస్థ.

(37)—జాగ్రదవస్థఅనగా మెలకువలో చిదాపాశ రూపముగల జీవునకు (1) నేత్రము—స్థానము. మెలుకొని ఉన్నప్పట్లో జీవితరీతియు నంతటా వ్యాపించియున్నను దానివిశేషభాగము నేత్రమునున్నందున నేత్రమేస్థానమని ఎన్నబడ్డది. (2) వైకరి—అనగా—వాక్కు; (3) స్థూలమనగా—భోగం; (4) క్రియ—అనగా శక్తి; (5) గుణము—అనగా—సాత్వికము; జాగ్రతాభిమానమువల్ల విశ్వదనిన్నీ, వివరించేజీవుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికిలక్షరము—అ—కారము; ఈలక్షరమునకుదేవత విష్ణువల.

(2) స్వప్నావస్థ.

38—స్వప్నావస్థ—అనగా—నిద్ర కల మెలకువలో జీవునకు (1) కంఠము—స్థానము; (2) మధ్యమము—అనగా—వాక్కు; (3) సూక్ష్మము(వాసనామయము) అనగా—భోగము; (4) జ్ఞానము—అనగా—శక్తి; (5) గుణముఅనగా—రజోగుణము; (6) స్వప్నాభిమానమువల్ల తైజసుడనిన్నీ, ప్రాదిపాసికజీవుడనిన్నీ, స్వప్నకల్పితుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికి—లక్షరము—ఉ—కారము; (8) ఈలక్షరమునకు దేవత బ్రహ్మఅట.

(3) సుషిప్తి.

39—సుషుప్తవస్థ—అనగా—సుఖనిద్రచోకటిలో జీవు

నకు (1) హృదయము—స్థానం; (2) పైసంది—అనగా—వాక్కు  
(3) అనందము—అనగా—భోగము; (4) ద్రవ్యము—అనగా—  
(5) గుణము—అనగా—తామసము; (6) సుషుప్తాభిమానమువల్ల  
ప్రాకటమైన పారమార్థికజీవుడనినీ పేరు; (7) వీటి—అక్షరము  
మ—కారము; ఈ అక్షరమునకు దేవత రుద్రుడట.

(4) తురీయవస్థ.

40—తురీయమనగా—బ్రహ్మవిష్ణు ఈ పైని చెప్పబడ్డ మూ  
డవ స్థలను అడ్డగించి చేనేభావము తెలిసికొని బ్రహ్మవిష్ణుయందుండుట  
పరమార్థతో జీవుడు కలసిపోవుచున్నాడు. ఇట్టి వారే విజ్ఞానులమని అ  
నుభవించును.

41—పైని ఉదాహరించిన—అ—కార—ఉకార—మ  
కారములనే మూడు అక్షరములు చేరి “ఓం” అనే ప్రణవమాయెను  
ఈ ప్రణవము త్రిమూర్తుల స్వరూపము.

42—ఈ ఓం కారము నుండి, యేకాక్షరములున్న సకల  
చరా—చరములు స్వరమున్న బిట్టెను. కాబట్టి ఓం కారమే స్వర  
ము దేహమున్న జీవుడున్న ఓం కారస్వరూప మగును.

43—(1) నానాజీవ జాదకట్టల (2) వేదాంతచూడామణి అ  
నే అరవ గ్రంథములలో పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం అ—కా  
రమునకు దేవత విష్ణువనినీ ఉ—కారమునకు దేవత బ్రహ్మ అని  
నీ చెప్పియున్నది.

44—తెనెగు గ్రంథములలో అ—కారమునకు దేవత—బ్ర  
హ్మ అనినీ—ఉ—కారమునకు దేవత విష్ణువనినీ చెప్పియున్నది.

45—ఈ రెంటియందున భేదా భేదములు చదివినవారు ని  
శ్చయము తెలిసికొన వలయునని ప్రార్థన.

46—ఓం కారము ప్రణవము శిరంబు శిరస్సు త్రినేత్రం



బు మూడవ కన్ను. అనగా జ్ఞాననేత్రము. జ్ఞాన నేత్రము అనగా మనోనేత్రము. అంతరంగ దృష్టియనబడును. అంతరంగ దృష్టియనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట,

భక్తిమార్గములు.

47—భక్తి—అనగా—రెండు, మార్గములు.

(1)—జ్ఞానముతో కూడుకొననది—భక్తి

(2)—అజ్ఞానముతో కూడుకొననది—మూఢభక్తి

48—జ్ఞాన—మనగా—ఎనిమిది విధములు.

(1) ఆత్మజ్ఞానం (5) జ్ఞానం

(2) దేహజ్ఞానం (6) సుజ్ఞానం

(3) తత్త్వజ్ఞానం (7) విజ్ఞానం

(4) బ్రహ్మజ్ఞానం (8) అజ్ఞానం

49—ఆత్మజ్ఞానం—ఆత్మ అనగా (1 వది) బ్రహ్మము (2 వది) జీవుడు (3 వది) మనస్సు జ్ఞానమనగా చదివినది, విన్నది, మనస్సునందు ఊహించి మంచి చెడ్డలు తెలిసికొనడము (తెలివి)

మూఖ్యతాత్పర్యము.

50—(1) ఆత్మజ్ఞానమనగా—మనస్సునందు ఏదిక్కనంగరి, ఊహించి, మంచి, చెడ్డలు, తెలిసికొనడము. ఆత్మజ్ఞానమువలన, దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్త్వజ్ఞానము కలుగును. తత్త్వజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన పరిపూర్ణము చెందగలరు.

51—(2) దేహజ్ఞానమనగా దేహముయొక్క నరములు శరీరములు రక్తమాంసము తెలిసికొనడము. బ్రహ్మతత్త్వజ్ఞానమువలన తెలియబడును, ఈ గ్రంథమునందు 2 వ ప్రకరణ సాంఖ్యమును చూచినదే దేహజ్ఞానము.

52—(3) తత్వజ్ఞానమనగా జనన మరణములు గుఱి, దుఃఖములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొనడము. మనస్సు పరిశుద్ధమగును. 3వ ప్రకరణ తారకమును చూచినదే తత్వజ్ఞానము.

53—(4) బహుజ్ఞానమనగా మోక్ష (పదవులు) స్థావరములు గ్రహించడము 3వ ప్రకరణ అమనస్కమే బహుజ్ఞానము.

54—(5) జ్ఞానమనగా—దేహజ్ఞానములో 25 తత్వములయందు 26వ తత్వము, ఆత్మచరమాత్మ పరమాత్మ ఆత్మత్వముని ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొని, తనవల్ల ఎఱుగబడిన దేహేంద్రియాది నానావిధ నామరూప ప్రపంచంబు (దృశ్యం) అనగా చూచినదంతా కల్లనియు, నర్వప్రపంచంబును ఎఱుగుచుండెడు జ్ఞానానందమయుండగు తాను (దృశ్యం) అనగా శాశ్వతుడు గాడనియు ప్రపంచంబు, అనర్వంబనియు ఆత్మస్వగూవుడగు తానునర్వజ్ఞానానందపరబ్రహ్మమయనియు ఎరింగి నకలనందేహములు మాని నిష్కాముండై, నిర్వోకల్పండై, ఏతలంపులు లేక, కేవలసాక్షి మాత్రుండై ఆత్మధ్యానపరుండై ఆనందించుట జ్ఞానమనబడును. ఆత్మధ్యానమనగా ధ్యానించడము.

55—(6) సుజ్ఞానమనగా—సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య సాయుజ్యముల నాలుగింటిని స్వాధీనము చేసుకొన్నయెడల, సుజ్ఞానమగుదురు, మఱిన్నీ.—

56—(7) విజ్ఞానమనగా—అగ్నితో సమానమైనటువంటిదిల రిషద్వర్గములు అరింటిని రాగ ద్వేషములపడింటిని మలమూలముల దింటిని అంటిని వారే విజ్ఞాన సంపన్నులనబడుదురు. ఇట్టి సుజ్ఞాన, విజ్ఞానంతకే ముదిమిచావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని అమృతరూపమగు మోక్షస్థానములభించి వైభవస్థానము అనేకవిధ మరణములు నశించును ఈదిగున నుదహరించిన మంత్రముల సాధనము 264 సంఖ్యను చూడుము. .

57—(8) అజ్ఞానము—అసగా దేహజ్ఞానములో 20 రత్నములు నందును 20వ రత్నము అత్యంతమంతాత్ర పరమాత్మ అత్యంత అత్యంతము వలన తెలిసికొనలేక దేహమేతానని తలంచి దేహభిమానము గలవాడై కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, ఈర్ష్య, అసూయాది "అవిద్య" అనే దుష్టగుణములు గలవాడై వ్యభిచార నరహృదయ చోరత్వ అనే "నిష్కర్మకర్మల" నాచరించి పాపకార్యములు చేయుచు, ధన, మధ, గాఢాంధకార, తాపత్రయము లచే దుఃఖించుచుండుట అజ్ఞానము. దీనివలన జనన మరణములు జరుగ గలుగును.

పామరుల ప్రభావము.

58—శ్లో॥ పునరపి జననం పునరపి మరణం

పునరపి జననీ జతరే కయనం

అన్నవచనము చొప్పున పలుమారు చచ్చుచు పుట్టుచుండును. తప కాముష్యాదుల దుష్టము విశేషముగా నున్నదన్న భావముచేత నింత వేగముగా మోక్షము కొరకు బాటుపడవలసిన దేమని యాచక్షుణ గానుండును. పామరులుగా నుండడము యుక్తముకాదు. "అనిత్యాని శరీరాణి" యన్నవచనముచొప్పున హృదయమును కుదిరికగాని నిలుపుకొని శరీరాభిమానమునువదిలి ధర్మార్థ కామమోక్షములనెఱుంగుమునందున్న చతుర్విధ పురుషార్థములను గ్రహించవలసినది.

59—మందమతులు కొందరు, "నిత్యం నన్నిహితో మృత్యు" అన్నవచనమును మరచి నేడు చేయవలసిన పని రేపుచేయవచ్చుననియు రేపుచేయవలసిన పనిని అమరునాడు చేయవచ్చుననియు కాలము వ్యర్థపుచ్చుచుండును.

60—అట్టివారు తుదకు తాముచేయవలసిన కార్యములను ఈ గ్రంథమునందు నుచ్చరించిన త్రికాలములయందు నేయక మృ

స్వదేవత ప్రియత్నమైవచ్చి నపుడు సత్కార్యముల నేమియుం చేయక పోతిమికదాయని విచారవడుదురు. కాబట్టి యెప్పుడుచేయువలసినవని నప్పుడే చేయుట యుక్తము.

61—కామరులనగా—అజ్ఞాను లనబడుదురు. కారణమువలన అజ్ఞానము నశించి జ్ఞానముకలుగును. జ్ఞానమువలన దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తిత్త్వాజ్ఞానము కలుగును. తిత్త్వాజ్ఞానమువలన ఆత్మత్త్వాజ్ఞానము కలుగును, ఆత్మత్త్వాజ్ఞానమువలన బ్రహ్మత్త్వాజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మత్త్వాజ్ఞానమువలన మోక్షములభించును. ఇది యంతయు మనస్సుతో గ్రహించి ఈ గ్రహిణిమునందున్న ప్రియంబస్వప్తి క్రిమిము, పరబ్రహ్మత్త్వము, నాంభ్య, తారక, అమనస్క-పరిపూర్ణములవలన తెలిసికొనును. తెలిసికొనిన వారే భవన్యః. మఱి న్నీ తే. గీ. "చెడవారితో స్నేహంబుచేసిరేని / కడుగప్పక నరులకు మూడుమండు" అనుకృతిని పెడచెడిని పట్టి తే. గీ. పండివారితో మైత్రిముడించిరేని / మేలు జనులకుకలుగును చాలగానునను కృతిని మఱిని నిలిపి మాఖసాగరమలో మురుగుట కంటె సంతోషసాగరంబున మునుగుట ఎంత మేల కలుగునో గ్రహించుడి.

పురుషార్థముల వివరణము.

62—(1)పురుషార్థమన(2)పరమపురుషార్థమని రెండువిధములు.

63—పురుషార్థమనగా భర్తృ అర్థ, కామములు, మూడును పురుషార్థములుగా చెప్పబడును.

64—పరమపురుషార్థమనగా మోక్షమని చెప్పబడును.

65—పైని ఉదాహరించిన పురుషార్థము, పరమ పురుషార్థములలో చేరిన భర్తృము అర్థము కామము మోక్షములనే నాలుగు పురుషార్థములలో నకల సాగిణికోటులచే ఆచరింపదగినవి మూడు అనగా భర్తృము, అర్థము, కామము.

66—ఈ మూటిలో ఒకదానిని గ్రహించినవాడు అధముడనియు రెంటిని గ్రహించినవాడు మధ్యముడనియు మూటిని గ్రహించినవాడు ఉత్తముడనియు నెవ్వవలయును.

67—ధర్మము ధనమునకు ఆధారము. ధనము ధర్మమునకు ఆధారము. ధనమును కామము పెంపనే దగిలియుండును. కనుక ధనము శ్రద్ధమైనదని కొనియాడ దగియుండును.

68—ఈ గ్రంథములో ఉదాహరించిన మంత్రములను గురువులవలన ఉపదేశము పొందినను గాని లేక పొందియున్ననుగాని లేక గురువుల ననుసరించుటకు దారుధ్యములేని మానవులు ఆ మంత్రములను తమ యుష్టప్రకారం గురిగా త్రికరణశుద్ధిగా మనస్ఫూర్తిగా మనోభేదములేక పఠించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సంశయములేదు. త్రికరణశుద్ధి అనగా ఇతర తలంపులుమాని అనితగ్గముగను.

69—శ్లో॥ అహం నిద్రా, భయమైదునాని,  
సమావేష తత్పశు, భిర్నరాధాం,  
జ్ఞానం వరాగా, మధికో విశేషా  
జ్ఞానేన హింః పశుభిర్నమానః॥

70—టీ॥ మావవదనత్రయే గ్రహించుటకు ఫలమేమనగా జ్ఞానము పొందిమోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము. అట్టిజ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులనియెన్నబడుదురు.

(1) మోక్షపదవుల వివరణము:

71—(1) సాలోక్యము (2) సామీప్యము (3) సాయుజ్యము (4) సాయుజ్యము అనినాటగు విధములు.

72—ఈ మోక్షపదవులు ప్రాప్తించుటకు సాధనాంతరముల వివరణము.

73—(1) ధ ౩ (2) వైరాగ్యము (3) యోగము (4) జ్ఞానములని నాలుగువిధములు.

(2) ధ ౩ వైరాగ్యములవల్ల పొందవచ్చును.

74—(1) సామోక్యమునగా శ్రీ హరిలోకమందు ఉండుట.

75—(2) సామోక్యమునగా శ్రీ హరిసాన్నిధ్యమును పోందుట.

76—(3) సామోక్యమునగా శ్రీ హరిచతుష్కబాధిచిహ్నులు కలవాడై యుండుట.

77—(4) సాయుజ్యమునగా శ్రీ హరి యంద్రికృతమగుట.

(3) ధ ౩ యొక్క విధములు.

78—(1) బాహ్యధ ౩ (2) అవస్థధ ౩ (3) ఏకాంతధ ౩

79—మః శ్రుతుహృద్భావం సఖ్యము శ్రీవరాహము, దాసత్వము, వందనార్చనము, సేవయు, నాత్మలో నెరుకయు, సంకీర్తనలో, చింతనంబును, నీతోబ్బిది ధ ౩ మార్గముల సర్వానుష్ఠాన హరినమిష్టాజ్ఞనుచైయగుట ధ ౩ మందుదలతుం సత్సంబు డై తో శ్రీహరి అన్నవచనము తొప్పున:—

(1) బాహ్యధ ౩

80—(1) బాహ్యధ ౩ అనగా (1) సఖ్యము (2) శ్రీవరాహము (3) దాసత్వము (4) వందనము (5) అర్చనము (6) సేవయు (7) అత్మనివేదనము (8) కీర్తనము (9) చింతనము అనెడి తొమ్మిది విధములు.

సవధక్తుల వివరణము.

1 సఖ్యమునగా.

81—(1) అనకపీఠ. ఆధగవంతునియందు ధయ ధక్తులు కలిగి కష్టతో ధగవర్మణ చేయుట.

2 శ్రీవరాహముగా.

82—(2) దేవుని చరిత్రములు వ్రీసినచే విని ఆనందించుట  
3 వాచ్యముగా.

83—(3) ఊడిగము. కొలువు. భగవంతునికి ఊడిగముచే  
య్యట. అయినను భక్తిశ్రద్ధలతో మనసభ్యాసమువల్ల సత్తించుట.  
4 వందనముగా.

84—(4) ప్రార్థించుట. శమస్కరించుట. మిక్కిలి అడకునగా.  
అభగవంతుని స్తోత్రించుట.

5 అర్చనముగా.

85—(5) మానసపూజ చేయుట.

6 సేవయుగా.

86—(6) పూజయ్యెనన భగవంతుని సేవించుట.

7 ఆత్మనివేదనముగా.

87—(7) తనచిత్తమును భగవంతుని యందు అర్పణచేసి ఇ  
తర సంకల్పము లేమియు లేక నిష్పంకబుద్ధి కరణభ్యాసముగా  
నుండుట.

8 కీర్తనముగా.

88—(8) శ్రీహరి లీలావివోద చరిత్రమును అత్యాసక్తితో  
పాడునపుడు దేవాపులకాంకురుండు నేత్రములందు ఆనంద బాష్పము  
లాలుకుచు గర్గదన్వరముతో కీర్తనలు పాడునపుడు అభగవంతు  
కానందభరితుడై వారితో కాండవమాడుచుండునట.

9 చింతనం అనగా.

89—(9) అభగవంతుని ఆనంత నామములు అత్యంత చిం  
తన న్మొందుట.

90—ఈనవ విధభక్తులు బాహ్య భక్తిలక్షణమైయున్నది. వీటిలో నేదైనను ఒకటి దృఢముగా అచరించినయెడల సంపాదనాగరమును చాటి కడతేరవచ్చును. ఇట్టిబాహ్యభక్తి శ్రద్ధతో జడవుచు రాగా అనన్యభక్తి సాధనమై అట్టి అనన్యభక్తి అభ్యుదయించుచున్నది.

## 2 అనన్యభక్తి

91—అనన్యభక్తి అనగా—ప్రపంచమునందున్న నెకల—దరా—చరము—లందును భగవంతుడే జీవన్మూలపంతుగా నున్నాడని యెరింగి సదా భగవంతుని భక్తి శ్రద్ధలతో ధ్యానించుట.

92—శ్లో॥ ..ఈశ్వరస్సర్వ భూతానాం హృద్యే శే ఘ్నన! తిష్ఠతి,

భ్రామయన్ సర్వభూతాని యంత్రాగ్రాధాని యామయా..

93—తా॥ ఈశ్వరుడు సర్వభూతముల హృదయమున పరిపించి నూత్రధారి బామ్రులనాడించు నట్లు నభ్యంతరత్మను రసమాయ చేత భ్రమింపజేయుచున్నాడు.

94—అ. వె. ..నాకు మేలుగోరు నాభక్తుడగువాడు.

భక్తజనులకేను పరమగృహిణు,

భక్తుడెందు జనిన బరతెంతు వెనువెంట,

గోవువెంట దగులుకోడెధంగి..

95—తా॥ ఈ గీతముయొక్క అన్వయం స్పష్టముగా తెలియచున్నది.

96—ఇట్టి అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనమగుచున్నది.

## 3 ఏకాంతభక్తి

97—ఏకాంతభక్తి అనగా—దరా—చర—ప్రపంచమునకు అధిపతియగు పరబ్రహ్మమును ఏకాంతముగా నిర్వహించుట.



అమృత కూర్చుని ధ్యానము చేయుచు త సేవోమయ స్వాంతానై  
యుండుట.

98—ఇట్టి ఏకాంతభక్తి వలన, బ్రహ్మనందమును అనుభవిం  
చుచు నిశ్చల జ్ఞానము కలిగియుండును.

1 ఈశ్వరవిధభక్తి మార్గములలో మోక్ష పదవులు.

యిచ్చేవివనిగము,

99—(1) రాహ్యభక్తి సాలోక్య సామీప్యంబులనిచ్చును.  
అనగా శ్రీహరిలోక మందుండుట శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును పొందుట.

100—(2) ఆనందభక్తి సామీప్యంబునిచ్చును. శ్రీహరివలె  
తరువ్వబాది చిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

101—(3) ఏకాంతభక్తి—సామీప్యంబు నిచ్చును. అనగా  
శ్రీహరి యందై కృతగుట.

102—(1) “బ్రహ్మనందం పరమ సుఖనం కేవలజ్ఞానమూర్తిం

(2) విశ్వాతీతం గగననృకం తత్త్వమస్మాదిలక్ష్మ్యం

(3) ఏకనిత్యం నిహతవచలం సర్వశీపాక్షిభారం

(4) భావతీతం తిథుకరహితం స్వర్గరం తం నమామి.”

103—కా. మొదట రాహ్యభక్తి ఆనందభక్తి సాధనము  
ఆనందభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనము. అట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్ర  
హ్మనందమును చెంది సుఖము సనుభవించగలడు.

104—శ్లో. “అచ్యుతపీఠింబసి గృహప్రసూతైః పతయన్త్రీ  
మేతులైః తచ్చుచ బుద్ధుమా మరల జర్విత చ్యోబలైః ప వాకింః  
తచ్చరబుద్ధునే పథులు చెప్పిన క్తి న విశేష్యనై న నేమిచ్చిననై న గా  
నలకు నేలనై న హరిప్రభోధనశః”

105—కా. అట్టి సంసారవిషయా న్న క్తులయందు మితప్రసవ  
జగానంచేరించుచు నితరంముఖ గవాతునిస్త్రీంచుచుండ వలయును.

106—కానిన్ను గానక నీకథల వివర వివరములు కీర్తం  
బుతో నెన్నంతలక నిన్ను కేరొవక నిన్నే వేళబూసింపలేకన్నా!  
యా ర్తవికేతనాంగణవిధి! యయ్యో దము వారధి! యెన్నదిం దిన  
ముల్ గ్రమించితి వృథాయేభంకు వాడర్థకా.

1 బాహ్యధ కలవాడుచేయుకర్త.

107—రసవల్లాకమాదికమైన నకల కీర్తనను యథావిధి  
గా అనుష్ఠించి ఈశ్వరార్పణ చేయుచు ఫలకాంక్షియై యుండును.  
ఇది ఫలముకోరుటచేత సకామ కర్మమగునున్నది. ఇట్లు సకామ క  
ర్మము జనుచు బాహ్యధ కలకు మనశ్శుద్ధికి పొందుట కష్టము కాబ  
ట్టి అట్టి వారు మనశ్శుద్ధిలేక పోయినను భక్తితో భగవద్బాహ్య  
రార్పణ విధునకి చేయుచుండవలెను. ఇందుకు సమాప్తి

108—కీర్తన కర్మము లెల్లబాయును

మరమ్ముదెలుపంగి లేదు వధునిపు పేరే.

పేర్నికొందువులకంటెను

దుర్మదమునకెత్తెమన్నిలో నలనున్నక

109—కాని ఇట్లు బాహ్యధ కలచేయుచు రాను రాను కీ  
మముగా వృద్ధియై అనవ్యధ కి హరియిచ్చుకున్నది.

2 అనవ్యధ కలవాడుచేయుకర్త

110—రసవల్లాకమాదికకర్మను కీర్తతో క్రమముగా  
అచరించి కర్మఫలమును కోరక తానుచేయు నకల కర్మము. ఈశ్వ  
రాజ్ఞయని సంగరహితుడై చేయుచుండును.

111—కీర్తన వల్లాకీమధకర్మముల

నిర్మలకర్మముల నెవక నిఖలజగత్సం

పూర్ణకు హరియను వారదె

విష్ణునగ భాగవతుడు జనుభాషికా.

112—తా. వారి వారి కులధర్మములు తప్పక చేయుచు న  
కులధర్మము హరికర్మగాచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

113—ఇట్టి అపవ్యభక్తుడు కర్మఫలశ్యాగముచేసి కోరికలు  
లేనివాడై పరిశుష్ఠుడగుచున్నాడు. ఇదే సమామకర్మలక్షణము.

114—క. "కరణత్రయంబువేరను  
నకుడే కర్మము సేయనయ్యెవేరగా  
హరికర్మగామని పలుకుట పరు  
వడి నుజ్జనమందు పరమము నీండులో"

115—తా. మనోవాక్కాయములచే నరుడేకర్మంబు చేసి  
నను ఈశ్వరార్పణచేయుట సర్వమును జ్ఞానమని పెద్దనుచెప్పచు  
న్నాడు.

3 ఏకాంతభక్తిగలవాడు చేయుకర్మ

116—కర్మ ఈశ్వరాజ్ఞ గావున యథా—"విహిత" అన  
గా వినిపించిన కర్మలను (ఫలకాంక్షిగాక) ఈశ్వరార్పణచేయుచుం  
డును.

117—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గముననుండి అందున అం  
టి అంటక నంచరించుచు భక్తిసంపాదించినవారే ధన్యులు. భక్తి  
అన్నిమార్గములలో గొప్పది. ఇంగుతు సమ్మతి:—

118 నీ. (1) "జలజపత్రమునందు నలిలమంట నియట్లు,

అద్దమందున గూవమంట నట్లు,

(2) బురద యాకుమృతపురుగు కంటని యట్లు,

నాజ్యంబు నహ్వయందంట నట్లు,

(3) భువించికపండుపై బొబ్బరంటనియట్లు

బలుచట్లలో తెన్నగలయనట్లు

(4) చిత్తిభావంకు చీకటంటని యట్లు

నాకాశమున వాయువంట సట్లు .

(1) బ్రహ్మచేత్రలు మాయా ద్విపంచమందు

(2) నఖల వ్యవహారములు జేసి యంటకొనుకొ

(3) రమ్యగుణ భావ ! భద్రాద్రిరామ ! శత్రు

భావ కరుణాలలామ ! లోకాభిరామ !

119—తా. బ్రహ్మవిదుడు ద్విపంచ జ్ఞానము గలవాడైన పుడు బ్రహ్మజ్ఞానమును విడువక దిగువ శుభాహరించిన లాక్షక ర్తములలో విషిష్టకర్త మిహా మిగత మూడుకర్తలు చేయుచుం కర్తఫలములకుండు అభిలాషలేక భక్తితో భగవన్నామోచ్చారణ విధువక చేయుచున్న యెడల మోక్షమార్గము కనుగొనకలగు.

120—గీ. విద్యచేభూషింతుండు వెలయుచున్నది దోచరివర్జిం పబడు సుమీ దుర్జనుండు చారుమాణిక్య భూషిత శస్త్రమస్త . కం పైన వన్నగము భయంకరముగోదె !

121—తా. శృంగారమైనమాణిక్యమును శిరస్సుకై ధరించిన నర్జమునద్ద జేరుటకు భయపడులాగుననే కేవల అహంకారముతో నుండు దుర్జనుడు విద్యచే ప్రకాశించుచున్నవాడైనను అట్టివాని వి విద్యను మనము గ్రహించరాదు.

122—కా. బట్టి కర్తృత్వో ప్రయోజనము లేదని తలచరాదు. కర్తృవలననే జ్ఞానమును పొందవలయు. కర్తృచరణము వలన జ్ఞాన సము కలుగుట ఎటులనగా పాలలో నెయ్యి కలదు. చెరుకులో పా నకము కలదు. నువ్వులలో మానెకలదు. పాలు పెరుగుచేసి కవ్వము తో చిలుకుటయను కర్తృవచేయుటవలన నెవ్వయు రద్దారా నె య్యయు దొరుకుచున్నది.

#### 4 వ పాఠ్యరంగాము.

123—చెరుకును గానుగలో నాడుటవలన బాసక్కుము జొరుకుచున్నది. నువ్వులను గానుగలో అడుటవలన నూనిదొరుకుచున్నది. అప్రకారముగానే కర్మాచరణమువలన సంకారణమందు నిగూఢముగానున్న జ్ఞానము సంప్రప్తమగును. కాబట్టి ఫలాభిసంధి రహితముగా కర్మనాచరింపవలెను.

124—బాహ్యధర్మవలన సాలోక్యమును, నీధర్మ దృఢముగా నున్నయెడల సామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

125—అనన్యధర్మసామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

126—ఏకాంతధర్మ సాయుజ్యమును నిచ్చుచున్నది. కాబట్టి ధర్మ అన్నివిధములలో గొప్పది. అట్టి ధర్మని బాగుగా పంపాదించవలెను. ధర్మకుల సాంగత్యము సదాచేయుటవలన ధర్మ వృద్ధియగుచున్నది.

127—సాధుసంగతి కల కుంభముల నిచ్చుచుండును.

ప్రార్థకర్మములు.

128—(1) స్వేచ్ఛ—స్వయముగా చేయుకర్మ

129—(2) వశేచ్ఛ—వశరివల్ల కలిగినకర్మ

130—(3) అనిచ్ఛ—తెలియక వచ్చుకర్మ

(1) లోకకర్మములు.

131—కర్మతనగా పుణ్యకర్మములు పాపకర్మములని రెండు. అవి అనగా మంచి చెబ్బరలు లేక పుణ్య పాపములు (1) మిశ్రకర్మ

(2) లోకకర్మ

132—వ్యవహార కార్యములన్నియు లోకకర్మములని చెప్పబడును.

(3) వైదికకర్మమునగా.

133—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మ (3) కామ్యకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మ.

(1) నిత్యకర్మమునగా.

134—స్నాన, సంధ్యావందన, జపః తపః, ధర్మము, దేవతార్పణ, వైశ్వదేవ, అతిథిపూజ, మొదలగునవి.

(2) నైమిత్తికకర్మమునగా

135—ఒకనిమిత్తమును అనుసరించి చేయునది అనగా సంక్రాంతి, ఉత్తరాయణ, దక్షిణాయన, అర్ధోదయ, ఋహదయములు మొదలగు పర్వదినములయందు కాలము తిప్పకుండా, స్నాన జపాదులు చేయుట.

(3) కామ్యకర్మమునగా.

136—అశ్వమేధ, రాజసూయ, సౌందరీక హోమము మొదలగు యజ్ఞములను చేయుట.

(4) నిషిద్ధకర్మమునగా.

137—శాస్త్రములయందు నిషేధించబడ్డది అనగా చరద్రవ్యాపహర, పరనింద, పరదారగమన, పరహింస, మేధస్వీపాన, చోర, అన్యతాదులు ఈ కర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తికలుగును.

(5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మమునగా.

138—శాస్త్ర, నిషిద్ధకర్మ లాచరించినందువలన వచ్చిన దోషములను పరిహరించుటకై చేయు కర్మమునగా అరణ్యవాసము, బలభక్షణ, వాయుభక్షణ, వర్షభక్షణ తీర్థయాత్ర, శాస్త్రాయణ, వేదచాన్యాదికర్మములు చేయుట.

138—ఇట్టికర్మ లాచరించి సంకుమలవ కలుగు పుణ్యమునగా.

140—(1) నిష్కర్మ (2) నైతికకర్మములు యావత్తవ పర్యంతం చేసిపట్టయితే ప్రార్థనకర్మములు వశించును

141—(3) కామ్యకర్మమువల్ల స్వర్గాది భోగములు కలుగును గాని విదేహ వల్యము దొరకదు. తిరిగి జన్మమరణము గలుగును.

142—(4) నిష్కర్మ కర్మచేసిపట్టయితే సరక ప్రాప్తి కలుగును.

### మూఢభక్తి.

143—మూఢభక్తి అనగా ఏకులములో నైవను ఉన్నమును జాలు మూఢులుగానున్నవారు పెద్దలవల్ల వామ్యముగా అనగా నోటిపూటలవల్ల వినిప పడవిని అనగా భగవంతుండొక్క జేయని అందుకు తగిన మంత్రములనె యెల్లప్పుడు ఛావ్వాన నిశ్వాసలు వదులుకూ ఉన్నటువలె వ్రతించిపయెడల తప్పక మోక్షములభించును ఇంకాను సందేహ మేమియులేదు. అనేకవంది మూఢులు ఒకని అకడగా, అయిననామియును వ్రతించివారు కడలేయన్నారు.

144—మోలియుగమువందలి జనులెల్లమును పల్కమరులు సల్పాయుక్తులుగనుక తపోయోగభ్యాసభావభారణలచేత గడలేరులు మిక్కిలి దుర్లభము, గనుక మోక్షముచెందుటకు భక్తి, జ్ఞానము, మరెందును గూఢ్యపాధవంతులయియున్నవి, అందులో పూర్వంబున వాసదులు భక్తిపాదవము ననుష్ఠించి ప్రసీద్ధిజెందిరి. వెదకాదులు జేసంతు జ్ఞానమున ప్రసీద్ధివహించిరి. కాబట్టి మనుజులు తమలధికారానుసారముగా ఏరెంటిలో జ్ఞానమునను భక్తియైనను నోటికి దృఢముగా పాఠించువరకు భక్తి మూఢము గాన అర్థభక్తి లేక ఏదియును పొందించుటకు పాధ్యముకాదు.

145—౧. చక్క-దు వ్రేలిముల గ్రేలిముల  
చక్క-దుదానములకొవ కింతపములుం  
చక్క-దు వృత్తిని భక్తిని  
చక్క-నక్రియవచ్యుకుండు సిద్ధమగును.

కాబట్టి భక్తి శ్రేష్ఠమనది.

146—భక్తి అనునది (1) కూప్యభక్తి (2) దానభక్తి (3) ఏ  
కాంతభక్తి అని మూడువిధములు గనుకనే మానవులు కాంతగుణ  
మువలననున్న భగవద్భక్తి అననున్నముక్తి పొందవలెను. ఈరెంటు  
నొకటి లేకున్న యెదల ముక్తి పొందను.

147—౧. సర్వభూతమయిందైన సరసిజాత్యుఁ  
డతఁడె తవయాత్మ యందుండె ననెడివాడు  
శంఖచక్రధరుండంచు జనెడివాడు.  
భక్తిభావాభిరతుఁడునో భగవతుఁడు.

148—కా. నమ సర్వభూతముల యందుండు, సరమాత్మైకతన  
యందును నున్నవాడనియు ఆయనతప్ప వేరేయియు లేదని అభేదము  
ద్వితో వర్తించు విశ్వలభక్తిగలవాడే, భగవతుడని చెప్పబడుచున్నా  
డు. ముఖ్యకార్యములు. మాయాకాంతను జయించినది విర  
కాంత, విరక్తికాంతను జయించినది భక్తికాంత. భక్తికాంతమేజయిం  
చికది ముక్తికాంత ఈనాలుగింటిని భుజించినవారైతే పరమ  
మధుర.

ముఖ్యకార్యములు

149—(1) భగవద్భక్తి (2) కాంతగుణము ఇవి గలవారి  
మనస్సునందు భగవంతుండు నిలచియుండును.

150—(3) జగదుజ్జితో ఒకటిలేకున్న ముక్తికారీమనస్సునం  
దునిలిచి యుండెడు మోక్షములందను. అన్యైకముకానరము.



151—(3) ఈ గ్రంథమును చదివి ఈ లెంటిని ప్వాధీనముఁజేసి  
తెచ్చుకున్నవారు వైకుంఠవాసులు.

152—భక్తి అనగా దైవదేవ అని అర్థమునును.

153—భక్తిః శ్రీరాయ కేశవం మరేపుం చేతో భజ కీధరం  
పాణిద్యంజ్వలమర్చయాచ్యుతకథాకాశోద్భవయ త్వం కుః  
కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే గృహాంఘ్రియశాస్త్రయం  
విభుః పూజా! ముకుంద పాదతలసిం మూర్ధా నమాధోక్షవం.

154—తా! అనగా నాలుకచే గేశవుని కీర్తింపుము. మన  
స్సుచే మురవలించి భజంపుము. చేతులతో కీర్తనని నర్చింపుము.  
చేతులతో నచ్యుతుని దివ్యచరిత్రములను వినుము. కన్నలతో కీర్తి  
కృష్ణుని దర్శింపుము. పాదములతో కీర్తిహరినన్నిధికి నడచి పామృత  
ముక్కుతో ముకుందుని పాదతులసిని అభ్యుగింపుము. శిరముతో  
నధోక్షుని పంకజములు చేయుము.

155—భక్తే మోక్షము చూపును భక్తేచింతించు భోగ  
భాగ్యము లిచ్చుక భక్తేబ్రహ్మత్వము చెందించును భక్తినిచేకొని  
నవారాధనలు నగుదును. తా! భక్తిమోక్షమార్గము చూపును.  
భోగభాగ్యములిచ్చును. బ్రహ్మత్వము చెందించును. జనన వరణ  
ముట్లు నశింపజేయును. బ్రహ్మత్వమనగా వైకుంఠమని అర్థము  
గును.

భగవంతుని విషయము

156—భగవంతుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా?  
మాయారహితుడా? మాయావహితుడా? అనికంకరాగా 83 వధ్య  
105 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము మానవులగువారము అన్యస్తే  
చే న్నష్టికరను స్తుతించిన కడలేరవలనన వారిపేగాని అపహానుభా  
వుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా? మాయారహితుడా?

మూఁడుసహితుడా ? అని వక్కాణించే అవసరములేదు. అలవికాదు. ఈ విషయములనుగురించి తెలిసికొనవలయునని అచ్చగరిగినట్లయితే ఆతత్త్వజ్ఞానమువలన యోచించినయెడల బోధవకును. ఇందుకు సమస్య:—

157— వాదభేదములుమాని, బ్రహ్మజ్ఞానముచే బూని అన్నిసత్త్వజ్ఞినిబట్టి ఈ విషయములో వాదభేదముల్ని నివర్తించి, ఆ తత్త్వజ్ఞానమువలన తెలిసికొనడమే ఉత్తమము.

158— సమాధిలక్షణము.

(1)—సమాధి-ఆత్మస్వరూపుడగు నేనే బ్రహ్మము అని చక్క భావము దృఢముగా గలిగి సకల మనోవృత్తులు శూన్యమై ఏతలంపులులేక సకల దృశ్యములు మఱచి నెవ్వడిగా తాను తానై పాక్షిమారముగా నుండుట సమాధియనబడును.

(2)—నిర్వ్యసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ధ్యానించువాడు, ధ్యానము. ఈ రెంటినీ మఱచి గాలితేనిచోట కదలక మెదలకయుండు దీపమువలె సకలసంకల్పములు నశించి బ్రహ్మమునందు మనస్సులయించి తాను బ్రహ్మకారముగా నుండునిష్ఠయే, సమాధియనబడును.

(3)—సవికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ఏకాంతస్థలమునందు గూర్చిండి చిత్తము నానావిధముల పోకుండ తడేక ధ్యానముగా ధ్యానించుట సంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు సవికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(4)—నిర్వికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అనేడు ధ్యానమృత్తు మఱచి మనోబుద్ధులు రెండున్న శూన్యమై సకలతలంపులు మఱచి దేహాదిప్రపంచము మెదలగూ సకలదృ

శక్యములు ముంచి తాను తానై తస్యయంబుగా కేవల చిన్మాత్రుని  
జ్ఞ సాక్షిగానుండుట అపొహితప్రజ్ఞాంతరి సమాధియనియు, నిర్వోకల్పసమా  
ధియనియు చెప్పబడును.

(5)—నిర్వోకల్పసమాధి—నిష్ఠాభ్యాసముచేత అజ్ఞానమయ  
మగు నమస్తప్తహృదయ గ్రంథిలు నశించి, అసగా సంకల్పపిత్త  
ములు నశించి కేవల అద్వయ బ్రహ్మమగు ఆత్మసాక్షాత్కారము  
కలుగును.

(6)—నదా, నిర్వోకల్పసమాధి నిష్ఠాభ్యాసము చేయుచు నిర్వి  
నికారముగా నుండుటకు ప్రయత్నపడుచుండుము.

(7)—ఈ నిర్వోకల్పసమాధిని, భర్తృవేషమని పెద్దలు చెప్పు  
దురు. దీనివలన, స్వానుభవానందావ్యుత్థము అమితముగా వర్ధించి  
దేహవాసన జాత్రువాసన ప్రపంచవాసనలనెడు వాసనాత్రయము  
లనెడి తాపము చల్లార్తును.

వాసనాత్రయములు.

159—శ్లో॥ వాసనా ద్వివిధా, ప్రోక్తా । శుద్ధాచ మలినా తథా  
మలినా జన్మ హేతు స్సన్యత్ । శుద్ధా నశ్మవినాశినీ.  
శుద్ధానాన మలినవాసన అని రెండువిధములు.

(1) మలినవాసన.

పాపకార్యములు చేయుట వలన జననమరణములు కలుగు  
టకు కారణముగా నుండును.

(2) శుద్ధవాసన.

నదాయెల్లప్పుడు భగవత్పూజ చేసినందువలన జననమర  
ణములు లేకుండ చేయును.

160—కు)91 లోకవాసనయా జంతో । శాస్త్రవాసనయాఽపి చ  
దేహవాసనయా జానం యథావస్థైవ జాయతే ।

161—లోకవాసన అనియు శాస్త్రవాసన అనియు దేహవా-  
సన అనియు మూడువిధములు.

(1) లోకవాసన.

162—లోకములో తాను చేయు సత్కార్యములవలన తన  
చేయ ప్రభావతి పొందవలయున నెడు తలంపే లోకవాసన లేక ౧)  
పంచ వాసన యనబడును.

(2) శాస్త్రవాసన.

163—తానే సకలశాస్త్రములు చదివినానని గర్వించడమే  
శాస్త్రవాసన.

(3) దేహవాసన.

164—దేహ పటుత్వము చెడకుండవలయుననియు వృద్ధాప్య  
మృ, వ్యాధులు, చావు, మొదలైనవి రాకుండవలయుననియు, వన  
మూలి కాషణములు మొదలైనవి భక్షింది కాయస్థితి కెందవలయు  
ననెడి దేహభిమాన తలంపే దేహవాసన యనబడును.

165—పైన ఉదాహరించిన వానకలు సశించువరకు అర్థ  
జ్ఞానము కలుగ జాలదు.

166—గీ॥ జాతిభేదంబు లెన్నుటఁనీతిగాదు.

జ్ఞానమంతల జన్మమేజాతకంబు

అదియు లేకున్నసన్నియుఁవ్యర్థమగును

జ్ఞానకీలంబు నెఱుంగుముఁనిరత్నలాశ్రయ !

రా॥ కులభిమానము మతభిమానము దేశభిమానము ఈ  
మూటిని నమముగా చూచినవారే భిన్నభావము లేనివారనబడు

దురు. జనకృతిః క్షోః అన్యథాచింతితంకార్యం దైవమన్యత్రోచింతయేత్. కా. కాను నొకటితలపదైవ మొకటితలచును.

167—పైని ఉదాహరించిన లోకవాసన, శాస్త్రవాసన, దేహవాసన, అనెడు మూడువాసనాశ్రయములు బంధములనబడును. గనుక నిర్వాసనగానుండుట వలన ముక్తిపొందగలరు.

పంచముద్రలు

168—(1) భూచరీముద్ర (2) భేచరీముద్ర (3) అంతర్లక్ష్యముద్ర (4) పగ్మ్యముద్ర (5) సాంధవిముద్ర.

169—కొన్ని గ్రంథములలో వీటిచర్యలు వివిధములుగానున్నవి. ఇవను ఈ ముద్రలు పట్టినందున నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివలన ముక్తిపొందలేరు.

త్రివిధ దృష్టులు.

170—(1) అమావాస్య దృష్టి (2) సాద్యమి దృష్టి (3) వాక్యమిదృష్టి ఈ త్రివిధదృష్టులవల్ల నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివల్ల ముక్తిపొందనేరదు.

అకాశములు.

171—(1) భుటాకాశము (2) చిదాకాశము (3) ధారాకాశము (4) మహాకాశము (5) హృదయాకాశము. ఈవిధము పంచాకాశములనెಂಬడును.

అధారములు.

172—(1) మూలాధార (2) స్వాస్థిస్థాన (3) మణిపూరక (4) అనాహత (5) విశుద్ధ (6) ఆక్షేయములని ఆధారము లారు విధములు. శరీరములు.

173—(1) ధూలము (2) నూత్నము (3) కారణము (4) మ

భూకారము (5) సమరసము (6) వ్యక్తము. అని ల్యములు (శరీర రమే) అనువిధములు. 71 వ పత్రం 58 వ సంఖ్యనుచూడుము.

174 — (1) మంత్రయోగము (2) లయయోగము (3) హఠ యోగము (4) రాజయోగము. అని యోగములు వ్యాఖ్యములు.

175 — (1) అశిమ (2) మహిమ (3) గరిమ (4) లఘిమ (5) పౌష్టి (6) పౌశామ్యము (7) శుశర్వము (8) వశిష్టము. అనునవి అష్టసిద్ధులు.

176 తా (1) అశి మదిస్థి యనగా లేశముకంటె లేశముగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(2) మహిమస్థి యనగా గొప్పవానికంటెగొప్పగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(3) గరిమస్థి యనగా గొప్పతనముగా నుండుటకంటెగొప్పగానుండువాడు బ్రహ్మ

(4) లఘిమస్థి యనగా తేలిక తేలికకంటె తేలికగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(5) పౌష్టిస్థి యనగా అనుభవము. అనుభవించేవాని కంటె అనుభవించేవాడు భాగ్యవంతుని కంటె భాగ్యవంతుడు చక్కనివాని కంటె చక్కనివాడు మార్గచంద్రుడు అకంటె తేజోవూపమైనవాడు. బ్రహ్మ.

(6) పౌశామ్యస్థి అనగా శుష్టము. బ్రహ్మ తనలోక ప్రకారము నిరాటయముగా విచిత్రముగా చరుపుట.

(7) శుశర్వమనగా ప్రభువు. సంపన్నులలో ప్రభవనంపన్నుడగు బ్రహ్మ.

(8) వశిష్టమనగా అతీతము. స్వయంభువుడైన బ్రహ్మ తాను సృష్టించిన చరాచరప్రపంచమంతయు తన యధీనముగా నుంచుకొనుట.

అష్టాదశయోగముల పేర్లు

177—విషాదయోగం (2) సాంఖ్యయోగం (3) కర్మయోగం (4) సన్యాసియోగం (5) అభ్యాసయోగం (6) విజ్ఞానయోగం (7) అక్షరపరబ్రహ్మయోగం (8) రాజగుహ్యయోగం (9) విభూతియోగం (10) విశ్వగుహ్యపంచకలాసయోగం (11) భక్తియోగం (12) ప్రకృతిపుణ్యవిశేషయోగం (13) గుణత్రయ విభాగయోగం (14) పురాణపురుషోక్తిమ వికల్పయోగం (15) దైవసురసంపద్యభాగయోగం (16) శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం (17) జ్ఞానయోగం (18) నకలోపనిషత్పురి పాదన మూర్తయోగం ఈ 18 ని అష్టాదశయోగముల పేర్లు.

షడ్విధసంబంధములు:

178—జన్యజనకత్వము (2) ప్రాప్య ప్రాప్తకత్వము (3) ఆధిప్యతనదాత్వము (4) ప్రేర్య ప్రేరకత్వము (5) వేద్యవేదకత్వము (6) అంశాంశకత్వము అను నీయాదు సంబంధములు గలిగి భక్తిచేయవలయును.

కాత్వకం.

179—(1) జన్యజనకత్వమనగా అనారాయణుడు మనలను సృష్టించువాడు. మనము అవిద్యావృత్తి అనగా అజ్ఞానము వలన తల్లి గర్భమునుండి బుట్టినవారమునుట.

(2) ప్రాప్యప్రాప్తకత్వమనగా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము వలన మన మతని తేరవలసిన వారము. అతడు మనలన్ని తనలో తేర్చుకొనువాడనుట.

(3) ఆధిపత్యదాసత్వమనగా మనము అతని నృసికి లోబడిన వారము కాబట్టి అతడు మనలను రక్షించు ప్రభువు. మనము అతని యాత్మకు లోబడినవారమునుట.

(4) కేవల కేవలముగా మనము చేయు పుణ్యపాపకర్మములకు తగినట్లుగా మనము స్వస్థనరకములను, కేమవారము. అతడు మనలను స్వస్థనరకములందు మన కర్మానుసారముగా కేర్పరచును.

(5) కేవల కేవలముగా మనము మన నేత్రములకు కర్మములకు గోచరించు పదార్థములను ఎరుగువారము. అతడు అపదార్థములను ఎరుగుజ్ఞానమును మనకు గలిగించు వాడనుట.

(6) అంశాంశకర్మముగా మనము అతని యంశముగా బుట్టినవారము. అతడు మన జన్మములకు ఆశ్రయమయిన వాడనుట. ఈవద్విధ సంబంధములను తెలిసికొని ఆ భగవంతుని మనము భక్తిచేసిన యెడల అతని యనుగ్రహమువలన మనము బ్రహ్మాక్షరము గలిగి ముక్తిపొందగలము.

## బోధ

180—గోధ అనగా ప్రపంచము సర్వము మిశ్రమనియు ఆ తత్త్వసూపుడగు తానే సర్వమయిన బ్రహ్మమనియు తత్త్వచారణవల్ల తెలిసి అనందించుట.

ఉపరతి.

181—నరక సంకల్పములు నశించిన ఓమట్టు మరల ఏ సంకల్పమున్ను పుట్టకుండా పదా చ్ఛేదకగా ఆత్మాను సంధానము చేయుట ఉపరతి యనబడును. ఈ వైరాగ్యబోధ యుపరతులు గలిగి సంచలము లేనట్టి ప్రజ్ఞగలవాడే బ్రహ్మానందమును అనుభవించును.

ఉపనిషత్తు

182—ఉపనిషత్తు అనగా సుస్వల్పయందు నూనె ఉండునట్లు



లేదములందు కడపట జ్ఞానకాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానము వృధముగా జోధించు నాకర్మము లే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చేప్పబడును.

183—ఉపనిషత్తు అనుశ్చయమునకు అజ్ఞానబీజముగు సంసార వృక్షమును నిర్మూలముగా ఖండించి బ్రహ్మలక్షణమున్ను రైదైక జ్ఞానమునున్ను జోధించి దననమరణములులేక జేయునది అని శ్రవ్య శ్చక్షి అర్థము.

184—బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియజరచి అజ్ఞానమును పార దోగ్గి బహ్మైక్యమును జోధించునదే ఉపనిషత్తు అనబడును.

185—వేదాంత విచారణయందు అధ్యారోపయుక్తి అపవాదయుక్తి అని రెండుయుక్తులుగలవు. అధ్యారోపము బంధమును అపవాదమును మోక్షమును పొందజేయును. ఇవి విచారించుటవల్లనే తన నిజస్వరూపం బెరింగి ముక్తుడగుచున్నాడుగాన జగత్తు జీవుడు బ్రహ్మయు వీని లక్షణంబుల జోధించు నీ రెండుయుక్తులున్న న చా విచారించుచుండ వలయును.

అధ్యారోపయుక్తి.

186—రజ్జువు నర్పముగా దోచునట్లు ఒకవస్తువు మరియుక వస్తువుగా దోచుట అధ్యారోపమనబడును.

అపవాదయుక్తి.

187—కారణము వినా కార్యము లేదనియు కారణమే కార్యముగా తోచుచున్న దనియు చెప్పట అపవాద యుక్తియనబడును.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారము.

188—దేహమే నేను అనెడి అజ్ఞానమున్ను నాకన్న నాముక్కు నాదేహమనెడి దేహభిమానమున్ను బ్రహ్మజ్ఞాని ముఖ్యముగా

విడిచి పెట్టవలయును. మామగ, భూమగ తిరస్కారములు కలగోర  
ములు జాతినీకులు సుఖదుఃఖములు కరీరమునకే గాని ఆత్మస్వయా  
పమగువానికే నెంత మూర్ఖమునులేదు, స్త్రీకాదు పురుషుడుకాదు.  
దేహమునకే కన్ను ముక్కు చెవులు మొదలగు అవయములు గల  
పుగాని ఆత్మస్వయాపుడగువాడు అవయములులేనివాడగును సుమా?

189—యోగములకన్నిటికీ జ్ఞాన అష్టాంగములు ఉచితము  
నని యగును.

190—(1) యమము (2) నియమము (3) ఆసనము (4) పా  
ణియామము (5) ప్రాణాయామము (6) ధారణ (7) ధ్యానము (8) మూర్తి.

యమము.

191—(1) దేహేంద్రియములను లంచునై దాగ్యము అనగా  
యములను దాని దాని యుష్టప్రకారము విడిచి పెట్టక జాగ్రత్తగా  
నుండుట. ఇదే యమము అనబడును.

నియమము

2 సదా పరబ్రహ్మమునందు ప్రియముగా నుండుట నియమ  
ము అనబడును.

ఆసనము.

192—(3) సకలవస్తువులందును ఆకలేనుండుట ఆసనము అన  
బడును.

పాణియామము.

193—(4) జగత్తు సర్వము వ్యాప్తిమునంటి దనియు మిథ్యయు  
నియు, దృఢముగా తలంచుట పాణియామము అనబడును.

ప్రత్యాహారము.

194—(6) చిత్తమును తాహ్య వ్యాపారములందు పోనియ్యక నదా అంతర్ముఖమున దీప్తిపలు ప్రత్యాహార మనబడును.

ధారణ.

195—(8) చిత్తమును చలించక నిశ్చలముగా నిలుపుట ధారణ అనబడును.

ధ్యానము.

196—(7) సత్యజ్ఞానానంద మయమయి వర్వసాక్షిగా నుండు పరబ్రహ్మను నేను ననే అపరబ్రహ్మమనెడు (సోహంభావమే) ధ్యానము అనబడును.

సమాధి.

197—ధ్యానమున్ను సకల తలంపులున్న సకలదృశ్యమాలున్న మఱచి తాను తానై కేవల సాక్షిమాత్రముగా నుండుట సమాధి అనబడును. ఇవియే జ్ఞాన అష్టాంగమాలు.

198—పూజవిషయమై

(1) పృథివీ తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర పరబ్రహ్మనేనమః గంధం పరికల్పయామి నమః

(2) అకాశ తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర పుష్ప, అక్షతా, పరికల్పయామి నమః

(3) కేవల తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్రదీపం దర్శయామి నమః

(4) వాయుతత్వార్థమనే కీర్తిరామ చంద్ర ధూపం సమర్పయామి, నమః

(5) అమృతతత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర, అమృతమహానైవే కృపానికేళం సమర్పయామి నమః

(6) వర్వతతానృత (కీచమచింద్ర) తాంబూలాది ద్రవ్యములకు  
రోజోపచార పూజా సమర్పించుననుచు: పంచోత్సవము న్నాచన  
మర్పించుననుచు:

(7) ఈగ్రంథమునందున్న 301-302 సంఖ్యలనున్న 41-44  
సంఖ్యలనున్న మంత్రములనుపఠించుచు: అభ్యంగింపఁజేయుననుచు: 41-44  
సంఖ్యలనున్న మంత్రములను పఠించిన పరిశోధనము చేయుచు: పూ  
జాసమస్కారము చేసి బ్రహ్మశ్రీనిధియైన శ్రీ గూడారములలోను  
న్న సమస్కారములను పఠించిన పూజలో 10వ సంఖ్య: 45-46 సంఖ్యలనున్న  
అర్చనా చేయునది 304 సంఖ్యలనున్న 45-46 సంఖ్యలనున్న  
మంత్రములను పఠించి అలంకరించుననుచు: భుజించినవారికి మోక్ష  
మరచేరుననుచు.

జ్ఞానపూజ.

1:9 (1) ధ్యానము (2) అవాహనము (3) ఆననము (4) పాద్యము  
(5) అర్ఘ్యము (6) స్నానము (7) గంధము (8) అక్షతలు (9) జ్ఞానాన్ని  
(10) పుష్పము (11) జ్ఞానాన్ని (12) భూప దీపము (13) నైవేద్యము  
(14) పరివక్షణము (15) సమస్కారము (16) స్తుతి: ఏటి ఆననము  
దిగువ నుదహరించడమైనది.

(1) ధ్యానము—సిద్ధింతగానుండుట ధ్యానము.

(2) అవాహనము—వర్వతతానృతములను విడచి పెట్టుట అవాహ  
నము.

(3) ఆననము—బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. ఆన  
నమిచ్చుట అననము.

(4) పాద్యము—ఉత్తమభావము పాద్యము.

- (6) అర్ఘ్యము—సదా ఆమరస్కభావిమంతుండులే అర్ఘ్యము.
- (7) స్నానము—సదా జ్ఞానాకారముగా నుండులే స్నానము.
- (8) గంధము—సర్వము బ్రహ్మమని భావించుట గంధము.
- (9) అక్షర—స్పష్టి సదా బ్రహ్మమందు చెదరకుండా ఉండు లే అక్షరలు.
- (10) జ్ఞానాత్మి—ఆత్మదర్శనము చేయవలయునను తలంపే జ్ఞానాత్మి.
- (11) పుష్పము—ఈజ్ఞానాత్మియే పుష్పము.
- (12) జ్ఞానాగ్ని—ఆత్మస్పృష్టియందు బుద్ధి ఇట్టట్టుకదలకస్థిరముగా నుండులే జ్ఞానాగ్ని.
- (13) ధూపము—ఈజ్ఞానాగ్నియే ధూపము—దీపము—(నేతి నేతి) అని నేను నేపాముకాదు. నేను మనస్సు జీవుడుకాదు. ప్రపంచము సర్వము నేనుకాదు. ఇన్నిటిని ఎరుగుచుండడి సర్వసాక్షియగు ఆత్మయే నేననిపెరింగెడు తిర్వవివేకమే జ్ఞానసూర్యుండనబడును. ఈజ్ఞానసూర్యుడే దీపము.
- (14) నైవేద్యము—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేనని సర్వ పరిపూర్ణమగు పరిబ్రహ్మమందు ఏక్యభావమే నైవేద్యము.
- (15) పరిదక్షిణము—చలనము లేక నిస్సంకల్పముగా నుండు లే పరిదక్షిణము.
- (16) సమస్కారము—సాహంభావమే సమస్కారము.
- (17) మృతి—నిర్వాణనా మానమే మృతి. సర్వసంతోషమే వి నర్జనము. ఇదియే జ్ఞాని చేయునట్టి ఖాదకోపచార ఆత్మ పూజయనబడును.

## బ్రహ్మకుశిష్టులు చేయు శుశ్రూషణలు.

### 1 వా స శుశ్రూష.

200 ఎరుక పదుపులు లేని యునిటితో విచారణ చేయటమే వాసశుశ్రూష.

### 2 అంగ శుశ్రూష.

201 సూర్య, చంద్ర, బ్రహ్మ, విష్ణు, శుద్ధాదులే, కన్నులు మొదలగునవయములని విమర్శించియుండుటమే అంగ శుశ్రూష.

### 3 భావ శుశ్రూష.

202 పరబ్రహ్మము, విశ్వానాథ్యమైనది. అపరబ్రహ్మమే తానని భావించుటమే భావశుశ్రూష.

### 4 ఆత్మ శుశ్రూష.

203 కూటస్థాభిన్నమైన బ్రహ్మమైన తనయంగు ఆత్మప్రతి ఫలించి తాను గానున్నాననియుతలచుటమే ఆత్మశుశ్రూష.

గృహకృత్యబంధములు.

204 శ్రుతి|| చిత్తం సంజాయతే—జన్మ జరామరణ—కారణం అనునట్లు మనస్సే జనన మరణములు కలిగించుచుండును.

జననమరణములే బంధము. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వృద్ధకములేబంధము. సకలవ్యాపారములు కలుగ చేసి కొనడమేబంధము. తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెళ్ళు, భార్య, బిడ్డలు, బంధు, మిత్రులు, ధన, భాగ్యములు, మేడలు, గృహములు, పోలములు, తోటలు, గ్రామములు, వస్తువాహనములు మొదలయినటువంటివి ఇన్నిగల సంసారిగాతలంచుటే బంధము; శేను—నాది—అ

నది అహంకార ముమకారములు గలిగి నేనే యజమానుడను నేనే నాభార్యునిచ్చిలు ముదలయినవారిని పోషించునాడినను సంకల్పమే బంధము. శక్తి, జ్యోతి, శాస్త్రత్వములే బంధము. దానధర్మభారోపకారములు చేయుచున్నాడనను తిలంపు బంధము. కులగోత్రములు, వృద్ధాశ్రమీహిందూములు గలదను సంకల్పమే బంధము. సంకల్ప, పిశ్చములే బంధము. ఇకలి, దక్షిణే బంధము. తినకుమరగా ముగలదని భయపడడమే బంధము. "నేను అధిపతిని. నానాటినారులే" కనుతలంచే బంధము. అనిపదస్థములు రాగ ద్వేషములు శుషణ త్రేయములు గుణములు, ఆశావాశములు, పంచమలములు పట్కరస్థులు అష్టమరములు, తినునవ్యసములు మొదలయిన యీవంటివి బంధము. ఈవిషయము 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 179, 180, ప్రశ్నములను చూడుము.

(2) శ్రుతి. "బంధాయ—విషయాన క్తం" అనునట్లు మన స్సువిషయాదులందు తగులబడుట నలన ప్రైనిడిదాహరించిన బంధములు పోషించును.

(3) శ్రుతి, ముక్త్య—విషయ—స్మృతం అనునట్లు మనస్సవిషయాదులందు తగులుపడకుండుట జలన బంధము పోషించదు. గనుక ప్రైనిడిదాహరించిన వాటియన్నిటియందు అంటిలంటక నిమిత్త మాత్రుడుగానుండి ఈగ్రంథము ననుసరించి జ్ఞాన, భక్తి, శాంతి శమదమాది గుణములను బ్రహ్మజ్ఞానానందమును నాధించి జనన మరణములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహితుడయి ముక్తి పొందగలడు.

యోగబంధములు.

255 శ్లోకములేలు, గంగాస్నానములు వ్రేకడవవానములు భోగములు గారడీయోగములు మోనయోగములు పంచముద్ర

లుగ్నేదిభవ్యవృత్తులు వాసనాత్రియములు వట్కురక్షలు అనగా యజన  
విజన, అభ్యయన అభ్యాపక, దాన, వర్గినివా, ఇవిఆరు వట్కు  
రక్షలు. న్నాన, సంస్కృతవ, తవహామనేహ— ఈగ తీర్థయాత్రాది  
సకల కర్మకర్మములు మొదలయినట్టివి బంధములు, / ఈవిషయై  
: 07—221—247—248—ప్రశ్నలను చూడుము.

యోగ బంధరహితము.

206 పై నిడదావారిందిన వాటియందు దృష్టినిలవక ఈగ్రం  
థముననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి— సునానూప  
ముగా జననమృతములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహిత  
డము ముక్తి పొందగలడు.

యోగములవిషయమై.

207 ఈ వారధికట్టవచ్చు భగవంతుని కన్నులజూడవచ్చువ్యా  
వారముచేయవచ్చు బడబాగ్నిగణంబుల మింగవచ్చు సం  
సారము నీరరాసు జల బాష్పిజ సాక్షిజ తోచజూడనే  
ధారుణి కాళహస్తీ భరణీర్వర సాంబశివా మహాప్రభాః  
అని చెప్పినదానిలో బ్రహ్మమేర్పర్చిన సంసారములో మితప్ర  
వర్తనగా సంపదించుచు వాచస్పతిముగా ఈగ్రంథమునందున్న సాం  
ఖ్య తాతక అమనస్కములనుచదివి దేహమునకు, అలసటగలిగే  
యోగములు మోసయోగములను తెగదుర్గించి రాజయోగాధండు  
నే బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆధగవంతుని ప్రార్థించి కడితేరినవారే  
ధన్యులు.

2 మూగవాడు వాక్కుకొరకై భగవంతుని ధ్యానించుచుండు  
ను ఇట్లుండగా భగవంతుడు ఇచ్చిన వాక్కునుబంధించకూడదు.  
వాక్కును బంధించి మోసముగా భగవంతుని ధ్యానించినందున  
మోక్షముపొందజాలరు.



3 దేహమునకు శ్రమగలిగే యోగసాధనము గారక్షిణ్యయ నబడును. దేహమును బలపఱును. శుష్కించును. గాని మోక్షముపొందజాలదు.

4 ఈకలియుగమునకు రాజయోగారంభమునే బ్రహ్మజ్ఞానముప్రధానమైనదని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. మఱి లఱచి చెప్పినది. యందుకునవ్యక్తి—ఈగ్రంథమునందు 249వ శ్లో 174 వ సంఖ్యను జెప్పిన ప్రకారం (1) మఱియోగమనియును (2) లయయోగమనియును (3) హరియోగమనియును (4) రాజయోగమనియును నాలుగువిధములయిన యోగములుగలవు. అనాలుగు యోగములలో నీరాజయోగమే శ్రేష్ఠము. ఈరాజయోగమును రెండు విధములుగా పెద్దలుకెన్నదురు. రాజయోగమనియును. మానరాజగియోమనియును రెండువిధములుగలవు. ఈరెంటిలో రాజయోగమే విశ్రాంతిమార్గము—ఇట్టివిశ్రాంతి మార్గమును నెవలంబించిన వారు పరమపదము జెందగలరు. పరమపదమునగా నై కుంటిము.

5 మానరాజయోగమనగా అధిగమించున ఆత్మలో నూహించడమేకాని వాక్కుబంధనకాదు. వాక్కుబంధన చేసుకొని చేతులతోనై గ చేసినందున ఫలమేమి?—వాక్కుబంధనమున మోక్షమార్గముకన్దుగొనలేరు. పరమపదము కలుగదు. యోచించుచి—ఈవిషయమయి నాలుగవ ప్రకరణము పూర్తిగాచూచుము.

వేదవాక్య శ్లోకములు.

228 శ్లో॥ వేదాంతసారం ప్రథమ స్వరూపం । త్రియ తత్త్వసారం ప్రథమ సమామి॥

టీక॥ వేదములకు స్వరూపము. “ఓం” అనే వీడము ప్రథమార్థమైయున్నది. “హరిః ఓం” యనినాద బ్రహ్మమైన ఓం కారమాది స్వరముననుక్తోని శ్లోకులు వదివేదమగదా? అ ఓం కారమందే

వేదములు పుట్టడము. కెండివది—త్రీయతత్వ సారం అనుటకు—  
త్రీయ—యూశతత్వములతో కూడినది. ప్రణవము అనేమూర్తి  
త్రీగుమునది. ఆ వేదసారమనకి త్రిమూర్తిలను పఠనచేసి ధ్యా  
నుచున్నాము.

మతియు బాల్యమునందే గురుసమక్షముగా నక్షరాభ్యా  
సముచేసినప్పుడీ “ఓం-స-మ-శి-వా-య-సి-ద్ధం-న-మః” యని  
తెలుగులోచ్చినవాక్యము యెవ్వనముగానున్నదో బాగుగ అలోచిం  
చిండి—నాకే అక్షరాభ్యాసము చేసినప్పుడు చెప్పినదం బచ్చడమ  
రచిమరిచక యుగిటిమి. అపదమే ఈగ్రంథమువలన గురువర్తం  
బుభాదేలుచున్న మహాత్ములు మోక్షమార్గం కనుగొనగలరు. గ  
నుక నిందున్న వేదములు చదివిగ్రహించుకొన వచ్చును.

గీ. విద్యననబుచ్చుయోగ్యత వెలయజేయు

బంధులనుగూర్చున్నేహితప్రకరమునగు

నైహికానుష్ఠికనుఖంబులధికపలుచు

గాన మనుజుడు విద్యకై గడగవలయు॥

శ్లో॥ కోకిలానాం స్వకోరూపం పాతివ్రత్యం తు యోషితాం । వి  
ద్యారూపం విమహిషాం । శ్రుమా రూపం తపస్వినాం॥

తా॥ కోకిలమునకు స్వరమేరూపము—స్త్రీ॥ పాతివ్రత్య  
మే రూపము—కుమారికి విద్యయే రూపము—యతికి (లేక) తపసికి  
శాంతియేరూపము. గనుక విద్యాభ్యాసముపొంది జ్ఞానము అనతెలి  
వివిడెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానము ననువరించి గృహస్థాశ్రమధర్మమా  
గ్నముననుండి అంచన అంటిఅంటక మోక్షమార్గమును కనుగొనిన  
వారేధన్యులు.

209 జ్ఞానవేద సారసంగ్రహము.

శ్లో॥ ఉల్లంఘ్య వేదవాక్యాని శారణం సరళం ప్రకట

టీక. వేదవాక్యములును ఎవరు ఉల్లంఘన చేయుచున్నారో వారు రారవాడి పరకపాపు అనుచున్నారు.

(2) శ్లో. వేదశబ్దమహావాక్యం విశ్వాసేనాపనాశనం

టీక. వేదవాక్యము ఉక్తుప్తమై నటించింది ననక ఆవేదమునుఎవరు విశ్వసిస్తున్నారో వారినివాపములు నాశనమొనర్చువి.

(3) శ్లో. రిద్ధివా సేదవిశ్వాసః కిన్తిన్యజ్ఞానబోధనః

టీక. ఆవేదమును ఎవరుబోధించుచున్నారో వారు జ్ఞాన బోధచేత కర్తవ్యం గలిగిపవాగు చున్నారు.

(4) శ్లో. పరాత్పరం పరిం వేదావేదాంతైః పరిబ్రహ్మణా

టీక. ఈవేదం పరాత్పరమయొక్క పరిమేయిది. ఆవేదం యొక్క-సారమే పరబ్రహ్మమని చెప్పబడుచున్నది.

(5) శ్లో. వేదోక్తాచారహీనశ్చ వృథావాగ్దాత దుష్కరః

టీక. వేదంయొక్క ఆచారం లేనివాడు వృథావాగ్దాతము చేత దుష్కరంగలవాడిని చెప్పబడుచున్నది.

(6) శ్లో. జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యం చ బుద్ధిస్సన్వయత్కరితమ్

టీక. వేదవాక్యమును ఎవరుబోధించుచున్నారో వారు సర్వప్రయత్నములయందున్న బుద్ధిగోచరని చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీ మత్సంగుమహాస్వామి శ్రీరహస్యవిద్యాభ్యాం సమో నమః

\* అ శే ద ద శ్చ గ మ \*

210 వక్షనుకంచి పొట్టునురాలకొట్టుటవలనపొనియందు మొలకలెండి శక్తి అగతి పొయినట్లు మాయాసంబంధముగు పంచకోశాత్మకమయిన శరీరప్రయ అవస్థాత్రిముల యందు నామసమృద్ధవా సవలతోగూడి చలిరచనీయక విహసన్వయాపినిగాచేసిన హేగురు

స్వామి పరబ్రహ్మబోక్తా అనీ తేజస్వినున్నా. బ్రహ్మగణములే నతేవం శుభ్రి. స్పృశి. సహస్రింబులు బాహుమంగా ఘోషించు చుండును పదుమైబ్రహ్మ మొనలకు ముప్పదిమూడుకొట్ల వేల తిలవియు వానిలో త్రిమూర్తులు శ్రేష్ఠులనియు ౧౦ త్రిమూర్తులలో నానామగనామరూపగ శ్రేష్ఠమని వైష్ణవులు శివమమూర్తిగ శ్రీ ఘ్నమని శైవులు చెప్పెదరు. వానియు శివున కిష్టమైన తిష్టలను న కొందరు పరమేశ్వరుగా కలహించుకొనుచున్నారు.

211 ఎనుక ఈనామముల మహిమయు ఆశ్చర్యకరములున్న పరబ్రహ్మతరమాతేవం ఘోషించు శుభ్రి. స్మృత్యాన సార్థము నా బ్రహ్మవే శిలు సమర్థయపరచుకొనితనందించుచున్నారు.

“బ్రహ్మ” అను ఇత్యాదిశ్రీర్మథ్యంబుల వలననే వేదదిలేని పర మాత్మస్వరూపులముగా నుండియు మరచి వేరుగా ప్రవర్తించుటచే గలుగు అసంఖ్యములను గాలి మబ్బులు బెడరగొట్టినట్లువారిలో అద్వ యబ్రహ్మచు మున్నె “కీర్తి”ంచుంట్లు చేయునవియు అయిన శ్రీమ న్నారాయణ శివరూపాద్రి నామముల మహిమ యేమనిపలుకుదును? ఆమహిమల్లిట్టించని నిరూపింప పొగ్గుకొంద్రియ మానసంబులకలవి గావు. వేదశాస్త్రముల కిగోదరమైనను “ఈదివ్యనామములలో నొక్కటిభవసాగరము నింకఁదేయు”నని వేదశాస్త్రములు మొదలెట్టుచు న్నవి.

212 నారాయణ పరబ్రహ్మ—నారాయణ సమోస్తుతే—

213 ..... (మహానారాయణో పనిషస్తులో) రామవీవప రబ్రహ్మ—

214 (రామరహస్యపనిషత్) శివవీవ స్వయం సాక్షాద్వితీ యంబ్రహ్మ—

215 (మహాపనిపత్) పురాగాని సమస్తాని—బుధాత్మాత్మగ  
 మా స్తథా—శైవాత్మవైష్ణవాత్మైవ—మదుక్తాతగమాలి—శూ  
 తగంహిత—ఇత్యాద్యనేకకృతి, స్మృతులచే, “నారాయణుడే పరబ్ర  
 హ్మము” అని ప్రబోధపరబ్రహ్మము—గాముడే పరబ్రహ్మమని ఇ  
 ట్లుబహముఖములుగా బ్రహ్మత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నవి.

216 సమస్తశాస్త్రములను గ్రోడీరించి మాటమాటికి విచా  
 రించగా నారాయణుడే ధ్యానింపబడువాడుగా నిశ్చయబడుచు  
 న్నాడని వేదవాక్యండు మహాభరతాంతరమందు, “అలోక్యసర్వ  
 శాస్త్రాణి, విదార్యచపునః పునః ఇతి కుక్షిసునిష్పసం, ధ్యేయోనా  
 రాయణస్పదా” అని చెప్పియున్నారు. ఇట్లనే ప్రకృతిమీరి మహత్తు  
 కంటి, మహత్స్వరూపముగా వెలుగునట్టి పురాణపురుషుడయిన, శి  
 వస్వరూపమును, సమస్తదేవతలు పురాసించుచున్నారు. అట్టిదేవదేవు  
 డయిన పరమేశ్వరుని సదా ధ్యానించవలెననుటకు, ప్రమాణములు.

217 శ్లో॥ పరాత్పరం యన్మహతోమహంతం

స్వరూపతేజోమయశాశ్వతం శివం

కవిం పురాణం, పురుషం సనాతనం

గురేశ్వరం, సరసురైరుపాస్యం.

(మహాపనిపత్)

సతతం ధ్యాయేద్దేవదేవం సనాతనం,

(శాండిల్యోపనిషత్)

మీరియి— నారాయణుని నడు మంగళనామమెవనివాక్కు  
 యేం దుండునోవానివెంట నారాయణుడు, గోపురానిదూకను, అను

ప్ర. 1

నర్తించినట్లు, అనుచుండియుండునని, అసగా, వర్తాకీర్తనమునులుగ చేయునని కైలాస మూర్త్యయందు, శ్రీమహేశ్వరుడు.

శ్లో॥ “నారాయణో యస్యాస్తోత్రే । దశం నామ వంగిళం .  
నారాయణస్థున్మయే ॥ వర్తిం గారిప విద్యలః”

అని చెప్పెనున్నాడు.

218 మరియు—

“శివుడు ప్రసాదోక్తుఁడై సర్వరూపమునుగిరిగిట్టినట్టి లెక్క లేని మనోవాంఛా ఫలదాయకుడనినీ, యెవఁడుక్కడ న్నిమూఁపదత్తములవంటివాని, పాపములయొక్క నేపచేయచున్నదో అట్టి భక్తులకు యీశోకమందు, సర్వమాను న్వాగ్దీపమయియుండునని—

శివానందల హరియగు గ్రంథమునందుండు కీర్తనల్ కింతి భగవత్ స్తోత్రాదావాయుల వాక్యములు—

219 “ప్రసన్నమూర్తి అగణితఫలదాయకః ఓం నమో నారాయణాయ ఇతి మంత్రోపాసకః వైకుంఠ భవనమ్ గమిష్యతి అను నారాయణోపనిషద్వాక్యకీర్తిని, “ఓం నమో నారాయణాయ” అను మంత్రము నుపాసించువాడు వైకుంఠమును పొందును. అసగా మోక్షము లభించును. కలిసంతారణోపనిషత్తులో, “అదిపురుషోదయిన, భగవంతుడయిన, నారాయణునియొక్క నామము నుచ్చరించిన మాత్రమున కలిదోషమునుపారదోలినవాడగు”నని బోధించుచున్నది—

220 ఇట్లనే శరణోపనిషత్తులో “ఓం మహాగ్రీవాయ మహాదేవాయ శివో” అని నదాస్మరించుటచే మోక్షము లభించుచున్నదనియుం

కువాక్యము—ఒండు“హాగ్రానాయ మహాదేవాయ శూలివ మహా  
శ్వరానుమృతాయ త్తత్త్వద్రావ్యమో అస్మదేవయేవదాద్యే  
య త్స్వేదానా మంహః.

221 హాగ్రామ హాగ్రామ

శ్లో॥ “హాగ్రామ హాగ్రామ! హామ హామ హాగ్రామ! హాగ్రామ

హాగ్రామ హాగ్రామ! కృష్ణ కృష్ణ హాగ్రామ!”

శ్లో॥ ఇతిహోదశకంనామ్నాం కలికిల్మనవాశివం

నాశివంహోహయ! స్వేదేదేషు దృశ్యతే

ఇతిహోదశకలావృణిస్త్య! జవన్యావరణభినాశనంతరం!

ప్రకాశనేవరబ్రహ్మ మేఘానామేరివిరిత్తిమండలీవ (ఇతి)!

“హాగ్రామ హాగ్రామ” అను 221 గూగు నామములు కలి  
గోవమును నాశనముచేయును. ఇతిహోదశన్న యెక్కువ పురాణము  
సమస్త వేదములయందు లేదు. ఈ పద్యము నామములు పద్యము  
లు కలగలే చుట్టబడియుండు జీవులయొక్క అవరణమును నాశన  
ము చేసి మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్ర  
కాశించులాగున రరబ్రహ్మ ప్రకాశము కలుగ జేయును.

222 ఈవిధముగ నే

“శ్రీయద్రోహద హద్రోహి! యస్తమ్భాగ్రామద్విచ్ఛిణః

కీర్తనాతస్సదేవస్య! నర్వహవః! ప్రాచ్యుచ్ఛతే!

223 రుద్రహృదయోపనిషత్తులో—

శ్లో॥ అచిత్తమవ్యక్తమనంతరూపం

శివంప్రళాంభమవృణంబ్రహ్మయోనిం

తమాదిమధ్యాన్తవిహీనమేకం

విభుం చిదానంద మరూప మద్భుతం

ఉమానవాయం పరమేశ్వరంబభుఁ  
 గిహోచవంసీలకింతంబ్రితాంతం  
 ధ్యాత్వానునిగిఁచిభూతియోనిం  
 సమస్తపాక్షింతిమనఁజెనెవ్వాన్  
 కైవల్యపరిపత్.

..శ్రీమద్రీ మద్రీ మద్రీయని ధ్యానించువాడు సమస్త పాప  
 ములనుండి విడువబడుతాడు అనిష్టి. సమస్త శీవతులను పొందిన  
 వానిగురువనిష్టి. చింతించుటకు, చూచుటకీకరిగారివాడును, అంత  
 ములేని సూర్యునిలవాడుగానున్న (ప్రకటనపల్లవున్న వేరుపరుపట్టు  
 డిగ్గ, అఖండస్థైర్యున్నగో అది అకంఠం) మంగళివస్వరూపిగాను, ఆ  
 దినుధ్యానింపరహితుడుగాను మోక్షవిస్వరూపుడుగాను, మాయావ్యక్తి  
 కారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, సర్వవ్యాపకుడుగాను, జ్ఞానా  
 వందరూపుడుగాను, వ్యక్తినినంబంధరూపములేనివాడుగాను, అత్యు  
 తవిగ్రీముగానున్న, ప్రభువుగాను, శ్రీనేత్రములు నీలకంఠముగలిగి  
 పార్వతితోసూడియుండెడు పరమేశ్వరుని ధ్యానముచేసి మనస  
 శీలలు సమస్తమునకు ఉపద్రోష్టయు, అజ్ఞానము కంటే పరమై  
 సమస్తభూతియు బ్రహ్మించియుండు పరబ్రహ్మమును పొందెడిడు.

224 మరియు శ్లో. తేన ఏకోనారాయణః సద్వితీయోఽకీర్తితః।  
 నారాయణఃకాశ్యపే దేవుడు పెండవవాడు లేడు.

2.5 (నారాయణోపనిషత్)

శ్లో. ఏకోవా రుద్రో వద్వితీయోయతన్తు।

రుద్రుని డద్వితీయుడగుటవలన బ్రహ్మవేత్తలు, నేరొకవస్తువ  
 కొరకు నిలువకపోయిరి.



226 (శ్వేతాశ్వతోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏక ఏవశిశ్రూనిత్యః స్తకోవ్యత్యనకలంమృషా  
నిత్యుడగు శివుడొక్కడేను. వానికన్యసుంతియు లేనిది.

227 (శరభోపనిషత్).

అతివరంనాన్యశోభయపాహి.

పరాత్పరం యన్మహతోమహాన్తం

యదేకమవ్యక్తమివ సమూహం

విశ్వంపురాణంతమనఃపరస్మాత్.

ఏక పరాత్పరమ మహాస్మికంబు మహానైసిదియో అధిగో  
సూక్ష్మమునకంబు సూక్ష్మమైనది దీనికంబు సూక్ష్మమైనది మరేది  
యూలేదు. అది అజ్ఞానముకంబు పరమందుండుదియును ఇంద్రియ  
ములకగోచరమును అనన్తస్వరూపమును ప్రపంచరూపమును ఒక్కటి  
యు నైయున్నది.

228 (తైత్తిరీయోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏకస్తథానర్వభూతాస్త్రాత్ర్యరూపం

రూపం ప్రతిరూపోబభూవ

నమస్తభూతములయందుండు ఒకటియైన పరమాత్మ ప్రతి  
అకారమునుగురించి నమోనరూపముగలవాడై యున్నాడు.

శ్లో॥ నిర్వోనిత్యానాంచేతన శ్చేతనామకః॥

నశించేవాటిలో నశించనివాడై బ్రహ్మాదినర్వకపులకు చేతన  
స్వరూపుడై యుండు పరమాత్మఒక్కడు రెండవది లేనివస్తువునకంటె.

229 శ్లో॥ ఏకోదేవ స్సర్వభూతేషుగూఢః॥

స్వయంప్రకాశ మూనుడగు పరబ్రహ్మ మొక్కడే సర్వ  
భూతములయందు రహస్యముగానున్నాడు.

230 శ్లో॥ ఏకోవిష్ణురణేకేషు । జంగమస్థావరేషు చ

తైలంతిలేషు కాశేషు । విహ్నిః శ్రీ రే భృతంయథా ।

తా॥ నువ్వులయందు నూనె—అగ్నివళవశిష్టలయందు ని  
ప్పు—శ్రీ, రనుందునెయ్యవలెనే ఒక్క డగువిష్ణువు జంగమస్థావరాదు  
లయందున్నాడు.

231 (నానుదేవోపనిషత్.)

శ్లో॥ ఏకవిహితాభాతాగ్నిభూతేవ్యవస్థితః । ఏకభావహుభావైవ  
ద్విశ్వజేడలచంద్రవత్

తా॥ సర్వస్వరూపుడగు వకపరిమాతేష్ట ప్రితిభూతనందూ  
న్నవాడగు, జలనంకుంచుచుండుగ్నివలెనే, ఏకవిధముగాక బహువి  
ధములుగా చూడబడుచున్నాడు.

232 శ్లో॥ ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ

తా॥ సజాతివిజాతి స్వగతిభేదరహితముగ, ప్రకాశించున  
దిమంబ్రహ్మముక్కటను.

233 (అథ్యాహృత్తపరివత్.)

శ్లో॥ స్వాభూతేషుయేనైకం । భావహువ్యయమీక్షితే

అవిధక్రంవిధక్తేషు । తత్త్వజ్ఞానం విధిసాన్నిధ్యమ్॥

తా॥ ఏజ్ఞానముచేత, సమస్తభూతములయందు అగ్రంధమ  
యినట్టిన్నీ, నాశసరహితమైనట్టిన్నీ, ఏకమైనపరమాత్మస్వరూపమీను.  
ఏవ్వకుచూచుచున్నాడో ఆజ్ఞానమును సత్వగుణమువలన, పుట్టిన  
దాన్నిగాను తెలియుము.

234 శ్లో॥ ఏకస్తద్వేదధగవాక్ । ధాతానారాయణప్రభుః

తా॥ సమస్తమువిష్ణు ప్రభువగు ధగవంతుడయిన నారాయ  
ణునిచొక్కడయిని తెలిసికొనుము.

235 (మహాభారతము)

శ్లో॥ ఏకఏవపరోహ్యతాత్మ । భూతేష్వతత్త్వవస్థితః

తా॥ సమస్తభూతమాలయంతుండును సమామృతహృదయశ్చేతుః—

236 (శ్రీవిష్ణుపురాణం) ఇత్యాదశ్శ్లో॥ స్త్రోత్రవిదోమఃకమాల  
చోవ్యవసరబ్రహ్మమైవ శేవురౌక్మశ్చేయవి నివ్వంశయమగి శిష్టం  
చెను.—

237 (నిరాలంబోపనిషత్.)

శ్లో॥ శివాయవిష్ణుసూరియ । శివసూరాయవిష్ణునే  
శివస్యప్రాదయంవిష్ణు । విష్ణోశ్చహృదయంశివః  
యథాంతరింపఃశ్యమి । అథామ్యే స్థిరాయమీ  
యథాంతరంపితేదాస్యు । శ్చివ కేశవయోస్సదా॥

తా॥ విష్ణుసూరసుగానుండు శివునిగురించిన్న, శివసూరము  
గానుండు విష్ణువునిగురించిన్న—నవస్కారము. శివునియొక్కహృద  
యమే విష్ణువు. విష్ణువుయొక్క హృదయమే శివుడు. ఎట్లు యిరువురి  
లోభేదము నాకగువదదో అట్లునాకుసంతోషము, ఆయుస్సుకలుగు  
గాక శివ కేశవులలో భేదములేదు.

238 శ్లో॥ విష్ణోరవ్యంతవస్యంతియేమాంబ్రహ్మణవేవచ

కుర్తిర్కమకయోమూఢాః॥ పశ్యంతే సర కేవ్యథః

యేచమూఢాదురాత్మాశోభిన్నంవశ్యంతిమాంహరేః

బ్రహ్మణంచతథాతేమాంభూగిహత్యావమంత్యినుం॥

తా॥ నన్నైనను బ్రహ్మదేవునయినను, విష్ణునికంటే, ఆ  
వ్యముగొయెవరు జాతురో, మరియు, మామువ్వంతు భేదంకావ్వగు  
కల్పింతురో వారలు మహాసరకంబు లంబొందుదగనియు భూగిహ  
త్యదోషమును తెందుదురనియు శ్రీమహేశ్వరుండు చెప్పియున్నాడు

239 (భవిష్యత్పురాణం)

శ్లో॥ హరిరేవశివస్సాహ । చ్చివవచహరిస్వయం

తయోర్భేదం ప్రకుర్వాణః । రారవంసరకం వ్రితేత్ ।

తా: హాః ఘోసాక్షాత్ శివుః శివుః స్వయం హాస్వనా  
 పున ఇరువురకుభేదం బెవరుకల్పింతురో వారు, తారవసరకము  
 పొందుదును.

३१

## వినాయకచరిత్రపద్యములు.

240 విఘ్నేశ్వరహోదశనామశ్లోకాః.

- (1) సుముఖస్త్వైకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః॥  
 లంబోదరశ్చవికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః॥
- (2) ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః .  
 వక్త్రైదంతశ్శూర్పకశ్చో హేరంబస్సంకథపూర్వకః॥
- (3) హోదశైతావినామాని యః పఠేత్పుష్పయాదవః॥  
 విద్యారంభే వివాహే చ పః పానీనిగ్రమేతథా .  
 సంగ్రామేనర్వకార్యేషు విఘ్నస్తవ్యవజాయతే॥

విఘ్నేశ్వరహోదశనామావళిః.

- |                   |                     |
|-------------------|---------------------|
| (1) సుముఖాయనమః    | (7) విఘ్నరాజాయనమః   |
| (2) ఏకదంతాయనమః    | (8) గణాధిపాయనమః     |
| (3) కపిలాయనమః     | (9) ధూమకేతవేదనమః    |
| (4) గజకర్ణికాయనమః | (10) గణాధ్యక్షాయనమః |
| (5) లంబోదరాయనమః   | (11) ఫాలచంద్రాయనమః  |
| (6) వికటాయనమః     | (12) గజాననాయనమః     |

- (13) వక్త్రతుండాయనమః      (15) హేరంబాయనమః  
 (14) శూర్పకణ్డాయనమః      (16) వృందపుర్యజాయనమః  
 ఇతిపాదశనామః పరి స్పృశ్యంతే.

### 241 భగవంతునిస్మృత్యే పద్ధతులు

- (1) దీక్షా— మహస్సు పట్టుదలగానుంచుట.
- (2) నిష్ఠ— శుచిగానుంచుట.
- (3) దృష్టి— ఏవస్తువుమీదిపైను భూమధ్యమునండి నగ్ని  
ములనుగురిగానుంచుట.
- (4) అంతరంగదృష్టి— } అర్థలోలేక “మనోనేత్రశ్చక్షణా”  
 (5) మనోనేత్రదృష్టి— } మనోనేత్రముచే చూడబడుచి  
 నేత్రమనబడును. మఱిన్నీ అర్థలోఁజూపించుట.
- (6) నేత్రదృష్టి— ఏవస్తువుపై నా కళ్లతోచూడబడును.
- (7) జ్ఞానదృష్టి— తెలివితోచూచుట.
- (8) ధ్యాన— తలచుట.
- (9) అద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము రాజ  
యోగము.
- (10) ద్వైత తిరుమంత్రము— పరమ రహస్యమైన మంత్రము.
- (11) విశిష్టాద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము.
- (12) నీమము— నీతి— తిన్నటిమార్గము మంచినడత నత్యంత  
వర్తనగానడుచుట.
- (13) జపము— 108 పూనలుగల తులసిమాలతో పరమర  
హస్యమైన మంత్రమును నేత్రములను మూసుకొని కుడి  
చేతి అంగుష్ఠము పవిత్రపువ్వులు అపగా నడిమి పెద్దవేలు  
మధ్యస్థుచి అరచేత నునిచి రెండువేళ్లగోళ్లుకలిపి 40

మధ్యనుంచి చిన్న వేలు మధ్యనుంచి చిన్న వేలుతో ఒక ఒక పూని మొదటిపూని మొలుకొని తుదిపూనివరకు ఒక వ ర్షాయము పంపిణీయను మౌనముగా నుచ్చరించుచు జరుపుచి దపమనుబడును.

- (14) ప్రాగ్భవ — పోగడడము — భగవంతుని వేడుకొనుట.
  - (15) సుతి —
  - (16) స్తోత్రము —
  - (17) స్తవము —
- } పీడి-నిష్ఠ-దృష్టి-ధ్యాన-వీటిని మనస్సు  
యందు నిలిపి భగవంతుని కొనియాడుట.
- (18) స్మరించు — సత్రించు — ఒక వస్తువును తలంచడము. జ్ఞాపకము చేయుట.
  - (19) సత్తరణము భగవంతుని పలుమారు లేక వేమారు జ్ఞాపకములోనికి తెచ్చుకొనుట.
  - (20) మనోధ్యాము — మనస్సునందు తలంచుట
  - (21) ఆత్మధ్యానము — ఆత్మనోతలంచుట
  - (22) వాక్సూత్రముగా ధ్యానించుట — నోటిలో తలంచుట — త్సరించుట.
  - (23) మానము — గృహస్త మార్గముననుండి కొంత సేపు పెదవే తెరవక మనస్సున ధ్యానించుటగాని వాక్కుబంధనకూడదు.
  - (24) విగ్రహారాధన — విగ్రహమునకు శుభోదకగంధ పుష్ప దీప భూషణ అక్షత నారికేళ తాంబూల దక్షణ పంచామృత పండ్లు ఫలహార అన్నముకూరలువగై రాల నైవేద్య ములపూజతో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం స్వామికి ఆర్పణచేయుట.

- (25) క 1-అమృతవాల్మీకి-పాతకములను ముడలై న విగ్రహములను విగ్రహములకు పైన ఉదహరించిన ఆరాధనలతో పాటు హింద అనగా దుష్టపాతకములను మేకలను కోర్లను బలియి

స్మరణ.

- (26) పోలి—కుంభముతో దుష్టపాతకములను మేకలను కోర్లను నరబలియిచ్చుట. ఇరతిఖండమునందు ఇప్పటిరాజధానిలో నరబలి నివర్తిించినవారని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. వాటి స్త్రీ ఈరాజధాని మహా (Highness) గొప్పరాజధానియగునని జనులు పొగడుచున్నారు. గనుక ఈరాజధాని ఈ యుగము మారేవరకు స్థిరముగనుండునని న. ముక్తలనినదే?

- (27) (1) దేవాలయములకుగాని (2) గొప్పగొప్ప ప్రభువుల దగ్గ నమునుగాని (3) గురు సన్నిధానమునకు వెళ్లినపుడుగాని (4) బంధువర్గ సమూహములకు వెళ్లినప్పుడుగాని (5) స్నేహితుల శలువతోలునపుడుగాని (6) వేళ్య గృహములకు వెళ్లనపుడుగాని రిక్త హస్తములతో వెళ్లుట ఉచితము గాదు. ఏతే వారి వారి అంతస్తును బట్టి నడువవలెను. గొప్ప ప్రభువులకు పుష్పబంతిన్న నిమ్రుచుండున్న వారి చేతికి యిచ్చుట మహాగొప్పమరియూదయగును.

మంత్రములను జంపి చేవిధము.

283 ఈకలియుగమునందలి జనులెల్లమును నల్పమతులునల పాముమ్ములు గనుక, తపో యోగ ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట మిక్కిలిచుక్కలమని యోచించి కలిసంతాలోప నివృత్తులనేముదల యిన వేదములును సీర్షయించబడ్డవి—ఆవేదములును ఈగంధమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివినయెడల మోక్షము అలభ చేతనుండునని యోచించుకొనవలయును.

244 అధ్యక్షుని అనంతనామములకు శుభగంధమునందు ముద్రించిన మంత్రములే ప్రధానమైనవి. అనివేదములు ఘోషించుచున్నది—గనుక వాటినిపఠించి మూర్ఖమార్గము నరుగవలెను. గారి యంతఃకన్నయొక్కవే ఉపాయము నమర్తవేదములయందు జల్పించి వేదకి చూచినను కనుపడలేదు.

245 సప్తకోటిమంత్రములలో ఈదిగువకుద్రించిన మంత్రములే కలిమానవులు పఠించి కడతేరుటకు ములభమయినవని వేదములు తెలియ పర్చుచున్నవి. గనుక కలియుగమునందు ఈమంత్రములేపఠించి చాలాభక్తులు కడ తేరియున్నారు.

మంత్రములను జపించేవిధము.

246 నానావిధగ్రంథములను చదువ వలయుననెడి భాగిని విడిచిపెట్టి భగవత్సత్త్వరచేయుటకు ఆధారమైనట్టి, దీక్ష, నిష్ఠ, భ్యాస, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని మనస్సయందునిలిపి దిగువనుడవారింపిన ప్రకారం మంత్రములను పఠించవలెను.

247 మానవజన్మమందు పుట్టినజనులలో పామరులు గార్హస్థ్యమనగా గృహస్తుడగువాడు, తన, భార్య, పుత్ర, బంధవులయందు లీలగా నంచరించుచు న్యాపకములవల్ల తగనిభాధలుపొందుచున్నవారున్ను, మరిన్నిమైని ఉదాహరించిన ప్రకారం కలియుగమునందున్న జనులందరు, నల్పమతులు, స్వల్పాయుష్కులు, గనుక, తపోయోగ, భ్యాస, భారణలచేత కడతేరుట యుపదుగనుక, దిగువనుడవారింపినమంత్రములను, దీక్ష, నిష్ఠ, భ్యాస, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని నీపూర్ణమనస్సుయందు నిలిపి భక్తి క్రోధలతో త్రికరణకుద్ధిగా అనగా—యితర తలంపులుమాని—చెవులతోవినిననుగాని, చదివి నాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మననభ్యాసమువలనగాని, ఏ నెల



మందయినా పులిచరమ్రముగాని, కృష్ణాశపము అనే లేడిచరమ్రముగాని; చిత్రాశ్రవమనగా, పెంట్రొకలతో చేసినచిన్నఅననముగాని లేదా తెల్లనికువలుమీద పద్మాననమువలె మకముచేసుకొని కూర్చుని 108 తులసిష్ణాసలుగల జపమాలతో 242పద్ధతి 12వ సంఖ్యలోపని రించిన ప్రకారము జపించవలెను. ఉత్తరమిమీద కూర్చుని జపించ కూడదు. గృహస్థాశ్రమస్థులకు పద్మాననము శ్రేష్ఠమయినదియగును. అనగా బోసికపట్టుఅనబడును.

248 శివమృతమనినీ, విష్ణుమృతమనినీ వీరిరువురకు భేదమెంచక. సమముగా స్మరించిననుగాని, లేక వారి—వారి—ఇష్టానుసారమైన మంత్రములను త్రికాలములయందు అనగా ప్రాతఃకాలము! మధ్యాహ్నకాలము, సాయంకాలములయందుగాని, లేక తీగుబాటున మయములయందు ధ్యానించిననుగాని మోక్షము కరస్థమైయుండును. అనగా ప్రతరచేరనుండును. ఇందుకు సంజేహమేమియు లేదు.

249 శివకేశవులలో భేదమేమియు లేదు.

శ్లో॥ వినాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే  
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయం శివః  
యథాంతరంనవశ్యామి । తథామేన్వస్తీరాయుషీ  
యథాంతరంనభేదశ్చాస్య । చ్చివకేశవయోస్సదా॥

250 శ్లో॥ ఏకోదేవః కేశవోవా । శివోనాపకపననః॥

తా॥ విష్ణువయినను శివుడయినను నొకడేవుడని తలంచుము. వీరిరువురకు భేదమెవరు కట్టించురో వారు రారవనరకముఁ బొందుదురని భవిష్యత్పురాణమునందు చెప్పియున్నది. మంత్రములు పఠించేవిధము ముగించడమైనది.

- 251 శ్లో॥ (1) శ్మశాతురాగాం న దుచి ర్న వాన్విం  
(2) కామాతురాగాం న భయం న లక్ష్మ  
(3) విద్యాతురాగాం న సుఖం న కయ్యా  
(4) విద్యాతురాగాం న నిద్రా న పశరిం॥

—.—

252 శ్లో॥ జనత్రనాచాయతేశూద్రః । కరత్రాచాయతేద్విజః ।

వేదవాకం తువిప్రీణాం । బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః ।

253 శ్లో॥ అతిబ్రుద్ధిస్సుఖం వైవ । గురుబుద్ధిర్విశేషః ।

పరిబుద్ధిర్వినాశాయ । స్త్రీబుద్ధిః ప్రయోగిణీంకః ॥

254 శ్లో॥ కములను పఠించి అన్వయమును గ్రహించిన పా  
రుషీపురాణులగుదురు.

౬౮.

పరబ్రాహ్మణేనమః

255 శ్లో॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం

మంత్రాధీనంతు దైవరిం

తనమ్రత్రింబ్రాహ్మణాధీనం

బ్రాహ్మణోమమదేవతా ।

256 తా॥ శులోక మంత్రయుదైవాధీనమైయుండును.

అదైవము మంత్రాధీనమైయుండును.

అమంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమై యుండును.

257 కాబట్టి బ్రాహ్మణులు నాకు దైవోమని కృష్ణమూర్తి  
అనరిచ్చెను.

259 బ్రాహ్మణులనగా—శ్రీనిల్ల! బ్రహ్మజ్ఞానాత్మబ్రహ్మ! అనువట్లు బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదులు ఈనాలుగు వర్ణములలో ఎవరైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

260 శ్రీనిల్ల! “అభ్యాసానువశ విద్యా” అనునట్లు అభ్యాసమువలన విద్యనచ్చును. గావున ఈదిగువనుదాహరించిన మంత్రమంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారమును నున్న మంత్రములననాధనముచే పఠించినయెడల మోక్షము చేరెనుంచును.

260 శ్రీనిల్ల! “అనభ్యాసేవిషమంత్రం” అనునట్లు అభ్యాసములేనివారికి మంత్రమే విషముగానుండును గావున చరించిన ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించి మోక్షముచెందినవారే ముక్తుగురు. వైకుంఠము జెందుదురు.

మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారములయొక్క అర్థము దిగువ నుదహరించడమైనది.

261 “మంత్ర మంత్రార్థ” మనగా శ్లో॥ మంత్రార్థేనతే దైవతం అను వేదశ్రుతినిబట్టి అదైవము మంత్రార్థేనమై ఉన్నది. మఱిన్ని దైవమే మంత్రమనబడును. ఇట్లు వివరించి చెప్పడమే అర్థమగును.

262 “మంత్రమూల” మనగా అదైవముయొక్క చర్యలనబడును.

263 “మంత్రసార” మనగా “మోక్షవైకుంఠములే” మంత్రసారములనబడును.

మంత్రములయొక్క సాధనము.

264 ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రములు మరగాకాలము నందు పఠింపయెడల పుణ్య పాపములు రెండున్ను నశించి బ్రహ్మ

ఇదముకలుగుచున్నది సాధారణముగా మంత్రములు మంత్రకాలమున వాక్కు-యందు రావలయు గనుక-శ్రుతి-అభ్యాసము నరచి యాచ్యుతము.

తా. అభ్యాసమువలన విద్యనచ్యుతుగావున శ్రవణము మంత్రములసాధనము నభ్యసించవలయును. శ్రుతి. అభ్యాసమునందు శాస్త్రము—తా. అభ్యాసములేని వాని, శాస్త్రము విషయముగా నుండును. గావున ముఖ్యముగా మంత్రసాధనమునభ్యసించవలయును. లేనియెడల పట్టుబడ నరకు. శ్రుతి. అభ్యాసమునందు విద్య అనగా ల్యవనో చేతికి అందేమాగము.

265. లియగమునందున్న పనులు క్షుణ్ణముగా పాటించి దీప్యము సంపాదించితేగాని పనుగదు. గనుక ఎప్పుడైతే పనులు పయముకలుచున్నదో ఆయావేళలయందు మంత్రములను సాధనము చేయవలయును.

266. ఎటువలె ననగా—నీ మంత్రమున—నీ ఉచ్చారణ-నిశ్చయముల-మార్గముగా “హంసాహ”మని అవగాయత్రియనడిగ్గాయత్రియి జీవాత్మ తనకు తానే—నేనే—బ్రహ్మము—నేనే బ్రహ్మము—అని (నీవుఎంతవనిలో ఉన్నప్పటికి) ఎట్లు జపించుచున్నదో అటువలెనే నీమనస్సుమంత్రములను జపించుచున్నయెడల మంత్రకాలమున నీబంధుజనముల, నీవ్యాధిని మరిపించి, నీవాక్కు-మంత్రములు పలుకును.

267. నీవు నిద్రించుచున్నప్పుడు నీ—జీవాత్మ—పయిన ఉద్దాహరించిన ప్రకారము ఎడలెగక జపించుచునే యుండును.

268. అటువలెనే—నీమనస్సు—నీమామూలు నిద్రయందున్న, మంత్రకాలమున—నీ—నిద్ర నిద్రలో నున్న, మంత్రములను జపించుచున్న యెడల (1) నీ జీవాత్మ (2) నీ కుష్మాకరత్మ

(1) పాపకర్త (4) నీవు పరిచయమున్న మంత్రములు ఈనాటినున్న  
వరలోకమునకు వెళ్తున్నా. అప్పుడు నీ భక్తివల్ల పరిచయమంతములే. బల  
ముచే నీ పుణ్య పాపములు సరించి యున్న యెడల బ్రహ్మశ్రీ మూను  
కెందుచున్న భవత మరణములు సరించి శైశవంకమునందే యుండువు  
కాబట్టి—

269 'ఈదిగువనున్న మంత్రములను ఏదీసమునుంచి పఠించు  
కున్నానో అప్పటినుంచి మరణాంతికాలమువరకు పఠించుచున్న యెడల  
నీ నాథవముచే—నీ మనస్సు యుండే—ఆ మంత్రములు నిలిచి  
మరణవిద్రోహ పఠించుచూ (పైని ఉదహరించిన ప్రకారము) వరలో  
కమునకు పరిచేరును. ఈ విషయము 154 పద్యము 373వ సంఖ్యను  
చూడుము.

270 ఏమో వాగ్దాసినాను అనే రలుంపు రలుచుకుడి. సమృద్ధి  
.. భగవంతుని వాచా..

గీ: "నన్ను చేరంగదలచెడు నరుల కెల్ల

కర్మకేమంబునూడదు గాన నతని

కర్మమంతయు దీనినగాతుననుచు

కాచియుండితి కర్మముగ్గుడచిచనియె.."

అను శ్లోక చెప్పిన మాటలకు పూర్వవక్త కర్మకేమంబున నుఖ దుః  
ఖములు పొందుచు పై 264-265-266-267-268-269 సంఖ్యలలో  
ఉదహరించియున్న ప్రకారం భగవత్ స్మరణ స్ఫూరింప చేసికొని ఈ  
స్మృతిధను చేసిన పుణ్యపాప కర్మము భక్తివలన నశింపుచేసుకొనిన  
యెడల పైభగవంతుని వాచలో ఉదహరించిన ప్రకారము అభగ  
వంతుడు కాదుగాని మానవుడు వరలోకము చెందినపుడు మాన  
వుడు చేసిన భక్తి విషయము అమానవునకు బ్రహ్మశ్రీ మూను కలుగ  
చేయును.



క. ధర్మ మోక్షంబిచ్చును

ః ధర్మచారిండు భాగభాగ్యమునిచ్చు

ధర్మబ్రహ్మక్షంబిచ్చు

ధర్మనిరేకానివాఁడె నయ్యలు ధరణి.

ఈవిషయము స్త్రీలగుకూడా చెందుచున్నదిగాన స్త్రీలకూడా యీ గ్రంథమునందున్న మంత్రములను సాధనములొనికె నెచ్చుకొని మోక్ష పదవి చెందవచ్చును.

మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీసారము.

తారణ మంత్రీమనగా.

ఓమ్

నీహృత్.

—విశ్వానరీ—

271 సత్సర్వోమంత్రీములకు ప్రణవమీశ్వరి: నవకనకందన నక్కుమార నారదాది యోగులు అష్టీశ్వరులముతో చేరినమంత్రీ ములను పఠించుటచేతనే. త్రిలోకపూజ్యులైరి. ప్రణవప్రభావము వర్ణింపనెరికి శక్యముకాదు.

272 సకలమంత్రీములకు మొదట ప్రణవమనే ఓమ్ తారణ ప్రణమన్వరముగానున్నది. ఒకేవర్ణాయము ఓం తారము సుచ్చరించినమాత్రమేన—హరి—హర—బహ్మలను—శ్యామముచేసినట్టుగును. వేదములయందు ప్రతిపాదించబడి యున్నది. అజగతాయ త్రిమహామంత్రీమనః. అజప అపగా. ప్రకృతి—గాయత్రి—అపగా—ఓం—తారమును నమ్మి యెవరు జపించుచున్నారో వారిని రక్షించు నదనిభావము.

273 అద్వితీయ బ్రహ్మ భగవంతుడని నిశ్చయింపబడినది. అభగవంతుడే ఓం తారవ్యూహపుడని చెప్పబడును, ఆ ఓం తారము.

[మంత్ర]—మంత్రాక్షరములముంత్రములముంత్రము.

“అ-కార-వి-కార-మ-కారములు” చేరి ప్రగవమామెను. అ-కార మునగా-బ్రహ్మ-కరిమ-గా విష్ణు. మకారమునగా మహేశ్వరుడు. కీర్తనార్థములు. ప్రగవమని చెప్పదురు. ప్రగవమనే ఓంకారము ను పరబ్రహ్మమని వేదములు ఘోషించుచున్నవి.

274 అక్షరప్రపంచ నిర్మాతమునకు నాధారాధేయ గూఢమున నున్నదియు, ప్రగవమే ప్రగవార్థము నెరిగినవారే బ్రహ్మజ్ఞానునియు మంత్ర తంత్రములకెల్ల ప్రాగ్భూతైశ్వర్యమున్న ప్రగవముయొక్క అర్థమును తెలిపినక యాచరించిన జప తపోయోగ ధ్యాన మానాది సాధనము లెల్ల నిష్ఫలమగుననియు చెప్పెను.

275 తరువునకు జలమును వినిరిలకుఁ బాతివ్రత్యమును పురుషులకు వివేకమును గృహములకుఁ బునాదియునాధారముగానున్నట్లు. నకలమంత్రములకును ప్రగవమనే ఓంకార మాధారముగా నున్నది. ఇందుకు నమూనా:—

276 శ్లో॥ ఓంకారంప్రగవో దేవోఽఓంకారం ప్రభవస్వరం  
ఓంకారాత్ ప్రభవంసర్వం తైరోక్యం సచరాచరం.

277 కా॥ ఈచరాచరాత్మకంబగు తిరోకములున్ను, నమస్తమో వేద వేదాంగేతి హాసంబులును, ఓంకారమువలనే జనియించెను. అప్రకాశ స్వరూపుండగు పరబ్రహ్మ పంచముఖములై, పంచకర్తలై, పంచభూతములై, పంచవర్ణములై యున్నాడు.

278 శ్లో॥ పంచబ్రహ్మపరబ్రహ్మ పంచరూపంతుళాక్షరం  
పంచభూతాత్మకోళక । పంచవింశతితత్వతః॥

అనియున్నది గనుక నమస్తమోనకు స్పృష్టిస్థితిలయముల ఈ కారణ భూతుండు నర్వత్వకుండోక్కడే యని భావము.

270 శ్లో. బ్రహ్మవిష్ణుశ్చయద్రుశ్చ | శుశ్రవశ్చనవా శివః |

కా. బ్రహ్మవిష్ణు, యద్రు, శుశ్రవ, నవాశివులు ఈవి  
దుగురున్ను పంచభూత ఆది దైవతములని తెలిసికొనవలయును.

231 తత్త్వం నాదంబలి జాగ్రతిగా మను మనసా

ప్రణవానాదం నాదంబలి జాగ్రతిగా మనుమనసా.

అని పాక్షికులవలె, ప్రణవనాదము ఎటువలె భవించుచున్నదా—  
ఇందుకు సమ్యక్తి:—

231 పద్యం॥ “కీటకమునుదెచ్చి భ్రమరము

పాటవమున పరిభ్రమించ భ్రాంతంబై

నిర్మలకము భ్రమరగూఢము

పాటించి పోయె గాదె భవయోగమునా.”

అను శృతివొప్పున 30 వ పత్రిక యే వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకార  
ం భ్రమరమనే తుమ్మెద కీటకములు అనేపురుగులను దెచ్చి తాను  
చేసిన మట్టిగూటియందు నునిచి మూతలుకట్టి పరిదిశము ఆగూ  
టిమట్టు రిరుగుచు ప్రణవనాదం అనగా తనయందున్న ఓం అనే  
రూపకారనాదమును ప్రయోగించినమీదట పక్షదీపములు కాగానే  
పురుగులు తుమ్మెదవన్నరూపముల బొంది ఎగిరిపోయిపోయె. ఇలా  
వమనే ఓంకారనాదము జీవమిచ్చునదని భావము. ఓం-రక్షించునని  
అర్థమగును.

232 శ్లో. “అకారోపహ్నిరిత్యుక్తం | ఉకారస్సూర్య ఉచ్యతే |

మకారశ్చంద్రియత్యుక్త | ఏతత్తారక లక్షణమ్.”

233 కా. బ్రహ్మప్రణవమందలి అకార ఉకార మకారములే  
అగ్ని సూర్య చంద్రులు గావున అమండలత్రయ మధ్యగతంబై న  
యగునది తారకము అనగా ప్రణవము”



[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రాద్యాల-మంత్రసారము]

284 శ్లో॥ అకారం బ్రహ్మరూపం

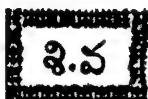
ఉకారం విష్ణురూపం

మకారేయద్యరూపం

త్రిమూర్తిప్రణవాత్మకం

టీక॥ శిబ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాదులయందు అంగములైన విరాట్ అనే ప్రణవము ఓం కారమాయెను.

శ్లో॥ అకారాత్పథవేత్ బ్రహ్మ బంధవానుసంఖ్య ఉకారాత్పథవేత్ దుశేంద్రోహరినాయకః మకారాత్పథవేత్ శివస్తు హనుమాన్ కృతః॥



(1) దివ్యక్షరి-రెండు అక్షరములమంగిము

285 శివ—అనగా—భువనేశ్వరి—లక్ష్మి—పార్వతి యని అర్థమగును.

286 లోకములో శివ—శివ—యని అందురు. పార్వతిమొనలైనటువంటి వారిని తలంచినట్టవును.

287 (2) శ్లో॥ శివయాపాయ విష్ణవే యని వేదమునందు తెలుసున్నది గావున నిదిశివుడనికూడా భావించుకొన వచ్చును. ఉదాహరించిన ప్రకారం లోకములో శివ-శివ—యని కలిగి ఎవరైతే పలుకుచున్నారో వారు శివశ్వరుని పార్వతి మొదలైనటువంటి వారిని కూడా తలంచినవారగుదురు.

288 (3) శివ అనగా శుభప్రకృతమైనటువంటి స్వరమగును.

అష్ట.

(2) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

289 అష్ట—అనగా శ్రీమూర్తులలో మూడుమొదటి ప్రపంచమునున్న భూతములనున్న విచిత్రముగా సృష్టించిన వాడని భావము. శివుడు. లోకేశుడు. భువనత్రయదు—మూడు లోకములకు క ర.

విష్ణు.

(3) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

290 విష్ణు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 2 వ దేవత. అనంతుడని అనృష్టించిన భూతములను పోషించు వాడనబడును. విష్వక్సేనుడు.

రుద్రుడు.

(4) త్ర్యక్షరి మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

291 రుద్రుడు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 3 వ దేవత. శివములను చంపను కడవట జగమును వారించువాడనని భావము. శివుడు. సౌందర్యుడు.

292—శ్రీమూర్తుల ఒక దేవుని భావము.

[మంత్ర—మంత్రాగ్ర—మంత్రము—మంత్రసారము.]

## ఈ శ్లోక

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరములమంత్రం.

293 [ప్రథమ శ్లోకంవలీ ఈశ్వర ప్రభువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సహశివులసబడుదురు. సర్వవ్యాపి అంతటా సెండియున్నవాడు. ప్రపంచమందు అంతరాత్మ అంతర్యామి ఐనవాడు.

294 ఈశ అనగా ప్రభువు.

295 పరమేశ్వరుడు అనగా కేవలము జగత్తుకు ప్రభువనే అధిపతి శివుడు.

296 పరమేష్టి అనగా కేవలము సాక్షాత్కారముగా బ్రహ్మ

297 కేవలుడు అనగా పరమార్థ

298 ఇట్టి సుగుణమైనట్టి నామములుగల ఈశ్వరునిధ్యానించిన యెడల మోక్షము అటచేరనుండును.

## శివుడు

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరముల మంత్రం.

299 శివుడు—అనగా—త్రిమూర్త్యంత్రాకములో రుద్రుడై జగమును లయింపుచేయువాడని భావము. మఱిన్నీ. ప్రసాదోన్ముఖమైన స్వరూపమును గలిగినట్టిన్నీ, లెక్కలేని మనోహారాల తాయకుడనిన్నీ, ఎవనియొక్క చిత్తము పడకమువలవంటి వాని పాదములయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తునకు ఈలోకమందు, సద్భక్తును స్వాధీరమై యుండుననుట. శివానందల హరియనుగ్రంథమునందుండు కీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు.

శివోహం

(7) త్రిక్షిప్తిరి—మూడిక్షిప్తిములనంతరిం.

300 శివోహం—అను పదములో హల్లులు శివించగా సంధి వశమున ఓం అనే శబ్దము మిగిలియున్నది. అక్షర్పః పహామంతరి మనును.

శ్లో॥ “శివపవనదా ధ్యేయః । శ్శివస్సంసారమోచకః॥”

అనుకృతిప్రకారం “శివోహం” అనే మంత్రమును పఠించినయెడల మోక్షము లభించును.

నమశ్శివాయ

(8) పంచాక్షరి—పదక్షిరములనంతరిం.

301 నమశ్శివాయ అనగా బాలే మైన పంచాక్షరములనబడును. శివాయ—అనగా—శుభప్రిదస్వోహపమైనటువంటి శివునకు నమః సమస్కారమనిభావము.

302 (9) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివాయ” అనిపదా స్మరించుటచే మోక్షము సంభవించు చున్నదనియుండు వాక్యము.

303 (10) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ, శ్శూరినే, శ్శుశోరాయ, అమృతాయ, తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు॥ శివపవనదా ధ్యేయ శ్శివ స్సంసారమోచకః॥ ఇట్లు శరభోపనిషత్తులో చెప్పి యున్నది.

[మంత్ర — మంత్రార్థ — మంత్రముల — మంత్ర సారము.]

జగద్భ్రష్టాహం

304 "జగద్భ్రష్టాహం" అను పదములో 'వాల్మీకి' పేర గానాధిపతి మున "ఓం" అనే శబ్దమును పఠింపవలెనని. జగత్తునకంతా బ్రహ్మ కర్తయని అర్థమగును. ఇట్టి బ్రహ్మమంత్రమును పఠించిన యెవల మోక్షములభి న్నును.

305 శ్లో॥ శ్రితి॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం  
మంత్రాధీనంతు దైవతం॥

అను శ్లోని వాచ్యము —

306 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును. దైవము మంత్రాధీనమైయుండును. గనుక అమంత్రమును పఠించిన వాని మోక్షము చేరనిదియును.

శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ

(12) అష్టాక్షరి — ఏనిమిదక్షరముల మంత్రం

307 శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ అని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విడువబడుతారు అనినీ సమస్త దేవతలను పొగడినవారగుదురనినీ చింతించుటకు చూచుట కలవిగానివాడును, అంతరములేని గూఢముగలవాడుగానున్ను, ఏది చేనివల్లనున్ను వేరు పరుపటకలఖండమైయున్నదో? అది అనంతమంగళ స్వరూపిగాను, అశిమధ్యాంత రహితమగుగాను, మోక్షస్వరూపుడుగాను, మాయోర్పరిత కారణమగుగాను, అద్వితీయుడుగాను, జ్ఞానానంద రూపుడుగాను, ప్రకృతినంబంధరూపములేనివాడుగాను, అద్భుతవిగ్రహముగానున్ను

ప్రభుత్వము. ద్విత్వములు నీలకంఠముగిరిని పరశక్తిస్థుని  
ధ్యేయముగాను ముద్రించున సమస్తమునకు ఉపనిష్ఠయు అక్షయము  
నకంటె ఎక్కువ సమస్త భూతములయందస్థించియుండు పాత్ర  
హృదయము పొందును; అర్హత వ్యక్తిత్వమునకు చెల్లునున్నది.

303 (13) హాన హాన-అంభో- మహాదేవ. శ్రీ శ్రీధరభావ

304 (14) హాహా ఉమాపతి శ్రీమాపతి. స్వ. ము.

అని స్మరించిన యెవల మోక్షము లభించును.

|| మోక్షము ||

మ!

|| మోక్షము ||

(15) వ్యక్తి-రెండవ ములమంత్రము.

310 "రా" — యన్నమాత్రమున సమస్త భూతములలోని  
దోషములు — "మ" — యన్నమాత్రమున అభివృద్ధి పొందు పాపము  
లు ముట్టు పనేలించవలయు పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇది సర్వమనుటకు —  
"రా" — యన్ననోరు శైవకబహుయు "మ" — యన్న నోరు మూల  
బహుయు ముఖ్యవిదర్శనముగా నున్నది. (2) "రా" — యన్నమాత్రమున  
యముకు గజ గజ వదలును. (3) "మ" — యన్నమాత్రమున  
వరనిపాశము శైవోపును. (4) "రామ" — యన్నమాత్రమున — భవబం  
ధములువశించును. (5) "రామా" — యన్నమాత్రమున సమస్త కర్మ  
లు భవప్రభువును. (6) "రామ" — యన్నసమస్త సంపదలుగలుగును.  
(7) రామ నామస్తోత్రముచేసిడివారికి మోక్షము కరిష్టమైయుండును. —  
అనగా అజితేతిముత్యమై ముదమిడును. (8) కారక నామప్రభావము  
లోకములో పెల్లడిపజది పామరులన్ని నుద్ధరించుట ఉత్తమము  
గదా? ధర్మ — అర్థ — కామ — మోక్షములనిచ్చునది.

[మంత్ర]—మంత్రాగ్ర—మంత్రముల—మంత్ర సారము.]

కృష్ణ.

16 ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరములమంత్రం.

311 కృష్ణా—యని సదాధ్యానించుటచే మూక్షముల పొందును. ఏద్యనివక్త్రములు ఛరించుట కృష్ణుని ఏదనులు మనస్సుయందు తలంచుచును అట్టబనులను అసాధ్యకార్యములయొదయినను ఏ కాలముదయినను భయముగలుగి జాలదు. నల్లనిచాయగల పాడి యనందుని కృష్ణుడిని చెప్పెదమను.

క. హరియను రెండక్షరములు

హరియంచును హరికంబు సంబుజనాథ

హరిని హమ మహాత్ర్యము

హరియని హరిదంగి విశేష హరిశ్రీస్తా.

గోవింద

17 త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

312 గోవింద—యని సదాధ్యానించుటచే మూక్షముల పొందును. భూమినిపడిపోకుండునట్లు యెత్తుటచేత గోవి దుడనిచెప్పెదమను.

రంగ

(18) ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

313 రంగ అనగా విష్ణు, భాషించువాడు. రక్షించువాడు, అనంతుడు అని అర్థమగును.

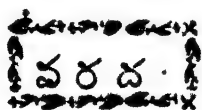
పద్యం: శ్రీరంగ రంగనాయ, 8 రంగశక్తిరంగిథామ, రంగనివాసా, రంగప్ప రంగమూర్తిరంగారంగియ్య మమ్మరిక్షింపగిదే అను పట్టు రక్షించు వాడంటును. శ్రీరంగప్పగారునందు గొప్పదేవాలయములోనున్న శ్రీరంగనాయకులు అనబడును.

## దేవుడు

(10) త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

314 దేవుడు అవ్యతముగా ఉద్భవించినవాడనబడును. స్వయంభువుడు, స్వప్రకాశకుడు, దగ్ధులకు శరీరవాడు, పరిష్కాస్తుడు భేదము లేనివాడు. (త్రీమూర్తులు.)

315 ఈక్షంధము యానిత్యం ఈ పరిపూర్ణాయుక్త మహిమతో ప్రకాశించుచున్నది.



(20) త్రిక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

316 వరద—అనగా విష్ణు. వరమునిచ్చువాడని అర్థమగును. కంచితనే పట్టణమనందున్న గొప్పగోపురముగల దేవాలయములోనున్న వరదరాజులు అనబడును. సంచత్సరమునకు ఒకవర్యాయము గరుడసేవలనేతిర్నవము 10 రోజులవరకు బయ్యెను. గరుడాలనగా గరుడమృతుడు, శ్రీకృష్ణుని వాహనము. ఈతిర్నవమునకు అనేక జనులువచ్చుదురు. దేవతరముగాడు, చూచిరివలెను.



[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

హంసోహం

(21) త్యక్తి-మూడవరముల మంత్రం.

317 హంసోహం అనే శబ్దములో హంసలు యోగింబగా సంధి వశమున ప్రగణవమే ప్రధానమైయున్నది. ఆ జపగాయత్రి మంత్రము. జపియే హంస-హంసయే జపి అనగా కొంగనున్న హంసనున్న నమముగానుండు పనిన్ని భేదముచిక్క-దనిన్ని పెద్దలు చెప్పుదురు. నీరున్న పాలున్న కలిపి వాటియుండు పెట్టివయెడల వాలనువీల్చి నీటినివేరుచేయగలక శ్చ హంసముక్కు-యందున్నది. గనుక హంస పక్షయనబడెను. కొంగకు అంతశ్చ లేసండున కొంగయనబడెను. హంసప్రధానము చెప్పుటకు అలవికాదని పెద్దలు చెప్పుదురు.

318 ఇహనాడి పింగళనాడులనే రెండునాడులుగలవు. అవి అనగా:—

319 ఇహనాడి అనే చంద్రనాడి ముక్కుకు నెవమభాగద్వా రమనబడును.

320 పింగళనాడి అనే సూర్యనాడి ముక్కుకు కుడిభాగమనబడును.

321 రేవకపూరకంబులనెకు నిశ్శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలు ఏదో యొకముక్కు-రంధ్రముగుండా వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. గాని రెండుముక్కు-రంధ్రములగుండా కలసి వెళ్లుచువచ్చుచుండవు.

322 కుడిముక్కు-రంధ్రమునుంచి ఎడమముక్కు-రంధ్రముకు ఎడమముక్కు-రంధ్రమునుంచి కుడిముక్కు-రంధ్రముకున్న ఇటుల కుడి ఎడమలకు మూరి మూరి తిరుగుచుండును.

323 శ్లో॥ "ఉచ్ఛ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస పూ-  
రకము లేక ఉచ్ఛ్వాస బలుపలును వాయువును ధౌర్భాగముగా  
అనగా ముక్కు-రంధ్రమునుండా ప్రభాగముగా గర్భములోకి లాగు  
నపుడు హం అనే శబ్దమునిచ్చును.

324 శ్లో॥ "నిశ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస శబ్ద-  
కము లేక నిశ్వాస అధోరూపముగా అనగా ముక్కు రంధ్రమునుం-  
డా గర్భములోనున్న వాయువును పైకి విడుచునపుడు హం అనే  
శబ్దమునిచ్చును.

325 శ్లో॥ "శ్వాసనిశ్వాసహంసశ్చ" అను శ్లోని చోష్ఠస పైని  
ఉదహరించిన "హం" అనే ఉచ్ఛ్వాసశబ్దమునున్న హంస అనే శ్వా-  
సశబ్దమునున్న ఈ రెండింటి లిపి నయెడల హంసాహం అనే అక్షరగా-  
యత్రి మహామంత్రియగును. ఈ హంసయే జీవి ఈ జీవియే హంసా-  
హం అనే అక్షరగాయత్రి మహామంత్రిమును. చెప్పిన ముక్కు-  
ద్వారములలో వకముక్కుద్వారముగా శ్లేఢక పూరకంబు అనగా ని-  
శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలుగా శ్లో॥ "జనస్సర్వజకృతం" అను శ్లోని చో-  
ష్ఠస జీవి తనకు తానే నేనే బ్రహ్మ నేనే బ్రహ్మ అని (హంసాహ-  
మును) జపించు కొనుచుండును. కుడియెడమలకు మారుచుండును.

326 ఈ "హంసాహం" అనే శబ్దము బ్రహ్మముని అర్థింపును. అట్లు జపించుచు బెడచెవిని బెట్టి మోహంధకారములో జక్కి 2 వ  
పర్యరగసంఖ్యమనే శరీరలక్షణము 20వ పర్యము 27వ సంఖ్యవల-  
దు చెప్పిన ప్రకారం జనన మరణములకు లోబడుచున్నది.

327 ఈ హంసాహం అనే మంత్రిమును జపించిన యెడల దీ-  
క్షాకయివలయును కెందుదురు.

328 శ్లో॥ అకారం నాదరూపంచ | సాకారం చిందురూపంఽపి  
నాదచిందుశ్చ హంసశ్చ | జనస్సర్వజకృతం

[మంత్ర-మంత్రాధ్యక్ష-మంత్రీమూల-మంత్రీ సారము.]

320 శ్లో. ఇహం శివగూఢంచ సాకారంశ్చక్తిగూఢకం |

శివశ్చక్తిశ్చ మానశ్చాశివసర్వవేద్యతం |.

శా. సాదలించుకళలు రోడున్ను. శివశ్చక్తిగూఢములు  
రేండున్ను. హంసయందు కలిసినహంసనుచేరి తది జపించుకొను  
చుండును.

క. ఉపాహ్వయస్త్రిశ్చిహంస

త్రిభుజమధ్యంబునందు దీపముతాన

జలయించురామ మంత్రీము

రవిరేడిదను శివగూఢువాడు భక్త్యునునగునుగ.

\*\*\*\*\*  
[హరిహరం]  
\*\*\*\*\*

(22) త్రిశ్చక్తి—మూడక్షరములహంత్రీ.

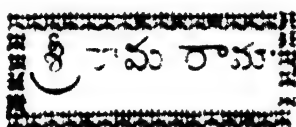
330 హరిహరం—అనుబదము పాల్లులు లోపింపగా సంస్థిత  
శమున టం అనేశబ్దము దులితమైయున్నది.

హరి—యనగా. హేయగుణముల నెల్లవిరసించు నిమిత్తమ  
యి "అపహరపాపాత్మా" అను శ్రుతిచొప్పున వాపములనుహరించువా  
డని అర్థమగును. "హరిహరం" అను మంత్రమును జపించినయెడల  
మోక్షుడనితెలుపును. "హరిః టం" అను మంత్రవాక్యమున, శబ్ద  
ము తెలిసికొన్నవీరాడల మఱిచదివి తెలిసికోవలసిన రహస్యము మరి  
ముకటయియున్నదా? లేదు.

## || నారాయణ ||

(21) చమార్క్షి-నాలుగవ ముల మంత్రం.

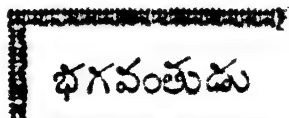
311 నారాయణ—యని స్మరించినచో మృత్యువు కలిగిన  
మనుషుడొకరినా వాడినునది భవంతారలోనివత్తునో జోధించు  
చున్నది. నారాయణుడనే కల్గిమునకు సారములనగా జలసంగతు.  
అయిన మనగా స్థానమును జలమునందు నివసించుటకు దీర్ఘది  
యున్నందున జనులు నారాయణుడని చెప్పెదరు.



24 పంచాక్షరి-కర్మములవంత్రం.

312 శ్రీరామరామ—యని శలించినయెడల చేసినపూర్వ  
కర్మములు “కారాకులు ముట్టివట్టి” అనునట్లు నశించిపోవును.

313 “శ్రీరామరామయనుచును ఏమానవుడు పరానియేర్పక  
మదిలో ఆరామవిభవదలించిన కారాకులు ముట్టివట్టి కర్మము ముట్టివట్టి



25 పంచాక్షరి-పదమూలముల మంత్రం

314 భగవంతుడు అనగా మంగళకర్మమీటువలె పంచాక్షర  
ములవలచును. లోకములను సృష్టించినకర్తయగును (శ్రీమూర్తులు.)

అమవస్కము.

[మంత్ర-మంత్రాన్త-మంత్రీభూ...-మంత్ర] సారము ]

~~మంత్రాన్త-మంత్రీభూ...-మంత్ర~~

ఓం, హ్రీం, శ్రీం, హం, సం

~~మంత్రాన్త-మంత్రీభూ...-మంత్ర~~

శ్రీ హంసపంచాక్షరి.

336 ఈ 'హంసపంచాక్షరి' సాధారణముగా పఠించుటకు అలవి కాదు.

న మో నా రాయ ణ

(27) పద్యక్షరి—ఆరక్షరముల మంత్రం

336 నమోనారాయణ—అని ధ్యానించుచు, నమస్కరించుచున్నవారు తిప్పక మోక్షపదవి చెందగలరు.

న మో నా రాయణాయ

(28) సప్తాక్షరి—ఏడక్షరముల మంత్రం

337 నమోనారాయణాయ—అని మరగాకాలమందు పఠింపజుడల నట్టివనులకు | బహువక్షసుగలుగు చున్నవి. అట్టి నారాయణ పదమును మాత్రమాటికి వినుచున్నను, తలచినను, పొగడినను, విక్కిరి మేలు గలుగఁ గలదు. గనుక నర్హదా నారాయణ పదము స్మరించుచుండవలెను. ఆనారాయణునకు భక్తవత్సలుండని పేరు గలిగియున్నది. అందుచేత భక్తులకు కనఁబడఁగలదు.

ఓం నమో నారాయణాయ

(20) అష్టాక్షరి—ఏవిమిదశరముల మంత్రము.

మీరి ఓం నమో నారాయణాయ—అని వక్ష్యామి—యట్లచేత జననమరణములు లేని బ్రహ్మాత్మమును విజేహముచే బొందుచు న్నారు. మఱిన్ని ఈమంత్రమును వివరింపఁగలిగినట్లుగా జరిగినట్లు చెప్పినచో వారు పూర్ణాయువుకు బాంధి బ్రహ్మచరిత్యమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు సామవేదమందలి యుపనిషత్తులో బోధించిమిన్నది. . .

శ్లో ౩౩ వాక్య—కూట—స్తాంశర్యా—మిత్రశ్యగార్యూ—సా  
లుగుచు—చేతనా చేతనలు—అనిగా—జనేశ్వరులు—అనేకవేద్య  
రులకు నాధారమైవారు—శ్రీమదా నారాయణమూర్తి యొక్కజే  
యని యున్నదిగావున స్థాని నుదాహరించిన అష్టాక్షరిమంత్రముజపిం  
చుచున్నవారికి మోక్షమటచేతనుండును.

ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే

80 ద్వాదశాక్షరి—పద్యంద్విందశరములమంత్రము

శ్లో ౩౪ ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే—అనివక్ష్యామి—యెవల  
మోక్షముతప్పక కలుగును. “ఓం” త్రిమూర్త్యాశ్రయములువం  
టిన్ని—“నిరంజనాయ” చింతలేనటువంటిన్ని నిరాకారుడైన భగవం  
తునకు. “నమోస్తుతే” నమస్కారమని భావము.

[ శుభ్ర—మంత్ర—మంత్ర—మంత్ర—మంత్ర ] సారము ]

ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ.

(31) ద్వావశాస్త్ర—పంచాంగశాస్త్రముల మంత్రం.

341 ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ—అని సదాపత్నీం  
చినవాని విదేహాక్షవల్యము లభించును. శుభ్రాశ్రమము విష్ణుదేవుని  
మనస్సునకు ప్రియమైయుండును.

342 ఓం సభామోగివశే వాసుదేవాయ—అనగా—ఓం  
శ్రీమూర్త్యంత్ర మైవతువంటిన్నీ, ప్రభమస్వరస్థావైవంటిన్నీ, భగవ  
తే, మాతా శ్రీనిగలిగివంటిన్నీ, వాసుదేవాయ, సకలలోకములు  
భగవంతుని మంచుచియ్యించుననుష్టు, సకలలోకములయందు  
భగవంతుడు నివసించియున్నాడనగును. వాసుదేవుడని చెప్పబడ్డ  
భగవంతునకు, నమః నమస్కారమని భావము.

343 ద్వావశాస్త్రీయనగా—శరీరరహితులయి, కర్త, కర్తృ,  
క్రియలరహితముక, సంకల్ప, వికల్పములు లేని వారయి, కలిగిన  
మృదుకు, భుంజుచు, భరించుచు, బరుండుచు, గోరికలులేనివారయి,  
యందుట, అనగా—శాంతము, శమము, దమము, ఉపరతి, తిర్తి,  
శ్రీష్ట, సమాధానం, ఈపిండిలో—శాంతము—శమము—దమము  
ఈమూమగుణములు గలిగి నర్వపములయి యుండుట.

నిర్మూలమేతదాచానా । శ్చరీరం నాస్తీకేవలం  
నిరాధరణ పరిపూర్ణం । పరశివోహమస్మిత్ ॥

(2) హాదశాక్షి—పమనాఅక్షరముల మంత్రం.

344 తా. ఈమూలంలేని గుర్తులే శరీరమైలేదు. ఈహాదశాక్షియైనా—నేను—నాది—నీవు—నీది—తాను—తనది—అనువా. కృష్ణులకు జన్మ బడక స్థూల సూక్ష్మశరీర భావములను విడుచుట పరమ పదము.

345 (16 నామములు) 3వ శ్లో. "హారేనామహారేరాదు.

3వ శ్లోకములు రామనామ హారేరాదు.

హారేరాదు | హారేకృష్ణ హారేకృష్ణ, శ్రీకృష్ణ హారేరాదు."

యను పరిగ్రహనామములు శరీరభావమును నాశనముచేయును. ఇవి 16 కన్న యెక్కువయుపాయములను సమన్వేదములయందు లేదు. ఈ పదిమూడు నామములు పది రూపకాలచే చుట్టబడియుండు శివుని యొక్క ఆవిరణమును నాశనముచేసి మేఘావరణము పోయినవెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించులాగున ప్రభుభ్రాహ్మణుల ప్రకాశము కలుగజేయును. ఇట్లు శరీరభావమునకు చివ్వియున్నది.

346 (2వది—కలియుగ ముగిందాదనుకల్పమింపబడుముఖములు సల్పవతులు 9వది రెవరయో) భ్యావ భారీలచేత గడతేరుట మిక్కిలిమల్లభమనించి మూపేమనారు నామములను భక్తితోనుచ్చరించిన మార్తమున భవసాగరమును నిడచి పశమ పదముగొంద ననుగ్రహించినది భగవానులు పౌర్వీక్షియై, కపీరుదానువకు చెప్పి రని కపీరుదానువశాస్త్రో పద్యంబబడియున్నది.

347 (34) శ్లో. అష్టాక్షరే నాష్టదశై చపదత్రై. ఘోరభయ భ్యాంతరచక్రివత్. అనంతకోటి ప్రభసూర్యభూపం భ్యాయే శివం శాంత మఖండజేదవంః ఓంనమోనారాయణాయ. ఓంనమశివాయ. "హారేరాదు—హారేరాదు. రాదు రామహారేహారే—హారేకృష్ణ



[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

హారకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హార హార" యని యెల్లప్పుడు త్రిశరగా కుండ్లిగా నిరత్రు మనస్సుతో నేకమనస్సుగా తామంత్రములను పఠించిపయెడల మోక్షపదవి సిద్ధించును.

35 మంత్రం.

349 "రామకృష్ణ గోవింద నారాయణ" అని ప్రారంభకాలమెవరుపఠించు చున్నారో వారు తద్వ్యక్తవరలోకపదవి చెందుదురు. సందేహములేదు.

పార్వతీదేవికి ఉపదేశించిన

ॐ నమోఽనంతాభిమానదేవతాస్వరూపంబున నీకు నేచాపకేను నరుగ నుపదేశమిచ్చితినింతకంటె ఘన నితాపంబులేదు నామవమునందు.

- 349 "రామ రామ రామ రామ—రామరామ యంచ శ్రీ"  
 (2) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచ శ్రీ"  
 (3) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచః శ్రీ"  
 (4) న్నామకీర్తనంబుఁ జేసినం గలుంగు మోక్షమున్.

[అమంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రార్థి మానదేవతాస్వరూపంబును, నీకు నేచాపకేను నరుగ నుపదేశమిచ్చితినింతకంటె ఘన నితాపంబులేదు నామవమునందు.

350 తా॥ ఓపార్వతీ! నీకు నేమితిరామమంత్రముయొక్కయు ఆరామ మంత్రార్థిమాన దేవతయగు పరబ్రహ్మయొక్కయు, స్వభావములను బాధక బోధించితిని. నామవస్తునం దింతకంటె గొప్పనిక్షేపమేదియునులేదని పార్వతీదేవితో నీకృత్యముచెప్పినది తాత్పర్యము" శీతారామాంజనేయ సంవాదము చూడుము.

37 మహాసాగరము.

భీష్మధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మంత్రము.

“ఓం:—

- |                              |                                   |
|------------------------------|-----------------------------------|
| 1 సమాధిగవనానుజేవాను.         | 11 సమ స్సర్వలోకకళా.               |
| 2 సమప్రసూనానమాయ.             | 12 సమ స్సర్వలోక భాగ్య.            |
| 3 సమ స్సర్వలోకగురువే.        | 13 సమ స్సర్వలోక పాత్ర.            |
| 4 సమ స్సర్వలోకపితృ.          | 14 సమ స్సర్వలోక విధియే.           |
| 5 సమ స్సర్వలోక పితామహ.       | 15 సమ స్సర్వలోక నిరానాయ.          |
|                              | 16 సమ స్సర్వలోక హితాయ.            |
| 6 సమ స్సర్వలోక ప్రాంతా మహాయ. | 17 సమ స్సర్వలోక హితాకాయ.          |
| 7 సమ స్సర్వలోక ప్రాధానాయ.    | 18 సమ స్సర్వలోకాద్యవాధు.          |
| 8 సమ స్సర్వలోకేశ్వరాయ.       | 19 సమ స్సర్వలోకాద్యవశిరాయ.        |
| 9 సమ స్సర్వలోకవిశ్వానాయ.     | 20 సమా విష్ణవే.                   |
| 10 సమ స్సర్వలోక సుఖప్రదాయ.   | 21 ప్రాధిపత్యవేలని ఇల్లు పరిపాలన. |

351 ఈ మహాజపముచేసిన, సకలపాపములును, భయములును, ఆపదలును, నశించుచున్నవి. శత్రువులును, ధర్మసిద్ధియు, కలుగుచున్నవి.

38 అవతార్కాలమందు పరమేశ్వరుని నమ్రించేవిధము.

352 (1). పరమేశ్వరా, పార్వతీమనోహరా, పురహితా, సమ్రామా, పాపవిహారా, పరమకళ్యాణగుణాకరా, దయామయా, ధర్మనిలయా, భవబంధవిమోచనా, భక్తవత్సలా, చంద్రియాదివతంసా, భక్తజనరక్షణా, నీకు సమస్కారము, ప్రమస్కారము.

353 (2) పరమదయాలో, అపద్యాంధవా, పరమేశ్వరా, నీకు సమస్కారము, సమస్కారము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీ పాఠము.]

384 శుభ్రీకారము పూర్తికాలమే నిద్రించి లేవడముతోనే పూర్ణిండుచున్నవారికి అవత్కాలములు తొలగిపోవును. సందేహము లేదు, మోక్షము లభించును.

385 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారిని ప్రతిదినము లేలు—చగలు—“రామ రామా” యనిపలుకుమని బోధించిన శ్లోకము.

386 శ్లో॥ శ్రీ) గారు రామరామేతి | రమేగామ మనోరమే

నవాసనామతస్తుల్యం | రామనామనరాసనే॥

386 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారికి నుపదేశించిన రామమంత్రంబును ఇట్లునికొనియాడుచున్నాడు.

40 (1) దశరథసుతమంత్రం—ద్వైత్యసాహిత్యమంత్రం.

(2) విబుధవిమలమంత్రం—విశ్వవిఖ్యాతమంత్రం.

(3) మునిగణసుతమంత్రం—మూర్తిమూర్తకమంత్రం.

(4) రఘుపతినిజమంత్రం—రామరామేతిమంత్రం.

387 ప॥ రామదాసుగారురామాలవారిని ప్రతిదినము శ్లోకము అనుననుదాహరించడమైనది.

41 శ్లో॥ (1) నకలనుకృతరత్నం | సత్యవాక్యార్థరత్నం

(2) కమలమగుణరత్నం | కావ్యతానందరత్నం

(3) ప్రణవనిలయరత్నం | ప్రస్తుతజ్యోతిరత్నం

(4) పరమపదవిరత్నం | పాతుమాంరామరత్నం॥

42 క. యిలిలోన రానామము

గులభంబై వెలుగుచుండఁ జాలకగఁబలుకం

గలనాలుకంగలుగఁగ

నల్పులు మన్నక నరకములను తొందెడ రకటా

... తా. లోకమందు శ్రీరామమంత్రము, గురుగుహామ  
మేదలయిన కష్టములులేకనే సులభముగ దొరకుచున్నది. పలుక  
నాలుకకు చులకపగానున్నది. అయ్యో యిట్లుండియును మహాభంగ  
శ్రీరామనామ స్మరణచేయి పాలుమాలి వ్యర్థముగ నరక ములపాల  
గుచున్నారని తాత్పర్యము. (సీతారామాంజనేయము చూడుము)

300 షుప్పెరి ఉదాహరించిన శ్లోకములనునుంత్రియగునుభక్తి  
శ్రీధరతో పలిచుచుండువారికి తప్పక మోక్షములభించును.

(42) రామకోటి వాయుటసు ఆరంభము.

(1) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(2) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(3) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(4) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

రామకోటి వ్యాసినంత రాదె మోక్ష మెదురుగ.

300 ఇట్లు నిశ్చయ మగుచున్నట్లే రామకోటి (వాసి భద్రా)  
చలమూ సావిత్రీవారినిదిలో నప్పగింత పెట్టు వారి మోక్ష  
మొలచేయనుచును.

300 న్నామృతేయనపుడు జపము

301 (43) శ్లో. అంబ! తవద్దర్శనానుక్రమీ! ర్నవానేన్నానబంధం!

స్వగారోహణసోపాన! మహాపుణ్య తరంగిణీ!

శ్రీవిష్ణు పాదోదకం, పావనంకుళం, గంగాన్నానం క్షణిమృదు

కావేరీ రంగ మందిరం, పరవాసుడేవో ప్రత్యక్షం గోవిందం,  
గోవిందం.

302 (44) కేశవా, మాధవా, మధుసూధనా, గోవిందా.

[అనుపన్న-ము మంత్రముచాక్ర మంత్రములు మంత్ర సారము.]  
అచ్యుతా, బహుధా, చక్రవర్తి, అనాధగృహ, అపవిత్రయనర  
దా, హరిముకుందా, దీపరక్తకా, దీపహవా, కుంభాకాంతా, మ  
హామహా, సర్వేశ్వర, సాంబశివా, ద్రావిడీ మాతృకా, కుచే  
లును రక్షించితిమివలె నన్నురక్షింపుము, అనాథ ప్రాప్తమగు నన్న  
మిచ్చిపటువలె నాకుదర్యపరమాయము, కలిరాజవరదా కాశీ రక్షిణి,  
ము. ఈదిగువ నుదహరించిన స్వామిమూలయేయుము.

383 (1) అభ్యంగి న్నానము. — శిరిస్సానము

(2) కంఠస్థాసమ:—మడి: ద్దనుంచినాడమల నిలికి

(3) నాభీస్నానము—బొమ్మపదముచి నావములపరచు

(4) పాదపితృశాసనము—మౌక్త్యమునందు పాదములును

**364** అశ్వముధువయిం చేడివయమ:

1. ప్రతిమ బుష్టప్రకారం పండుకున్న అన్నము—కూరలు—  
 పల్లెరాలు—దీప్తులికి అర్పణచేయక యే—భుజించుట—పాపమగును.  
 గనుక ఈదిగువ సవహరించిన మంత్రమును మూడుపర్యాయములు  
 స్మరించి భుజింపవలెను.

మం. తమ.

45 శ్లో॥ అన్నం బహుసావిధమ్ । భోక్తృదేవోమహీ

३२३

48 | ౧. సకలదోషవివారణ సకలపాపవారణ, సత్వేశ, సాం  
బశివా, సకలదోషేగుణ సకలదోషాచారణ, సామంతా  
సకలదోషాచారణ.

• మంత్రములపరిశోధనము

**ముగిసెను.**



368 ముఖ్యమైనట్టి తీర్థయాత్రీలు  
హిందువాన దేశ ప్రాంతము.

1—అయోధ్యా

2—మధుర

3—బృందావనం

4—గయా

5—ది.రకూటం

6—హరిద్వారం

ఈపట్టణముల యందున్న దేవతలను  
సేవించుటకై నన్యాసులు, సాధువులు  
శైరాగులు, పండితులు నానావిధ  
దేశస్థులు కోటానకోట్లు ఎడతెగక  
వెళ్ళుచుండురు.

7—బదరీనారాయణం

8—కాశీ—కాశీవిశ్వనాథుని సేవించుటకై కోటానకోట్లు  
జనులు ఎడతెగక వెళ్ళుచుండురు.

9—నగన్నాథం } జగన్నాథ స్వామిని సేవించుటకై కోటాన

10—బోనగిరి } కోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్ళుచుండురు. అలా

గువనే బోనగిరి దేవాలయింగమును సేవించుచురు. మహా గొప్పలింగ  
మని చెప్పుదురు.

370 మరాఠీదేశప్రాంతము.

11—పండిరపురము—దిటో బాల నేకృష్ణమూర్తిని సేవించుటకై  
కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్ళుచుండురు.

12—రామలిరకొండ—రాములవారిని సేవించుటకై దురము  
లేనిజనం వెళ్ళుచుండురు. గొప్పతీర్థము జరుగును.

13—మహాదేవుపాద—మహాదేవులనశివుని సేవించుటకై పంప  
త్తరమునకు వకపర్యాయము జరిగెడిత్తవమునకు కోటానకోట్లు  
జనం వెళ్ళుచురు. అకొండనిలుపుగానుండును. ఎక్కువారు మహాకృష్ణ  
నమ్ముకొనియుండురు. కాబట్టిఅకొండఎక్కి స్వామిని సేవించుకొండఅకొండ  
జగదీశమూ రామాయుని అష్టపాదీయావక్తు వారపురీయారకకర్త

దులకు నొప్పిగింత కష్టము వారిబంధువులు వర్గరాలకు భోజనములు పెట్టి వారివద్దనులవు పుచ్చుకొని పెట్టుదురు.

### 371 తెల్పుగుడేశాంతము.

14—సింహాచలం—అప్పన్న అనేవరాహావతారమును సేవించుటకై ఆశాంతము జనము అప్పడప్పడు ముక్కిక్కి వెళ్లించుటకై నిర్భయము. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయ్యును. ఆవరాహావతారమునకు పక్కలో పకబల్కెపువ్వులువున్నది. ఆగాయముకు పత్తికోకగంధము అంటించుదురు.

15—భద్రాచలం—రామాలవారిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు పకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంబెక్కుదురు. ఎన్నతరముగాదు.

16—అంతర్వేది నముద్రతీరము కృష్ణా దీప్తువు } వృశింహ స్వామికి గొప్ప దేవాలయము గలదు. జనులు నమోద్రాన్నానములు చేసి కొని కోవిలలో నున్న వృశింహ స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయముజరిగే ఉత్సవమునకు కోటాన కోట్లు జనం బెక్కుదురు. ఎన్నతరము గాదు. రథఉత్సవము జరుగును.

17—కాళహస్త్రీ—సాంబశివాలయముగలదు. ఇందుకు సమస్తాదిదక్షిణ కాసిగంగ యరుదై ననువర్గమున మహానది, యక్షును దారసాబ్దయని యక్షులు తుంబురునారదాదులున్, దక్షులుయై సద్భాటు కృతార్థులు నై న మహాద్భలంబు పంచాక్షరి మంత్రప్రారతిరహితమృతహస్త్రుల దివ్యక్షేత్రమోదక్షిణకాళహస్త్రీధరశక్తిధర సాంబశివా మహావ్రాహ్మణులన్ని కృతినొప్పనగొప్పపుణ్యక్షేత్రమగును. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయ్యును.



18—నిరుపరికొండ—పొంగుతక్వగుని నేనించుటకై నూడుపులు  
చెల్లించుటకై కోటానకోట్లు జనంబెఱ్ఱుచుండును.

19—కంది—మూలవిగ్రహము పరదరాజులు శయనించెడియుం  
డును. సంవత్సరమునకు నొకపర్యాయము జరిగేది గుడ నేవకు కోటా  
నకోట్లుజనం బెఱ్ఱుచును. 10రోజులుఉత్సవము జరుగును. నీచోక్కయు  
డు ఏడాంబ్రతుక్కడు పోలిక 10రోజులుఉత్సవముజరుగును.

372 చెప్పకొచ్చును జేకహొరెను.

20—అశ్వాపథం—స్వర్గ హావ్యుని నేనించుటకై సంవత్సర  
మునకొక పర్యాయము జరిగేఉత్సవమును కోటానకోట్లుజనంబె  
ఱ్ఱుచును. వృశింహ స్వామి స్థానమునం బడియుం ది హింద్య కిరీటని  
సంహరించి విష్ణుదేవునిరమించుకొలుం.

21—కీర్తిలం—మల్లిఖార్జునస్వామి నేనించుటకై సంవత్సర  
మునకు వచ్చేదివరాళి పండుగ ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం  
బెఱ్ఱుచును.

22—కీర్తిరంగము—కీర్తిరంగ నాయకులైన నేనించుటకై కోటాన  
కోట్లుజనం బడతెగక విఱ్ఱుచుండును. అనేక ప్రామాణ్యము సంత  
ర్పాప్రతిరోజు జరుగును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్ప  
ఉత్సవము జరుగును. అన్నదానదేవాలయమగును. భూలోక క్షుద్రక  
మనబడును.

23—జంబుకేశ్వర—అప్పలింగమును స్వామిని నేనించుటకై  
సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు  
జనం బెఱ్ఱుచును.

24—శ్రీచనామల్లి—శ్రాయమానస్వామి అనేలింగమును నేనిం  
చుటకై సంవత్సరమునకొకసారి జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు  
జనంబెఱ్ఱుచును.

25—కుంభకోణం—సార్వంగపాణి, చక్రపాణి, కుంభకోణము.  
పీఠిపీఠిని చుట్టుకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము, ఇదిగడితనము  
నకు కోట, గోట్లుజనంబెప్పుడు.

26—తిరువణామలై—అనుగాచలస్వామి అష్టాదిగము సంగత్య  
మున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును. చాలాజనం  
బెప్పుడు.

27—నీరుకోరింగూరు—తిరువిక్రముడు విష్ణువు, సంవత్సరమున  
కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

28—తిరువేంకటము—దేవనాయకి గొప్పామి విష్ణువుసంగత్య  
మున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

29—మదిరై—నానానానాస్వామి, శివుడు, విష్ణువుకు ఉత్సవ  
ముజరి జరుగును.

30—మదిరై—నానానానాస్వామి, శివుడు, విష్ణువు సంవత్సరమున  
కొకనాటి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

31—మదిరై—నానానానాస్వామి, విష్ణువు, సంవత్సరమున  
కొకనాటి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

32—చిదంబరము—} న శేషము ఉత్సవము. తిల్లకోవింద.

33—చిదంబరము—} రాజులుస్వామి వీరిపురుగు నానా  
త్సరమునకొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవముజరుగును.

34—రామేశ్వరం—రామలింగస్వామిని సేవించుటకై  
పీఠులనుదిక్కులనుంచి కోట, నకోట్లుజనం సదావచ్చుచుండును.  
కాశీనాథునిమున్ను గోదావరిగంగనుముకలిసి రామేశ్వరలింగస్వా  
మికి అచ్చుటల్లముతో అభిషేకము చేయుచుండును. అచోటనే  
దనవికోట కీరామలభాగ్యిని సేవించుదురు.

35—శ్రీబల్లిపుస్తాక—వటభక్తికాయ, విష్ణుశ్రు, వటభక్తి  
కాయసంఖ్యయి. యందును. గొప్ప గోపురముగల దేవాలయము. అద్ద  
లమునందు, పెరియార్ వాళు—శ్రీఅండాల్—వీరిరువురు అవత  
రించినవలయు.

36—శ్రీవైకుంఠము—వైకుంఠనాథుడు విష్ణువు ప్రతిరోజున  
గోపురాలతో సభిషేకముచేయును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము  
గొప్ప ఉత్సవము జరుగును.

37—అల్ వాదీదినుగరి—సమ్రాట్వార్ అవతరించినవల  
యు. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము వైకృతమాసమందు జరిగే  
ఉత్సవమునకు కొటానకోట్లు జనంబెఱ్ఱుదురు.

38—అనంతశైవము—అనంతపద్మాభస్వామి దేవాలయ  
మందు ప్రతిరోజున సుమారు వెయ్యి బ్రాహ్మణుల సంలెచ్చణ జరుగును.  
ఇది మహా పుణ్యక్షేత్రము.

39—కంచికామాట్రి—వఘర మీనాక్షి వీరిరువురు అప్పదె  
ల్లెళ్ళు అవుదురు.

పుణ్యనదులు.

40 (1) గంగ (2) యమున (3) సరస్వతి (4) గౌతమి (5) వర్మన  
(6) కావేరి (7) గోదావరి (8) కృష్ణ (9) తుంగభద్ర (10) చరావతి  
(11) సింధు (12) శేఖ (13) తామ్రపర్ణి (14) పుష్కర (15) సువర్ణ  
ముఖి (16) పెన్న (17) మహానది (18) రవతి. ఈపదునెనిది మిన్న పుణ్య  
నదులవలెను.

41 శ్రీరాములవారిజననము.

అయోధ్యాపురమందు మిక్కిలివదిశ్రీమైన రఘువంశమున  
నీ శ్రీరాముడు పుట్టుటయైన, విశ్వామిత్రునితోడునడిలరనియో

గమును కొనసాగించుటయును, అహల్యదేవికావచనము తీర్చి నిచ్చి విల్లీవితది మాయానీతను పెండ్లాడుటయును, పుత్రకురామునికొంగ పెట్టి అయోధ్యాకగరమున ప్రవేశించుటయును, దండకారణ్యమునకు పోయి విరాధునివధించి చుట్టనాడిముక్కును చెట్టలన్నకోయటయును ఖరుడు దూషుడు తిగ్గిరుడు మొదలయినా కృష్ణునిను, చక్క చేయుటయు, మాయామృగ మైన మోరీదుఃఖుగ్గిండుటయును, రావణుడుమాయానీత నత్తుకొని వోవుటయును, జటాయువునీకున్నకబంధునకు మోక్షమిచ్చి శిబిరచేర పూరింపఁబడుటయును, సుగ్రీవునితో స్నేహముచేసి వారినిచంపుటయును, వానరులుమాయానీతను వెదుక్కుటయును, సముద్రమునకు వారధికట్టి లంకాకట్టమును ముట్టెదోంది ఘోరయుద్ధమందు తోడబుట్టవులు కొడుకులవానములు చుట్టముల స్నేహితులు మొదలయినవాతోడ రావణునిచంపుటయును, విజయమునకు లంకారాజ్యమున జటముకట్టి పుష్పకవిమాన మెక్కినీరతోడ అయోధ్యాపురిమునకువచ్చి శ్రీరాముడు జటముకట్టుకొనుట మొదల యివ పనులన్నిటిని నేనచేసితిని. అట్లుండఁగా బసవమరణాది వికారములు భీనివాదును సర్వలోకస్వభూవుడును అయిన యాశ్విరాముడే రావణసంహారాదికార్యముల నన్నిటిని చేసెనని మాధులుపలుకుదురని తాత్పర్యము. (నీతారామాంజనేయము చూడుము.)

374 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధన విషయము.

1 సగుణారాధన అవగా, విగ్రహారాధన.

2 నిర్గుణారాధన అవగా, విగ్రహారాధన వివర్ణించుట.

375 సగుణారాధనలో మూడువిధములు గలవు. అవిలవగా.

- |                  |               |
|------------------|---------------|
| (1) శివ ఆరాధన    | } శివదైవములు. |
| (2) విష్ణు ఆరాధన |               |
| (3) బ్రహ్మ ఆరాధన |               |

376 ఏటివిషయము అర్జునైవభావ మారా—వార.—కథం  
కథముగా డిండే షట్ట గొప్పగొప్ప గొప్పరములతో దేవాలయము  
అను నదాధార సంపన్నుల కొరకు కట్టించి యున్నారని అనుకొన  
వచ్చును. యిట్టి యింకా అన్యులైన వారు గుర్తు కట్టించు చునే  
యున్నారు. ఇందులకు ఇతిహాసములు గలత్రులవిలసగా.

377 కథ ఇందుగలదంచు లేదని, సందేహమువలదుచక్రిసర్వోప  
గతుల దేవదేవులవెదకిచూచిన, సందందేకలకు దానచాగ్రణివింటి  
అన్న వాలోక్తినిబట్టి—

కీర్తన: అందిందనకన్న ఎందనజూచిన, అందం దమరుం  
దెకునామం! అన్న బ్రహ్మజ్ఞానము చొప్పుననున్న. ౩౭ అపరాధ  
మును అన్నిటియందు అమరి యున్నట్లు కృత్రిమము తెలియబడుచున్నది  
గనుక—

378 శిష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో ఉన్న  
శిష్టదైవములు.

379 (1) శివదేవాలయములో శివ లింగాకారము ఏర్పర్చి

380 (2) విష్ణుదేవాలయములలో విష్ణువిగ్రహములు ఏర్పర్చి  
భూప దీపఫల నైవేద్యాదులతో విగ్రహారాధన చేయుచున్నాగాం  
నకుర్చుమామి అన్న వచనముచొప్పున అందునవచ్చే కానుక ఫల  
ములు పూజార్థమునలై భవారలు అనుభవించు చున్నారు.

దుష్టదైవములు.

(3) దుష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో వివిధము  
లందున కేకలను,

(4) వివిధములైన అజ్ఞువార్లు మొదలయి నటువంటివారిని ఏర్ప  
ర్చుచు, దీప, భూప, ఫల నైవేద్యాదులను, కర్మ ప్రతిపత్తి అనగా  
శివకొండవలె ఫలమునుభవించు చున్నారు.

381 ఆ భగవంతుడు, రక్షమాంప మల కుక్షి లేనివాడు. ఆయన స్వరూపము ఇట్టిట్టిదని తెలుపుటకు ఆరుకుక్షాడు. ఇట్లుంజగా ఆయనకు కల్పితవిగ్రహ స్వరూపముగా ఏర్పడెను మహాఅశ్వత్థముగా నున్నది. అనునను.—

382 పారావార పరం పరముగా “విగ్రహో రాధసమున్న” “శక్తి మొదలైన ఆరాధనలనున్న” ఇట్టి ఆరాధనలను చోదావారేని అటంకిము పరచకూడదు. వారి వారి ఇష్టానుసారముగా జరిగిండు కొననివ్వవచ్చును. వచ్చెన్నీ, వాటి వారి కులదాసములనుబట్టి, వారు వారు చేసే, నీమ, నిష్ఠ, మొదలైనవివంటి వాటినిగూర్చి శ్రద్ధా భేదములు ఎంచకూడదు.

విగ్రహారాధనవిసజ్జితే విషయమై.

383 పారావార పరంపరముగా విగ్రహారాధనవలన ఫలమునుభవించేవాడు విగ్రహారాధన విసజ్జించి నెట్లుగా రాధసమునకు రావడమునకు మహాదుర్లభమనును.

384 భూలోక మంతమయేవరకు విగ్రహారాధన విసజ్జించుట శానేరదు.

385 ఈవిషయమై సంతత చలన కీమైన మనోమృ స్థిరముగా నిలుపుటకు సామాన్యులకు సాధ్యముకాదు.

386 మనస్సు నొక చోట కుదరికగా నిలుపువరకు విగ్రహారాధన విసజ్జితే భ్యామ మట్టుపడదు.

387 భరతఖండములోనున్న జనులందరినిగూర్చి రాధసమునకు తేవడముకు, అవృషించిన సృష్టికర్తకు వివహమాన పులలో ఉన్న జ్ఞానులు ఎంతపోరాడి జోధించినను, విగ్రహారాధన ఫల మనుభవించేవారికి వారిజోధ ఏదికీ అంటజాలదు.

388 కారణమునను. మహాకార్యము భరిగదశ్చక్షుశామయ్యుల  
తెలి. తెచ్చుకొనుటకై వేనాలయములను కట్టించి, అందుల వేసి  
పొంగులనుంచి, పామరులవల్ల పూజించుచు ఉండిన విద్య, కొంత  
కాలమునకు నల్ల తెలివితెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానముపొంద గలరని  
పూర్వపు అశ్వమేనువారు ఆలోచించిచేసినవిగాని మతేదకటికానని  
అందు చున్నారు.

389 గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్నవారు, బ్రహ్మ  
జ్ఞాని వల యెడల వారిని అంగీకరించి మన ప్రియముగా పరచ  
రించుచు తపశాచార్య పుత్రమిక్రి బంధువులు మొదలయినవారుచేసే  
ఆచార్యములకు విశిష్టించేట్లుచేయఁ గలుగుటలో నారాయణ, కుల  
ముఖోగోపదేశమునుచు ఈ గ్రంథములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును  
వాటిలో నొకటినిచేసి నన్నొకము లోనికి వచ్చేలాగు చేసిన యెడ,  
వాటిలో వారే అశ్మజ్ఞానముపొంద ననుగా, స్వరాధార, శేదా శేవ  
మును తెలిసికొని, పామరత్వమునువిడిచి స్వరాధారలోనికి క్రిమ  
క్రిమముగా ప్రవేశించగలరు.

390 చిత్తశుద్ధి లేనియెడల విగ్రహారాధన నివర్తించే లంగ  
శక్తి కలుగదు.

391 కలకాలము విగ్రహారాధన ముననే ఉన్న యెడల, కడ  
తేరుట ముర్ఖతనగు.

392 శ్రుతు తప పుణ్యాదిశయముచేత తన్ను తానెరిగినపుడు  
దేహ, మనిత్యమనియు, నకల పదార్థములన్నియు అసత్యమని నిష్పిన్న  
కర్మ అనేగా, పాపకర్మములు" చేయుట అజ్ఞాన మనియు, అట్లు  
ఉపించి తనకుకష్టపాపమునెడి చీకటినిపోగొట్టుకొని ఇంద్రియ  
విగ్రహమనగా. చెప్తును, దేహముమీద, కష్టపచర్యమును, నేత  
ములను, విహ్వలను, ముక్కును, ఈ విధింటిని నువ్వవయ ములయందు

పోషివ్యక, పురుషుని వశము చేసుకొని వ్యవహరించుట ఇంద్రియ నిగ్రహ మనబడును.

303 శాంతి, శమనమాదిగుణములు విషయము.

(1) శాంతమనగా— భోజము రాకుండుట.

(2) శమమనగా— వాతరగిహమగుట.

(3) దమమనగా— ఇంద్రియ నిగ్రహమగుట, మంచికడవడి.

304 అన్ని ఆశ్రమములకు భగవద్భక్తి, శాంతి, శమ, తపస్సు ముఖ్యమయ్యెను.

శాంతి, శమనమాది, గుణములు గలవాడే యేకాగ్రుడును.

305 ఏకాగ్రత ధర్మమునకు “అహింసా పరిమానైర్వ్రతా” అన్న శ్రుతినిబట్టి అహింసయే మూలమను విన్నది.

306 అన్ని ఆశ్రమములకున్న శాంతియు మాఖ్యయు యిష్టది. గనుక శాంతినుగామును పథ్యపిండి, భక్తి శ్రద్ధతో సత్సర్వములు చేసి, మనస్సు చక్కగా కుదిరియుండి, సారాయగుండుకడయని తలంపినవాడి నిష్కాభ్యారము పట్టెడును.

307 “శాంతం భూషణం” అన్న ఆశ్రయ్యక్తిని బట్టి, శాంతము అనే నివాసమును పథ్యపిండిన సాత్త్వికము స్వర్గలోకము చెందగలదు.

308 “దురితం మరణం, శౌర్యం సదాదర్శనే” అన్న సామ్యోక్తినిబట్టి దురితము అనే తొందరను పథ్యపిండిన దురాత్మక్లుబకరక లోకము చెందగలదు.

309 వారా వార పరంపరముగా, విగ్రహ రాధన చేయు వారు, దాని కేమి మేలులేదని ఇహ పరము లనిత్య మనీషి. సాక్షి “బ్రహ్మచర్యం జగన్మిత్రయ” అను శ్రుతి చొప్పున, సత్యమైన సదాత్థమును దెలిసికొని, ఆశాసాళములను జూచి, దేహధి మానములను పరిత్యజించిన వాడొక్కడే నిష్కారాధనమునకు అర్హుడగును.



ముఖ్య తార్కర్యము.

400 సగ్గుణారాధన, నిర్గుణారాధనలలో మేలు, కీడు, విశేషము.

కారి వారి యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును.

401 కలకాలము విగ్రహారాధనలో నున్నవారు కడతేరని తెలిసికొనుము.

402 పంచామృతము.

- |                 |                  |                     |
|-----------------|------------------|---------------------|
| (1) గోమూర్తిము. | నీరుడు—లేదా నేనె | హిమమరస్యము          |
| (2) గోమయము—     | పేద—లేదా—చక్కెర  | పిండ పృథ్వీముము     |
| (3) గోమృతము—    | గో నెయ్యి        | దక్షిణాపి చేయు న    |
| (4) గోదధి—      | గోపెరుగు         | ప్రదు బాహ్యములు     |
| (5) గోక్షరము—   | గోవు పాలు        | ఈపంచామృతమును        |
|                 |                  | తీర్థముగానిచ్చెదరు. |

అభ్యాసరథక్షిపదపులు.

404 (1) సద్భక్తి (2) వైష్ణవభక్తి (3) అవధానభక్తి (4) అనుభవభక్తి (5) అనందభక్తి (6) సమరసభక్తి ఈవిన్ను అభ్యాసరథక్షుల పలుకును.

(1) సద్భక్తి వివరము.

405 పూర్వోక్తమైన తనయిష్టదేవతను తనహృదయకమల కర్ణకమధ్యంబున నిలుపుకొని యామూర్తికాయందు భావంబునిల్పుట సద్భక్తి యనిపించుకొనును.

(2) వైష్ణవ భక్తి వివరము.

406 బహిరార్ధార వ్యవహారములను వర్జించి అంతరంగంబున హృదయభ్యాసవందనంబులగు నిత్యకర్మంబు లంగీకరించుటయే వైష్ణవ భక్తి యని పొందుకొనును.

(3) అవధానభక్తి వివరము.

406 ఆమూర్తిః పోషకోపధానపూజావిధానములం తేసి  
యూహపోషణంబులు లేక స్మృతి చిత్తమైయుండుటయే అవధానభక్తి  
యనిపించుకొనును.

(4) అనుభవభక్తి వివరము.

407 దృఢ చిత్తంబుననుండి యామూర్తి కర్తా విశేషమునకు  
అవియవ సూచకాకారములను హృదయ కమలంబుననిర్మింపించి  
వాస్తవారూపులు మరచియుండుట అనుభవభక్తి యనిపించుకొనును.

(5) ఆనందభక్తి వివరము.

408 ఈప్రకారంబుగా ప్రపంచకం దేమియు దోచకుండు  
నపుడు ఆనంద సాగరమున మునిగి తన మేనుమెరిచి యుండుట  
ఆనంద భక్తి యనిపించుకొనును.

(6) సమరసభక్తి వివరము.

409 తన శరీరంబు తా నటుంగకయున్నపుడు యెదు లేగియుండు  
మూర్తియందలితానేకరూపమై పూజ్యపూజకుండను భావంబు లేక  
యుండుటయే సమరసభక్తి యనిపించుకొనును.

410 ఇతైరంగునం గలసి యుండిన ఈశ్వరుండే బ్రాహ్మము.  
సందాదాచరూపంబై సమస్తబంధంబులం బరిహరించును.

వై రాగ్యముల, యొక్క వివరణము.

1 ప్రమాణివై రాగ్యము.

411 శ్రీవిసిది ప్రసవవేదనపుడుమాత్రమునువృత్తశరీరలాభ  
మున కాదుకు పూనుకొంటిననియు మున్నది ముక్కటి దేవతలను,  
దేవులనును సాక్షి ఈగండముగదది విందములైటవదవివృత్తుల గుణం  
చివున్నయెడల పురుషసాంగత్యముచేయకూడదని తలంచుటయెల్ల  
మలాంగి చింతించుచు ప్రసవవేదనను తప్పించుకొని నిశుక్రవృత్తి

దేవతను జయించుకొని జరణ మైవసిగ్గుట గల్గి అభిషేచము చూచి  
సంతోషముపొంది ఏన్నటివలెసంపాదబాధములోపడి నుభించు  
చున్నా. మానుని పదపద్మములు ననువలయుచున్న అనునట్లు భోగ  
మునకే శిష్యులనుచుండును. బ్రహ్మసంస్కార మోపాపకమును  
సూర్యశాంతిమీవలె భగవంతునిచుండును.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

412 పురాణమున ప్రథమ చతుర్థాంశమున మౌనము ప్రధమము.  
 శ్రీమద్విష్ణుమూర్తిని సమీక్షించి విమర్శించినదియు, భగవద్భక్తి మును మ  
 రువక్షాదదనియు తలచుచును. ఆకాలనే పరమగిడిదిన పిమ్మట నా  
 యథాప్రకారం తథాస్తు అన్న శ్లోకం చొప్పున ఇంటికిరావడము  
 తోనే కొందరు ఆరెలంపులు గావగుమనిచెప్పెదరు.

3 ఉపநేత: రా.స్వ.య.

413 ఉపదేశముకావలయును. దీని కోరికగలవాని నురువులను వా-  
రి కుశూప్రము చేసి భ్రవ్యయు వ్యయపఱచి ఉపదేశము పొందిన వా-  
రిలో కొందరు 1. నా "దండిగనురుఉపదేశస్సై యింది 2. చాలనుకొ-  
మ్ములు ఖండవచేయపు" అన్న శ్లోకమును బట్టి తమనునువోచి యన్న  
కామకోరిక రాగద్వేషములనురమరించి అజ్ఞానమువలన ఖండవచేయు  
నుపాయమెఱుంగుచున్నారని పండిత పరమరహస్యగును (తికరగాకుద్ధి  
గా పకన చేయకపోవడమే పెద్ద భ్రమవల్ల ఉపదేశము పొందిన వారన  
బడుదురు.

\* X'ဝနံ ခု အနိစ္စ။

414 గ్రంథములు చమపవయవని కోరికగలపాత్రద్రవ్య  
అభివృద్ధి కౌనికవారిలో కొందరు అందుపాకాంశములు గ్రహిం  
సకమునకొందిచే నూలబడ నెయ్యిదము మూలభవనలభనూ

5 వత్సనావైరాగ్యము.

415 కవమును మోసికొని కాటికి పోవుచును మూత్రమును విడుచు వచ్చినచో మును ఎక్కడినెంపారము ఎక్కడినివధాన్యములు ఎక్కడితపతము ఎక్కడినుభూతములు ఈమొదలైనవియు ఇంద్రజాలను హేంద్ర జాలమువంటిది. ఇంద్రమౌనశ్రీమునకు బ్రహ్మ, విష్ణు, శివుని దువడియెదరు మనముకూడా ఒకదినము పోవలసివారిని యపవ్యసనవసుచు పీనుగతో నడచెదరు. శవముదహించి పోయినచో వ్యసనమువారిని వారు ఒకటి నొకరు చెప్పక చెరగిపోవుదురు. సాక్షిని రాకాటా, అంటి, ఎప్పటికంటి తాతా అనునట్లు ఇంద్రుని వచ్చినచో కొందరు భార్యపుత్రాదులు యుడియుదురు. ఆ — రిపులుమాని యే భావప్రకారముగా వసుచుకొని యెదరు. “బ్రహ్మిణ్యంజీ బల్కుసుకూరతి” బ్రహ్మకేవలము సామితేనుబట్టి, హావమును అంతకుట్టిగా కాపాడుకొనియెదరు.

416 ఇట్లు మొదలునట్టి వైరాగ్యములు చాలాగలవు.

417 ఈ ప్రాణివైరాగ్యములవలన సరక కూపములో ప్రవేశించుచున్నచో వైరాగ్యములవలన మోక్షలోకమును ప్రవేశించుచున్నచో గ్రహించినవారేజ్ఞానులు.

418 కరకలామలకముగా అనగా అలచేతిలో దీపిరికఫలమును పెట్టివట్టులయితే అఫలముయొక్క గీతలు ఎటువలె స్వప్నముగా మారువటకను బడుచున్నచో అటువలెనే భక్తిమార్గము కనుగొనుటకు న్ను, భక్తింతులకు అరటిపండు విరిచి అరచేత పెట్టినటువలె సరకు

వదముకుతేట తెల్లముగా తెలియవచ్చియున్న నుధురమైనటువంటి వేద  
శాస్త్రము అనుగ్రహించుటకున్న, ఈ రెంటిని అనుభవములోనికి  
తెచ్చుకొని ఈ అమృతసాగరమువలన కడతేనెకారే ధన్యులు.

అమృతసాగరపు ధావము

ముగిసెను.

420 ధావమునవారిం చేక్షుకునకు  
సమ: సమస్కారము.

ఓం శాంతిశాంతిశాంతి.

# ఉప పీఠిక.

పరిపూర్ణయోగము అరింభము.

శ్రీమదనలాంఛనోదే బ్రహ్మచర్యాచార్యుఁ యోగీశ్వరా  
 నువ్వ న్నవా విశ్వనేత్రావిభులచరితా జీవితోత్తమాంబ్య  
 కల్పా నిష్కళంకా దివ్యలక్ష్మిక క సేదా జీవితముగానుండు  
 వాదా అక్షయముగానుండువాదా అవ్యక్తముగానుండువాదా  
 నైజముగానుండువాదా శుశుకుగానుండువాదాఅలీలముగా  
 నుండువాదా విరాటుగానుండువాదా పరిపూర్ణజ్ఞానప్రదానో  
 శీతలకృపచే బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన బ్రహ్మజ్ఞా  
 నమును సంపూర్ణిగావించి నటవలె నందుచేరిన, పరిపూర్ణ  
 ముకు తరదిరచియుండుటకై "నాజీవేవిరి" న్నాశహ్యాయండు  
 నిలిపి నేదాంతవాక్యములచే రిచియుండునట్టి బ్రహ్మజ్ఞానులను  
 పరిపూర్ణులుగా గావించుదురేని సేదా నిన్ను ఆత్మభ్యాసముచే  
 యుభున్నాడను..నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంక్షముకోనిత  
 రాలైన నందిగాం తుల్యశిష్యుగాఁగి నదా కృతజ్ఞుడనై యున్నా  
 డను..ఇందలితవ్వులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థకులు.

భగవంతువకు  
 నమః నమస్కారము.

యజ్ఞా రామస్వామి  
 మోహనమాచార్యు.  
 అలకట్టుతోట.  
 రాజమండ్రి.



# బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

3 వ ప్రకరణము.

4 వ ప్రకరణము.

శ్లో॥ అదింత్యాశ్చ కరూపాయ నిర్గుణాయ గుణాశ్మత్యై  
సమస్తజనదాధారి మూర్తయే బ్రహ్మజ్ఞానం.

శ్లో॥ అజ్ఞానమిహాంధకార్యైః జ్ఞానంజన కలాకయా  
చక్షుగుర్మితంయేషా గ్రహైశ్చక్రితరవే నమః॥

పరి పూర్ణము.

2 పరిపూర్ణ మనగా— అంతటా చక్కగా నిండియుండునది. మఱిన్నీ. తాను, నేను, అని చెప్పుకుంటుంటే (అపాంథావము) పరి పూర్ణమనబడును. జననమరిగములేని పరిపూర్ణము చలన క్షయము లేక స్థిరముగానుండును. పెరుగుట, విరుగుట, యెరుగుట, రగ్గుట, కరుగుట, మొదలగు వస్త్రలేమియులేవు. చలివగకదు, ఎడకుమూడదు, వానకు రదువదు, బెడరదు, ఎల్లప్పుడును నొకటేరీతిగా నుండును. తన క్షీని నితరులకు తెలువదు. తన్ను, నితరులుభూషించినగాని దూషించినగాని బదులుపలుకదు. విగ్రహముల నారాధించుట, జపతపోములు, తీర్థస్నానములు, ఇట్టి ప్రపంచ సంబంధమైన విశేషములేదు. గూఢ్రుక దానికి నేను, నీవు, అను భేదబుద్ధి లేదు. అది సర్వత్రా వ్యాపించి యున్నది. దానికి, 148 వ పత్రం, 352 వ సంఖ్యను నివలించిన ప్రకారం (1) అస్తితే, (2) జాయతే, (3) తద్ధితే, (4) పరిణమితే, (5) అపక్షియతే, (6) విచక్ష్యతే, అను షడ్భావ వికారములు, స్థూల శరీరముమొదలగు శరీరములులేవు. నిద్రావృత్తములులేవు. 167 నుంచి 174 వక్రములలో 437 నుంచి 458 సంఖ్యలలో నివలించిన ప్రకారం



శానువర్ష్యక (1) అధికద్యుగములకు (2) రాగజ్యేష్ఠములకు (3) శుభ  
 గత్రములకు (4) గుణములకు (5) అకా పాతములకు, పంచ కుం  
 డములకు లోబడదు. పుణ్య పాపములు జానిని తెందవు. యెల్లచోట్ల  
 యందును, నెల్ల గ్రామములయందును, నొకటి విధముగా నర్చ్యకృ  
 త్యాపింపింపబడునట్టి పరిపూర్ణమును శుభాలయని చెప్పటకు అలవి  
 కాదు.

(బ్రహ్మలక్షణము.

3 అఖండ భూన దివ్యజ్ఞాన చిన్మయ సద్రూప చిద్రూప  
 చిత్తక తేజోమయమైచిత్తస్మి, నిర్వము శిరస్సునందు ధరించిన శృం  
 గారమైన మాణిక్యప్రకాశముకన్నను, నైశ్చ్యనరుదనలేగిని, చీకటి  
 యందు ఎట్టికాంతి యిచ్చుచున్నచో, అట్టికాంతికన్నను, సూర్యజ్యోతి  
 కన్నను ప్రకాశుండైన భగవంతుడే బ్రహ్మ. ఈ బ్రహ్మ ఎట్టివా  
 డనగా:—

శేషశ్రుతి: స్వయంభూ శ్చక్రరావనః॥ అనునట్లు, తా॥ చతు  
 రశగలవారికంటె, చతురశగలవాడు, ప్రకాశముకంటె, స్వప్రకాశ  
 కుడు (శుభిషయమై 249వ పత్రం 176వ సంఖ్యనచూడుము) మఱిన్ని  
 వాడురూపము లేనివాడు, కల్పితనామరూపములు గలవాడు బ్రహ్మ  
 అని అనగా, ఘట్టమైంది:—

- అవ్యయము— లింగవిభక్తి రూపనామకీయలు లేనివాడు
- అక్షయము— నశించనివాడు, నిష్కాముడు, కోరిక లేనివాడు
- అతీంద్రియము— ఇంద్రియములక గవడనివాడు
- తైజసుడు— మనుజుల బ్రహ్మము, బంగారు వెండిలో నుండు  
 భాకు నవ్యము
- శుశుకు— పరమేశ్వరుడు, శివుడు, భూమిశుకు

- విభాలు— అదిదేవుడు, నిర్గుణాకారుడు  
అచేలుడు— కవలనివాడు, పరిభ్రమము  
అతీతుడు— కంఠలేనివాడు, లోకాతీతుడు, కుష్ట, నిర్గుణ, నిరాకార, అద్వితీయ, పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు  
అమలుడు— నిర్మలుడు  
నిష్కాముడు— శోరిక లేనివాడు  
అజదు— దాన మరణములు లేనివాడు  
అశక్త— ఒక కార్యమును చేయనివాడు.  
అభోక్త— కర్తానుభము లేనివాడు  
నిర్వికారుడు— రాగాది వికారములు లేనివాడు  
నిరామయుడు— అశరీరుడు  
అసంగుడు— దేనియందు ఇష్టత.లేనివాడు  
నిరాకారుడు— అకారము లేనివాడు  
నిరంజనుడు— ఎందును సంపనివాడు, దోషములేనివాడు  
నిర్వికల్పము— ఎందున కల్పములేనివాడు  
భ్రువుడు— శివ, విష్ణు, మహేశ్వరి మధ్యమన్నవాడు.

4 వస్త్ర మహా ఋషులు.

- (1) కశ్యపుడు (2) అఠి (3) భరద్వాజుడు (4) విశ్వమిత్రుడు  
(5) శాతముడు (6) జమదగ్ని (7) వసిష్ఠుడు ఈ యేడుగురున్న వస్త్ర మహాఋషులు.

5 పట్నకో వస్తులు.

శ్లో: పరిశ్చందో నలోరాజా పురుకుత్సా పుమారవః

నగరాకార వీర్యశ్చ పతై కే ట్కవర్తిషః

- (1) పరిశ్చందుడు (2) నలుడు (3) పురుకుత్సుడు (4) పుమారవము  
(5) నగరుడు (6) కారవీర్యుడు, ఈ ఆరుగురున్న పట్నకో వస్తులు.

6 పాదక శుభాశాసనములు.

(1) గయ్యను (2) అంబక్ష్మను (3) కశిదండపు (4) అశంగుడు  
(5) వృక్షుడు (6) ముకుందము (7) మేరువు (8) నవనాథుడు  
(9) వరదరాముడు (10) శ్రీరాముడు (11) దిలిపుడు (12) వృషభుడు  
(13) రంధ్రదేవుడు (14) యముని (15) మాంథార (16) ధర్మరథుడు  
ఈ 16 గురుస్ను పాదక శుభాశాసనములు.

7 వేదముల వివరణము.

శ్లో॥ ఋగ్వేదో యజుర్వేదః సామవేదో హ్యధర్వణః॥

(1) ఋగ్వేదం (2) యజుర్వేదం (3) సామవేదం (4) అధర్వణ  
వేదం

8 ఈ వేదములలో మొదట ఏర్పడిన ఋగ్వేదము ముఖ్యమైనదనినది. ఈ వేదముచే ఇతిరవేదములు పుట్టిబడ్డవనినది తెలియబడుచున్నది.

9 ఋగ్వేదము ఘోషిమే నిశ్చయమైన వేదమగు ననినది. పూర్వీకులు ఈ ఋగ్వేదముననే కమ్మి యుండిరిని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది.

10 మొదట ఋగ్వేదమును ఏర్పరచి ఋషులచేతులు.

(1) వేదవ్యాస (2) గృత్ సమాద (3) విశ్వమిత్ర (4) నామ  
జీవ (5) అత్రి (6) బుధ (7) భరద్వాజ (8) వసిష్ఠ (9) కిష్క  
(10) అంగీరస. వీరితోనున్నవారు—(1) అగస్త్య (2) కశ్యప (3) జమ  
దగ్ని (4) వరాహర (5) గౌతమ (6) హృష్యక (7) నాంద (8) వసు  
శంకర (9) నన్యాస (10) కల సా (11) హిరణ్యవ్రత (12) వాల్మీకి

11 వేదములు—మహావాక్యములు.

1 ఋగ్వేదమును 1 వేదమునందు హృదయము.

2 యజుర్వేదమును 2 అహంబుహృదయము.

13 సామవేదమందు 3 తర్కమునీ, యనియ.

4 అధర్వణ వేదమందు 4 అయమాత్రబ్రహ్మమునియ.

12 ఇల్లువరబ్రహ్మమును తెలియజేయునదియై సంబ్రహ్మమువలన గలిగివియే ప్రకాశించు నాలుగువేదములలో ఈనాలుగు మహావాక్యములు వదించియివ్వెను.

13 ఇవిగాక చిత్తశుద్ధి కలుగుటకు (1) కర్మకాండమును, గురువ్రలయందును, జ్ఞానకాశ్రమలయందును, సమస్తముగలుగుటకొరకు. (2) భక్తికాండమును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారజ్ఞానము కొరకు (3) జ్ఞానకాండమును అనెడుమూడుకాండములుగానున్నవి.

14 నాలుగువేదములలో ఒక వ్యాసంబే వేద రుషిని యభిషేచయమంతయును ముగియనందున అందులకు ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞా సంబ్రహ్మమును, సాక్షాత్కారవాక్యమును నిరూపించి, దానిచేత అనుభవముగలుగనందు యజుర్వేదవాక్యమును అహంబ్రహ్మస్మియను మహావాక్యములచేత అనుభవమును చూపెను.

15 అయ్యముచక్కగా తెలియుటకు మూడవదియగు సామవేదమందలి తర్కమునియను మహావాక్యముచేత ఉపదేశికముగాను దెలిపెను. అదే సంపూర్ణమవి సమాప్తినిపొందుటకు, అధర్వణ వేదమందు అయమాత్ర బ్రహ్మమును మహావాక్యము జనించేదుగనుక వేదములు నాలుగే అయ్యెను.

16 శ్లో. ఋగ్వేదోధ యజుర్వేద  
సామవేదోధర్వణః

1 ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞా సంబ్రహ్మమునకు సాక్షాత్కారమహావాక్యమును—

2 యజుర్వేదమందు అహంబ్రహ్మస్మి యను అనుభవ మహావాక్యమును—

3 సామవేదమును తత్వముని యను ఉపదేశ మహావాక్యమును —

4 అధర్వణ వేదముందు అయమాత్మ బ్రహ్మమును సమాప్తి మహావాక్యమును దెలిపెనుగనుక వేదమును నాలుగువులుగా భావించి ముంది.

17 ఋగ్వేదమును.

(1) ప్రజ్ఞానా(2) బ్రహ్మ — అని రెండుపదములు. ప్రజ్ఞాన మను పదమును సర్వవిషయములకు బాహ్యుత్థానమున ఎరుకు చున్నాడో — అజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానమునుపదముకు అర్థము. ముఖ్యతాత్పర్యం — నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయము. 25 — 28 తత్వం.

18 యజుర్వేదమును.

(2) అహం 2 బ్రహ్మ 3 అస్మి యనుమూడుపదములు. అహం అనేపదముకు — నేనే — బ్రాహ్మణునియూ — అస్మి — అనేపదముకుచక్కమును ప్రతిపాదించుచున్నది. గనుక ముఖ్యతాత్పర్యం. నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయించుకొనుము.

19 సామవేదమును.

(3) ఇత్త్వముని, తత్పదము, త్వం, పదము, అసిపదము అని మూడుపదములు.

అల్ అనుకల్పమును బ్రహ్మము — శక్తి — అనుకల్పముకు జీవుడు అనియూను అసియనుకల్పముకు ఖరెంటియందు నైక్యమును పొందించును. ముఖ్య తాత్పర్యం — జీవుడు — బ్రహ్మములో నైక్యమైయున్నట్లు అర్థము.

20 అధర్వణ వేదమును.

(4) అయమాత్మ బ్రహ్మ అయం తక్మ బ్రహ్మ యనిమూడు పదములు గలవు. అయం — అనుపదముచేత చ్చవశమై నిత్యావరోక్ష

మాయా దుర్బి కలత్యయే తనిచెప్పబడుచున్నది. తత్వయనునది మాయా  
కునాదేవామేని యరిగిడివైశ్యమెవ్వరిగాత్యమగుము. బ్రహ్మమేత  
శబ్దముకు తనకుతాన పరిపూర్ణమయిన పరమాత్మ—మూల్యతాత్ప  
ర్యం. అన్ని కర్మత్వాదివికారములు లేక నిర్వివికారముగా నాత్మమా  
త్యమగుచున్నది. అని అర్థమగుచున్నది.

21 ఇట్లుపత్తబహుమురు. తెలియజేయుచున్నది. పరబ్రహ్మము  
వలన గలిగినవియై ప్రకాశించు నాగున పదములలో నాలుగునూతనా  
శ్యములు నెసియించి యున్నవి.

22 వై తస్యం బ్రహ్మయను, పదముకు, నిర్వికేప, శుద్ధిత్వము  
పరబ్రహ్మము అని అర్థమగును.

(1) శబ్దార్థం—శ్రుతి, (2) బాహ్యతము—బహిరంగము  
(2) వాచ్యాం—గురు, (4) లాఘ్యము. అంతరంగము }  
స్వామి భవము }

23 పర్యగాత్యయే—పరమాత్మ. పరమాత్మయే పర్యగా  
త్యగాను సమర్థత్వమును బొందుచుండును.

మాయా ప్రతిబింబమును ఈశ్వరునికి అధిష్టానమయి నాత్మగా  
నుండువై తస్యమే పరమాత్మ అనబడును. అంతఃకరణ ప్రతిబింబమును  
జీవులకు అధిష్టానమయి నాత్మగానుండువై తస్యమే పర్యగాత్య అనబ  
డును. ఒక్కొక్కాకమే భుజోపాధివలన భుజాకాశమనియు, మరో  
పాధివలనమకాకాశమనియు, గృహపాధివలన గృహకాశమనియు,  
గొల్లపోపాధివలన గోల్లరాకాశమనియు, నానావిధములుగా చెప్పబడి  
నట్లు, పరబ్రహ్మమును అత్మఒక్కడే, ఈశ్వరజీవుల కరీరమందువశం  
చుటవలన పర్యగాత్యయనియు, బ్రహ్మగుడేంద్రాది దేవతాకరీరము  
లందువశించుటవలన, పరమాత్మయనియు చెప్పబడును. మహాకాశమే  
భుజాకాశమయినట్లున్ను, భుజాకాశమే, మహాకాశమైనట్లున్ను, పర్య  
గాత్యయే పరమాత్మగాను, పరమాత్మయే పర్యగాత్యగాను. పర

సర్వములును పొందుచుండును. ఈరొంటిని నత్యజ్ఞానానంద, లక్షణ  
వహుజముగాన నివేషముగాని ఎంతమాత్రమున్ను భేదము లేదు.

24. కాస్త్రములయొక్క అర్థము తెలిసికొనుట పరోక్షజ్ఞానము  
నగును. అర్థజ్ఞానమువలన విచారణ చేసి బ్రహ్మమేనని యెరుగుట  
అపరోక్ష జ్ఞానమనబడును. ఈఅపరోక్షజ్ఞానమే—విజ్ఞానమనబడును.  
ఈజ్ఞాన విజ్ఞానములు రెండును మోక్షసాధనములగును. మోక్షసాగ్ధ  
మును చూచినవాడు ఈరొంటినివిడిచి బ్రహ్మైక్యము చెంద గలడు.  
ఇందుకుననుక్రి:—

25 క్రుతి, అ స్తి, బ్రహ్మత్రి, విజ్ఞానంపరోక్షజ్ఞానమువ్యతే।

బ్రహ్మత్రి, విజ్ఞానమపరోక్షజ్ఞానమువ్యతే

26 ద్వైతం॥ పరోక్షజ్ఞానమునగా తనకంటేనేరుగా బ్రహ్మము  
కలియున్నదని దానినుపాశించుమతము దానివలన జన్మాతరంబున  
ముక్తికలగును. అనేమితము.

27 ఉద్వైతం॥ అపరోక్షజ్ఞానమునగా బ్రహ్మమే నను—నేనే  
బ్రహ్మముఅని తెలిసి చక్యభావముపొందుట. దీనివలన ఈ జన్మమందే  
ఇష్టదే ముక్తి కలుగును అనేమితము. ఇటువలె ఒక గ్రంథమునందు  
తెప్పియున్నది.

శ్రీవిద్యసంధానము.

28 బ్రహ్మైక్యమును బొందించుట్టి వాలుగు వేదములతో చేసిన  
వాలుగు తుళు పాశ్యమీలవల్ల శ్రీవియొక్క విచారణచేయుట వలన  
జనవసురగుణులు లేనివాడై బ్రహ్మైక్యమును తెలియు క్రిపొందునుగాని  
ఇతరవాటివల్ల మైమింకము చెందకలగు.

29 పైని ఉపాసించిన, యుగ్వేదం, యోగ్వేదం, సామనే  
మం, అధ్యాయవేదం, ఇది (1) విధివాదం (2) అర్థవాదం (3) మంత్రవా  
దం (4) వాసుధేయమను నాలుగు విధములుగా నను సద్భక్త్యములను  
తోధించును.

30 (1) నిజితో రాజ్యాన్ని పాలించు పురుషులను, నిజభక్త్యులను  
లక్ష్యముగా నీ కర్మములు చేయి విధించుచే, విధివాదభావమును.

31 (2) నేడములయొక్క మహిమలను స్తుతించడమే అర్థవాద  
మనఁబడును.

32 (3) అచార్యునిచే చేయఁగలది ఇదియని భక్తులైనదే  
మంత్రవాదమనబడును.

33 (4) జననీ జనకులవలె యాగాది కులకు పేరు పెట్టడమే  
నామభేదమని చెప్పెను.

34 యీనాలుగున్ను కర్మకాండప్రతిపాదకమగును.

ఉపవేదములు:

35 ఆయుర్వేదం—(2) అర్థవేదం (3) ధనుర్వేదం (4) గాంధర్వ  
వేదములని నాలుగు.

36 (1) వ్యాధి నివారణమున్ను (2) వ్యాధిచిక్షలున్ను తిరి  
సికొని మృతలప్రవృత్తులతో చికిత్సవల్ల అయిరాకోగ్యములను చెప్పిన  
దే, ఆయుర్వేదం.

37 (2) దక్షణమునలంఘన పరోపకాలములు నిర్వయించి ధ  
ర్మాదీచతుర్విధ పురుషార్థములకు స్వాధీనముగా ఉండడమే—అర్థవే  
దము.

38 (3) మృత్యువయోగములను చెప్పవలెను—ధనుర్వేదము.

39 (4) వ—రి—గ—ను—వ—ధ—ని—వ—యనుకట్ట  
స్వరగీతప్రబంధములు వివరించడమే గాంధర్వ వేదము.

40 స్మృతిధర్మములు.

(1) కృతయోగమునందు మనుస్మృతిధర్మమున్ను.

(2) త్రైకామ్యమునందు శాతమస్త్రుతి ధర్మమున్ను.

(3) ద్వాపరయోగమునందు సంకీర్తనస్మృతిధర్మమున్ను.



(4) కలియగములందు పరాశర సత్త్రి ధర్మమే ముఖ్యముగా నుండును.

(41) ఈస్థులు మూడుకాండములుగా చెప్పబడ్డవి—అవి అనగా:—(1)కర్మకాండము (2)వ్యవహారకాండము (3)ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

42(1) భాతి—వర్ణాశ్రమముది నైవేదికవేటిదిచెప్పిది కర్మ కాండము.

43 (2)తిగ్గు, దండన, దాయాదిభాగములు మొదలైనవి కిరీటములు చెప్పిది వ్యవహార కాండము.

44(3) బ్రహ్మహత్యపంచమహాపాతకములు మొదలైనమహాపాతకములకు శిక్ష చెప్పగము ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

45(1)భాతి అనగా కమ్య, కన్నడ, అంధ్ర, ద్రావిడ,మని నాలుగు భాగాల (1) వేదాంతవాక్యములు (2)సంస్కృతవాక్యములు (3) ద్రావిడ వాక్యములు (4) అంధ్ర వాక్యములని భాగాల వ్యాకరణ (శబ్దములు) ఒకటి.

వర్ణాశ్రమములు చెప్పబడినవి.

46 వర్ణమునగా (1)బ్రహ్మ (2)క్షత్రియ (3)వైశ్య (4)శూద్రాదులని నాలుగు.

47 ఈనాలుగు వర్ణములలో గ్రంథములయందు దైవ భక్తి కొరకు ఆచారములకొరకు ఉదరపాషణకొరకు చెప్పబడిన చంద్రుల ద్రావిడ, కృతయుగం శ్రీరామాయణం ద్వారా యుగముల యందు విరిగి యుండును.

48 శ్రీ శతా పంచ సహస్రీణి వాయితే వర్ణసంకరం అన్నశ్లోకముచొప్పునవారి వారికి, తగినట్లుగా దైవభక్తి ఆచారములున్న ఉదరపాషణకొరకుఉద్యోగములున్న చేయుచున్నారు. ఇవియు ధర్మమార్గముగానే ఉన్నవి.

40 భక్తులలో కొందరు కలియగమున కంటి వమానమైన యగము లేదని చెప్పుచున్నారు.

50 వర్ణాశ్రమములు.

1 స్త్రీవాస్తాశ్రమము (2) బ్రాహ్మచర్యాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (4) సన్యాసాశ్రమము. ఈ వర్ణాశ్రమములు విషయమయి 166, 166, 167, వ పత్రములలో 427, 428, 429, 430, 431 సంఖ్యలయందు చూడుము.

51 జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు.

1 అభ్యాసుడు } జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు, నేర్పుకు నేనాడు.  
అభ్యాసులు }

జ్ఞానువు— తెలియ నిచ్చగలవాడు.

2 సాంఖ్యుడు— ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసికొని పరబ్రహ్మస్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొనేవాడు.

3 తారకుడు— జననమరణములు గ్రహించి మనస్సును పరీక్షింపగలవాడు.

4 అమనస్కుడు— బ్రాహ్మణ్యమునకే జ్ఞానమును పొందేవాడు.  
వరిపూర్ణుడు— బ్రాహ్మణ్యమును తెలిసికొనినవాడు.  
నకలం తెలిసికొనినవాడు.

5 అర్యుడు } నకలం తెలిసికొనవాడు. నకలం తెలిసికొనవారు. అభి  
అరూఢులు } మానకూన్యలై, వైరాగ్య సంపన్నులై తన్నుకా  
తెలిసికొనినవాడు (ప్రాజ్ఞుడు పండితుడు)

6 వ్యర్థి — నీవు నేను అని భిన్న భావముకలిగినవాడు.

7 సమిప్తి — భిన్న భావము లేనివాడు.

8 నిలక్షణుడు— అన్నిటియందు విరక్తి పొందినవాడు.

9 నిర్మలకుడు— రాజక కర్మలయందు అర్హుడైనవాడు.

10 దాసుడు — జ్ఞాని. అశేషముగా నుత్తమును కొరవడకుండువాడు.

- 12 గురువు — భగవంతుడు వసలిండు. 13 ముందుకు — శాంతిగూడుములుగలవాడు. భక్తుడు ముఖ్యమును.  
14 ముందుకువు — మోక్షము కలుగ వలయు ననియెడుకోర్కె గలవాడు. సకలము విడువనిచ్చగలవాడు. విజ్ఞానుడు.  
15 శివగుడు — పరమాత్మతో నమానము.  
16 జీవన్ముక్తుడు — బ్రహ్మలో యోగ మయ్యె పోడు. అనగా, వైకుంఠమున జెందువాడు.

52 ఇట్టి మొదలై రట్టివన్నియు గ్రహించి సకలం మనోత్థాగముజేసినవానిని నిర్మలుడు. ముముక్షువు. జీవన్ముక్తుడు.

53 ప్రక్రియని విడచినవాడు. వాడే పరిపూర్ణుడు.

54 జ్ఞానముగ్ధమునా రెండువిధములు.

1 సకలం త్యాగం చేసినజ్ఞాని

2 గృహస్థుగ్ధముననున్న జ్ఞాని.

55 గృహస్థు మాంగళమున నుండి, సకలం త్యాగంచేసిన జ్ఞాని లక్షణము.

56 “గృహస్థధర్మమేవాచ” అన్న వచనముచొప్పున, గృహస్థుడగువాడు తనకుల వృత్తివల్లగాని, లేక ఉద్యోగమువల్లగాని, వ్యవసాయమువల్లగాని, కూలివహల వల్లగాని, తానుకట్టవ? దీవ్యమును సంపాదించుచు, తృప్తిపొందెనులతో అంటింటికి అనగా, తామరాకులయొద్దకుజలం అంటనట్లున్ను, బురద నుండి వచ్చినకుమ్మరి పురుగువలెనున్ను భూమిలో పడునై బొబ్బరంబన్నవలె, భార్యాధర్మాలు వీరికుపురు సంపాదమునందు మిత ప్రవర్తనగా సంపదించుచు, వీరిరువురుగాని. వీరిరువురులో ఎకరుగాని, బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది, సంపాదము నందుండి ముక్తిపొందినయెడల ధన్యులగుదురు.

57 ఇట్లుండ “బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రహ్మణ” అన్నట్లున్ను, “తొండ్రువారి యొక్కవట్టు” వీరిరువురుభార్యాధర్మాలుగాని,





(లేక వీరితో నొకడుగాని) బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగముగా. అభేదముతో సంసారమునుండి తొలగిపోవడము వహితమగు. ఒకేతనా పుణ్యాదికయమునుబట్టి ఈశ్వరగ్రాహ్యవలన వానిసంసారమునుండి బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగములో అభేదముగాచరించి జ్యోతిషయెడల వారి ననుసరించియున్న పుత్ర భృతాదులు పోషించి కర్తవ్యదర్శించితిండుచున్న విషయములో అందుకు ఒక ఇదిహాసము కలదు.

ఈ కథ నెవ్వడువృత్తుచున్నాఁడు. నెవ్వడుగ్రహించు ముగించు నెవ్వడవంతుం. నెవ్వడు విభుడెవ్వడు. వాడీవ్యభిముక మనుచులెనుచు పోవారన్నట్లు.

(1) గీ. ధనము వీనిబడిన దైవవశంబున. నుండు తోపు మూల నున్ననై నావడవి రక్తి లేని యబులుండువల్లయు. రక్తితుండుకందిరమన జచ్చు. అన్నపద్ధతిని. పైని ఉదాహరించిన పుత్ర భృతాదులను పోషించి కర్తవ్యదర్శించితిండుచున్న విషయములో వారిని సృష్టించిన సృష్టికర్త. అనంతంజై, వారి వారి, పార్థక కర్మాను సారమును బట్టి వారిని సంరక్షణచేయను మృంచనుకలంచినవాడై యాండగా వాగు చింతించ నెవరము లేదు.

59 భార్యా భర్తలు ఏకీభవించి భగవంతుని స్తుతించిన యెడల వారి పుణ్యమేనువచ్చును.

60 భార్యా భర్తలు బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది వీరిదువులుబహిరంగముగా బ్రహ్మజ్ఞానులై చంచరించిపోవడమునకు లేదా, వారి పుణ్యారి కయమువలన, ఒకరికి లభించిన వస్తువు, ఒకరికి లభించిన సోపదమువల్ల ఒకరుబహిరంగముగానందించిపోవడము జగదుగృహ కృత్యములో ఉండడమువల్ల వారి వారికి కలిగిన ఫలము కలుగును. అయినను కాలము శిబింపకమునుచే వీరిదువులలో ఒకరినొకరు విడనాడిన యెడల, దోషముసంభవించును. అదోషఫలము అనుభవించ

విల్లమును. శుభచక్రము దిగువ నుద్దాహరించిన 119 వ సంఖ్యను  
 చూచుము. అట్లే కృష్ణమై నటువంటి లోకాన్ని నివాసయెడల నొకప్పుడూ  
 ఇందుండకు. శిశిముగిసి దొకాదని ముక్తుడగు చున్నాడు. వజ్రీన్ద్రు.  
 పరమాత్మ స్వరూపమును హంసయొక్క వాస్తవమైన శబ్దమును  
 ఎవడు తెలిసికొను చున్నాడో అట్టివాడే జీవన్ముక్తుడు. దిగువనున్న  
 67 వ సంఖ్య చూచుము.

41 ఇట్టిపరపూర్ణము చెందినవాఁడే ఈకలియుగమునందు గురువునియు పరీక్ష్యులనహించి పరలోకమున బ్రహ్మేశ్వరుని పొందుదు రని శాస్త్రమందు బోధించుచున్నది.

82 ఇట్టి జ్ఞానులు నేను కర్తనుగాను, ఏమిన్ని చేయాలి తేదు. నేను భోక్తనుగాను. ఏదిన్ని భోజితో అనుభవించుట లేదు. నేను ఇతరులకు అనుభవించేయు వాడనుకాను. కేవల సాక్షి మాత్రమే. అకర్తను, అభోక్తను, అని నిశ్చయించుకొని కర్త్యాత్వ అపాకార ముదాకారములు లేక జ్ఞానిగా నుండును. ఇట్టి జ్ఞానులు బాలోన్మత్రపితా కాదుల రీతిగా నుండురు. ఒకప్పుడు పిచ్చివాని వలెను, ఒకప్పుడు మోటునివలెను, ఒకప్పుడు ఎవరుపిలిచినను వివక యునునుండును. ఇట్లు పెక్కు విధములుగా గలబడుచుండును. ఇట్టివారినిచూచి ఆక్షేపించ కూడదు.

దీని ప్రతి గురువును భాషించుటలో, గురువుగ్నము పంచుకొనుట తత్వమునుండి అనువల్లు పైనిదిగా వారించిన క్షానిని ఎవరైనను భాషించుటకు అతనికొన్న పుణ్యమును పంచుకొని యెదరు.

ఈ క్రింది గురువును దూషించుటలో, గురుపాపము పంచుకొ  
నుట తప్పయ్యుండునది ఆనువట్లు దూషించిన యెడల అతనితో నున్న  
పాపమును పంచుకొనియెదరు.

అట్లు అతని పుణ్యపాదములను పంచుకొనవలయుడని, అట్లాని ముందగు చున్నాడని కృతులు చెప్పుచున్నవని యాద్యులు చెప్పు యున్నారు.

66 భగవానువాచ. — గీ॥ పన్ను కేరంబలచెడి నులకెల్లః  
కర్మ కేవలంబుగూడదు గానవరని, కర్మమంతయు నీరేన గాతువనుచు  
కాదియుంటివికర్మము గ్గడచివనయె॥ అనుకృతిచోప్పున రాజుదాసు  
గారికర్మములన్నియు, దొలగివర్జంతము భగవాను! కాదియుంటి  
కర్మము లన్నియు దొలగిన విమక్తుల రానుదాసుగారిని నైకుంఠము  
చెందించెను. గాన, ఎక్కినికె పను అంత్య కాలములో, పామపద  
మున కేగునపుడు పశువుగా వెళ్ళవలెను లేదా, అట్లానితోకర్మము  
లున్నయెడల ముక్తుడుకానేరడు, కర్మములున్నయెడల, వాటిఫలము  
లనుభవించుటకై పుణ్యలోకము, లేక పరలోకము జెందును. పుణ్య  
లోకముజెందినయెడల భగము, లనుభవించి, పుణ్య పుణ్యస్థలములో  
పురుషుడుగానో, స్త్రీగానో, జన్మించి గొప్ప విశ్వరూపును జెందును.  
లేదా—పరలోకము జెందినయెడల కష్టమునుభవించి మరల పున  
ర్జన్మములో ఏదోఒక జన్మము ఎన్ని మిక్కిలి కష్టమనుభవించును.  
శ్లో॥ ఈశ్వరానుగ్రహదేవ! పుంసామైవైరవానసా! మహాభయ  
కృతత్రాగత్ । విత్రాగిమాపజాయతే॥ ఈశ్వరానుగ్రహము  
లేనట్టి వారలకు బ్రహ్మైవైర జ్ఞానము గలుగజాలదు. బ్రహ్మ  
జ్ఞానములేనియెడల జననమరణముల ప్రవాహంబునుదాటి మోక్షం  
బునుజేరుటకు సాధ్యపడదు.

67 శ్లో॥ కాణానినాకార్యం—కోటినిభక్తానివా—అ  
హత్యవంభక్తిమాకృత్యభక్తినిభక్తవా, భక్త్యావర్తనీకృత్యనిభక్త్యం  
తిభక్త్యతికథేన—హక్తి—విజ్ఞానం—అపాప్య, అనుభవించి  
కారణమునినాకార్యంభక్తిలేనట్లు, భక్తిలేక బ్రహ్మజ్ఞానముగలుగ



దానిను. ఇట్టివిష్టాపముకావలెను. స్వీహృద్యమార్గముననుంజీభక్తివలననే సకలవిష్టాపములపొందవలయును. గాన సమస్తవిష్టాపములను వదలి  
ఇట్టివాక్యీయార్థము. నమస్తవిష్టాపములను వదలితనగా ఉపాయమునగా—సామము, సామము ఇవగా వేదము, దానము—దానము  
నగాదానములన్నియు. భేదమునగా—భేదాభేదములు ఇవియన్నియు  
వదలుట అని అర్థమగును. ఇట్టిచేసాధించికాగ్యముకొందమైనను  
లేకు. ఇట్టిచేసాధించికాగ్యముకొందమైనను  
యందు న్యభిభక్తిగలిగిన వైరాగ్యము గలుగుననినది. అట్టిచేసల  
విష్టాపములన్నియును అవిష్టాపముగాకాగ్యము వలనవిష్టాపము. అవి  
వేదములన్నియును శ్రుతిఅభ్యసన—గ్రంథ—జ్ఞాన—కాగ్యము  
పరిశోధనము. పరిశోధనము—జ్ఞానముగలది. అనుశ్రుతి  
అభ్యసనమువలన జ్ఞానము కాగ్యము వలన  
కాగ్యమువిష్టాపము వదలితనమును విష్టాపములను  
దనునది. శ్రుతులు వలకుచున్నవి—గాన.—

63 పద్మం భక్తి మోక్షముచూపును

అక్షరములను పాఠమునకును సరియైనట్లుగా

..భక్తబ్రహ్మోత్సవము, కెందిరిమను

ఇది చాలా విచిత్రమైనది.

శ్రీ భక్తివిమలముక్తి శుద్ధినిధిముద్రము 22వ పత్రికము  
మొదటిపుట 24వ పత్రికమువరకు చూడుము.

జేపన్ను కుదు— విషయాన్ని.

70. కృతి: పార్థకర్మర్యంశం. దేహనిరోధవత్. అను  
 వస్తుపార్థకర్మయః సశించువరకును ఎట్టివానిని దేహమునశించదు  
 గాన వస్తుపార్థకర్మయః సశించువరకును దేహ భావబుద్ధియొకటను.  
 అయితే, శివదేవ: పూర్వముక్త: ముక్త: బు మనం ముంవనూహా: శివ

కుచ స్వజ్ఞావాగ్నివలన ఇతరవాద తంకుపూర్ణవత్త్వమురూపంబాచరించి  
 పోయినదందుచింతిగా నిష్కలంకుపదయి ఏదోనకున్ను లేనివాడై  
 1 రృత్య క్షుత్త్యములనెకు అహంకార కూన్యవయి సంకల్పకూ  
 న్యు - మనదలోనుండు ఈన్యవత్త్వగునకు మరదలంబు కట్టెన్ను  
 23వ వర్తిం 118వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారమున్ను సంసారము  
 నుండియు దానిఁజింటిలంబు నిమిత్తమాత్రుడుగానుండి నకలనకు  
 లకు మునుపయి అతిదయాభక్తియుగలవాడయి ఓర్పుగలవాడయి  
 తోచుకొనియు అనూయాదింధముభయము మునలగుననిలేనివాడై  
 ద్విజ నుదాహరించుటల దేశసంచారి కీలుడయి దనులకుజ్ఞాన  
 భోధి శేలుపుడు తనకు నిష్టమగు వదార్థములు లభించుటవలన సం  
 తోషమున్ను తనకు నిష్టములేని వదార్థములు లభించుటవలన దుఃఖ  
 మున్ను లేనివాడయి తిరుపూర్వకాగ్నో సారముగా ఏదిఏదిప్రా  
 ప్తియనో దానితోదగ్నిప్రపంచమే తనకులభించినవస్తువులకుగాను  
 దానితోదగ్నిదూషణ భూషణములు నవ్వముగా తలచుచు నదాచి  
 వైకృత్యానుసంధానముచేయుచుండును. ఇదిదీ తనన్మక్తకు, ముఖ్య  
 తార్కిక్యంబునకు వ్యక్తింశెందకవిగునక, ప్రాప్తంబగులేకమైవ  
 పనితేలరుచుక, తృప్తింశెందని మనుజుడు న ప్ర ద్విపంబులందు చ  
 క్కంబుకునో అనుక్రుతినిబట్టి అనూవేళలయందు రాగిలనన్నిటిని  
 భరించి ఫీరత్విముగా నున్నయారదీ తనన్మక్తకు.

71 ప్రతిదాహరించిన అంశములలో ననూపమనో నాశన  
 మనియు, అనూపమనోనాశనమనియు రెండు విధములుగా గలవు.  
 తనన్మక్త క్రియందు ననూపమనోనాశనమున్ను, నిదేహము క్రియందు  
 అనూపమనోనాశనమున్ను గలుగును.

ననూపమనోనాశనము.

72తా|అహంకారమదుకారములు, సంకల్పవికల్పములున్ను  
 మనోవికారములనెబడును. ఇవియెల్లనశించి ముక్తు నిర్వికారముగా

కర్తృత్వ శూన్యము చేవకారుణ్య మైతి మొదలగు నధ్యుగముగ్గరిగి  
వరముకొనిని పొందియుండుట నరూప మనోనాశని మనబడును.  
— 1నా అగ్నియందు కాలినగుడ్డ మదరకూపుతోడ కవబకుచు  
న్నను దీపయోగపడనట్లు జ్ఞానులగువారు నకలగృహకృత్య కార్య  
ములు చేయుచున్నను వారి మనస్సు బ్రహ్మానిష్ఠ జ్ఞానాగ్నియందు  
దగ్ధమై యుండుటవలన నివృత్తారమై కర్తృత్వ శూన్యమైయుండును.  
కాబట్టి అదినరూప మనోనాశనమును తెందియుండును. ఇంచువలన  
వారికి పునర్జన్మములు లేకపోవును.

అరూపమనోనాశనము.

73 పైనిదివాహరించిన కాలినగుడ్డ మదరచేతితో నలిపిఉడి  
వట్టలేదు. రూపులేక భూమిగా నగిరి పోవునట్లు మనస్సు రూపులేక  
బాత్రిగావశించిపోవుట ఇదివిదేహము క్రియందు గలుగును. ఎటులన  
గాప్తారభమునశించినంతనే. జ్ఞాని 24తత్వములున్న దేహత్రయము  
న్ను రూపులేక బాత్రిగావశించిపోవును గాన అటువలెనేదేవిబ్రహ్మ  
కృముతెండుచున్నది. ఇదే అరూపమనోనాశన మనబడును.

74 (25)వతత్వముగా జీవాత్మగానుండెను తాను దేహేంద్రి  
యాది 24తత్వములుతాను గాదనచు వాటియందలి భ్రాంతినివిడిచి  
కాట్టిను వతత్వమైన పరబ్రహ్మము తానని దృఢనిశ్చయము గల  
యారదేశవస్తువును ఈగ్రంథమునందున్న 17 వ పత్రము 6,7,8,  
13, 14, 15 సంఖ్యలను చూడుము.

జీవస్మృతి విషయమై—

75 నకలవ్యాప్తారములు నశించినయెడల, చింతలేకుండును.  
చింతలేకుండుటవలన వాననాత్రయము నశించును. అట్లునశించుటే  
జీవస్మృతి యనబడును.

జ్ఞాని, దేశసంచారవిషయము.

76 శ్రీశ్రీ పరమాత్మగగనబంధుః॥ అనుశ్రుతినిబట్టి, బట్టబయలైన బ్రహ్మము యందే బుద్ధినిల్పి శ్రీశ్రీ సర్వదేశసంచారకీలః॥ అనునట్లు, యథేచ్ఛగా, నిర్భయముగా సర్వదేశ, సంచారకీలుండై, శ్రీశ్రీ సర్వదేశజ్ఞానబోధః॥ అనుష్టుప్ సర్వదేశకృపకు జ్ఞానబోధ తెలిపినవాడై, శ్రీశ్రీ సర్వదేశస్తుతిపాత్రీ॥ అనుష్టుప్ సర్వదేశశస్త్రులచేత స్తుతింపబడినవాడై సహజ అమనస్కయోగనిదాతు, యండై నచా అఖండజ్ఞానావంద వృత్తితోనుండునట్టి యాతడే జీవన్ముక్తుడు. అతడే దేశసంచారజ్ఞాని యనబడును. అట్టిజ్ఞాని గృహస్థ ధరణి, మార్గముననుండి దేశసంచారముచేయవచ్చును.

బట్టబయలు విషయము.

77 బట్టబయలు అవగా (బయలు బయలు) విక్లిరిబయలు. (బటాబయలు, బిటాకబయలు) మఱిన్ని ఎటులుండుననగా భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్నదే బట్టబయలు. అట్టి బయలైన భూమి, యందు సకల చరాచరములు నివసించుచున్నవి.

బట్టబయలు అనే శబ్దముకు పాద్యకము.

78 (1) నూర్యక్షిరగములవల్ల వెలిగిపేడిగల నెలుతురుగలపగలుగానున్న (2) చంద్రక్షిరగములవల్ల కలిగి చల్లని నెలుతురుగల శాశ్వతిగానున్న (3) నల్లని చీకటిదాయగల, రాశిగానున్నదే బట్టబయలు. బ్రహ్మ సృష్టింధిసదేయగును. అసృష్టించిన బట్టబయలుతోనే అది మధ్యాంతరహితుడుగా బ్రహ్మ ప్రకాశించుచున్నాడు. శ్రీశ్రీ పరమాత్మగగనబంధుః అన్న శ్రుతి చో॥ అపరమాత్మ బట్టబయలైన పట్టి బ్రహ్మమని అర్థమగును. భూమ్యాకాశములు, వృక్షములు, బట్టబయలులేనలేదు. ఈ విషయము శ్రీశ్రీ స్యాయంభాశ్వతరాశి

అనుకున్నది బట్టి 11వ వత్సరం 15 వ సంఖ్యనుంచి 29 వ సంఖ్యవరకు చూచుట.

భగవంతుని నెఱుగుట.

79 సాంఖ్య, తారక, అమృత, విశ్వాక్షయోగాభ్యాసులై నను బైటచూచుచు, నిశ్చయములేక యుండు లేనిట్టివాగు భగవత్ స్వరూపమును యెరుగజాలకు. మఱియు అజ్ఞానమునడిచి బురదయందు మునిగివచ్చు ఉపవాసముల చేతను, వ్రేతముల చేతను, గారడీయోగముల చేతను భగవంతుని వెఱుగజాలకు. ఈ క్రింశమునందున్న 234 వ వత్సరం 87వ సంఖ్యయందును 236వ వత్సరము 101 సంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం యేకాంశిక ధ్యానపనులను అద్వైతజ్ఞాన భక్తుల ఈముగ మురంతే భగవంతుని వెఱుగలరు.

భగవంతుని సూక్ష్మరూపము.

హనుదేవనామము చేత—అత్తిగాను,  
సంకర్షణనామము చేత—బుడ్డిగాను,  
ప్రద్యుమ్ననామము చేత—అహంకారముగాను,  
అనిరుద్ధినామము చేత—గువస్సుగాను,

ఇట్లు నాలుగువిధములుగా విభజించబడియున్నాడు. గానకై న దా హరించిన ఏకాంశికధ్యానపనులగు అద్వైత జ్ఞాన భక్తులు, అట్టి స్థల వ్యయూహమును నెరుగగలరు.

ముక్తుల చక్రాల విషయము

81 1వ ద్వ్యం ఏకరక్తచేసినను, ఏలవనృపాదితను, నుక్తులచిత్రములను చూచుచుండు, విజ్ఞాననారి అటలాడుచు నలుకొక్కుల నిడిగి ననుకొనిన ముండుకుట ముందు అనునామము లుట్టె—

అ. తా. ప్రాచీనపాత్ర సారాంశమునందుకొని తోచిత్రిత

మోటలాధుచు, కథలు చెప్పుచు, నవ్విచ్చు చేతులు విడుకొనుచు  
 వచ్చుచున్నను, స్త్రీచిత్తము అభయమునకుండుటకు లభింపజేయుచు  
 దుష్టవంశజ్ఞానముగలవాడై భవనోపాధికారకు ఏవృత్తిచేస్తున్నను,  
 ఏకవస్థలు విడుచుచున్నను ముక్తుల చిత్తము హాసము దుండును.  
 దోషము లేదు.

(1) బ్రహ్మజ్ఞానము నచ్చినపారిః హితభేదాదులన్నియు  
 నశించును.

(2) బ్రహ్మజ్ఞానులు నిష్కాములై నకల కోరికలను విడిచి పెట్టి  
 నదా పరబ్రహ్మమగు తమ ఆత్మస్వరూపమందె జ్ఞప్తిగలుపఁపఁ  
 యుందురు.

(3) బ్రహ్మజ్ఞానులు పక్షపాతములేక సర్వమును తమ వలెనే  
 చూచుచుందురు.

(4) బ్రహ్మజ్ఞానులు ఆకలి దప్పలుమఱచి నిత్యానందులై నిత్య  
 శృప్తులుగా నుందురు.

(5) దైవాధీనముగా తమకు లభించిన వాటిని అనుభవింపుడు,  
 తమకులభింపని వాటిగాను కింఛపడక యుండి నిరాకరింప నుండువాఁడే  
 జ్ఞానులన బడుదురు. ఇటులగాక భోజనమందు రుచులు జోరే నాడు  
 జానికాడు.

(6) ఇసుక చక్కెరచేరి యున్నయెడల చీరు చక్కెరను గ్రహించి  
 యిసుకను త్రోసివేయునుగదా! అటులజ్ఞానులు ఇతర దోషములను  
 త్రోసివైచి సర్వాదిగుణముల గ్రహింతురు.

(7) శివప్రాయముగా నుండువాఁడే జ్ఞానులు. గర్వముగా మర్యాద  
 విచారించక మాటలాడేవాడు జ్ఞానులుకాదు.

(8) దీపస్తంభము క్రింద నీడగానే యుండును. అదీపము చుట్టు  
 పున్న వస్తువును కనుపెట్టును. గాని దానికినిద నున్న వస్తువును

కేనువర్షము అట్లుపూర్ణుల పదవివరమును నుండునాదు. నాకే మహా  
రథము కనుగొనలేదు. దూరము గా ముందువారు చరిత్ర గా తెలిసి వర  
మలాభము సుండునురు.

84 శ్లో॥ ఉత్తమం మూలకోపంఢం॥ అనుష్టుప్ పాద్యురూపం  
కోపము నీటిదీపాద సీతవలె మూలమానిముండునని అర్థము.

(2) మువ్వకుం మూలభాగములం—మధ్యమునః॥ పంగిరము, తిరిగి  
పంకసేపు కోపము ఉండునని అర్థము.

(3) అథమం అహోరాత్రం॥ నినువట్లు దుష్టుల కోపము, ఒక  
రాత్రినంతటానుండునని అర్థము.

(4) కేవలః మరణాంతకః॥ అనుష్టుప్ కపటము కలిగినవానికోపం  
బచ్చేవరకు ఉండునని అర్థము.

85 శ్లో॥ అగ్నికుండ సమానాః॥ ఘృతకుండ సమానరః॥

జనుజంఘ పయోస్త్రిగాం॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

86 శ్లో॥ మతాపద్యితాచేనాం॥ పితాయాం సహచారః॥

ఉభయోర్వర్య సంసంధేః॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

87 శ్లో॥ కోకిలానాంస్వరోనూపం॥ పాతివ్రత్యంతుయోపితాః॥

నిద్యానూపంగురుమూర్తి॥ సహచారిత్వంతు పురుషః॥

యాశ్లోకముల భావము గ్రహించినవారే స్థానులు.

88 శ్లో॥ బ్రాహ్మణః॥ జ్ఞాన యోగమునుబట్టి బ్రహ్మమును తెలిసి  
కొని అటువలె నవలించినవాడే బ్రాహ్మణుడు.

89 వాక్యము గానిదిగానున్ను. శ్రేష్ఠముగా పున్నటు వంటి  
బ్రహ్మము ఏదోఅబ్రహ్మమును సూత్రముగా(నూలుపోగును జన్ని  
దముగా) భరించుకొనవల్లెను. ఏర్పాటుగా(గురిగా)కనుపర్చుచున్నం  
డున సూత్రముని చెప్పుచున్నారు. మూలమునేది ధరమధనము.

(ఉత్తమకోపం బ్రహ్మము)గనుక అమాత్ర భావమును కనుపర్చు

బ్రాహ్మణుడు. వారడ-బ్రాహ్మణ కోపవిషయలో భూతవ త్రవ  
దేశమందు చెప్పియున్న దానిని మించి తగినది. (మూర్తి భుజగా  
నూలువీగు. జన్మము, వాడుకమాట జంజెయ— ఏర్పాటు)

91. ముగ్ధ బ్రాహ్మణుని బ్రాహ్మణ్యం అస్థిపల్లె ఎవరైతే  
బ్రాహ్మణుని ఇట్టిది తెలిసికొనుచున్నారో. వారేబ్రాహ్మణుని  
పొందిన వారను చున్నారు. గనుక, జంజము అవసరము లేదన  
వచ్చును.

కారుగురువుల లక్షణము.

91. బ్రాహ్మణులు లయినవారు వారి పుణ్యతిథియను వలన  
వాంఛిస్తూ మా మతముగా ఏర్పర్చుకొని ఉండినను గాని లేక ఇతర  
లయినందు మతముగా ఏర్పర్చుకొనినను గాని భగవత్ స్మరణచేయు  
చు జనులకు గురుభావం చెప్పుచు. సా. "కారుగురుభరత" మనునట్లు  
ఉపదేశముచ్చుచు అందుకుతగిన పూజవగైరాలు ఒనరించుచుఉన్న  
యెడల ఇహలోకములో విహితగురువుననే పేరుగలకరియున్న  
పరిలోకములో భాగ భాగ్యములు లేక, బ్రాహ్మణ్యమును పొంద  
గలరు.

92. గురువులైనవారల పురుషశిష్యును మునుగానున్న అస్థ  
గాకుమారువలెనున్న, స్త్రీశిష్యురాలును ముతినీగానున్న తేనెగా  
కుమారులైననున్న భావించుకొని తీర్థప్రసాదములను నొసగవలెను.  
ఇట్టివారు విహిత గురువులనబడుదురు.

శ్లో॥ కరణాగతుదగుశిష్యుని కరుణించియు సాంఖ్యకారకము  
నన్యంబులలోనక మనసుకు గురికావని గురువులు కార్యగురువులే  
గాని విహితగురువులుకాదు.

93. విహితగురువునగా శిష్యులకుగలిగినట్టి నకలనందేనా



ములను జూచి గొట్టి విరతానంద శైవల్యమును బొందు నట్లు చేసిన యెడల విహితగుణపులనబడుదును.

94 శ్లో. 1: "విద్యా నర్యత్రాపాశ్చరే". అన్న శ్లోని బట్టి విద్యానందుడు నకలదేశములయందును పూజింపబడును. అటువలెనే విహితగుణపులనవారే నకలదేశములయందును పూజింపబడును. గనుక గుణపులగువారలు రిమానములకు గాని లేక ఒక సంవత్సరముకుగాని శిష్యులను చూచి వారిక్షేమ సమాచారమును విచారించి అచ్చటచ్చట పూజా పునస్కారములు శిష్యులపల్ల జరిగింది అందుగురావలసిన గురుకట్టుములు శిష్యులు ఇచ్చినంత పొందడము గురుభక్తము. శిష్యులుగురురాక కైదురు చూచుచున్న వారే శ్రీష్టి మైత్ర గురు శిష్యులనబడుదురు.

శివమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

95 గురువులగువారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పరిశుభమైనట్టి భగవంతుడు కర్పిచేసిన వారములనే తేట జలమునున్న, పంచా మృతమునున్న పులగము పరమాన్నము, పానీయము పండ్లు ఫలశాకములు అన్నము వదకాయ కూరలు పిండివంటలు యెవరై నవి శివునికర్పించేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట భక్తి మ్యామిషము. ఇది శివమతపూజయనబడును. నృసింహ తీర్థజలముగో ఏదయినా విశిరము చేసినయెడల ఆభక్తముగను, సావము జొందగలదు.

విష్ణుమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

96 గురువుగను వారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పరిశుభమైనట్టి భగవంతుడు కర్పించేవారములనే తేట జలమునున్న, పంచా మృతమునున్న పులగము పరమాన్నము, పానీయము పండ్లు ఫలశాకములు అన్నము వదకాయ కూరలు పిండివంటలు యెవరై నవి విష్ణునికర్పించేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట భక్తి మ్యామిషము. ఇది విష్ణుమతపూజయనబడును. నృసింహ తీర్థజలముగో ఏదయినా విశిరము చేసినయెడల ఆభక్తముగను, సావము జొందగలదు.

జానకం, మాంసాదులు మిథ్యములు మొదలై వట్టి పండితకూరలు  
 మురాపానకముతో టప్పుడును) కండ్లీ ఫలచారములు పురిగఁజేసి వర  
 మాన్నము పాయశము మొదలయిన పంటివంటిన్ని అన్నము, నవకాయ  
 కూరలు పిండివంటలు మొదలయిన పంటివంటిన్ని విష్ణుశ్రుతిబ్రహ్మచర్యచేసి  
 శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా ఇచ్చుట ధర్మమార్గమును. ఇది విష్ణు  
 మతపూజ యనబడును. మధురీపు సారాయ జానక మనే తీర్థములో  
 జలమువినా ఏవస్తువయినా మిశ్రితము చేసిన యెడల పాపాత్ములగుదు  
 రు. శ్రీశిరి! దానరిపాల్లు పెరుమాళ్ల కైదు కనునట్లు గాక ఏవస్తువు  
 నైనా మిశ్రముగా భుజించడము ఉత్తమము—ఏమో వ్యాసశాసిత  
 తలంపుతలచకుచీ—శ్రీశిరి—“శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ వి  
 ష్ణువే” అన్న వేదశ్రుతిపావ్యవ శివుడే విష్ణువు, విష్ణుడే శివుడు గనుక  
 భుజించేవారయిన యెడల విష్ణుపూజ శివపూజకు ఒకరిదిచేతదేవును.  
 ఇందుకు నమస్కృతి—

97 మనము చేసే పంటలన్నియు పాపములు లన్నియు వ్రేలి  
 దినము చేపునికర్పణచేయక భుజించడము పాపముగును.

98 మనము కట్టకొరవత్తము లన్నియు చేపునిక అర్పణము  
 చేయక కట్టుకొనడము పాపముగును,

తీర్థప్రసాదాల విషయము.

(1) పెరితివాహరించిన 98—98వ సంఖ్యలలో చెప్పిన తీర్థప్ర  
 సాదములు శివ—శివశ్రుతిల అర్చితమై పంచున శిష్టమైనదియే య  
 గును. ముదకు శివశివశ్రుతులు ఒక రేయగుదురు. నవకు మధురలో మన్ను  
 గురలో నున్న కైపుతలకు. మాంసాదులలో భుజనముగలదు. మధు  
 రురా, పావము చేయక ముంచు తన్న తెలిసి పావము చేసిన కిమ్ము  
 మారిపోవును. ఇదిగ్రహించి మానవులలో కొందరు పారంపర్యముగా

మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొన్న వంశములుగలవు. పాశ్చాత్య మతము, సురా, మాంసాదులు భక్షించేవంశములు గలవు. ఇందులో కొందఱి మాంసపులు మఱి సురా మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొనుచున్నారు. వీరు క్రైస్తవులగుదురు. బ్రహ్మజ్ఞులలో కొందఱు మఱు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారున్నారు. కొందఱు మాంసము సురా మాంసాదులు భక్షించనివారున్నారు. ఇతే వధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారికి మోక్షముగలదనినీ భక్షించనివారికి మోక్షముగలుగదనినీ చెప్పుటకులంబిగాదు. ఎవ్వరైనను దైవ గాని త్రీకరణ కుద్ధిగా భ్యాసించినయెడల మోక్షము గలుగుటకు సందియంబులేదు. గనుక మాంసపుల యిష్ట వద్దతిని శివపూజ చేకొనినవారు శివేశ్వర నిర్గుణారాధనగా చేసికొనవచ్చును. కేశవుని పూజభంగం చేపారు కేశవుని పూజ నిర్గుణారాధనముగా చేసికొనవచ్చును. తుదకు యోచించగా శివ, కేశవులు ఒకరేయగుదురు. గాని యిరువురుగాను గనుక ఈరెండు పూజలున్ను ఇవాళలోకములకు పూజ్యుడైన “శుక్ర” స్వయంభూశ్చక్రరాననాటనుక్తుతినిబట్టి ఆస్వయంభువునైన ఈశ్వరుని కే తెందును. ఈరెంటియందున మోక్షముగలదు. గనుక గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞులు వారి వారి స్వంత గృహములలో వారి, వారి, స్వంత గురువును రక్షించుకొని ఈపూజలు నరవేద్యుకొనవచ్చును. గురువును రక్షించుటకు శక్తిలేనియెడల నున్ను, గురువు గలిందిపోయినను, గురువులేని యెడలను ఈగ్రంథమునుబట్టి స్వయముగా అప్పుడప్పుకు 95, 96వ సంఖ్యలలో చెప్పినట్లున్న వేద్యతీర్థ ప్రసాదములుగా సమర్పించి 254వ పత్రములో 198వ సంఖ్యలో చెప్పినట్లు పూజ నరవేద్యుకుంటూ శక్తికొలది గృహస్థ మార్గమును తప్పక జ్ఞునులనుగాని, ఇతరభిక్షుకులనుగాని సత్కుష్టిపరచుచున్న యెడల మోక్షము తెందుకు సందియంబులేదు.

అఖండజ్ఞానిగురుపూజ.

2 అఖండజ్ఞానిగురుపూజ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానముతోడయేను అచ్చు అచ్చుల నచూపాముగా చేరి, నిర్గుణభావన మవలంబించి పూజచేయుట ఎటులనగా సైని. 108, 31వ సంఖ్యలలో తెప్పింపబ్రకారం నైవేద్యతీర్థ (వనాదములుగావచ్చుచి 264వ పర్వములో. 108వ సంఖ్యలో వచ్చునచ)కారం పూజనుచేసి బ్రహ్మజ్ఞానేలందరు సమిష్టిగాభిషేచించి అభిషేచించడమే అఖండజ్ఞానిపూజ యనబడును. ఈపూజలో నుండు వారికి మోక్ష వాతచేత నుండును:

సమిష్టినిషయమై.

3 సమిష్టిలో రాదునిధములు గలవు. అవియనగా:-

4—(1) అంతరంగ సమిష్టి (2) బహిరంగ సమిష్టి

— అంతరంగ సమిష్టి —

5 గృహస్థమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానులు రహస్యే అంతరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు అంతరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బహిరంగములో వ్యష్టి అనబడుదురు. అనగా భేదముగా నుండువారు. మోక్షముగలదు.

— బహిరంగ సమిష్టి —

6 గృహస్థమార్గమును విడిచినజ్ఞానులు బహిరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు బహిరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానులలో ముక్తువులనబడును. అనగా నరలము త్యాగముచేసినవారు. అభేదముగా నుండువారు. మోక్షము గలదు. ఇందుకునవమ్మతి:—

ముముక్షువులు.

71 గీ. జాతీభేదములు లేన్నుటచేరిగాదు  
జ్ఞానవంతులనవత్తిమేజాతీయులు

అదియు లేకున్న పన్నియవ్యర్థమగును

జ్ఞానశీలం బలుగుమునిర్వలాత్మ!

రముముక్తువులగుచారు ఈవిధముగానుండురు.

శి రహస్య అంతరంగ నమస్త్రిలోనున్న గురువులున్న బ్రహ్మ జ్ఞానులున్న బహిరంగ నమస్త్రిలోనికీ రాగలరు. ఇందుకు సప్త తి త్తాండ మొదిలి ఊనర వల్లె యగును.

10 ముముక్షువులకు అఖండజ్ఞాని గురుపూజలు అవసరము లేదు.

ఉపదేశ పద్ధతులు.

11—గురువుపద్ధ ఉపదేశము పొందతలంచినవారు ఉపదేశము య్యేనమయమున శిరస్సునముచేసికొని, పట్టువీతాంబ్రముగాని, లేక కొత్తవస్త్రమునుగాని మడికట్టుకొనవలయును.

గురు కుశూపలు.

12—(1) గురుస్థానమందు గురువీతముకటియేర్పర్చి, అవీతము మీద కొత్త వస్త్రమును వరుచ వలెను. (2) గురువుకు స్నానము చేయించి (3) పట్టువీతాంబ్రముగాని, లేక కొత్తకావి వస్త్రమును గాని లేక కొత్తనన్న తెల్లటి వస్త్రమునుగాని, ధరియించుకేయించి (4) గంధ పరిమళాదులు గురుదేహమునకు పూసి (5) గురువుకొర-  
యేర్పడిన గురువీతముమీద గూర్చుండ బెట్టవలయును. ఒక బ్రహ్మ జ్ఞానిని సోమ మాత్రుడుగానుండుటకున్న, ఉపదేశపద్ధతులు అశిష్యు నకు నేర్పుటకున్న, గురువుపద్ధగూర్చుండ పెట్టవలెను. తుతి: “తాం బూల దక్షిణాం నమర్పయామి” అనుపట్లు తాంబూలముతో గురు కట్నం, తనద్రవ్య సంపాదనకొలది వమర్పించవలెను. గురు మూర్తిని నదా భ్యాసించు చుండవలెను.

తీర్థ ప్రసాదములు.

13 శివ ఉపదేశము పొందే యెడల ప్రాచీనాదేశము పొందిన, 95 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న శీతవుని ఉపదేశము పొందే యెడల 96 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న, తీర్థ ప్రసాదములు నమస్కరించవలెను. వివాహము గురువగువారు “విద్యదాశాధనగా” 254 వ సంఖ్యలో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం శిష్యునకు పోషకార్థపు పూజ పూనస్కారములు చేయించి శిష్యునకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదముల మొరగవలెను. గురువు, శిష్యుడు, సాక్షి ఈ మువ్వురు లోనే శుయ్యుదేశపద్ధతులు జరుగవలెను. గురుమూర్తి రహశ్యముగా ఉపదేశించిన మూలమంత్రిమును నదా భ్యావించు చుండవలెను.

14 శ్రీ—శిష్యురాలై ఏ యెడల గురువునకు శుశ్రూషలు ఈ ప్రాచీనాదేశము పొందిన పద్ధతిగానే జరుగవలెను. గురువునైనదహరించిన ప్రకారం శిష్యురాలకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదములనొసగవలెను.

గురువులు.

15—గురువులలో, శ్రీలు—పురుషులుగలరు. పామరులుగానున్న శ్రీలుగాని, పురుషులుగాని వీరిరువురిలో ఎవరి వద్ద నైన నొకరివద్ద ఉపదేశము పొందవచ్చును.

ధర్మమార్గము.

99 అనేకవిధములుగా అనేకధర్మములుగలవు. అట్టిధర్మముల కన్నింటికెరిగిన ఫలములున్న శేగాని ఫలములేనిధర్మముకంటెయలెను. ఈఫలములనుభవించుటకయి తుల్యవృత్తముగలదు. జలదానమునకు పునర్జన్మము అగుదు. 188—189—190 పరమములను చూచుము.

100 అట్టి ధర్మములకంటె అత్యుత్కృష్టము కలుగజేసిన ధర్మములు శ్రేష్ఠమైనవియగును. అవిలనగా—

101 విషయములవలన కలిగిడి ముఖములను ముసముస నందు (నిశ్చలమున) తేర్చుకొందులయే మోక్షధర్మమగును. 79 హించుడి—

శిష్యులవిషయమై

1వ పద్ధతి

102 శృహక్యత్యములో నన్నవారు గురబోధ పొందినము మహాఅరుగు గనుకనే అనేకులు పామరులుగానున్నారు. ఉపదేశము పొందినాననే వీరు వహించుటకాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునే బోధకావల సియిన్నది. ఉపదేశముపొందినవారైనను ఉపదేశముపొందని వారైనను ఈ గంధమును బట్టి ఇందులోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానము నున్నది. మంత్రములనున్ను, గురిగా పఠించినయెడల కష్టతేరగలరు. ఇది మనందయింబు లేదు.

2 వ పద్ధతి.

103 ఈ గంధమును లేతచూచి (బ్రహ్మజ్ఞానము పెట్టబడిన విష్ణువు గురూపదేశము పొందడము మహాఉచితమగును.

104 పామరులుగానున్నవారు గురువును విషయమై అడుగగలరు వారు విషయమును గురించి చెప్పగలరు. ఇవను వారు యోచించి ఎంతని చెప్పగలరు. అట్లు చెప్పినయెడల యెంతని గ్రహించగలరు. “శ్రుతి” అడిగినవారైతరు అదగనివారెట్లు ఇచ్చు అనునట్లు కాబట్టి ఈ గంధమును పఠించి అందున విషయములను గ్రహించని వారు అవ్యవస్థకు గురువులనుగాని పెద్దలనుగాని యోచించినయెడల సంశయము తీగుచుండును. అట్టి సంశయములు ఉండనేవుండవు.

105 పురుషులుగాని, స్త్రీలుగాని, గురువులను, పెద్దలను, కూషించ కూడదు. కూషించిననుగాని నిందించిననుగాని కారవాది నకళములను తెందుదురు.

106 గురువుల సనుసంధించినయెడల వారిపొలి తగిన మక్కువ  
దలు సదుపయోగము. గురురాక గోరుచుండవలయును.

శిష్యులియతిగలుగా నున్నారు.

107 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును గురువులజ్ఞప్రచారము  
తమంతటనుంచుకొను వారుసిద్ధులవలకుదురు.

108 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును తమంతటననుభవించి  
కోరక బహిరంగపఱచి అందరు నుత్తమగతి పొందేట్లు చేయు  
పేరొకారులు అవతారపురుషులవలకుదురు.

109 ఇట్టి యాత్మాధారక మగు విషయమును గురులజ్ఞప్రసాది  
మఱవకరి ఉపదేశమివ్వవచ్చును.

శిష్యులవిషయమై.

110 శిష్యులగువారు గురువును నాశ్రయించి మిక్కిలిభయభక్తు  
లతో పరమార్థముకొరకై తపశమనస్కులై యోగశిష్యులకు పతి  
పూర్వములోకవచ్చేమాగ్గును గురువు కనుపర్చనియెడల ఆశిష్యులు  
ఇతరగురువులను నాశ్రయించి కడలేరవచ్చును. గాని గురునిందచేయు  
కూడదు. అట్లుగురునిందచేసినయెడల ప్రియశ్చిత్తము పొందగలరు.

111 శిష్యులగు వారు గురువునకు భిక్ష పరిపించవలెను.

శిష్యులగువారు మఱములో నిష్టావస్తువు యవయోగించకూ  
డదు.

112 శిష్యులగువారు గురుమఱమును ఏర్పర్చిచానిది వృద్ధిపొం  
దించిన వారికి ఇహలోకములో ర్తియు పరలోక ఘోషామోక్ష పథవియు  
గలుగును.

113 శిష్యులగువారు గురుమఱముపండ్లు కయ్యమునకు కాలు  
దుగివి అమఱమును భ్రష్టుచేసిగ వారు రాతన స్వరకంటునకుం తెంకు  
దురు.



114: కృత్రిమాత్మవత్పరదాతాంశ్చ అనునట్లు శిష్యుని వార  
లుగాని ఇతరులుగానివర—శ్రీని—గల్గివలె భావించుకొనవలెను.

115: కృత్రిమత్మవత్పరదాతాంశ్చ అనునట్లు—శ్రీని—  
పరపురుషుని తండ్రివలె భావించుకొనవలెను.

శిష్యులారా!

116 జగమునందు గురుబోధకంబుమించినభోధ జల్లి చివరికి  
చూచినను మణిపకటిలేదు. గురువుగారతగలవాడనవలెను. గురువు  
కంటే గారత గలవారులేరు. విహితగురువైనయెడల మోక్ష మున్న  
ము చూపును. దైవముమోక్షమిచ్చును. ఈవిషయమై 190వవర్ణియు  
549వ వర్ణియుచూచుము.

117 ||శ్లో|| గురారోఅంధకారశ్చ

గురారో లేజముచ్యతే.

అనుకృతిహాస్యన—గు—అనేశబ్దము అజ్ఞానమనే చీకటిని  
గు—అనే శబ్దమువారింది జ్ఞానమనే వెలుతురును కలుగ చేయును  
గురువుయందు ఇంత శక్తి కలిగియున్నది.

118 శ్లో|| గురుతీర్థదకంపిత్యా గురోరుచ్చిష్టభోజనం

గురుమూర్తీస్సదాధ్యానం గురుమంత్రంసదాజపేత్

1:9: తా|| గురుతీర్థప్రసాదమును భజించుచు గురుమూర్తిని  
సదా ధ్యానించుచు గురుమంత్రమును సదా జపించుచుండవలెను.

శిష్యులగువారలు గురువుకుచేయవలసిన

—కృతకృపలు—

(1) స్థాగతుకృత్.

120 గురుగృహాత్మకములు వగైరాలు రక్షించుటకు తలం  
చుట.

(2) అంగశుశ్రూష.

121 దేశికువకు అభ్యంగస్నానమును మొదలై నిలిచేయించుట.

(3) భాషశుశ్రూష.

122 గురుకు విద్య మోక్షమార్గముచూపునని మనస్సునందు నిలచుట.

(4) ఆత్మశుశ్రూష.

123 గురువునకు కొరత లేకుండా ఇష్టమైన పదార్థములను దేచ్చియిచ్చి తృప్తిబొందించుతలంచుట.

124 గురువునకు తుచకుర్విధశుశ్రూషలు అనగా ఈనాలుగు శుశ్రూషలు చేసి గురువును ఆనందముపొందించిన వారే శిష్యులు.

125

బ్రాహ్మమత ధర్మములు:

(1) పుట్టించువాడును రక్షించువాడును ముక్తినిచ్చువాడు నగు నర్హశ్వరుడు చొక్కడే కలడు. అతడు పరమార్థ ఆత్మని కర్మబంధము నుండి బ్రతికించును. బుద్ధి, ప్రేమ, న్యాయము, పవిత్రతగలవు. ఆయన నర్హశ్వరుని, ఆద్యంతరహితుడు, ఆనందమయుడు.

(2) మానవుని యాత్మకు గూడ విసృజ్యమేదు. ఆయాత్మకు గూడ హద్దులేని వ్యాప్తి కవశముగలదు. తనయాచరణమున కా యాత్మ పరమార్థకుత్తరవాదియై యున్నది.

(3) భగవంతుడు నర్హశ్వరుని దనియు పరమార్థమనియు నారాధింపబడదగినవాడు. పరమనుభూను భూతిని మోక్షప్రాప్తికిని భగవంతుని యారాధన మనవరము.

(4) భగవంతుని ప్రేమించి శవయాత్రయందన్ని విషయముల నాతనిదితరతననుసరించుటయే నిజయమైన భగవదారాధనము.

(6) ప్రాప్తినముచేయుట. భగవంతునే నమ్ముకొనియుండుట. భగవత్సన్నిధి ధ్యానమును నిరంతరమును గమనించుట యనునవియే ఆముష్మికపాంచాలివృద్ధికి ముఖ్యసాధనములు

(7) పరమేశ్వరునిచే సృష్టించబడిన ఏవదార్థమునుగాని భగవంతునిగ నెంచిన గ్రాహింపగూడదు. ఏదైననొక గ్రంథముగాని ఏవదైన నొక పురుషుడుగాని పరిపూర్ణతను కలిగియుండు నట్లుగాని ముక్తికి ముఖ్యసాధనమగునట్లుగాని తలంపగూడదు. గాని అన్ని మత గ్రంథములలోను అందరు మతకర్తలవలనను అని దేశములలోను వ్రాయబడినయంశములలో సత్యపరములగునట్టి యంశములను భక్తిపూర్వకముగ, నింగీకరింపవలయును.

(8) సర్వేశ్వరుడు జగత్పిత. మానవులందరును సోదరులు. నడుస్త కవళోటిని ప్రేమించ వలెను. అనునవియే నిజమైన మతము యొక్క ధుమ్యధర్మములు.

(9) భగవంతుడు ఘోరమును బహూకరించును. పాపమును శిక్షించును. అయినశిక్ష పాపభరితారాధముగాని నిరంతరసంతాపార్థము కాదు.

(10) పాపి తానొనరించిన పాపకార్యములకు పరితాపముకెంది అది యెవరు పాపకార్యములను చేయకుండుటయే ప్రాయశ్చిత్తము. బుద్ధియందును యోగ్యతయందును పవిత్రతయందును భగవదైక్యమే నిజమైనముక్తి అనునీతొద్విదియును బ్రాహ్మ మతధర్మములు.

. 128 బ్రాహ్మికులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మికులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మము అనగా సర్వేశ్వరుడు. బ్రాహ్మము నెరిగినవాడు బ్రాహ్మికుడు. బ్రాహ్మ శబ్దముకూడ బ్రాహ్మమనది వచ్చినదియే బ్రాహ్మికులనునది యిచ్చుట. నదైకపరము బ్రాహ్మములునుగూడ భగవంతుడు నిరాకార నిర్గుణుడు పరమాత్మ యనియే

కావించి, అతనినే బ్రహ్మచుని పిలచుచున్నాడు. ఇది అద్వైతులు బ్రాహ్మణులు వేదము లాధారములని యొప్పుకొను చున్నాడు. బ్రహ్మజ్ఞానియగువరకును బాగా మతభేదమును కర్మయును అవశ్యక మనుచున్నాడు. సోహంబ్రహ్మయను జ్ఞానము స్వానుభవమువలన వచ్చినదియట్లు కర్మలతోను జాతి మతభేదములతోను, అవసరము లేదని (అద్వైతులు) బ్రాహ్మణులనుచున్నాడు. వారికి వేదములతో పని లేదు.

127 సర్వేశ్వరుడుగల్గి. మానవులందరిను సోదరులు. శివ లోటులనన్నిటిని ప్రేమించవలెను. అహింస పుణ్యము. అనర్థచూడ రాదు. వ్యభిచారము చేయరాదు. స్వార్థత్యాగము, పరోపకారము, భూతదయ, ఇందియనిగ్రహణము నిర్దాంభికత్వము, కలిగి యుండ వలెను. శౌచముండవలెను. కాని, చట్టకర్మలతోపనిలేదు. (చట్టకర్మ లనగా యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానచరిగ్రహ) స్నానము పరిశుభ్రతగౌరవ, వశ్యాత్వావమే సావమునకు ప్రాయశ్చిత్తము, ప్రార్థనమే భగవంతుని కరుణవదయుటకు సాధనము. భగవంతుడు రూపరహితుడు, సర్వకీర్తిభరితుడు, కరుణామయ విగ్రహుడు. సర్వపరిపూర్ణుడు, సర్వస్వారి సర్వసమర్థుడు న్యాయైకతకు పుణ్య తుల్యునాతకు గౌరవించును, సావయుతులనాతకు శిక్షించును. అశిష్ట యైన హరినికారవాది మహానరకముల సాల్పేయుటకాదు. వారికి పరితాపము కలుగుటకు, వారికి వశ్యాత్వావము కలుగుటకు, వారి తప్పువారికి తెలియుటకు, వారిబుద్ధిసావములనుండి మరటుటకు మాత్రమే భగవంతుడు సావులను శిక్షించును. తల్లి తల్లిదండ్రులను శిక్షించినటులనే, రాజు దోషిని శిక్షించినటులనే శిక్షించును. కాని పక్షపాతగాదు.

128 పరిపూర్ణభక్తిగలవానికి జాతి భేదము లింగభేదముము

దలచునానితో నేనుయువని లేదనియునుగూడ భక్తులంగీకరించుచున్నాను. కాని అట్లునేపూర్వభక్తి కలుగువరకును కర్మమును జారిభేదమున అవశ్యకమని భక్తులనుచున్నాను. భక్తి కుదిరేవరకును భక్తులను [చిహ్నావస్థ] కుదిరేవరకు సద్భక్తులకును కర్మము జారిభేదములును అవసరములు.

(ఇట్లురెండును సువ్యవస్థలేక తాత్పర్యముగలవియైనవి.)

120 | శుక్ర అమృతేన తుల్యైః స్యుః పయోసాకిం పయోజనం |

ఏవం స్యాత్కామంక్షాత్వాత్వైః సైః పయోజనానింధవః |

(1) తా. అమృతపానము చేసినవానికి జలపానము చేయుట వలన ఫలములేనట్లు నేదాంతవిచారణచే ఆత్మను భవము జూచి వానికి 'లేదనుటలతో' పనిలేదు.

బాట్టుచేపయెందు

నీవు అడ్డబాట్టు, నిడివిబాట్టు, చుక్కబాట్టు, దున్నదమనేసగా ప్రముఖోపనిలేదు. ఇవి జారి, మరల, భేదములుకనువచ్చునున్నవి. ఇంతేగాని మరివకటిగాదు. గనుక సర్వమైనవిహృద్భావము, జాతి, వర్ణ, భేద, కులగోత్రములు కర్మము దేశభాషామానములు పుండవు నుక ఏటితోపని పుండకూడదు. మానవులు నేదాంతవిచారణ చేసేవరకు నివి యన్నియు అవసరములు. ఈ గ్రంథమును పరిశీలించి చూడుము

121 ఏవనియొక్క మనస్సు చంచలములేక వాక్కుచాచమానముగా ఇందిరియములు స్వేచ్ఛగా విహరింపకను పరిశుద్ధముగానుండువాడే నేదాంతమునందు చెప్పుబడిన ఆత్మనుభవమును పొందును. యితములు పాండవాలకు. శుద్ధవిద్వంశవరప్రపాతమైతానని తెలిసికొనినవాడే జ్ఞాని. కర్మత్వ, అహంకార, మమకారములు, క్లాభాప్రభ ర్వములు లేక రాజయోగమానముగా నుండువాడే జ్ఞాని ఇట్టివత్వ జాని

సత్యసంగమము చేయఁజూపుట లోకమూలమున నిమగ్నముండు  
 ను. బాలోపక్షి, పిచ్చి, పికాచాదుల రీతిగానుభవించును. సత్యసంగమము  
 రాజయ్యిమోక్షమునా నుండును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 దుఃఖము, కష్టములు విరివయ్యును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 వాక్యములు బోధించును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 అటులనంతోపిగానామము. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 లోని నానుండును. దోషము లేదు. మూలమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 బాగోపక్షి అగ్నిహోరము ఇవిరాజుల, పిచ్చి, కూదులపినులవచ్చి  
 ఇది మూలమునా నుండును. వాదలపిచ్చి భేదిము లేక సత్యసంగమము  
 అభేదముగానుండును. దోషము లేదు. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము  
 పోషి కేరమువిడిచి. బ్రహ్మసత్యమునా నుండును. అతిమహిమ  
 హానిమువిడిచిననుదోషము లేదు. అట్లుగానుండును. సత్యసంగమము  
 కేరమును ఎట్టివర్ణములే సమ సమాధి చేయవచ్చును. దోషము లేదు.  
 గాఢ దహించుకొనును. ఇదిదేవామృతమునా నుండును. దహించుకొనును.  
 ను. ఇంగుళిసమృద్ధి:—

132 శుక్రిశిశువు దహనంబు సత్యసంగమమునా నుండును.

శ్వానాగ్నిదహనమునా నుండును. సత్యసంగమమునా నుండును.

133 శాశ్వతము, శ్వానాగ్నిదహనమునా నుండును. అగ్నిలోకారి  
 బూడిదగా పోయిననుండును. మరల కాలుగలదు. అట్లుశ్వానాగ్నిదహనము  
 లాదేవామృతమునా నుండును. భ్రాంతి నశించిన శ్వాన మరలించు కర్మాక  
 అభినిమాలకరీరమును మరల శ్వానాగ్నిలో దహనముచేయరాదు.  
 అయితే అభిని కేరమును భూమిలో నమాధిచేసి నమాధియెంచు  
 యవలయును గాని. శుక్రిశిశువు దహనంబు సత్యసంగమమునా నుండును. అతిమహిమ  
 సత్యసంగమము, పిండవిదానమునుదలగుకర్మములు కావు.

మునుపటి వచితములను పరమాధిక్రియలు మఱియు క్రమముల  
ముగాచేయవలయును.

134 వమాధిక్రియలనగా మూడువిధములు. అవిఅనగా(1)శి  
వపూజ (2) అన్నదానము (3) వక్త్రదానము. వీటిలో 33 శాలిది  
ఏవిధనను చేయించవచ్చును. ఎటులనగా:—

1వ బ్రాహ్మణులలో నెవ్వరినైనను గాని లేఖకులో నెవ్వరి  
నైననుగాని వీరియపురిలో జ్ఞాని పూజనర్హులవారిలో నొకగు నమాధి  
చేసిక రెండవవిధముగాని మూడవవిధముగాని తుదిగువను దాహించి  
చినప్రకారం జ్ఞాని పూజనమాధివద్ద శివపూజ చేయవలయును.

—శివపూజ—

135 స్నానంనమర్పయామి, (2) గంధంనమర్పయామి(3)లక్ష్మి  
తానమర్పయామి (4) పుష్పంనమర్పయామి(4) దీపంనమర్పయామి  
(6) ధూపంనమర్పయామి (7) కంచామృతస్నానం నమర్పయామి  
(8) నైవేద్యంనమర్పయామి (9) వక్త్రంనమర్పయామి (10) నాళికే  
శాంనమర్పయామి. ఇటులపూజచేసిపిమ్మట కలిగివున్నట్లైతే అన్న  
దానం, కలిగివున్నట్లైతే వక్త్రదానం చేయించవలెను. ఇటులనమాధి  
క్రియలు చేయించినపుణ్యార్థములకు గాని లేకపుణ్యార్థముగాని ఇహ  
లోకమునందుకీర్తియు, పరలోకమునందుభోగభాగ్యములుగలుగును.

దానములవిషయమై.

136 వమాధిక్రియలం దానము చేసినవారికి(2)వమాధిక్రియించిన  
వారికి (3) వమాధిక్రియజలరానము వారికి (4) సుల్లలోదీపములు పెట్టు  
వారికి (5) వమాధుల సుల్లలో దీపములు పెట్టువారికి(6)మకములలో  
దీపములు పెట్టుటకు కంచా సామిచ్చివ వారికి వీరు యీయగ  
మునందు చేసినపాత పుణ్యములు నశించి ఈగంధములో చెప్పిన  
ప్రకారం నైవేద్యవచనం రెండవవిధము. నమ్రులనినది.

138 సుకవులను వారలు ఏగామమునకుఁ జూరిజూచిభవ  
ప్రసాదవాహించిరివ్రాతం శిష్యులుగాని నీమిల్లగాని. యితరులు  
గాని చేరి నమాధిచేరి నమాధి క్రియలు జరుపవలయును. ఈగురువు  
గారిపాత వారిని రిపవ్యము కలహానిగాని లేక శిష్యులలో గురువం  
తునిగాని నొకరి నేర్పాటుచేయవచ్చును

ద్వైత మతములు.

139 హిందూ మతములలో మూడు విధములు. — అవి ఆ  
నగా —

(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము నీటివివక  
ములు. అవియిదిగా —

1. ద్వైతము.

140 భగవంతుడు వేరు, శత్రువు వేరు, బగవు వేరు, శూర శ్రీ  
భగవంతులకు భేదమున్నదనుమతము.

2 విశిష్టాద్వైతము.

141 శత్రువు, బగవు, బిక్కలో వస్తువులను మతము.

142 ఈరెండుమతములవారిలో కొన్ని అభిప్రాయభేదములు  
తప్ప తక్కినవిసములన్నియు నమెకటగానే యున్నవి —

143 ఈరెండుమతములవారును భగవంతుడే జగత్కారణ  
మనుచున్నది ఆ నీకమతము ఆనబడును.

144 శుక్రికి అస్త్రీహృది, నిష్కవం

వరోక్షణ్ణాదుచ్యుతే —

145 అనుశ్రుతి వ్రా అనీకమతమున వరోక్షణ్ణావమవగా  
తలంబు వేరుగా అస్త్రీహృది యున్నదనీ వాని సుఖసంతు  
భుతము. వానివృద్ధులవ్రాతరంబున ముక్తిలునుననీ మతము. ఇది  
నీకమతముననుబడును.





139 వ సం॥—అ కనులు లేనివాడమట

149 అన శ్లోకమును ఎక్కడగని శిశ్యుని కనులు గలది యను ఎందువలనక నిది శిశ్యుని కనులున్నది. మేటిన్నీ లిలా విసోగ మందలి యిచ్చచే వలకు పగితును పంపి యిచ్చెను. పగి యమిం గని యిచ్చాను నారము గాన జనుగుచేన్నది. అయిన పగి వచ్చినది నిశ్చయంపక శ్లోకముగాదు. అయిన పోయి సురరహితంధును దుఃఖకూన్యమను సర్వదా యానందహాసల వాడయియున్నాడు.

149 శ్లోకమును శుకసత్వోపాధి గలవాడును శత్రుమమివ సత్వోపాధిగలవాడుననుటవలన నట్టికారణము క్షానాదిభేదములకు కారణమైనదని ఆ స్థితి మరమువారు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈ గ్రంథమునందు 159 వ పత్రికా మొదలు 161 వ పత్రికావరకు చూచుము.

150 శత్రులకు అంధాంశిరిదానములును శ్లోకమునకు బ్రహ్మం తము స్థూలకీరీములయియున్నవని శ్లోకులు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈ గ్రంథమునందు 36 వ పత్రికము 37 వ పత్రికము చూడుము.

151 పగియ కాలములో నిశ్చయని యందు శత్రు లిరుగి యుండును. సృష్టియందు స్థూలకీరీములును పడింది శివాత్మకులనెత్తుచుండును ఈవిషయమై ఈ గ్రంథమునందు 216 వ పత్రికము 610 వ సంఖ్యకు చూడుము.

152 జయోక్తమనగా జలగ గడ్డివిరాదనందు జలగ యేలాగున రసముండటి గడ్డివరకును బట్టించి వెనుకటి గడ్డిభరకును వదలివేయు నో యలాగుననే శత్రులనెహితము ముందటికీరీరము సవలంబించి, వెనుకటికీరీరమును విడిచి పెట్టుదును. శ్రీనికేతనవర్ణన ప్రకరిని తెప్పుదురు. ఈవిషయమగు 71 వ పత్రికము మొదలు 76 వ పత్రికము వరకు చూడుము.

153 ఇట్లుగీరమును తొందించుకతా ఈశ్వరుడు అతని పే-  
యగుగారితోఁజూపిన నది కేవలము వారును చేయు పుణ్యపాపములకు  
కలిగిననుభూతిమోక్షముల నిచ్చునట్టి కీరములను గలుగజేయుచున్నా-  
డని చెప్పుదురు. ఈశ్వరుని ఈగ్రంథమునందున్న పుణ్యపాపముమాకు  
ము-71వ పాఠము.

154 యోజకుడు సోమయాచరణముచేతను ఈశ్వరంధ్ర 4 చే-  
తను ఈశ్వరనుభూములను గోరునో యతని దనకల్పాన్నిగముచేసి  
నవనోంది జనన—మరణములేని నిత్యపదవిని పొందించును ఇదీ  
మోక్షము.

155 ఇట్టిమోక్షము సందలి భేదములు.

(1) దైవములు—సోమోక్య, సామోక్యములు, ఈశ్వరునిపట్టి  
ధనిగలుగు సందురు.

(2) విశిష్టా దైవములు—సోమోక్యముగలిగి ఈశ్వరాంతులము  
యందురుందురు.

(3) అదైవములు—సోమోక్య, సామోక్య, సోమోక్య, సోమోక్య  
ములు ఈనాలుగింటి యందురుందురు. ఈవిషయము 24వ పాఠము  
ముందుదులు 24వ పాఠమునకు చూచుము.

156 సామోక్య మతములు. [ 1 పాఠముతము. ]

(1) భూవనమువస్తువు, కూడాగలదను వారిమతము.

(2) భూవనము మూతమే కలదనువారి మతము ఏమియు  
కృత్రిమము—మూతమేనాశముగలదని చెప్పుదురు.

(3) భూవనమువస్తువులు లేకునులేదను వారిమతము.

157 భార్యమతములు.

157 చదువించుటమతములలో సోమోక్యము నిత్యమని చెప్పు

పంచభూతనమూలేకనే జగత్కారణమని అనుచును.

ఇది కేవల నాస్తికమతములు.

3 యోగసాంఖ్య మతములు.

158 మాయాజగత్ కారణమనునది.

(1) సంకల్పకృతము, అస్తికసాంఖ్యము, ఇశ్వరమూలమతము.

(2) కలకృతము, నాస్తికసాంఖ్యము ఇశ్వరసాంఖ్యమతము

4 శైవకాక్షమతము.

159 ఇది చిచ్ఛాక్షజగత్ కారణమనునది.

160—(5) తార్కకమతములు, పరమాగ్రంథము జగత్ కారణమని వాదించు వారి మతములు.

(1) నై యాయకమతము గౌరమి సిద్ధాంతము.

ఇది నాస్తిక తర్కము.

(2) నై శేషికమతము— కణాదసిద్ధాంతము, జైన్ నాస్తిక తర్కము.

3 అన్ని తమతము.

161 యిదిశైవుల సిద్ధాంతము. ప్రపంచవదార్థములు, జగత్ కారణమనునట్టిది.

7 పూర్వరూపము.

162 తర్క జగత్ కారణమనునట్టిది. ఇది ప్రచ్ఛన్నశాస్త్రమతములు.

163 అన్ని మతములలో, బద్ధులు, మూర్ఖులు, నిష్ఠులు, శేషులు, నాలుగువిధములుగ విభజించబడ్డారు—చిరుమతము.

(1) బద్ధులవగా—అనర్థమును ననుసరించు వాడు.

(2) మూర్ఖులవగా—కాంతగుణమువలన ముక్తి ననుసరించు వాడు.

(3) సుత్యులకగా— పల్లకము పైవధికి వసువలెనువారు.

(4) కేటలుదాగా— మునుపుపరిశుద్ధము చేసుకొనిన వారు.  
పరమార్థిని నేర్పాటు.

164 యీ భూమి యందు వాచివరసలు గ్రహించి మనస్థిర  
కేరీ పిలాసము పొందువారు బుద్ధులనలడుదురు. అవగాహనపడినది  
నవ్యకారం అనతిత్వమును ననుసరించి వారసలడును పరికితాను  
జిందుదురు. పండియంటు లేదు.

### హరినామస్మరణ

165 శ్లో॥ పహార, నారద, వరాహర, పుండరీక, వ్యాపార  
కీచ, శుక, శంక, కపి, చాల్యుగి, రుక్మాంగి, దామర, వసిష్ఠ,  
హనుమాద్వరీంద్ర, కరీషణాద్వా, పుణ్య నిహు, పరిపాథి, వ  
రాహ, నర్మరాసు, పీరిందరును పరిమేత్వగుండను నానాయకనానమును  
పరింది కడతేహారలు.

166 శ్లో॥ పురధరచననం పురనిరుణం పురనిరుణం శర  
శరయన॥ మన్నించనముచేపున పురమానుచున్ను, పురనిరు  
చును రమకాయుష్కాల మింతను కీషముగనున్ను పురనిరుచు  
చేరి, నింతవేగముగా మ్రోము కొరకు పాటుపడినలనెనే దేవారి  
యచేస్తూనుండును. పాటుపడుగానుపడినము యింతముకాదు. అని  
తెల్లనికనరాని. అన్ననానోక్తిని బట్టి శరీరము అనతిత్వమనంది  
కాలహరణచేయి కిగవలెన్మరిగచేయది మే మానవులకు ఉచితమను  
నునా॥ పురనిరుచున దేవుడెనుకై పురనిరు మధుమాకలను.

167 దివకంఠరచన శరీరకంఠం యశుమ్యుక్తికారము

- 1 వ్యాసులు కిగవలెన్మరిగచేయది మే మానవులకు ఉచితమను,
- 2 వాల్మీకులు, పూర్ణివాపురమును రుక్మిణీద్వారమునందు,
- 3 శుకులు కాశీపురమునందు కర్వకుదాసులనియు,

4. ఆక్రూరులు మధురాలకు వసమునందలి కురకానులన్నియు  
 5. శివప్రభు పండిరపురమునకు నామధేయమునకు నింకనునక  
 ఈలు అనేకస్థలముల ననేక నాయుములతో నభరించి అత్యద్భుత  
 కృత్యములు పెక్కులు చేసి జనుల హృదయముల నానందింపఁ జేసి  
 యున్న యొక్కనాంధ కావములను గొలిచి ధన్యులుగా చేసి భరత  
 కుమారు లోకమునకు స్థిరముగా నిలిపి విదవ భగవంతుని అనుగ్రహ  
 మునల్ల వారి వారి నివాసస్థానమునకు వెళ్ళిపోయెరి.

168 యోగముల పరిమూలము.

1 కృత యోగమునకు— పది యేడు లక్షల యిరువది యేనిమిది  
 నేల సంవత్సరములు. (17 28 000) సం. లు.

2 త్రేతా యోగమునకు— పన్నెండు లక్షల తొంబది యారు నేల  
 సంవత్సరములు. (12 96 000) సం. లు.

3 ద్వాపర యోగమునకు— యేనిమిది లక్షల తొమ్మిది నాటక నేల  
 సంవత్సరములు. (8 64 000) సం. లు.

4 కలి యోగమునకు— నాలుగై లక్షల ముప్పది రెండు నేల సం  
 వత్సరములు. (4 32 000) సం. లు.

169 ముక్తివిషయము.

1 కృత యోగము నందలి జను లనేక వహవ్ర పంథకర్మములు  
 పంచమద్రోలను భరియించి అష్టాంగ యోగములను నాధించి అగే  
 మాది సిద్ధులను గాంచి జ్ఞానై విక్సించి క్రయానతో ముక్తివెంది  
 వారట.

2 త్రేతా యోగమునం దనులు గొప్ప గొప్ప యోగము లనేక  
 ములు చేసి విక్సించి కష్టమున నక్షతి వెందివారట.

3 ద్వాపర యోగమునందలి జనులు వలె మోటులు భావ్యములు  
 ములు, తీర్థయాత్రలును చేసి, నవమృతాహారమును గాంచివారట.

169 కలియుగమునం దేలైనను చావ ధించిన శ్రీశులను తెండగ  
కేవలము, భగవంతునిగుణగణములను క్రించుటవలననే ముక్తిని  
బహు భులభముగా పొందిరని కొండముభక్తులు కలియుగమునో  
నమానమై యుగములేదని నిశ్చయించినారు.

170 రామాయణము.

1 పరశ్రీల నుపేక్షించగూడదని రామాయణము బోధించు  
చున్నది.

171 భాగవతము.

2 భగవంతునియందు నెల్లపుడును భ్యాసముగలిగి యుండ వలె  
నని భాగవతము బోధించుచున్నది.

172 భారతము.

3 నితిమార్గముగా ప్రవర్తించుటకును, భగవంతుని సత్త్వించుట  
కున్ను అష్టాదశముల మోసపుచ్చుట యెన్నటికిగూడదని భారతము  
బోధించుచున్నది.

173 భగవంతుడు వైకుంఠమునందుగాని, లేక యోగిజనుల  
హృదయ కమలములయందు గాని యుండనియు, భక్తులెవల  
భగవన్నామ సంకీర్తనజేయుదురో యచ్చటలే పుకవసించునటుల  
వృద్ధమయియున్నది. గనుక నటువంటి పరమాత్మనియెటులకనుగొన  
వచ్చుననగా-అభగవంతుని-జ్ఞానమువలనగాని. సత్తరగవల్లగాని, భగ  
వన్నామ పఠనముచే యుండనృత్యమునెట్లువలన కనుగొనవ  
చ్చును.

174 మఱిన్ని, యెచటనైతే భగవన్నామమును చేయదలచి  
తంటారయొక్కగాని, లేక మృదంగముయొక్కగాని, భవనినిముదల  
జేయుదురో యాభవనినిచేసిక తోడుతనో భక్తులనుకొనజే. భగవం  
తుండచ్చట వ్రేవేళింతి కాండవనాదుచుండును.

476 కుశము భగవన్నామ కీర్తన చేయునెడల అనగా, దే  
హము పులకాంకురంబులును నిత్యముబంధులవృద్ధావస్థలు లాలు  
కుచ నిర్లవస్వరంబుగలిగి మేనునుమఱచి భగవన్నామ కీర్తన చేయు  
చున్ననమయమున ఆభ కృత్యములుదు నిలువబడి కృత్యము చేయు  
చుండును.

176 యెవ్వలనెవను భగవత్స్మరణ చేయుచున్న యెడల  
సామకులు ఆస్మరణవినుటకై వచ్చిన వారు ఆస్మరణవిని అందువలన  
గలిగె థలమును అనుభవించ నేరక ఆసామీచ్యమున బోగమువాండ్లు  
నాట్యమాడుచున్నయెడల (ఆశబ్దము విన్నవారే)ముననే దీపమును  
చూచి పరింగములు అనగా రెక్కలుగల మిడతలు వగయింపులు  
భోమపడి నశించునటువలె) నాట్యముచూచుటకై వెళ్ళి మోహంబు  
కాములో పోవేసింది “ 176 శిందిత భోగం భక్తాకారత్వం”  
అనునట్లు, శిందిత భోగము అనుభవించి, అందునకలిగినట్టి సప్తము  
లకులోబడి దుఃఖించుదురేగాని ముందుపారిభరనవలన గలిగె థల  
మును అనుభవించకపోతిమని చింతింపజోలరు. గనుకనే సామకు లిట్టి  
పారని గ్రహించవలెను— యిదిన్నీగాక గ్రామాదులవిధులయందు  
భజనభక్తులు పాఠిస్త్రురగా గానవిసోదములచే కృత్యము నలుపుచు  
ఆనంద భరితులై వెళ్ళుచున్నయెడల ఆభజనభక్తుల యుండుగుగానీ  
మఱియితరులు నెవ్వరు వారితోనుండరు. వారివేనుక బోగమువాండ్లు  
నాట్య మాడుచు వెళ్ళుచున్నయెడల నా. “పిలువనిపేరంటుక”మన్న  
ఎచనముచొప్పున ఆబోగమువాళ్ళ చుట్టు యెంతమంది కృత్య గత  
గూడియుండురో చెప్పుటకలవిగాదు.

భగవానువాచ.

377 A. నాకుమలుగోరు నాభక్తుడనివాడు  
భక్తజన్మలేను పరమగతియే



భక్త్యశించువనిన బలమెంచు నెనునెడు.

... గోవులకు దగులు కొడెభంగి.

కా. సుప్రదుష్టై తే. ఇతరాశ్చైవ లేవన్న కరణమొంది భజంతు  
కున్నారో అట్టి అచంచల భక్తులయొక్క యోగక్షేమములన నీ  
వహించుచున్నాను. అని కృష్ణ పరమార్థ చెప్పియున్నాడు.

178 భగవద్విలాసము.

1 భగవంతునిభక్తు లేలాగున నాపించిన, కాను నాలాగు నాడు  
చుండును.

2 భక్తులు సంతరము, భగవంతునకు మేలుకొడు చుండుడు.  
భగవంతుడు సంతరము భక్తులకు మేలుకొరుచుండును.

3 భక్తులెక్కడకు పోయినా భగవంతు డక్కడకు పోవుచుం  
డును.

4 భక్తుల హృదయముభగవంతునిది. భగవంతుని హృదయము  
భక్తులది.

5 భగవంతుని భక్తులెరుగుదురు. భక్తులను భగవంతు జెరుగును.  
గనుక విప్రకాశముగా కొనియాడేవారి చిద్విలాస మనే ఆనంద  
మేమనవచ్చును. చెప్పరముగాదు.

6 ఒకభక్తుడు యింకొక భక్తునితో చేరుటవలన నిరువురు ముఖ  
ముగా భగవత్కథలను తెలిపించుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదురు.  
ఒకరినొకరు వదులుటకు నమస్త్రింపరు.

7 తెనుఁజుకొరగాని శేవనాలు సంవత్సరములు నిటియందున్నాడు.  
తనయందును జ్యోతిగలనివచ్చును పోగొట్టుకొనదు గనుక అజ్యోతి  
కంటె అధిక ప్రకాశమై నట్టి భగవంతుని స్మరించినయెడల ముక్తి  
పొందగలరు. పరమపదమనే బ్రహ్మములో నిత్యముకాలదు. ఇతర

మరగిమలు సశించి ముఖి యేజవత్తము నందు జన్మింపక నే కుంక  
వానలై యుందును. బ్రహ్మత్వముభగా నై కుంక ముఖియును.

179 ఈపరి పూర్ణానంద రహస్యమును తెలిసికొన్న వారు  
ఇందు చెప్పబడిన పూర్ణఫలమును బొందగలరు.

180 ఇంకలి తిప్పలు మున్నించ పండితులు పాఠితులు.

181 ఓంకారాంతి శ్వాతి:

182 పరిపూర్ణము ముగిసెను.

యరా రామస్వామి దాసు.

హామ జమాదార్

అలక్ష్మితోట

రాజమండ్రి.

# ప్రవృత్త నానందము



వేదములు మొదలైనవి వాటివివరణములు.

183 చెవిచెప్పబడిన నాలుగువేదములలో శ్రేష్ఠమైనది సామ వేద మనబడును. యందులో 4 మహావాక్యములు, 3 కాండములు గలవు. ఇవిగాక 6 శాస్త్రములు, 18 పురాణములు భాగవతం, భాదరం, రామాయణము, చౌవన్నభాషలు, మన్వాదిధర్మశాస్త్రములు, శిల్పిశాస్త్రము, కోకో శాస్త్రము, సాగుదికము, యింద్రుని మహిమగీతం లోకార్చన గీతం గీతం విద్యలు, అరువది నాలుగు విద్యలలో శ్రేష్ఠమైన ఆధ్యాత్మిక విద్యయను, బ్రహ్మ విద్యయను. ఆరు వేదాంగములును అనగా (1) శిక్ష, (2) వ్యాకరణము, (3) ధంధను (4) నిరుక్తము (5) శ్లోకవిమము (6) లబ్ధము ఇవి ఆరువేదాంగములనబడును. ధర్మ వేదము చెప్పబడిన ధర్మ శాస్త్రములు, మిమాంస శాస్త్రములు, తైత్తిరీయ శాస్త్రములు, మనుల చెప్పిన శ్రీ కృష్ణాభాషములు, తీర్థ శాస్త్రములు, బ్రహ్మరత్నవిచారణాభాషము వేదాంత శాస్త్రములు, భనుర్వేదము ఆయుర్వేదము గాంధర్వవిద్య అర్థశాస్త్రమును నీతివిద్య అనీతివిద్యనీ నహాయముగానుండెడి నీతిశాస్త్రములు తైత్తిరీయ వీతిస్తానైతికము అతైత్తిరీయ ఉపనిషత్తులు 28 అంగములు. నవ్యోటి మంత్రములు అనంతనామములు సంచముద్రలు త్రివిధ దృష్టులు ప్రాణాయామ లక్షణము అంత్రప్రాణాయామ లక్షణము. సమాధిలక్షణము సులక్షణపాఠము వపరపాఠము తపోయోగములు

వైభాగ్యములు వేదాంత సంస్కృత చాంద్రిక, తింధి వ్యాకరణ  
కమ్య కన్నడ గాతకాహంత్రయాది శాస్త్రములు గురువోధలు కని  
కములు చరిత్రములు కథలు ఇట్టి మొదలై నటువంటివి చాలాగలవు.  
ఇవి సాధించుటకు గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న మూలపుటకు అలవి  
గాదు. కనుక ఈగ్రంథములోనున్న బాసమార్గములను ములభముగా  
గ్రహించవచ్చును. మిఱియి, ఇందున్న ముంత్రములను వెలియింపకై  
పూజాచమన్యారములు మొదలై నటువంటివి చేయుటకై మూడుకాల  
ములుగలవు. అనగా ఉదయం, మధ్యాహ్నము, సాయం కాలము,  
ఇవి భగవంతుని స్తుతించుటకై ఉచితకాలములను, ఈగ్రంథముల  
యందు అనగా నీమూడుకాలములలో తిరిగిరగశుద్ధిగా అనగా భగ  
వంతుని స్తుతించువపుడు ఇదిరిరిలపులు మూని అనగా వ్యవహార  
వ్యాపకములను మనస్సునందు రాసీయక వారి—వారి—ఇష్టాను  
సారిముగా ఈగ్రంథమునందున్న ముంత్రములను మనస్సునగా  
స్తుతించినయెడల అధిక ఫలము గలుగును. ఇంతకంటే మిఱియింపక ఫలము  
వేదములయందు జల్లించి వెదకిచూచినను లేదు.

184 ఈగ్రంథమును బాల్య, యౌవన, కామార, వాక్యకర్త  
ములుకల పురుషులు, స్త్రీలు, వారివారి కరమున(అనగా క్షరచరి)  
నంచుట మహా ఉచితమగును.

185 మేలిమి బంగారువస్తువులలో వగ్గి, వైభాగ్య గోమ  
ధిక, పువ్యరాగ, మరకత, మాణిక్య, నీలములు మొదలై నటువంటివి  
స్థాపించినటువలె ప్రవించ న్నట్టి, సాంఖ్య, తారక, అమృతవర్ష, పరి  
పూర్ణములలోనున్న అమృతగుణకలతో నమానమై టువంటి వాక్య  
ములను తదివి వారిమనస్సనందు స్థాపించుకొన్నయెడలనై మంకవదవి  
చైందుటకు సందేహములేదు.

186 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమును ఇతి శ్రద్ధలతో చదివిన వాడును విగ్నాభ్యాసును జగద్గురువు కేటాక్షులయును ముక్తిఁ జెందగలరట (ఓంకారంబి శ్చాంతి శ్చాంతి.)

గ్రంథరచన కిదియే వాచధమప్రయత్నము గనుక ఇంకొలి తెల్పలు మన్నింప పండితులు స్మరితులు.

యైశా రామస్వామి దాసు

హామ బమాదార్.

ఆలకట్టు తోట

రాజమండ్రి

ప్రపంచ సృష్టిక రియైన

ఈశ్వరునకు

నమః నమస్కారము.

# 7 వ పీఠిక

6 వ ప్రకరణము

నిర్మాణ పూర్వకము

నిర్మాణము నిర్మాణము

—(0)—

1887(1) శ్రీమదశాసనాంధ్రకోటి బ్రహ్మాండనాథకాశీమూర్త్య  
 తత్త్వము గాఢముననభించిపక్షాదునికాపాదినక్షతాత్మ(2)నిపుకేవ  
 లింగమునుపూజచేసిమార్కండేయుః కి యమనిపాశమునుభంగించి  
 యెల్లప్పుడు 16 సంవత్సరముల చిరంతవిభాల్మనిగామరిదు క్లుప్తవర  
 మిచ్చిన దాతువుగావా (3) ఆశ్వమేధయాగములో అమంగుడైన శ్రీ  
 రాములవారి పాదస్పర్శ తగిలినంతమాత్రమున శిలలనగారాతినుంచి  
 శాపవిమోచనమైవెదలిన మునిభాగ్యలయిన అహల్యకుమార్తెమీ  
 చ్చిన శ్రీరాములవారపుగావా(4)అనాదురామ,కృష్ణ,మూర్తిలిమా  
 యాశీర్వాదమువ్వరు వనములో శబరిదెచ్చినయెం? నివండ్లను భక్షిం  
 చి ఆశ్రితరిఅనమాలదానికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీరాములవారపుగా  
 వా(5) రావణాసురునిజంపి శరణుజొచ్చిన విభీషణునకు విష్ణునిగర్భ  
 ఆరావణకుంభకేర్ణాదులతో యుద్ధములో బద్ధిసేవారందఱుకీ మోక్ష  
 మిచ్చిన పదునాలుగు లోకములకు కర్తవ్య శ్రీరాములవారపుగావా  
 (6) కారవయుద్ధములో అర్జునునకు రథవారధియై అన్నదముక్తాభా  
 గము నివృత్త లోభగుణముగలిగిన దుర్యోధనునతో నహ యుద్ధ  
 ములో చనిపోయినవారికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీకృష్ణమూర్తినిగావా

(7) ధూళిరమిక్కిలిది భారతపుగావా (8) పంచపాండవులకు భావ  
 దిశోనిహా మోక్షముచ్చిత మహానభావదేవుగావా (9) అనాదుకావ  
 దీదేవి మానముగావిన పృథ్విపుగావా (10) ధర్మరాజనకువదేశిమి  
 ద్వివ కీమృతకుశుకపక్షముగామామృదుచ్చిత కీకృష్ణదేవుగావా  
 (11) కాపుకాపుషుని కరమకొచ్చిన కాకామకునికాది రక్షించిన  
 భారతపుగావా (12) దావీదానికిచ్చినకుమారుడైనట్టిష్ణు అగ్ని ప్రేమగల  
 భక్తుడైనవిజయ నిలలన్నవానామలుభక్తించినకృష్ణమూర్తివిగావా  
 (13) అనాదువారసంధించినపుడు సహాయము చేసినదిదరివీపు ప్రేమ  
 తోడువైన కీరాములవారపుగావా (14) సోపద్యాగ్ధిగాను  
 వ్దుకుచేలుకునీపుత్రస్థానయినకుశోపుసపుడుకుచేలునితోనమ్మమలువ  
 కుమిది అనరిచ్చినప్రకారము గకుచేలుకు స్వస్థానమువకువెళ్ళి దా  
 తాపురామలతో మిక్కిలి సేదరికముగా నుండినపుడు భార్య  
 నాథా! దుఃఖాల్పమైహితుడు కృష్ణుడక్కలై కన్యక కరుమలతనిచెంత  
 కేగిన మనదారిద్ర్యము నశించువనితోయచున్నది అట్లుచేయునుని  
 చేప్పగా మిక్కిలిదర్శనముకు వెళ్ళినపుడు రిక్తివాన్ధములతో  
 వెళ్ళిపోవడమి భార్యయిచ్చిన గుప్పెడుకులు బట్టచెంగున మూలగ  
 ట్టుతోది కుచేలుకుద్వారకా పురముచేరి కృష్ణునిదర్శనము చేయగా  
 కృష్ణుకుశతోపించినకు పెండ్లియైనదా భార్యగుగవతియేనా? బిల్ల  
 లుగలరా? మనము గురుప్రసాదమన్నవాటిచేట్లలుక్షాపకమున్నవా?  
 అనిక్షేమమహాదారములు అనుగగా కుచేలుకు పెండ్లియైనది పెక్కం  
 దుగ్రులుకుగలకు భార్యగుగవతియే? బాల్యనన్దయంతయు క్షాపకము  
 న్నవనిచెప్పెను మిథువా! దాలోకలయనాటివన్నవాడవచ్చితివి  
 గదా? నాకువేమైనా చెచ్చితివా? అని అడిగి బట్టచెంగున నేవో  
 మూలయున్నది అనిచూచి అటుకులున్నవనిచ్చి గుప్పెడుతిని కుచే  
 గుప్పెడు తినబోగా తిక్కిన నాథా! (రహస్యముగా) దూరు తిని

గుహ్యములును కలె యితనికి విశేష కృత్యముగఁగలదు అది చెప్పుగా  
కృష్ణునిమూరి యిది యెంతయు విచేలు' అని తత్పర్యంతయు సం  
తాపముతో గడిపి కృష్ణునిలఁగి ముక్తి నేరెంటికి వసు' అని అడు  
గగా మించిది పోయిన ముక్తి లఁ పుట్టినప్పుడు అది యెటువంటిదగును  
యిట్టియై నేమియును చేయవలెను. సుఖాన్ని నదిక గుహ్యమునికాదు  
యనినిలంచుచు దేనికి రాగానకల పాధాన్నియు ను కలుగ చేసిన కృష్ణ  
నిగదావా?—

## దశావతారములు.

(1) మన్యునామనాది కలియఁగలదు నేమియును  
ప్రాప్తి చేయవలెను. దేవసులను రక్షించి కృష్ణునివచ్చుగావా? (2) కూ  
ర్మరూపమునొంది దేవతాసులను బ్రహ్మకముకొరకై సముద్రమును  
మధుంచి దేవసులను సంహతముచేసి కృష్ణునివచ్చుగావా? (3) విరాట  
రూపునొంది నివేశించి కలి సముద్రమునందు ఘోషము నెత్తి  
నెట్టి యుద్ధవిరాటరూపులకు గావా? (4) వృషభరూపమునొంది  
హిరణ్యకశిపుని గొల్లచేసి కృష్ణుని భక్తుడను ప్రహ్లాదుని రక్షించినట్టి  
నారసింహ రూపుడగుగావా? (5) బామనరూపము నెత్తి బ్రాహ్మ  
ణులై రవ విశ్వరూపము వేర మూడు లోకములను బ్రకృమిండు  
కొని భరిచకై పల్లవి అనిది దేవేంద్రుని రక్షించినట్టి రామరూపు  
డను కృష్ణుడగుగావా? (6) యశురానూపకార నొంది  
జమదగ్ని మహర్షి గర్భమందు యశురాములై బుద్ధి రాకల నిరుపది  
యొక్కమాల్లు పెదకిచంపివ కొడగూపుడై పట్టి యశురాముడగు  
కృష్ణుడగుగావా? (7) క్రీరానూపకారమునొంది కరధునిగర్భమందు  
క్రీరాము దేవదే నామధేనువ జన్మించి దేవకత్తుడను రావణాసురుని  
సంహరించినట్టి క్రీరామరూపుడగు కృష్ణుడగుగావా? (8) బలరామ



అత్యంతముగాది భోగముగది గర్భమును బలహువమువలనబుద్ధిని  
సాగించు భోగమును తియ్యములుగా భరించి భోగముపుట్టెనట్టి  
బుద్ధిగాదును ప్రకటనకృష్ణదత్తుగావా? (11) కృష్ణదత్తులతోనందియా  
దవనంకమందుగ్రికించుటకొరకు దేవదేవీర్యమువ బుట్టి నకల రా  
క్షసులను దంకి అర్జునులను సారథిని నకలరాజులను సంహరించి  
కొరతులను జరి భూభారమును పోగొట్టెనట్టి కృష్ణదత్తుగావా?  
కలికావతానము నొది కలియగాంతమువధదు భక్తిరూపము ప్రవ  
ర్తించేయుటకయి కలికావమునొంది గుఱ్ఱగానెక్కి నకలమై  
చ్చులను సంహరించునోయెడి కలికాపుడను కృష్ణదత్తుగావా?  
(16) శ్రీఅవతారికనుబన్నియ నీయుక్త-అంకి (39)గా ఉద్భవించిన  
కారికి నీపుత్రముగానుండి వారి కార్యములను నెరవేర్చిన వాడవు  
గావా? ఈయి తెలియని జనులు (జనవతురగాదివికారములు లేని  
వాడవు స్వార్థలోక స్వరూపుడవు) నీకేఉద్భవించినావు అని పలుకు  
దురు.

అనామకరిని శాచి మకరిని వత్సచంద్ర తేజోమయమైనట్టి  
చక్రముతోఁబండ్రించి అమకరిమోక్షమిచ్చినప్రభుడవుగావా? (17) కృ  
తయగ, తేతయగ, ద్వాపరయగములలో, మిక్కిలి క్రమతో  
అనగా జనులు పంచముద్రలుఅష్టాంగయోగములు అగమిదిసిద్ధు  
లనుగాంచి గొప్పగొప్ప యోగములనేకులు చేసి భూప్రదక్షిణ  
ములు తీర్చుకొనలుచేసి జన్మరాహిత్యమును గాంచినారట. (18) కలి  
యగమునందు ఈమైదికావారించిన కృమలనుతెందక శివము  
భగవంతుని గుణగణములను కీర్తించుటవలననే ముక్తిబహుమల  
భముగా పొందిననోందరు భక్తులు కలియగముతో సమానమైన  
యోగములేదని నిశ్చయించియున్నారు. (19) మిడిన్నీ ఈగ్రంథము  
నందు ముద్రించిన మంత్రములే వస్త్రోటిమంత్రములలో ప్రధాన

శ్చైవచైవ వేదములుఘోషింతు యన్మది. ఈనీతిములు చదివి  
 ఘోషములు నొప్పురవములు నవకన్యవందన వేదములు, భారత  
 గులు, మునులు, యోగులు, మరలు, కన్యకావ్రతులు, దేశరలు,  
 మొదలై నట్టివారు కన్యకావ్రతులు. (20) గాని నీధ క్తురాలవనగు కుంక  
 మశోభినిరాజై న నందిగాం కులకమ్మగారివలన నొకటివదేకమున్న  
 బ్రహ్మకావలనను నొకనుగ్రయింపవలసి వచ్చెను—నీవదిపూర్వ  
 కల్పమువలన— భారత, శ్రీలక్ష్మి, నాటితి, భారతి, వాగ్, ఇట్టి  
 మొదలై నట్టివంటి నామములుగల వరవ్యతిరేచిని నావాక్కుయందు  
 నిలిపి ఈకలియగి మునందున ఈబ్రహ్మకావలననుగ్రంథమును  
 సంపూర్ణగావించువలసి వచ్చెను. చేయించిన మహానాథావా  
 (21) ఈగ్రంథమును చదివి కలిపూర్వమును పొందిననీధ క్తుల అంగీ  
 కాలములోనీధ క్తులను పంపి వారితవములను నాయానముగారవించు  
 కొని బ్రహ్మకావలనను నైవరేకము తెలియదుటకై మిక్కిలి విషయ  
 ముతో నాఅంగీకాలమువరకు పూర్వకమ్మగారిర్వకర్మము లనుభ  
 వించుచు తిరిలోకమునకు శ్రీ, నీధ కంకేకపార్వర"కృతయందు  
 వలన నీవొక్కడవే ప్రభావమున నైవరేకని నమ్మితిరగకుధిగా  
 అంగీకార నిర్వలభిత్తో నిన్ను పట్టించుచున్నాడను.

189 నాకుకావలసినదేకమిచ్చిన గురువుకుంకునశోభిగాలై న  
 గం కులకమ్మగారి—నీను—నదా—కృతకదనై యన్నా  
 థము మిచ్చి— ఈగ్రంథములోనున్న క్షావమార్గమే గాక, వతి  
 శ్రీర, ధర్మముల యందున్న, పునర్వక్త, పాగ్భక్తముల యందు  
 న్నూ, పూజ, పావ, కర్మముల యందున్న, వేదాంత వాక్యముల  
 యందున్న, ఇంకాకందబద్ధ పాథారణమున, వాక్యములయందున్న,  
 ఈగడచినమామ సంవత్సరములయందు, శ్రీమ నమ్మకొని—నా  
 తేలు తెల్లముగా—తెలియవచ్చి నయిన! ముగ్ధా శక్తులు, నై

మృత్యుదాత కందిగాం రామస్వామి నాయుడుగారినిన్ని అరవ  
ప్రశ్నలపల్లెళ్ళ క్షీరాక్షిగుం చెయినిడికానాదించిన ప్రకారం నాకుష్టా  
నోవదేశమర్చిక క్షీరకీలరగల గురువగుతులకమ్మగారిని ఏరివచ్చుని  
చేతునిగానియాద్యగలను ఇందుకునమ్మతి:—

190 శ్రీ గురుమూర్తింపదాభ్యాసేత్ | గురుమూర్తింపదా  
జపేత్ | అనువేదకుని చొప్పున | ఈ గురుమూర్తిని పదాభ్యాసి  
తుడు | గురుమూర్తియును పదాజపించు చున్నాడను.

191 ఇందలి తిప్పులు మర్చింప పండితులు వాగ్ధోషులు.

192 గ్రంథపూర్తి ముగిసెను.

భ క్తు మ .

అట్లు రామస్వామిదాసు.. చూచి జమా దార్, అంక  
ప్రకాశం, రావమర్చి.

193 ప్రవాక్తానానందము.

సంపూర్ణము.

194 ఓం శాంతి శాంతి శాంతి.

195 ఈ గ్రంథమును

కదియుంప జేయించి

పూర్తి గావించి

ప్రకటించు జేయించినట్టి

ఈ కర్మరు నకు

నమః సమస్కారము.





# పరిపూర్ణము యొక్క ముఖ్యతత్వము

— 44 —

1 వాక్యార్థములు రెండు గోచరముగానివాడనియు, మనో  
వాక్య లరె యిది రెండు వాదనలు, మొదటిది హితి ప్రతిపాదన, మౌనమున  
• నిగ్రహించితిని యిది కల్పనలనిది గోచరమునైతే మాటాగి పరిపూర్ణ  
ముకుతించును. నానుమానములతో నొడివ విడిచి మన యెరుకమున పరి  
• పూర్ణము నెఱింగి ఆహా వివేకమును, యెరుకను వదులుము.  
• 2 ఆవరణము, నిరావరణముని రెండుగలవు. ఆవరణమున వాక్య  
కమనియు, నిరావరణమును పరిపూర్ణమనియు మనోమృదు తెచ్చును.  
ఆవరణము వాక్యార్థములు గోచరముగా నుండును. నిరావరణము  
వాక్యార్థములు గోచరముగానిది. మనోవాక్యలకంటెపడి, ఆవరణ  
మన ఆహామువలన నిరావరణమున పరిపూర్ణమున తెలిసికొని ఆవరణ  
ఆవరణమును పారదోలుము.

3 పరిపూర్ణము తనక క్రింది విశదలకు తెలుపను. అదివల్ల  
• మోక్షము గోచరము. ఇట్టివిధానములందువలన మోక్షమునది ప్రాపములు  
దానిని శంకవు. తన్ను విశదలు మామిందిననుకాని, మామిందిననుకాని  
మనులు ఏలుకన్లు. అట్టిపరిపూర్ణమును కేవలముననుకాని. అది  
వాక్యమునానియు వ్యక్తులను విశదము. అది మృదువు వాని రెండు  
వదిలేదు.

4 జనవరణములు లేని పరిపూర్ణము కేవల మేమియు లే పరిపూర్ణ  
వలె విశదమున నుండును. అట్టివిధానములందువలన జనవరణము  
లతోనొడివ యెరుక, అట్టివిధానము లేని పరిపూర్ణమును కేవలము  
యెరుకను వదిలిపెట్టుము. మనుమునుకాని.

5 ఏవోగ్నాగ్నమైతే శరీర మొలును జెటను బట్టబయలై వ్యాపించి యున్నచో అది ప్రాగ్భూమి ప్రావంశముయొక్క లోపలను జెటనుగొడి యున్నదని తెలిసికొనుము. పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలిసిపొడవ, శరీరవ్రేపా చదులు రెండును లేకపోవును.

6 మానసియైన పరివ్రాతకు మోక్షసూత్రో నేలగు ప్రధాన భూషణమో అట్టి పురుషులకు శ్రీలకు పరిపూర్ణజ్ఞానమే ఉత్తమ భూ షణము.

7 ఈ శరీరమునకు నవరంధ్రములు గలవని హిందోత్పత్తిలో తెల్పబడియున్నది. అవి అనగా ముక్కురంధ్రములు 2, నేత్రరంధ్రములు 2, చెవిరంధ్రములు, 2, నోరు 1, గుండరంధ్రము 1, మర్కస్థానము 1, వీటిలో నేత్రరంధ్రములు రెండింటి నాలుగు తుల్కలు. అనగా మోక్షార్థము—అనగా—కండ్లకు నాలుగుమూతలు రెక్కతిలుపు లనబడును. వాటిలో మొదటిది యెట్టది అనగా, కంటిరెప్పయ రక్తనాళము తోమువలయున యెట్టఘాతలు. రెండవది తెల్లది అనగా కంటివలయుననుండు తెల్లచార. మూడవది నీలపుష్కర్ద. నాలుగవది, నలుపుసుగ్గలో శక్తి రానిపనుట ఏవస్తువుకనుబడినను ఇవస్తువేకనుబడును. ఆకే యిది భక్తిమూలమంటిది. ఈనాలుగింటికి పైవనుండు నాళమునే వివేకమునో చేతక వృద్ధిచూపుట భక్తివృద్ధియందు హంసయుండును. అహంసయే—యెనుక—అయెనుకే—ముక్తికాంత—అముక్తికాంత—క—శ్రీమత్—సనుమాము—ఇదికంటిమొదలున్నది. ఇది మహారహస్యమైనవస్తువు—ఈనట్లు కనుగొనుటకు ఎవరి శక్తియు గాదు. వట్లుచూపుచున్న తెలివోనుము.

8 పాపిశాపాపిశాపిని కల్పియిధ్యమొనననున్న కట్టికి నశ్వరత్వములే నూననదియే. బ్రహ్మచర్యము అత్యంతమైనదిగాను ఇతరములు మోడ. చెల్లదురు. ఇతరములు నశ్వరము వశచారము గాదు. అశ్వ

నడుమ ద్వికృతమైయున్న దే. పెనుమాయయని తెలిసికొనుము. మాయ నుమీయ లోకమునంతటా వ్యాపించియున్నది. ఇంతవఱకుమాయలో చిక్కకుము.

9 పరిపూర్ణ మూనిత్యము. పరిపూర్ణమునందు మాయ లేదు. ఈ మాయ ద్విక్రిముగ్ధ మందిలేదా? మాయముగ్ధుల ప్రబుధిమ. మాత్రం లెప్పు యింకేదియు నెరుగదలదు. తనమూలమును మొదటగఱాయనవుచు. తా నే మాయమైపోవును. ఈమాయ బుడకాక్షరియనే తగ్గూలకీర మునందు కూడియున్నది. మరచాక్షరియనేమర్చుచుండు అమృతమును పారదోలుము.

10 దేవుడైవాడో నీకు తెలియదు. నీవు ఎట్టివాడయినది నీకు తెలియదు. ఈ గ్రంథమును తీరచి దేవుని చూడుము. నిన్ను—ఈర్ష్య చూడుము.

11 ప్రకృతిద్యయంబొకటి, పరిపూర్ణ మొకటి, రెండుగలవు. ఈ రెంటిభాషము దెల్పినవారే నద్వైతపురుషులు.

12 ఈ గ్రంథములోనున్న గ్రంథ ప్రభావములో చెప్పిన ప్రకారము, పరమపదము, బహులు. గురుగుహ్యము, అనంతము, సోమ్యవస్థ, పరమాత్మ, పరిపూర్ణము, ఆదలము, యింకా ఉండవలగ్గ అజ్ఞాన నామ ములు. బహులునకు పర్యాయనామములుగా గ్రహింపుము. ప్రకృతి నామములవగా క్రిమిమైన కల్పిత నామము అనబడును. నీటిని భద్ర బుద్ధిలో నెఱింగితివి నీకేమును వదలిపెట్టుము. నాథుని మీదివదియు, మౌనము—మరపులు లేనిదియునైన యంతర్మధ్యవస్తువే పరిపూర్ణము.

13 లోక పెనుమాయ అనగా (పెనుమాయను ప్రకృతిద్యయం) ఇంద్రుని, మిషేంద్రుని, గారూడిద్యయ కవచద్యయములు మొదలైన నవానిని నద్వైతపు పరిపూర్ణానందవలన విడిచి యెరుక వలస పరిపూర్ణమును నేరిందివదివలె యెరుక లేనటుతో నుపారవీక్ష్యుడు. చివర



సద్గుణములను పరిపూర్ణముగా పులకుచు. అట్టిముఖ్యములు అంత్యకాలములో పునఃసంపాదనము—పునఃసంపాదనము లేక, బ్రహ్మకర్మము జేయుచున్నది. పరిపూర్ణమునే నీవించిని యెడల, జనన మరణములు శరీరముతోనే యుండును. కనుక పర్యవసాయము వదిలి రాజయోగా నందమునే బ్రహ్మకర్మమును నవలంబించి సద్గుణపు కర్మమువలన పరిపూర్ణముజేయుము.

14 కనుక పర్యవసాయముగా బ్రహ్మకర్మమునకు వెలువలన్న పర్యవసాయము.

15 బ్రహ్మకర్మ ద్వయమునకు అనేక అర్థములు గలవు — బ్రహ్మకర్మ అనగా—మాయా—స్వభావము—శరీరము, మూలములేనది. బ్రహ్మకర్మ ద్వయమునగా రెండు చేరినది. భ్రమరహితము.

16 పరిపూర్ణముతోచూసిన అసంతృప్తిములు “బ్రహ్మయనః” కర్మరహితము అని అర్థముగును.

17 కృతి, “నామరూపము లేనది. అది నాశ మొందుచు గానది.” అను కృతినిబట్టి అదిని నామరూపము లేనివిస్తునగా నుండెను. నాశము జూచి.

18 పరిపూర్ణముయొక్క పుట్టుకను పరిపూర్ణము తప్ప ఇంకేది యు నగుననినది.

19 కృతి, స్వయంభూ శక్తురావణ అను కృతిని బట్టి అబ్రహ్మ స్వయంభూ అనకు రానే వుట్టెనది.

పరిపూర్ణము శాఖాత్పర్యము

కర్మము .

20 ఈ ప్రపంచమునందున్న భక్తులలో కొందరు విగ్రహారాధనలయందును, ముగ్గుముదిళ్ళ వారిని ఇంటిదేవతలను కొలుచుటయందును, కొందరు ఆకాశమునందును, సమస్త ప్రాంతమునందును, గంగానదీతీరమునందును, అగ్నియును, పితృజంతువైన నాగంకుశులవృక్షముల పాలు పోయ్యటయందును, కొందరు గాంధీ మోక్ష యోగములందును, మోక్షయోగములందును, సరిమాంతభక్తులచేత అభ్యుదయింపజేయుచకవిధనాదములయందును అనగా (1) ఓం అనే ప్రార్థనాదము (2) భ్రమరమనే తుమ్మెదనాదము (3) ఘంటానాదము (4) కంఠపాదము (5) వీణానాదము (6) తాళనాదము (7) వేణువాదము (8) బీణనాదము (9) దృఢం నాదము (10) మేఘనాదము అనునవియును, ఇట్టిచకవిధనాదములను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచియిచ్చివాటి నాదములు ధ్యానము, కొందరు పంచముద్రలయందును అనగా (1) భేదరి (2) భూద (3) వాద్య (4) మాయ (5) శాంభవి ఈ ఐదుపంచముద్రలయందును, ఇట్టిచందముద్రలు వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచియిచ్చియున్నవియుద్రలయందును కొందరు వివిధమాలై న వరిత వాఙ్ములయందును నాదాంబుపూట ఉపనాసములయందును, నాదాభక్తి గాయందును సచ్చిశంద్రముల వదానముల భక్తిగాయందును చెట్ల ఆకులభక్తిగాయందును కొందరు పాలు, పెరుగు, పండ్లు, కిందిపంటల పండ్లుములు మొదలైనవి వాటియందును బుద్ధినిలిపి భార్యతెడలించుచు, అనగా మేర దేహము శుష్కించుకొనవలయునని భావించుచు అనే ప్రణావనాదమును భ్రమరమనే తుమ్మెద నమ్మెదలయందును.

21 కొండకు కృష్ణులయందును అహా నేత్రముల ప్రకృతి  
ను ప్రకృతిని కొనబాగులు ప్రదేశమునబాది యక్కడయిండు బ్ల  
యలును కనుజేంపయ్య నీవగా లగ్నానుచూడుతుందరు. ఇట్టివి అనే  
కృష్ణులకు చెప్పియున్నారు. వీటియందు శరీరకష్టనునుభవించడమే  
కొని ఫలములేదు. ఇవిఅనుభవములోఁ జెచ్చినవాడు అనిత్యము  
అనినూని పరివ్రాగ్గళోధలోఁ ప్రవేశించియున్నారు.

22 కొండకు అత్తయొక్క అనుభవముగా—అత్తనుదెలు  
కుకొనుటయే మోక్షమందును. కాదు, తత్వజ్ఞాను అనిలకుదురు.

కొండకు తన్నుదాదెలుకుకొనుటయే మోక్షమని చెప్పదురు.  
కాదు. ఇంద్రియజ్ఞాను అనిలకుదురు.

23 ఈలోధలన్నియు యెరుగయని దెలుసుకొనుము. ఇవియ  
న్నియు గజకర్ణ—గోకర్ణ—యింద్రోహల—సుహేంద్రోహల—గా  
రదీతశక్తి—మోహ—మనులెలు—మంత్రమునే జాలవిశ్వ  
తంత్రమునే మోహ—వీటివలన మోక్షము తెంచనేరదు. ఈలోధవ  
లను వమ్మరుము.

24 తులందుచెప్పినటువలె యెరుగవలన పరివ్రాగ్గళోధ సద్గు  
రువులవలననున్న వారుచేసిన పరివ్రాగ్గ గ్రంథములను చూచి నమ్మి  
ముఁక పొందుము. ఈగ్రంథ నుజాపాఠించిన ఇతిహాసములను చూడు  
ము.

25 “వద్యం. తూర్పుచైతను రూపమూర్ దోచుచుండు. చూ  
పులోగల రూపమే పాపమునుడు. చూపులేనట్టివారలు మనసులర  
అట్టి అనుబంధము—చూపే—యెరుక—యెరుక అబద్ధము—నిజ  
ము పరివ్రాగ్గము గావున పరివ్రాగ్గమును ఈగ్రంథముతో అనువ  
న్ముములో నున్న పంచాక్షరి—ద్యాదకాక్షరి, అష్టాక్షరి—కోడకా  
క్షరి—అనే మంత్రములను పఠించితేవలయు—త్రీమూర్తులు ౬

కరితః పూర్ణవనః యోగుగము—అవల యోగుకము మరది. పూర్ణవనం  
యందు మునుపటి దీక్షవహించినంత కాలము పూర్ణవనము.

26 కందార్కము. యోసాధః నికేందుకా నిసాని కరితః కాదు.  
వివరాయయా, సేనాధ్యుః చవిష్ణుః యోసాధః శ్రేణిబోధః యోగింతు  
నీకు, సాధవలంకమరిగీ తెరాకు. యోసాధః శ్రేణి బోధః యోగింతు  
కావ కేసితివేసి పరిపూర్ణ గాధవ నాని మిసికు, సాధవలంకమరిగీ తె  
రాకు. అను కందార్కము చొప్పున పైని శివహించిన యోగములు  
ముఖలయినటువంటివలన శివయోగము లేదని అనుభవములు చె  
ప్పియున్నారు. గమక తొలుత, సాంఖ్య, తారక, అనుభవ యోగ  
ములు ఈ గ్రంథమువందున్నది. వాటినిమాత్రముగా వేరిగీ అనగా  
బాద తెలుసుకొని—తేరి—మిదవ పరిపూర్ణ బోధకూడా ఈ గ్రంథ  
మును ననుసరించి అనుభవములేనిది తెచ్చుకొనుటగా, కాదు, పదవ  
శివము లేక యుండు పరిపూర్ణబోధ ఈ గ్రంథమునందున్నది. సాధవలంకము  
గాగుగా గోలును. ఇదివిశ్చయము. ఈ గ్రంథముతో యేవంగరిన్ని  
సూక్ష్మముగా తెలియచేయులేదు. సూక్ష్మముగా రహస్యము  
మరిన్ని తెలిసి తెలవనట్లే అనికూడా అర్థమగును.

27 పద్యం. కర్తవేరను కర్మయోగలుగుచుండు । కర్తవే  
కున్నకర్మిండుగావరాదు । ఉత్తలయలందు వాటిని, కర్తవేరు  
కర్తవేరున్న కర్మముల దొలగవనియు.

28 తా. యోగుక, చూపి, కర్మయోగ అర్థమునను.

29 కందార్కము—పంచాక్షరములోగల పదములముత్యాక్ష  
యెరిగి నన్నుకృపవే, పదియక్షరములుగల పదములలోగల పదములలో  
నని యుత్తరదేవధ్రుము. ఈ రెండెరిగినవలెనే శివయోగ అనునట్లు.

తా. కందార్క అనే అయిదక్షరములతో గూడిన పదము  
యొన నుత్తరమును వెరిగి పదకొండుక్షరములతో గూడిన పదములలో

సో నూదితమంత్రము ఈ రెంటి భద్రాభవములను దెల్పిన యాశిజే.  
వద్దురుపు. పరిష్కారమును నివలకును ఇట్టిపర్వములను పరిష్కారము.  
భ కెందును.

30 11. క్షణ. మనోవాక్కును కిందపట్టి. మొదటి మంగిళి  
భావమును భావమును లేక గలిగిన పుష్కరియమున నామము.  
12 అదివర్తమా కనులులేనిదే చావక శాస్త్రీయమునామము.

మొదటినులేక నిలచిన వేదసాగారితిము. ము.

31 ము. ము. ము. తెలియలేనే జాడ శాస్త్రీభావము. ఇది  
మొదటిమంగిళియము దీనినాగితే నిష్కరిము. ము.

32 4 పరమచతురంగముననునది. పంచదశాభావము. కల  
జగముమీర్చి నివసించుట కాలిపోవుచున్నాయము. ము.

33 పరమగుని నీటినిగవంతు. జనన మరణములున్నవి. గురు  
కరుణలే దీనినిగవంతు. జనన మరణములు లేనిది. ము.

34 కా. పరితాపము అమఃస్వ-మునాపుష్ప మంత్రము  
భావమును తరచిచూచును.

35 క్షణ. మూర్తిజనులకు అచలభావము. సూక్ష్మమార్గంబై  
యున్నది. ఈసారము తెలియనివాటి చాలగాధగా యున్నది. సూ.

36 నిత్యమైయున్నది—దీనినిన్నకేంద్రముగానిది. సత్యవంతుల  
సేవకునున్నది. నిత్యవదనై యున్నది. సూ.

37 కెంటియిండున్నది—కెంతుండినప్పుడు యున్నది. ఈ  
కెంతుండినను—జనక ఆరితట దండిగానిరున్నది. సూ.

38 యెన్నివచ్చిన యెన్నిపోయిన. యేమియెరుగకయున్నది.  
39 కేమా దిన్నది—అదిహాహాహాలులేనిది. సూ.

40 ఎంతకెంతక—వానకెప్పుడు అంపకెంతయేలేనిది. నివర్తి  
కెప్పుడు తెలియండువాటి భావకయ్యెయున్నది. సూ.

6 నామరూపము లేనిది అదివాళి మన్నముగానిది బ్రహ్మము  
ని ఉపచారపాత్రనే అవనిలో ఆనబడ్డిది. సూ.

7 అది అంగ్యము లేనిది అది అవనిలో గణకానిది. నిట్టలయ  
నై యున్నది—అదిభయము—శ్రాంతిలు లేనిది. సూ.

8 చావుపూర్వక లేనిది—అదిసత్యమై యున్నది. సామకేదా  
తీత మైనది సగుణభేదము లేనిది. సూ.

9 రిచ్ఛములను మించినది—అది—వహిరత్వ మున్నది—  
దీనిమహిమను గనినవారికి మౌనపదనై యున్నది. సూ.

10 యెందుజూచిన అచలమే పరిపూర్ణ మున్నది. వంతు  
బాధించి చివరకుము ముందుగా నేయున్నది. సూ.

11 స్థిరముగను దీనిని శిరి గవరకు—జనన—మరణములున్నవి.  
నురుకరుగచే ఇది గనినవారికి జనన—మరణము లేనిది. సూ.

33 రా. పరిపూర్ణము ఇట్లుచ్రీకొనింపునున్నది—గావున  
ఈ గ్రంథమునందున్న పరిపూర్ణ ఘంటములను శ్వాధాధ్యయించి  
మోక్షము పొవి కెంచుము.

34 (1) ముదటిపుష్పము—జనహింస చేయకుండ పోతము.

(2) రెండవపుష్పము—ఇంద్రియనిగ్రహము అనగా. కీర్త్యో  
ద్యియములను, జ్ఞానేంద్రియములను అవి యధోచ్చగోప్యభ్యుదయములు  
చేయును—సాపకార్యములకు పోకుండా మోక్షించుట.

(3) మూడవపుష్పము—వశ్యతాపము. దుష్ట జంతువులను  
మిశ్రమ భూతదయ వశ్యతాపముగా నుండుట. అన్ని జంతువుల యంత  
కు ప్రేయగలిగి వీర భిక్షులకు అన్నపానాదుల నిమిట. పుంగవ  
లను జనహింస చేసేవారికి విక్రియించకుండుట. వాటిఫల మును  
తీసి వాటియందు దోచుటబద్ధింపంబుట సాహస్యగుడుగు.

(4) నాలుగవపుష్పము—క్షమ యనగా శాంత శత్రుదమోది

సామంత్యముగలుగుట, శ్రాంతిగలిగియుండుట, క్షమించుట.

(6) అపవద్ధపుష్పము—శృంగార—తానుచేసిన పాపములను  
మన్నించుటకు శక్తియు వేడుకొనుట.

(6) ఆరణ్య పుష్పము—శిష్యు—నదా బ్రహ్మ విచారము  
చేయు చుండుట—దేవునివాస చేయుట.

(7) ఏడవపుష్పము—భాగము—నదా బ్రహ్మమును మాన  
నమున భాగించుట.

(8) ఐదిమిదవ పుష్పము—నదా సత్యవాక్యము లాడుట—  
పరపాతములేక—తీర్పుచేయుట.

(9) నొమ్మిదవ పుష్పము—తలిదండ్రులను పూజించుట.

(10) పదవపుష్పము—గురువచనము మరచకుండుట.

(11) పదకొండవపుష్పము—ఏకవర్షి నదాచారిగా నుండుట.

(12) పదహారవ పుష్పము—నదా భక్తను పూజించుచు పా  
తీవర్యధర్మమును విడువకుండుట.

(13) పదమూడవ పుష్పము—పరల ద్రవ్యము అపహరించ  
కుండుట.

(14) పదునాలుగవ పుష్పము—సాధు నెచ్చునల భగవద్భక్తుల  
నిరస చేయుటకుండుట.

(15) పదియేడవ పుష్పము—కైపువస్తువులను నివర్తించుట.

(16) పదునారవపుష్పము—పరచార—పరపురుషగమనమును  
నివర్తించుట.

(17) పదియేడవ పుష్పము—అధికనిద్రా హారములు నివర్తించు  
ట.

(18) పదునెనిమిదవ పుష్పము—పెద్దలనిదించకుండుట—పెద్ద  
వానిని తిరుగు—నయస్సు పెట్టినాలో బుద్ధిమంతులు.

మృత్యువు: "పూర్వజన్మ కృతంపాపం! వ్యాధిరూపేణ బాధితో  
తచ్చాంతిరాష్యన్మృత్యునా మృత్యుః సోమ్యసంక్రమోః"

తా. పూర్వజన్మమందు చేయబడిన పాపము బాధాత్మకమందు రో  
హపము బాధించుననియు — వృథావ్యాధి అయిన మృత్యు కరుణ  
గాదనియు వృద్ధునగుచున్నది. కావున పరివ్రాజ్యమును జేసికొని తమదే

1 కీర్తిని శిఖరదరిక నముజేయు జనంబుల పాపకర్మము

ర్యోగదరికములు రూఢిగ నశ్వముజేసి మోక్షసం

భోగమునంగి బోవుతునని భోగిధర్మము ప్రతిజ్ఞచేయుగా

జానక నలకంకరుల నన్నిధిబాసే మూఢచిత్తమా!

2 కామముబలిపై యావనము కలిమియు నింపద. తల్లిదండ్రు

ప్రాయమునోదరుల దుగుల బాంధవనగళము ఆ ప్రకోటిదీ

క్షామువుల ప్రపంచములు గూరడితంత్రము కల్లగాని ఈ

మాయను నమ్మరాదు. పరమార్థము శివుడని సమ్మతించు

3 కామమితంబులౌరుషము కామము కోధము బోధమోహము

కూరము మధము మత్సరము కీచి వృద్ధి దురాభిమానము

జానగుణంబు తస్కరము చంచలబుద్ధి దురాశ తమకముత్త

గోరకుయూచికారములు కూడివు పురహరు జేరుచిత్తమా!

4 బొమి కెలుమాంసఖండలును బొక్కలు మురిగినదోళ్ళు ప్లేగు

జనుజను లాకుర క్షమును, చీమనరాలు పురీష ముద్రాము

అమలినతోలుబొవ్వు ఘనగౌరవమైన సువర్ణఘటంబుగాదు

ప్రభుజేపిషాకంబోకు త్రిపురానిగోల్పో తరంపుచిత్తమా!

5 "దుశముకతాయవంచు పరమస్థిలిఖించిన కల్లవార" బా

ల్లకులెరిగిల్లు వ్యర్థముగ కాలముపోకడ జెట్టి మత్త ము

రత్తినిచరించి నల్లలి మ్యాముగానక పోయి నీవధో

గలిచిచేదంగ మునికే కామ్యరాముని జేరుచిత్తమా!



అంతఃకాలముమీరివోయె గగనకాలముమేలని తోడదామెను

మోక్షాభిప్రాయము కలిగియును సంకరవిప్లవము నీ  
కాలముయొక్కమును యిక కామిరాముని కేసుచి గుమాని

7 విదబద్ధిగానుకుర్చివయ స్మృతినిగారి భవాంబురాసిలో  
కడబడబట్టలేక యనుబాధసాక్షి బహుప్రయాశచే  
అధిపతిదూరపుత్ర భవవాంఛను కట్టి చెరింగనల  
అనిపిచివీనుచిధింక శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమాని

8 నానెఱుఁగిత్తరర్పణము సంభవవంబుల బహిష్కర్యముగా  
గొనమువేదకామ్రములు కావ్యపురాణము యోగిసాధనల  
దానముయోగమాగములు ధర్మము సత్వవ్యతంబులన్ని సు  
క్షుణ్ణముసాటిరావు శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమాని

9 ఎవ్వరునీకుదిక్కు మదియెవ్వని నీమొర యూరించు వా  
ంవ్వరులేదు భాగకులు ఎవ్వగునీశ్రీమ దీర్ఘవారు యిం  
నెవ్వరునీకుకాక ఇలియింపగ కేసిచిబాంధివారి వా  
రెవ్వరులేక శివుడగతి యందుపరించు తరించు చిత్తమాని

10 ఈపైని ఉదహరించిన యిదివిధములనుబట్టిగృహస్థుల  
సామంతముననుండి వృత్తివనులు నెరవేర్చుకుంటూ పరిపూర్ణము  
యెదికడ కేసుము పిదప వారివారి యిష్టానుభవముచొప్పున—(1)  
బహిష్కృతరాక్షసి (2) వానప్రస్థాశ్రమి (3) నన్యాసాశ్రమముల  
పొండ్లకప్పుడు.

11 ఈపరిపూర్ణబోధగొన్నవారు దనన—మరిగరహితుల  
గుదురు.

12 ఈగ్రంథమునందలి సారాంశమును గోరిన చిన్న—  
పిల్లలు అంత్యకాలమున మోక్షముకెందుదురు. ఈభూమియందు  
న్నంతకాలము కీర్తివహించి సుఖపడుదురు.

సామంతాశాసనము

# 8 వ పాఠిక :

— (c) —

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండన గుణ, శ్రీమహా  
ర్యశత్రుకా, అష్టమూర్యశత్రుకా, వాక్యసప్తమూలక గోచర  
మాణానివాడవు. మనోవాక్కుల కందనివాడవు, ధ క్షత్రులూ,  
ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమును రచియింపఁ జేయిం  
చి సంపూర్ణిగావించి ఈ కలియగమునందున ప్రకటింపఁ జే  
యించినట్టి ధ క్షత్రులూ, మీరుకటాక్షించిన చదివినగురించి  
గురుశిష్యులగు మేమిరువురము టుమ్ము. శ్రీరంజను ముక్తిలి  
ఆనందధరితుమై యున్నారము.

గ్రంథముఖ్య తాత్పర్యము.

1 ధ క్షేమాక్షించియును. 2 ధ క్షేచింతించెభాగభాగం  
ములియును. 3 ధ క్షేబ్రహ్మకృతముజెందించును. 4 ధ క్షేచేకొ  
ననివార ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయము.

1 పాపమెత్తదరిద్రించియును. 2 పాపమెచింతించెను  
భూభలనియును. 3 పాపమె నరకముజెందించును. 4 పాపము  
చేకొననివార ధన్యులగుదురు.

ఈ గ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును, ధ క్ష  
లూ బ్రహ్మజ్ఞానముజెందుదురనిన్ని-ప్రసరపి జననము కేదభిష్టి  
నమ్ముచున్నారము.

ధ క్షురాలు, నందిగాం తులకమ్మ, తదిది.

ధ క్షుడు, గ్రంథక ర, యర్రా రామస్వామి, హేమచంద్రా  
దార, తులకట్టుతోట రాజమండ్రి. 1





